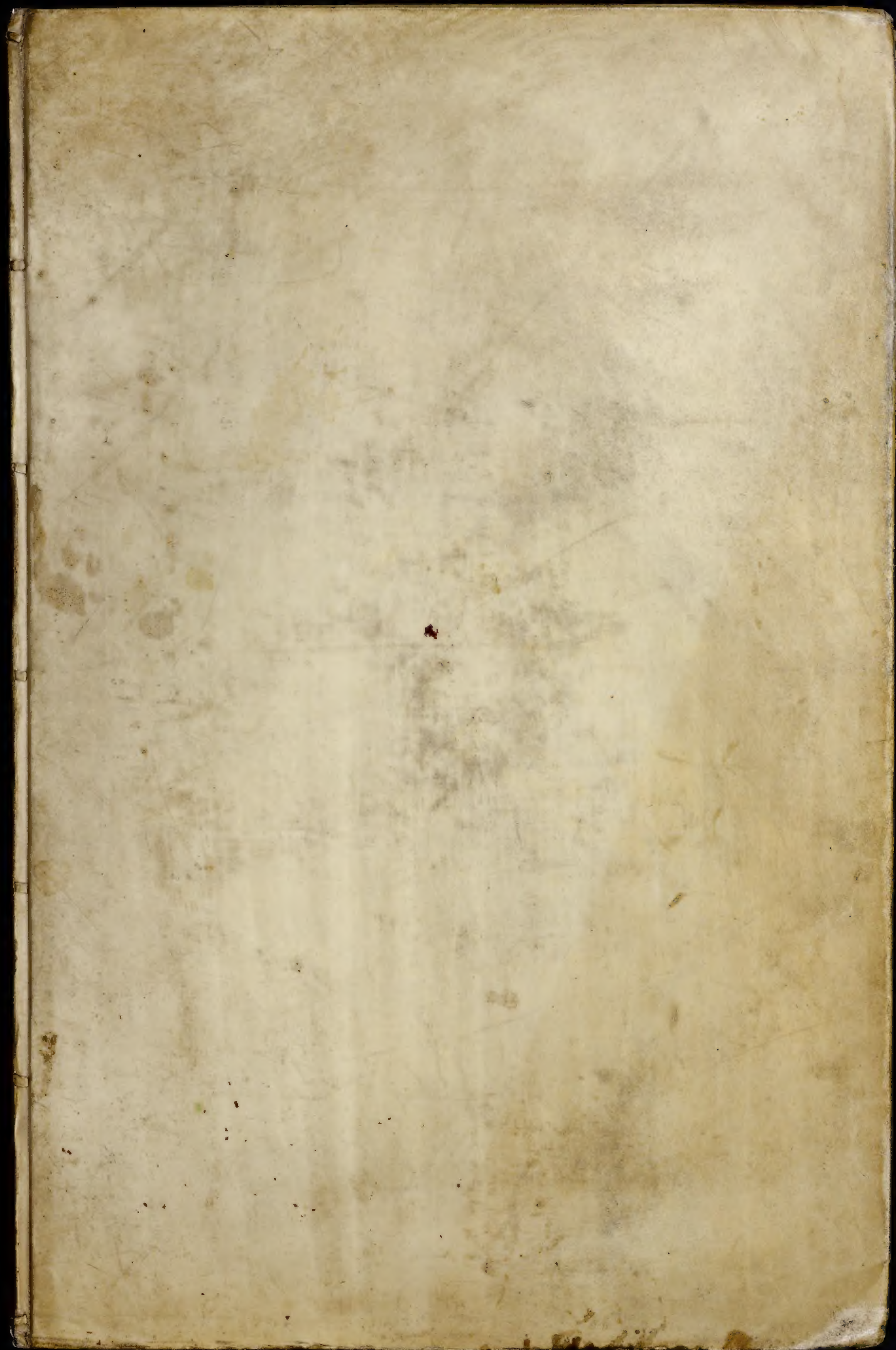

577.
J. b. 1.
FAMAM EXTENDIMUS FACTIS
LORD ELIOCK.

x. 150.

p. 350. in Not. Cron. ad Monum. Ancyr. Inscr. supple.
Etiam ib. v. 7. pro Ασκληπιάδι leg. Ασκληπιάδη.

MISCELLANEA
ERVDITÆ ANTIQVITATIS:
IN QVIBVS

MARMORA, STATVÆ, MVSIVA, TOREVMATA, GEMMÆ, NVMISMATA,

GRVTERO, VRSINO, BOISSARDO, REINESIO,
aliísque Antiquorum Monumentorum Collectoribus ignota,
& hucusque inedita referuntur ac illustrantur:

Curâ & studio *IACOBI SPONII*, Lugdunensium Medicorum Collegio,
Patavinæ Recuperatorum, & Regiæ Nemausensi
Academiæ Aggregati.

Pictura antiqua prope Amphitheatrum Romæ reperta, ex I. P. Bellorii vestigiis veteris Romæ.

Lictores aliiq ministri et milites præcedunt triumphantem Romam, quam coronat à tergo victoria

LVGDVNI,
Sumptibus Auctoris.

ANNO M. DC. LXXXV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

LVDOVICO BORBONIO

LVDOVICI MAGNI FILIO
LVDOVICI IVSTI NEPOTI
HENRICI MAGNI PRONEPOTI
ORBIS SPEI ORIENTI SOLI
DELITIIS GENERIS HVMANI
PACIS QVONDAM INTER GALLOS
IBEROSQVE SVAVISSIMO PIGNORI
NVNC VERO PACIS INTER
EVROPAEOS BELLO PARTAE
TVTELARI GENIO
GALLIA LVGDVNENSIS
DELPHINO AC PATRONO SVO
AETERNVM DEVOTA
POSVIT

CVRANTE IACOBO SPONIO LVGDVNENSI

Hæc in prima Sectione.

PRÆFATIO.

DE Antiquitatibus tractaturus, pauca præfari mens est de scientia quæ illis enodandis incumbit, quam Archæologiam sive *Archæographiam* Græca voce nominare placet: nec non de hujus operis ratione, institutóque.

ARCHÆOGRAPHIA est declaratio sive notitia Antiquorum monumentorum, quibus Veteres, sui temporis Religionem, Historiam, Politicam, aliásque tum artes tum scientias propagare, posterísque tradere studuerunt. Pro variis ergo quibus imprimuntur subjectis in totidem scientias subdividenda videtur. Istas pro lubitu liceat unicuique partiri atque designare. Mihi præcipuè octo statuendæ videntur, juxta totidem subjecta, nummos, lapides, ædificia, statuas, gemmas, toreumata, manuscripta, instrumentáque omnis generis.

1. Prima est *Numismatographia*, sive cognitio numismatum, cujusvis metalli, ætatis & regionis, quam hisce ultimis sæculis excitarunt adornaveruntque Fulvius Ursinus, Augustinus, Vicus, Erizzo, Sambucus, Occo, Strada, Goltzius, S^t. Amant, Hemmelarius, Angeloni, Seguinus, Patinus, Spanheimius, Vaillant & Oyselius: quámque variorum Principum cura ad perfectionem quasi evexit.

2. *Epigrammatographia* est Inscriptionum antiquarum lapidi, marmori, ærique incisarum notitia: cui insudarunt ex Priscis, Polemon Ptolemæi Epiphanis ætate, cognominatus ὁ στηλοκόπας, eo quòd columnas sive cippos, quas *stilas* vocabant, in singulis Græciæ urbibus magno *labore* transcripsisset, Athenæo teste. Philochorus Atheniensis qui, referente Suida, Atticas inscriptiones collegerat: Aristodemus qui Thebanas: Neoptolemus Parianus qui omnis generis Epitaphia. Ex Recentioribus Apianus, Cyriacus Anconitanus, Lipsius, Boissardus, Panvinius, Seldenus, Lucius, Capacius, Paradinus, Gualterus, Reinesius, Guichenon, Chorerius, Ursatus, Marullus Spalatensis apud me manuscriptus, Peireskius ineditus, ac tandem instar omnium multiscius Gruterus.

3. *Architectonographia* est descriptio Templorum, Theatrorum, Arcuum triumphalium, Pyramidum, Balneorum, Portuum, Aquæductuum, milliariorum, Sepulchrorúmque. Eam excoluere plurimi Græci ac Romani veteres, labantémque restituerunt hac ætate Serlio, Marlianus, Palladius, Bosius, Poldo, Bellorius, Bergerius, Perrotius, aliique.

4. *Iconographia* Statuas omnis generis, protomas, picturas, musiváque opera describit. Hanc sexcenti celebres opifices olim coluerunt. *Imaginum amore*, inquit Plinius, *flagrasse quosdam testes sunt & Atticus ille Ciceronis, edito de his volumine, & Marcus Varro benignissimo invento insertis voluminum suorum fœcunditati, non nominibus tantùm septingentorum illustrium, sed & aliquo modo imaginibus, non passus intercidere figuras, aut vetustatem ævi contra homines valere.* At eam nostris sæculis renovarunt, Michael Angelus, Ursinus, variique sculptores ac cælatores Romani non ignobiles.

5. *Glyptographia* versatur circa gemmas cælatas veluti Iaspides, Sardonyches,

Carneolas, Amethystos, annulis aliisque ornamẽtis, & Hieroglyphicis inservientes. Eam sub priori non comprehendimus, quòd perampla sit, cælatorumque ars à sculptorum arte diversa sit. *Gemmas plures,* ait idem Plinius, *quod peregrino appellant nomine Dactyliothecam primus omnium habuit Romæ privignus Syllæ Scaurus. Diùque nulla alia fuit, donec Pompejus Magnus eam quæ Mithridatis Regis fuerat, inter dona in Capitolio dicaret, ut M. Varro aliique ejusdem ætatis Auctores confirmant, multùm prælatam Scauri. Hoc exemplo Cæsar Dictator sex Dactyliothecas in æde Veneris Genitricis consecravit.* Fuit hæc scientia quasi postliminiò revocata ab Vrsino, Gallæo, le Pois, Pierio Valeriano, Gorlæo, Chiffletio, Kirkero, Augustino Romano, Caninio, Bagarrio, Reicheltio Argentoratensi, aliisque.

6. *Toreumatographia* exponit tabulas marmoreas exsculptas, quæ toreumata vocabantur, quorum avidus collector Iulius Cæsar, teste Suetonio. *Primus* Phidias *artem toreuticem aperuisse atque demonstrasse meritò judicatur: Polycletus consummasse.* Plin. lib. 34. cap. 8. Toreumata quamplurima, quæ *bas reliefs* appellamus, æri incidit Petrus Sanctes Bartolus, ea imprimis quæ in columna Trajana & Antoniniana visuntur à I. P. Bellorio eleganter & breviter explicata. Quæ in arcu Severi spectantur Suaresius Episcopus Vasionensis interpretatus est: aliásque ediderunt Bosius, Aringhius & Boissardus: multáque possident inediti Ligorij, Bagarrij, Equitisque à Puteo codices delineati.

7. *Bibliographia* Manuscriptis dignoscendis & perlegendis addicta est, cui tot insignes Critici operam navarunt, Scaliger, Sirmondus, Salmasius, Casaubonus, l'Abbæus, Busbekius, & nuper Lambecius, qui bibliothecam Cæsaream descripsit, nec non Æmilius Portus Cretensis, cujus tractatum de Manuscriptorum Græcorum abbreviationibus ipsiusmet manu exaratum possideo.

8. *Angeiographia* instrumenta omnis generis domestica, militaria, nautica, vasa, mensuras, pondera scrutatur: modò sub voce *angeion* commodioris defectu, omne instrumenti genus comprehendere liceat. Hæc pertractarunt Bayfius, Ferrarius, Rubenius, Schefferus, Smetius in suis Antiquitatibus Neomagensibus, & ineditus Peireskius ὁ πάνυ.

Sunt & aliæ scientiæ hisce subordinatæ, aut per eas vagantes, veluti *Dipnographia*, quæ convivia; *Imantographia* quæ vestimenta; *Doulographia* quæ servos; *Taphographia* quæ funera explicant: quæque passim ex numismatis, inscriptionibus, statuis, cæterisque peti possunt; sicque ad prædictarum unam, aut ad omnes referri.

Quia autem major pars nostri qualiscunque operis Inscriptiones attingit, earum usum & dignitatem prosequi deberem, nisi jam id factitatum fuisset ab omnis ferè sæculi eximiis Scriptoribus, qui hisce monumentis volumina sua ditantes, quo in pretio illa habuerint satis indicarunt. Leges divinas quas Decalogum vocarunt à summo Dictatore lapideis inscriptas Tabulis quis ignorat, & exinde à Mose suis libris insertas? Herodotus Sesoosidem primum Ægypti Regem columnam posuisse scribit victorias suas declarantem.

Æschines, Demosthenes aliique veteris Græciæ oratores Psephismata, Decretave publica lapidibus insculpta recitare solebant: ea enim marmori incidebantur, antequam in ceras, libros, membranásque referrentur: sic Polybius antiqua fœdera, populique Romani sancita in historiis suis interserit: intérque alia antiquissimum Epigramma aræ Iovis Lycæi ætate Aristomenis, cujus testem adducit Callisthenem Aristotelis discipulum. Tale extabat;

PRÆFATIO

Apud Messenios.

ΠΑΝΤΩΣ Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΥΡΕ ΔΙΚΗΝ ΑΔΙΚΩ ΒΑΣΙΛΗΙ

ΕΥΡΕ ΔΕ ΜΕΣΣΗΝΗ ΣΥΝ ΔΙΙ ΤΟΝ ΠΡΟΔΟΤΗΝ

ΡΗΙΔΙΩΣ ΧΑΛΕΠΟΝ ΔΕ ΛΑΘΕΙΝ ΘΕΟΝ ΑΝΔΡ ΕΠΙΟΡΚΟΝ

ΧΑΙΡΕ ΖΕΥ ΒΑΣΙΛΕΥ ΚΑΙ ΣΑΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΝ

Ex Polybio.

Id est, interprete Casaubono.

Injustum Regem tempus non sivit inultum,
Messenæ inventus cum Iove proditor est;
Perfacilè: haud poterat perjurus fallere numen:
Iuppiter ô salve, protege & Arcadiam.

Dionysius Halicarnassæus Æneam refert Dodonæo Oraculo crateres æneos dedicasse, quorum aliqui antiquissimis literis inscripti suâ ætate adhuc superessent. Zozimus aram hanc à Valerio Publicola Diti & Proserpinæ erectam, quâ urbem peste liberavit, hísque verbis dedicatam:

Romæ.

P. VALERIVS.
POPLICOLA
IGNEM CAMPI
MARTII DITI PATRI
ET PROSERPINAE CONSECRAVI
LVDOSQVE DITI PATRI
ET PROSERPINAE PRO
LIBERTATE POPVLI
ROMANI FECI

Ex Zosimo.

Plinius lib. 3. cap. 20. Inscriptionem adducit Augusto dicatam ob suas de Alpinis gentibus victorias, cujus adhuc supersunt vestigia, octavo à Nicæa lapide loco *Torbia* dicto, teste Ioffredo in Historia Niciensi. His annumerare debemus Thucydidem, Appianum, Livium, Dionem Cocceium, sexcentósque alios qui Inscriptiones libris suis tanquam narrationum certa testimonia inseruerunt.

Imò aliquando (quod notatu dignum contra quendam nuperum Auctorem, qui inaudito facinore earum fidem suggillavit) solâ Inscriptionum authoritate dicta sua probarunt Veteres. Suetonius de Octavio Cæsare; *Thurinum cognominatum satis certâ probatione tradiderim, nactus puerilem imagunculam ejus æream veterem, ferreis, ac penè jam exolescentibus literis hoc nomine inscriptam: quæ dono à me Principi data inter cubiculares colitur.* Idem in Galba, istius Imperatoris nobilitatem unicâ marmoris fide asserit: *Neroni,* inquit, *Galba succcessit, nullo gradu contingens Cæsarum domum: sed haud dubiè nobilissimus, magnáque & vetere prosapiâ; ut qui statuarum titulis PRONEPOTEM Q. CATVLI CAPITOLINI se semper adscripserit.*

Frustra in contrarium duo malè intellecti Titi Livij textus afferuntur. Primus Lucij Minutij, l. 4. *Hunc Minutium,* inquit, *apud quosdam auctores transisse à Patribus* *ad*

ad plebem, undecimúmque Tribunum plebis cooptatum, seditionem motam ex Meliana cæde sedasse invenio. Cæterùm vix credibile est, numerum Tribunorum Patres augeri passos: idque potissimum exemplum à patricio homine introductum: nec deinde id plebem concessum semel obtinuisse, aut certè tentasse. Sed ante omnia refellit falsum imaginis titulum, *paucis antè annis lege cautum, ne Tribunis collegam cooptare liceret.*

Alius verò est Cornelij Arvinæ; lib.8. *Id ambigitur, belline gerendi causâ creatus sit: an ut esset qui ludis Romanis, quia L. Plautius Prætor gravi morbo fortè implicitus erat, signum mittendis quadrigis daret.* Deinde concludit: *Vitiatam memoriam funebribus laudibus reor,* falsísque imaginum titulis, *dum familia ad se quæque famam rerum gestarum, honorúmque fallente mendacio trahunt.* Inconcussis enim rationibus probavi in Responsoria ad Criticam Itineris mei Græciæ Dissertatione diu jam editâ, falsos imaginum titulos non esse statuarum Inscriptiones, sed *imaginum* privatarum, quas majorum suorum effigies in atriis reponebant Romani, in quarum additis dignitatum *titulis* facile erat aliquid immutare, ut familia ad se rerum gestarum honorem traheret: unde Plinius; *Sed pace Messalarum dixisse liceat, etiam mentiri Clarorum imagines.* In publicis verò monumentis jussu aut permissu Senatûs erectis, quomodo mentiri licuisset, aut inscriptis falsum titulum quis non statim animadvertisset? Maneat ergò antiquis Inscriptionibus suus honor integer, inviolatúsque.

His ex toto orbe conquirendis mirum quantam diligentiam adhibuerit Gruterus vir indefessus, acerrimíque judicij: nec mirum minùs est quòd aliquos, quanquam non magnæ notæ, obtrectatores habuerit, quasi verò in tanta marmorum copia ipsi subministratorum irrepsisse aliquos errores, culpa ejus esset: quis enim errori non obnoxius sit? At hæc nihil de ejus laude detrahunt. Nec etiam si multa omisit, omnia nosse potuit, aut quæ adhuc sub terræ latebris condita erant exscribere. Verùm hæc me φιλαρχαιότατον moverunt, ut eos omnes lapides ipsi ignotos consarcinarem, ab eóque editos pro re nata emendarem, ut aliquando emergeret ejus opus auctius, nitidiúsque. Itaque sex ab hinc annis marmora ipsemet colligere, exarare, ab amicis librísque Grutero posterioribus emendicare non desij. Quibus tamen non satis mihi faciens, iter per Italiam, Græciámque suscepi, biennium extra patrios commoratus lares; tandémque redux non pœnitendam eorum mecum attuli copiam, aliarúmque antiquitatis reliquiarum typos non priùs vulgatos, ex ipsis prototypis, vel diligentium virorum schedis delineatos.

Quæ quidem Marmora, præcipua saltem in quibus eruditionis aliquid reconditum est, nunc in lucem profero, omittens sexcenta alia, quæ aut jam à Reinesio in Syntagmate Inscriptionum Antiquarum sunt emissa, aut nuda continent Romanorum nomina ac epitaphia, quæ mihi & plerisque aliis Lectoribus fastidio essent. His non simplicis ornatûs, sed illustrationis causâ toreumata, statuas, gemmas, nummos, aliáque antiqui ævi non spernenda addidi monumenta: non repetitis iis, nisi admodum paucis, quæ jam in meo Græciæ Itinerario publicaveram, tum ne eandem recoquerem cramben, tum ne in majorem volumen hoc ascenderet molem. Igitur quæ olim in tres libros edere & extendere pollicebar, ea nunc unico contractiora habentur. Prolixas enim, aliorum id otio concedens, meæque tenuitati consulens, Notas addere nolui. Valeat porrò & faveat omnis venerandæ Mysta, cultórque Antiquitatis.

MISCEL

MISCELLANEA ERVDITÆ ANTIQVITATIS.

SECTIO PRIMA.

ARTICVLVS PRIMVS.

Explicatio inſcriptionis Græcæ & Palmyrenæ, quæ habetur apud Gruterum pag. LXXXVI. Sed ibi abſque figuris exhibetur.

Interpretatio Græcæ Inſcriptionis hæc eſt.

[1] *Aglibolo & Malachbelo patriis Diis, & [2] Signum argenteum cum omni ornamento, Lucius Aurelius Heliodorus Antiochi filius [3] Hadrianus Palmyrenus de ſua pecunia; [4] ob ſalutem ſuam & uxoris & filiorum, [5] Anno DXLVII. [6] menſe Peritio.*

NOTÆ.

1. Aglibolus & Malachbelus Dij quidem Syri erant, ut ex eo animadvertere licet quod à viro Palmyreno Patrij Dij vocentur. Palmyrene enim Syriæ pars: ſed difficile eſt aſſerere quid ſibi velint duo illa nomina Syriaca. Quidam Solis æſtivi & hyemalis hæc duo ſimulachra eſſe opinantur: ego verò potius Solis & Lunæ ſeu Luni: iſtis enim in regionibus Luna pro maſculo habebatur, teſte Spartiano in Caracalla, idque præcipuè apud Carrhenos qui Aſſyriæ populares erant, ubi *miſerando funere Craſſus Aſſyrias Latio maculavit ſanguine Carrhas*, nuncupabatur autem Apollo *Belus*, *Belenus* imò & *Baal*, quidni & *Aglibolus* inter Syros. *Bolus* enim quin dicatur pro *Belus* dubium non eſt. *Agli* verò quid ſignificet occultiſſimum eſt, niſi Eruditiſſimi Malavallij Maſſilienſis conjectura placeat, qui dici putat ἀπὸ τῦ βάλλειν τὴν αἴγλην, *à mittendo fulgore*, unde Heſychio Αἰγλήτης eſt Apollinis Epitheton. Nec mirum eſſet levem hujus nominis corruptionem inter Barbaros & Græci idiomatis non admodum gnaros factam fuiſſe, ita ut ab αἴγλην βάλλειν, vel etiam ab Αἰγλητὴς Βῶλος emerſerit *Aglibolus*. Belus quidem Heſychio Cœlum eſt, vel Jupiter, *Bela* verò Sol. Hieronymus & Iſidorus *Belem* Saturnum interpretantur. At ſimul cum Sole adorari teſtis eſt Herodianus in Aureliano, ubi iſtius Imperatoris de Zenobia Palmyrenorum reginâ victoriam recitat. *Tunc*, inquit, Romæ & *Templum Solis magnificè conſtructum donariis, quæ Palmyrâ ſecum advexerat, ornavit, collocatis in eodem Solis & Beli ſimulacris*: (ἡλίου τε καὶ Βήλου καθιδρύσας ἀγάλματα.) Idem Herodianus in Maximino *Belem vocant Indigenæ*, ſc. Aquileienſes, *magnâque eum religione colunt, Apollinem interpretantes*. Sed *Belenum* non Belem in manuſcriptis codicibus, itemque paſſim in Aquileienſibus marmoribus legimus, quæ quia apud Gruterum edita ſunt, hîc non repetam. At *Malachbelus* dicitur à *Malach* quod Regem, & *Baal* quod Dominum apud Syros indicat, quaſi dixeris *Regem Dominum*, unde ei corona capiti impoſita: & Jeremiæ cap. 7. damnatur illa ſuperſtitio quæ *placentas offert Reginæ cæli*, id eſt Lunæ. Huicque voci affinis eſt denominatio Idoli *Moloch* in illis regionibus culti, de quo plures alij. Eſt autem Syriacus Deorum iſtorum habitus, ut ſolet unaquæque gens, teſte Theodoreto in Ezechiel. proprios Deos patrio repræſentare habitu. Prior quidem crine tæniâ revincto, ſuccincta veſte, aliâque deſuper indutus tanquam pallio, aliquid manu ſiniſtra tenens, an ut ait Gruterus falcem ad Pinum admovens, quæ inter utrúmque media ſtat. Is Aglibolus ſive Sol eſt. Altera figura oculos in terram figens, crine pariter revincto, coronâ radiatâ cum Luna creſcente retro humeros, parazonio & chlamyde militari accincta, cothurniſque induta, baculum vel haſtile manu tenens, Malachbelum ſeu Deum Lunum, ſive Herodiani Belum exprimit. Quo ſanè typo, ſed nonnihil diverſo, in antiquis numiſmatibus Deus Lunus exhibetur, cum pileo ſcilicet Armeniaco, qualem videre licet in ſelectis Abbatis Seguini numiſmatis, aliíſque numiſmatographis.

2. ΣΙΓΝΟΝ, *Signum*, vox Romana pro Græcâ ἄγαλμα ſeu ἵδρυμα uſurpata, idcirco quia Romæ poſitum erat marmor, quâ licentiâ ſæpiùs uſi ſunt Græci in vocabulis Latinis Græco modo enunciandis.

3. *Hadrianus Palmyrenus.* Palmyra Syriæ urbs ab Hadriano Imperatore reſtaurata fuerat, ejuſque cives Hadrianopolitanorum epitheto gaudebant, teſte Stephano Byzantino, unde etiam Heliodorus noſter Hadrianus Palmyrenus nuncupatur. Palmyra ab Hebræis *Thamar*, id eſt, Palma dicta. Hieron. ad Ezech. cap. 41.

4. *Ob ſalutem ſuam, &c.* Hæc verba videntur denotare Heliodorum illum in aliquo periculo conſtitutum ſive in mari, ſive in itinere terreſtri votum feciſſe ſe tale ſignum argenteum poſiturũ, ac tandem liberatum id ſolviſſe. Fieri etiam poteſt ut illud poſuerit futuri periculi avertendi causâ.

5. *Anno DXLVII.* Numerat Syriaco more à Syriæ Regibus Alexandri magni poſteris, ſicque ab anno mortem ejus ſubſecuto. Cùm ergò hæc Inſcriptio iſtius Æræ anno 547. poſita fuerit, conſequens eſt ſub finem Imperij Alexandri Severi fuiſſe ſculptam, anno nempe Chriſti circiter 234. Si námque huic numero 234. addas 66. quibus ante Chriſtum regnare deſierunt Alexandri magni Poſteri, itemque addas annos 247. quibus integris imperarunt, emergent anni 547. hîc notati. Sed de hac Epochâ, qui ulteriùs ſcire deſiderat, conſulat Scaligerum de emendatione temporum.

6. *Menſe Peritio.* Peritius, menſis erat Macedonum Februario noſtro reſpondens, cujus Euſebius & Suidas meminere, quémque Syri ſic nominare conſueverant vel in Alexandri magni honorem, vel quod veriſimilius eſt ab ipſis Macedonibus victis orientalibus nationibus introductum. Patrios enim ritus & mores adeò religiosè retinuerant, ut urbium etiam Macedonicarum & fluviorum nomina, pleriſque Syriacis tam urbibus ubi ſedem fixerant, tum fluminibus applicuerint, ut ex eorum hiſtoria patet. Nec mirum eſt ſi menſes ſuos ſimiliter ſervaverint,& ij uſque ad hujus marmoris ætatem à Syris obſervati eadem appellatione duraverint. Notandum autem malè apud Gruterum legi incorrectis litteris Μ. ΝΟΕ ΠΕΡ. ΙΤΙΟΥ.

Expoſitio Palmyrenarum litterarum à Samuele Petito Nemauſenſi, ex ejus ad Peireskium Epiſtola, anni 1632. cui titulum dat, *Hemina ad Libationem*.

Concepta eſt hæc Inſcriptio Phœniciis Syrorum litteris, quæ eædem ac Palmyrenorum: ſic enim Vopiſcus in Aureliano: *Hanc*, inquit, *Epiſtolam Nicomachus ſe tranſtuliſſe in Græcum ex lingua Syrorum dicit, ab ipſa Zenobia dictatam.* Loquitur autem de ſe Aurelius Heliodorus his verbis. *Tremuit ſenectus, vacillavit planta* pedis: *ſub volam utique Dæmonis lucis indigena tuus mœſtus fuit, ſplendere ſquallor ejus* (id eſt, ad ejus ſplendorem factum fuit) *ligatus eſt ipſe, age, projice, domus in ſummo periculo verſata eſt, abundavit aſſer manſuetudinum irrigans petras ſive ſolitudines, quemadmodum quod Memphim ducit iter* (Afflictam Palmyram indigitat Zenobiæ tempore, ejuſque ſitum) *Datum abunde eſt quidquid in univerſum deſiderabat anguſtia. Summè miſericors eſt umbra tua, portio æterna Hemina ad libationem.* Hoc eſt, hæc lex dicta eſto in perpetuum, è meis bonis in quotidianos libationum uſus, in iſtorum Deorum honorem, inferendam eſſe heminam, ſeu menſuram quandam vini, alteriúſve liquoris.

Et

Et hæc eſt expoſitio Petiti viri quidem in linguis orientalibus eruditiſſimi; at in Chronologiſmo peccat, dum marmor ad Zenobiæ tempora refert, ex ea phraſi quæ afflictam Palmyram indigitat. Conſtat quippe ex iis quæ ſupra diximus Alexandri Severi tempore marmor ſculptum fuiſſe. Addam & iſtud circa hoſce characteres: Epiphanius lib. 2. Tom. 2. contra hæreſes, teſtatur ex Græcis alios uti Græcis litteris, nonnullos profundiſſimam Syrorum linguam magni facere, præſertim eam quâ utuntur circa Palmyram, tum etiam Perſas Syriis uti literis, cujus linguæ elementa ſint numero 22. At hic noſter Heliodorus utráque linguâ uti voluit; Syriacâ, quia Palmyrenus erat, Græcâ verò, quia Romæ degebat, ubi valdè in uſu erat.

Iudicium Antonij Gallandij linguarum orientalium interpretis, de præcedenti expoſitione Sam. Petiti; ex epiſtola ad me datâ.

VIs ut tibi fatear ingenuè quid de Sam. Petiti literarum Palmyrenarum expoſitione ſentiam? certè, quod pace tanti viri dictum ſit, non is ſum cui facilè perſuaſerit ſe hujus ænigmatis Oedipum fuiſſe. Multis & validis argumentis adducor ut aliter credam.

Primò, Dico expoſitionem ejus tam eſſe αἰνιγματώδη, quàm ipſos characteres. Nam quæſo quis ille eſt qui bonum aliquem ſenſum aut tolerabilem ex ea eruere poſſit? Vir optimus, aut, quod non puto, doctis imponere voluit, aut ipſe quod veriſimilius eſt, deceptus fuit.

Secundò, Scimus Phœnicum characteres plures non eſſe viginti duobus. Tamen in duabus lineis hujus marmoris, modò exactè exſcriptæ & ſculptæ ſint, plus quàm viginti octo characteres diſſimiles invenio, cùm vix credibile ſit in tam pauculis verbis totum 22. litterarum Alphabetum poſſe contineri.

Tertiò, Eſto characteres enodaverit & ad Hebraïcos retulerit. At quo Lexico, quo vocabulario uſus linguam Palmyrenam ſibi incognitam intellexit, ſiquidem eadem non eſt cum Hebraïca, nec fortè cum Syriaca quæ nobis eſt cognita? Vnde *Damon ille lucis*? Quid Memphis cum Palmyra? *Splendere ſquallor ejus*, quæ barbaries? *ligatus eſt ipſe*, *age*, *proijce*, quis tropus? & quænam in reliquis cohærentia?

Quartò, Quare uti fit in quibuſdam Inſcriptionibus Latinis & Græcis, in quibus Græca & Latina idem ſonant, fieri non poteſt, ut hîc etiam Græca & Palmyrena idem ſignificent? Quid opus ſenſum tantoperè requiſitum afferre? Ego puto ita eſſe, Inſcriptionem Palmyrenam aliud à Græca diverſum non ſignificare; quamvis opinionis meæ rationem præter ſupradictam non habeam, cui & accedere poteſt quòd eadem utriuſque videatur eſſe longitudo. Hinc fit ut admodum inclinem ad exiſtimandum nec Samuelem Petitum, nec alium ex hac ſola Inſcriptione à te edita, aut ex Gruteriana quæ in characteribus diſſimilis non parùm videtur, expoſitionem aliquam afferre potuiſſe, niſi inſpecto marmore, modò characteres habeat meliùs efformatos ac minùs confuſos, in quibus deſcribendis utpote ignotâ linguâ multos errores committere proclive eſt. Hæc Gallandius.

Ecce aliam Inſcriptionem eadem forma conceptam, eodemque idiomate cum Latino expreſſam, quam quidem exhibuit Gruterus, ſed ſine figuris & ſine Syriacis literis, pag. XXXVI.

Calbienſes qui lapidem hunc Soli dedicarunt, ſintne ordo quidam militum, ut innuere videntur verba ultima de Cohorte III. an verò populares alicujus loci in hac cohorte militantes, non ſatis conſtat. *Calbium* quidem Strabo, promontorium in extremis Hiſpaniæ partibus commemorat, lib. 1. Geograph. Sed quidnam loci illius accolæ cum Syrorum lingua quæ in latere tertio, commune habent? Si quis trinas illas lineas interpretari poſſet, ſolidius aliquid fortè pronunciaturus eſſet, niſi putemus idem ſignificare ac Latinas. Solis caput radiatum cum circulo ſæpius occurrit in nummis. Gryphes in tertio quadrigam trahentes ad Solem etiam referuntur: de iis enim Servius ad Eclogam 8. *Gryphes genus ferarum in Hyperboreis naſcitur montibus, omni ferè*

parte leones sunt, alis & facie Aquilis similes, equis vehementer infesti, Apollini consecrati. At figura illa in curru quam subsequens coronat victoria, non dissimilis est typo Agliboli seu Solis supra exhibito, ipsique fortè etiam convenit falx in primo latere, & pinus in quarto sculptæ. Coronatur à victoria Apollo in quadriga vectus, ob ejus à Poëtis memoratas victorias, veluti Pythij draconis, unde & frequentissimè *invictus* nominatur, ut passim in Gruterianis monumentis, hisque Grutero ignotis.

Romæ.

Q. CLODIVS PHILO
SOLI INVICTO
EX VOTO PRO
MISSO DD

Ex Schedis Bagarrianis.

Hailbronnæ.

SOLI INVICTO
MITRÆ
P. NACELLI
VS PROCLI
ANVS LEG.
VIII AVGVST.
LL. M.

Ex Reinesio.

Salonis.

VIBIVS PIVS DEO
SOLI INVICTO ARAM
DEDICO VT SIS MIHI
PROPITIVS MILITIBVS
CENTVRIONIBVSQVE MEIS

Ex Marulli MS.

Romæ.
In hortis Iustinianeis.

M. AVRELIVS
AVG. LIB. EVPREPES
SOLI INVICTO MI
THRAE ARAM
EX VISO POSVIT
PROSIDENTIBVS BI
CTORINO PATRE
ET IANVARIO DEDICATA
IIII NON. IVNIAS EGGI
O MARYLLO ET GN. PAPI
RIO ALLIANO COS.

Exscripsi.

Romæ.
In hortis Iustinianeis.

NVMINI INVICTO
SOLI MITHRAE
M. AVRELIVS AVG. L.
EVPREPES VNA CVM
FILIS PIIS D.D.
SACERDOTE CALPVRNIO
IANVARIO DEDICATA
VII KAL. MAIAS IMP.
L.SEPTIMIO SEVERO PERTIN
. . . .
COS.

Exscripsi.

Romæ.
In hortis Iustinian.

SOLI INVICTO
MITRAE
VESTALIS
CAES. N. SER.
ET C. VETTIVS
AVGVSTALIS
DD.

Exscripsi.

Mithra Solis Epitheton erat orientalibus præcipuè regionibus usurpatum, à quibus Romam advectum. Luctatius ad illud Statij, *Torquentem cornua Mithram*, dicit Solem fuisse depictum apud Persas leonis vultu cum tiara: si quidem intentissimus est viribus, cùm hoc signum premit: additque in antro coli apud illos. Ejus typus passim occurrit Romæ in tabulis marmoreis, in eisque fingitur reluctantis Tauri cornua retentare, quo significatur Lunam ab eo lumen accipere. Lunæ enim Taurus sacrabatur, quòd utrique cornua sint concessa. Tertullianus in Spelæo tenebrarum milites scribit Mithræ initiari. Idem Justinus contra Tryphonem, & confirmat Inscriptio DEO SOLI INVICTO MITHRAE FL. SEPTIMIVS ZOSIMVS V.P. SACERDOS DEI BRONTONTIS ET AECATE HOC SPELEVM CONSTITVIT. Hieronym. Epist. 1. *Nonne Specum Mithræ & omnia portentosa Simulachra, quibus Corax, Niphus, Miles, Leo, Perses, Helios, Bromius pater initiantur, subvertit?* Depingebatur Mithra cum pileo Armeniaco, quia Persæ seu Parthi semper pileati. Huic autem *M. Aurelius Euprepes* duas aras posuerat, primam quidem ex ipsiusmet Dei monitu per somnium, quid enim aliud esse potest EX VISO? Consulibus *Eggio Marullo*, non verò Marcello ut habent Fasti Siculi; & *Gneo Papirio Alliano* sive Æliano, qui Consules erant anno Ch. 185. Imperante Commodo. Eorumdemque Consulum mentio est apud Grut. pag. 30. L. EGGIO MARVLLO & CN. PARINIO AELIANO: ubi reponendum PAPIRIO, ex fastis & præsenti marmore.

ARTICVLVS II.

Sacrificia , actáque alia Fratrum Arvalium.

Romæ,
In villa Montalto.

L. CEIONIO COMMODO
[1] D. NOVIO PRISCO
[2] III. NON. IAN.

MAGISTERIO C. MATIDI PATRVINI PROMAGISTRO L. VERATIO QVADRATO COL
LEGI FRATRVM [4] ARVALIVM NOMINE [3] VOTA NVNCVPAVERVNT [5] PRO SALVTE
IMP. VESPASIANI CAESARIS AVG. TRIB. POT. COS. VIII ET T. CAESARIS AVG. F.
VESPASIANI COS. VI. VICTIMIS IMMOLATIS IN CAPITOLIO QVAE SVPERIORIS
ANNI MAGISTER VOVERAT PERSOLVIT ET IN PROXIMVM ANNVM
NVNCVPAVIT PRAEEVNTE L. VERATIO QVADRATO IN EA VERBA QVAE SSS
IOVI OPTIMO MAXIMO BOVEM MAREM IVNONI REGINAE VACCAM MINERVAE
VACCAM SALVTI VACCAM
ITEM PRO IMP. VESPASIANO CAESARE AVG. EISDEM VERBIS Q. SS. IOVI OPT.
MAXIM. BOVEM MAREM IVNONI REGINAE VACCAM MINERVAE VACCAM SALVTI
VACC. IN COLLEGIO ADFVERVNT L. VERATIVS QVADRATVS C. PADIVS MEFLIANVS
Q. TELLIVS SASSIVS L. MAECIVS POSTVMVS L. IVLIVS QVADRATVS C. VIPSTANVS
APRONIANVS ISDEM COS. VI IDVS IAN. IN AEDE CONCORDIAE ADSTAN
TIBVS FRATRIBVS ARVALIBVS MAG. C. MATIDI PATRVINI PROMAG. L. VERAT.
QVADRATO COLLEGI FRATRVM ARVALIVM SACRVM INDICTVM DEAE DIAE
PRAEEVNTE L. MAECIO POSTVMO
IIII K. IVN. IN LVCO EIDOMI III. K. IVN. DOMI IN COLLEGIO FVERVNT
L. VERATIVS QVADRATVS C. VIPSTANVS APPRONIANVS L. MAECIVS POSTVMVS
C. IVNIVS PADIVS MEFLIANVS A. IVLIVS QVADRATVS ISDEM COS. K. MART.
IN AEDE CONCORDIAE ADSTANTIBVS FRATRIBVS ARVALIBVS EX TABELLA IMP.
CAESARIS VESPASIANI AVG. MISSA C. SALVIVM LIBERALEM NONIVM BASSVM
IN LOCVM C. MATIDI PATRVINI DEMORTVI COOPTAMVS IN COLLEGIO AD
FVERVNT L. VERATIVS QVADRATVS C. VIPSTANVS APRONIANVS L. MAECIVS
POSTVMVS C. SALVIVS LIBERALIS NONIVS BASSVS ISDEM COS. MAG. C. SALONI
MATIDI PATRVINI IN CVIVS LOCVM SVCCESSIT OBIIT MAGISTERIVM EODEM
ANNO EIDEM COS. K. MART. D. SALLVSTIVS BLAESVS ISDEM COS V.. NIAS IN
AEDE CONCORDIAE MAG. L. SALLVSTIVS BLAESVS COOPTATVS IN LOCVM
C. MATIDI PATRVINI COLLEGIO FRATRVM ARVALIVM CONVOCAVIT FLAM.

Exſcripſi.

NOTÆ.

Elegantiſſimum marmor non ſine magno labore ob literarum pravam conformationem à me deſcriptum notulis aliquot illuſtrabitur.

1. Hic conſulatus anni æræ Chriſtianæ 79. vel ut alij numerant 78. aliter in faſtis Capitolinis notatur : ſic enim hi duo Conſules nominantur, *Lucius Ceionius Commodus Verus , & Cajus Cornelius Priſcus* , cùm hîc ultimus *Decimus Novius Priſcus* appelletur, at apud Caſſiodorum *Rufus.* Neceſſe ergo eſt ut C. Cornelius Priſcus fuerit Conſul ordinarius , & D. Novius, Conſul Suffectus, vel ut erratum ſit in Faſtis Capitolinis : nam & alia Inſcriptio Gruteriana pag. CIV. 6. Anno Ch. 95. ſculpta , hujus D. Novij Priſci mentionem facit.

2. *III. Non Ian.* Hic dies in Calendario Conſtantiniano deſtinatus erat Votorum nuncupationi , unde Fratres Arvales ut ex marmore intelligimus, 3. vota nuncupaverunt illo die pro ſalute Veſpaſiani & Titi.

4. Fratres Arvales Sacerdotes numero XII. jam tempore Romuli inſtituti , qui ſe Accæ Laurentiæ nutrici ſuæ obtulit , in locum filij ejus unius ex duodecim quos habebat , mortui, ſeſéque ei filium dedit , ſe & cæteros filios Fratres Arvales vocans. Varro lib. 4 de ling. Lat. *Fratres* , inquit, *Arvales dicti ſunt, qui ſacra publica faciunt propterea , ut fruges ferant arva ; à ferendo & arveis fratres Arvales dicti , quia Fratria dixerunt.*

5. Inſcriptiones Fratrum Arvalium mutilæ quæ apud Gruterum leguntur pag. 117. &c, eodem planè modo votorum nuncupationem pro ſalute Claudij & Neronis exprimunt ; eædémque magiſterij & promagiſtri , imò unius ex illis Fratribus Arvalibus nomen habent , quod in noſtro reperitur , Caij Vipſtani Aproniani. Ibidem etiam *Dea Diæ* quæ Dea aliqua ab illis Sacerdotibus culta , mentio eſt. Item & Lucorum in quos conveniebant ad myſteria ſua peragenda , ſicuti hîc in luco Eidomi , quod eſt nomen proprium illius luci. *Iſdem Coſ.* eſt *iiſdem Conſulibus.* Cætera plana ſunt.

De Dea Dia cujus tam crebra mentio in Inſcriptionibus Fratrum Arvalium, hæc ad me amicus eruditiſſimus Sebaſtianus Feſchius Baſileenſis. Hanc, inquit, Deam Opem Saturni conjugem, quam Græci Ῥέαν vocant, interpretor, cui feſtus dies Opalia dictus, inter Saturnalia quotannis celebrabatur. *Saturnus enim*, ut ait Macrobius 1. Saturnal. X. *Ejúſque uxor tam frugum quàm fructuum repertores eſſe creduntur, itaque omni jam fœtu agrorum coacto ab hominibus hos Deos coli, quaſi vitæ cultioris authores.* Hanc ob cauſam à Fratribus Arvalibus cultam exiſtimo. Dia verò dicta videtur antiquitus, id eſt Dea, κατ' ἐξοχὴν quaſi Deorum Dea ac Princeps. Eſt enim Ops nihil aliud quàm tellus, quæ & magna Deorum & rerum omnium mater habita eſt & nuncupata.

Aliud Fragmentum
Fratrum Arvalium, Romæ,
In horto Barberino.

.... IDIBVS IANVARIS IN CAPITO
.... ILIVS CORVINVS MAGISTER FRAT...
.... CONSVLVM COLLEGAS CONVOCAV..
.... CIPIENDA PRO SALVTE CAESARIS
.... TAVRVS STATILIVS CORVINVS L. CANINI
.... IVS PERSICVS CN. DOMITIVS
.... AD X. K. FEBR. IN CAPITOLIO
.... LIVS CORVINVS MAGISTER FRATRVM
.... CONSVLIS ET EX CONSENSV SENATVS
.... VOCAVIT ET OB SECVRITATEM ET SALVT
.... IS AVGVSTI BOVES MARES DVO IOVI O...
.... IT
.... TAVRVS STATILIVS CORVINVS FABIVS
.... CANINIVS GALLVS CN. DOMITIVS
.... AD V. ID..

Tauri Statilij & Fabij Perſici mentio eſt in alio ſimili fragmento apud Gruterum, pag. CXVI. tempore Tiberij Claudij *exſculpto*, unde hujuſce Chronologiſmus deduci poteſt.

ARTICVLVS

ARTICVLVS III.

Nuptiæ Cupidinis & Pſyches, ex gemma Petri Ligorij. Papilio animæ Symbolum, ex marmoribus delineatis inter ſchedas Petri Antonij Raſcaſij de Bagarris viri eruditiſſimi & Regij quondam Antiquarij.

TABVLA III.

MYthologiam Cupidinis & Pſyches fusè tradunt Appuleius & Fulgentius lib. 3. Depinguntur hîc eorum nuptiæ, non ineleganti modo. Incedit Cupido capite ſemi velato turturem manibus geſtans, à latere verò Pſyche toto velata corpore. Amantum par nobile catena vinctum deducit paranymphus facem humeris geſtans; ſubſequitur puer pariter alatus qui caniſtrum eorum capiti imponit, præparat alter Thorum ad quem accedunt. Ritum pompæ nuptialis huic ſimilem ita breviter deſcribit Petronius Arbiter. *Iam Pſyche puellæ caput involverant flammeolo. Iam Embaſicœtas præferebat facem. Iam ebriæ mulieres longum agmen plaudentes fecerant, thalamúmque ingeſta exornaverant veſte.* Aſſerit etiam Dorotheus Sidonius Dianæ inſtituta Caniphoria celebrari, in quibus virgines nubiles caniſtra conſecrabant Dianæ cum variis rebus acu elaboratis, indicantes ſe prioris vitæ virginitatiſque pertæſas cupere exauthorari. Idem docet Scoliaſtes Ariſtophanis ad Acharnenſes. Vela nubentibus neceſſaria exhibet etiam gemma noſtra, nubere enim antiquitus erat velare; Turtures conjugalis amoris emblemata; at hæc nimis trita ſunt. Ad alia minùs cognita properemus.

Dubium ſæpè me tenuit quare Pſyche conſtanter à veteribus, ut in hac gemmâ, cum alis papilionis efficta ſit. An quia animalculum præ reliquis omnibus imbecille eſt & fluxum, ut Plinius ſcribit. An quia aëreum & leve, anima verò, quæ Græcis *Pſyche* dicitur, ſubque eo typo latet, aër credebatur, aut ventus: unde Lactantius, *Qui aërem animam credunt, hoc falluntur quòd ex aëre ſpiritum ducentes, vivere videamur, Varro itaque eam definit, Anima eſt aër conceptus ore, defervefactus in pulmone, tepefactus in corde, diffuſus in corpus.* Imò latinè Anima à Græco ἄνεμος, ventus: ſic Plautus, Virgilius & alij animam ſæpenumerò pro vento uſurparunt. Inde animam efflare dixerunt, quòd eam pro vento flatúve haberent, comprobatúrque ſequenti marmore, ubi papilio à mortuo efflatus circumvolitat. Hinc Græci animam *Pſychen* nominarunt, vel διὰ τὸ ἄνωθεν ἐμψύχεσθαι, quaſi cælitus inſpirata ut ait Nicetas Choniates, vel à verbo ψυχρὸς, quod Heſychio, *levis & debilis* eſt. Anima, inquit Poëta, *par levibus ventis, volucrique ſimillima ſomno*, quando ſcilicet à corpore divortium fecit. Addendum & ψυχὴν Græcis æquivocum eſſe, animámque ſignificare & Papilionem: unde Heſychius, ψυχὴ πνεῦμα καὶ ζωΰφιον πτηνόν.

Dicemúſne tandem veteres hac picturâ nihil aliud repræſentare voluiſſe, quàm reciprocum illum animarum de corpore in corpus diſcurſum olim à Philoſophis creditum: cujus credulitatis primos authores Pythagoram & Platonem facit Tertullianus, inquiens eos introduxiſſe revolubilem illum animarum recidivatum, ſemper & alternâ mortuorum & viventium ſuffectione. Quæ metempſychoſis nullo ſymbolo commodiùs exprimi potuit quàm Papilionis alis, cùm hoc animalculum ſemper viciſſim moriatur in vermem, & ex eo iterum reviviſcat, hac continuâ ſerie nunquam deficiens, Plin. lib. 11.

TABVLA IV.

CVr animam figurâ papilionis fingerent, diximus ſuprà. Credebatur ea per os reddi: unde Homerus Iliad. 9. dicit animam poſtquam efflata eſt, vel ſeptum dentium, ut loquitur, tranſivit, remeare nequaquam poſſe. Papilio igitur hîc expreſſus viri defuncti anima eſt quæ avolat. Vxor autem aut mater filium adſtantem monere videtur, ut vivat, monſtrans ei corollas & unguenta. Vinum enim, roſæ & unguenta complectebantur omnem vitæ voluptatem & delicias. Extat talis inſcriptio in Hiſpania quæ habetur apud Moralem p. 31. HAEREDIBVS MEIS MANDO ETIAM CINERE VT MEO VOLITET EBRIVS PAPILIO OSSA IPSA TEGANT MEA, &c.

TABVLA V.

EXtat apud Gruterum hæc Inſcriptio, ſed abſque iſto eleganti typo. Circumvolitat, ut inquit lapis jam citatus, cinere defuncti ebrius papilio, alterúmque apprehendit avicula, quo fortè typo exprimitur, ut jam monuimus, tranſitus animarum ab humanis corporibus ad bruta varia: putarúntque Antoniæ Panaces parentes, ejus animam, quia juvenis, ludibunda, cantilenis ſeſe delectans, dum viva eſſet filia annos novem nata, in aviculæ corpus tranſmigraſſe. Duplex autem papilio alludere poteſt ad duplicem animam à quibuſdam creditam, de qua infrà dicemus.

TABVLA VI.

CVpido animam clavo affigere videtur arbori, ne altiùs aſcendat, perque aëris ſpatia vaga oberret.

TABVLA VII. & VIII.

COnſtanter eodem ſchemate vel parùm diverſo viſitur hoc Symbolum Romæ in cippis ſepulchralibus & ſarcophagis. Cupido Pſychem amplectens: ille quidem ferè ſemper nudus, hæc ſemiveſtita: quo fortè adhortationem ad voluptates exprimebant. Fulgentius enim Cupidinem interpretatur cupiditatem, quæ animæ commiſcetur, & eam appetit. Referat etiam aliquis ad utrámque animæ facultatem, rationalem & irrationalem: vel quod malim ad duplicem animæ naturam, de qua ſic Nicetas Choniates lib. 2. cap. 60. *Quidam duplicem* animarum naturam eſſe dixerunt, unam luminoſam, alteram tenebricoſam: & hanc quidem infernè ſcaturire, atque ex ſubterraneis exilire meatibus, illam verò è cæli vertice accenſam demitti, ut terrenum hoc corporis domicilium exornet, ſed deſcendens cavere jubetur, ne dum hoc corpus informe ornare contendit, ipſa dedecore impleatur. Idem lib. 4. hæreſi 36. numer. 14. Græcorum fabulamenta redoletis, cùm homini duas eſſe debere animas dicitis, alteram hominibus communem, alteram cæleſtem. Verùm nulla in hoc commento ſubtilitas: illi enim alteram luminoſam, alteram tenebricoſam dicunt. Cæterùm ambas ſimul uni eidémque homini non tribuunt, ſed viciſſim & alternativè. Idem lib. 2. cap. 54. Quæ res, ait, Ariſtotelem quoque permovit, ut duplicem animam eſſe diceret: unam quidem quæ in corpore ſubſiſtat, alteram quæ à corpore ſeparatur. Et lib. 2. cap. 62. dicit quoſdam mortalem facere animam, quoſdam ex Ethnicis ſcilicet immortalem: tertios verò mortalem eam partem, quæ rationis incapax eſt, immortalem quæ rationis capax.

TABV

TABVLA IX.

CVpido facem papilioni, id est animæ admovens, ut misera amore uratur. Hæc ferè omnia de nuptiis Psyches, & de Papilione animæ Symbolo, descripsi ex manuscriptis viri Ill. & Eruditiss. Petri Antonij Rascasij de Bagarris, quæ in manus meas inciderunt. Fuit is Aquis-sextiis Parisios vocatus ab Henrico IV. propter antiquariæ rei peritiam, cimeliarchióque regio præpositus. Hujus meminit Petrus Gassendus, in vita Peireskij. Possidebat Bagarrius ipsemet preciosissimum sculptarum gemmarum thesaurum, qui post ejus mortem ad egregium virum D. Tossantium Lauthier Aquensem pervenit, à quo Bagarrij Schedæ circa marmora gemmásque ad me transierunt, non paucæ. Quod tacere non debui, ne plagij reus meritas viro eruditissimo laudes detraherem.

ARTICVLVS IV.

De Hermis, Hermathenis, Hermerotibus, Hermanubibus, Hermheraclibus, Hermharpocratibus & Hermaphroditis.

TABVLA X.

HErmi seu *Hermæ* erant statuæ Mercurij marmoreæ sine brachiis & pedibus, quas in compitis collocabant Græci ac Romani, quales in hac Tabula ex gemmis & nummis depinguntur. De his Servius, ad Æneid. lib. 8. *Mercurium*

quum in monte dormientem inveniſſent, manus ei amputaverunt, unde & ipſe Cyllenius & mons dicuntur, namque Græcè κύλλους, *aliqua mutilatos parte corporis dicunt, unde etiam* Hermos *vocamus quoſdam ſtimulos in modum ſignorum ſine manibus.* Suidas in voce Ἑρμῶν. Ἑρμαῖ ἦσαν ἐν τῇ Ἀθηναίων πόλει λίθινοι ἐν προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς: ἐπειδὴ φασὶ τὸν ἑρμῆν λόγου καὶ ἀληθείας ἔφορον εἶναι: διὰ τοῦτο καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ τετραγώνους καὶ κυβοειδεῖς κατεσκεύαζον, αἰνιττόμενοι, τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐφ' ἃ μέρη πέσῃ πανταχόθεν βάσιμον καὶ ὀρθὸν εἶναι, οὕτω καὶ ὁ λόγος καὶ ἡ ἀλήθεια ὅμοια ἐστὶ πανταχόθεν αὐτὴ ἑαυτῇ, τὸ δὲ ψεῦδος πολύχουν καὶ πολυσχιδὲς καὶ ἑαυτῷ μάλιστα ἀσύμφωνον: quæ ſic interpretor; *Hermæ erant Athenis lapidei in veſtibulis adium atque Templis: quia enim aiunt Mercurium ſermonis & veritatis præſidem eſſe, propterea & ejus imagines quadratas & cubicas fecerunt, indicantes quid quemadmodum ea quæ hanc habent figuram, in quam partem cadant; ſemper ſtabilia & recta ſunt; ita ſermo & veritas ſimilis ſemper ſibi ipſi eſt: mendacium verò fluxum, multifidum, & minimè ſibi cohærens.* Obſervandum autem Suidam Athenienſium duntaxat Hermarum meminiſſe, tum quia in hac urbe primùm fuerant inventi, tum quia eorum maxima erat illic copia. Meminit Æſchines in Cteſiphontem *porticus* Athenis ſuo tempore exiſtentis, quæ *Hermarum* dicebatur, in qua tres Hermæ poſiti erant iis Athenienſibus qui Perſas prope Strymonem vicerant, τρεῖς λιθίνους ἑρμᾶς στῆναι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν ἑρμῶν: quorum & epigrammata inſculpta profert. Hæc referre non pigebit, juxta emendationem Æmilij Porti viri eruditiſſimi notatam, in Æſchinis codice, cujus olim poſſeſſor erat, quique nunc meus factus eſt.

Athenis,

Trium Hermarum Inſcriptiones.

ΗΝ ΑΡΑ ΚΑΚΕΙΝΟΙ ΤΑΛΑΚΑΡΔΙΟΙ ΟΙΠΟΤΕ ΜΗΔΩΝ
ΠΑΙΣΙΝ ΕΠ ΗΙΟΝΙ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ ΑΜΦΙ ΡΟΑΣ
ΛΙΜΟΝ Τ ΑΙΘΩΝΑ ΚΡΑΤΕΡΟΝ Τ ΕΠΑΓΟΝΤΕΣ ΑΡΗΑ
ΠΡΩΤΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΩΝ ΕΥΡΟΝ ΑΜΗΧΑΝΙΗΝ

ΗΓΕΜΟΝΕΣΣΙ ΔΕ ΜΙΣΘΟΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΤΑΔΕ ΔΩΚΑΝ
ΑΝΤ ΕΥΕΡΓΕΣΙΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΡΕΤΗΣ
ΜΑΛΛΟΝ ΤΙΣ ΤΑ Δ ΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΣΣΟΜΕΝΩΝ ΕΘΕΛΗΣΕΙ
ΑΜΦΙ ΤΟΙΣ ΞΥΝΟΙΣ ΠΡΑΓΜΑΣΙ ΜΟΧΘΟΝ ΕΧΕΙΝ

ΕΚ ΠΟΤΕ ΤΗΣ ΔΕ ΠΟΛΗΟΣ ΑΜ ΑΤΡΕΙΔΗΣΙ ΜΕΝΕΣΘΕΥΣ
ΗΓΕΙΤΟ ΖΑΘΕΟΝ ΤΡΩΙΚΟΝ ΕΣ ΠΕΔΙΟΝ
ΟΝ ΠΟΘ ΟΜΗΡΟΣ ΕΦΗ ΔΑΝΑΩΝ ΠΥΚΑ ΘΩΡΗΚΤΑΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΗΡΑ ΜΑΧΗΣ ΕΞΟΧΟΝ ΑΝΔΡΑ ΜΟΛΕΙΝ
ΟΥΤΩΣ ΟΥΔΕΝ ΑΕΙΚΕΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣΙ ΚΑΛΕΙΣΘΑΙ
ΚΟΣΜΗΤΑΙΣ ΠΟΛΕΜΟΥ Τ ΑΜΦΙ ΚΑΙ ΗΝΟΡΕΗΣ

Ex Æſchine in Cteſiphontem.

Id eſt.

Erant ſanè robuſticordes iſti, qui Medorum
Filijs ad Eionem juxta Strymonis fluenta
Et famem ardentem, & validum inferentes Martem,
Primi, hoſtium repererunt conſilij inopiam.

Ducibus autem præmium Athenienſes iſta dederunt
Pro benefactis & egregia virtute:
Proclivius autem iſta videns poſterorum aliquis, geſtiet
Laborem ſuſcipere in rebus dubiis.

Ex hac aliquando Vrbe unà cum Atridis Meneſtheus
Ducem exercitus ſe præbuit in ſacro-ſanctum Trojanum campum.
Quem olim Homerus dixit Danaûm affabrè loricis ornatorum
Moderatorem, eximium in pugna virum venire.
Sic nullatenus indecorum apud Athenienſes vocari
Moderatores belli ac Strenuitatis.

Ubi cum Æſchine notandum Ducum nomina non expreſſa, ne fortè inter populum libertatis adeò amantem, caput nimiùm erigeret aliquis, tyrannidémque affectaret. Erant & Hermæ Athenis Hipparchæi dicti, quòd eos Hipparchus Piſiſtrati filius erexiſſet, paſſim in urbe & inter Atticæ populos, inſcribens iis varia ad ſapientiam & virtutem hortatoria; teſtibus Heſychio & Harpocratione. *Accidit* verò, ut ait Cornelius Nepos in Alcibiade, *ut una nocte omnes Hermæ,*

qui

qui in oppido erant Athenis dejicerentur præter unum qui ante januam Andocidis erat, Andocidisque Hermes vocatus est. Idem legitur apud Andocidem ipsum orat. de mysterijs, qui addit fuisse à tribu Ægeide dedicatum: Quia autem Hermæ in viis collocabantur, Mercuriúsque viis præsidebat, exinde *Trivius* cognominabatur iste Deus, imò & *Viacus* in lapide Grut. pag. L V. 5.

Erecto veretro ut plurimum depingebantur Hermæ, ut in 3. & 4. fig. Tab. X. Cujus rei rationem reddit Macrobius, lib. I. Saturnal. *Pleráque etiam simulachra Mercurij statu quadrato figurantur solo capite insigniti virilibus erectis, quæ figura significat Solem mundi esse caput & rerum satorem, omnémque vim ejus non in quodam diversorum ministerio membrorum, sed in sola mente consistere, cujus sedes in capite est; quatuor latera eadem ratione finguntur, quia & tetrachordum Mercurio attributum creditur, quippe significat hic numerus vel totidem plagas mundi, vel quatuor vices temporum, quibus annus includitur, vel quòd duobus æquinoctiis, duobúsque solstitiis anni ratio distincta est.*

Imponitur Herma fulmini in quinta figura prædictæ Tab. quæ est nummi Cæsaris Augusti aversa pars; vel ut hujus Imperatoris Symbolum *Festina lentè* exprimeretur. Herma enim sive Terminus, vix enim inter se differebant, tarditatem; fulmen festinationem significabat: vel etiam hoc typo ostendere voluerunt antiqui eloquentiam fortitudini debere esse conjunctam. Interpretationem aliam adfert etiam *Oyselius* in Thesauro numismatum, ad numm. 5. Tab. XLI. quem si quis velit, consulere poterit. Ecce elegantem Termini inscriptionem, in qua Romanorum religionem sive superstitionem erga hocce numen animadvertere licet; Ejus enim statuas collocabant in agrorum limitibus, ut intacti inviolatique essent.

Romæ.
In villa Caroli Valle.

QVISQVIS
HOC SVSTVLERIT
AVT IVSSERIT
VLTIMVS SVO
RVM MORIATVR

Exscripsi.

Tetra sanè imprecatio ei qui lapidem hunc auferret, aut auferri juberet, ùt scilicet ultimus suorum moreretur, duplici pœna afflictus, dolore nempe ex propinquorum suorum omnium morte, & heredis omnimoda privatione.

Sexta figura virum sedentem coram Herma exhibet. *Septima* item mulierem sedentem, cum altera retro ipsam, Hermam intuentem: has enim statuas præcipuè colebant fœminæ, earúmque virilia ornabant & venerabantur, fœcunditatis sibi procurandæ causâ; sicuti videre est in eleganti marmore apud Boissardum in Antiquit. Roman. sculpto.

Cicero antiquitatis eruditæ studiosus, hæc ad Atticum scribit, Epist. 7. lib. I. *Hermæ tui Pentelici cum capitibus æneis jam nunc me admodum delectant. Quare velim & eos & signa & cætera quæ tibi ejus loci & nostri studij & tuæ elegantiæ esse videbuntur, quam plurima quamprimúmque mittas, & maximè quæ tibi Gymnasij, Xystique esse videbuntur. Pentelicos vocat eo quòd essent ex marmore Pentelico.* De Hermis qui plura velit consulat Rosini antiquitates Romanas, Vincentium Cartari, aliósque. Id tantùm addam *Hermem* & *Hermam* cognomina etiam esse apud antiquos, passim apud Gruterum, inque ineditis hisce lapidibus.

Romæ,
In villa Matthæi.

DIIS MANIBVS
P. AMBIVIO P. L.
HERMETI V. A. LXVII.
ET
AMBIVIAE P. L. MARGARIDI
V. A. LV.
PARENTIBVS OPTIMIS ET
BENE DE SE MERITIS FECIT
P. AMBIVIVS P. F.
HERMES F.
PIENTISSIMIS

Exscripsi.

Romæ,
Apud Abbat. Benedetto.

P. POSTVMIO P. L.
HERMETI
P. POSTVMIVS P. F.
FLACCVS FIL. ET
MARCIA HYGIA
CONIVGI BENE
MERENTI

Exscripsi.

Forojulij.

HERMES VENVSTAE
CONIVGI KARISSIMAE

Ex Hist. Provinc.

Romæ.
In Palatio Altems.

P. AMBIVIVS
P. FIL. QVI HERMES
ARAM POSVIT
P. AMBIVIO P. LIBERT.
HERMETI PATRI SVO VIXIT
ANNIS LXVII.
ET AMBIVIAE P. L. IVCVNDAE
SORORI SVE VIX ANN. XIX. M. VI

Exscripsi.

Romæ.

A. HERENNVLEIVS
HERMES FECIT
CONIVGI BENE
MERENTI IVLIAE
L. F. LATINAE SI
BI ET SVIS POSTERISQ. EOR.

Exscripsi.

Tergeste.

MANLIA PIA
Q. MANLIO HERMETI
ET
MANLIAE EPIGONAE
PARENTIBVS

Ex Marulli MS.

Romæ,
In hortis Iuſtinian.
D. M.
L. CAELIO
HERMETI
CAELIA HER
MIONE MA
TER FILIO PIEN
TISSIMO
Exſcripſi.

Romæ.
DIS MANIBVS
M. CLODIO
HERMAE
CONIVG. OPTIMO
ET ANNIO FELICI FRATRI
ANNIA AVGVSTALIS
ET TYRANNO CARISSIMO
Exſcripſi.

Romæ,
In villa Caroli Valle.
D. M. P. MATTIO
HERMETI SENI
FLAVIA SPES
COIVGI B. M.
FECIT
Exſcripſi.

In urbe Aubagne.
Q. VETINIO EVNOETO
QVI VIX. ANN. XV. M. III.
VETINII HERMES ET ACTE
PARENTES FIL. PIISSIMO
ET DVLCISSIMO FECERVNT
HERMAIS SOROR LIB. LIBER
TAB. POSTERISQ. EORVM
Ex Peireskij Schedis.

Romæ,
In villa Montalto.
D. M. S.
T. FL. AVG. LIB. HERMES ET AE
LIA IANVARIA FECERVNT
SIBI ET SVIS ET AELIAE FELI
CITATI ALVMNAE ET CORNE
LIAE THESPIDI ET FL. ALEXAN
DRIAE ET LIB. LIBERTABVS
QVE POSTERISQVE EORVM
ET ONESIMO COGNATO SVO
ET FLAVIAE ARETHVSAE
CONIVGI SVAE
Exſcripſi.

Venetij.
D. M.
M. LIVIVS LICOSTRATVS
LIVIO ONESIMO PATRI ET
LIVIA NICE LIVIO ONESIMO
MARITO ET LIVIO HERME
PATRONO VIVI FECERVNT
SIBI POSTERISQVE SVIS
Ex Hiſt. Provinc.

Nemauſi.
IIIIII VIR. AVG.
C. VETTI HERMETIS
IVLIA FVSCINA
VXOR
Exſcripſi.

Romæ.
DIS MANIBVS
PIERI AVG. L. PRAEC.
PVERR. CAESARIS N.
FLAVIA. NICE. CONIVNX
B. M. TITVLVM CVM VALVIS
AENEIS D. S. D. PERMISSV HERMAE
AVG. L. A. CVB. DOMITIAE AVG.
Ex Chiffletio,
In Geminiæ Tituli explicatione.

Romæ,
In ædibus Abbatis Caſinelli.
SVETRIVS HERMES HIC SITVS
EST CVI TERTIA CONIVNX
ARAM CONSTITVIT DIGNO
MERITOVE MARITO
CVM QVO CONCORDIAM
TAM MVLTOSQVE PER ANNOS
VIXIT ET TENERO CASV SBTA *i. e. Subtracta.*
MARITO EST
DE CVIVS FAMA MVLTI CVM
LAVDE LOCVNTVR
QVOD FVERIT CVLTOR DOMINI
RERVMQVE ET AMATOR
Exſcripſi.

Romæ.
HORDIONIALEA
M. HORDIONIC. F.
LIB. SEVIVA FECIT
SIBI ET M. SITTIO
HERMETI MARITO SVO
ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE EORVM
H. M. D. M. A.
Exſcripſi.

TABVLA XI.

Hermathena erat ſtatua *Hermam* & *Athenam* repræſentans, id eſt Mercurium & Minervam; cujus hîc elegantem habemus delineationem ex nummo Hadriani à Fulvio Vrſino in Virorum Illuſtrium imaginibus exhibito. Simile ſignum cùm Titus Pomponius Atticus reperiſſet Athenis,

Athenis, Romam illud misit, ut Ciceronis amici sui bibliothecæ ornamento esset: hæc enim Cicero ad eum scribens Epist. 3. lib. 1. *Quod ad me de Hermathena scribis, per mihi gratum est ornamentum Academiæ proprium meæ: quod & Hermes, commune omnium & Minerva singulare est ejus Gymnasij. Quare velim, ut scribis, cæteris quoque rebus quamplurimis eum locum ornes.* Et Epist. 4. ejusd. libri. *Tu velim ea, quæ nobis emisse & parasse scribis des operam, ut quamprimum habeamus, & velim cogites (id quod mihi pollicitus es) quemadmodum bibliothecam nobis conficere possis.*

Non mirum autem erat Mercurium Minervæ conjungi, fiebat enim utrique commune sacrum, eo quòd ille eloquentiæ præesset, hæc doctrinæ. Eloquentia nisi comitem doctrinam habeat, quid est nisi nudus inanisque sonus? Doctrina verò absque eloquentia obscurus & inutilis thesaurus? Hic ergò mysticus Hermathenæ typus esse mihi videtur, ab Atheniensibus non immeritò effictus, cùm essent olim omnium hominum doctissimi & eloquentissimi.

Qualis verò sit urbs ista omnino me latere fateor: num verò subsit aliquis error in earum literarum delineatione, ΟΡΔΙΟΝΑΙΩΝ videant peritiores. Ὀρδαία quidem urbs Macedoniæ à Stephano memorata, verùm illa gentilem vocem ὀρδαῖων faceret.

TABVLA XII.

HErmanubis, cujus meminit Plutarchus, in priore typo se se offert, sive Deus ex Mercurio Anubíque conflatus. Caduceus enim Mercurium, caput Accipitris Anubim Ægyptiorum numen designat. Avis hæc ei sacra ob venationem quam impensè diligebat, sed plura in Hieroglyphicorum scriptoribus, ad quos Lectorem remitto. Literæ aversæ partis incognitum quid præ se ferunt: videntúrque esse ex illis Basilidianorum mysteriis quæ Græcis literis insculpebant lapidibus preciosis. Cum capite canis effingitur & Anubis in hoc Iuliani nummo, qui ab una parte faciem illius Imperatoris sub Serapidis typo exhibet, ab altera Hermanubim cui VOTA PVBLICA nuncupare satagebat Julianus, Christianæ religionis non solùm desertor, sed ethnicæ præcipuè Ægyptiorum idololatriæ cultor addictissimus. Inde ab Ovidio *Latrator Anubis* dicitur. Senatoris habitu vestitus est sistrúmque dextrâ gestat, ad quod alludere videtur Tertullianus virum Senatorium alloquens:

Téque domo propria pictum cum fascibus ante,
Nunc quoque cum sistro faciem portare caninam.

Quamvis ea verba referre etiam liceat ad Phrasim illam vulgatam *Anubim gestare.* Sed de Juliani facie sub Serapidis typo aliqua non vulgaria expromenda, omnia ferè ex schedis Domini de Bagarris Regis Galliæ Henrici quarti à Bibliothecâ & Cimeliarchio, mihi ab amico D. Thossantio Lauthier Aquisextano communicatis.

Complures, inquit, extant ejusmodi numuli æræi Dei Serapidis, quos omnes diligentiùs intuens Juliani vultum, cùm imberbem tum barbatum exactissimè referre comperi, oculis naso & barbâ. Fortè id factum per adulationem vel arrogantiam Juliani, sicut Commodus Imperator sub Herculis imagine vultum suum exhibuit, Domitianus sub Palladis, testibus nummis & statuis. Martialis l. 9. epigr. 67. dicit statuam quandam Herculis, vultum Domitiani retulisse. Nero Colossum suo vultui adaptavit, cujus capite ablato alij sua imponi curarunt. Irenæus lib. 5. dicit Simonem magum à suis adorari sub figura Jovis & Helenam suam sub Minervæ. Suetonius in Caligula, cap. 7. cujus, inquit, effigiem habitu Cupidinis in æde Veneris Capitolinæ Livia dedicavit. Plinius, lib. 36. cap. 5. scribit in Curia Octaviæ Cupidinem fuisse referentem Alcibiadem ejus ætatis. Appuleius, lib. 8. Metamorph. scribit hæc verba: *& imagines defuncti quas ad habitum formaverat Dei Liberi divinis percolens honoribus.* Quod observare licet in variis Sarcophagis qui Romæ visuntur, exsculptos scilicet in iis varios Deos, ut plurimùm referentes vivam effigiem viri vel uxoris, quibus destinatus fuerat Sarcophagus. Quid quòd Plin. lib. 35. cap. 10. Arellium dicat solitum fuisse Deas pingere, semper scorti alicujus, cujus amore deperibat, imagine. Quod evenit in nostri sæculi pictoribus hoc flagitio artem contaminantibus. Justinus irridet Ethnicos qui pictorum amicas aut statuariorum cynædos adorarent.

Verùm si non superbiâ incitato hoc à Juliano factum admittamus, saltem religionis suæ propagandæ studio motum dicemus. Refert enim de hoc Imperatore Sozomenus lib. 5. cap. 16. quod operam dederit, ut in publicis imaginibus juxta ipsum Jupiter depingeretur, velut è cœlo apparens, coronam & purpuram Imperij insignia, ipsi tradens. Mars item & Mercurius in eum intuentes, & tanquam obtutu oculorum testificantes quòd vir esset eloquens & in militia spectatus. Vt non modò, inquit, simulatione honoris subditos res unâ depictas latenter venerari cogeret: paucique dolum ejus intellexerunt: qui adorare renuerent, pœnas dedere: multitudo autem præ ignoratione mente simplici legi veteri se omninò parere putavit. Idem ferè Gregor. Nazianz. orat. contra Iulianum. Et ita inscitia decepta ad imagines colendas accessit. Addit Sozomen. Ista quidem & alia quæcúque ad cultum gentilitium spectabant, imaginibus admisceri imperavit. Sub quibus verbis comprehendi potuit & hic modus, sub ipsa Serapidis imagine, effigiem propriam exhibendi: præsertim in nummis qui semper in hominum manibus. Fuit enim antiquus Imperatorum mos imagines suas cum Deorum simulachris venerandas proponere, etiam thure & vino, quod testatur Plinius lib. 10. Epist. 97. Nec obstat Sozomenum tantùm meminisse Iovis & Mercurij, non item Serapidis aut Anubis. Pro iisdem enim habita illa numina scimus: unde recta parte Serapidem videmus, aversâ Anubim cum Mercurij caduceo.

Sacra autem Ægyptia Deósque Ægyptios & si sæpiùs Romani urbe expulerint, constat semper rursus irrepsisse, maximéque repullulasse post tempora Constantini. Quod in capite Serapidis extat, Macrob. 1°. Saturnal. Calathum vocat, solisque altitudinem & capacitatem monstrare dicit. Suidas Serapidem modium capite gestare vult. Rufinus pariter modium vocat, quòd cum modo & mensura cuncta indicet moderari, vel denique per virtutem Nili frugum largitate, vitam mortalibus præberi. Quidam, addit, in honorem nostri Ioseph formatum sic perhibent ob dimensionem frumenti.

Obſervandum tandem Iulianum præter ſæculi ſui morem barbatum eſſe, quod illi ab Antiochenſibus objectum. An quòd in eo Marcum Aurelium Philoſophum imitaretur, cujus æmulum fuiſſe teſtis eſt Eutropius. Philoſophi quippe ſigna ſunt barba & pallium. Nummi tamen argentei eum ſemper imberbem & iuvenem referunt, etiam cum titulo Auguſti.

TABVLA XIII.

HErm-heracles cujus ecce typus Mercurium & Herculem exhibet, cippo tetragono & clavâ dignoſcendos. Mercurij ſtatuam in Gymnaſio ponere moris erat ſicut & Herculis, inquit Pauſanias lib. 4. eo quòd ille cum iſto certaminibus præeſſet, quare in ſequenti marmore utrique Deo commendatur à Corcyrenſibus Marcus quidam Byblus.

Corcyræ.

Α. ΠΟΛΙΣ ΜΑΡΚΟΝ ΚΑΛΗ..
ΓΑΙΟΥ ΥΙΟΝ ΒΥΒΛΟΝ ΤΟΝ
ΠΑΤΡΩΝΑ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑ
ΕΡΜΑΙ ΗΡΑΚΛΕΙ

Id eſt.

Civitas Marcum Cali . . . Caij filium Byblum Patronum & benefactorem Mercurio Herculique commendat. Vbi notanda Dorica Dialectus, quæ H in A mutat, Corcyrenſibus in uſu.

Mercurij cum Hercule conjunctio deſignabat vel fortitudinis ſociam debere eſſe eloquentiam, vel eloquentiam ipſam eſſe monſtrorum domitricem: unde Galli Herculem ſuum eleganti typo depingebant, catenis ex ejus ore exeuntibus, auditoréſque multos ipſis alligatos trahentibus. Aſt aliquis Chymicus ſecretum hîc ſub hoc velamine delitеſcens ſuſpicabitur, Mercuriúmque Herculis laboribus duodecim ad perfectionem erectum ab antiquis intellectum ſomniabit, qualem ſub his ambagibus febrifugum ſuum deſcripſit Riverius noſter, hac in re Galenicos deferens quibus recta methodus unicum ſecretum eſt.

TABVLA XIV.

HErmerotis ſignum æreum hic exhibeo, Dei nempe compoſiti ex *Herme* ſeu Mercurio, cùm teneat caduceum & crumenam perpetuum Mercurij typum, & Cupidine, qui *Eros* Græcis dicitur, cùm amabilis pueri ſpecie nudus incedat. Quo priſci myſteriis turgentes fortè exprimebant amori conjunctam eſſe eloquentiam debere. Plinius lib. 36. cap. 5. inter eximia ſculptorum opera *Hermerotes* Tauriſci recenſet. Hermeros autem inter Græcos Romanóſque cognominis etiam loco uſurpari ſolebat ut antiqua docent marmora.

1

Forojulij.

L. VAL. HERMEROT.
IIIIII VIR AVG.
HERED. EX TEST.
FECER.

Ex ſchedis Peiresk.

2

Romæ,
In villa Montalto.

Q. TIMINIVS HERMEROS
SIBI ET SVIS
HOC MONVMENTVM EXE..:
Q. TIMINI LABEONIS

Exſcripſi.

3

Romæ.

HERMEROTI
AVG. LIB.
PRAEPOSITO TABVLAR.
RATIONIS CASTRENSIS
FRATRI INDVLGENTISSIM.
AMPLIATVS
AVG. LIB. FECIT

Exſcripſi.

4

Florentiæ, urna,
Apud Canon. Baſſetti.

D. M
E V T Y C H E
T I S F E C I T
H E R M E R O S
V I C A R I O

Exſcripſi.

5

Deæ Vocontiorum.

D. M.
L.POMP. FAVSTINI FILI PIISSIMI DEFVN.
ANN. X. QVEM POST MORTEM FRATR.
EIVS SEVERIANI L. POMP. HERME
ROS PATER AMISSERAT *ſic*

Exſcripſi.

Tabularios rationis Caſtrenſis intelligo Notarios ut jam loquimur, ſive ſcribas publicos rationum rerúmque caſtrenſium. Sic apud Gruterum Tabularij rationis fiſci, rationis hæreditatium & patrimonij Cæſarum. Ideò autem tabularij dicebantur olim, quod tabulis ligneis, eburneis, ferreis, marmoreis conſignarentur acta ſcriptáque, quæ nunc chartæ pergamenóque inſcribuntur.

TABVLA XV.

HErm-harpocratem ſive Mercurium Harpocratemque fingit typus iſte, ſunt enim in pedibus alæ ut Mercurio, digitóque comprimit ora ut Harpocrates: quo ni fallor antiqui exprimere

mere voluerunt, eloquentiam non ſemper verbis, ſed etiam ſilentio uti, præſertim in amantibus, in quibus ſecretum pernecessarium, quique ſæpius oculis quàm ore cum amaſijs loquuntur. Malum Perſicum utriúſque capiti impoſitum, Harpocrati aliiſque Ægyptiis Diis ſacrum erat: de quo inferiùs ubi exprofeſſo de Harpocrate diſſeremus.

TABVLA XVI. & XVII.

HErmaphroditi fabulam nemo eſt qui neſciat. Hunc prior gemma exhibet cum quatuor adſtantibus aliis figuris, in amplexum Salmacis venientem, quam deperibat Nympham quámque in balneo lavantem repererat. Sic factus eſt cum ea, inquiunt Mythologi, unum idémque corpus ſervatis tamen duobus ſexibus.

Altera figura jam mutatum tradit, ex facie enim & mammis fœmina eſt, ex virilibus vir. Simile ſæpius vidi in aliis ſtatuis tum majoribus tum minoribus, marmoreis æneiſque: quo antiqui ex Mercurio & Venere compoſitum numen intellexerunt. Aphrodite enim Venus eſt Græcis. Auſonius. Epigramm. 98. de eo.

Mercurio genitore ſatus, genetrice Cythera,
Nominis ut mixti ſic corporis Hermaphroditus,
Concretus ſexu, ſed non perfectus utróque
Ambiguæ Veneris, neutro potiundus amori.

Fortè etiam Venerem hoc Symbolo maſculam & fœminam eſſe ſignificarunt: erat enim apud eos utriúſque ſexus, vetúſque Poëta Calvus, ut monuimus ad Inſcript. FORTVNAE BARBATAE, *pollentémque Deum Venerem* appellat: imò Virgilius ipſe lib. 2. Æneid. de Venere:

Diſcedo ac ducente Deo flammam inter & hoſtes
Expedior.

Quanquam aliqui, temerè fortaſſis *Deâ* repoſuerint. Levinus, *Venerem igitur almam adorans ſive fœmina ſive mas eſt, ita ut alma noctiluca eſt.* Ariſtophanes Ἀφρόδιτον genere maſculino Venerem nominat: & Heſychius expreſſiùs ad rem noſtram. Ἀφρόδιτος, inquit, ut emendat Salmaſius, Θεόφραςος μὲν, τὸν ἑρμαφρόδιτόν φησιν, ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς σὺν πώγωνι ὡς ἄνδρα τὴν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύπρῳ λέγει. *Aphroditum, ſeu Venerem, Theophraſtus quidem Hermaphroditum eſſe ait, dicitque in Cypro prope Amathuntem hanc Deam cum barba non ſecus ac vir ſculptam eſſe.*

Sed quia de Hermaphroditis ſermo incidit, paulò fuſiùs jam expediam quinam præcipuè Dij Hermaphroditi ſeu utriúſque ſexus putati fuerint, præter jam dictam Venerem.

De Luna ecce locum inſignem & omnibus notum Spartiani in Caracalla. *Et quoniam Dei Luni fecimus mentionem, ſciendum doctiſſimis quibúſque id memoriæ traditum, atque ita tunc quoque à Carrhenis præcipuè haberi, ut qui Lunam fœmineo nomine ac ſexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus ſemper inſerviat: at verò qui marem Deum eſſe crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur inſidias. Vnde quamvis Græci vel Ægyptij eo genere quo fœminam hominem, etiam Lunam Deam dicant, myſticè tamen Deum dicunt.* Igitur Deus iſte Lunus ſeu Luna habitu virili ſæpè in nummis Græcorum exprimitur. Illuſtriſſimus Abbas *Seguinus* in Nyſæorum nummo repperit, ego in Magnetum aliorúmque. Imò ejus figuram hîc jam vulgatam notabis in Palmyreno marmore ſuperiùs ſculpto. Lunam etiam maſculino genere Germani vernacula ſuâ lingua nominare adhuc ſolent *der Mond*, & Græci recentiores neutro τὸ φεγγάρι. *Liberum Liberámque* depingunt nummi conſulares familiæ Caſſiæ, ab Vrſino traditi, idque ut ait ob dedicationem ædis *Liberi* & *Liberæ* bello Latino factam à Spurio Caſſio, anno Vrbis conditæ 660. Pars recta numiſmatis juvenis caput hederâ pampiníſque redimitum, averſa fœminæ eodem modo ornatum exprimit. Iidem *Bacchus* & *Baccha* nominantur. Artemidorus in Oneirocriticis, ὁ δὲ χορὸς ὁ περὶ τὸν Διόνυσον οἵτε βάκχοι καὶ βάκχαι καὶ βάσσαραι, &c. Quanquam Bacchos & Bacchas illic indigitare videatur Bacchantes viros fœmináſque, ut apud Fulgentium in Mytholog. *Bacchæ dictæ ſunt quaſi vino vacantes.* Orpheus in Hymno in Myſen, *Bacchum eundem marem ac fœminam fuiſſe creditum* ſcribit, ἄρρενα καὶ θῆλυν διφυῆ. Sunt præterea qui Cererem *Liberam* vocatam eſſe aſſerant, ſed *Liberi* & *Liberæ* Inſcriptionem reperi Iaderæ, quæ habetur apud Gruterum, pag. LXXXIV. 8. correctè quidem ſatis, niſi quòd putet duas alias Inſcriptiones ſimul ab eo citatas eodem lapide contineri, cùm tamen tres diſtinctos eſſe lapides viderim:

Fortunam *Muliebrem* & *virilem*, imò *Fortunam Barbatam* exhibuimus *in aris ignotorum Deorum.* Affirmabant nonnulli Deos omnes utriúſque eſſe ſexus, ſed de his conſule Mythologos; hícque ſubſiſtam ne recoctam crambem oleant quæ dicturus eſſem.

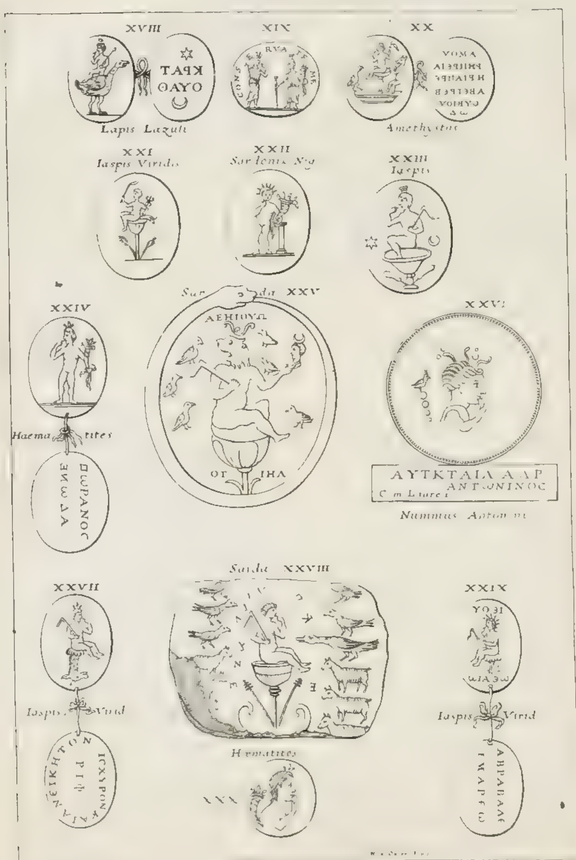

De

ARTICVLVS V.

De Harpocrate, & ſignis Pantheis.

Gemmæ variæ.

SAcra non niſi ſacris hominibus communicanda graviſſimus author conſulit Hippocrates, indignum omnino exiſtimans ſapientiæ & arcanorum majeſtatem temerè & abſque delectu, vulgaribúſque ingeniis propalare. Vnde Ægyptiorum genti antiquiſſimæ in votis ſemper fuit, quaſi nationali præventionis iure, exterarum nationum inſtituta ſpernendo, ſacerdotibus ſolis aut initiatis Regibus ac primæ notæ viris, per viam quaſi Cabaliſticæ communicationis, tam ſuperioris quàm inferioris naturæ ſecreta revelare. Adiere ipſos totius Græciæ ſapientiſſimi, imò etiam ſacræ paginæ proprium exaratorem Moſem in omni eorum ſcientia ſapientiſſimum fuiſſe teſtantur. Quinetiam Hieroglyphicis myſticiſque figuris, characteribúſque quaſi obducto oculis velo adyta reconditarum rerum & quæ vulgo aperiri nefas ſit, aut certè ſacro & inexplicabili ſermone palliarunt, aut denſis verborum nebulis occultarunt. Hinc divinitatis radios diverſimodè creatis rebus impreſſos, aut potiùs Divinitatis participatione divina effecta rerum ſimulachra, Deorum quoque nominibus inſigniri voluerunt. Nec abſque ratione & energia Sacræ eorum Theologiæ Antiſtites Diis per ipſos vocatis, quædam propria dedicata & conſecrata fuere, uti Vulcano Pyramides, Mercurio Hermæ, Apollini ſacri Obeliſci, ut de reliquis taceam, ea marmoreis, metallicíſque formis aut aliis ſculptilibus vel etiam portatilibus annulis gemmíſve, affabrè non minùs quàm myſticè imprimentes. Ab iiſdem Amuleta & iatromathematica proceſſerunt, aſſerentibus accuratâ quadam ſive potiùs ſuperſtitioſâ conſtellationum obſervatione, ac pro tempore in debita materia im-

preſſo

presso effectui proprio signaculo cœlestes virtutes attrahi, ibidémque attractas conservari. Eorum dogmatis & disciplinæ fuisse discipulos cælatores harum gemmarum constat, quæ Harpocratem mysteriorum Deum diversis modis exhibent. Hunc in annulis frequenter gestari à Romanis testis est Plinius l. 33. cap. 3. *Iam verò*, inquit, *etiam Harpocratem, statuásque Ægyptiorum numinum, in digitis viri quoque portare incipiunt.*

TABVLA XVIII.

HArpocratem refert Struthioni insidentem, altera parte Solem & Lunam, cujus ut dicemus filius putabatur, cum quibusdam literis, Basilidianorum seu Gnosticorum mysterium aliquod significantibus. Isti enim hæretici ethnicismum & Christianismum confundere solebant.

TABVLA XIX.

EXhibet Serapidem cum Harpocrate, hisque literis CONSERVATE ME, quæ fortè gemma collo alicujus infantis suspensa fuerat, ut amuleti instar ab eo mala omnia amoveret.

TABVLA XX.

HArpocratem flori Loti insidentem, à quo Ægyptij dicti Lotophagi, inter avem animalque quadrupes. Literæ aversæ partis ignotæ ab illis supradictis hæreticis sculptæ.

TABVLA XXI.

H*Erm-harpocratem* sive ut superiùs dicebamus numen ex Mercurio & Harpocrate conflatum. Dextrâ flagellum, sinistrâ caduceum gestat, Lotóque insidet.

TABVLA XXII.

HArpocratem capite radiato Cornu-copiæ gestantem, indicantem Solem esse abundantiæ causam.

TABVLA XXIII.

EUndem inter Solem & Lunam Loto insidentem.

TABVLA XXIV.

EUndem stantem, cum literis in aversa parte ΩΡΑΝΟϹ ΑΔΩΝΕ quibus Cœlum Iehovámque Gnostici venerabantur.

TABVLA XXV.

EUndem Harpocratem capite Leonino, cum 6 avibus & Lunæ capite. Septem vocales Græcæ, ΑΕΗΙΟΥΩ quibus sæpissime ijdem Gnostici utebantur & nomen Jehovah occultabant. ΟΤΙΗΑ verò Spiritum aliquem Angelicum ab illis hæreticis effictum. Alexander Hales voluit has aves esse Angelos orbibus cœlestibus planetarum ab iis tributos. Saturnum autem dictum *Cassiel*, Jovem *Sachiel*, Martem *Samuel*, Solem *Michael*, Venerem *Anahel*, Mercurium *Raphael*, Lunam *Michael*. Plura vide in libro Chiffletij sive Macarij Abraxas, qui nonnulla ex his sculpta habet.

TABVLA XXVI.

ESt aversa pars nummi Antonini cum capite Harpocratis.

TABVLA XXVII.

EUndem exhibet capiti asini inverso insidentem; aversæ partis literæ ΙϾΧΥΡΟΝ ΚΑΙ ΑΝΕΙΚΗΤΟΝ, *Forte & invictum* numen invocant.

TABVLA XXVIII.

EVndem Loto insidentem, circa quem 12 stant animalia.

TABVLA XXIX.

EVndem cum literis Græcis vocalibus, Jehovæ nomen tacitè exprimentibus.

TABVLA XXX.

EIusdem caput cum Cornu-copiæ.

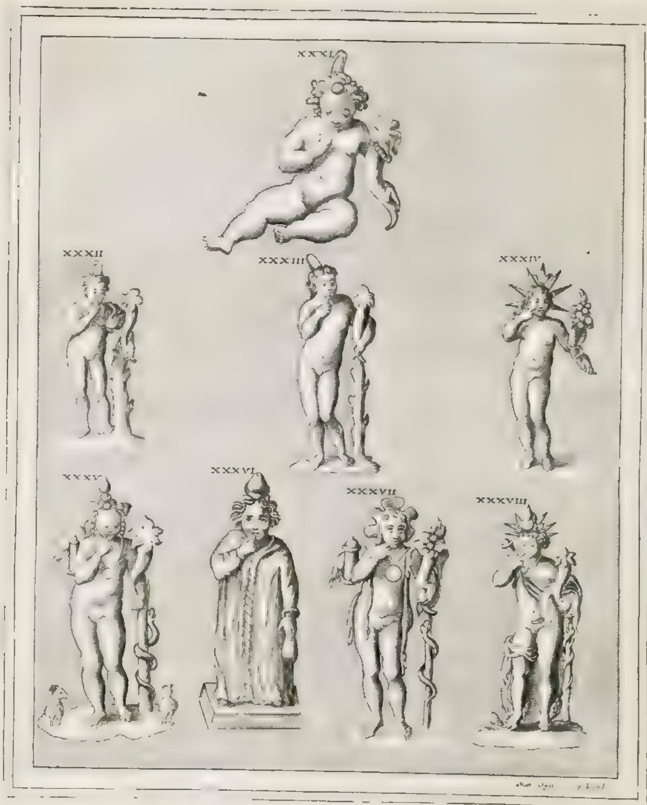
HARPOCRATES Osiridis & Isidis filius, quem Plutarchus inarticulatæ orationis præsidem facit. Martianus: Redimitus, inquit, puer ad os compresso digito salutari, silentium commonebat. Varro de lingua lat. *Et si Harpocrates digito significat*: id est, de quo plura dicerem, sed digito imperat mihi silentium. Salutaris enim digitus silentium faciebat. Apuleius lib. 1°. Digitum pollici proximum ori admovens, tace, tace, inquit. Auson.

Aut tua Sigalion Ægyptius oscula signat.

Vide etiam Augustinum de civitate Dei lib. 18. cap. 5. Suidas ait Heraiscum Ægyptium natum digito labris annexo.

Iungebatur Harpocrates Osiridis & Isidis simulachris, ut taceretur homines fuisse: tum etiam quia pro ipsorum filio habebatur. Osiridem eundem esse cum Serapide, Baccho, Sole, Iove & Plutone aiebant: Item Isidem eandem cum Cerere, Iunone, Luna, Proserpinàque. Apul. lib. XI. Quid quod Macrobius omnes Deos ad Apollinem referri posse in Saturnalibus probat. Exinde Harpocratem cum aliis Deorum typis effingebant, ut in sequentibus æreis sigillis, à me inter Peireskij schedas repertis.

Signa varia Harpocratis.

TABVLA XXXI. XXXII. XXXIII.

NOn admodum differunt, habéntque tantùm cornu-copiæ, abundantiæ & fortunæ ſymbolum, & neſcio quem calathum capiti impoſitum ferè inſtar Serapidis.

XXXIV. Capite radiato, quòd Harpocrates Solis eſſet filius.

XXXV. Præter cornu-copiæ & Æſculapij baculum intorto ſerpente, Cupidinis alas & pharetram habet, à dextro ſiniſtróque pede animalcula non probè diſtincta, quæ à quibuſdam lepus & accipiter eſſe putantur, de quo vide prolixam explicationem apud Smetium in Antiquitatibus Neomagenſibus.

XXXVI. Veſtitus eſt talari veſte, quæ fortè Baſſara eſt veſtis genus quâ uſus Bacchus teſte Heſychio, Polluce & ſtatuis marmoreis ejus Dei. Phornutus & Horatij interpres cenſent à Baſſara Lydiæ loco dictam. Quid verò negotij cum Baccho habeat Harpocrates non video, niſi quod vinum ut plurimum ſecreta propalat, ſicque ne id accidat Baccho debere adeſſe Harpocratem. Quod in ſigilli vertice aliíſque ſæpiſſime ſculpitur, Perſici fructum eſſe volunt, arborem Harpocrati ſacram, quòd cordi ſimilia ſint ejus poma, folia verò linguæ ut ſcribit Plutarchus. Multoties occurrit idem ſignum in tab. Hieroglyph. illa Bembi, non uno modo ſed variatum, ut flos, herba, pennæ Struthionis aut ſerpentes ſimul adeſſe videantur. Apuleius lib. XI. de Iſide: *Vertice*, inquit, *mediâ ſuper frontem, plana rotunditas in modum ſpeculi, vel immo argenteum Lunæ candidum lumen emicabat, dextrâ lævâque ſulcis inſurgentium viperarum cohibita.*

XXXVII. Ex parte anteriori & poſteriori depictum Cupidinem, Æſculapiúmque cum Harpocrate depingit, ſiquidem eorum Symbola habet pharetram & ſerpentem. At quid commune habeat Harpocrates cum Cupidine inquirendum. Non certè abſurdum eſt ſilentium cui præſidet Harpocrates, inter amoris aſſeclas ſtatuere, cui nihil æquè neceſſarium ac tutum. Hanc virtutem non inter vulgares locarunt Pythagorici, imò & Romani, qui *Tacitam* Deam habuere, teſte Plutarcho. Horat. *Eſtne fideli tuta ſilentio merces, &c.* An ſimiliter ſilentium requiſitum ægris aut Medicis, quorum patronus Æſculapius. De *bulla* quæ ex ejus collo pendet, locus erit alibi fusè diſſerendi.

XXXVIII. Plura adhuc numina copulata refert; Solem radij: Lunam, ſemicirculus capiti impoſitus, digitus

digitus ori appositus Harpocratem, Cornu-copiæ Abundantiam vel Cererem, Pharetra Cupidinem, Serpens Æsculapium, alæ pedibus additæ Mercurium, & Hedera circa caput Bacchum: ita ut elegantissimum hoc signum jure referri possit ad illa *Panthea* de quibus modò dicturi sumus.

In Insula Delos.

ΠΟΠΛΙΟΣ....
ΤΟΥΤΩ......
ΥΠΕΡ ΕΑΥΤΩΝ....
ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΣΑΡΑΠΙΔΙ
ΙΣΙΔΙ ΑΝΟΥΒΙΔΙ ΑΡΠΟ
ΧΡΑΤΕΙ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙΣ
ΕΠΙ ΙΕΡΕΩΣ
ΣΤΑΣΕΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟ
ΚΛΕΟΥΣ ΚΟΛΩΝΗΘΕΝ

Dij isti Serapis, Isis, Anubis & Harpocrates simul colebantur, unde *Symbomoi* & *Synnaoi* Græcis dicebantur, id est *ad idem altare* & *in eodem templo* culti. Artemidor. Oneirocrit. Σάραπις καὶ Ἶσις, καὶ Ἄνουβις καὶ Ἁρποκράτης, αὐτοί τέ καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τὰ μυστήρια καὶ πᾶς ὁ περὶ αὐτῶν λόγος, καὶ τῶν τούτοις συνναῶν τε καὶ συμβώμων θεῶν, ταραχὰς καὶ κινδύνους καὶ ἀπειλὰς καὶ περιστάσεις σημαίνουσι. Id est. *Sarapis, & Isis, & Anubis & Harpocrates. Ipsi & ipsorum statuæ, atque mysteria & omnis de illis sermo, & Deorum ipsis Synnaorum & Symbomorum, turbas & pericula, minásque & infortunia significant.* Dij ipsis *synnai* erant Osiris, Bubastis; Apis, & Horus; an & *Dioscuri* qui in ipso marmore nominantur; an verò *Dioscuri*, id est Iovis filij cognominantur Anubis & Harpocrates, quia Serapis & Iupiter unum & idem numen essent?

De signis Pantheis. [1]. *Signum æreum Pantheum, Romæ, apud Io. Petrum Bellorium.* [2]. *Gemma Panthea.*

TABVLA XXXIX.

[1]. Signa *Panthea* illa erant quæ omnes Deos, ut etymon Græcum indicat, aut saltem plurimos referebant; sic elegantissimum istud æreum signum quod vir eruditissimus I. P. Bellori Pontificis Antiquarius Romæ possidet istius magni-

tudinis omnes ferè Deos ex eorum Symbolis refert. Capitis enim ornamentũ Iſidem, ſemicirculus Lunam, Pharetra Cupidinem, Alæ tum ipſum tum Victoriam, Cornu-copiæ Cererem, ſerpens intortus brachio Salutem, pellis caprina pectori appoſita Bacchum, gubernaculum navis Fortunam indigitant, quibus Symbolis inſiſtere diutiùs inutile cenſeo, cùm ſint omnibus trita.

Lucianus dicit ſe in Syria vidiſſe ſtatuam Deæ multiformem, quæ quidem eſſet Iuno, haberet tamen aliquid Palladis, Veneris, Lunæ, Rheæ, Dianæ, Nemeſeos & Parcarum. Ruffinus, hiſt. Eccleſ. lib. XI. ſcribit fuiſſe Alexandriæ ſub Theodoſio Idolum Serapidis, conflatum ex omnibus generibus metallorum & ſignorum. Appuleius lib. XI. Iſidem invocans vocat illam Cererem, Dianam, Venerem, Proſerpinam; & Inſcriptio Vetus Capuæ apud Gruterum citata, TE TIBI VNA QVAE ES OMNIA DEA ISIS ARRIVS BALBINVS V. C. Macrobius etiam, ut jam diximus alibi, probat omnes Deos ad Solem referri.

2. Typus iſte ex gemma delineatus ſignum Pantheum etiam exhibet. Fulmen enim Iovem, caduceus Mercurium, papaver adjunctum Proſerpinam, ſpica frumenti Cererem, ſiſtrum Iſidem, temo Fortunam, rota Nemeſim, caput armatum caſſide Palladem & Martem, Alæ Victoriam, & Cornu-copiæ Abundantiam ſignificant.

Panthea autem vocata fuere hæc ſigna, aut hæ ſtatuæ, non ſecus ac Templa omnibus Diis dicata, eorúmque imagines continentia. Teſtes ſunt Inſcriptiones Veteres, apud Gruterum pag. 7–. FORTVNAE PRIMIGENIAE SIGNVM LIBERI PATRIS PANTHEI, &c. Ecce & aliam Grutero incognitam, & à Reineſio Epiſt. pag. 510. traditam, imò à me ipſo exſcriptam:

Romæ,
In hortis Iuſtinianeis.

DIS DEABVS
C. IVLIVS C. F. ARN.
AFRICANVS BRIXEL
LO OPTIO EQVIT.
COH. VIII. PR. 7. IVLI
SIGNVM AEREVM
PANTHEVM
D. D. V. L. L. M.
DEDICATVS X. K.
AVG. BARBARO ET
REGVLO COS.

Exſcripſi.

Id eſt, *Diis Deabus Caius Iulius Caij Filius, Arnienſi tribu, cognomine Africanus, Brixello* urbe, quæ nunc Briſſello, ad Padum ſitâ, natus, *Optio Equitum Cohortis octavæ Prætoriæ Centuriâ Iuli, ſignum æreum Pantheum dono dedit, Voto libenti libero munere, dedicatum decimò Kalendas Auguſtas, Barbaro & Regulo Conſulibus*; qui conſulatus in annum incidit Vrbis Conditæ 910. Vbi Notandum Faſtos Capitolinos Barbatum pro *Barbaro* habere, contra marmoris hujus fidem, Caſſiodori chronicon & Faſtos Siculos qui habent *Barbaro*, & *Regulo*. *Dedicatus* vel error eſt fabrilis pro *dedicatum*, vel ſubintelligitur *Lapis*.

Pantheas Inſcriptiones quidni etiam vocare licebit eas quæ omnibus Diis dedicatæ ſunt? Inter quas ineditæ ſequentes recenſeri merentur.

1

Romæ,
In villa Iuſtinian.

DIIS OMNIPOTENTIBVS
LVCIVS RAGONIVS
VENVSTVS V. C. — Vir Clariſſimus.
AVGVR PVBLICVS
P. R. Q. PONTIFEX — P. R. Q. Populi Romani Quiritium.
VESTALIS MAIOR
PERCEPTO TAVROBOLIO
CRIOBOLIOQVE
X. KAL. IVN.
DN. VALENTINIANO
AVG. IIII. ET
NEOTERIO CONS.
ARAM CONSECRAVIT

Exſcripſi.

Taurobolium erat Sacrificium Taurorum; *Criobolium* verò Arietum. Ea percipere dicebatur is qui victimarum ſanguine perfundebatur, ad expetitam expiationem abſolvendam. Conſulatus hîc notatus eſt anni Æræ Chriſtianæ, 390. Die hac, ſcilicet X. Calendas Iunias, feſtum erat in Calendario vetere Conſtantij ætate exſcripto, ſic nominatum *Macellus roſa ſumat*: id eſt, Macellus ſive macellum, utrúmque enim dicebatur, roſis ornetur: ideóque Sacrificio faciendo commodum tempus.

2

In ruderibus Cemenelij,
prope Niciam Provinc.

IOVI O. M.
CETERISQ. DIIS
DEABVSQ. IMMORT.
TIB. CL. DEMETRIVS
DOM. NICOMED.
V. E. PROC. AVGG NN.
ITEM CC. EPISCEPSEOS
CHORAE INFERIORIS

Ex Dom. Mayer Lugdunenſi.

Id eſt.

Iovi Optimo Maximo, Ceteriſque Diis immortalibus, Tiberius Claudius Demetrius, Domo, id eſt patriâ, *Nicomedienſis Vir Egregius, Procurator Auguſtorum noſtrorum, item ducenteſimæ Epiſcepſeos choræ inferioris*: id eſt, *Inſpectionis regionis inferioris*, vocibus duabus Græcis in Latinas veſtitis. Ducenteſima erat tributum quoddam ab Imperatoribus Romanis exigi ſolitum.

ARTICV

ARTICVLVS VI.

De Cymbalis, Crotalis, Crupeziis, Tympanis, Cytharis & crepitaculis Antiquorum.
Major pars ex Schedis Bagarrianis.

Ex Marmoribus.

TABVLA XL. XLI. & XLII.

Cymbala esse hæc instrumenta quæ tres istæ saltatriculæ gestant, unúmque cum altero concutiunt, audacter affero: quòd ea videam labris assimilari. Fulgentius Mytholog. lib. 1. cap. de Musis: *duo labia velut cymbala verborum commoda modulantia, lingua ut plectrum*, &c. Isidorus

Peluſiota, Epiſt. 457. poſtquam Pſalterium, cytharam, tympanum, chorum, chordas, organum, variis corporis humani membris comparavit, ultimò cymbala labiis aſſimilat. Cava fuiſſe convincit illud Clementis Alexandrini, in Protreptico: *Ex cymbalo bibi, ex tympano comedi.* Item illud Ovidij Faſt.

Cymbala pro galeis, pro ſcutis tympana pulſant,
Æra Deæ comites, raucáque terga movent.

Cymbala enim erant ex ære, quaſi duæ ſcutellæ, tympana ex pelle. Illorum figuram innuit Caſſiodorus lib. 4. Epiſt. ultim. *Quid Acetabulorum tinnitus? &c.* Auguſtinus, ad Pſalm. 150. dicit *Cymbala ſe invicem tangere ut ſonent.* Propert. Eleg. 7. *Qua numeroſa fides, quáque æra rotunda Cybelles*, id eſt Cymbala, ut rectè notavit Lipſius. Phurnutus depingens Comum Deum; *Nam dextra*, inquit, *contractis digitis, ſubjectam ſiniſtram ad clavum plectit, ut manus Cymbalorum more percuſſæ conſonæ fiant.* Ovidius, 3. de arte, hoc verſu Cymbala intelligit:

Diſcite & duplici genialia nablia palmâ,
Vertere.

Vtráque enim palmâ ſive manu ad Cymbala opus erat, ut in figuris videre eſt. Quinimo omnes penè ſacri & profani ſcriptores Cymbala in plurali efferunt, & concuti ea, quaſſari, tinnitúmque edere dicunt. Et nonnunquam æra ſimpliciter vocant. Petronius Arbiter, *intrans Cymbaliſtria, & concrepans æra.* Statius, Thebaid. 8. *Gemináque æra ſonant, Idæáque terga.* Ovidius, *concaváque æra ſonant.* Catullus: *Leve Tympanum remugit, cava Cymbala recrepant*, & alibi;

Aut tereti tenueis tinnitus ære ciebant.

Divus Paulus, Epiſt. 1. ad Corinthios, cap. 13. *Etiamſi ſermonem hominum & Angelorum loquerer, charitatem verò non haberem, eſſem tŭ ut æs reſonans, aut Cymbalum tinniens.* Caſſiodorus dividens inſtrumenta muſica, dicit inter percuſſionalia eſſe veluti acetabula ænea vel argentea, vel alia quæ aliquo vigore percuſſa reddunt cum ſuavitate tinnitum. Cymbali etymon à Κύμβος, id eſt *cavus*, vide in Voſſij etymolog.

Vſurpabantur in Ceremoniis matris Idææ, id eſt Cybeles. Appuleius Metamorph. lib. 8. *Inibi vir principalis, & aliàs religioſus & eximie Deum reverens, tinnitu Cymbalorum & ſonitu tympanorum, cantúſque Phrygiis mulcentibus modulis excitus percurrit obviam, Deámque votivo ſuſcipiens hoſpitio, nos omnes intra conſeptum domus ampliſſima conſtituit: numénque ſumma veneratione atque hoſtiis optimis placare conſtituit.* Vnde Cybele vulgò in marmoribus depingitur cum Cymbalis, tympaniſque. Fallitur Gruterus ad Inſcript. 3. pag. XXVII. in quo marmore Matri magnæ dedicato *Cymbala* depicta ſunt, non verò, ut ait, *Crotala*; quod jam ex eorum typo cuivis deprehendere licebit. Ovidius lib. 4. Faſtor. uſui eſſe oſtendit in Feſtis Megaleſiis, quæ magnæ huic Deum matri dicata erant.

Protinus inflexo Berecynthia tibia cornu
Flabit, & Idææ feſta parentis erunt.
Ibunt ſemimares & inania tympana tundent,
Æráque tinnitus ære repulſa dabunt.

Idem Ovidius Feſta Liberi deſcribens, hæc ait.

Liber adeſt; feſtíſque fremunt ululatibus agri
Turba ruunt; miſtæque viris matréſque nuruſque
Vulgúſque, Proceréſque ignota ad ſacra feruntur.
Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, veſtras
Attonuit mentes? Pentheus ait: Æráne tantum.
Ære repulſa valent? Et adunco tibia cornu.

TABVLA XLIII.

Crotalum propriè ſciſſa arundo, conſtructa ſtudio ut ſonet, ſi quis ipſam quatiat manibus: ſic enim gloſſæ Græcorum: Κρόταλον κυρίως ὁ σχιζόμενος κάλαμος κατασκευαζόμενος ἐπίτηδες, ὥστε ἠχεῖν, οἱ τις αὐτὸν δωνοίη ταῖς χερσὶ, καθάπερ κρότον ἀποτελῶν. Stymphalides aves, quæ humana victitabant carne, ab Hercule ſagittis transfixas tradunt plerique: at Piſander Camirenſis referente Pauſania in Arcadicis, non peremptas fuiſſe ab Hercule has aves; ſed *Crotalorum* ſonitu è loco pulſas aſſerebat. Inde Ariſtophani garrulus & loquax homo *Crotalon* nominatur. *Crotali* etymon à Κροτέω pulſo, tradit Voſſius in etymologico. *Crotalis* utentes fœminæ, ut iſta hîc depicta, *crotaliſtriæ* vocabantur. Sic P. Syrus de Ciconia: *pietaticultrix, gracilipes, crotaliſtria*, ob hujus avis ſimilem Crotalis roſtri colliſionem, crepitationémque.

Vſurpabantur in Deorum Feſtis, ludis publicis & comeſſationibus: unde Virgil. in Priap.

Cymbala cum crotalis, prurientiáque arma Priapo
Ponit, & adductâ tympana pulſa manu.

Idémque in Copa, *Criſpum ſub Crotalo docta movere latus.*

Clemens Alexandrinus à conviviis arcere volebat *tympana & Cymbala & crepitacula, quæ dicuntur Crotala, inventa à Siculis.*

TABVLA XLIV.

Crumata erant ſpecies Crotalorum, quæ digitis pulſat hic juvenis. Scaliger ad Copam, dicit fuiſſe *teſtulas & oſſicula uſum Crotali præſtantia.* Fuerunt autem Hiſpanis maximè in uſu, præcipuè iis qui Bæticam Provinciam Gadéſque incolebant. Vnde Martialis: *Itáne Gadibus improbis puella vibrabunt ſine fine prurientes laſcivos docili tremore lumbos*; & alibi:

Edere laſcivos ad Bætica crumata geſtus,
Et Gaditanis ludere docta modis.

Hiſpani & maximè Gaditani etiamnum iis utuntur in ſaltationibus, & *caſtagnetas* vocant, ab iiſque ad nos eorum pervenit uſus. Nec tamen antiquis Græcis incognita erant. Ariſtophanes in ranis: ποῦ 'στιν ἡ τοῖς ὀστράκοις αὕτη κροτοῦσα: *ubinam eſt illa quæ oſtreis*, id eſt crumatis, *pulſabat.* Ad ſaltationes his inſtrumentis comitatas alludit Iuvenalis:

Forſitan expectes ut Gaditana canoro,
Incipiat prurire choro, plauſúque probatæ,
Ad terram tremulo deſcendant clune puellæ.

Eaque

Eáque simpliciter testas vocat jam citatus Martialis.

Audiat ille,
Testarum crepitus, cum verbis nudum olido stans
Fornice mancipium quibus abstinet.

Conficiunt etiam similia crepitacula mendici & histriones nostri ex officulis & spathulis ligneis, quas dum sinistrâ tenent, dextræ digitis alternatim eas percutientes strepitum edunt, quem non planè injucundum voci accommodant.

TABVLA XLV.

S*Cabilla* & *Crupezia* non admodum à Crotalis differebant, nisi quòd pedibus subiiciebantur, sicque saltando collidebantur, ut in hoc typo videre est. Arnobius contra Gent. *Vt inflandis bucculas distenderent tibiis, ut praeirent obscænis numerositer & scabillorum concrepationibus sonoris, quibus incompositis dissolveretur in motus, saltitaret & cãtaret, orbes saltatorios verteret, & clunibus & coxẽdicibus sublevatis lumborum crispitudine fluctuaret*: Idem lib. 7. *Etiamne Dii æris tinnitibus & quassationibus cymbalorum* afficiuntur? *Etiamne symphoniis? Quid efficiunt crepitus Scabillorum? Vt cùm eos audierint Numina, honorificè secum existiment actum, & ferventes animos irarum oblivione deponant.* Κρουπέζια verò *Crupezia* dicebantur ἀπὸ τοῦ κρούειν καὶ τῆς πέζας, à pedis plausu & percussione. Pollux lib. 10. cap. 33. Crupezia Tibicinum soleas vocat. De his plura vide, apud Albertum Rubenium de re vestiaria, & Casparum Bartholinum *de Tibiis veterum*, lib. 3. cap. 4.

TABVLA XLVI. & XLVII.

T*Ympana* variis in marmoribus occurrunt, qualia hîc cernere licet, à saltatricibus Bacchantibúsque usurpata, ut ex Livio discimus, ubi de eorum origine, lib. 39. Tympani Etymon à τυπτεῖν *pulsare*, quidam deducunt: at illud ab Hebræa voce derivat Vossius in Etymolog. quem consulere licet. Non dissimilia autem fuerunt à nostris tympanis, quæ vocamus *Tambours de Basque*, in quibus tintinnabula, ut in priori figura observare est: unde Catullo, *Leve Tympanum remugit.* Idémque carm. 64.

Cybelles Phrygia ad nemora Deæ
Vbi Cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant.

Erant enim in Cybelis cultu pernecessaria, ipsáque tympanum manu gestans depingebatur: ut & in Bacchi Orgiis. Ovid. lib. 4. Metamorph.

Et adhuc Minyeia proles
Vrget opus; spernitque Deum, festúmque profanat:
Tympana cum subitò non apparentia raucis
Obstrepuere sonis; & adunco tibia cornu,
Tinnuláque æra sonant.

Herodianus lib. 5. de Antonino Elagabalo: *Procedens identidem ad tibias & tympana, velut orgia numinis concelebraret.* Hæc instrumenta à Syris ad Græcos, & à Græcis ad Romanos pervenerunt. Juvenalis.

Iampridem Syrus in Tiberim defluxit Orontes;
Et linguam & mores & cum tibicine chordas
Obliquas, nec non gentilia tympana secum
Vexit, & ad Circum jussas prostare puellas.

TABVLA XLVIII.

C*Ytharam* cernis in illo mulieris typo, quæ chordas plectro attingit; estque triãgulari formâ, qualis describitur in Epist. quæ Hieronymo tribuitur de generibus musicorum. *Cythara autem*, inquit, *de qua sermo est, Ecclesia est spiritualiter, quæ cum* 24. *Seniorum dogmatibus trinam formam habens, quasi in modum Deltæ litteræ, &c.* Aliud lyram, aliud Cytharam esse, ex Pausania colligimus, qui Mercurium lyræ, Apollinem Cytharæ facit inventorem. Poëtæ tamen solent ea instrumenta confundere ob similitudinem, imò Apollinem exhibent tum marmora, tum numismata cum Lyra, quæ ex duobus S constare videtur, uno recto altero obverso. Plura vide, in Vossij Etymolog.

TABVLA XLIX.

S*Istrum* Isidis gestat hæc figura, de quo Servius ad Æneid. lib. 8. *Isis est genius Ægypti, qui per sistri motum, quod gerit in dextra, Nili accessus significat.* Forma ejus erat ovalis & manubriata, cum tribus transversalibus bacillis, qualis tum in hoc marmore, tum passim alibi observatur. Quia auté de eo varij scripserunt, tædiosum esset eadem repetere. Palmæ frondes quas sinistrâ gestat, in Sacris Serapidis ferri ab Ægyptiis sacerdotibus, testantur Epiphanius, lib. 2. contra hæreses, & Apuleius lib. 11.

ARTICVLVS VII.

De Diis Manibus.

D*Iis Manibus* omnia ferè Romanorum sepulchra dedicata esse norunt omnes tantillùm in antiquitate versati, quòd eos existimarent mortuis præsidere: at quâ religione reverendos esse putarent, quantúmve sacrilegium in violandis quæ iis consecrata erant monumentis patraretur, nunc ex quibusdam selectis marmoribus detegam.

Romæ, In Palatio Ducis Altemps.

Vrna Marmorea.

NE TANGITO
O MORTALIS
REVERERE
MANES DEOS

Exscripsi.

Florentiæ.

Vrna quadrata.

C. IVLIVS C. L.
BARNAEVS
OLLA EIVS SI QVI
OVVIOLAVIT AD
IFEROS NON RECIPIA *sic*
TVR

Exscripsi.

Id est, Ollam sive urnam ejus si quis violabit ad Inferos non recipiatur. Vbi notandum *ouvio-lavit* pro *violabit*, duplici idiotismo, quòd *u* quasi *ou* nostrum pronunciaretur, *b* verò ut *u*.

Florentiæ.

Florentiæ,
Apud Marchion. Corſini.

OSSA HIC SITA
SVNT AVCTAES
APVSTIAE RVFAE QV
AE FVIT ROGO PER SV
PEROS QVI ESTIS OSSA MEA TVEATIS

Exſcripſi.

Inſcriptio monumenti non inelegans, quamvis *tueatis* pro *tueamini* ſcriptum ſit. Apuſtia *Rufa quæ viva* fuerat, eos qui fuerant rogat ut oſſa tueantur ſua: tacitè eos monens, futurum etiam tempus, quo & ipſimet non erunt, eandémque gratiâm à poſteris depoſcent. Sequens à Grutero citata, ſed incorrecta.

Romæ.

HERIAE THISBE
MONODIARIAE
T. CLAVDI GLAPHYRI
CHORAVLAE
ACTIONICAE
ET SEBASTIONICAE
TERRENVM SACRVM
LONGVM P. X. LAT. P. X.
IN QVO CONDITA EST
FODERE NOLI NE
SACRILEGIVM COMMITTAS

Exſcripſi.

Romæ;
In hortis Iuſtinian.
Sarcophagus.

D. M.
CVSPIA AEGLA
LIS HOC SARCO
PHAG. APERIRI
N. LIC.

Exſcripſi.

Sarcophagus & *Sarcophagum* in lapidibus antiquis legitur: frequentiùs priori modo. A qua voce derivatur Gallica *Cercüeil*, quæ meliùs *Sarcueil* ſcriberetur, juxta ſuam originem.

At *Dij manes* videntur ferè incogniti fuiſſe Græcis: nuſpiam enim in eorum ſepulchris, quanquam plurima perſcripſerim, Manium mentionem factam animadverti, ſaltem in Græcia, unicáque apud Gruterum extat alicubi in Græcia citata, in qua legitur ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΙΣ, id eſt *Dijs Manibus*: ſed an non potiùs Romani alicujus fuerit in Græcia defuncti neſcio: aut ſaltem Græci ex Romana proſapia oriundi. Sic enim aliquot Græcas inſcriptiones iſtorum Græcorum reperi Romæ, cum his characteribus, Θ. Κ. quæ ſignificant θεοῖς καταχθονίοις, ſicuti Latini D. M. *Dijs Manibus.*

Romæ;
In hortis Iuſtinian.

1

Θ. Κ.
ΙΟΥΛΙΑΙ ΑΜΜΙ
ΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙ
ΓΛΥΚΥΤΑΤΗ
ΙΟΥΛΙΟϹ ΘΕΟ
ΦΡΑϹΤΑϹ ΚΑΙ
ΑΠΑΜΑ ΓΟΝΕΙϹ

Exſcripſi.

Id eſt.

Diis Manibus.
Iuliæ Ammiæ
Filiæ dulciſſimæ
Iulius Theophraſtas
Et Apama Parentes.

Romæ,
In hortis Iuſtinian.

2

Θ. Κ.
ΙΟΥΛΙΩΙ ΑΛ
ΚΑΙΩΙ ΠΑΤΡΙ
ΕΥϹΕΒΕϹΤΑΤ
ΩΙ ΙΟΥΛΙΟϹ
ΛΑΜΠΡΟΚΛΗϹ

Exſcripſi.

Id eſt.

Diis Manibus
Iulio Alcæo
Pientiſſimo
Iulius Lamprocles.

Romæ,
In hortis Iuſtinian.

3

Θ. Κ.
ΚΑΤΑ ΚΕΛΕΥ
ΣΙΝ ΤΗΣ ΔΕΣ
ΠΟΙΝΗΣ Γ. ΑΠΡΙ
ΚΙΟΣ ΘΡΕΠΤΟΣ
ΖΗΣΑΝΤΙ ΕΤΗ
ΙΜ. . . ΚΑ

Exſcripſi.

Id eſt.

Diis Manibus,
Ex juſſu Dominæ
Cajus Apricius Threptus
Qui vixit
Annos. . . .

Nonnulla alia exempla obſervabuntur in Marmoribus noſtris Græcis, ſive Supplementi Gruteriani libro ſecundo.

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO SECVNDA.

De Baccho, Sileno, Satyris, Faunis, Musis, Mænadibus, Fanaticis, Nymphis & Hercule.

ARTICULUS PRIMUS.

Vas Marmoreum ingens, Caietæ.

LEGANTISSIMUM istud marmor cernitur Caietæ, quæ vrbs est regni Neapolitani maritima, in æde maxima, sculptúmque ut præfert inscriptio à Salpione Atheniensi sculptore, velut ex ejus opere patet, peritissimo.

Bacchus infans affertur à Mercurio ad educandum, Leucotheæ materteræ, quæ primùm ubera puero dedit: postea Nymphis datus enutriendus & Sileno, ut fusiùs legitur apud Orpheum, Pausaniam, Ovid.3. Metamorphoseôn. Mercurij elegans pileus quadratus est observandus, qui & in nummis occurrit. Adstant Nymphæ & Satyri, qui ab ejus custodia cultúque Bacchæ Bacchantésque audiunt. Ex illis tres thyrsum dextrâ tenent, cujus extremæ parti superiùs adjunctum Pini pomum Libero sacrum. Alter qui cymbalum pulsat, jam superiùs exhibitus est. Vltimus, *fronte crinitâ Faunus*, ut ait Virgil. in Priapeiis, tibias duas inflat, ut sæpe in antiquis notamus monumentis. Circa hæc notandum Artemidori onirocriticum: ὁ δὲ χορὸς ὁ περὶ τὸν Διόνυσον, οἵ τε βάκχοι καὶ βάκχαι, καὶ βάσσαραι, καὶ Σάτυρος καὶ Πᾶνες, καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶν ὅμοια ὀνόματα, ἱερὰ τούτῳ τῷ Θεῷ, καὶ ὁμοῦ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος, μεγάλας ταραχὰς καὶ κινδύνους καὶ περιβοήσεις σημαίνουσι: *Chorus autem*, inquit, *qui Baccho adest, Bacchi & Bacchæ, Bassaræ, Satyrus, Panes sive Fauni, aliáque similia nomina, huic Deo sacra & simul & separatim singuli, turbas magnas, pericula, strepitúsque significant*: ex eo fortasse quòd magno cum strepitu incedere solerent Bacchi ministri cymbala pulsantes, tibias inflantes, thyrsósque quatientes, ut hîc observare licet.

ARTICULUS II.

Nummus ex Ære, mediæ formæ,
Olim apud me, nunc apud R. Abbatem D. de Camps.

EXimius hic nummus ab una parte facies exhibet adverſas Imperatoris Cæſaris Lucij Septimij Severi Auguſti & Iuliæ Domnæ Auguſtæ ipſius conjugis: ab altera verò parte populi nomen, qui nummum eis dicavit, *Seleuciorum* nempe qui *ad Fluvium Calycadnum* ſedent. Cùm enim plures eſſent civitates Seleuciæ nomen ferentes, neceſſe erat eas ab aliqua circumſtantia diſtinguere. Erat Seleucia ad Belum Plinio memorata in cava Syria, altera in eadem provincia, ſed Pieria cognominata, tertia in Babylonica regione ad fluvium Hediphontem, quarta ad Tigrim Babylonia dicta quæ nunc *Bagdet*, quinta Piſidiæ in Pamphyliæ confiniis, ultima *trachea* ſive *aſpera* cognominata in Cilicia ad flumen Calycadnum, quæ hæc noſtra eſt.

Typus autem huius averſæ partis Bacchum repræſentat Indorum domitorem, haſtam in hoſtem vibrantem, brachio ſiniſtro pellem tigrinam ſuſtinentem, cádemque manu cantharum geſtantem, quaſi Pantheras ſuas potare vellet, currum eius trahentes. Vtræque autem tum tigrides tum pantheræ Baccho ſacræ erant, quia vinum ferocem animum reddit. Videntur autem Seleucij ipſius Dei triumphum Severo applicare voluiſſe, quòd is celerrimè hoſtes ſuos Didium Iulianum, Peſcennium Nigrum & Albinum deviciſſet. Adde quòd Bacchum præcipuè veneratus ſit Severus, quòd ex nummo eius patet inſcripto DIIS AUSPICIBUS, cum Baccho & Hercule ſtante: idque propterea quòd bellum inferret iis regionibus quæ Bacchi victorias decantabant, Parthis, Oſrhoëníſque de quibus triumphavit Severus. Ita Herodianus in vita Severi, orationem ſive adlocutionem ejus ad milites recitans, cùm vellet contra Albinum proficiſci, *Eamus*, inquit, *Diis auſpicibus* (*θεοὺς τε ἔχοντες βοηθοὺς*) *quos impiè pejeravit.*

ARTICULUS III.

Silenus, ex candelabro antiquo.

I. Habitus hic & vultus Sileni Bacchi nutritoris, de quo Horatius, *An cuſtos famulúſque Dei Silenus alumni.* Calvum quippe caput, frons lata, naſus ſimus, cantharúſque Sileni ſymbola ſunt. Phallicum præterea ſignum ſive ficulneum veretrum quod inter alia ſiniſtrà geſtat, circumferebatur in Orgiis ſive Cerimoniis Bacchi, ob turpe votum quod Bacchum ſolviſſe Polyhipno fabulantur Græci. De quo præter varios authores profanos, Tertullianus contra Valentinum, loquens de Eleuſiniis ſacris: *Tot ſiparia portarum, totum ſignaculum linguæ, ſimulachrum membri virilis revelatur*

latur. Theodoretus, lib. 8. de Martyrib. *Taceo ficulneum veretrum, quæque circa illud myſteria ritúſque haberentur.* Fiebant & ex ſalice: Virgilius, *Tot verpas tibi dedicat ſalignas.* Arnobius libro 5. contra Gentes Polyhipnum Proſumnum vocat, idémque de his Phallophoriis: *Ithyphallorum illa faſcinorúmque ſubrectio, quos ritibus annuis adorat & concelebrat Græcia, nonne illius facinoris ſimilitudinem refert, quo ſe à debito Liber liberavit?* Pluráque proferre poſſem, niſi me pudor haberet, ut ait Arnobius, alma illa proferre myſteria, quæ per rura per oppida in Liberi honoré erigebat Græcia. Fuerunt etiam apud Athenienſes Canephoria Baccho ſacra, in quibus puellæ caniſtrum aureum frugibus plenum geſtabant, ut ait Demaratus, in certaminibus Dionyſiacis. Cicero lib. 4. in Verrem, orat. 9. *Erant ænea præterea duo ſigna, non maxima, verum eximiâ venuſtate, virginali habitu atque veſtitu, quæ manibus ſublatis ſacra quædam more Athenienſium virginum repoſita in capitibus ſuſtinebant. Canephoræ ipſæ vocabantur.* Sed de Canephoriis quæ erant etiam Dianæ feſtum, plura apud Faſoldi Hierologiam Græcorum.

II. & III. Serpens è ciſta ad Orgia Bacchi etiam pertinet. Athenagoras orat. pro Chriſtianis: *Athenienſes Erectheo Neptuno ſacra faciunt, iidémque Agraulo & Pandroſo, quæ quòd ciſtã aperuiſſent, ſcelus perpetraſſe exiſtimatæ ſunt.* Catullus, *Pars obſcura cavis celebrabant Orgia ciſtis.* Tibullus, *& levis occultis conſcia ciſta ſacris.* Suidas in Κιστοφόρος. ἔοικε ἱερὰς τὰς κίστας τοῦ Διονύσου καὶ τοῖν θεαῖν. Erant ergò illæ ciſtæ Dionyſio Cererique ſacræ & Proſerpinæ. Arnobius lib. 5. Inter Eleuſiniorum ſymbola, recenſet illud: *Ex ciſta ſumpſi, in calathum miſi; accepi, rurſus in ciſtulam tranſtuli.* Theocritus Idyll. 33. ἱερὰ δ' ἐκ κίστας πεποναμένα χερσὶν ἑλοῖσαι: id eſt, *Sacra verò ex ciſta elaborata manibus accipientes*; loquens de ſacris Bacchi.

De ſerpente verò notandum quod refert Epiphanius lib. 1. contra hæreſes. *Ophitæ hæretici ſerpentem in ciſta aſſervabant; eúmque in templo adorabant, oſculabantur & panes præbebant.* Id ab Ethnicis acceperant: *Vivum ſerpentem in Templis habebant Ægyptij*, ut ait Clemens Alexandrinus. Erat & in Templo Iſidis. Iuſtinus, Oratione ad Antoninum, *Apud quémque eorum qui à vobis Dij cenſentur, ſerpentem veluti ſymbolum magnum atque myſterium pingitis.* Sed expreſſiùs Clemens Alexandrinus in Protreptico, ſignum Bacchicorum Orgiorum ait eſſe ſerpentem myſteriis initiatum. Arnobius lib. 5. *Bacchanalia etiam prætermittamus immania, quibus nomen Omophagiis Græcum eſt: in quibus furore mentito & ſequeſtratâ pectoris ſanitate, circumplicatis vos anguibus, atque ut vos plenos Dei numine ac majeſtate doceatis, caprorum reclamantia viſcera, oribus cruentatis diſſipatis.* Hæc ex Schedis Viri Eruditiſſ. Petri Antonij de Bagarris.

Ecce elegantem inſcriptionem Alexandri VII. tempore repertam.

Romæ,
In foro Boario.

DEO SANCTO NVMINI
DEO MAGNO LIBERO
PATRI ET ADSTATORI
ET CONSERBATORI H. I. COLL.
VELABRENSIVM
DOMITIVS SECVNDVS CVRAT.
ET RESTAVRATOR FRATRIB. SVIS

Ex I. P. Bellorio.

Velabrum locus Romæ in Regione undecima, à quo dictum hoc Collegium Velabrenſium, cujus Patronus erat Bacchus. Notandum *Conſerbatori* pro Conſervatori. H. I. quid ſit non admodum mihi conſtat, niſi fortè *Huius primi.* COLL. id eſt *Collegij.* CVRAT. *Curator.*

ARTICULUS IV.

Vas ſive Vrna marmorea
7. vel 8. pedes alta, in hortis Iuſtiniani,
quatuor proſpectibus depicta.

Prima hæc facies Silenum ebrium exhibet ex cujus ſiniſtro humero vitis folia pendent. Proximè ſtat Vlmus, arbor Baccho ſacra, quam conſcendit lacerta. Arbori alligatur pellis Tigridis eidem Deo dicatæ. Servus à dextris Silenum ſuſtentat. Inſtrumentum illud quod calcat, ſtrigil eſt quâ in balneis utebantur ad ſudorem ſqualloremque detergendum. Alter adoleſcens a ſiniſtris eum

retinet

retinet. Pan verò ſive Faunus capripes brachium Sileni attingit, eum quaſi monens bono eſſe debere animo. Sequitur junior Satyrus pellem bovinam & ovinam columnæ appendens.

Secunda facies habet eundem Satyrum, qui primæ vltimus erat. Ei terga vertit alter, vas vinarium humeris geſtans. Inde alius tibiam inflans incedit,ſacrificij præludium. Eúmque præcedit ſocius ſyringâ ludens. Id inſtrumentum Pani ſylveſtribúſque aliis numinibus familiare ex junctis arundinibus conſtabat:

Garrula ſylveſtri fiſtula ſacra Deo:
Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo.

Is Satyrus ſtrigilem prædictam ad corporis deterſionem dextrâ geſtat. De hoc Choulius noſter: libro de Balneis Romanorum.

Tertia facies, eundem primò exhibet Syringâ ludentem qui in ſecundâ ultimus erat. Præcedit eum junior Satyrus tibiâ dulce canens: aliúſque intermedio vaſe fortè thurario ei obverſus, tigrinam pellem humeris geſtans. Stat ad ejus pedes arula cum igne,ad quam thus Baccho adoleverunt, vel potiùs Hermæ Ithyphallo, cui coronam imponit alter. Vide quæ de Hermis ſuperiùs diſſeruimus.

Quarta. Quatuor Miniſtri ſacrorum coronati,ut ſolebant ſacrificantes, ſuem mactatum vaſi aquæ calidæ impoſitum depilant, fortè ut eius carne veſcantur. Epulæ enim cum ſacrificiis conjungebantur. Dependet ex arbore hircus Baccho ſacer. Inde ſtat ipſe Bacchus pampinis coronatus, thyrſo innixus, dextrámque adſtantis humero ſuſtinens. Ad ejus pedes tigris parva, ut in nummis, eſſe videtur. *Trahitque Bacchus virginis tener formam.* Virg. *Tu puer æternus, tu formoſiſſimus alto conſpiceris cælo.* Ovid. Notandum in totâ hac eleganti Vrnâ, juniores Satyros qui ex cauda, arrectis auribus, acuminatâ virili parte dignoſcuntur, cornibus carere. Vnde immeritò magnus Scaliger ſculptorem reprehendit precioſæ illius gemmæ in ſuis opuſculis exhibitæ, quòd juniori Satyro qui Silenum ſuſtinet,non ſeſe prodant cornua,ſi junioribus, ut ex hoc marmore conjicere licet, cornua affigere non ſolerent veteres, quaſi nondum ipſis emerſiſſent, ſicuti & cornigeris animalibus nonniſi certo tempore germinant.

ARTICULUS V.

Vrna marmorea Mænades repræſentans.

Roma.

Mænades ſive Bacchantes in hac urna cineraria effinguntur, quales eas Poëtæ aliíque authores deſcribere ſolent. Apuleius lib.8.de Gallis Bacchantibus; *Crineſque pendulos rotantes in circulum, capite demiſſo.* Catullus: *ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ.* Fanaticum caput jactare dicit Vlpianus de ædilit. edicto. Strabo lib.x. ab agitatione corporis Corybantes nominatos dicit. Tacitus lib. xi. Annalium: *At Meſſalina non aliàs ſolutior luxu, adulto autumno, ſimulachrum vindemiæ, per domum celebrabat: urgeri prælа, fluere lacus & feminæ pellibus accinctæ aſſultabant, ut ſacrificantes vel inſanientes Bacchæ. Ipſa crine fluxo, thyrſum quatiens, iuxtáque Silius hederâ vinctus, gerere cothurnos, jacere caput, ſtrepente circum procaci choro.* Vnde Pauſan. Bacchas dicit eſſe

ſacras fœminas Liberi patris inſtinctu afflatas ſive furentes. *Mænades* enim dictæ à verbo *μαίνεσθ*, quod eſt furere. De ſacro hoc furore plura Socrates in Phædro: qui furor ad imitationem Bacchi fiebat. Is enim, ut inquit Apollodorus lib.3. *Poſt vitem inventam à Iunone furore injecto percitus, Ægyptúmque ac Syriam pererravit.*

Verùm quid cum Bacchantibus commune habuit Marcus Vlpius Terpnus? An quòd ſacrorum Bacchi fuerit aliquando Miniſter? An verò quòd Bacchum peculiari aliquo cultu reveritus fuerit.

ARTICULUS VI.

De Fanaticis & Sortilegis.

A Bacchantibus non admodum differebant Fanatici, qui non ſolùm Baccho addicti erãt, ſed & aliorum Deorum Fanis, veluti Iſidis, Serapidis ac Bellonæ. Iuvenal. Sat. ſecunda. *Et crine ſenex Fanaticus albo.* Satyr. 4. *Sed ut Fanaticus œſtro percuſſus Bellona tuo divinat.* Ad id refertur Inſcriptio Gruteri pag. CCCXIII. I. Q. CAECILIO APOLLINARI FANATICO DE AEDE BELLONAE PVLVIN. CVIVS MONITV HASTA IN AEDE BELLONAE IN LVCO DICATA EST. Fanatici dicebantur ergò, quòd circa Fana baccharentur, ut expreſſiùs intelligere eſt ex Vlpiano, ad Ædilit. edict. *Si ſervus*, inquit, *inter Fanaticos non ſemper caput jactaret, & aliqua profatus eſſet, nihil omninò ſanum videri: & ſi quis maneat in eo vitio vt circa Fana Bacchari ſoleat, & quaſi demens reſponſa det*, &c. Voſſius in Etymologico. Quod ad Fanaticorum appellationem, *inquit*, propriè dicitur de Sacerdotibus: unde in Gloſſis Philoxeni legere eſt: Fanaticus, ἱερατικὸς, ἱερόδουλος. Atque ita accipit vetus lapis: Q. CAECILIO APOLLINARI FANATICO DE AEDE BELLONAE, &c. Verùm quia hi oraculum edituri, divino furore corripi putabantur, eámque opinionem crebrâ capitis quaſſatione ac aliis inſanientium indiciis adjuvabant: inde eſt, quòd Fanaticus etiam ſumitur pro furioſo atque inſano.

Romæ

In tab. marmorea.

C. STIMINIVS
HERACLA
SORTILEGVS
AB VENERE
ERVCINA ET
IVLIA MELANTHIS
PARENTES
MERCVRIALI
F. PIENTISS.
FECERVNT
VIX ANN. XIIII
M. III. D. XX.

Ex Sched. Barberinis.

Sortilegi erant etiam Templorum Miniſtri, hic nempe ædis Veneris Erycinæ, ſortibus legendis deſtinati; ut iis qui eventum aliquem ſciſcitabantur reſponderent.

ARTI

ARTICULUS VII.

De Nymphis,
Et Fontium Geniis.

Exscripsi.

Nymphæ aquarum exhibentur in hoc marmore cum vaſe aquam effundente, folióque herbæ cujuſdam aquaticæ, quæ fortè potamogeton. Naiades etiam vocabantur quæ aquis præſidebant, ut Dryades quæ ſilvis. Serpens in Deorum ſacris ſæpe erat, ſed an Nymphis peculiaris, mihi incompertum eſt. Stat ex altera parte Auguſtalis Auguſtorum libertus Nympharum numini ſacrificans. Ipſæmet Nymphæ aliquando Auguſtæ vocabantur, quòd Auguſtorum familiæ præeſſe putarentur, ut in ſequenti Inſcriptione.

Vaſione.

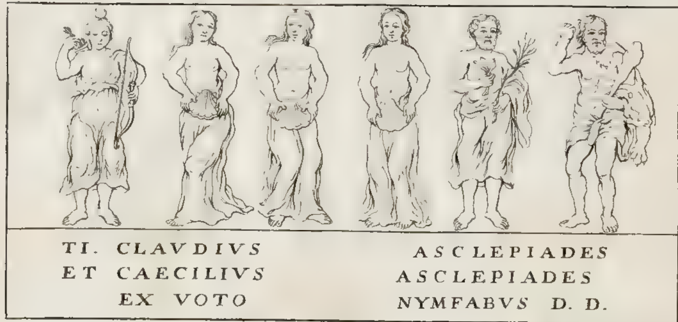
NYMPHIS
AVGVSTIS
MATERNVS
V. S. L. M.

Sequens habetur apud Gruterum, ſed ſine figuris, Dianâ ſcil. Nymphis tribus, Silvano & Hercule. Quæ numina ex ſuis attributis hîc dignoſcuntur.

Romæ,

Romæ,

In villa Matthai.

TI. CLAVDIVS ASCLEPIADES
ET CAECILIVS ASCLEPIADES
EX VOTO NYMFABVS D. D.

Exſcripſi.

In Inſula Brachia Dalmatiæ, vulgò Brazza, ad fontem.

NYMPHIS S.
Q. SILVIVS SP. F.
CENT. COH. I. BELG.
CVR. GENS THEAT.
D. D.

Ex Io. Lucij Inſcript. Dalmatiæ, ſed ille incorrectè eam refert.

Id eſt, *Nymphis ſacrum Quintus Silvius Spurij filius, Centurio Cohortis primæ Belgicæ, curavit. Gens Theatinorum dedicavit.* Theate, ſive Teate, vrbs erat Italiæ ex adverſo Dalmatiæ.

AQUA JULIA, TEPULA.

Erratum eſt in Indice XXI. Gruteriano, ubi inter Cæſarum Imperatorúmque nomina inſertum eſt IVL. TEP. MAR. & quæ ſequuntur IMP. CAES. DIVI F. AVGVSTVS, &c. ex Inſcriptione pag. MXIX. 10. Id enim non eſſe nomen neque cognomen alicujus Cæſaris, ſed Fontium qui Romæ erant, quiq; vocabantur *Aqua Iulia, Tepula, Martia*, ex ſequenti marmore patebit.

Extra Romam
In via Latina, 3. milliaribus ab urbe.

AQVAE. IVLIAE. TEPVLAE
IMP. CAES. DIVI. IVLI. F.
AVGVSTVS. PONTIF.
MAX. COS. XII. TRIB. POT.
XIX. IMP. XIII. CVRANTE
M. VIPSAN. AGRIPPA
AEDIL. CVRVL. ⊥ (—)
P. MILL. X.

Ex Ligorij MS.

P. Victor in deſcriptione Regionum Romæ *Iuliam, Tepulam & Martiam*, quaſi tres diverſas aquas nominat. Intelligenda ergò prior inſcriptio Gruteriana, quòd illas tres Aquas, Iuliam, Tepulam & Martiam, reſtituerit & Tubulos repoſuerit Cæſar Auguſtus. Poſterior verò noſtra, quòd imperante Cæſare Auguſto Iuliæ & Tepulæ curam habuerit Agrippa, qui, quod rariſſimum eſt, integro hîc deſignatur nomine Marcus Vipſanius Agrippa. ⊥ illud inverſum puto Tubulos ſignificare, quos ad milliarium uſque decimum deduxerat, dum Ædilitate Curuli fungeretur.

Ecce

Ecce & alias Inscriptiones Fontis Sar. qui mihi ignotus, Fontis Scauriani & Martiani mentionem facientes.

Romæ

In via Appia.

GENIO
FONTIS
SAR.
C. IVLIVS
PROPOSTVS
D. D.

PROPOSTVS est cognomen, vel errore fabrili, vel abbreviationis causâ scriptum pro PROPOSITVS.

Romæ.

M. GAVIO ORFITO L.
ARRIO PVDENTE COS.
FONTI SCAVRIANO SACRVM
MAG.
C. ANTONIVS HYMNVS
C. VALERIVS HILARVS
C. RVFIVS PHILEROS
C. CAECILIVS AGATYRSVS
EPITYNCANVS MIN. BASSI EVTY
CHES CORNELIAE SCRIBES DON
ATI FACVNDVS ZOTICI K. SEPTE.

Ex sched. Card. Barberini.

Quinam sint hi Consules hæreo: cùm anno quidem Christi 166 *Servilius Pudens* & *L. Cornelius Scipio Orfitus* in Fastis Capitolinis legantur: non verò ut hîc *Marcus Gavius Orfitus*, & *Lucius Arrius Pudens.*

Romæ.

Q. SERVILIO PVDENTE
L. FVFIDIO POLLIONE
FONTI SCAVRIANO SACRVM
MAGISTRI
L. VALERIVS ZOTICVS
C. POMPONIVS SECVNDVS
A. CORNELIVS SERENVS
A. AELIVS ANICETVS
MINISTRI
PHILETVS EVPHEMI
OLYMPVS CORNELIAE
MARION. CLAVDI
DEXIOS HERMETIS
DEDICATA
K. AVG.

Ex schedis Card. Barb.

Hic Conſulatus cadit in annum Chriſti 167. ubi notandum in Faſtis Capitolinis *Quinti* prænomen ex hoc lapide *Servilio Pudenti* reſtituendum:& alterius Conſulis nomen ibidem legi T. Vitraſius Pollio, hîc verò *L. Fuſidius Pollio*: quod & ſequenti inſcriptione confirmatur. Sed hæ non vnicæ ſunt in Conſulum nominibus difficultates.

Ibidem.

GENIO FONTIS MARTIANI
MAG. VICORVM
Q. GENVCIVS IANVARIVS
P. CORNELIVS MANCINVS
T. TEDIVS GALATINVS
SEX. NOMENIVS GALVS
Kal. Maij. D. K. MAI.
Q. SERVILIO PVDENTE
L. FVFIDIO POLLIONE COS.

Ex iiſdem ſchedis.

Ibidem.

GENIO
FONT.

...SIM. COMITI VNIVERSIS FELIX
L. CASSIO LONGINO M. VENICIO COS.
MAG. FONT. D. D.
M. ANNIVS DAPHNVS
M. TATIVS STEPHANVS
M. MVCIVS PRIMVS
M. ARISTIVS CELER
SEP. ANICIVS DAMA
Q. FABIVS TERES
MINIST. FONT.
QVARTIO PLOTI
EPAGATHVS MARSICI
STEPHANVS LIBONI
PRIMIGENIVS POMPONI
ANTHVS CLEMENTI
EROS BE...
Kalendis Auguſti. D. D. K. AVG.

Magiſtros Fontium hîc obſervo liberæ conditionis fuiſſe: Miniſtros verò ſervos, quòd ſolo cognomine diſtinguantur, addito Patroni nomine, *Quartio Ploti*, *Epagathus Marſici*, &c.

TVBI

TVBI PLVMBEI
Deducendæ aquæ,

Bononiæ reperti.

|CAMPANO VIL.| |PECVLIARE VILICO|

|T. VALLIO M. MAR. Q.| |L. PVBLIC. ASCLEPIO VILICO|

|Q. VAR. CERT. M. BVR. SIC. Q.| |L. CASSIO VERO L. GELLIO VESTAL.|

Ex Iosepho Magnavacca
Pictore & Antiquario Bononiensi.

Vilici seu *Villici*, utróque enim modo in antiquis inscriptionibus leguntur, sunt hîc tuborum curam habentes in patronorum suorum Villis. Cætera nomina *Titi Vallij*, *Marci Marij*, *Quinti Varij Certi*, *Lucij Cassij Veri*, *Lucij Gellij Vestalis*, *Quæstorum* ærarij esse videntur, quorum sumptuum ad opera publica cura erat.

Romæ; in tubo plumbeo
prope Pantheum reperto.

|TEMPLO MATIDIAE|

Tubus destinatus aquæ ad Templum Matidiæ Trajani neptis deferendæ, vel etiam aquæ pluvialis ab illo avertendæ.

ALIÆ INSCRIPTIONES AD AQVAS SPECTANTES.

Fragmentum marmoris,
Viennæ Allobrogum.

...II VIR L. SVLICIVS D. F.
...ERA QVI AQVARVM PER
...RVNT ...... TITVLOS P..
PENSILLA HS N L TEST.
IVSSIT

Ex D. de Foissin.

Fragmentum est donationis cujusdam, summæ Sestertiorum quinquaginta, ad Aquarum instaurationem.

Aliud Taurinis.

...M.F. SECVNDANVS PRI...
FlamiNICA DIVAE DRVSILLAE
BalneuM ET PISCINAM SOLO SVO
MuniCIPIBVS SVIS DEDIT

Ex Pingonio.

Flaminicæ vocabantur Sacerdotes fœminæ, quarum aliqua Divæ Drusillæ Caij Cæsaris sororis Templo addicta, Balneum & piscinam municipibus seu concivibus suis dederat.

Marmor repertum in agro Cemenelensi, vulgò Cimies Provinciæ.

M. AVRELIO MASCVLO V. E.
OB EXIMIAM PRAESIDIATVS EIVS
INTEGRITATEM ET EGREGIAM AD OMNES
HOMINES MANSVETVDINEM ET VRGENTIS ANNONAE
SINCERAM PRAEBITIONEM AC MVNIFICENTIAM
ET QVOD AQVAE VSVM VETVSTATE LAPSVM
REQVISITVM AC REPERTVM SAECVLI FELICITATE
CVRSVI PRISTINO REDDIDERIT
COLLEG. III
QVIB. EX S CC. P. EST
PATRONO DIGNISSIMO

Ex Bouche Hist. Provinc. & Ioffred. Hist. Niciens.

Intellectu facillima est Inscriptio, si modò duas penultimas lineas interpretemur: COLLEG. III QVIB. EX SCC. P. EST: *Collegia tria quibus ex Senatus Consultis potestas est.*

Romæ,
Basis statua in Villa Matthei.

Nomen hîc fuit obliteratum.

. . . .
PROBITATE MORVM INDVS
TRIAQVE VIVENDI ADQVE VTRIS
QVE LITTERIS ERVDITO IAM INDE
A MAIORIBVS SVIS INLVSTRIBVSQVE
FAMILIIS CIVITATIS PATRONO CVIVS
OPERA AC BENEFICIO RECEPIT CIVITAS ELEMEN
TVM CVIVS MEATVM SERIES TEMPORIS VETVS
TASQVE CONSVMSERAT NAM EIVS CVRA SVMP
TVQVE AQVA MODO NON DIIS NECESSA
RIIS VSIBVS CIVITATIS BERVM ETIAM IN ERV
ENDO PLVRIMIS LOCIS SPLENDIDISSIMVM
VRBI PRAESTITIT ORNAMENTVM HVIC IGITVR OB
HAEC INSIGNIA GENERA MVNIORVM STATVAM SAENIN
SIVM ORDO DECREVIT ADQVE IN AETERNAE VRBIS
PRIVATIS SVIS AEDIBVS CONLOCAVIT

Exscripsi.

Viro

Viro cuidam illuſtri ſtatuam hanc dedicaverat ob accepta beneficia *Saninſium ordo*, hoc eſt Civitas *Sæna*, Σαίνα Tuſciæ Ptolemæo, vulgò *Siene*, Tacito *Senenſis Colonia*, & in privatis ſuis ædibus Romæ, quæ æterna vrbs vocabatur, collocari iuſſerat. Eſſe autem puto hanc Inſcriptionem poſterioris Cæſarum ætatis, videlicet circa Conſtantini Magni tempora, tum ob pravos quibus ſculptam eſſe memini characteres, tum ob minùs elegantem ſtylum, hácque voce BERVM pro VERVM, quæ in duobus primis à Chriſto ſæculis vix in antiquis lapidibus extat.

Omittebam ferè hanc Inſcriptionem Nymphis Bacchi nutricibus, & Baccho dedicatam.

Romæ.

NYMP. NVTR. LIBERO
PATR. CONS. DOM. ORC.
L. ORCIVIVS MEMMIANVS
ET M. MEMMIVS ONESIMVS
ET ORCIVIA ORESTILLA
COM. CONSEN.
D. D.

Ex ſchedis Barberinis.

Id eſt: *Nymphis Nutricibus, Libero patri, Conſervatori Domus Orciviæ, Lucius Orcivius Memmianus, & Marcus Memmius Oneſimus, & Orcivia Oreſtilla Communi Conſenſu dedicarunt.*

Nymphæ Bacchi Nutrices ab antiquis putabantur Mythologis, vel quia aqua nutriendæ viti ſit neceſſaria, vel quia vino moderando Lympha ſit commoda. Myſtica enim fuiſſe & eorum deliramenta, volunt jam ferè ſæculi noſtri Autores. Sic eidem Baccho hederam ſacram fuiſſe, eo quòd vas ex hederæ ligno elaboratum, ſi Liberi Patris liquore vino repleatur, illud optimè retineat eo quaſi gaudens; at ſi aquâ, per illius poros illa intra paucum tempus elabatur. Nymphas autem ſimul & Liberum Protectores agnoſcebat Domus hæc Orcivia, ſobrietatem fortè ſuam horum ſimul numinum cultu teſtatura.

Quæ ad Nymphas pertinent claudam hocce eleganti Epigrammate fonti olim inſcripto, in quo Nympha dormiens ſculpta erat.

Romæ.

HVIVS. NYMPHA. LOCI. SACRI. CVSTODIA. FONTIS
DORMIO. DVM. BLANDAE. SENTIO. MVRMVR. AQVAE
PARCE. MEVM. QVISQVIS. TANGIS. CAVA. MARMORA. SOMNVM
RVMPERE. SIVE. BIBAS. SIVE. LAVERE. TACE

Exſcripſi.

Loca Nymphis ſacra ſilentio colebantur: unde in alia Inſcriptione apud Gruterum NYMPHIS LOCI BIBE LAVA TACE. Loca illa à Nymphis *Nymphæa* vocabantur, Balnea ſcilicet & Lavacra: ut erant Romæ Balnea Agrippinæ, ad quæ pertinebant duæ repertæ ſtatuæ in quarum baſi inſcriptum IN LAVACRO AGRIPPINAE.

ARTICULUS VIII.

EXPLICATIO

Musivi Antiqui Lugdunensis,

In quâ ex occasione, de Musivis omnibus differitur.

ANTEQVAM typum exponam in hocce Musivo expressum, operæpretium est aliquid de his operibus præfari. Plinius asserit pavimenta picta à Græcis inventa fuisse, illúdque quod Pergami extabat in ædificio *Asarotos*, à Soso elaboratum omnium fuisse celebratissimum. Vox hæc *Asarotos* idem sonat, ac *scopis non purgatus*, eo quòd illic cœnæ purgamenta, ciborúmque micas ac frustula, quæque scopis everri solent, veluti relicta fecerat in pavimento, parvis è testulis in varios colores tinctis. Mirabilis ibi visebantur Columba bibens, umbrâ capitis infuscans, aliæque aves apricantes, séque in canthari labro scabentes.

Pictis hisce pavimentis successére *Lithostrota*, nativis lapillorum ex quibus componebantur coloribus, tempus edax rerum non metuentia. Hæc prima Romanorum ætas luxus ignara non novit: sed duntaxat introducta sub Sylla Dictatore, qui hujuscemodi opus Præneste in Fortunæ delubro fecit, 170. circiter annis ante Christi nativitatem.

LITHOSTROTVM, strictè propriéque nil aliud quàm pavimentum ex lapidibus structum significat; verùm tamen hac voce intelligebant veteres pavimentum ex lapidibus expolitis, variis coloribus, varióque ordine dispositis, figuras diversas exhibens. Ita enim accipit Plinius Hist. natural. lib. 36. cap. 25. *Lithostrota*, inquit, *cæptavere jam sub Sylla parvulis certè crustis, extat hodiéque, quod in Fortunæ delubro Præneste fecit.* Vnde putat Casaubonus locum illum ad quem adductus fuit Christus Salvator ante Passionem, *Lithostroton* ab Evangelistis vocatum, à Iudæis *Gabbata*, fuisse cameram tali pavimento adornatam.

Crescente Romano luxu, non solùm in pavimentis usitata fuére, sed & in parietibus & fornicibus: sic enim Plinius, lib. 36. cap. 25. *Pulsa deinde ex humo pavimenta in cameras transiére è vitro:* hoc est, opera illa in pavimentis tantùm initio usurpata, in camerarum, parietúmque ornamenta transiere, ex vitro quod encausto & auro superinducebatur, potiusquàm ex lapillis. Non quòd planè in pavimentis artem illam exercere destiterint: contrariam enim fidem faciunt plurima quæ adhucdum in antiquis urbibus reperiuntur.

MVSIVA quidem, ut docuit Salmasius ad Historiam Augustam, propriè de hoc opere in parietibus & Cameris dicebantur, ut lithostrota & tessellata de pavimentis: sed quia eadem ars erat ipsomet fatente, nos, ut & alij solent Autores, promiscuè sumere non dubitabimus. *Musiva, Musea,* & *Musia* vocabantur; Spartianus in vita Pescennij Nigri, *hunc* antequam ad Imperium perveniret, *in Commodianis hortis, in porticu curva, pictum de Musivo* fuisse ait, *inter Commodi amicissimos, sacra Isidis ferentem.* Trebellius Pollio in Tetrico Iuniore: *Tetricorum domus hodiéque extat, in monte Cælio inter duos Lucos contra Isium Metellinum, pulcherrima, in qua Aurelianus pictus est, utrique* Tetrico *prætextam tribuens senatoriam dignitatem, accipiens ab his sceptrum, coronam civicam: picta omnia de Museo.* Anastasius Bibliothecarius passim Basilicarum Romæ meminit Musivo decoratatum. In Leone IV. *Apsidámque eius ex Musivo aureo superinducto colore glorificè decoravit.* Apsides Græcis idem ac Latinis Fornices. Dabimúsque alibi, si Deo placet, Leonis III & Caroli Magni effigies, ex Musivo Apsidis S. Susannæ, quod adhuc Romæ inter alia superest. Cameræ opere Museo exornatæ sequens Inscriptio meminit.

Florentiæ

Florentiæ.

Ex agro Tunetano Africæ allatum marmor.

. . . .

PECVNIA PERFECIT ET
DEDICAVIT ET OB DEDICATIO
NEM PVGILVM CERTAMINA
EDIDIT ET DECVRIONIBVS
SPORTVLAS ET POPVLO GYMNA
SIVM EPVLVM DEDIT ET HOC
AMPLIVS PRO SVA LIBERALITA
TE CAMERAM SVPERPOSVIT ET
OPERE MVSEO EXORNAVIT
. . . . CVM . . . AREIS . . . FELICE ET
RVFINO III . . . . IS DED. OB QVAM
DEDICAT. EPVL. DEC. ET POP. FRVM. DED.

Exscripsi.

Fuisse videtur hæc Inscriptio posita in alicuius ædis dedicatione, quæ magnâ pompâ celebrata fuerit, pugilum scilicet certaminibus, sportulis, hoc est ut alibi dicemus, munusculis Decurionibus donatis, & populo Epulis & frumento datis: sub Consulatu, ut videtur, Felicis & Rufini; sed quia hoc Consulum par non legitur in Fastis, sed duntaxat Felix cum Bruttio Præsente sub Antonino Pio, quem in annum incidat non affirmabo. Huic & Inscriptionis fragmentum conjungendum *operis albarij* mentionem faciens.

Florentiæ.

Ex eodem loco allatum.

. . . . . . STAE SACRVM

. . . *Aure* L. MAXIMI MEDICI ET L. AVRELII VERI AVG. ARMENIACI PARTH.
supple *tem* PLVM CVM ARCV ET PORTICIBVS ET OSTEIS ET OPERE
ALBARI A FVND.

Exscripsi.

Hæc Inscriptio sculpta fuit tempore Marci *Aurelij* ob victorias ejus de Medis, *Maximi* & *Medici* cognominati, & simul cum Lucio Vero *Armeniaci & Parthici*, quibus imperantibus *Templum* aliquod *cum arcu, porticibus, ostiis & opere albari à fundamentis* erectum fuit. *Opus albarium* Vitruvio lib.2. & Plinio lib.36. cap.23. nihil aliud est quàm calce obductum.

MVSIVA autem, Museáve hoc nomen sortita erant; sive quòd essent veluti Musarum manibus elaborata: sive quòd sæpe exornarent Musea, ædes videlicet illas celebres, in quas Eruditi conveniebant: qualis erat Museum illud Alexandrinum, cuius mentionem faciunt Philostratus & Dio Chrysostomus, ubi multi Docti Viri publicis alebantur impensis. Talia enim ædificia aliquando Templa erant, quæ Musivis decorata sæpè fuisse certum est. Sic Trœzenis in Peloponneso Templum erat Musis dedicatum, Museúmque ideo cognominatum, in quo plurimi celebres viri scientias docebant. Non ergò *Mosaici* vox quæ nunc in usu est, à Mose Iudæísque derivanda, sed à *Musaico* sive *Musivo*, corruptè in Mosaicum mutato.

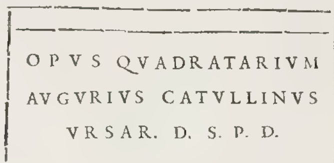
Pavimenta operis Musivi à Græcis, *Psiphologimata* & *Psiphologica* vocabantur, à *Psiphos* quod est lapillus; item & *Chondrobolia*, à *Chondros* id est granum, eo quòd essent quandoque ex minutissimis granis composita. Latinis etiam *pavimenta sectilia*, *opus quadratarium*, *tessellatum* & *vermiculatum*: quæ jam aliquot brevibus Authorum testimoniis illustrabimus.

PAVIMENTA SECTILIA memorat præter alios Vitruvius lib.7. sed eruditus eius traductor ac commentator Gallicus ea propriè à Musivis tessellatisve distingui docet: eo quòd hæc ex lapillis unius coloris cubicis aut saltem ad cubicam

cam figuram accedentibus comparent, ut perfectè uniri & picturæ umbras variis ſuis coloribus exprimere poſſent: pavimenta verò Sectilia ex tabellis Marmoreis variæ figuræ & magnitudinis, in quarum una coloris varij gradus inſunt, quæque diverſimodè ſecantur. Tale eſt elegantiſſimum pavimentum Senis in æde Cathedrali à Duccio Pictore inceptum, & à Dominico Beccafumi perfectum, hiſtorias biblicas exprimens.

QVADRATARIVM OPVS idem ac Muſivum, ſed propriè de pavimentis ex quadratis lapillis in varias figuras diſpoſitis intelligitur: etſi ampliori ſignificatione Quadratarij vocarentur apud Sidonium Apollinarem aliósque Autores, lapicidæ qui lapides in quadrum expoliunt. Leo Oſtienſis lib.3. cap.29. *Artifices deſtinat peritos in arte Muſariâ & quadraturâ, ex quibus videlicet, alij Apſidam, arcum atque veſtibulum majoris Baſilicæ Muſivo comerent; alij verò totius Eccleſiæ pavimentum diverſorum lapidum varietate conſternerent:* Vbi diſtinguit Muſariam artem quæ Apſidi, arcui atque veſtibulo deſtinabatur, à quadrataria, quæ pavimento. Hæc ante paucos annos detecta fuit inſcriptio.

Lingonis.

OPVS QVADRATARIVM
AVGVRIVS CATVLLINVS
VRSAR. D. S. P. D.

Ex R. P. Meneſtrier.

VRSAR. quid ſit,hæreo. D.S.P.D. De Sua Pecunia Dedit.

TESSELLATVM OPVS quod de pavimentis dicebatur,nihil ab opere quadratario differebat. Suetonius in vita Iulij Cæſaris, ait ipſum ita elegantiæ & curioſorum operum amatorem fuiſſe, *vt in expeditionibus Teſſellata & Sectilia pavimenta* circumtulerit, quibus caſtrametans tentorium adornaretur.

VERMICVLATVM OPVS quaſi ex vermiculis conſtaret idem ac quadratarium & teſſellatum, teſte Auguſtino lib. 1. de ordine: *Si quis tam minutum cerneret, ut in vermiculato pavimento nihil vltra unius teſſellæ modulum acies eius valeret ambire, vituperaret artificem, velut ordinationis & compoſitionis ignarum, eo quòd varietatem lapillorum perturbatam putaret, à quo illa emblemata, in unius pulchritudinis faciem congruentia ſimul cerni colluſtrarique non poſſent.* Cicero in Bruto de Marci Callidij oratorio ſtylo loquens; *nullum niſi loco poſitum & tanquam in vermiculato emblemate,ut ait Lucilius,ſtructum verbum videres.* Sed & docente Salmaſio & ſequenti inſcriptione ſæpè ſolâ *Pavimenti* voce prædicta Lithoſtrota ſive Teſſellata deſignabantur: in quo ſenſu dixit Cicero *Pavimentatam* fuiſſe Porticum domus ſuæ.

Syracuſis

In opere teſſellato pavimenti cujuſdam Ædis.

CN. OCTAVIO A.F. MI. NIC'ONOR. BOLONAR.
VELIC. VENER... ARIC. PAVIMENTVM SEDI
LIA FECIT AEDEMQVE REFICIENDO COIR.

Ex Gualtheri Sicilia.

Neſcio an correctè à Gualtherio deſcripta fuerit: ſed obſcura ſaltem ſunt MI. NICONOR. VELIC. & ARIC. quæ reſarcire & emendare non tentabo. COIR. eſt *Coiravit*, antiquo loquendi modo pro *Curavit.*

Pavimenta teſſellata & Fornicum Muſiva in Italia frequentiſſima extabant, hodiéque permulta ſuperſunt: ſed & in Galliam noſtram cum cætero Romano luxu advecta fuére: reperiuntur enim præcipuè in oppidis, quæ coloniæ Romanæ jure gaudebant. Sic Arauſione, quæ colonia Secundanorum Plinio vocatur, in ædibus quibuſdam privatis pavimentum vermiculatum ſupereſt, in quo præter quadrorum varietatem, Felis viſitur murem dentibus tenens elegantis artificij. Sic Nemauſi in æde Cathedrali pavimentum ſupererat, teſte Ioanne Poldo d'Albenas, in quo aves, aliáque animalia apprimè expreſſa: ſimiléque in ædibus Regiis Fôtisbelli,ab antiquâ urbe Occitaniæ S.Gilles allatum. Aventici Helvetiorum tale etiam pavimentum repertum fuit avium variis figuris exornatum, cum his literis in medio.

POMPEIANO ET AVITO
COSS. KAL. IAN.

Quod videtur Templi alicuius fuiſſe ſub Conſulatu Pompeiani & Aviti, qui in annum Chriſti 210. incidit, Kalendis Ianuariis dedicati. Sed hoc elegans opus, ut mihi relatum fuit Aventicum pertran

pertransſeunti, at ab oppidanis neglectum, ſimúlque ferè erutum ac deſtructum.

Bergerus in Hiſtoria viarum militarium fusè deſcribit pavimentum operis Muſivi Remis, quæ in antiqua inſcriptione Civitas Remorum Fœderata vocatur, in Æde Monaſterij ſancti Remigij; in quo Moſes, David, Prophetæ veteris & novi Fœderis, Divus Hieronymus, quatuor fluvij Paradiſi, *Tigris*, *Euphrates*, *Geon* & *Fiſon*, Virtutes & Artes Liberales, anni tempeſtates, duodecim menſes, aliáque depicta ſunt. Hæc Eccleſia dedicata fuerat anno 1049. à Leone I X. Pontifice Romano. Ars autem hæc illo tempore florebat. Lugduni Ædem habemus Monaſterij Athanacenſis à Paſchali II. dedicatam anno 1112, cuius Chorus ſimili pavimento ſtratus eſt, cum imagine huius Pontificis ædis ectypum manu geſtantis, quemadmodũ in Antiquitatibus Lugdunenſibus deſcripſi. Habemus & Divi Irenæi Ædem, quæ ſimili opere exornata erat.

Ars itaque *Muſaria* celebris olim fuit: unde libro x. Codic. titul. *de Excuſat. Artificum*, Imperatores Theodoſius & Valentinianus ab oneribus publicis excuſant *Muſivarios*, non ut quondam legebatur *Muſcarios*. In hoc autem totum conſiſtebat artificium, ut cæmentum ex calce & marmore pulverato pararetur, in quòd diverſicolores lapilli inſerebantur: ſicque naturali picturâ exiſtente, temporis diuturnitate & aëris inclementiâ non deleretur.

Iſtud autem pavimentum, cujus jam explicationi incumbam, repertum fuit anno 1670. in vinea Domini Caſſaire huius urbis Pharmacopœi non parùm celebris, ad Collem Divi Iuſti. Ibi mercenarij terram profundè fodientes parietem invenére Muſivi operis, ſed eorum incuriâ non conſervatum. Accedens Patronus pavimentum parietis comes totum detegi, & à ligonibus præſervari juſſit, cui deinde ut conſervaretur & Curioſis pateret Cameram ſuperſtruxit.

Pavimentum integrum viginti circiter pedes longum, decem latum, in quadratas quaſi tabellas roſis aliiſque ornamentis variegatas diſtinctum eſt: in cujus ſolij medio noſtra hæc tabula viſitur tres & ſemis pedes lata, paulò minùs alta: in qua teſſellatum ſive lapillorum naturali colore, eximiè depictæ ſunt quatuor figuræ modò ſub examen revocandæ.

Prima eſt *Herma* ſive Mercurij cippus tetragonus, de quo in ſuperiori Sectione abundè diximus.

Secunda puer eſt alatus, qui *Cupido* fortè eſt, quanquam Cupidinis ſolitis careat ſagittis arcúq; nec enim amor ſemper armis eget, ſed ipſemet aliquando juxta Anacreontis mentem Od. X I V. ſe ipſum in cor jaculatur tanquam inevitabile telum: ἐιθ' ἑαυτὸν ἀφῆκεν εἰς βέλεμνον. Si cui tamen non placeat eſſe Cupido, inſigniatur voce magis genericâ *Genius*, numen videlicet variis officiis ab antiquis deſtinatum. Singulæ enim Provinciæ, urbes, Fontes, Sylvæ, arboréſque, ſuos habebant Genios, Protectoréſque. Habebant & ſuos ſcientiæ, ætates, omnéſque homines bonum malúmque Genium: non tamen memini alatos me reperiſſe in nummis aut marmoribus Genios.

Tertia figura Pan Deus Arcadiæ, ſive mavis *Satyrus* eſt caprinis pedibus & erectis in frõte cornibus, ut depingi ſolebant. Pan enim Mercurij & Penelopes filius à Priſcis putabatur, caprinis ſive hircinis pedibus ideo depictus; quia ut aiebant, Mercurius in hircum ſe transformaverat, ut ad Penelopen accederet. Vbi notandum quàm bellè ſibi conſtent veterum Heroum genealogiæ, hiſtoriæque. Penelopen Homerus aliíque Poëtæ tanquam caſtitatis exemplum extollunt: alij inter quos Duris Samius, Tzetzes, Pauſanias & Horatius, eam tanquam mulierem impudiciſſimam notant; ita ut Sponſi Penelopes in Proverbium pro Nebulonibus tranſierint. Satyri Panis comites ſæpè cum eo confundebantur, Panéſque vocabantur teſte Auſonio:

Capripedes agitat cùm læta protervia Panes.

Eorum plures vidimus imagines in ſuperiori urna, caudâ, & auribus arrectis inſignes, ſi non ſemper cornibus & caprinis pedibus ornatos, quod vel ætate provectorum privilegium erat, vel eorum propriè qui Panes ſeu Fauni vocabantur.

Quarta figura ſemiveſtita dubio procul Silvanus eſt agrorum & pecorum Deus. Pingebatur enim ſæpè dextrâ extensâ, ramúmque cupreſſi alteriúſve arboris ſiniſtrâ geſtans, unde Silvanus Dendrophorus in antiquo marmore Gruteriano cognominatur. Martianus Capella lib. 5. de nuptiis Mercur. & Philolog.

Tunc primùm poſitâ Silvanus fortè Cupreſſu,
Percitus ac trepidans dextram tendebat inermem.

Coronatur præterea folijs, eo quòd in ſilvis coleretur & arborum cuſtos eſſet. Quod in typo noſtro ſupra Silvani dextram viſitur, nihil aliud eſt quàm tabulæ ornamentum.

At quid ſibi velint hæ quatuor figuræ ſimul hîc junctæ, non ita facile eſt determinare. Quotus enim quiſque ignorat mutas haſce picturas in varios ſenſus trahi poſſe, ſæpè ab Autorum mente alienas. Notandum tamen in hiſce picturæ generibus Emblemata depingi ſolita fuiſſe, unde antiquus Poëta Lucilius citante Plinio.

Arte pavimenta atque Emblemata vermiculata.

Sed & ſæpiùs in iis Satyros fuiſſe repræſentatos, ut ex his duobus verſibus Nili Poëtæ colligere licet:

. . . πῶς ἐκ λίθυ ἄλλοθεν ἄνης,
Συμφερτὶς γλυφίδων, ἐξαπίνυς Σάτυρος.

Id eſt, *quomodo factum eſt ut ex lapide lapidi addito, ita citò evaſerim Satyrus?* Cùm ergò hæc Emblemata non raro ænigmatica fuerint, huiuſce ſenſum affirmativè poponere nolo, ſed duntaxat problematicè.

An igitur, ut putarunt aliqui, ſignificat Amori omnia ſubjici, Satyróſque & Silvanos, agreſtes viros & agricolas? Satyrus enim colligatâ ſaltem unâ manu à puero illo alato invitus quanquam & & reluctans, adduci videtur: verùm quid ad hoc Herma Mercuriúſve, non ſatis video.

An verò eloquentiam cuius patronus eſt Mercurius omnia vincere, ad eámque Satyros & Silvanos etſi renitentes ligatos quaſi adduci? Sic fingebant veteres Amphionem Muſicâ ſuâ lapides traxiſſe & coëgiſſe, ut quo vellet loco ad

F moenia

mœnia Thebarum condenda ſine hominis manu collocarentur: ſic & Orpheus Muſicâ ipſamet bruta ad ſe alliciebat.

An tandem hacce picturâ exprimere voluerunt veteres, venerationem ſummam, quâ colendi eſſent Termini, limitum agrorum Patroni: ita ut Satyri ipſi ad eos adorandos cogerentur? Termini enim qui iidem ac Hermæ, ut ſuprà vidimus in Sect. 1. Artic. 4. tantâ reverentiâ colebantur, ut ſi quis eos transferre auſus fuiſſet ab agro in alium, violati numinis iræ caput eius devoveretur, talémque hominem occidere licitum erat, ut ſacrilegium expiaretur. Ita Satyrus Hermam coronat, ut venerationem ſuam teſtetur, in tertia facie urnæ ſuperiùs exhibitæ, Artic. IV. Hæc explicatio aliis præferenda mihi videtur, quòd Silvanus etiam limitum ſit protector: ſic enim eum Horatius affatur:

Et te Pater
Silvane, tutor finium.

De tempore quo pavimentum hoc ſtructum eſt, nil habeo certi quod dicam, niſi quòd cùm ſint hæc paganorum numina, illius ſit ætatis neceſſe eſt, quâ eorum Religio adhucdum in hac urbe vigebat: cúmque ſit eleganter delineatum, ejus fuiſſe temporis quo artes nondum declinare cœperant. Vnde non dubitem primi aut ſaltem ſecundi à Chriſti natalibus ſæculi eſſe, potiúſque ædium privatarum, quàm ædis alicujus ſacræ, cujus pavimentum ampliùs ſpatij occupaſſet, ornamentum fuiſſe.

Pro Coronide ſubdam haſce Inſcriptiones ab Eruditiſſimo Viro Paulo Maffei Romano Equite mihi amiciſſimè communicatas, ſicut & ceteræ omnes ex ſchedis Cardinalis Barberini exſcriptæ & in hoc volumine inſertæ. In his marmoribus Mercurij & Silvani & Panis ſimul mentio eſt, imò & Liberi & Solis.

Romæ.

SILVANO ET MERCVRIO
SACRVM
TI. CLAVDIVS EPITECTVS
ET CLAVDIA HEROIS
EX VOTO L. M. — *Libens Meritò*
AR. ET PAVIMENT. S. P. REST. — *Arâ & Pavimentum ſuâ Pecuniâ Reſtituit.*

Ex ſchedis Card. Barberin.

Inſcriptio hæc alicujus Ædis fuit Silvano & Mercurio dicatæ, in qua Tiberius Claudius Epitectus & Claudia Herois Aram & Pavimentum, fortè Muſivi operis, ſuis impenſis reſtituerant.

Ibidem.

SILVANO PAN.
ET LIBERO PAT.
INVICT. SAC.
SERGIANA
CVM FIL.

Ex ſched. Barber.

Ibidem.

MERCVRIO
ET SILVANO
SANCTISSIMO
SACRVM
Q. VIVIVS VOLSCINI
VS PROC. COLLEG.
AVRIGARIORVM
IIII FACT.

Ex iiſd. ſched.

De Antiquis Collegiis, sive artificum, aliorúmve societatibus, veluti Aurigariorum hic memoratorum, alibi dicetur. Sed Sanctissimi titulum Silvano tributum sequenti adhuc inscriptione confirmabo:

Romæ.

SILVANO SANCTISSIMO
SACRVM
P. IVNIVS MVCIANVS V. C.
PRAEF. VRB.

Ex schedis Barberin.

Ita Mercurio & Herculi, aliísque Diis, Sancti & Sanctissimi Epitheton tribuunt marmora: & hæc inter alia hucúsque inedita.

Sinuessæ.

DEO SANCTO
MERCVRIO AVGVST. SACRVM
M. FVLVIVS FAVSTVS MIL.
VETERANVS EX VOT. D. D.

Ex iisdem schedis.

Romæ.

HERCVLI SANCTISSIMO
PLACIFERO SACRVM
IVLIA CASANTIA ET IVL.
TVFFICIVS V. S. L. M.
DEDIC. XIIII KAL.
IVL. IMP. VESPASIANO AVG. VI
TITO FLAVIO CAESARE IIII COS.

Ex iisdem sched.

Romæ.

LIBERO SERVATORI
SANCTO SACR.
L. IVNIVS L. L. PAEDEROS
VOTO SVSCEPTO L. M.
D. S. D. D. D.
DEDICAT. III. ID....
M. ANTONIN. IMP. II
ET VERO AVG. COS.

Ex iisdem sched.

Romæ.

LVNAE SANCTAE
SACR.
M. VLPIVS LATIN
VS 7 COH. X. PRAEF.
ET VLPIA SOROR
SIGN. AEN. DEDICA
RVNT
CVM BAS. SV. ET
* XXXX D.

Ex iisd. sched.

Alias egregias Silvani Inscriptiones in Sectione III. producam. Notandum in sequenti lapide, *Silvani* cognomen à Nobili quodam Romano assumptum.

Romæ.

IVNONI REGIN.
SACRVM
PRO SALVTE
D. N. DIOCLETIANI IN — *Domini Nostri*
CLYT. PRINCIP. SEMP. AVG. — *Semper Augusti*
PINIVS PAVLLVS SILVANVS
VIR. CLAR. PRAEF. VRB. — *Præfectus Vrbi*
IVDEX SACRARVM COGNITIO
NVM. VOLVNT. EIVS. CVR.

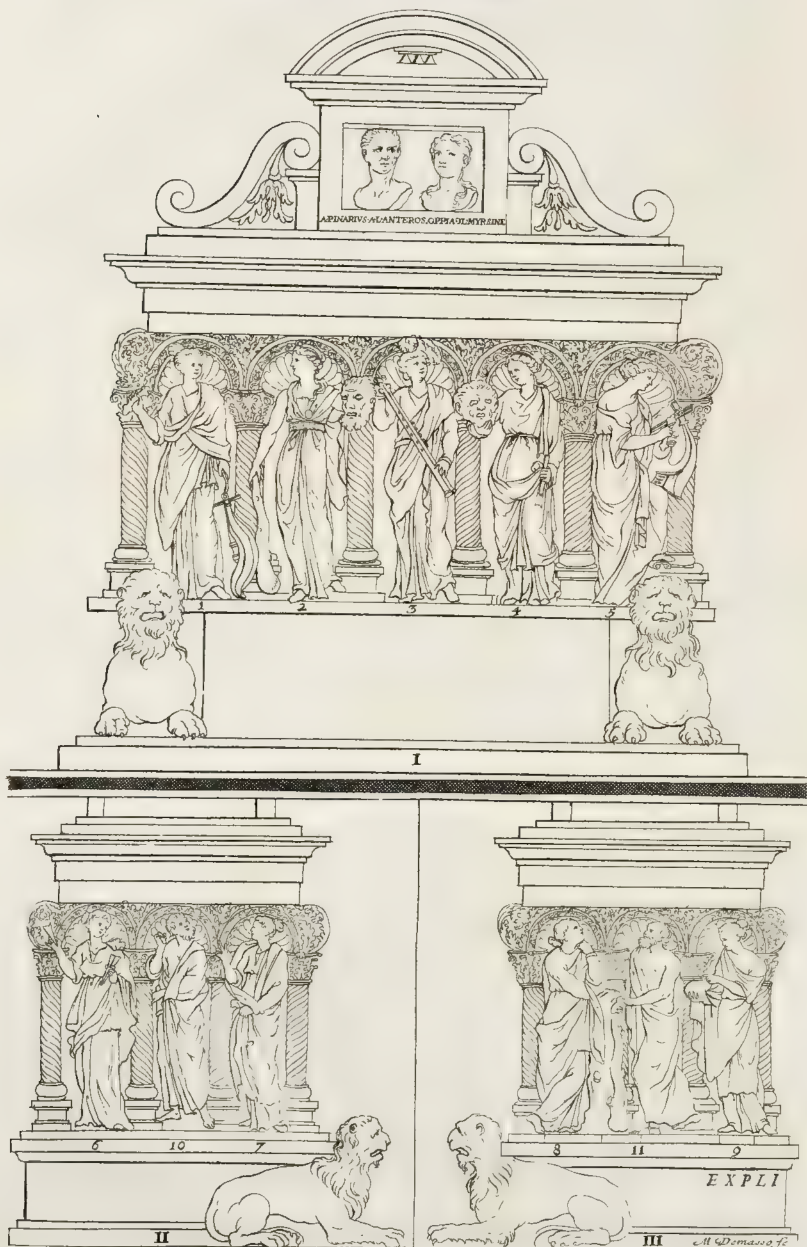
Ex sched. Barber.

VOLVNT. EIVS CVR. Id est ni fallor, *Voluntate ejus*, Imperatoris scilicet jussu, *Curavit.*

ARTICULUS IX.

DE MVSIS.

Sarcophagus Marmoreus Musas exhibens, Romæ, in villa Matthæi.

EXPLICATIO
Hujus Monumenti.

MVSÆ novem in hoc eleganti sculptæ sunt Sarcophago; sive id tantùm ad ornatum factum fuerit; sive ob singulares dotes Conjugum quibus destinatus erat, *Auli Pinarij* scilicet, *Auli Liberti Anterotis*, *& Oppiæ Caiæ Libertæ Myrsines*, quorum facies in superiori parte sculptæ sunt; Vel etiam additæ sunt Musæ in hoc monumento, ob cognomen *Anterotis*: idem enim est ac si diceres *Amori contrarius*: Musæ siquidem amoris nesciæ, virginésque. Sed quidquid sit, earum Icones breviter nunc perpendamus.

I. *Prima hæc, sive anterior Sarcophagi facies, Musas quinque nostris offert oculis.*

1. *Clio* designari videtur citharam sinistrâ, plectrum dextrâ tenens, quo citharam pulsare queat: de qua Poëta: *Clio dulcisonæ citharæ modulamina sumpsit.* Historiæ præesse putabatur.

2. *Melpomene* Tragœdiæ inventrix, ideo larvam sinistrâ tenet, clavam verò dextrâ, sicut in nummo familiæ Pomponiæ apud Fulvium Vrsinum. Hanc Musam infrà diverso parùm typo exhibebimus.

3. *Terpsichore* quæ duplicem tibiam gestat. *Gratáque Terpsichore calamos inflare paravit.* Ovid.

4. *Thalia* Comœdiæ inventrix, Comicam larvam dextrâ ferens.

5. *Euterpe*, quæ ut ait Poëta, *dulci concentu barbita movit.* Barbiton enim citharæ speciem plectro pulsat.

II. *Secunda, sive Lateralis dextra Sarcophagi facies, duas habet Musas, viro intermedio.*

6. *Calliope* quam depingebant veteres volumen manu tenentem, ut in hocce typo, scientiis præesse credebatur.

7. *Polyhymnia*, cui Rhetorica tribuebatur, dextram ad orationem componit.

III. *Lateralis sinistra Sarcophagi facies, duas itidem offert Musas, viro intermedio.*

8. *Erato* Elegiarum inventrix, caput cubito sustentat cogitabunda, ut suam meditetur Elegiam.

9. *Vrania*, cui Astrologia debebatur, globum cœlestem tenet & intuetur.

10. in Facie II. an Iupiter cuius filiæ ex Mnemosine Musæ putabantur? An verò idem vir qui in altera facie exprimitur?

11. in Facie III. Hercules cum clava, vocabatur *Hercules Musarum* sive *Musagetes*, ut videre est in nummo 4. familiæ Pomponiæ, apud F. Vrsinum. Memoratur à Suetonio in vita Augusti *Ædes Herculis & Musarum* à Philippo Martio constructa. Togatus autem est, non nudus, ut honestiori habitû cum Musis conversetur.

De Musis nolui plura referre, cùm ab aliis hæc omnia jam sint fusiori stylo tradita, præsertim à Phornuto, & Lylio Gyraldo qui de iis Librum composuit.

Marmora duo Melpomenem exhibentia.

Vnam ex novem Muſis nobis exhibet duplex hic typus, non multùm diverſus, & ſine dubio Melpomenem quæ *Tragico proclamat mœſta boatu:* unde perſona illa, ſive larva cippo impoſita triſtis eſt patulóque ore, qualem eam deſcribit Lucianus à comicâ larvâ differentem, ubi de ſaltation. agit. Sceptrum gerit, quia Regum & Heroum facta Tragœdia repræſentat. Huc ſpectant Herculis clava cum capite Tauri, bulla in collo, Thorax & Caligæ ferreæ. De larvâ Tragicâ quæ ore patulo depingitur, Prudentius contra Symmachum;

Vt Tragicus cantor ligno tegit ora cavato,
Grande aliquod cujus per hiatum crimen anhelet.

De pennis quæ utráque in capite geſtat, Caſſiodorus Epiſt. vlt. lib. 4. dicit eas in fronte Muſarum propter ingenij vehementiam & celerem mentis agitationem apponi. Crobylus tamen lib. 1. dicit eas plumis ex Sirenibus devictis detractis caput coronaſſe. Lilius Gyraldus, Syntagm. de Muſis: *Exiſtimat,* inquit, *Euſtathius ab Homero verba alata dicta fuiſſe, quòd cùm Muſæ Sirenas viciſſent in certamine, ex earúmque pennis ſe coronaſſent, illis etiam placuiſſe vt verba pennata, ad maiorem Sirenum ignominiam dedecúſque, appellarentur.* De capite bovino addamus quod tradit Cicero: Pythagoram, Muſis bovem immolaſſe, cùm neſcio quid in Geometria inveniſſet.

Muſa aliquando apud antiquos cognomen erat tum virorum tum mulierum. Antonius Muſa Medicus erat Auguſti apud Suetonium. Pomponius Muſa, qui ob id Muſas omnes in nummis ſuis expreſſerat, notatur apud Fulv. Vrſinum. Petronia Muſa in ſequenti marmore.

Romæ, in villa Borgheſia.

PETRONIAE MVSAE

ΤΗΝ ΚΥΑΝΩΠΙΝ ΜΟΥΣΑΝ ΑΗΔΟΝΑ ΤΗΝ ΜΕΛΙΓΗΡΙΝ

ΛΕΙΤΟΣ Ο Δ ΕΞΑΠΙΝΗΣ ΤΥΜΒΟΣ ΑΝΑΥΔΟΝ ΕΧΕΙ

ΚΑΙ ΚΕΙΤΑΙ ΛΙΘΟΣ ΩΣ Η ΠΑΝΣΟΦΟΣ Η ΠΕΡΙΒΩΤΟΣ

ΜΟΥΣΑ ΚΑΛΗ ΚΟΥΦΗ ΣΟΙ ΚΟΝΙΣ ΗΔΕ ΠΕΔΟΙ

Exſcripſi.

Id eſt.

Nigros habentem oculos Muſam Luſciniam mellifluam,
Publicum hoc ex improviſo ſepulchrum ſine cruore tenet,
Et jacet lapis velut doctiſſima, & celebris:
Muſa pulchra, levis tibi pulvis ſit.

Levis tibi pulvis ſit; ſive ut Latinam phraſim ſequamur in monumentis ſæpiſſime ſculptam, *ſit tibi terra levis.* In Arelatenſi marmore hocce diſtycho votum exprimitur:

Te Lapis obteſtor leviter ſuper oſſa quieſcas,
Et mediæ ætati ne gravis eſſe velis.

Cæterùm non inelegans Epitaphium ad Petroniæ *Muſæ* cognomen alludens, quæ etſi melliflua, pulchra doctiſſimáque, in ſepulchro jacebat *velut lapis*: puto enim id dictum, *Et jacet lapis velut doctiſſima*, licentiâ poëticâ quâ ὕστερον πρότερον, ſeu poſterius priùs dicitur.

ARTI

ARTICULUS X.

DE HERCVLE.

Duæ parvæ columnæ marmoreæ.

Romæ , in Palatio Farnesiano.

Prima columna.	Interpretatio.
ΗΡΑΚΛΕΩΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	HERCVLIS ACTA.
ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΝΝΕΑ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ	*Hercules novem annos natus*
ΜΙΝΥΑΝ ΟΡΧΟΜΕΝΟΝ ΕΙΛΕ ΤΑΝ	*Minyam Orchomenum cepit*
ΠΟΛΙΝ ΕΡΓΙΝΟΝ ΦΟΝΕΥΣΑΣ ΤΟΝ	*civitatem Ergino interempto ,*
ΒΑΣΙΛΕΑ ΚΑΙ ΤΑΝ ΛΙΜΝΑΝ ΕΠΙ	*Rege , paludémque in campo*
ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΣΧΗΣΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΑΠΟ	*continuit* , transitu aquis
ΦΡΑΞΑΣ ΕΙΤΑ ΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΛΥ	*obturato , quem deinde secuit.*
ΔΙΑΝ ΕΣΤΡΑΤΕΥΣΑΤΟ ΟΜ	*Item in Lydiam profectus est , ubi*
Φ ΑΛΗ ΤΕ ΣΥΝΔΙΕΤΡΙΨΕ ΚΑΙ ΠΛΕΙΟ	*cum Omphale conversatus est , ab eâque*
ΝΑΣ ΑΠ ΑΥΤΗ ΥΙΟΥΣ ΕΠΟΙΗ	*plures filios procreavit*
ΣΕ ΚΑΙ ΓΕ ΕΚΤΙΣΕ ΠΟΛΙΝ	*& condidit urbem . . . . .*
. : : : : : : . . ΜΕΤΑΣΤΑΣΑΣ	*cùm inde transiisset*
ΛΑΟΜΕΔΟΝΤΑ ΕΒΟΑΤΟ	*Laomedontem vocavit.*
ΗΡΑΚΛΗΣ ΥΠΟ	*Hercules à Laomedonte*
ΛΑΟΜΕΔΟΝΤΟΣ ΕΙΣ ΑΡΓΟΣ	*Argos dimissus est . . .*
ΑΠΕΛΥΘΗ . . . ΕΝ ΤΙΡΥΝΘΙ ΤΕ	*In Tirynthe*
ΜΕΝΟΣ ΕΝΥΑΛΙΟΥ ΜΕΤΑ	*fanum Enyalij cum*
ΤΕΛΑΜΩΝΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΠΗ	*Telamone & Peleo . . . .*
ΛΕΩΣ . . . . ΕΠΙ	*Trojam profectus est*
ΤΡΟΙΑΝ ΣΤΡΑΤΕΥΣΑΜΕΝΟΣ	*hâcque urbe*
ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ	*direptâ & filiis*
ΕΞΑΛΑΠΑΞΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ	*Laomedontis , excepto*
ΥΙΟΥΣ ΛΑΟΜΕΔΟΝΤΟΣ ΠΛΗΝ	*Priamo , jugulatis,*
ΠΡΙΑΜΟΥ ΚΑΤΑΣΦΑΞΑΣ ΤΩΝ	*inter alios*
ΑΛΛΩΝ ΗΣΙΟΝΗΝ ΑΠΕΛΑΒΕ ΤΗΝ	*Hesionem rapuit*
ΠΡΙΑΜΟΥ ΑΔΕΛΦΗΝ	*Priami sororem.*
ΕΙΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΣΑΜΕΝΟΣ ΕΠΙ	*Postea profectus ad*
ΠΥΛΟΝ ΠΗΛΕΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΙΟΥΣ	*Pylum , Peleum ejúsque filios*
ΑΠΕΣΦΑΞΕ ΠΛΗΝ ΝΕΣΤΟΡΟΣ	*occidit excepto Nestore:*
ΣΠΑΡΤΑΝ ΔΕ ΛΑΒΩΝ ΔΟΡΥΑΛΩ	*Spartâ autem captâ vi*

ΤΟΝ ΕΥΡΥΤΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ	*captum Eurytum & ejus*
ΠΑΙΔΑΣ ΦΟΝΕΥΣΑΣ ΣΥΝ	*filios cùm occidiſſet cum*
ΚΑΣΤΟΡΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ	*Caſtore & Polluce*
ΦΕΥΓΟΝΤΙ ΚΑΤΗΓΑΓΕ ΚΑΙ	*& exulibus eduxit,*
ΕΛΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ	*Captâ Lacedæmone*
ΤΟΥ ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΑΙΝΙΞΑΝΤΟΣ	*ad oracula ænigmatica*
ΑΝΕΛΘΩΝ ΔΙΟΣ ΟΛΥΜ	*reverſus Iovis Olympij*
ΠΙΟΥ ΗΓΩΝΙΣΑΤΟ ΤΟΝ	*dimicavit certamen*
ΑΓΩΝΑ ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑ	*Olympicum*
ΠΡΩΤΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ	*primus Agoniſta,*
ΔΡΥΟΠΑΣ ΤΕ ΑΠΟ	*Dryopas verò*
ΠΑΝΤΑΣ ΕΛΑΒΕ ΚΑΙ	*omnes cepit &*
ΦΥΛΑΝΤΑ ΤΟΝ	*Phylante*
ΒΑΣΙΛΕΑ ΑΠΟ	*Rege mactato . . . . . .*
ΣΦΑΞΑΣ ΕΝ	. . . .
ΤΗ ΤΟΥ	

Secunda columna.

. . . . . ΥΙΟΝ ΚΕΚΤΟ ΚΤΗΣΙΠΠΟΝ	. . . *Filium habuit Cteſippum*
ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΕΝ ΟΥΝ ΤΡΑΛΩΝΑ	*Hercules quidem Tralonem*
ΩΚΟΔΟΜΗΣΕ ΠΟΛΙΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΝ	*ædificavit civitatem & Perin*
ΘΙΟΥΣ ΕΝ ΑΥΤΗ ΚΑΤΩΚΙΣΕ ΤΩ	*thios in illa habitare juſsit,*
ΥΙΩ ΔΟΥΣ ΕΙΣ ΘΡΑΚΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΣΑ	*cùm eam filio ſuo tradidiſſet.*
ΜΕΝΟΣ ΔΙΟΜΗΔΗ ΕΦΟΝΕΥΣΕ ΚΑΙ	*In Thraces profectus Diomedem occidit*
ΘΡΑΚΑΣ ΕΚΥΡΙΕΥΣΕ ΛΙΝΟΝ	*& Thracibus dominatus eſt. Linum*
ΤΑΥΡΟΝ ΣΑΡΠΕΔΟΝΑ ΤΟΝ ΕΝ	*Taurum Sarpedona Arlone*
ΑΡΛΟΝΙ ΑΠΕΣΦΑΞΕ ΚΑΙ ΘΑΣΟΝ	*commorantem jugulavit & Thaſo*
ΕΛΩΝ ΚΑΙ ΥΑΑ ΑΚΛΙΜΑΚΛΙΑ ΠΑΡΕ	*captâ . . . .*
ΔΩΚΕ ΤΟΡΕΥΩΝ ΤΡΩΙΛΩ	*tradidit . . . . Troilo.*
ΠΟΛΥΓΟΝΟΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΟΝΟΝ	*Polygonum & Telegonum*
ΑΠΕΚΤΕΙΝΕ ΠΟΛΙΝ ΑΒΔΗΡΑ	*occidit. Vrbem Abderam*
ΕΠΙ ΘΡΑΚΑΣ ΗΡΑΚΛΗΣ ΝΙΣΩ	*inter Thraces Niſo*
ΤΟΥ ΘΡΟΝΙΚΟΥ ΥΙΩ ΕΠΩΝΥΜΟΝ	*Thronici filio, cognominatam*
ΑΒΔΗΡΟΥ ΚΑΙ ΖΗΘΗΝ ΚΑΙ	*ab Abdero, & Zethem &*
ΚΑΛΑΙΝ ΤΩ ΒΟΡΕΑ ΤΟΥ	*Calaim Boreæ*
ΘΡΑΚΟΣ ΔΙΚΑΙΑ ΠΑΙΔΙ ΔΕ ΣΩ	*Thracio . . . . filio verò*

ΠΙΘΟΥ ΤΩ ΣΥΝ ΑΥΤΩ ΠΑΡΕΔΟΚΕ	*Sopithi qui cum ipso erat tradidit,*
ΟΝ ΣΦΑΞΑΝΤΕΣ ΑΥΤΟΥΣ ΕΣ ΘΑ	*quem jugulatis ipsis in mare*
ΛΑΣΣΑΝ ΕΡΡΙΨΑΝΤΟ ΤΩ Δ ΕΠΙ	*projecerunt. Bello autem*
ΣΚΥΘΙΑΝ ΕΙΛΕ ΑΣΑΡΑΞΑ ΜΗΛΑ	*contra Scythiam cepit Asaraxem, Melam*
ΕΝΙΚΗΣΕ ΤΗ ΔΕ ΘΥΓΑΤΡΙ	*vicit; at cum sorore ejus*
ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΕΛΙ	*Elidno re habitâ*
ΔΝΩ ΥΙΟΥΣ ΣΑΡΑΝ ΘΥΡΣΟΝ ΕΘΕΤΟ	*filios Saram Thyrsum procreavit*
ΚΑΙ ΣΚΥΘΗΝ ΤΩ Δ ΕΠ ΑΜΑΖΟΝΑΣ	*& Scythem, bello autem contra Amazonas*
ΗΛΘΕ ΚΑΙ ΕΠΙ ΘΕΡΜΩΔΟΝΤΑ	*venit & ad Thermodoontem*
ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ ΕΝΙΚΗΣΕ ΚΑΙ	*fluvium vicit & occidit*
ΦΟΝΕΥΣΑΣ ΙΠΠΟΛΙΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ	*Hippolitam. Item eius urbe*
ΑΠ ΑΥΤΗΣ ΠΟΛΙΝ ΗΡΑΚΛΗΣ	*Hercules captâ Amazonas*
ΕΛΩΝ ΑΜΑΖΟΝΑΣ ΕΙΣΕΛΑΒΕ	*ad se cepit & Græcos*
ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΝ ΑΥΤΗ ΚΑΤΩΚΙΣΕ	*in ea habitare jussit.*
ΤΟΝ ΤΩ Δ ΕΠΙ ΘΡΑΚΗΝ ΣΤΡΑΤΕΥ	*Bello autem contra Thraciam*
ΣΑΜΕΝΟΣ ΔΙΟΜΗΔΗ ΕΦΟΝΕΥΣΕ ΚΑΣ	*profectus Diomedem occidit, Castorem*
ΤΟΡΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙ ΣΥΝ	*& Pollucem Herculi adjuvantes*
ΑΥΛΟΝΤΑΣ ΑΜΥΚΟΝ ΔΕ ΕΝΙΚΗΣΕ ΜΙΛΗ	*Amycum vero superavit, Miletum*
ΤΟΝ ΒΕΒΡΥΚΩΝ ΕΚ ΣΙΚΕΛΙΑΣ ΗΡΑΤΟ	*Bebrycum ex Sicilia cepit*
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΟΝ ΙΝΔΟΝ ΗΛΘΕ ΠΟΤΑΜΟΝ	*& ad Indum venit fluvium*
ΚΑΙ ΠΟΛΙΝ ΤΗΝ ΣΙΒΑΙΣ ΟΙΚΙΖΕΙ	*& urbem Sibais habitavit.*
ΕΣ ΔΕ ΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗΝ ΕΥΛΟΓΩ	*In Atticam verò ut fertur*
ΘΗΣΕΥΣ ΔΕ ΚΑΙ ΑΥΤΑΣ ΕΝΙΚΗΣΕΝ	*Theseus autem & eas vicit*
ΚΑΙ ΕΛΑΒΕ ΘΗΣΕΥΣ ΤΗΝ ΙΠΠΟΛΙΤΗΝ	*& accepit Theseus Hippolitam*
ΕΞ ΗΣ ΙΠΠΟΛΙΤΟΝ ΠΟΙΕΙΤΑΙ ΗΡΑΚΛΗΣ	*ex qua Hippolitum genuit, Hercules*
ΕΠΙ ΤΟ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΝ ΟΡΟΣ ΗΛΘΕ	*ad vocatum montem venit . . . .*
. . . .	. . . .

In basi Tripodis.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ ΥΠΕΡ
ΑΛΚΑΡ ΤΡΙΠΟΔΑ
ΑΠΟΛΛΟΝΙ ΟΤΙ ΜΕΝ ΕΞ ΕΜΟΥ ΚΕΦΥΣ
ΠΟΙΗΤΑΙ ΥΜΝΗΦΟΡΗΣΑΝ ΥΙΟΣ ΑΠΑΛΗΘΗΝΑΙ
ΚΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ
ΤΟ ΓΑΡ ΣΕ ΦΥΛΗΝ ΦΥΛΗ ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΓΕΙ
ΚΑΙ ΥΙΟΝ ΑΥΤΟΝ ΚΑΛΕΙΣΤΑΙ

Hæc quia fortè malè exscripta, & ferè deleta, non sunt intelligibilia.

Acta Herculis hîc conſcripta, cum iis quæ à Mythologis deſcribuntur conferat alius, cui plùs otij erit. Mihi ſat eſt indicaſſe quæ ex Antiquitatis penu aliis obvia non ſunt: ut ex iis fructus quos libuerit, decerpant.

INSCRIPTIO

Vaſis Marmorei

Herculi Victori *dedicati.*

HERCVLI VICTORI CRATERAM
MARMOREAM CVM BASI SVA
CN. DOMITIVS CN. L. POLYMNESTVS
S. P. D. D.

Ex Peireskij ſchedis.

Crater & Cratera utróque genere, antiquis vas vini ſive poculum dicebatur: ſic Virgil Æneid. *Crateras læti ſtatuunt & vina coronant.* Varro lib. 3. de vita Popul. Roman. *Ad Sybaritanam prædam, in quâ ſunt Tripodes, Crateræ, Anacæa pocula nobilium Tarentinarum.* At & idem nomen vaſis oleariis dat Virg. Æneid. 6. *Fuſo Crateres olivo*: & Bucol. *Crateréſque duos ſtatuam tibi pinguis olivi.* Hîc videtur uſurpari pro vaſe marmoreo Herculi dicato, ejúſque libationibus deſtinato, ſiquidem baſi impoſitum fuiſſe docet Inſcriptio: utrúmque *dedicante Cneo Domitio Cnei Liberto de ſua pecunia.* Ecce & alias Herculis Inſcriptiones à Grutero omiſſas.

Romæ.

SANCTISSIMO
HERCVLI PACIF.
INVICTO
SACRVM
P. IVNIVS P. F. CERI
NVS PRAEF. EQ. SING.
V. S. L. M.

Ex ſched. Barber.

Ardeæ.

HERCVLI SERVAT
K. AEMILIVS K. F. QVIRINA
VARRIVS
ARCHITECTVS EXERCIT.
ET AEMILIA VESTIFICA
ET AEMIL.
VOTO SVS.

Ex ſched. Barber.

In tabula ærea Romæ repert.

SIGN. HERC. SERVAT.
D. N. IMP. D. TRAIANI
AVG. FORTISSIM. PRIN
CIPI EX VOTO
L. IVLIVS FELIX V. C. EVOK.
AVG. N. F. C.

Ex iiſd. ſched.

Romæ.

HERCOLI SACRVM
FL. EVGENIVS V. C. EX PRAEF.
PR. COS. ORDINAR. COMIT.
DOM. VOTO SVSCEPTO
LIB. MER.

Ex iiſdem ſched.

Ibid.

ALCIDE SACRI GENERIS
DECVS HOC TIBI PRECOR
ET IOVIS ANTISTES
DEDICO PERPETVVS

Prima Herculi Pacifero, ſic enim dictus Hercules ob pacem quam mortalibus victoriis ſuis procurabat, dedicata fuit à Publio Iunio Cerino Præfecto Equitum Singularium, de

quibus

quibus dicemus, ubi de Militum inſcriptionibus. V. S. L. M. *Voto ſoluto Libero munere*, vel *Votum ſolvit libens merito.*

Secunda, Herculi Servatori à *Kaio Æmilio Kaij filio Varrio*, tribû *Quirinâ*. *Kaio* autem pro *Caio*, rarum eſt.

Tertia, *Signum Herculis Servatoris Domini noſtri Imperatoris Decij Trajani Augusti Fortiſſimi Principis ex voto, Lucius Iulius Felix Vir Clariſſimus Evocatus Auguſti noſtri fieri curavit.*

Quarta. *Hercoli ſacrum Flavius Eugenius Vir Clariſſimus*, (ſive *Conſularis*) *Ex-Præfectus Prætorio Conſul Ordinarius Comes Domeſticus voto ſuſcepto libens merito.*

Quinta à quodam Herculis & Iovis Antiſtite, ſtatuæ Herculi dedicatæ titulus videtur eſſe.

Sed non omittenda ſequens Inſcriptio, quam à me tranſmiſſam edidit anno præterito Eruditiſſimus Vir Henricus Noris Auguſtinianus, in Piſano Lycæo Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Profeſſor.

Romæ. | *à Latere.*

IOVI. INVICTO
SILVANO. ET HERCVLI
GENIO VRBIS
FORTVNAE FEL. ANSACE
NVS. MIL. COH. VIII.
AVRELIAN. 7. VARI
NIAN. AR. ET SIGN.
D. D.

DED. III. NON.
IVL. D. N.
M. AVR. PR●BO
AVG. ET M.
AVR. PAVLI
NO. COSS.

7. cēturiâ. ARam ET SIGNum Dono Dedit.

Ex ſched. Barber.

Ex hac inſigni Inſcriptione, *ut R. P. Henr. Noris verbis utar*, intelligimus anno Chriſt. 276. Marcum Aurelium Probum fuiſſe Imperatorem, quod negabat Baronius: eúmque Conſulem ordinarium, ſecus ac Panvinius judicavit: ſiquidem eo ſæculo publica monumenta ſolis Conſulum Ordinariorum nominibus obſignabantur. Habemus etiam prænomen ac familiam Paulini Conſulis, quæ hactenus latuére.

Epigramma

Olim baſi ſtatuæ Herculis Inſcriptum;

Venetias

Tranſlatum Marmor.

ΗΡΑΚΛΕΣ ΠΟΥ ΣΟΙ ΠΤΟΡΘΟΣ ΜΕΓΑΣ ΗΤΕ ΝΕΜΕΙΟΣ
ΧΛΑΙΝΑ ΚΑΙ Η ΤΟΞΩΝ ΕΝΠΛΕΟΣ ΙΟΔΟΚΗ
ΠΟΥ ΣΟΒΑΡΟΝ ΜΙΜΗΜΑ ΤΙΣ ΕΠΛΑΣΕΝ ΩΔΕ ΚΑΤΗΦΗ
ΛΥΣΙΠΠΟΣ ΧΑΛΚΩ Δ ΕΓΚΑΤΕΜΙΞΕ ΟΔΥΝΗΝ
ΑΧΘΗ ΓΥΜΝΩΘΕΙΣ ΟΠΛΩΝ ΣΕΟ ΤΙΣ ΔΕ Σ ΕΠΕΡΣΕΝ
Ο ΠΤΕΡΟΕΙΣ ΟΝΤΩΣ ΕΙΣ ΒΑΡΥΣ ΑΘΛΟΣ ΕΡΩΣ

Id eſt.

O Hercules, ubinam eſt tua magna clava, ubi Nemeâ
Pellis quâ pro veſte uteris, ubi quoque pharetra tua telis gravida?
Vbinam ſuperba illa tua ſpecies? Quis te effinxit adeò ſubmiſſum?
Lyſippus, qui æri permiſcuit doloris ſenſum.
Tuis armis nudatus doles. Quis verò te exarmavit?
Alatus Amor, qui unus fuit laborum graviſſimus.

Iſtud Epigramma quod Venetiis in Erizzorum Palatio deſcripſi, reperitur & in Anthologiâ Epigrammatum Græcorum, ſicut & aliud immediatè hoc præcedens in eodem loco. Vnde quia & alia ſimilia marmoribus inſcripta reperiuntur, non dubito quin plura olim fuerint ex iis in libros tranſcripta, nè perirent hæc veneranda antiquitatis monumenta. Notandum autem circa Græcas Inſcriptiones lapidibus inſculptas, omnes ferè ſine ulla vocum diſtinctione in Autographis legi, quod quidem in hoc opere obſervare neglexi, ne earum obſcuritas augeretur. E contra verò in Latinis inſcriptionibus ſæpiſſimè ſingulis vocibus diſtinctionis gratiâ punctum appingi, præterquam in fine lineæ, ſi vox integra lineam terminet, & in fine Inſcriptionis, ſecùs quàm noſtrâ ætate fieri aſſolet.

ARTICULUS XI.

COLLEGIA VARIA

Ex Marmoribus à Grutero omiſſis.

Statuta Collegij Æſculapij & Hygiæ,

Ex eleganti marmore in ædibus Barberinis.

SALVIA. C. F. MARCELLINA OB MEMORIAM FL. APOLLONI PROC. AVG. QVI FVIT A PINACOTHECIS ET CAPITON. AVG. L. ADIVTOR. EIVS MARITI OPTIMI PIISSIMI DONVM DEDIT COLLEGIO AESCVLAPI ET HYGIAE LOCVM AEDICVLAE CVM PERGVLA ET SOLARIVM TECTVM IVNCTVM IN QVO POPVLVS COLLEGI SS. EPVLETVR QVOD EST VIA APPIA AD MARTIS INTRA MILLIARIVM I ET II AB VRBE EVNTIBVS PARTE LAEVA INTER ADFINES VIBIVM CALOCAERVM ET POPVLVM ITEM EADEM MARCEL LINA COLLEGIO SS. DEDIT DONAVITQVE HS L. M. N. HOMINIBVS N. LX. SVB HAC CONDICIONE VT NE PLVRES ADLEGANTVR QVAM NVMERVS SS ET VT IN LOCVM DEFVNCTORVM LOCA VENIANT ET LIBERI ADLEGANTVR VEL SI QVIS LOCVM SVVM LEGARE VOLET FILIO VEL LIBERTO DVMTAXAT VT INFERAT ARKAE N PARTEM DIMIDIAM FVNERATICI ET NE EAM PECVNIAM SS VELINT IN ALIOS VSVS CONVERTERE SED VT EX VSVRIS EIVS SVMMAE DIEBVS INFRASCRIPTIS LOCVM CONFREQVENTARE EX REDITV EIVS SVMMAE SI QVOD COMPARAVERINT SPORTVLAS HOMINIB. N. LX EX DECRETO VNIVERSORVM QVOD GESTVM EST IN TEMPLO DIVORVM IN AEDE DIVI TITI CONVENTV PLENO QVI DIES FVIT V. ID. MART. BRVTTIO PRAESENTE ET IVNIO RVFINO COS. VTI XIII. K. OCT. DIE FELICISSIMO N. ANTONINI AVG. N. PII P.P. SPORTVLAS DIVIDERENT IN TEMPLO DIVORVM IN AEDE DIVI TITI C. OFILLIO HERMETE Q. Q. P. P. VEL QVI TVNC ERIT ✱III AELIO ZENONI PATRI COLLEGI ✱III SALVIAE MARCELLINAE MATRI COLLEGI ✱III IMM. SING. ✱II CVR. SING. ✱II POPVLO SING. ✱I ITEM PL. PR. NON. NOV. N. COLLEGI DIVIDERENT EX REDITV SS AD MARTIS IN SCHOLAM PRAESENTIBVS QQ ✱ VI PATRI COLLEGI ✱VI MATRI COLLEGI ✱VI IMM. SING. ✱IIII CVR. SING. ✱IIII PANES IIII VINVM MENSVRAS QQ -S- VIIII PATR. COLL. -S- VIIII IMM. SING. -S-VI CVR. SING. -S- VI POPVLO SING. -S-III. ITEM PR. NON. IAN. STRENVAS DIVIDERENT SICVT SS EST XIII K. OCT. ITEM VIII K. MART. DIE KARAE COGNATIONIS AD MARTIS EODEM LOCO DIVIDERENT SPORTVLAS PANE ET VINVM SICVT SS EST PR. NON. NOV. ITEM PRID. MART. EODEM LOCO CENAM QVAM OFILIVS HERMES QQ OMNIBVS ANNIS DANDAM PRAESEN TIBVS PROMISIT VEL SPORTVLAS SICVT SOLITVS EST DARE ITEM XI K. APR. DIE VIOLARI EODEM LOCO PRAESENTIBVS DIVIDERENTVR SPORTVLAE VINV PANE SICVT DIEBVS SSS ITEM V ID. MAI DIE ROSAE EODEM LOCO

PRAE

PRAESENTIBVS DIVIDERENTVR SPORTVLAE VINV ET PANE SICVT DIEBVS SSS EA CONDICIONE QVA IN CONVENTV PLACVIT VNIVERSIS ET DIEBVS SS II QVI AD EPVLANDVM NON CONVENISSENT SPORTVLAE ET PANE ET VINV EORVM VENIRENT ET PRAESENTIBVS DIVIDERENTVR EXCEPTO EORVM QVI TRANS MARE ERVNT VEL QVI PERPETVA VALETVDINE DETINETVR ITEM P. AELIVS AVG. LIB. ZENON EIDEM COLLEGIO SS OB MEMORIAM M. VLPI AVG. LIB. CAPITONIS FRATRIS SVI PIISSIMI DEDIT DONAVITQVE HS X. M. N. VTI EX REDITV EIVS SVMMAE IN CONTRIBVTIONE SPORTVLARVM DIVIDERENTVR QVOD SI EA PECVNIA OMNIS QVAE SS EST QVAM DEDIT DONAVIT COLLEGIO SS SALVIA C.F. MARCELLINA ET P. AELIVS AVG. LIB. ZENO IN ALIOS VSVS CONVERTERE VOLVERINT QVAM IN EOS VSVS QVI SSS QVOS ORDO COLLEGI NON DECREVIT ET VTI HAEC OMNIA QVAE SSS SVIS DIEBVS VT ITA ET ANT. DIVIDANTQVE QVOD SI ADVERSVS EA QVID EGERINT SIVE QVID ITA NON FECERINT TVNC Q. Q. VEL CVRATORES EIVSDEM COLLEGI QVI TVNC ERVNT SI ADVERSVS EA QVID FECERINT Q.Q ET CVRATORES SS. VTI POENAE NOMINE ARKAE N̄ INFERANT H-S X̄X̄ M. N̄. HOC DECRETVM ORDINI N PLACVIT IN CONVENTV PLENO QVOD GESTVM EST IN TEMPLO DIVORVM IN AEDE DIVI TITI V. ID. MART. C. BRVTTIO PRAESENTE A. IVNIO RVFINO COS. Q. Q. C. OFILIO HERMETE CVRATORIB. P. AEL. AVG. LIB. ONESIMO ET C. SALVIO SELEVCO

Exscripsi.

Hæc sine abbreviationibus sic legenda sunt.

[1] Salvia Caij filia Marcellina ob memoriam Flavij Apollonij Procuratoris Augusti, & Capitonis Augusti Liberti Adjutoris ejus, mariti optimi piissimi, donum dedit [2] Collegio Æsculapij & Hygiæ locum Ædiculæ cum [3] pergula, & solarium tectum junctum in quo populus Collegij suprascripti epuletur, quod est viâ Appiâ ad [4] Martis, intra Milliarium primum & secundum ab urbe euntibus parte lævâ, inter adfines Vibium Calocærum & Populum. Item eadem Marcellina Collegio suprascripto dedit donavitque sestertiorum quinquaginta mille nummûm Hominibus nostris sexaginta; sub hac condicione ut ne plures adlegantur, vel si quis locum suum legare volet filio vel Fratri vel Liberto, dumtaxat ut inferat Arkæ nostræ partem dimidiam [5] funeratici; & ne eam pecuniam suprascriptam velint in alios usus convertere, sed ut ex usuris eius summæ diebus infrascriptis locum confrequentare, ex reditu eius summæ si quod comparaverint [6] sportulas hominibus nostris sexaginta, ex decreto universorum, quod gestum est in Templo Divorum in Æde Divi Titi conventu pleno, qui dies fuit quintò Idus Martias Bruttio Præsente & Iunio Rufino Consulibus. Vti [8] decimotertiò Kalendas Octobris die felicissimo Natali Antonini Augusti nostri Pij Patris patriæ, Sportulas dividerent in Templo Divorum in æde Divi Titi, Caio Ofilio Hermete Quinquennali Perpetuo vel qui tunc erit, Sportulas seu Denarios [9] tres, Ælio Zenoni patri Collegij Denarios tres; Salviæ Marcellinæ matri Collegij Denarios tres, Immunibus singulis Denarios duos, Curatoribus singulis Denarios duos, Populo singulis Denarium unum, item Plebi: pridie nonas Novembris [10] Natali Collegij dividerent ex reditu suprascripto ad Martis in scholam præsentibus, Quinquennali Denarios sex, Patri Collegij Denarios sex, Matri Collegij Denarios sex, Immunibus singulis Denarios quatuor, Panes quatuor, vinum mensuras, Quinquennali sextaria [11] novem, Patri Collegij sextaria novem, Immunibus singulis sextaria sex, Curatoribus singulis sextaria sex, Populo singulis sextaria tria. Item pridie Nonas Ianuarias [12] Strenuas dividerent sicut suprascriptum est decimotertiò Kalendas Octobris; Item octavò Kalendas Martij [13] die Karæ cognationis ad Martis, eodem loco cenam quam Ofilius Hermes Quinquennalis omnibus annis dandam præsentibus promisit vel sportulas sicut solitus est dare. Item undecimò Kalendas Aprilis [14] die violari eodem loco præsentibus dividerentur sportulæ, vinum & panes sicut diebus suprascriptis. Item quintò Idus Maij [15] die rosæ eodẽ loco præsentibus dividerentur sportulæ, vinum & panes sicut diebus suprascriptis, ea condicione qua in conventu placuit universis & diebus suprascriptis, ij qui ad epulandum non convenissent sportulæ & panes & vinum eorum venirent & præsentibus dividerentur, excepto eorum qui trans mare erunt vel qui perpetua valetudine detinetur. Item Publius Ælius Augusti Libertus Zenon eidem Collegio

supra-scripto ob memoriam Marci Vlpij Augusti Liberti Capitonis Fratris sui piissimi dedit donavitque Sestertiorum decem millia nummûm, uti ex reditu ejus summæ in contributione Sportularum dividerentur. Quòd si ea pecunia omnis quæ supra-scripta est quam dedit donavit Collegio supra-scripto Salvia Caij filia Marcellina & Publius Ælius Augusti Libertus Zeno in alios usus convertere voluerint, quàm in eos usus qui supra-scripti sunt, quos ordo Collegij non decrevit, & uti hæc omnia quæ supra-scripta sunt suis diebus ut ita & ante dividántque. Quòd si adversùs ea quid egerint sive quid ita non fecerint, tunc Quinquennalis vel Curatores ejusdem Collegij qui tunc erunt, si adversùs ea quid fecerint Quinquennalis & Curatores supra-scripti, uti pœnæ nomine arkæ nostræ inferant Sestertiorum viginti mille nummûm. Hoc decretum Ordini nostro placuit, in Conventu pleno quod gestum est in Templo Divorum in Æde Divi Titi, Quinto Idus Martij, Caio Bruttio Præsente, Aulo Iunio Rufino [16] *Consulibus, Quinquennali Caio Ofilio Hermete, Curatoribus Publio Ælio Augusti Liberto Onesimo & Caio Salvio Seleuco.*

NOTÆ

In hanc inscriptionem.

1. Salvia Marcellina nobilis opulentáque matrona in memoriam Flavij Apollonij Procuratoris Augusti, & Marci Vlpij Capitonis mariti sui, prædicti Apollonij Adjutoris, locum Ædiculæ & summam pecuniæ non contemnendam Collegio Æsculapij & Hygiæ dederat, scilicet Sestertios quinquaginta mille, quæ monetæ nostræ Gallicæ saltem duo mille quingentos argenteos Coronatos efficiebant, ut ejus reditus in eum converteretur usum, qui hîc assignatur. Ideò mater Collegij appellatur, sicut Publius Ælius Zeno pater Collegij, cùm ei summæ adjunxisset decem mille Sestertios, in memoriam prædicti Capitonis Fratris sui. De Sestertiis qui plura velit, adeat Budæum, Vossij Etymologicum, & Gronovium.

2. Collegium istud Æsculapij erat, ut ex hoc lapide patet, societas sexaginta hominum, quæ certis anni diebus eam Ædiculam confrequentare, in eáque sacrificare & epulari solebat.

3. *Pergula* est pars domus exporrecta & propendens, sic dicta quòd extra murum porrigatur. *Solarium* verò locus editus Soli expositus ad ambulationem destinatus, sed & aliquando tectus, ut ex hoc marmore hunc fuisse patet.

4. *Ad Martis*, subaudi Ædem: Templum enim Martis erat extra Portam Capenam in via Appia, quod ideò Martis extramuranei dicebatur, de quo sic Livius, *Quum omnes extra Portam Capenam ad Martis Ædem convenire juniores armatos jussisset.*

5. *Funeraticum*, est pecunia quæ in funeribus impendebatur. Eáque aliquando erat non mediocris, Romano crescente luxu.

6. Sportulæ vocabantur munuscula denariorum, quæ cum vino & pane distribuebantur in certis anni festis, aut aliis solemnibus diebus. Nummi etiam aurei aliquando dabantur, sic Trebellius Pollio de Sportula Gallieni Imperatoris, *Matronas ad Consulatum suum rogavit, iisdémq; manum sibi osculantibus, quaternos aureos sui nominis dedit.* Qui Consulatum iniebant amicis sportulas mittebant. Symmachus lib. 9. Epist. vlt. *Sportulam Consulatus mei, & amicitiæ nostræ & honori tuo debeo, hanc in solido misi.* Ideò autem hæc numismata sive aurea, sive argentea Sportulæ appellabantur, quòd in Sportulis seu parvis corbibus mitterentur. Corippus lib. 4. de Consulatu Iustini Imperatoris.

Dona Calendarum quorum est ea cura parabant
Officia, & turmis implent felicibus Aulam.
Convectant rutilum sportis capacibus aurum.

Ideóque in Glossis nostris, *Sportula*, τὰ ἐν σπυρίδι διδόμενα ξένια. Cum Sportulis dabant & Consules tabellas portatiles argenteas vel eburneas, in quibus eorum nomina inscripta, quas Fastos vocabant. Sidonius lib. 8. Epist. 6. ad Namatium, de editione Consulatus Asterij; *itaque*, ait, *ut primum brevi peracta, nec brevis Sportula, datique Fasti.* Dono mittebant amicis etiam alij Magistratus suam Sportulam, sed minoris pretij.

7. *In Templo Divorum, in Æde Divi Titi.* Puto esse Templum defunctis Augustis dicatum, quod initio Romæ & Augusti tantùm, at sequentibus Imperatoribus defunctis, Templum Divorum dictum fuit, iis in Divos relatis qui boni Principes visi fuerant. In eóque erecta singulis ædicula, ut hæc Divi Titi ædes, ubi conveniebant nonnunquam Sodales Collegij Æsculapij & Hygiæ.

8. XIII. Kal. *Octobris.* Hic dies fuit Natalis Antonini Pij, ut non solùm ex hoc constat marmore, sed etiam ex Calendario Antiquo edito tempore Constantini, in quo Natalitij quorundam Cæsarum dies præcipuè bonorum, quorum memoria conservari merebatur, notati sunt. Idémque ex Capitolino: *Ipse Antoninus Pius natus est tertiodecimo Calendas Octobres.*

9. Sportulas sive Denariostres: ✱ enim nota est denarij. Iique denarij qui in istis solemnitatibus distribuebantur, peculiari aliquo typo ab ordinaria moneta diverso sæpè insigniebantur, ut in Ludis Circensibus bigæ, quadrigæ vel aliud quid ad ludos pertinens in nummo signabatur, quales Athleticos nummos ex iis qui *Contourniatæ* vocantur videre est, túncque xeniis destinati Sportulæ vocabantur.

10. *Natali Collegij*, eo scilicet die quo primùm institutum est, ideò ob memoriam eius duplo major instituitur Sportularum distributio.

11. -S- Exposui *Sextarium* non Sestertium vel aliud quid, eo quòd hîc ex præcedentibus, de mensuris vini agi videtur: adde quòd hæc nota -S- *quæ ferè exprimitur vt f*, duas literas priorum Syllabarum Sextarij. S. T. comprehendat obscurè.

12. Notanda hîc vox *Strenua*, quam nunc Strenam diceremus. Erat & Sacellum Deæ Strenuæ Romæ in quarta Regione, ex Publio Victore. Strenuis enim initio Reipublicæ Romanæ Strena offerebatur, ab eísque eius etymologia. Ex hoc etiam observandum, non tantùm primo die Calendarum Ianuarij Strenas exhibitas fuisse, sed & sequentibus.

13. *Die caræ cognationis.* Hoc festum sic notat mense Februario vetus Rusticum Calendarium, *Cara Cognato.* Sed in Calendario Constantiniano, *Caristia* vocatur, quod idem est. *Convivium solemne*, inquit Val. Max. l. 2. *Majores instituerunt,*

idque

idque Charistia appellaverunt, cui præter cognatos & affines nemo interponebatur; ut si qua inter necessarios querela esset orta, apud sacra mensæ, & inter hilaritatem animorum fautoribus concordiæ adhibitis tolleretur.

14. *Die Violari.* Non est notatus hic dies in Calendariis vetustis; ideóque celebratus quòd tunc viola florere incipiat.

15. *Die Rosæ.* Nec etiam festum istud notatum, eo quòd fortè sub Floraliciis comprehenderetur; Calendarium tamen Constantini habet Festum quoddam rosarum, decimo Calendas Iunij, scilicet diebus duodecim post hunc diem Rosæ: *Macellus Rosa sumat*, id est, Macellum rosis ornetur.

16. *Caio Bruttio Præsente, Aulo Iunio Consulibus.* Consulatus hic incidit in annum æræ Christianæ 154. Corrigit autem elegans hoc marmor Consulum istorum nomina, quorum ultimus malè in Fastis Capitolinis Antonius Rufinus, & apud Cassiodorum Rufus vocatur. Observandum etiam Bruttium Præsentem non notari hic Consulem II. neque in Cassiodori Chronico: existimóque alium esse Bruttium, qui cum Antonino Consul fuit duabus vicibus.

Collegium Dendrophororum.

Puteolis.

EX S.C. DENDROPHORI CREATI QVI SVNT
SVB CVRA XVVIR ST. CCVV
PATRON. L. AMPIVS STEPHANVS SAC.
M. DEI QQ. DEND. DEDICATIONI HVIVS
PANEM VINVM ET SPORTVLAS DEDIT

C. VALERIVS PICENTINVS
C. IVLIVS HERCVLANVS
LONGINIVS IVSTINVS
A. FIRMIVS POLYBIVS
C. LISIVS CRESCENTINVS
L. DECIMIVS FELINVS
CVPIENNIVS PRIMITIVVS
T. MINICIVS SABINVS
M. IVNIVS AGRIPPINVS
A. CAMELIVS PROTOCENSIS
A. AGNANIVS FELICISSIMVS
C. LITRIVS FORTVNATVS
TI. IVLIVS CALLINICVS
Q. CVRTIVS SCEMANVS
L. OPPIVS LESIGINVS
M. HERENNIVS ZERAX
C. LISIVS PVDENTINVS
A. FIRMIVS FELICIANVS
M. BABBIVS SODALVS
L. MODESTIVS HILARVS
L. ORFIVS MAXIMINVS
C. IVLIVS GAVDITVNVS
L. LOLLIVS VIATOR
M. CVRIVS NIANVS
C. MARTIVS VITALIS

C. IVLIVS COGITATVS
C. IVLIVS CERIALIS
C. HERENNIVS SABINVS
L. ORFIVS MAXIMVS
N. POLLIVS PRIMVS SEN.
C. LITRIVS MAIOR
L. DECIMIVS FAVSTVS
C. IVLIVS SEVERVS
C. NAVTIVS SYNTROPVS
N. VIBIVS SPERATVS
L. PACIVS MAXIMINVS
Q. GRANIVS GEMELLVS
M. GRANIVS MVRCIANVS
Q. SERVIVS NICETIANVS
C. LISIVS SECVNDINVS
C. PVBLILIVS GENIALIS
L. CONNIVS CASTRENSIS
Q. GRANIVS CHORINTVS
TI. IVLIVS ATAINOPO
Q. GRANIVS IANVARIVS
C. TVRRANIVS PRISCVS
L. PLAVTIVS VICTOR
A. FIRMIVS SEVERVS
T. FLAVIVS ARCHILAVS
M. VALERIVS SYNTROPVS

AVRELIVS LVCIVS
C. IVLIVS DIANENSIS
C. ANTONIVS LVCILIANVS
C. MAGIVS CRESCENTIANVS
C. CARTILIVS IRENICVS
N. POLLIVS PRIMVS IVN.
C. TITILIVS PRIVATVS
L. MARCIVS MARVLEIVS
Q. GRANIVS GEMELLVS
C. CLODIVS MERCVRIVS
N. VIBIVS SVPER
C. TVSCENIVS COMMVNIO
M. STENNIVS MARCELLINVS
M. VALERIVS EVTYCHES
C. RVFIVS SELEVCVS
M. VALERIVS IANVARIVS
N. LVCIVS CYRICIVS
C. IVLIVS CARITO
M. MALLONOVS SEVERIANVS
L. GENTIVS NICO
L. PEDANIVS FAVSTINVS
NAEVIVS POLLIVS PRISCVS
IVLIVS DECIVS FELICIVS
M. SAGARIVS SEDATVS
C. TVSCENIVS PRIMITIVVS
M. SAMIANTVS CRESCENS
P. CARSICIVS FLORIANVS
C. STATRIVS FELICISSIMVS
T. MINITIVS VERATINVS
M. PLAVTIVS HILARVS
M. SAMILARIS FORTVNIVS
C. IVNIVS MERCVRIVS
C. IVLIVS CRESCENS
C. AVRVNCVLEIVS . . .
L. FLAVIVS CELER
SAMIARIVS SILVANVS

DEDICATA VII ID. OCT. III ET SEMEL. COS.

Ex Capacij Hiſt. Neap.

Romæ.

M. ANNIVS M. F. PAL. AVFVSTIANVS
PROCVRATOR COLL. DENDROPH.
ROMANORVM H. V. IN
QQ EPVLVM DD. ET * D. DIVIS
PER GRAD.

Ex ſched. Barberin.

Dendrophori, vt putant Viri eruditi, erant ij qui ligna negotiabantur ſubminiſtrabántque, præcipuè uſibus bellicis neceſſaria. De Dendrophoris & Centonariis eſt Titulus Codicis Theodoſiani: lib. 14. tit. 8. Vbi Conſtantinus Imp. præcipit ut in quibuſcúnque oppidis fuerint Dendrophori, Centonariorum atque Fabrorum corporibus adnectantur: ex quo erui non poteſt quænam fuerit illorum ars & profeſſio: tametſi opificum genus vtróſque fuiſſe tam titulorum illorum ſeries, quàm lapidum antiquorum copia, qui illos cum Fabris Ferrariis & Tignariis, vt dicta lex Conſtantini, conjungunt, non obſcurè indicare videantur. Fabri autem non ſimpliciter Lignarij Fabri, ſed ij qui machinis bellicis fabricandis operam navabant, vt ex Livio conſtat. Non ergo mirum ſi illi Dendrophori Senatuſconſulto hîc creati dicantur, ne diſciplinæ militari conſervandæ aliqui deeſſent Opifices. Sunt qui putent Dendrophoros eſſe illos qui in publicis Deorum ſupplicationibus ramos arborum ferebant: quæ eſt opinio Salmaſij ad

Spar

Spartiani Caracallam : nec ullomodo fuiſſe artis , ſed religionis ſivè ſuperſtitionis nomen. Dendrophorus enim ad verbum eſt *is qui arborem geſtat.* Vnde Silvanus in antiqua Inſcriptione *Dendrophori* Epitheton habet. Hócque clariùs patet ex Artemidori Oneirocriticis : χορεύειν δὲ τῷ θεῷ, ἢ θυρσοφορεῖν, ἢ δενδροφορεῖν, ἢ ἄλλό τι τῶν κεχαρισμένων τῷ θεῷ πράττειν, πᾶσι πονηρὸν, πλὴν δούλων. *Choream Deo (Baccho) ducere, aut thyrſum, aut arbuſculam geſtare, aut aliud quid gratum Deo facere, omnibus malum eſt, exceptis ſervis.* Hanc ergo controverſiam inter eruditos viros de Dendrophoris dirimere non audeo,cùm ſanè Tit. Cod. Theodoſ. de Paganis & Templis leg. xx. id videatúr jndicare , *omniáque loca quæ Frediani, quæ Dendrophori, quæ ſingula quæque nomina & profeſſiones gentilitiæ tenuerunt epulis vel ſumptibus deputata , fas eſt hoc errore ſubmoto compendia domus noſtræ ſublevare.*

Romæ,
S. Maria in Traſtevere.

M. VLPIVS AVG. L.
PHILETVS
M. VLP. ARVATI NEP.
ANNI PRIMI MAG. QVIN
QVEN. COLLEG. FABRVM
DENDROPHOR. NOMINE
M. VLPI ARVATIANI NEP.
SVI ALLECTI IN ORDIN.
DECVRION. IIII. H. H. DEI SOLI
INVIC. MITRAE SIG
NVM AENEVM PON. LXXXX
DONVM DEDIT

Ex ſchedis Card. Barberin.

Ecce Dendrophori cognomen à quodam Romano aſſumptum.

Prope Nemauſum.

DEO
INVICTO
MITHRAE
T. LVCILL. DENDROPH.
C. HELIVS MVC.....
D. S. D. D.

Ex Franciſc. Graverolio , in cujus fundo repert.

Collegium Fabrûm & Centonariorum.

Aſpalathi,
Vulgò Spalatro in Dalmatia.

AVR. QVINTIANVS DEC. COLL. FAB. ET CENT.
QVI VIXIT ANN. P. M. L. MENS. V. D....
VIVVS SIBI POSVIT ET AVR. IAENVARIAE
CONIVGI SVAE COT SI QVIS AEAM ARCAM
POST MORTEM EORVM APERIRE VOLVERIT
INFER. DECVRIAE MEAE ✱XXV.

Exſcripſi.

Id est, *Aurelius Quintianus Decurio Collegij Fabrûm vel Fabrorum & Centonariorum qui vixit annis plùs minùs quinquaginta vno, mensibus quinque, dies .... viuus sibi posuit & Aureliæ Ianuariæ Coniugi suæ. Quòd si quis eam arcam post mortem aperire voluerit inferet Decuriæ meæ denarios viginti quinque*, subaudi fortè *millia*, nisi hîc nota denarij magnum Sestertium significet, scilicet mille parvos Sestertios, violationi enim sepulchrorum magna solebat imponi pœna. Decuriones fuisse in his Collegiis sequens etiam inscriptio ostendit. *Centonarij* ij sunt qui tabernacula omnémque Castrensem suppellectilem, quam Centones vocarunt Romani, suppeditabant: vel qui in bello incendia restinguebant, quæ ab hostium machinis procurabantur. Veget. lib. 4. de machina ex qua vineæ struuntur agens. *Extrinsecus autem*, ait, *ne immisso concremetur incendio, crudis ac recentibus coriis, vel Centonibus operitur.* Milites quoque his interdum corpora texisse adversùs telorum ictum testis est Cæsar de bello civili lib. 3.

Salonis in Dalmatia.

T. VETIO
AVGVSTALI
DECVRIONI COL. SAL.
QVAESTORI AEDILI IIVIR.
IVREDIC. PRAEFECT. ET PATRON.
COLL. FABR. OB MERITA
EIVS COLL. FABR.
EX AERE CONLATO

Ex Lucij Inscript. Dalmatiæ.

Ibidem.

T. FLAVIO T.F. TRO. DECVR.
COL SAL. AEDIL. IIVIR..
IVREDIC. DEC. COL. AEQVI.
FABR. IIVIR. Q.Q. DISP.
MVNICIPII RIDITAR.
PRAEF. ET. PATRON. COLL. FABR.
OB MERITA EIVS COLL.
FABR. EX AERE CONLATO
CVRATORI REIPVBLICAE SPLEND
ISTARVM TRIB. LEG. X.

Ex Eodem.

Romæ.

C. IVLIO PHILIPPO
EQVITI ROMANO
CORPVS FABRVM
NAVALIVM OSTIENS.
QVIBVS EX S. C. COIRE LICET
S. P. P.

Ex D. Fabretti.

Prope Ariciam.

MAVORTI SACRVM
HOC SIGNVM
RESTIT.....
COLL. FABR. ARI
CINORVM ANTIQVISS.
VETVSTATE
DILAPSVM ET
REFECER. CVR. L. LVCILIVS
LATINVS PROC. R.P. ARIC.
ET T. SEXTIVS MAGGIVS
SACER. COLL. EIVSD.

Ex sched. Barber.

Collegium

Collegium Fabrûm Tignariorum.

Romæ.

L. CINCIVS L. F. [1] SVC. MARTIALIS [2] V VIR
POSSESSOR. HVIVS. MONVMENTI. EX. TESTAMENTO. L. MAMILI
FELICIS. DECVRIAE. X [3] COLLEGIVM. FABRVM. TIGNVARIORVM.
PARIETEM. DEXTRVM
INTROITVS. [4] OLLAS XXXII. DONAVIT. EIS. QVI-INFRASCRIPTI. SVNT.
SINGVLIS. SINGVLAS

P. SVLPICIO. FELICI. DECVR. | T. STATILIO. ONESIMO
L. CINCIO. L.F. PAL. MARTIALI F. | TI. IVLIO. TAVRISCO
M. AMATIO. CRESCENTI | TI. IVLIO. SPERATO F.
T. POMPLINO. DRACONI | P. BAEBIO. EPAPHRODITO
SEX. IVLIO. APRILI | TI. IVLIO. HYMNO
T. STATILIO. ISOCHRYSO | C. IVLIO. CELERI
T. STATILIO. HIERONI F. | C. HERENNIO. CRESCENTI
C. PROCILIO. SATVRNINO | P. LICINIO. AGATHOPO
C. PETRONIO. CELADO | C. VIBIO. PRIMIGENIO
C. VIBIO. FAVSTILLO | M. VERGILIO. EVCARPO
L. BAEBIO APOLLINARI | M. ANTONIO PHILOSTERG.

RELIQVAS. OLLAS. X. QVI. IN. HAC. DECVRIA. ALLECTI. ERINT
SINGVLIS. SINGVLAS. DO. LEGO
[5] RELIQVM. OMNEM. IVS. MEVM. QVOD. EST. IN. HOC. MONVMENTO.
AMATIAE. EVNIAE.
VXORI. MEAE. ET L. CINCIO. L. F. [6] PAL. MARTIALI F. ET. M. AMATIO.
CRESCENTI. DO.
POSSIDEREQV. EOS. IVBEO

Exscripsi.

1. SVC. *Succussanâ* tribû, cuius in aliis marmoribus extat mentio, quámque eandem esse cum Suburana ostendit Onuphrius.

2. V VIR. *Quintum Vir*, qui Magistratus rarò occurrit, de hoc tamen Livius & Pomponius.

3. *Collegium Fabrûm Tignuariorum*, erat Societas seu corpus Opificum qui fabricandis tignis ad Militiam terrestrem & navalem necessariis operam dabant. Scribitur & Tignariorum. Hi autem Fabri Tignarij in aliis apud Gruterum lapidibus memorantur cum Fabriis Ferrariis, Dendrophoris & Centonariis, vt pote similem artem profitentibus alterâ alteri necessariâ existente.

4. *Ollæ* sunt vrnæ cinerariæ, sic in alia inscriptione *Ollarum ossuariarum* mentio fit. Sed de Ollis fusiùs, in sequentibus.

5. *Reliqum omnem* pro Reliquum omne, errore Quadratarij.

6. PAL. *Palatinâ tribû.* Sed quare *Lucius Cincius Martialis Filius* sit ex alia tribu quàm Pater, ideo est quòd Romanis licitum esset vel habitationis mutatione, vel pecuniâ, aliáve de causa, ab una in aliam transire. Sic Asconius in Oratione pro Milone: *Libertini*, inquit, *in Vrbanis tribubus suffragium ferebant. Quæ præcipua caussa fuit vt nobiles se ex Vrbanis subduxerint, & in rusticas, quæ horum hominum colluvie carebant, transierint.*

Brevem hanc inscriptionem repperi Fabri cujusdam Tignuarij; & aliam Magistri Quinquennalis ejusdem Collegij.

Romæ.

L. APPVLEIVS L. L.
LIBANVS
FABER TIGNVARIVS

Exſcripſi.

Romæ.

D. M.
C. VALERI SOCRATIS
M. QVINQVENNALIS M. *Magiſter.*
COLLEGI FABRORVM
TIGNVARIORVM LVSTRI XXVII

Ex ſched. Card. Barber.

Collegium Fabrûm Veneris.

Salonis.

FL. CONSTANTI. NOBILISSIMO
AC BEATISSIMO. CAESARI
COLL. FABRVM. VENERIS

Ex Marulli MS.

Fabri Veneris fortè ſic dicti, quòd eorum Collegium Veneris Ædem frequentaret, Salonis Dalmatiæ urbe, Diocletiani patriâ. Hic Flavium Conſtantium Chlorum Cæſarem ſibi ſucceſſorem elegerat, cui Collegium Fabrûm Salonenſium lapidem dicavit.

Collegium Fabrûm Aſtenſium.

Aſtæ.

CONCORDIAE
COLL. FABR. ASTENS.
M. VETTIVS SECVNDVS
IN MEMORIAM
VETTIAE CIVITATIS SOROR.

Concordiæ Collegij Fabrûm Aſtenſium, &c. Vettia hæc raro cognomine, *Civitatis* ſcilicet inſignitur.

Romæ.

Q. FABIO Q. F. ESQVILINA
CALATINO
PRAEF. FABRVM LEG. VI. AVG.
X̄VIRO STLITIB. IVDICAND.
PATRONO MVNICIP.
LAVIN. LAVRENT.
FABIVS Q. F. ESQ. SILVESTER.
PIETAT. CAVSA

Ex ſched. Card. Barberini.

Fabros fuiſſe Militiæ deſtinatos oſtendit hoc officium Præfecti Fabrûm Legionis Sextæ, ut & in Sequenti.

Romæ.

Romæ.

P. CVRIO P. F. QVIR.
BLAESO
PRAEF. FABRVM. TR.
LEG. VI. CLAVD. P. FEL.
PROC. XX. HERED.
IMP. CAES. TRAIANI
HADRIANI AVG. PROVIN.
HISPANIAE CITER. PROC.
CADVCORVM ILY
RICO AD LEG. INTER. P.R. III

Ex iisd. schedis.

Romæ.

TI. CLAVDIO LIBERALI
PRAEF. FABRVM EQVO
PVBLICO FILIO OPTIMO
PIISSIMO DVLCISSIMO
SODALI DESIDERANTISSIM.
VIXIT ANNIS XVI
MENSIBVS V DIEBVS XXI
PARENTES INFELICISSIMI

Exscripsi.

Romæ.

DIIS MANIBVS
SACR.
Q. AVALLIO Q. F.
GALL. ASTERI
VERONA
7 LEG. VIII AVG.
Q. AVALLIVS Q. F.
GALER. IVCVN
DINVS PRAEF.
FABR. LEG. II. AVG.
FRATRI PIISSI
MO POS.

Ex iisd. sched.

Romæ,
In basi Statuæ.

L. ANTONIO
EPITYNCHANO
LICTORI DEC. CVRIA
TIAE QVAE SACRIS
PVBLICIS APPARET
Q.Q. COLLEGII FABRVM
TIGNARIORVM OSTIS
SEVIRO AVG. IN PROVINC.
NARBONENSI COLONIA
AQVIS SEXTIIS

Ex Hist. Provinc. & Sirmondo.

Romæ,
In villa Iustinian.

Q. CASCELLIVS Q. F. VOL. LABEO
PRAEFECT. FABRVM ARBITRATV
NERONIAE C. F. NERVLLAE VXORIS
NERONIA C. F. NERVLLA

Exscripsi.

Collegium Vtriclariorum.

Antipoli.

COLLEGIO VTRICLAR.
C. IVL. CATVLINVS. DON. POS.

Vtriclarij erant nautarum species, sicut & Lenuncularij & Lintrarij, à variis navicularum formis nomen desumentes. Eorum variæ sunt apud Gruterum Inscriptiones. Eos etiam fusiùs explicavi in Antiq. Lugd.

Collegium Peregrinorum.

Vorburgi in Batavis, quod olim Forum Hadriani.

I N. H. D. D.
GENIO COLLE
GI PEREGR.
VLP. DECEMBER
ET VERECVNDVS
CORNVTVS D. D.

I N H. D. D. In honorem Domus Divinæ, id est Augustæ, ut ex aliis marmoribus constat. Collegium Peregrinorum, sodalitas aliqua erat Peregrinorum in urbe illa Batavorum, quorum Genio Vlpius December & Verecundus Cornutus hanc aram dicaverant.

Donatio Collegio Centonariorum.

Niciæ.

P. PETREIO. P. F. QVADRATO ET P. EVA
RISTO LAIS MATER STATVAM POSVIT OB
CVIVS DEDICAT. COLL. CENT. EPVLVM EX MORE
EX IP...HS XII. VT QVODANN. IN PERPET.
DIE NATAL. QVADR. V. ID. APR. QVA
RELIQVIAE EIVS CONDITAE SVNT SACRI
FICIVM FACERENT AN. FARE ET LIBO ET
IN TEMPLO EX MORE EPVLARENTVR ET RO
SAS SVO TEMPORE DEDVCERENT ET STA
TVAM DECERNT ET CORONARN. QVOD SE
FACTVROS RECEPERVNT

Ioffredus qui elegantem Inscriptionem hanc primus quòd sciam produxit, in Hist. Niciensi, póstque eum *Bouche* in Hist. Provinc. gravem committunt errorem qui sensum omnino tollit quantumvis immutatis tantùm duabus in tertia linea literis COLIGENT. pro COLL. CENT. Collegio Centonariorum, ut in præcedenti marmore. Huic Collegio Lais legaverat HS XII. subaudi millia Sestertiûm, ut ex eorum reditu, quotannis sacrificium facerent farre & Libo, in Templo epularentur, rosásque earum tempore deferrent, ut statuam quam Publio Petreio dedicaverat, decernerent, hoc est, decorarent coronaréntque: quod Centonarij se facturos promiserant.

Epulorum illorum funeralium sæpè mentionem faciunt marmora, ut elegans istud Florentiæ in palatio magni Ducis, sed ex Africa allatum.

ANTONINI....
AVG. TOTIVSQ. DO
MVS EORVM C. VOLCIVS QVIE
TVS ARAM A SOLO EX HS D — *Ex Sestert. 500.*
N. S. P. F. IDEMQ. DEDICAVIT — *nummûm suâ pecuniâ fecit.*
ET OB DEDICATIONEM CON
GENTILIBVS ET SACERDOTI
BVS VISCERATIONEM ET EPV..

Exscripsi.

Visecrationem animalium scil. quæ sacrificabantur. De his Funerum ritibus, consule

Gutherium

Gutherium de jure Manium, Guichard. de funerib. Roman. Ecce alias inscriptiones quæ Collegij Fabrûm & Centonariorum meminerunt.

Mediolani repert. ann. 1619

INNOCENTI CVM ENCRATIO VIVAS

GEN. ET HON. — *Genio & Honori.*

MAGI GERMANI STATORI

MARSIANI EQ. R. EQ. P. DEC. DECV — *Equitis Romani, Equo publico, Decurioni.*

Ex Centuria EX ɔIIII COLL. FABR. ET CENTON.

CVRAT. ARK. TITIANAE COLL. S. S. — *Collegij suprascripti.*

ANNI C. L. I. COLONG. F. MED.

ET IVNONI

CISSONIAE APHRODITE EIVS

D. XII EX COLL. SS. PATRONIS

PLVRA MERENTIBVS

INNOCENTI QVI SIC AGIS BENE VIVAS

Ex Peireskij schedis.

Romæ, in via Flaminia.

MAVORTI
T. STATILIVS T. LIB.
TAVRINVS
PROCVRATOR BIS COLL.
DENDROPHORORVM
ET CENTONARIORVM
SIGN. AEN. DD. ET
HS ∞ ∞ NVMMVM DIVISIT
IN COLL....
DECVR. HS. N̄
PLEB....

Exscripsit Paulus Maffei ex schedis Cardinalis Barberini.

Id est, *Mavorti Titus Statilius Titi Libertus Taurinus Procurator bis, Collegij Dendrophorum & Centonariorum, signum æneum Dedicavit, & Sestertia bis mille nummûm*, seu nummorum, *divisit in Collegio*, & cætera quæ deleta sunt.

Collegium

Collegium Lotorum.

Ariciæ.

DIANAE AVG.
COLLEG. LOTOR.
SACR.
PRIMIGENIVS R. P.
ARICINORVM SER. ARC.
CVRATOR II CVM
M. ARRECINO GELLIANO FILIO
PROCVRATORE I.
D. D.

Prope Ariciam.

L. TERTENI AMANTI
SACER. COLL. LOTORVM
II VIR C. SARTIVS C. F.
ITERINVS ET L. ALLIVS
PETELINVS D. D.

Ex ſchedis Barber.

1ª Sic lego, *Dianæ Auguſtæ*, *Collegio Lotorum ſacrum*, *Primigenius Reipublicæ Aricinorum Servus Arcarius Curator ſecundùm cum Marco Arrecino Gelliano Procuratore primùm*, *dono dedit.* Hujus Collegij Lotorum nulla eſt apud Gruterum mentio. Iidem fortè ac Balneatores. Aricia urbs erat Latij quatuor milliaribus à lacu qui *Speculum Dianæ*, Servio teſte, vocabatur, nunc Lago di Nemo & *Specchio di Diana.* Hanc Deam jam ab antiquis Aricinis cultam demonſtrat hoc marmor. Propter enim nemora à quibus Lacus nemorenſis etiam appellabatur, proptérque elegantem Lacum, gratus erat Dianæ tractus ille. *Servus Arcarius*, in aliis lapidibus memoratus, erat is qui theſauri publici cuſtodiæ, adminiſtrationíque præpoſitus erat.

Collegium Siliginariorum.

Romæ.

IOVI CONSERVA
TORI PATR. PATR.
SER. SVLPICIVS SER. LIB.
STEPHANVS II VIR STAT. AEN.
PRO SALVTE IMP. CAESARIS AVG.
COLLEG. SILIGINARIORVM
DEDIC.

Ex ſched. Card. Barberini
exſcripſit Paulus Maffei.

Siliginarij erant qui panem Siligineum, id eſt puriſſimæ farinæ conficiebant: qui ſtatuam æneam Auguſto Cæſari dedicaverunt ſub Duumviratu Servij Sulpicij Stephani Duumviri. Iuvenalis:

Sed tener & niveus, mollíque Siligine factus
Servatur Domino.

Attamen *ſecundarium panem*, hoc eſt non ex pura Siligine factum, potiùs appetebat Auguſtus, teſte Suetonio.

PATR. PATR. id eſt *Patris Patriæ*, Auguſti nempe Cæſaris, cui, inquit Suetonius, *Patris Patriæ cognomen univerſi repentino maximóque conſenſu detulerunt.*

Collegium

Collegium Aurigariorum.

Romæ.

Apud S. Pancratium.

MERCVRIO SOLI
ET SILVANO
SANCTISSIMO
SACRVM
Q. VIVIVS VOLSCINI
VS PROC. COLLEG.
AVRIGARIORVM
IIII FACT. *Quartæ Factionis*

Ex iisd. sched.

Aurigarij ſive Aurigæ & Aurigatores qui in Ludis Circenſibus Equorum Rhedarúmque curſibus præerant, propoſitáque præmia ſibi invicem diſputabant, ſocietates ſeu Collegia quædam, ut in hac inſcriptione legitur, conſtituebant, in quatuor Claſſes ſeu Factiones diſtincta, quæ Factiones coloribus fortè, à quibus earum nomina, diſcernebantur. Inde quatuor haſce Factionum denominationes legimus in antiquis marmoribus, *Ruſſatam* ſcilicet *Praſinam*, *Venetam* & *Albatam*: quarum vide Inſcriptiones apud Gruterum pag. 337. & ſequentibus. Hanc Inſcriptionem ſupra citavi pag. 42. ſed illîc per errorem omiſſa fuit vox SOLI.

Collegium Pellioniariorum.

Romæ.

LIBERO PATRI
SACR.
Q. VELIVS ANNIVS
PRAEFECT.
COLLEG. FABRVM
ET PROCVRATOR COLL.
PELLIONARIOR.
SACERD. DE. SILV. *Dei Silvani.*
SCHOLAM DE SVO
RESTITVIT
ET SIGN. AEN. DD.
ET CERVLARI ARG. *Argenteum.*
ALT. PED. I. SEMIS RE
FECIT.

Ex iiſdem ſchedis.

Pelliones qui pelles conſuebant, *Pellionarij* fortè qui pelles negotiabantur, bellicis præcipuè uſibus. De Militiarum *Scholis* vide Ioſ. Scaligeri Epiſt. in operibus poſthumis. *Cerularium* argenteum proculdubio candelabrum cereæ candelæ, quæ Cereus antiquis dicebatur. Paulus ex Feſto: *Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus, quia candelis pauperes, locupletes Cereis utebantur.* Apud Leonem Grammaticum in Leone Philoſopho, *Cerularium* vocatur locus in Æde Sanctæ Sophiæ, in quo recondebantur Cerei illius Eccleſiæ.

Collegium Baliſtariorum & Ferrariorum.

Romæ,

Extra portam D. Laurent.

VOLCANO
SACR.
T. FLAVIVS FLORVS
SACERD. DEI SOL.
STAT. MARM.
COLLEG. BALISTARIOR.
ET COLL. FERRARIOR.

Ex iiſdem ſchedis.

Statuam marmoream Volcani Titus Flavius Florus Sacerdos Dei Solis dicaverat juſſu *Collegij Baliſtariorum & Ferrariorum.* Baliſtarij dicebantur qui in præliis baliſtâ ſeu arcu Baleari utebantur. Baliſta etiam erat machina quâ ſaxa ad diruendos muros explodebantur, ante noſtrorum tormentorum inventionem. Concilium Romanum ann. 1139. *Artem illam mortiferam & Deo odibilem Baliſtariorum & Sagittariorum adverſus Chriſtianos & Catholicos exerceri de cætero ſub anathemate prohibemus.* Iis aſſociantur & Ferrarij, utrique Vulcanum protectorem agnoſcentes, utpote artis ſuæ inventorem.

Collegium Vaſculariorum.

Romæ, in via Flamin.

VENERI
COLL. VASCVLARIOR.
SIG. CORINTHIVM
D. D.
CVR. L. TAMVDIVS L. F. SER.
CALVINVS C. CRESCEN
TIVS C. F. CRV. LENTINVS *Cruſtuminâ tribu*
VOTINIVS II VIR Q. Q.
A. FORRIVS A. F. SCAP. *Scaptiâ tribu*
ANTONIANVS
SACERD. D. VEN. GENITRIC.
✱ LXXX COL.
STIPAVIT

Signum ex ære Corinthio Veneri dedicaverat Collegium Vaſculariorum, curantibus Lucio Tamudio Calvino & Caio Creſcentio Lentino Duumviris, ad cujus impenſam Fortius Antonianus Sacerdos Deæ Veneris Genitricis Collega illius Collegij ſtipem collegerat Denarios nonaginta. Váſculariorum etiam meminit hæc Inſcriptio.

Lugduni,

Ad Portam Divi Irenæi.

....CN. DANIVS CO...
....MINVSO IIIIII VIR AVG.

....CN.

... LVGDVNI NEGOTIATOR ARGENTAR.
..... VASCVLARIVS SARCOPHAGVM
... ALVMNO POSVIT ET ARAM INFRASCRIPT.
VIVVS SIBI INSCRIPSIT VT ANIMAE
ABLATAE COR RECONDITI TVM VIT..
ANNIS CELEBE ....

Exscripsi.

Vascularij qui Vascula negotiabantur, unde hic cujus est Inscriptio, negotiator Argentarius & Vascularius simul dicitur, utrámque artem exercens.

Collegium Aurificum.

Romæ.

PIETATI AVG. SACR.
IMP. CAESARI DIVI TRA
IANI PARTHICI. FIL. NER
VAE TRAIANI HADRIANI
AVG. PONT. MAX. P. P.
COLLEG. AVRIFIC. D. D.

Ex schedis Card. Barberin.

Collegij Aurificum mentio est in Gruteriana Inscriptione sub Marco Aurelio.

Collegium Naupegiariorum.

Romæ.

In Quirinali, nella vigna de i Caraffi.

DIANAE
COLLEG. NAVPEGIAR.
M. IVNIVS BALISTVS
ET Q. AVILLIVS EROS
II VIR D. D.

Ex sched. Barber.

Ναυπηγὸς in Glossis Græco-Latinis est *Faber Navalis.* Vnde Naupegiarij Fabri Navium ædificatores: quorum Collegium Dianæ Sylvarum numini, ex quibus sua ligna mutuabantur, Statuam aliquam dicaverat.

Collegium Sagariorum.

Romæ.

IMP. TRAIANI AVG. OPTIM. PRINC.
M. AVSTRONIVS M. F. PAL. NICEPHORVS *PALatinâ tribu*
OB HONOREM QQ. COLLEG. SAGARIOR.
ROMANORVM EX S. C. COIRE LICET
ARGENTI POND. IX. EX HS VIII MIL. N.
REDDIDIT Q. D. S. P. P. *Quod de sua pecunia posuerat.*
DEDIC. KAL. AVGVS. IIIII ET III. N.

Ex iisdem schedis.

Negotiatores & Mercatores *Sagarij* in aliis monumentis memorantur. Ita autem dicti à *Sago* veſtis militaris ſpecie : unde *Sagaria negotiatio* in Pandectis , & *Sagatus* apud Suetonium Sago veſtitus dicitur , & *Sagarius* in Onomaſtico , χιτωνοπώλης , qui Saga vendit.

Collegium Pabulariorum.

Romæ reperta ad D. Laurentij.

APOLLINI
INVICTO
ET LVNAE AETERNAE
TER. POLLIVS TER.
LIB. POLLIANVS
IIII VIR. LVST. LXX. P. R. C.
COLLEG. PABVLARIOR.
STAT. AEN.
D. D.

Ex ſched. Barber.

Romæ.

COLLEGIO PABVLARIORVM
C.CORNELIVS C.L. IVCVNDINVS II VIR
ET L. ANTONIVS L.L. IVBENTIVS II VIR
QVINQVENNALITAT. S.P. DEDICARVNT

Ex ſched. Barber.

Pabularij ſive Pabulatores militaris officij nomen , eorum ſcilicet qui ad pabula colligenda mittebantur , qui propterea ſæpiùs cum hoſtibus congredi & velitari cogebantur, tum interdiu tum noctu : unde non mirum ſi Apollini Invicto & Lunæ Æternæ,quibus ſæpè opus habebant , Statuam æneam dedicaſſet eorum Collegium.

Collegium Serapidis & Iſidis.

In Marrucinis trans Aternum fluvium.

L. CASSIO HERMO
DORO NAVCLERO
QVI ERAT IN COLLEG.
SERAPYS SALON. PER
FRETA PER MARIA TRA
IECTVS SAEPE PER VND. *Vndas*
QVI NON DEBVERAT
OBITVS REMANERE
IN ATERN. SET MECVM
CONIVNX SI VIVERE
NOLVERAS AD STYGA
PERPETVA VEL RATE
FVNEREA VTINAM
TECVM COMITATA
FVISSEM VLPIA CANDI
DA DOMVS SALON. C...
M. P.
ATERN. QVI FVIT IN COLL. YSID. *Collegio.*

Ex Lucij Camarræ Theate Antiq.

Serapys & *Yſid.* pro Serapidis & Iſidis. SALON. id eſt , ni fallor , Salonis Dalmatiæ urbe ex altera parte freti Adriatici. Conqueritur autem Vlpia Candida Maritum ſuum Lucium Caſſium Hermodorum qui ſæpe Freta & Maria trajecerat , tandem miſerè in Aterno fluvio periiſſe.

Collegium

Collegium Liticinum & Cornicinum.

Romæ.

M. IVLIVS VICTOR EX COLLEGIO
LITICINVM CORNICINVM

Ex Thom. Bartholin. de tibiis Veterum.

Hoc Tibicinum Collegium, *inquit Erud. Bartholinus*, credo Apuleium annotasse per Tibicinium: Florid. l.1. de Antigenide: *Is cùm esset in Tibicinio apprimè nobilis*, &c. Collegia illa Romæ primùm instituta à Rege Numa, si credimus Plutarcho, qui refert eum divisisse *multitudinem secundum Artificia, ut suum peculiare corpus haberent Tibicines, suum Aurifices, Architecti*, &c. *Tibicinum quoque Collegium*, inquit Valer. Maxim. l.2. *solet in foro vulgi oculos in se convertere, cùm inter publicas, privatásque ferias, actiones, personis tecto capite, variáque veste velatis, concentus edit.* Collegij Tibicinum & Fidicinum meminit Inscriptio Gruteriana pag. CLXXV. Liticines autem & Cornicines sunt Tibicinum species. *Liticines* qui *Lituo* canebant, quod est, inquit Priscianus, genus Tubæ minoris, unde soni fuit acutioris. Statius, *Et lituis aures circumpulsantur acutis.* Incurva erat ut Augurum Lituus: Inde Seneca:

Sonuit reflexo classicum cornu,
Lituúsque adunco stridulos cantus
Elisit Ære.

Cornicines qui *Cornu* canebant. Cornu Tubæ genus incurvum ita dictum, quòd olim, inquit Varro, fieret ex bubulo Cornu, quæ postea ex ære. Sic Virgil. Æneid. 6.

Æreáque assensu conspirant Cornua rauco.

Incertum quoddam Collegium.

Romæ.

NOMINA. QVAE. ADSCRIPSERVNT. DECVR.
EA. QVAE. I. S. S. *Infrà Scripta Sunt.*

T. SATELLI. EVTYCHI.	HERMAE. FONTEI.
T. SATELLI. IVSTINI FR.	APVLEI AMPLIATI
ASIATICI. CAESARIS	FESTI CALPENI
BESIAE. IVCVNDAE. P. L.	FONTEI EVARISTI
SVAVETTIAE. LACESIS	IVNI MAXIMI
SVAVETTIA. AMARYLLIS	SVAVETTIVS ALEXA

QVI. HOC. COLLEGIVM. D. D.
IMP. CAESARE. VESPASIANO
T. CAESARE. AVG. F. VESPASIANO COS.

Ex sched. Barber.

Romæ,

In hortis Iustinianis.

. . . . . SODALITAS PVDICITIAE SERVANDAE

Exscripsi.

Marmor istud usum præbuit Epistylij in aliquo ædificio, in quod conveniebant Sodales quidam, qui Castitatis sive pudicitiæ servandæ votum fecerant, de quibus nescio an reperiatur aliud monumentum, aliquáve mentio apud Autores. Pudicitiam servare tenebantur quorundam Deorum Sacerdotes, veluti Sacerdos fœmina, quæ apud Apollinem Pythium oracula reddebat.

Fragmentum incerti cujusdam Collegij.

Florentiæ.

. . M NOMINE CONCORDIA . . . .
. . CIAT ✳ D. VNDEN. IN LOCVM . . . .
. . . RINT EADEM CONDICIONE SEQVANTVR . . . . .
. . . . . STIPVLATVS EST T. FLAVIVS . . . .
. . . , ET POPVLVS POENA AVTEM IN EA . .
. . . . SSVM FVERIT COLLEGIVM POENA TENEATVR VT
. . . APRO QVOD SI CVSTOS DISTRACTVS NON ESSE . .
. . . CRILEGO TENERETVR AVT HS XXX M. N.
. . . VS LEGEM SS FECERIT INFERRE DI . .
ACTVM SEX ERVCIO . .

Exscripsi.

Si quis conqueratur me plurima non interpretari, conquerar & ego in antiquis marmoribus multa me ignorare, fatebórque conjecturas meas nolle Antiquitatis studiosis temerariè obtrudere. Contenti sint isti, me bona fide pauca quæ notatu digna existimo adnotare, cæteráque difficiliora eorum sedulæ disquisitioni vltrò relinquere.

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO TERTIA.

Ignotorum obſcurorúmque quorundam Deorum Aræ, notorúmque infrequentia cognomina ex antiquis marmoribus & nummis. Adjecta eſt in fine Diſſertatio de Tripodibus.

I.

Iovis Exſuperantiſſimi.

Romæ, In ædibus Equitis del Pozzo.

I· O· M
SVMMO
EXSVPERAN
TISSIMO

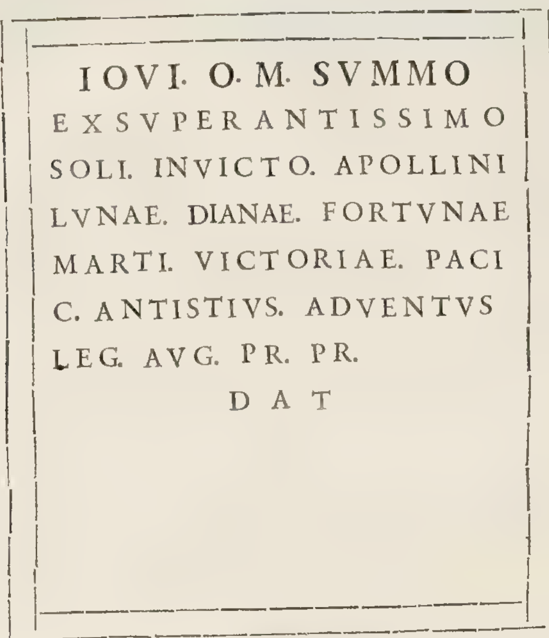
Sculptus ibidem vir togatus prolixâ barbâ, dextrâ pateram geſtans, cum Cornu-copiæ retro illius caput.

Exſcripſi.

AB *Iove principium, Muſæ, Iovis omnia plena.* Non quidem, ut cæcutientes errabant antiqui, ipſius numine plena: ſed ejus delubris, aris ſtatuíſque plenus fermè totus terrarum orbis. Eum autem non tantùm vt Optimum Maximúmque colebant, verùm etiam ut ſummum *Exſuperantiſſimúmque*, qualem nobis offert marmor iſtud. Exſuperantiſſimum dictum arbitror, vel quòd cæterorum Deorum vires ſuperaret, vel quòd homines bonis exſuperare ſive abundare concederet, unde retro illius caput cernitur Cornucopiæ perpetuum abundantiæ ſymbolum. Interpretari antehac ſolebant nobiles Antiquarij vocem hanc IOVI EXSVP. quæ in Commodi nummis occurrit *Iovi ex ſuperis*, donec Carolus Patinus exſuperantiſſimè de antiquitate meritus, ſimilem nactus inſcriptionem nos docuerit tam nummi quàm marmoris Iovem legendum eſſe *Exſuperantiſſimum*. Illam verò quia indicavit duntaxat, nec prælo ſubmiſit, heic referre non gravabor.

Vltrajecti, in horto Grævij.

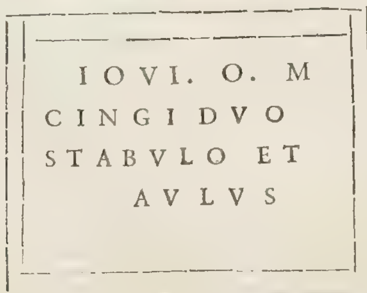
IOVI. O. M. SVMMO
EXSVPERANTISSIMO
SOLI. INVICTO. APOLLINI
LVNAE. DIANAE. FORTVNAE
MARTI. VICTORIAE. PACI
C. ANTISTIVS. ADVENTVS
LEG. AVG. PR. PR.
DAT

Ex Monum. Viror. Illuſtr.

Hac inſigni arâ Iovem non modò Exſuperantiſſimum, ſed alios majorum minorúmque gentium Deos venerabatur Caius Antiſtius Adventus Legatus Auguſti Pro-Prætore, Provinciæ, ut opinor, Germaniæ inferioris, ſiquidem in ea marmor erutum fuit. *Adventum* autem Conſulem anno Chriſti 218. memorant Faſti Capitolini, omiſſo prænomine, familiæque nomine, imperante Macrino: quem eundem eſſe qui Caius Antiſtius Adventus integro nomine vocabatur, veriſimile eſt; quíque priùs Legatione iſtâ, quaſi ad Conſulatum gradu, functus erat, ſub Severo vel Caracallâ poſt Commodum regnantibus, cujus tempore invaluit, ut ex nummis liquet, Iovis Exſuperantiſſimi cognomen. Conſulari quidem dignitate ornati ſunt Antiſtij non pauci, inter quos Caius Antiſtius Vetus ſub Auguſto, Lucius Antiſtius Vetus ſub Nerone & Antiſtius Burrhus ſub Commodo.

II. Iovis Cingidui.

Ara Genevæ ad Arvam effoſſa.

IOVI. O. M
CINGIDVO
STABVLO ET
AVLVS

Variis ſub cognominibus colebatur Jupiter pro variis locis in quibus ejus vigebat cultus, próque diverſis beneficiis quæ ab ipſo mortalibus concedi credebantur. Hinc Jovis Tonantis, Cuſtodis, Statoris,

Statoris, Tarpeij, Capitolini epitheta passim videre est in antiquis monumentis. Sed quid sibi velit insolens istud cognomen Jovis Optimi Maximi Cingidui, assequi perarduum. Est quidem Cinga Hispaniæ Citerioris fluvius ex Pyrenæis fluens, de quo Lucanus lib.4.

———— Campósque coërcet
Cinga rapax, vetitus fluctus, & littora cursu,
Oceani pepulisse suo: nam gurgite misto
Qui præstat terris, aufert tibi nomen Iberus.

Sed potiùs à Cingâ Cingaduus quàm Cingiduus diceretur. An verò à cingentibus Genevam urbem montibus Cingiduus Jupiter dictus foret? Sed leves nimiùm conjecturæ, alterúmque ignoti Dei sive ignoti cognominis occupet locum, donec solertior divinarit. Cæterùm apud Guichenonem hæc Inscriptio ita legitur, nescio an operarum Typographicarum vitio: *Iovi. O. M. Cingi duo & Aulus*, divisa scilicet voce, *Cingiduo*, & *Stabulo*, omissâ.

An verò sic legendum CINGI DVO, ut exprimatur duos *Cingios*, scilicet *Stabulonem* & *Aulum* Jovi hunc lapidem vovisse, sicuti in marmore sequenti?

Florentiæ.

VOLVMNI DVO
VERVS ET SEVERVS
DIANAE INVICTAE
D. D.

Aulus & Stabulo sunt eorum cognomina, qui Aram dicaverant. Sæpè enim Romani solis cognominibus, viros aliquos designabant.

I I I. Iovis Fagutalis.

Romæ,

Fragmentum, in horto S. Sylvestris.

.....AVGVST. VICI IOVIS FAGVTAL.
....IMP. NERVA DIVI NERVAE TRAIANO
..... .ICO PONT. MAX. TRIB. POT. XIII. IMP. VI
.....POLLIONIS TRIB. PLEB. AED. REG. III. VETVSTAT.
...GISTRI ANNI CXXI SVA IMPENSA RESTITV.
.. .PHOEBVS A. NONIVS A. L. ONESIMVS
...CALLISTVS L. VALERIVS EVTICHVS

Fagutalis Jovis Sacellum à Fagu arbore ipsi sacrâ, quæ intus servabatur, à Festo, Varrone, Pliniόque memoratur: sed in aliis marmoribus non occurrit. Statuitur autem à Publio Victore in quinta urbis regione delubrum istud, non ut habet Rosinus, in decima. Sculpta fuit hæc Inscriptio, in alicujus ædificij publici restaurationis memoriam, à Quartum-viris sub finem memoratis, Trajano Augusto Imperante, Tribunitiáque potestate decimâ tertiâ gaudente: quod ad annum Æræ Christianæ 110. refertur. At verò ut me monuit vir Eruditissimus Ægidius Lacarry Professor Claromontanus, combinatio IMP. VI. cum Tribunitia potestate X I I I. erroris convincit nummum Occonis pag. 207. qui Consulatum V.um cum Imperatore V I I I. conjungit, siquidem anno decimæ quartæ & decimæ quintæ Tribunitiæ potestatis, ejúsque sexti Consulatus, Trajanus erat duntaxat Imperator V I.

I V. Iovis Taranuci.

Sibenici in Dalmatia.

IOVI. O. M
TARANVCO
ARRIA SVCCESSA
V. S.

Ex Io. Lucij Inscript. Dalmat.

Nec faciliùs Jovem istum in Dalmatia cultum, barbaróque nomine insignitum cognoscemus, cui Arria Successa nobis non minùs ignota votum solverat. Putabat amicus meus *Iacobus Flournoy* Ge-

nevenſis vir pereruditus, hoc epitheton inde petendum, quòd Jovem ſuum Galli *Taranis* ſive Taramis nomine adorarent, cui victimas humanas immolabant, teſte Lucano,

Et Taramis Scythicæ non mitior ara Dianæ.

Dominus Bernardus Profeſſor Oxonienſis non vulgaris eruditionis, Iovem etiam Taranucum dici cenſebat pro Tonante, eo quòd vox *Taran* in partibus Britanniæ auſtralibus tonitru ſignificet, atque in Dalmatiam ex veteri linguâ Celticâ tranſiiſſe hanc dictionem, niſi malueris Celtas aliquot in celebri illâ in Græciam & Aſiam tranſmigratione illic hæſiſſe: quam explicationem convenire obſervo, cum ea quæ à Marmorum Oxonienſium Commentatore tradita eſt, ad Inſcriptionem Jovis Tanari. Eam hîc ob ſimilitudinem referre non pigebit, cum notarum parte, meiſque breviuſculis animadverſionibus.

V. Iovis Tanari.

Oxonij,

Ara in Anglia effoſſa.

I. O. M. TANARO
T. ELVPIVS GALER.
PRAESENS GVNA
PRI LEG. XX. V. V.
COMMODO ET
LATERANO
COSS.
V. S. L. M. *Votum ſolvit libens meritò.*

Ex Marmor. Oxon.

De Jove Tanaro hæc Eruditus D. Prideaux Anglus. Eum, inquit, eundem fuiſſe cum Jove Tarane Gallorum, & Tonante Latinorum, ſignificatio vocis *Tanar* in lingua Britannica, quæ Imperantibus Romanis in hac Inſula vernacula fuerat, ſatis convincit. Teſtatur enim D. Grenehalgh, ſe de hac voce multos Cambro-Britannos ſeu Vvallos, qui antiquam linguam Britannicam adhuc retinent, conſuluiſſe, à ſingulíſque eorum reſponſum accepiſſe, quod in lingua latina Tonitru, id in eorum *Tanara* appellari: ulteriúſque obſervat ille vocabulum *Tanaro*, apud eoſdem ignem ſubitaneum ſive fulgetrum ſignificare; & in Dictionario Cambro-Britanno, vocem *Tanar* quæ redditur Tonitru, inveniri. Cui ſimilia ſunt quæ Camdenus initio Britanniæ ſuæ habet, & Cluverius in Germania antiqua lib. 1. cap. 26. Taranem fuiſſe Jovem nemo dubitârit, cui notum hodiéque Britannis, tonitru dici *Taran*: nam Jovis epitheton ab effectu erat apud Græcos βροντᾶος, apud Latinos Tonans. Quin Germani etiam hodie omnes eodem vocabulo quamvis dialectis variato, tonitru vocant. Superiores atque Saxones *Donner*, & illi etiam apertiori ore *Tonner*: circa Rheni divortia, atque oſtia colentes *Donder*: Angli in Britannia *Thunder*: Septentrionales Germani in Dania *Torden*, &c. Antiquiſſimum igitur non modò apud Celtas in Europa, ſed antè etiam in Aſia Jovis nomen fuit *Taran*, & variis dialectis *Thoran, Doran, Tordar, Dondar, Thondar, Tonnar, Donnar, Tonar.* Hæc D. Prideaux.

Huic igitur *Iovi Tanaro* ſive Tonanti *Titus Elupius Præſens, Galeriâ* Tribû, non verò Galerius, ut habet Commentator, quod ex aliis inſcriptionibus patet. Tribus enim, nomini familiæ & cognomini interponebatur. GVNAPRI. nomen ni fallor Centuriæ, legendúmque ſuſpicor C. VNAPRI. id eſt *Centuriâ Vnapri*, vel niſi eſſet nimia immutatio C. AEL. APRI, quod in aliis occurrit lapidibus. Minimè ergo aſſentior notis Oxonienſibus, quæ neſcio quam Gunetham Angliæ Provinciam hîc obtrudunt: nec PRI. Primipilum unquam ſignificat. Cæterùm miles erat *Legionis Vigeſimæ Valeriæ Victricis*, Commodo & Laterano Conſulibus, Anno Chriſti 154. ſub Antonino Pio. Legionem enim XX Valeriam Victricem habeo in alia Inſcriptione, abſque abbreviatione notatam.

VI. Iovis Acræi.

Nummi Smyrnæ reperti à D. Falkner Anglo.

Jupiter *Acræus* à Smyrnæis cultus, in aliquo promontorio prope Smyrnam Templum habebat, quod prora navis in primo nummo indicat, & vox Acræi, quæ Latinè *promontorialis* diceretur: ſic

Junonis

Junonis Acrææ in Græciæ promontorio è regione Sicyonis mentio fit apud Livium,l.2. decad.4. Promontorium, inquit, est adversus Sicyonem, Junonis quam vocant Acræam, in altum excurrens. Jovis etiam Acræi in Græcia alibi meminit idem Author. Sed hic noster ad continentem Asiæ minoris statuendus est, non quidem ut augurabatur D. Nicolaus Bon Cretensis, de antiquitatibus bene meritus, in eo loco nautis & mercatoribus noto, qui vulgò S. Giovanni d'Acri nominatur, cùm nimis ab urbe Smyrna distet, sed ni fallor,in promontorio quod Smyrnam & Phoceam interjacet, vel in opposito ab altera parte Smyrnæi Sinûs. Notandum tamen istud Acræi epitheton non semper ab aliquo promontorio peti. Pausanias siquidem Junonem Acræam memorat in Arce Argolica, quæ longè à mari abest: Ἀνιέντων δὲ ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ἔστι μὲν τῆς Ἀκραίας Ἥρας τὸ ἱερόν. *Ascendentibus in Acropolim est quidem Acrææ Iunonis templum.* Ibidémque Hesychius Minervam, Venerem & Dianam Acræam statuit, quibus Melampus devictis hostibus delubra construxerat. Nec mirum, ἄκρα enim antiquis, & ἀκρὶς recentioribus Græcis, non tantùm promontorium significat, verùm etiam cacumen & angulum: quod Amasæum Pausaniæ interpretem fefellit, qui hunc Authoris sui locum exponens, ἰσθμὸν μὲν καὶ ὅσα ταύτῃ, δικάσαντα εἶναι Ποσειδῶνος, τὴν δὲ Ἄκραν ἡλίῳ δόντος τὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως, sic Latinè reddidit, *qui cùm isthmum Neptuno, Soli verò* promontorium *quod urbi imminet, adjudicasset*, cùm vertere debuisset, montis cacumen quod urbi imminet. Montem scilicet illum cui postea Arx Corinthi imposita est, quæ ideò Acrocorinthus aliàs audit, sicuti & Athenis & Argis arx Monticuli vertici imposita, Acropolis vocabatur: sed in re tam plana diutiùs non immoror.

VII. Iovis Casij.

Mons Casius in limitibus Ægypti & Palestinæ, templum habebat in quo Iupiter Casius colebatur, ut referunt Stephanus & Strabo, urbémque cognominem in qua sepulchrum fuit Pompeij. Ab eo monte 37. milliaribus distabat urbs celebris Pelusium. *Casius*, inquit Strabo, *est mons aggeribus arenarum similis, inque mare procurrens, ipse aquarum inops. In eo Magni Pompeij corpus jacet, & Iovis Casij est Templum, nec procul inde Magnus jugulatus fuit, Ægyptiorum dolo circumventus.* At alter erat Casius mons in Syria, in quo etiã Iupiter Casius, ad quem pertinet nummus: erátque Seleuciæ urbi Pieriæ regiunculæ vicinus. Huius etiam meminit Strabo lib. 16. *Seleucensibus verò*, inquit, *Casius mons & Anticasius*, & paulò suprà de Triptolemo verba faciens, *Antiochenses eum ut Heroëm colunt, & in Cassio monte qui est prope Seleuciam festum ei diem agunt.* Ammianus Marcellinus lib.22. de Iuliano Apostata: *Denique præstituto feriarum die Casium montem ascendit nemorosum, & tereti ambitu in sublime porrectum, unde secundis Galliciniis videtur primi Solis exortus. Qúmque Iovi faceret rem divinam*, &c. Spartianus in Hadriano; *Sed in monte Cassio, quum videndi Solis ortus gratiâ nocte ascendisset, imbre orto, fulmen decidens hostiam & Victimarium sacrificanti afflavit.* Notandum enim tantæ altitudinis fuisse hunc montem, ut, inquit Plinius, quartâ vigiliâ oriens per tenebras ibi Sol aspiceretur. Casius ergo & Cassius ab authoribus nominatur. Priori favent nummi. In ea æde Iovis Casij Trajanus crateres argenteos, aliáque ob Geticam victoriam appendit, teste Suidâ in voce Κάσιος.

VIII. Iovis Cassij.

Tales effodiuntur quotidie nummi in Insula Corcyra, præcipuè circa rudera urbis *Cassopo* quæ olim *Cassiope* vocabatur, éstque nunc tantùm Ecclesia Deiparæ Virgini dicata, cum adjuncto Græcorum Monasterio, & egomet plurimos cùm illac pertransirem contrectavi comparavíque. Eos jam in historia sua Corcyrensi Eques Andreas Marmora exhibuit. Hujus Iovis meminit Suetonius in

 Nerone:

Nerone: *nec profectione dilatâ ut primùm Caſſiopem trajecit, ſtatim ad aram Iovis Caſſij cantare auſpicatus eſt.* Altera autem erat Caſſiope in Continenti, ubi nunc pagus *Sancti quaranta*, Græcè *Agioi Saranda*, à priori ferè tantùm freti trajectu diſtans. Primus Nummus Corcyram Nympham quæ urbem in ea Inſula ſibi cognominē cōdiderat, exhibet, cum Iove Caſſio in averſa parte. Secundus Iovem Caſſium & ab alia parte Panem agreſtem Deum, qui à Corcyrenſibus ΑΓΡΕΥΣ, ſicuti apud Athenienſes dicebatur, teſte Heſychio, Ἀγρεὺς, ὁ Παν παρὰ Ἀθηναίοις ὡς Ἀπολλόδωρος. Tertius Antoninum Caracallam cum eodem Iove. Nulla autem ſuperſunt Caſſij Iovis rudera, verùm non longè ab Eccleſia prædicta abfuiſſe putem, cùm præcipuè ibidem circa vicinum fontem reperta ſæpè fuerint ſimilia numiſmata. Circa alia Iovis cognomina rara in Nummis conſule numiſmatographos. ΖΕΥC ΦΙΛΙΟC & ΖΕΥC ΚΡΗΤΑΓΕΝΗC à Triſtano producuntur. ΖΕΥC ΚΑΤΕΒΑΤΗC ab Octavio Strada, aliáque ab aliis.

IX. Iovis Pecoralis.

In Inſula Naxo.

Ο Ρ Ο Σ

Δ Ι Ο Σ   Μ Η Λ Ω Σ Ι Ο Υ

Id eſt,

M O N S   I O V I S

P E C O R A L I S.

Sculpta viſitur characteribus antiquiſſimis in petrâ marmorea rudi & impolitâ, quæ ſcalprum nunquam paſſa eſt, niſi ut hos reciperet, juxta viam quâ itur à pago inſulæ Naxi, cui nomen *Aperatos*, ad verticem montis quem hodie Inſulani *Zia*, ab illo proculdubio Iove nuncupant, quaſi dicerent *Dia*, id eſt, *Iovem*; literæ enim δ & ζ apud hodiernos Græcos valdè affines ſunt. Indicata fuit ſummæ eruditionis Antiquario D. Antonio Gallandio, mihi amiciſſimo, à quo, ut & ab Excellentiſſimo Galliæ ad Turcas Legato D. Marchione de Nointel, mihi communicata fuit. Iis ergo in eam inſulam appulſis & montis apicem petentibus, marmor illud conſpicere licuit, nec iis conjectura defuit, quâ ratione adducti Naxiotæ montem Iovi Pecorali conſecrarint. Μῆλα enim Homero, *pecora* ſeu oves, & μηλωτὴς Heſychio *ovium paſtor*. Montes autem quòd altè in aërem ſeſe attollant ſub Iovis ditione erant: húncque illi Deo antiqui dicaverunt, totius Inſulæ celſiſſimum, ut pote qui à centum viginti millibus paſſuum detegatur ex Inſula Chio. At *Miloſium* ſive *Pecoralem* dixerunt, quòd paſcua ſint illic abundantiſſima, ad quæ (ut nunc fit) omnis generis pecora abigebant. Enimverò circunquâque, nil niſi Ovium & Caprarum greges cernere eſt, qui tenellas depaſcunt herbas, ac Cyſtum maximè cuius humore glutinoſo, quem Ladanum vocamus, barbas ſuas menſe Iunio inficiunt Capræ. Porrò ex illo vertice, qui acutiſſimus eſt, & in medio ferè Inſulæ poſitus, ſequentes Ægei, maris Inſulæ & ſcopuli oculis uſurpantur, atque equidem in gyrum hoc ordine ab Oriente verſus Meridiem, *Pathmos*, *Stenouſa*, *Schinouſa*, *Amorgos*, *Aſtypalæa*: à Meridie verſus occaſum *Theraſia*, quæ nunc *Santorini*, *Ios*, ubi ſepultus Homerus, *Pholegandros*, &c. ab Occaſu verſus Boream, *Melos*, *Paros*, *Antiparos*, *Siphnus*, *Thermia*, *Cea*, *Syrus*, *Eubœa*, *Andros*, *Tenos*, *Delos* & *Mycone*. Ita ut Naxos media fermè omnium Cycladum eſſe videatur. Vt memoria ad poſteros manaret Legatum è Gallia miſſum illuc aſcendiſſe, juſſus Gallandius à Marchione Nointelio, incidi curavit in marmor album, marmoreus enim ferè totus ille mons, hanc inſcriptionem, à Sculptore qui è proximo pago acceſſitus fuerat. *EX HOC VERTICE IOVIS MELOSII MARIS ÆGEI CIRCVMVICINAS INSVLAS CONSIDERABAT CAR. FRANC. OLIER DE NOINTEL, IMPER. GALL. LEGATVS, XXIV. NOVEMB. M. DC. LXXII.*

X. Iovis Tempeſtatium potentis.

In Africa, non longè ab urbe Conſtantina.

I O V I. O. M.

T E M P E S T A T I V M

D I V I N A R V M   P O T E N T I

L E G. I I I. A V G. D E D I C A N T E

Q. F A B I O   C A L V I T I N O

L E G. A V G. P R. P R.

Deſcripſit D. De la Fon, Propugnaculi Franciæ in Africa ad Mediterraneum tunc temporis Præfectus.

Iupiter præsidebat aëri, in quo imbres, tonitrua, tempestatésque sonantes, unde hîc Tempestatium potens infrequenti Epitheto nuncupatur; sic elegantissimus Abbatis Seguini nummus Iovem dextrâ pluviam comprimentem, alterâ fulmen gestantem repræsentat: Iovísque Pluvij in Hymetto Atticæ monte Statua olim posita erat. Ipsi etiam Tempestati Ædem Marcus Marcellus erexerat, cùm in Sardiniam & Corsicam navigans, ab eâ liberatus esset. Si tamen Inscriptioni Lucij Scipionis Barbati credendum sit, quæ aliquibus suspecta est, jam antea ab eo Consule Tempestatibus Ædes dicata fuerat. Fortè igitur Legio tertia Augusta in Africam transvecta, Tempestates aliquot passa, salutis suæ Autorem Iovem veneratur, dedicante ejus ductore Quinto Fabio Calvitino Legato Augusti Pro-Prætore, Provinciæ, ni fallor, Africæ, ubi hoc & sequens reperitur marmor. *Tempestatium* antiquitus dictum fuisse pro Tempestatum, sicut & *Civitatium*, annotarunt jam eruditiores Critici, ultimúmque sæpe apud Livium occurrit.

X I. Ventorum.

Ibidem.

V I N T I S

B O N A R V M T E M P E S

T A T I V M P O T E N T I B V S

L E G. I I I. A V G. D E D I C A N T E

Q. F A B I O C A L V I T I N O

L E G. A V G. P R. P R.

Vintis pro *Ventis* sculptum est Quadratarij errore, vel neglecto affinium literarum discrimine, ut in aliis observatur lapidibus. Venti certè bonarum malarúmque Tempestatium Authores sunt, quibus felicis navigationis tesseram hac votivâ tabulâ dicaverat Legio I I I. quæ alibi, ab ea cujus præsidio commissa erat regione, *Cyrenaica* nominatur. Quo cæterùm tempore, quóve sub Cæsare Legatus Augustalis fuerit Quintus Fabius Calvitinus, asserere non ausim, nisi quòd in aliis Inscriptionibus huius Legionis tertiæ Cyrenaicæ mentio fit, tempore Trajani & Hadriani sculptis, ut in sequenti Lugdunensi inscriptione, quæ apud Gruterum quidem exhibetur, sed multò magis mutila.

Lugduni.

In horto Monachorum Trinitatis.

TI. CLAVD. TI. FIL. PAL. QVARTIN.

TRIB. MIL. LEG. III. CYRENAEIC.

ADLECTO AB DIVO TRAIAN. PARTHIC.

IN SPLENDIDISSIMO ORDIN. QVI PAN

NONIAE LEG. PRAETOR. LEG. PROPR.

PROVINC. ASIAE LEG. DIVI TRAIANI

.......TRAIANI HADRIANI

LEG. PROVINC. HISPAN. CITERIORIS.

IVSSV HADRIANI AVG CAES....

GEMICA ET HADRIANIA.....

Tiberio Claudio Tiberij Filio Palatinâ Tribu *Quartino, Tribuno Militum Legionis tertiæ Cyrenaicæ.*

Hunc lapidem jam antehac in nostris Lugdunensibus Antiquitatibus, ut & duos superiores retulimus, ulteriorique explicationi supersedemus ultrò.

XII. Iovis Sereni.

Romæ.

I. S. I. P. D. M.

ISIDI SALVTARI

PRO SALVTE Q. VERGILII

MODESTI CASSIA MATER

V. S. D.

Exscripsi.

Hoſce obſcuros primæ lineæ characteres, quorum ignoratione ignota fingeremus numina, exponebat Vir doctiſſimus & in Antiquis verſatiſſimus Io. Petrus Bellorius Romanus, hoc pacto, *Iovi Sereno Iunoni Placidæ Diis Magnis*, quorum cognominum Iovis & Iunonis, alia expromere exempla facile foret.

XIII. Iovis Domeſtici.

Neomagi.

Ex Smetij Antiqnitatibus Neomagenſibus.

Iovem ſuum *Domeſticum Brato Miles Veteranus lubèns meritò* veneratur, vel quòd *domum* ſuam poſt Militiæ pericula reverti permiſiſſet, vel quòd ei *domi* tunc Aram collocaſſet, eúmque pro Optimo Maximóque Penatum ſuorum colere in poſterum inſtituiſſet. Sapit autem vox hæc BRATO, rudem Latiníſque barbaram veterum Celtarum linguam, quæ Belgis cum Gallis noſtris communis erat.

XIV. Iovis Sabatij.

Romæ

In horto D. Petri Montorij.

IOVI OPTIMO
MAXIMO
SABATIO
C. CAETRONIVS OCCI
VS VALERIANVS MIL.
SEMPLAR. ARMATVRAE
V. S. L. M.

Exſcripſi.

Sabatius Iupiter idem eſt ac *Sabazius*, qui & in aliis Inſcriptionibus Gruterianis occurrit. Frequentiſſimum fuit hocce cognomen Bacchi, teſte Heſychio, ut alij jam Authores probarunt. At etiam Iovis, ut præter marmora, antiqui confirmant Scriptores. Firmicus de errore profanarum Religionum; *Sabazium colentes Iovem, anguem, cùm initiantur per ſinum ducunt.* Et fortè à Baccho ad Iovem tranſlatum fuerat Epitheton, eo quòd Iupiter Bacchi parens cenſeretur. Diodorus Siculus l. 3. *Ex Iove & Proſerpina natum aiunt Bacchum ab aliquibus Sabazium cognominatum.* Irrepſit autem vox illa ex *Sabœ*, Bacchantium Thraciæ barbaro clamore, ſicut & *Evœ*, unde Bacchi Sacerdotes Σαβοὶ vocati, & feſta ipſi *Sabazia* inſtituta, teſte Scholiaſte Ariſtophanis ad Veſpas: Σαβάζιον γὰρ τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾶκες καλοῦσι, καὶ Σαβοὺς, τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ. Huic *Iovi Sabaſio votum ſolvit libèns meritò*, Arámq; erexit *Caius Cætronius Occius Valerianus Miles Semplaris*, hoc eſt, ut puto, ſimplicis *armaturæ*. Sic in antiquis marmoribus *Miles duplarius*, hoc eſt duplicis armaturæ. *Cætroniæ* autem & *Cetroniæ* familiæ, utroque enim modo ſcribitur, in aliis lapidibus apud Gruterum citatis, ſicuti & *Occiæ*, mentio fit. At quare Miles hic duarum familiarum nomina fert? Hoc quidem, ut opinor, accidebat, ubi aliquis in aliam familiam, quàm in eam in qua natus erat, adoptabatur, ſicque utriúſque nomen retinebat.

XV.

XX. Dei Dolichenij.

Massiliæ olim repertus
Lapis hoc typo triplo altior, nunc in
Cimeliarchio Ducis Virtembergici,
Stukardiæ.

Marmoris istius Ectypon exhibuit in nummis suis ex ære mediocri Carolus Patinus Vir de antiquitate non mediocriter meritus & Præceptor meus: sed quia ad nostros Deos pertinet, & ipsemet ad prototypum delineavi heîc recudere non dubitavi.

Quis

Quis fuerit Deus ille Dolichenius ex 7. Inſcriptionibus quas refert Gruterus intelligi poteſt, quanquam eæ omnes Dolichenum non Dolichenium conſtanter nominent. Iovem ſcilicet ita cognominatum, quod Taurus qui ipſi immolabatur, & Aquila ipſius comes, confirmant; nec abſimilem typum Gruterianas duas habuiſſe, legimus ibidem. At quare imberbis, Soccatus, barbaréque paludatus ſive militari veſte indutus, hîc opus, hîc labor eſt. Similior certè Marti quàm Iovi. Quid pariter Dolichenus? Dolichos Suidæ & Heſychio Hippodromium eſt. Dolicha inſulæ Vlyſſis nomen, ut ait Strabo, quæ priùs Dulichium vocabatur: ſin autem certum foret ex hac denominatum fuiſſe Iovem, non dubitarem Vlyſſem ipſum hoc typo quaſi Iovem Dolichenium ab antiquis cultum fuiſſe, præcipuè cùm ille ſe pro Iovis pronepote jactaret; ſic enim Ovidius Metamorph. lib. 13. In Vlyſſis oratione.

Noſtri quoque ſanguinis autor
Iuppiter eſt, totidémque gradus diſtamus ab illo.
Nam mihi Laertes pater eſt, Arceſius illi,
Iuppiter huic.

At Stephanus *Iovis Dolichæi* meminit in Provincia Commagene: ἔςι δὲ καὶ δολιχηνὴ πόλις τῆς κομμαγηνῆς. ἐθνικὸν δολιχαῖος ζεύς. οἱ δ' ἐπιχώριοι, δολιχηνοὶ λέγονται. *Eſt etiam Dolichene urbs Commagenes. Gentile Dolichæus Iupiter. Eam verò qui inhabitant Dolicheni dicuntur.* Vnde huic urbi Iovem iſtum tribuere non dubito. Si enim eius cives *Dolichenij* dicti ſunt, quidni & Iupiter *Dolichenius* æquè ac *Dolichæus* cognominatus fuerit?

Romæ,

In Quirinali.

IOVI OPTIMO MAXIMO
DOLICHENO VBI FERRVM
NASCITVR C. SEMPRONIVS
RECTVS CENTVRIO
G. FRVMENTARIVS DD.

Ex ſched. Barb.

Vbi ferrum naſcitur. Id eſt, ubi ferri mineræ erant: in ea ſcilicet urbe quæ Iovi Dolichenio denominationem dabat.

XVI. Iovis Obſequentis.

Forolivij.

I. O. M. OBSEQVE.
M. VARENVS
POLYBIVS PRO SE
ET SVIS
V. L. S. *Votum libèns ſolvit.*
M. AVRELIO CETHEGO
L. IVNIO CLARO COS.

Ex ſchedis Equitis Marchetij.

Fortunæ *Obſequentis* cujus Templum in Capitolio poſuerat Servius Tullius, meminere Plutarchus & numiſmata. At Iovis Obſequentis neſcio an aliquis fecerit mentionem. Ara dedicata ſub Conſulatu Cethegi & Clari, Marco Aurelio imperante, anno Chriſti 171.

Ibidem.

MATERNO ET
BRADVA COS.
IDIBVS AVG.
IVNONI REGINAE
M. VARENVS
CVM VARENA
CHRYSIDE ET
CVM SVIS
V. S. L. M *Votum ſolvit libèns meritò*

Ab eodem Vareno hæc ara dedicata, 15 annis poſt præcedentem, Materno & Bradua Conſulibus.

XVII. Iunonis B. Opitulantis.

Nemauſi apud Guyranum.

L. ET INNONI B. OP.
IMP. PONI
NEMAVSENSES

Hanc eruditus Guyranus ſic excuſſit in litteris ad me datis, *Libero & Iunoni bene Opitulanti Imperarunt poni Nemauſenſes.* Ubi *Innoni*, fabrili mendo pro *Iunoni* ſculptum eſſe contendit. *Liber* autem ſive Bacchus à Nemauſenſibus colebatur, ob generoſiſſimas vineas, quibus abundat regio. *Iuno* verò *bene Opitulans* eadem eſt ac Iuno Lucina, quæ parturientibus opitulabatur: nec malè conveniunt Liber & bona Iuno, utrique enim communia ſacra fiebant. Æneid. 4. v. 738.

XVIII. Iunonis Stygiæ.

Beneventi.

IVNONI STYGIAE
CRESCENTINA
MATRILIA. CVM
FIL. SV. V. S. L. M.

Ex Reineſij Epiſtolis.

Non ſecus ac Pluto apud Poëtas Iupiter Stygius audiebat, ita Iunonis inferæ & Stygiæ cognomen Proſerpinæ tribuebatur. Statius lib. 4. Thebaidos.

Funeſtorum operum Eumenides, Stygiaque ſeveros
Iunonis Thalamos, ac mœſta cubilia cerno.

Si plura velis, conſule Roſini & Demſteri Antiquitates Romanas, lib. 2. cap. 6.

XIX.

XIX. Iovis Stygij.

Romæ.

SIG. IOVI
ISTIGIO
C. ATINIVS C. F.
CLV. MARIVS
VOTO SVSCEPTO
PRO SAL. VX. SVAE
D. S. P. P.

Ex ſchedis Barberin.

Id eſt, *Signum Iovi Stygio*, ISTIGIO enim videtur error eſſe Sculptoris, *Caius Atinius Caij filius, Cluſtuminâ* Tribû, *Marius, voto ſuſcepto pro ſalute uxoris ſuæ de ſua pecunia poſuit.*

XX. Iovis Patulcij & Iunonis Patulciæ.

Romæ.

IOVI PATVLCIO ET
IVNONI PATVLCIAE
D.D. PR. ID. AVGV.
C. CAESIO LONGINO ET
SEX. DOMITIO CALVINO COS.
L. CALPVRNIVS L. F. PAL.
MESSALINVS
PRAEFECT. FABR. OST.
IIII QVINQ.
DE SENATVS SENTENTIA
AEDEM FACIENDAM.
COERAVIT EII. P.

Ex ſched. Barber.

Oſtiæ

reperta tabula marmorea.

IVNONI. PATVLCIAE SISPITAE
T. FABATIVS TABVLARIVS
OST. ET. PROCVRATOR. FISCI
PATRONVS. COLLEG. LENVNCVL.
IIII VIR QVINQVENN.
D. D.

Ex Epiſt. Reineſij, & ſched. Barber.

Quare Patulcij & Patulciæ cognomen aſſumant Iupiter & Iuno non facile eſt diſcutere, cùm fue-

rit vulgare Iani epitheton, quia bello ejus valvæ patebant; ſicut etiam Cluſius, quia pace claudebantur, unde Ovidius lib. primo Faſtor.

Inde vocor Ianus, cui cùm cereale Sacerdos,
Imponit libum farrâque miſta ſale:
Nomina ridebis, modò nàmque Patulcius idem,
Et modò ſacrifico Cluſius ore vocor.

Iunoni Patulciæ votivam tabulam dederat, dicaverâtque Titus Fabatius Tabularius Oſtienſis & Procurator Fiſci, nec non Patronus Collegij Lenunculariorum, Quartumvir Quinquennalis. Lenunculus eſt piſcatoria navis, unde Ammian. Marcellin.lib.4. *Lenunculos piſcatorios* appellavit. Cæſar autem lib.2.belli civilis,lenunculum pro ſcaphis majorum navium ponere videtur.

XXI. Iunonis Siſpitæ Lanumvianæ, & Iovis Siſpitis.

M. AMIVS M. F. PAL. BALBVS
SACERDOS IVNONI REG. SISP — REG*ina*
ITAE LANVMVIANAE FECIT
VIVENS ET AMIO IVNIO FI
LIO SACERDOTE IOVI SISP. — SISP*iti.*
ET AMIAE MATRI PIISSIM.
IN FR. P. XIIX. IN AGR. PED. XXVI.

Ex Spanheim. de utilit. Numiſm.

Siſpitam Iunonem, quam vulgò Soſpitam apellant, Antiqui uſurpabant, inquit Feſtus. Colebatur illa ſub hoc Epitheto, præcipuè Lanuvij, oppido ſedecim milliaribus Romà diſſito, ubi celebre Templum ipſi erectum erat, unde *Lanumviana* hîc vocatur. Depingitur in Antonini Pij nummo æreo, & in nũmo Cõſulari familiæ Thoriæ pelle caprinâ capite & ferè toto corpore veſtita, eo quòd ei Capræ immolarentur, unde à Lacedæmoniis Iuno αἰγοφάγος, hoc eſt Capras comedens, appellabatur. Hanc Iunonem ut ſibi propitiam redderent Romani, ſacrificiis ſæpè placabant, tandémque ipſi Ædem extruxerunt Romæ in foro Olitorio, teſte Livio. Hujus Sacerdos *Marcus Amius Balbus* pro ſe ſuiſque locum Monumenti elegerat, latum IN FROnte Pedes XIIX. IN AGRO PEDES XXVI. At *Iovis Siſpitis* rara eſt denominatio.

XXII. Iunonis Albanæ.

Albani.

IVNONI ALBANAE
EVTYCHVS FAVSTINIANVS
ET EVTYCHIA FAVSTIN.
AVG. LIBERTA FLORA V. D. D.

Ex ſched. Barber.

Cognomen ſæpè aſſumebant Ethnicorum Dij Deæque à locis in quibus præcipuè colebantur. Ita Iuno in hoc marmore Albana dicitur, quia Albæ Longæ Templum haberet, vel ſaltem ad lacum Albanum, ubi nunc pagus *Albano* vulgò dictus. Huic Deæ *Eutychus Fauſtinianus & Eutychia Fauſtina Auguſti Liberta Flora*, *voto* Aram *dederat*, *dedicaverâtque.*

XXIII. Iunonis Feroniæ.

Patavij.

IVNONI. FERON.
BARBIA. L. F. SECVNDA
AEDEM. SIGNVM. PORTI
CVS. D. P. S. P.

Ex Vrſati Hiſt. Patavin.

Feronia Deæ à Sabinis cultæ mentio eſt apud Dionyſium Halicarnaſſium, Titum Livium & Strabonem,

Strabonem: sed eandem fuisse ac Iunonem, nemo est quòd sciam, qui dixerit: unde rara mihi visa est denominatio, ut eam non esse omittendam putaverim. Huic *Barbia Lucij filia Secunda Ædem Signum & Porticus de pecunia sua posuit.*

XXIV. Iunonis Monetæ.

Romæ.

IVNONI MONETAE REGIN.
SACRVM
ANTONIVS L. L. EVTHETVS
ET ANTONIA DIONYSIA
VOT. SOL.

Exscripsi.

Iunonem Monetam dictam fuisse ab Antiquis Romanis Cicero refert libris de Divinat. quòd cùm terræ motus factus fuisset, *moniti* fuissent ab ea, ut Sue plenâ Diis placandis sacrificium fieret. Livius verò & Ovid. aiunt, Ædem hãc *Iunoni Monetæ* votam fuisse à Furio Camillo Dictatore:

Arce quoque in summa Iunoni Templa Monetæ,
Ex voto memorant facta, Camille, tuo.

At Suidas posterioris ætatis Autor, hujusce Epitheti aliam originem indigitat, in voce MONETA. *Iuno*, inquit, *apud Romanos tali de causa ita dicta. Romani cùm in bello contra Pyrrhum & Tarentinos pecuniis egerent, Iunoni votum fecerunt. Illam verò ferunt ipsis respondisse, si cum justitia seriam operam darent armis, pecuniam ipsis non defuturam. Romani igitur voti compotes facti*, IVNONEM MONETAM *coluerunt, hoc est Consultricem*, seu Monitricem, *& decreverunt, ut nummi in eius Templo cuderentur.* Vnde Carisius Monetarius in nummo Consulari gentis Carisiæ eam expressit.

XXV. Iunonum.

Ibidem.

IVNONIBVS
AVG.
L. LICINIVS HYMNVS
VI VIR
V. S. L. M.

Ex Onuphrij Panvinij Antiquitatibus Veronensibus.

Materni.

D. S. *Diis sacrum.*
HERCVLI ET
IVNONIBVS
L. VALERIVS SE
VERVS ET CLODIA
CORNELIANA
PRO L. VALERIO
CORNELIANO
V. S. L. M.

Ex eodem.

Iunones erant Deæ unicuique Mulieri præsidentes, sicuti Viris Genij: ita muliebres Genios non malè nominaremus. Plinius, lib. 2. c. 7. hanc Deorum multitudinem apud se reputans & quasi subridens: *Major*, inquit, *Cælitum populus quàm hominum intelligi potest, cùm singuli quoque ex semetipsis totidem Deos faciant, Iunones, Geniósque adoptando sibi.* Seneca Epist. 110. *Memineris Majores nostros, quia crediderunt hoc, Stoïcos fuisse: singulis enim & Genium & Iunonem dederunt.* Alias Inscriptiones Iunonibus dicatas vide apud Gruterum.

XXVI. Silvanarum & Quadrib.

In ruinis Carnunti, prope Viennam Austriæ, in pago Pedernel, recèns effossa.

SILVANAB. ET. QVADRIBIS. AVG. SACRVM
C. ANTONIVS. VALENTINVS. VET. LEG. XIIII G.
MVRVM. A. FVNDAMENTIS. CVM. SVO. INTROITO
ET. PORTICVM. CVM. ACCVBITO. VETVSTATE
CONLABSVM. IMPENDIO. SVO. RESTITVIT
GENTIANO. ET. BASSO. COS.

Ex D. Mayer Lugd.

Silvanæ Faunæque Sylvarum Præsides Deæ, quæ & Dryades & Hamadryades aliis dictæ, nescio quæ monstra hîc habeant sociata: an feminumina *Quadrsviis præsidentia*, quales in biviis, triviisque Hermi seu Mercurij ab antiquis culti? Quo cæterùm tempore hoc epigramma posuerit Caius Antonius Valentinus Veteranus Legionis XIIII Geminæ, patet ex Consulatu notato Gentiani & Bassi, qui in annum Vrbis Conditæ 963. incidit, partúsque Virginei 210. Gentianus idem est qui integro nomine Quintus Epidius Rufus Lollianus Gentianus vocatur: unde non mirum si aliquando Fasti vel Authores, ultimum cognomen brevitatis causâ omittant. Silvanarum mentio elegantem inscriptionem mihi in mentem revocat, ab Grutero ignoratam, ut & cæteræ quæ à nobis exhibentur. Hujus participem me fecit R. P. Ruffinus Franciscanus, à Guichenone etiam citatæ.

In urbe Aixme Tarantasiæ, in Alpibus.

SILVANE SACRA SEMICLVSE FRAXINO
ET HVIVS ALTI SVMME CVSTOS HORTVLI
TIBI HASCE GRATES DEDICAMVS MVSICAS — Alij legunt *Maximas.*
QVOD NOS PER ARVA PERQVE MONTIS ALPICOS — Id est, *Montes.*
TVIQVE LVCI SVAVEOLENTIS HOSPITES
DVM IVS GVBERNO REMQVE FVNGOR CAESARVM
TVO FAVORE PROSPERANTI SOSPITAS
TV ME MEOSQVE REDVCES ROMAM SISTITO
DAQVE ITALA RVRA TE COLAMVS PRAESIDE
EGO IAM DICABO MILLE MAGNAS ARBORES
T. POMPONI VICTORIS PROC. — *Procuratoris.*
AVGVST.

XXVII. Silvani Caminesis.

Romæ, in villa Cæsarini.

M. ANTON. BATES
VALERIA PROFVTVRA
ET MARCVS ANTONIVS
HYMETVS COM FILIS SVIS — COM *pro* CVM
DONVM DEDIT SANCTO
SILVANO CAMINESI
CLODIO ALEXANDRI
MANCIPE CASSIA DEVTERA

Exscripsi.

Qualis sit Caminesis iste Silvanus penitus me latet, cùm nec officium, néque locus mihi in mentem veniat, à quo peti possit.

XXVIII.

XXVIII. Silvani Flaviorum.

Extra Romam, in vinea prope Turrim de Pignatara.

SILVANO FLAVIORVM
CASSIANVS T. FLAVI AVG. *Titi.*
LIB. CELADI LIBERTVS
FECIT VNA CVM FLAVIS
CASSIANO ET AMANDO
FILIS INCHOATA
ANTONINO AVG. PIO P. P.
DEDICATA XV. K. APRIL.
SCIPIONE ORPHITO ET
SOSIO PRISCO COS.

Silvanum familiæ suæ venerantur Flavij tres, pater & duo filij. Mirum est Ethnicos tot Deos coluisse, unúmque ex iis in tot adhuc numina distractos quot erant familiæ. Corrigit hæc Inscriptio Fastos Capitolinos, qui sub Antonino hunc Consulatum his verbis statuunt, *Ser. Cornelius Scipio Orfitus & Q. Nonius Priscus*, ubi loco Nonij repono ex lapide *Sosij*. Sunt enim duæ familiæ Nonia & Sosia. Adde quòd *Priscus*, sit aliis in locis cognomen Sosiis attributum, ut alteri Consuli sub M. Aurelio.

XXIX. Lucidi Panis.

Romæ.

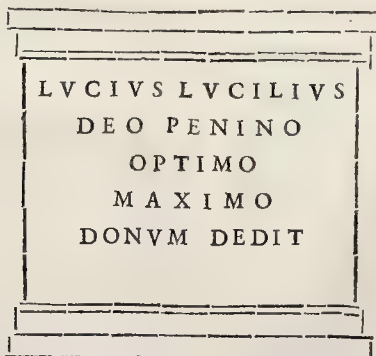
LVCIDO PANI
C. QVINTIVS MVCIANVS
ET HERODIA SYNNESIA
VXOR DVLCISSIMA
V. S.

Ex Reinesij Epist. ad Hofmann. & Rupert.

Panem Arcadum proprium numen fuisse, ob regionem montosam & Sylvosam, & in ea sive montem sive Saltum λαμπείαν eidem sacrum, è Pausania scimus: unde λαμπεῖον Pana fortè interpretatus est Romanus homo, *Lucidum*, quasi ita ἀπὸ λαμπάδος agnominatus fuisset. An verò quia Pan Lucicola, à Lucis *Lucidus* dictus? *Reinesij Epist.*

XXX. Dei Penini.

In monte Magno S. Bernardi.

LVCIVS LVCILIVS
DEO PENINO
OPTIMO
MAXIMO
DONVM DEDIT

Pennini Dei sive Penni, qui in Alpium vertice colebatur, mentio est apud Titum Livium, lib. 1.

Neque herculè, inquit, *montibus his ab tranſitu Pœnorum ullo, Veragri incolæ jugi ejus norunt nomen inditum: ſed ab eo quem in ſummo ſacratum vertice Penninum montani appellant.* Ex hoc lapide Peninum legerem. *Pen* à quo Penini cognomen Celticâ Linguâ, rei cujuſque ſummitas & caput intelligebatur, unde Alpibus nomen, ut etiam innuere videtur Livius, quæ Germanicâ Linguâ *Alpen* vocantur, & *Apenninis* qui Italiæ longitudinem percurrunt, ob eorum montium cacumina. Hinc pagus non longè à Maſſilia *Penes* colli impoſitus, ubi rudera quædam antiquitatis. De his plura nobilis âtque eruditus Boëſſius in Miſcellis. Inde nomen huic Deo, qui in hoc montis jugo colebatur, ſub juvenis habitu dextram tollentis, ſiniſtram demittentis, erâtque ipſius ſtatua, ut aſſerit Guichenon in Hiſtoria ſua Sabaudicâ, columnæ impoſita, quam Auguſtus victis Salaſſiis gentibus Alpinis dejecit, eíque Iovis Statuam ſubſtituit, cum Inſcriptione in altera baſi, I. O. M. GENIO LOCI FORTVNAE REDVCI TERENTIVS VARRO.

XXXI. Apollinis Placiferi.

Romæ.

APOLLINI PLACIFERO
EX VOTO LIBEN.
SOLVIT L. AQVILLIVS L. F.
SER. AVRELIVS MIL. COH. X.
PRAETOR CENTVRIA X. VALERI
BASSINI LIBENS
VOTVM REDDIDIT

Ex ſchedis Card. Barberin.

Apollo *Pacifer* in Gruteriana Inſcriptione, hîc Placifer, quod fortè idem, ſicuti & alia numina placida & Placifera audiunt.

XXXII. Apollinis Præſtantis.

Ardeæ.

APOLLINI PRAE
STANTI ARAM
D. D. D.
PRID... AVGVST...
CATVLINO ET MEROBAVDE
COS.
ORD. PEREGRINORVM
CVR. T. FLAVIVS LIB. NAR
CISSVS

Ex ſched. Barberin.

Ara hæc Apollini Præſtanti dedicata anno Chriſti 377. etiamſi Faſti Capitolini tunc Gratianum & Merobaudem Conſules nominent. Fortè enim hic Catulinus defunctus erat anno non expleto, cui Gratianus ſucceſſerat in Conſulatu. Non autem planè exulaſſe tunc Ethnicismum teſtis eſt Inſcriptio.

XXXIII.

XXXIII. Clatræ.

Romæ, Tabula ærea apud Falerios,

Mirum esset Apollinē sub habitu tam vario designatum esse, fulmen enim Iovem, modius Sarapidē, rota capiti imposita nescio quid designat, radij & Lyra Solem: nisi jam nobis notum esset apud Ægyptios Iovem, Apollinem, Sarapidem, Ammonem & Æsculapium unum esse numen: quod præter Tacitum, Athenæum aliósque, Antonini jam vulgatus à Seguino nummus ostendit, in cujus aversa parte caput cernitur barbatum instar Iovis, modio supra caput instar Sarapidis, radiis coronatum ad instar Apollinis, cum Ammonis cornu & Plutonis tridente. Possidebat Constantinopoli D. Couvel Legati Anglici Capellanus antiquum Iaspidem, in quo circa caput Sarapidis inscripta hæc verba ΕΙΣ ΖΕΥΣ ΣΑΡΑΠΙΣ, *unus Iupiter Sarapis*, tum alium lapidem preciosum in quo circa idem caput ΜΕΓΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΠΙΔΟΣ: *magnum nomen est Sarapidis.* Oraculum Apollinis apud Iulianum Imperatorem.

Εἷς Ζεὺς, εἷς Ἀΐδης, εἷς ἥλιός ἐστι Σάραπις.

Vnus Iupiter, unus Pluto, unus Sol est Sarapis.

Sicut autem Iupiter Serenus, ita & in marmore sequenti Apollo Serenus nominatur.

Romæ.

SOLI SERE
NO SACR.
TI. CLAVDIVS
PHOEBVS
V. S. L. M.

Ex schedis Barber.

Verùm quid sibi velit vox illa CLATRAE Isidi superscripta. Vox certè ignota. Belgæ crepitaculum puerile *Clater* vocant. Sistrum illa, quod aliis ipsius crepitaculū dicitur, dextrâ gestat, intortúmque serpentem. Ammianus dicit serpentes simulachro Isidis peculiares fuisse, & Clemens Alexandrinus ait vivum serpentem in templis habuisse Ægyptios. Erat & in templo Isidis. Flore & fructu Loti ipsius caput insignitur, ut solet in nummis. Ab eo Ægyptij Lotophagi dicti sunt. Sinistrâ mensuram quandam tenet crescentis Nili. Socrates enim hist. Ecclesiast. lib. 1. cap. 14. πῆχυν, id est, cubitum, vel aquæ mensuram, vel ulnam crescentis Nili, in templo Sarapidis fuisse dicit, quam Constantinus ad Ecclesiam Alexandrinam deferri jussit. Prora navis ad festum Isidis referri potest, quod Isidis Navigiū in Calendario antiquo vocatur. Fructus Pinûs arboris ad pedes jacet. Hæc ipsi sacra, sculpitur enim in variis marmoribus Isidi dicatis. Lampridius in Commodo: *Isiacos verò pineis usque ad perniciem pectus tundere cogebat.* Plura vide de Serapide & Iside, apud Plutarch. libro peculiari. Memorat autem Publius Victor in Regione VI. urbis Romæ, *Templum Apollinis & Clatræ.*

Inscriptio subjecta linguâ antiquâ Hetruscâ scripta est, ut ex similibus quæ apud Gruterum extant intelligitur, sed qui eam interpretari poterit erit mihi magnus Apollo.

XXXIV. Deanæ Nemorenſis.

Romæ

In Hortis Iuſtinian.

D E A N A E
N E M O R E N S I
S A C R V M
M. ACILIVS PRISCVS
E G R I L I V S
P L A R I A N V S

Exſcripſi.

Deanæ ſcriptum pro *Dianæ* : in multis enim antiquis lapidibus *e* pro *i* ſcribitur. Sic *Genetrix* pro *Genitrix* , *cives* pro *civis* , *condedit* pro *condidit:* aliæque apud Gruterum Inſcriptiones extant , in quibus *Deanæ* legitur. *Nemorenſis* autem hîc cognominatur , eo quòd venationibus ſeſe delectans nemora frequentaret : unde etiam montana dicitur in fragmento marmoris Thyatiræ , ΑΡΤΕΜΙΔΙ ΟΡΕΙΤ. Id eſt , *Dianæ Montanæ :* & *Nemorum Incola* in ſequenti lapide.

Romæ,

In Hortis Iuſtinian.

DIS MANIBVS
PRVRARVM AC NE
MORVM INCOLAM
PIRARVM DOMITRICEM
DIANAM DEAM VIRGINEM
VXENTIVS V.C. VBIQVE
PIVS SVO NVMINI SEDI
QVE RESTITVIT

Exſcripſi.

Prura vox mihi incognita eſt , niſi Sylva ſit , ſic dicta quaſi φρέρα , quod Græcis *præſidium* eſt, eo quòd ſæpe in montibus & ſylvis præſidia fierent , arcéſque adverſus hoſtium incurſiones. *Pira* verò ſeu *Pyra* , lignorum congeries , ut ait Servius ad XI. Æneid. *Pyra*, inquit, *eſt lignorum congeries. Rogus cùm jam ardere cœperit,dicitur. Buſtum verò jam exuſtum vocatur : quem ordinem ſervat Poëta dicens,*CONSTITVE'RE PYRAS : *item,* SVBIECTISQVE IGNIBVS ATRIS , TER CIRCVM ACCENSOS DECVRRE'RE ROGOS. *Item poſtea* , SEMVSTAQVE SERVANT BVSTA. At fortè inquit Voſſius in Etymolog. Ling. Latin. meliùs diſtingueretur ſi *Rogus* lignorum ſtrues non accenſa , *Pyra* vero accenſa vocaretur , ſic enim dicta à πῦρ , quod eſt *Ignis :* & *Rogus* à ῥωγὴ quod eſt *fiſſum*, quia è fiſſis lignis fiebat. *Pyrarum* ergò Domitrix Diana vocatur , quòd Sylvarum Dea eſſet, ſuámque illic potentiam exerceret , unde & *victrix* & *invicta* etiam cognominatur, ut in hiſce duabus Inſcriptionibus :

Prope lacum Dianæ , in Latio.

INVICTAE DIANAE ET
VICTRICI SANCTAE SACRVM
L. VALERIVS L. FIL. POPIL.
FELIX S.P.V.S.

Ex ſchedis Barberin.

Tuſculi

I O V I O P T I M O
MAXIMO ET DIANAE
VICTRICI SANCTAE
L. VALERIVS L.F. PAL.
VASCLARIVS D. D.

Ex iiſdem ſchedis.

In prima POPIL. eſt *Popiliâ Tribu.* S.P.V.S. *ſuâ pecuniâ votum ſolvit.* In ſecunda P.A.L. *Palatinâ Tribu.*

XXXV. Dianæ Ræsianæ.

Romæ repert. in via Appia.

DIANAE RAESIANAE
Q. RAESIVS Q. FIL. SVRDINVS
CVM RAESIA HERCVLANIOLA
SACRVM

Privatum hoc Dianæ cognomen à Ræsiorum familia derivatum est, à templo scilicet aut sacello in eorum possessionibus erecto. Huius Quinti Ræsij Quinti filij Surdini, aliud à Spanhemio citatur Epigramma, in quo is miles veteranus Cohortis septimæ Vigilum nuncupatur, sic se habens:

RAESIANORVM FAM.
Q. RAESIVS Q. FIL. PAC. SVRDINVS
MIL. VETER. COH. VII. VIGIL. V. F.
SIBI ET SVIS LIBERIS IDEM LIBERTIS
LIBERTABVSQVE SVIS DDXL IN HYPOGVM
TESTACIVM............

Ex Spanhemio.

PAC. quod esse Tribûs nomen judico, ut pote inter nomen & cognomen positum, fortè est PAL. id est Palatinâ tribu, vel PAP. Papiâ. *Hypogum* errore fabrili pro *Hypogæum*, Camera erat aliqua sub terra, ut in aliis lapidibus legitur.

XXXVI. Dianæ Tifatensis.

Capuæ in Monte Tifatis.

C. VELLEIO C. F. PAL. VRBANO — *PALatinâ tribu.*
MAG. FAN. DIAN. TIFAT. HONORATO
EQVO PVBLICO AB IMP. ANTONINO
AVG. CVM AGERET AETATIS AN. V.
C. VELLEIVS VRBANVS ET TVLLIA
NICE PARENTES D. D. D.

Cajus Velleius Caij filius Palatinâ tribu Vrbanus, Magister fani Dianæ Tifatensis, à monte Tifate prope Capuam sic dictæ, honoratus fuerat ab Imp. Antonino equo publico, hoc est equo qui impensis publicis alebatur, ut doctè probat Salmasius, libro de re militari veterum, non verò equestri Statuâ, ut olim putabam. Sæpe etiam in inscriptionibus subauditur vox honorato: sed mirum hunc cùm annum ageret quintum jam eo honore affectum fuisse ab Imperatore: sic Hadrianum *Marco sexenni honorem Equi publici detulisse* legimus apud Capitolinum. Capacius, qui eam in hist. Neapolit. adducit, sequentem etiam Neapoli citat.

M. METTIO
M. FIL. PAL. PIO EQVO PVBLICO
PRAEF. COHORT. V. THRACVM

Notavit jam Salmasius in libro de re Militari, miram illam loquutionem *Equo publico*, pro Equite qui Equum habet publicum.

XXXVII. Lunæ Campestris.

Prope Genzano.

LVNAE INVICTAE
CAMPESTRI
SACRVM
D. IVNIVS SEX. F. VEL. *Sexti Filius, VELinâ tribu.*
IANVARIVS PROCVR.
LVD. GALLIC. ET
IVNIA CASTA CVM SVIS
VOT. SOLVER.

Ex sched. Barberin.

Campestris Luna dicitur eo quòd in campis agrisve colendis observetur hic Planeta, dominiúmque in eos habere credatur.

XXXVIII. Cereris Orcilianæ.

Romæ

CERERI ORCILIANAE SACRVM
C. AVRELIVS ORCILIVS PARALIVS
M. AVRELI SEVERI AVG.
LIBERTVS......
...ORCILIANVM
....PROTICVM
...ALIAS PAR...
....LABE F.

Ex schedis Card. Barberin.

Cognomen hoc *Orciliana* tribuitur Cereri, eo quòd à familia Orcilia cultu peculiari adoraretur, & quasi ejus patrona existeret, ut testantur Orcilij & Orciliani nomina adjecta.

XXXIX. Cereris Conservatricis Organianæ.

Romæ.

CERERI CONS
ERVATRICI
ORGANIAN. SACR.
M. CLAVDIVS M. L.
ORGANIVS SACER
DOS BONAE DEAE
ET SACERD. CORP.
LVTORVM ET
TECTOR.

Ex sched. Barber.

Eadem est huius ac superioris denominationis ratio. *Organiana* Ceres ab Organio Sacerdote Bonæ Deæ, pariter & Cereris Cliente devoto.

X L. Mercurij Meneſtratoris.

Romæ.

CAELO AETERNO
TERRAE MATRI
MERCVRIO
MENESTRATORI
SACRVM POSVIT
L. OCTAVIVS
VERVS ET
OCTAVIA EVHODIA
MATER

Ex Peireskij ſchedis.

Mercurius Deorum erat miniſter, ideò Meneſtrator ſeu Miniſtrator vocatur. Cælum verò antiquiſſimum Deorum putabant, Saturni parentem, Terram ſiue Tellurem Deam Cæli vxorem Deorum matrem. Cætera obvia: ad alia propero.

X L I. Mercurij conſervatoris Orbis.

In agro Brixienſi.

MERCVRIO MAXIMO
CONSERVATORI ORBIS
C. SILIVS FVNDANVS
C. FIL. QVIR. XVVIR
SAC. FAC. STATVAM
ET ARAM CC
V. S. L. M

Ex Tomaſino.

Mercurius conſervator Orbis dicebatur, eo quòd mercatorum Deus eſſet. Aſt à mutuo regionum commercio conſervatio orbis, hominúmque grata ſocietas pendere videtur. Huic Cuius Silius Fundanus Caij filius Quirinâ tribu, Quindecimvir ſacris Faciundis Statuam, Arámque voverat. Quindecimvirorum officium erat libros Sybillinos cuſtodire, ludóſque ſæculares celebrare, de quibus plura Onuphrius in Civitate Romana.

X L I I. Mercurij lucrorum potentis.

In pago Italiæ Fonbanetti.

MERCVRIO LVCRORVM POTENTI
ET CONSERVATORI SACR.
C. GEMETINVS C. FIL. VALERIANVS
IIII VIR AP. PR. AR. ID. C. GEMETINVS
VALERIANVS SECVNDVS VALERIA
S..IS EX VOTO DONVM POSVIT
ET DEDICAVIT L. D. D. D.

Ex Peireskij ſchedis.

Qui commercio præſidebat non ineptè lucrorum potens & conſervator dicebatur. IIII VIR AP. PR. AR. ID. neſcio an parùm correctum, mihi ſaltem ignotus ſenſus. L. D. D. D. *Locus datus Decreto Decurionum*, huic nempe aræ collocandæ.

XLIII. Mercurij Nundinatoris.

In pago Birſat prope Vormatiam, lapis in quo ſculpti duo Mercurij cum caduceis, alter togatus, alter ſeminudus.

DEO MERCVRIO

NVNDINATORI

Ex D. Reiſel Vormatienſ.

Duo hìc ſculpti ſunt Mercurij, quaſi nundinas agentes, à quibus Nundinatoris cognomen. Mercatorum enim eſt, quorum patronus fuit Mercurius, in nundinis adeſſe & negotiari.

XLIV. Mercurij Ciſſonij.

Veſontione ann. 1679. *repert.*

DEO MERCVRIO CISSO

NIO DVBERATIA CASTVLA

NATIONE SYRIA TEMPLVM

ET PORTICVS VETVSTATE

CONLABSVM DENVO DE SVO

RESTITVIT

Ex D. Boiſot Priore Veſontinenſi.

Putabat Illuſtriſſ. Nicaſius Divionenſis Abbas, Ciſſonij cognomen derivari à κίσσα, quod eſt *Pica* avis garrula, & ad libidinem proclivis, unde verbum κισσάω concupiſco. Loquacitas autem non malè Mercurio tribueretur. Fuit etiam urbs in Thracia Ciſſus, & familia Ciſſonia. At inquit Barthius Epiſt. ad Daumium inter Reineſianas: *Harum barbararum appellationum origines, ipsâ ſcripturâ antiquitate eruere velle*, *neſcio an operæpretium fuerit, vel alicui perſpicaciori probabile. Scis quid Petronio dictum, ſuam regionem tam præſentibus eſſe numinibus plenam, ut facilius ſit Deum quàm hominem invenire.*

Citavi Inſcriptionem ſuprà, pag. 63. ubi legitur CISSONIAE, quod an referendum ad Iunonem, an verò ad familiæ illius Aphrodites nomen, ignoro.

XLV. Dei Vincij.

Seyſſel ad Rhodanum.

DEO VINTIO

POLLVCI

CN. TERENTIVS

BILLONIS FILIVS

TERENTIANVS

EX VOTO

Exſcripſi.

An Pollux Caſtoris frater Vintij cognomen aſſumat ex urbe Vence in Provincia, quæ olim Vincium aut Vintium appellata eſt, affirmare non auſim, cùm procul ab hac urbe reperiatur lapis iſte: quanquam ſimilis denominatio in Inſcriptione Marti dicatâ, non mediocriter me movet, ut id pro certo ſtatuam. His concipitur verbis.

MARTI

In urbe Vence.

MARTI VINCIO
M. RVFINVS SAL. IIIII VIR
ET INCOLA CEMENEL. EX VOTO

Id eſt, *Marti Vincio Marcus Rufinus Salinienſis Sextumvir & incola Cemenelenſis ex voto. Salinium* Caſtellane nunc vocatur, *Cemenelium* Cimies, utrumque in Provincia.

XLVI. Cæleſtis.

Florentiæ in Palatio magni Ducis, ex Africa allata.

CAELESTI AVG. S.
Q. MALLIVS PRIMVS
AD AMPLIATIONEM
TEMPLI ET GRADVS
DONAVIT * CXXV
VOT. SOL. LIB. ANI.

Exſcripſi.

Cælesti Augustæ ſacrum, Quintus Mallius Primus ad ampliationem templi & gradus donavit Seſtertia C X X V Voto ſoluto libenti animo. Quænam ſit Dea illa Cæleſtis, conjici poſſet ex alia Inſcriptione, ubi Bona Dea quæ à mulieribus colebatur, id cognominis habet.

Arculi in Italia.

BONAE DEAE SANCTISSIMAE CAELESTI
L. PASQVIDIVS FESTVS REDEMPTOR
OPERVM CAESARIS QVOD ADIVTORIO
RIVOM AQVAE CLAVDIAE AVGVSTAE
SVB MONTE AEFLIANO CONSVMMAVIT
IMP. DOMITIANO CAES. AVG. GERM. COS.
VI. NON. IVL.

Ex Io. Vaillant Antiquario Reg.

Vnde *Cæleſtem* illam quæ in priori memoratur, eſſe Bonam Deam ſuſpicabitur aliquis: verùm idem cognomẽ Veneri tribuitur in lapidibus antiquis; & certiora jam proferemus. At dicet quiſpiam *Aug.* Auguſto eſſe interpretandum: ſed in explicandis marmoribus parùm ſe verſatum proderet, nec nobis palmam præriperet. Certum enim, legendum eſſe *Cæleſti Auguſtæ*, ut in aliis *Iunoni Auguſtæ*, *Marti Auguſto*, *Veneri Auguſtæ*, ſexcentiſque ſimilibus. Ad propoſitum noſtrum propiùs accedit ſequens hæc.

Florentiæ.

INVICTAE CAELESTI
AVR. ONESIMVS
D. D.

Exſcripſi.

Ammianus Marcellinus ejus Deæ mentionem injicit l. 22. cùm ait Aſclepiadem Philoſophum, *Deæ Cæleſtis* argenteum breve figmentum quocunque ibat ſecum ſolitum afferre. Oſervandum autem hanc Deam *Cæleſtem* peculiariter apud Carthaginenſes cultam fuiſſe, ex quorum vicinia allatum eſt primum marmor, ut & fortaſſe iſtud ultimum. Sic enim Tertullianus in Apologetico: *Vnicuique*

etiam Provinciæ & civitati ſuus Deus eſt; ut Syriæ Aſtartes, ut Arabiæ Dyſares, ut Norici Belenus, ut Africæ Cæleſtis. Eſſe autem eandem ac Iunonem ſequentia comprobant. Idem Tertullianus paulò antè, *Illa*, inquit, *ipſa Virgo Cæleſtis pluviarum pollicitatrix*: quod Iunonis munus erat. Appuleius lib.6. Metamorph. *Magna Iovis Germana & conjux, ſive tu Sami, quæ querulo partu vagitúque & alimoniâ tuâ gloriatur, tenes vetuſta delubra: ſive celſæ Carthaginis, quæ te Virginem vecturâ Leonis cælo commeantem percolit, beatas ſedes frequentas.* Hæcque Carthaginenſium Dea in nummo Severi depingitur, in quo legitur INDVLGENTIA AVGuſti IN CARTHaginenſes, cum Dea Leoni inſidente capite velato, dextrâ fulmen, ſiniſtrâ ſceptrum geſtante. Vt eruditè notavit Iacobus Oyſelius in Theſauro numiſmatum, qui plura de ea refert. Herodianus lib. 5. ſcribit Carthaginenſes οὐρανίαν ſive *Cæleſtis* numen à Didone Phœniſſa accepiſſe, & Lunam credi, vocaríque Phœnicibus Ἀστροάρχην, quaſi dicas *Siderum rectricem*, vel *Cæli Reginam.* Ideo Afri Imperatorem eligentes Celſum unum ex triginta Tyrannis, *peplo*, id eſt *velo Deæ Cæleſtis* ornarunt, quaſi quodam regni ſymbolo: referente Trebellio Pollione.

Apuleius dicit eandem eſſe ac Deam Syriam, quæ ſimili etiam modo Leoni inſidens depingitur in nummo Hierapolitarum, ΘΕΑΣ ΣΥΡΙΑΣ ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ.

XLVII. Bonæ Deæ Veneris Cnidiæ.

Oxonij, unde allata ignoratur.

BONAE DEAE VENERI CNIDIAE

D. IVNIVS ANNIANVS HYMENEVS ET INVICTA SPIRA ET HAEDIMIANA

Ex Marm. Oxonienſ.

Venus Cnidia à Cnido urbe Cariæ ubi colebatur ita dicta. Horat. *ô Venus Regina Cnidi Paphrique.* Vide amplum Comment. in Marmoribus Oxonienſibus.

XLVIII. Togotis.

In Hiſpan. prope Tagum.

TOGOTI
L. VIBIVS
PRISCVS
EX VOTO

Ex Reineſio.

Ioannes Mariana qui primus hanc inſcriptionem retulit lib.1. de Regis inſtitutione, legendum cenſebat *Toxoti*, quaſi eſſet Dianæ Epitheton ab arcu & ſagittis, ſed nihil temerè immutandum, faciliúſque in noſtris conjecturis nos errare, quàm in marmoribus ſculpendis Lithotomi. Magis Reineſio placet Togoti, quod nomen Hiſpanicum barbarúmque Herois vel Dei indigenæ redolet, ut fuſiùs apud eundem Authorem Epiſt. ad Rupertum pag.241. videre eſt.

XLIX. Nymphar. Griſelicar.

In pago Greoulx Provinciæ Gallicæ, ad Balnea reperta.

NYMPHIS XI
GRISELICIS

Ex Peireskij ſchedis.

Prodeat jam in ſcenam Nympharum chorus, quæ hoc in pago veriſimiliter olim *Griſelo* dicto, cum recentiore nomine *Greoulx* conveniente Griſelicæ cognominabantur, balneorum illic celebrium cuſtodes.

L. Nympharum

L. Nympharum Percernium.

Vasione.

NYMPHIS AVG.
PERCERNIBVS
T. GINGETIVS
DIONYSIVS
EX VOTO

Ex sched. Peiresk.

Quam verò ob rationem *Percernium* agnomen adsciscant Nymphæ Vasionenses, tam mihi ignotum est quàm quod ignotissimum. Hoc duntaxat me non latet fuisse quosdam Percernios, quorum nomina in Gruterianis inscriptionibus leguntur. Sed an aliquis ejus familiæ Percerniæ Vasionem translatus fuerit, qui Nymphis istis nomen suum commodaverit, quis affirmare queat, aut negare?

LI. Horithyæ.

Firmi in Piceno.

HORITHYAE
L. BARBIVS L. LIB.
THEOPOMPVS
NAV. MERKAT.
V. S.

Ex Reinesio.

Orithyæ litabat Lucius Barbius Navicularius Mercator, eo quòd esset Aquilonis uxor, quo fortè vento opus habebat. Vide *Reines.* pag. 298. *Epistolarum ad Hofmannum.*

LII. Aquarum Albularum.

Romæ, apud Sculptorem ædium Barberinarum.

AQVIS ALBVLIS
SANCTISSIMIS
VLPIA ATHENAIS
CLAVD. . . AVG. .
LIS VXOR
LIBENS

Exscripsi.

Nobilissimum Italiæ fluvium Albulam olim dictum fuisse discimus ex Dionysio Halicarnasseo, Regéque Albæ Tiberino, prælio iuxta flumen commisso, ab éo abrepto, Tiberim de ejus nomine vocatum. Verùm ab istis antiquitatibus abstinentes tam diffitis, Strabonem audiamus. *Planiciem eam per quam delabitur Aniene fluvius, Albulæ etiam perfluunt aquæ frigidæ, quæ ex pluribus fontibus delapsæ, variis morbis remedium præbent, potæ aut in balneo usurpatæ.* Hinc proculdubio ab utilitate, earum sanctitas asseverata.

LIII.

LIII. I. D. fortè *Iunonis Divinæ.*

Patavij, apud Excell. Comitem Lazaram.

I. D.
C. HELVIVS
ROMANVS
PRO SE ET SVIS
V. S.

Exscripsi.

Varias Explicationes pati possunt hæ duæ literæ I. D. *Iovi Deo*, sic ut in antiquo nummo: *Isidi Dominæ*, ut habet lapis Bononiensis, quem illic exscripsi. Verùm alia excogitare cuique liceat; forte etiam incognitus aliquis Deus, cui Caius Helvius votum solverat. Eruditiss. Vrsatus in Historia Patavina existimat hos characteres I. D. *Iunoni Divinæ* explicari debere, quia Iuno Patavij Templum haberet, cui opinioni non refragor.

LIV. Proxumorum.

Vasione.

1

PROXVMIS
SENECA SECVNDI
FIL.

2

PROXSVMIS
POTITA C. COD
ONI F. V. S. L. M.

Ex sched. Peiresk.

Nec faciliùs Diis istis larvam dettaham, quis enim eos nunc noverit, qui olim vicinis, proximísque tantùm innotuerant? Putabat D. Nicol. Bon Proximos esse Penates, qui domestici & proximi sunt. Vnde Cicero Penates illos dicebat, qui penes nos sunt.

LV. Dulovij.

Vasione.

1

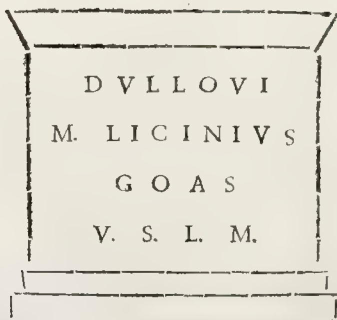
DVLOVIO

2

INO DVLOVI VIVOS

Ex Suaresio Episc. Vasion.

3

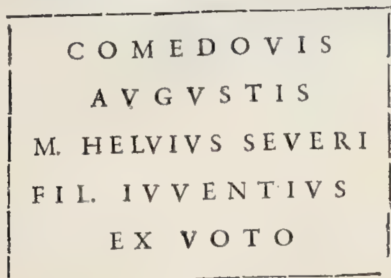
Ex eodem.

In ultima hac basi sculptus est in latere Deus *Dullovius* sedens Palmis circundatus. Sed quis hic

hic Deus alibi gentium ignotus? Vasionensis certè, cùm toties ejus nomen ea in urbe repetatur: sed plura à me non quæras.

LVI. Comedovorum.

Aquis Sabaudicis.

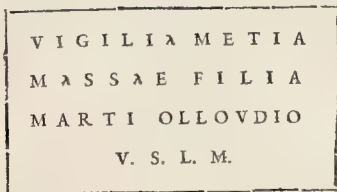
COMEDOVIS
AVGVSTIS
M. HELVIVS SEVERI
FIL. IVVENTIVS
EX VOTO

Exscripsi.

Quodnam insuper barbarum Allobrogicúmve numen nobis obtrudat Marcus Helvius Severi filius Iuventius, mirari potiùs licet quàm divinare. Exhibetur incorrectiùs à Guichenone, cujus erroribus in describendis lapidibus fidere, inscriptiones quas propriis usurpavi oculis, me vetuerunt.

LVII. Martis Olloudij.

Aquis sextiis apud D. Sibon I. V. D. lamina ænea urnæ imposita, & Antipoli reperta.

VIGILIλ METIA
MλSSλE FILIA
MARTI OLLOVDIO
V. S. L. M.

Ex D. Sibon Regio Thesaurario.

Id est, *Vigilia Metia Massæ filia Marti Olloudio votum solvit libens meritò.* λ sæpiùs in marmoribus pro A reperitur. Quid sibi velit istud Olloudij cognomen ignoro, nisi fortè ab ὄλλυμι, quod est *perdo, destruo*, Mars enim humani generis destructor, originem trahat. Sic quidam Apollinis etymon tradunt ab ἀπόλλυμι, de quo consule Vossij Etymologicum.

LVIII. Matris Deum Angistes.

Venetiis, ex Græcia allata.

Sedet hic Cybele turrito capite, Tympanum dextrâ gestans, Cornucopiæ sinistrâ, duos Leones ad pedes habens:

Subest Inscriptio.

ΜΗΤΡΙ ΘΕΩΝ ΑΓΓΙΣΤΕΙ ΑΜΕΡΙΜΝΟΣ ΟΙΚÒΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ
Ε Υ Χ Η Ν

Id est,

Matri Deûm, sive Deorum, Angisti, vel fortè Agdisti, Ameriminus OEconomus Vrbis votum posuit.

Inſculpta eſt in ſuperiori parte Cybele ſedens capite turribus coronato cum duobus Leonibus ad pedes, qui ipſius frequens eſt typus, ſicut & Matris Deûm cognomen, teſtibus Albrico, tabulíſque marmoreis. De titulo ΑΓΓΙΣΤΕΙ hæc ad me Gallandius noſter. Videtur ſculptum eſſe ΑΓΙΣΤΗΙ, quod idem eſſet ac ΣΕΒΑΣΜΙΑΙ Auguſtæ, Heſychius enim ἀγιςεῦν exponit σέβειν. Verùm dum Pauſaniam evolvo, is mihi difficultatis ambages recludit: pag. quippe Aldin. Edit. 174. narrat de Agdiſtide & Atti fabulam, & Heſychius, Ἄγδιςις, ἡ αὐτὴ τιμηκὶ τ̃ θεῶν. Nec obſcurè Pauſanias ipſe eandem eſſe cum matre Deorum indigitat, quandoquidem à Dyndimene matre aliam non fuiſſe ἄγδιςιν innuit. Itaque non dubita, mi Sponi, legere mecum ΜΗΤΡΙ ΘΕΩΝ ΑΓΔΙΣΤΕΙ. Strabo de eodem nomine non conticuit lib. 10. ubi varias Matris Deorum appellationes recenſet. Nam certè quamvis illic ſcribatur Αἰςιν, optimè Caſaubonus notavit legendum eſſe Ἄγδιςιν, ex Heſychij textu ſuprà laudato. Sed vir ille aliàs diligentiſſimus Pauſaniam de eâdem Agdiſtide non inſpexerat.

Cybele etiam ſæpiſſimè *Mater Deûm magna Idæa* vocabatur, quòd in monte Phrygiæ Idà coleretur, ídque quatuor his ſingularibus litteris M. D. M. I. ſæpe diſignabatur, ut in ſequenti marmore eleganti.

LIX. M. D. M. I.

Deæ Vocontiorum ante aliquot annos eruderata.

M. D. M. I.

SACR. TRIB. TAVR. FECER.
CVM SVIS HOSTIS ET APPARAM.
OMNIB. L. DAGID. MARIVS PON
TIF. PERPET. CIVIT. VALENT.
ET. VERVLLIA. MARTINA. ET
VERVLLIA. MARIA. FIL. EORVM
PRO. SALVTE. IMP. ET. CAESAR.
PHILIPPORVM. AVGG. ET. OTACI
LIAE. SEVERAE. AVG. MATRIS
CAES. ET. CASTROR. PRAEEVN
TIBVS. SACERDOTIBVS. IVNI.
TITO XV. VIR. ARAVSENS. ET
CASTRICIO. ZOSIMIONE. CI
VITAT. ALBENS. ET. BLATTIO
PATERNO. CIVITATIS. VOC.
ET FABRICIO. ORFITO. LIBER.
PATRIS. ET. CETERIS. ADSIS
TENTIBVS. SACERDOTIBVS
V. S. L. M. LOCO. VIRES. CON
DITAE. DIE. PRID. KAL. OCT.
IMP. PHILIPPO. AVG. ET. TITI
ANO COS.

Ex D. Chion.

Si cui faceſſant negotium, ut in lapide ſculptæ ſunt abbreviatæ voces, en eas integras.

Matri

Matri Deûm magnæ Idææ. Sacræ Tribus Taurobolium fecerunt cum suis hostiis & apparamentis omnibus, Lucius Dagidius Marius Pontifex Civitatis Valentiæ & Verullia Martina, & Verullia Maria filia eorum, pro salute Imperatoris & Cæsaris Philipporum Augustorum & Otaciliæ Severæ Augustæ matris Cæsaris & Castrorum, præeuntibus Sacerdotibus Iunio Tito Quindecimviro Arausensi & Castricio Zosimione Civitatis Albensis & Blattio Paterno Civitatis Vocontiorum & Fabricio Orfito Liberto Patris (Philippi) vel *Liberi Patris* (Sacerdote) *& ceteris adsistentibus Sacerdotibus, voto soluto libens meritò. Loco vires conditæ. Die pridie Kalendas Octobris Imperatore Philippo Augusto & Titiano Consulibus.*

Sacræ Tribus, id est sacris destinatæ. *Taurobolium* est sacrificium Taurorum, quorum sanguine perfundebatur aliquis, qui ideo Taurobolium percipere dicebatur, ut in sequenti inscriptione. *Vires Tauri*, ni fallor sunt ipsius testiculi, qui ad imitationem Sacerdotum Cybeles, imò & Attidis ipsius amasij, Tauro abscindebantur.

1

Romæ.

In villa Borghesia.

M. D. M. I.
D. D. N. N. CONSTANTIO
ET MAXIMIANO NOBB. CAESS.
CONSS. XVIII. CAL. MAII
IVLIVS ITALICVS V. C. XV. VIR. S. F.
TAVROBOLIVM PERCEPI FELIC.

Exscripsi.

2

Romæ.

M. D. M. I. ET ATTINIS SACR.
FLAVIVS RVFIVS SABINVS VOLV
SIANVS VIR CLARISSIMVS ET INLVS-
TRISS. PONTIF. MINOR VICARIVS ASI.
ET CAECINA LOLLIANA CLARISS. ET
INLVSTRISS. FEM. STAT. EX AERE
S. P. DEDICARVNT

Ex sched. Barberin.

Prima sculpta fuit anno Dominicæ Incarnationis 294. Constantio & Maximiano Cæsaribus Consulibus. Superior verò anno 246. Philippo & Titiáno Consulibus. Secunda conferenda cum Inscriptionibus Gruterianis pag. XXVIII. 5. & 6.

L X. Nortiæ.

Romæ in Villa Cesarini.

Festi Avieni filij Poëtæ, insignis memoria.

R. FESTVS V. C. DE SE AD DEAM NORTIAM
FESTVS MVSONI SVBOLES PROLESQVE AVIENI
VNDE TVI LATICES TRAXERVNT CAESIA NOMEN
NORTIA TE VENEROR LARE CRETVS VVLSINIENSI
ROMAM HABITANS GEMINO PROCONSVLIS AVCTVS HONORE
CARMINA MVLTA SERENS VITAM INSONS INTEGER AEVVM
CONIVGIO LAETVS PLACIDAE NVMEROQVE FREQVENTI
NATORVM EXSVLTANS VIVAX ET SPIRITVS OLLIS
CAETERA COMPOSITA FATORVM LEGE TRAHVNTVR
SANCTO PATRI FILIVS PLACIDVS
IBIS IN OPTATAS SEDES NAM IVPPITER AETHRAM
PANDIT FESTE TIBI CANDIDVS VT VENIAS
IAMQVE VENIS TENDIT DEXTRAS CHORVS INDE DEORVM
ET TOTO TIBI IAM PLAVDITVR ECCE POLO

Exscripsi.

Quænam fuerit illa Dea Nortia, quam suis carminibus veneratur Rufius Festus, dicere arduū est.

Eam quidem in agro Sutrinorum præcipuè cultam constat ex Tertulliano in Apologetico, his verbis. *Romanas, ut opinor, provincias edidi, nec tamen Romanos Deos earum: quia Romæ non magis coluntur, quàm qui per ipsam quoque Italiam municipali consecratione censentur. Crustuminiensium Belventinus, Narniensium Viridianus, Æsculanorum Ancaria, Volsiniensium Nursia, Ocriculanorum Valentia, Sutrinorum NORTIA, Faliscorum in honore est Pater Curis:* Vbi fortè reponenda esset *Nortia* ad Volsinienses, nisi eadem sit ac Nursia. Quia tamen non admodum distant Sutrium & Vulsinium, fieri potest ut Vulsiniensis hic Poëta, Sutrinorum Deam Nortiam coluerit.

Festi cujusdam Proconsulis Asiæ, Valentis tempore meminere Zosimus & Suidas, eúmque ut crudelissimum traducunt. Verisimilius est hunc Festum cuius est lapis, eundem esse qui in Inscriptione Atheniensi Rufius Festus Proconsul Græciæ vocatur. R. enim potest esse Rufius. Filius autem indigitatur Avieni, quem non diversum esse ab illo Poëta, cujus habemus carmina, existimo. Vnúsq; ex eius illustribus proavis indigitatur *Musonius*, Philosophus ille Stoicus Apollonij Tyanæi familiaris, sublatus à Nerone ob loquendi nimiam libertatem: oriundus quippe ex eadem civitate, quæ patria Festi erat, *Vulsinio* nunc *Bolsena*.

LXI. Herculis ponderum.

Romæ, in villa Cæsarini.

HERCVLI PONDERVM
Q. AEMILIVS VIBIANVS
B. TRIB. COH. III....

Exscripsi.

Herculésne ponderum custos, ob justitiam & æqualitatem ab eo dilectam, an verò in ejus templo deposita pondera, ut in Templo Opis? B. TRIB. COH. III. est *Beneficiarius Tribuni Cohortis tertiæ.* Alia vide cognomina Herculis in Nummographorum Libris, ut Herculis *Deusoniensis*, ab urbe Galliarum Deusona, apud Ægidium Lacarry lib. 2. de Coloniis Galliarum: *Magusani*, apud Oyselium, non Marcusani ut habetur apud Gruterum, *Gaditani*, *Lybici*, *Erymanthini*, apud varios: ΟΠΛΟΦΥΛΑΞ verò in nummo Smyrnæorum & marmore Oxoniensi vocatur.

LXII. Herculis Conservatoris Domus Vlpiorum.

Romæ.

HERCVLI CONSERVATORI
DOMVS VLPIORVM
SACRVM
M. VLPIVS AVG. N. — Augusti nostri *servus*
VERECVNDVS

Ex schedis Barberin.

Hercules Patronus erat domus Vlpiorum, unde Trajanus, qui de hac erat familia, in quodam nummo sub Herculis facie exhibetur.

LXIII. Herculis Somnialis.

Florentiæ, in ædib. Car. Strozzi.

V. F.
CVLTORES HERCVLIS
SOMNIALIS IN......
DIS MANIBVS SIBI ET
POSTERISQVE SVIS II QVI
INFRA SCRIPTI SVNT
Q. CAECILIVS Q. GALLV
CELLANVS T. FABIVS
L. ATTILIVS
SEX. SCVTARIVS

Exscripsi.

Quam

Quam ob causam Somnialis cognomen habuerit Hercules, vigilantissimus Heros, mihi ignotum est; at sanè omnia veterum somnia discutere velle, somniantis animi exercitium foret. De hoc tamen cognomine hæc ad me Nicolaus Bon Cretensis I. V. D. Academicus Dodonæus Venetiis: Somnialem Herculem reperio, qui somno expergefactus latrones clavâ interfecit, in cujus honorem erecti sunt Pinarij & Potitij Sacerdotes. Somnialem etiã Herculem invenio in pugna Pygmæorum, unde Alciatus: *Dum dormit, dulci recreat dum corpora somno*, &c. Sed meliori sententiâ Somnialem Herculem perpendo, qui ægrotis saluberrima somniã speranda dedit, unde mos eis ad Herculis ædem accedere, ut in somniis de ægritudine curandâ monerentur.

LXIV. Genij familiæ monetalis.

Romæ, in villa Montalto.

GENIO
FAMIL. MONETAL.
DEMETRIVS CAES. N. SER.
EPAPHRODITIANVS

Exscripsi.

Geniorum apud antiquos infinitus erat numerus. Genium enim suum habebant Regna, Provinciæ, urbes, Senatus, populus, Collegia, Imperatores, familiæ & privati quique. Intelligo per familiam monetalem varios opifices, qui cudendæ monetæ operam dabant, quorum pars in sequenti inscriptione à Grutero edita, quam in Villa Matthæi exscripsi Romæ. *Herculi Augusto sacrum; Felix Augusti Libertus Optio & Exactor auri arg. aris, item signatores, Suppostores, Malliatores monetæ Cæsaris nostri.* Huic Genio Demetrius Cæsaris nostri servus Epaphroditianus, aram illam de sua pecunia dederat dicaveràtque.

LXV. Genij Canonis.

Romæ.

HERMA DE SVO DAT
GENIO CANONIS ATTALI
LIBERTI
GENIO PASICLENIS ATTALI
SERVI.

Exscripsi.

Genij privatorum hoc sit exemplum. Herma enim Genio amicorum suorum Canonis & Pasiclenis hunc lapidem voverat.

LXVI. Genij Iucunditatis.

Veronæ.

GENIO
IVCVNDITATIS
FLORAEQ.
S.

Ex Onuphr. Antiquit. Veron.

Virtutes & vitia pro Diis colebant Romani. Iucunditatem quidem Deæ titulo non veneratus est quisquis hunc lapidem sculpsit, sed Genium à se effictum jucunditati præsidentem. Ecce & alios Genios insolitos.

N 5 LXVII

LXVII. Genij Æternalis.

Romæ.

GENIO AETERNALI SACR.
L. IVNIVS L. L. VERVTVS
SYRIANVS
PRAEPOSITVS AB ARENT.
SCAEN. TREPTE M. M. M. L.
VERECVNDA FECERVNT

Ex ſched. Barberin.

LXVIII. Genij Placiferi.

Ibidem.

GENIO PLACIFERO SANCT.
SACRVM
SEX. CETONIVS SEX. F. PAL. PTOLEMEVS
ET SEXTIA NYMPHIDIANA
VOTO SVSCEPTO
ANIM. LIBENT.
DEDICAVERVNT

Ex iiſdem ſched.

LXIX. Genij Centuriæ.

Ibidem.

GENIO CENTVR. SACR.
C. AVFIDIVS C. F. SER. PRISCILLVS
C. ANTISTIVS C. F. PAL. CIRRATVS
P. VISELLIVS P. F. OVF. AVARISTVS
HON. MISS. SIG. AEN.
SVA PEC. DEDICARVNT

Ex iiſd. ſched.

LXX. Genij Conſervatoris Domus Balbinorum.

Romæ, in via Appia.

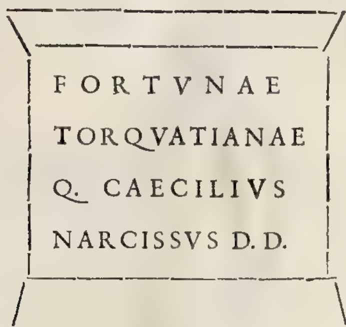
GENIO CONSERVATORI
DOM. BALBINORVM
SACRVM
D. CAELIVS SEX. F.
ESQVILINA
CALVINIANVS

Ex ſched. Barber.

LXXI.

LXXI. Fortunæ Torquatianæ.

Romæ, apud Cardin. de Maximis.

Exſcripſi.

Torquati Romæ Illuſtres à Manlio Torquato oriundi, qui torque hoſti detracto hoc cognomen reportavit. In eiúſque familiæ memoriam ædes aliqua vel ara erat eorum Fortunæ dicata, quæ exinde Torquatiana vocabatur. De ea ad me ſcribit amicus D.Nicol. Bon; duplicem,inquit,Fortunam invenio in Torquatis,unam in Caio Manlio deplorandam, alteram in Nonnio Aſprenate Torquato laudandam, qui aureo torque in ludis Trojanis,etſi lapſu debilitatus ab Auguſto donatus fuit, ut refert Suetonius in Aug. Sed arguendus Carolus Stephanus qui fortunatiſſimum recenſet Valerium Torquatum, cùm tamen nullus ex familia Valeria Torquati cognomine potitus ſit. Cæterùm nihil eſt quod me moveat, ut hunc Quintum Cæcilium Narciſſum eundem eſſe putem cum celebri illo Narciſſo Claudij liberto.

LXXII. Fortunæ Tullianæ.

Romæ, in villa Iuſtiniani.

TI. CLAVDIVS AVG. L.
DOCILIS
AEDITVVS AEDIS
FORTVNAE TVLLIANAE

Mirum eſt P. Victorem huius ædis Fortunæ Tullianæ in ſua Romæ deſcriptione nullam facere mentionem: ſed fortè fuit tantùm ædicula, ex iis ſcilicèt quarum nomen non expreſſit, cujus ædituus erat Tiberius Claudius Docilis Augusti Libertus.

LXXIII. Hoſiri, & Fortunæ Superæ.

Romæ.

MVTILLIA
ALBANA
HOSIRI ET
FORTVNAE
SVPERAE
IMPERIO
POSVIT

Hoſirum numen ignotum mihi videtur, neque enim Oſiris eſt qui ſine aſpiratione ſcribitur, & in genitivo habet Oſiridis; ſed notiſſimum fuit Mutilliæ Albanæ,quæ eius imperio,id eſt,juſſu, ipſi & Fortunæ Superæ aram poſuerat.

LXXIV. Fortunæ Barbatæ.

Romæ.

Ex ſchedis Domini de Bagarris.

Statuitur ab Onuphrio in ſecũda regione Romæ ædicula Fortunæ barbatæ. Erat ergo Fortuna Virilis, non ſecus ac Fortuna Muliebris. Dij enim, ut quibuſdam placet, utriúſque erant ſexus. Sic Luna aliquando in nummis habitu virili exprimitur, túncque Deus Lunus audit, cujus meminit Spartianus in Caracalla. Sic Liberum & Liberam alia numiſmata: ſic Venerem maſculam ſtatuæ quædam exhibent, vetúſque Poëta Calvus confirmat:

Pollentemq́; Deum Venerem.

Sed hæc notiora ſunt, quàm ut ea perſequi neceſſe ſit.

LXXV. Matronarum Vediantiarum.

Prope Nicæam Provinciæ.

MATRONIS
VEDIANTIABVS
P. ENISTALIVS P. F.
CL. PATERNVS CEMENELENSIS
OPTIO AD ORDINE 7 LEG. XXII
PRIMIGENIAE PIAE FIDELIS
L. M.

Ex Peireskij ſchedis.

Plinius in Italiæ deſcriptione meminit populorum Provinciæ contiguorum ab Oriente, qui ab eo Vediantij vocantur & à Ptolemæo Οὐεδιάντιοι, quorum Metropolis erat Cemenelium nunc *Cimies* vulgò dictum, ad Nicæam urbem. Illius civis erat *Publius Eniſtalius Publij filius, Claudiâ tribu, Decurio Legionis vigeſimæ ſecundæ,* qui Matronis hujus regionis hoc *lubèns meritò* adſcripſerat votum. Matronæ autem erant Deæ quædam Provinciarum urbiúmque tutelares, eædémque Matræ & Matres dictæ, ut in ſequentibus lapidibus.

LXXVI.

LXXVI. Matrum Gerudatiarum.

S. Esteves in Provincia.

MATRIBVS
GERVDATIABVS
IVLIA MINIA
V. S. L. M.

Exscripsi.

Matres Gerudatiæ fortè fuerunt urbis *Gerundæ*, quæ nunc etiam Girona in Catalaunia, tutelares Deæ, quamvis enim hæc ara in Provincia extet, nil impedit locorum distantia, nec absonum est Provincialem aliquem, vel Catalaunum inibi commorantem numini Catalaunensi votum solvere, sicuti nemo jam miretur Gallum Italúmve aliquem se Divo Iacobo Compostellæ devovere. Ecce aliam inscriptionem Matrum Neomagi effossam.

LXXVII. Matrum Mopatum.

Neomagi, *Nimegues*, reperta ann. *1669.*

MATRIBVS
MOPATIBVS
SVIS
M. LIBERIVS
VICTOR
CIVES
NERVIVS
NEG. FRV.
V. S. L. M.

Ex Smetij Antiquit. Neomag.

Matres has Mopates ab aliquo inferioris Germaniæ loco sic dictas esse reor, quibus *Marcus Liberius Victor Civis Nervius & Negotiator Frumentarius votũ solverat libèns meritò.* Nervij autem Populi Galliæ Belgicæ, quorum Geographi nonnulli Tornacum, *Tournay*, unam ex præcipuis urbibus fuisse censent. Notandum has Matres ferè tantùm in Gallia & Germania fuisse cultas, raró enim alibi earum reperiuntur Inscriptæ Aræ. Apud has quidem nationes Fœminæ quædam pro Deabus habitæ. Tacit. lib.4.cap.61. de Velleda. *Ea virgo nationis Bructeræ, latè imperitabat, vetere apud Germanos more, quo plerasq; fœminarum fatidicas, & augescente superstitione arbitrentur Deas.* Idem ferè lib. de mor. German. cap. 8. *Inesse quinetiam Fœminis sanctum aliquid & providum putant,* &c.

LXXVIII. Matrum.

Aquis Sextiis, apud D. Thomassin de Mazaugues, Parlamenti Consiliarium.

Vasione.

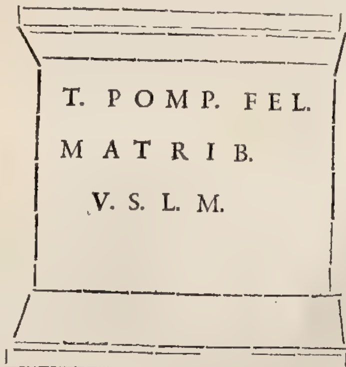
MATRIBVS
AD CVLTVS
VASSEDON.
S. F. V. S. L. M.

Ex Boissæi Miscellis.

Ibidem.

MATRIBVS
V. S. L. M.
Q. ABVDIVS
FRONTONIS L.
THEODOTVS

Ex P. Colomby.

Ex D. de Mazaugues.

Vasione.

MATRABVS
V. S. L. M.
EVNEOS SEX.
AFRANI L.

Ex P. Colomby schedis.

In Scotia ad Vallũ Severi.

MATRIBVS
MILITES
VEXILL. IO
LEG. XXVI.
BRITTON.
V. S. L. P. M.

Ex D. Fabl Scoto.

Matres seu Matras, ut aliquando barbarè vocitabant, exposuit eleganter Doctissimus Chorerius in Viennensium Antiquitatibus, easque ut Provinciarum Genios à rusticis primò, inde ab urbanis cultas, à Severi præcipuè tempore. Observa apud Gruterum in marmore pag. XCII. legendum *Matrabus* non *Mairabus*, ut erratum est in Operis indice. Eædem Matres in brevi inscriptione Græcâ designantur, ΑΡΗΙ ΜΗΤΡΑΣΙ ΚΑΙ ΔΙΟΣΚΟΡΟΙΣ, *Marti, Matribus & Iovis filiis Castori & Polluci.* In sequenti *Matris* non *Matribus* legitur, à nominativo Matræ.

Lugduni.

SAPPIENA
LYCꟷINIS
MATRIS
V. S. L. M.

Exscripsi.

ꟷ Sæpe in antiquis marmoribus reperitur pro H. ut in hoc cognomine Lychnis.

LXXIX. Gabiarum.
Coloniæ Agrippinæ.

1	2	3
GABIABVS	MATRONIS	MATRONIS GA
C. CAMPANIVS	GABIABVS	BIABVS SVETON.
VICTOR L. I. M. P.	CELOR. IVSTVS	CERTVS ET PAT
F . . .	V. S. L. M.	ERNVS V. S. L. M.

Ex Stephani Broëlmanni Specimine Historiæ Agrippinensis.

Non dubito quin ab aliquo loco, Gabiarum cognomen Matronis tributũ sit, quæ in alia Inscriptione à Grutero citatâ, Iunones Gabiæ, id est Genij illius loci vocãtur. Plin. l. 2. hist. nat. *Major Cælitum populus etiam quàm hominum intelligi potest, cùm singuli quoque ex semetipsis totidem Deos faciant, Iunones Geniósque adoptando sibi.* Iunones erant præsertim fœminarum Genij, ut suprà diximus.

LXXX. Herarum Auscarum.
In Aquitania.

FANO HER. AVSC.
ORRITS HE. SACRVM
G. VAL. VALERIANVS

Ex Oihenarto.

Fano Herarum Auscarum interpretatur Author Notitiæ Vasconiæ qui eam adducit: secunda linea ignota. Aquitanorum, ait Mela, clarissimi sunt *Ausci*: & Novempopulanos commendant Ausci & Vasates, inquit Ammianus Marcellinus. Heras autem, Matres, & Matronas pro iisdem habitas fuisse censeo.

LXXXI. Ausanarum.
Lugduni.

PRO SALVTE DOM.
N. IMP. L. SEPT. SEVERI
AVG. TOTIVSQVE DOMVS
EIVS AVFANIS MA
TRONIS ET MATRIBVS
PANNONIORVM ET
DELMATARVM
TI. CL. POMPEIANVS
TRIB. MIL. LEG. I. MIN.
LOCO EXCVLTO CVM
DISCVB†ONE ET TABVLA
V. S.

Exscripsi.

Hanc

Hanc Inscriptionem habet quidem Gruterus, sed quinque ultimis lineis truncatam. Ecce eam sine abbreviationibus. *Pro salute Domini nostri Imperatoris Lucij Septimij Severi Augusti totiúsque domus eius, Aufanis Matronis & Matribus Pannoniorum & Delmatarum, Tiberius Claudius Pompeianus Tribunus Militum Legionis primæ Minerviæ, loco exculto cum discubitone & tabulâ Votum solvit.* Eæ autem Aufanæ Matronæ in Pannonia Dalmatiáque notæ, salutis Severi custodiam habentes, quæ fuerint, ignorare facilius est, quàm assequi. Claudij Pompeiani plures in Historia memorantur sub Commodo & Severo, quorum aliqui Consulatu potiti sunt, hujus Tiberij Claudij Pompeiani sine dubio affines. Discubitonem locum ubi ad comedendum discumbebant dictum censeo, infrequenti sanè vocabulo. Legionis primæ Minerviæ mentio est in pluribus Lugduni inscriptionibus, unde sæpiùs hîc eam hyemis stativa habuisse putem. Aufanæ istæ Matronæ vel Aufaniæ memorantur in hac Inscript. Neomagensi ann. 1628. reperta.

Neomagi.

MATRONIS
AVFANIABVS
T. ALBINIVS
IANVARIVS
S. L. M.

Ex Antiquit. Neomag.

LXXXII. Campestrium.

In pago Bekinga Ducatus Virtemberg. prope Hailbronnam eruta ann. 1677.

CAMPESTRIB.
EX VOTO
C. SANCTINIVS
CAI. FIL. OVF.
AETERNVS PR.

Ex D. Reichelt Professore Mathemat. Argentoratensi.

Campestribus ex voto Caius Sanctinius Caij filius, Oufentinâ tribû, Æternus, Prætor. Campestres eædem fortè sunt ac Matres, seu Matronæ Campis præsidentes. Similem citat Gruterus pag. MXV. in istius pagi vicinia. Ecce eas iterum in sequenti lapide.

LXXXIII. Sulevarum.

Romæ.

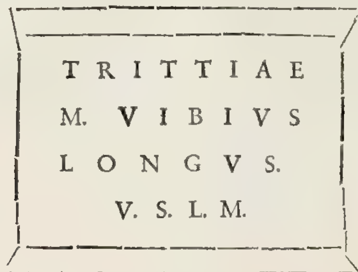
SVLEVIS ET CAMPESTRIBVS
SACRVM T. AVRELIVS QVINTVS
7 LEG. VIIX GEMINAE VOTVM
SOLVIT LAETVS LIBENS DEDICAVIT
VIII K. SEPTEMBRES BRADVA ET
VERO COSS.

Ex D. Fabretty.

Obmutesco in his numinum monstris, *Sulevis*, quibus simul ac *Campestribus Titus Aurelius Quintus Centurio Legionis decimæ septimæ Geminæ votum solvit.* Adsunt in superiori parte lapidis Deæ tres sedentes, infra quas sacrificium Verris peragitur, à quibusdam figuris sago vestitis. Dedicatio aræ Octavo Kalendas Septembres facta est, Bradua & Vero Consulibus, qui integro nomine in Fastis Capitolinis *Titus Vibius Barus* & *Apius Annius Bradua* vocantur: ubi loco *Bari* vel *Vari*, reponendus *Verus*, ut ex hoc marmore, tum ex Fastis Siculis constat. Incidit is Consulatus in annum æræ Christianæ 161. sub Antonino Pio.

LXXXIV. Trittiæ.

In Provincia, territorio de Pierrefeu.

Ex Peireskij ſchedis.

De Nympha Tritia hæc Pauſanias memorat, ubi de Tritia urbe Achaica. Alij, inquit, à Marte tradidere *Tritiam* Tritonis filiam compreſſam fuiſſe, Minervæ Sacerdotem, dum virgo eſſet: Menalippum Marte & Tritià natum urbem condidiſſe, & à ſe auctam de matris nomine appellaſſe. Ibidem Marti & Tritiæ rem divinam facere ſolemne habent. Ex his conjicere licet Vibium Longum huic Deæ votum ſolventem, origine Græcum fuiſſe, in Gallia commorantem, vel ſaltem huic innotuiſſe viro Deam Tritiam, ſive fuerit in Achaia duntaxat culta, ſive etiam ex Græcia in Galliam tranſmiſſus fuerit ipſius cultus.

LXXXV. Eumeli.

Neapoli.

ΕΥΜΗΛΟΝ ΘΕΟΝ ΠΑΤΡΩΟΝ
ΦΡΗΤΟΡΣΙΝ ΕΥΜΗΛΕΙΔΩΝ
Τ. ΦΛΑΥΙΟΣ ΠΙΟΣ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ ΑΝΕΘΗΚΕΝ
ΣΥΝ ΤΩ ΦΛΑΥΙΩ ΤΕΚΝΩ

Ex Capac. Hiſt. Neap.

Eumelum Deum patrium gentilibus Eumelidarum Titus Flavius Pius Curator poſuit cum Flavio filio. Herois Eumeli meminit Pauſanias in Achaicis, quem Patrenſium primum Regem conditorémque ait, unde fortè quis conjiciat non legendũ πατρῷον, ſed Πατρέων. Verùm nihil temerè ſoleo immutare. Neapolis enim cùm fuerit Græcorum Colonia, non dubium eſt, quin eorum Deos Heroáſque coluerit: ac præcipuè *Eumelum* hunc, quem neſcio an ex Authoribus antiquis, Summontius in Hiſtoria Neapolitana patrem Sirenis Parthenopes fuiſſe aſſerit, Fundatricis Neapoleos urbis. Hyginus memorat Eumelum Admeti & Alceſtæ filium, qui naves ex Perrhæbia ad bellum Troianum deduxit. Φρατρία erat tertia pars Tribûs: ij verò qui ex eadem *Phratriâ* erant, *Phratores* & φρήτορες vocabantur, teſte Suida, & Iulio Polluce, ſed hæc tantùm Athenis Verùm & Phratria & Phratores aliam ſignificationem ab illa diverſam obtinent, de qua Heſychius, φρήτρα καὶ φρήτρη, φρατρία (legendum φρατρία) συγγένεια, πατρικὴ γενεά: in voce verò φράτορες poſt allatam priorem ſignificationem, ſubjungit συγγενεῖς, idémque profert Suidas. Ex quibus colligere licet, poſtremam ſignificationem hoc in lapide priori anteponendam eſſe. Φράτορες ergò quorum hic mentio, non inconſultò Gẽtiles vocamus. *Gentiles* enim *ſunt*, inquit Cicero in Topicis, *qui eodem inter ſe nomine ſunt*, quales hîc Eumelidæ qui Gentilis ſui ſtatuam vel aram poſuerunt. Gentilem Eumelum vocare licet eodem ſenſu, quo Tullius, Quæſt. Tuſc. l. 1. Tullum ex ſeptem Regibus unum, ſuum Gentilem vocat, ubi de Pherecyde agit, de quo ait: *Antiquus ſanè: fuit enim meo regnante Gentili.*

LXXXVI.

LXXXVI. Deæ Segusianorum.

Fori Segusianorum, vulgò Feurs repertum.

Exscripsi.

Pondus antiquum exhibeo ex ære, nobis septem Librarum & Semis Pondo, at decem antiquis Romanis, siquidem Libra duodecim tantùm unciis constabat. Habet autem literis argenteis exsculptis DEAE SEG. F. PONDO X. quam D. de la Mure in Historia sua Foresiana, explicat *Deæ Segusianorum Fori, Pondo decem*. Id enim Pondus in urbe Feurs repertum, quæ olim Forum Segusianorum erat. Quæ autem illa Dea fuerit ambiguum est, urbis fortè protectrix, geniúsve: an verò ipsamet Diana, quæ ob Sylvarum copiam apud Segusianos colebatur, unde in eadem urbe corpus *Fabrorum Tignuariorum* in antiqua Inscriptione legitur. Minùs vero ad rem nostram facere existimo Saloninæ nummus, in quo DEAE SEGETIAE mentio fit, quam Mythologi Segestam, malè nuncupant.

LXXXVII. Moritasgi.

In ruderibus Alesiæ urbis apud Heduos.

TI. CL. PROFESSVS NIGER OMNIBVS HONORIBVS
APVD AEDVOS ET LINGONAS FVNCTVS DEO
MORITASGO PORTICVM TESTAMENTO PONI IVSSIT
SVO NOMINE ET IVLIAE VIRGVLINAE VXORIS
ET FILIARVM CL. PROFESSAE ET IVLIANAE VIRGVLAE

Ex Reines. Epist.

Hæc Reinesius Epist. pag. 683. Ex Cæsaris commentariis, constat ejus in Galliam adventu *Moritasgum* apud Senonas in authoritate fuisse, Cavarinum ejus fratrem à Cæsare ibidem constitutum. Hinc cur ea Galliæ pars Deum fecerit Moritasgum, cujus notitiam etiam Romani homines Claudiæ Iuliæque gentis, translati in Gallias, uti alij Endovellici & Togotis Hispanorum Lusitanorúmve localium numinum, habere potuerint, satis manifestum est. Sive autem Cæsarianum istum, sive alium ὁμώνυμον è majoribus ejus Senonum regibus antiquiorem à suis pro Deo habitum dixerimus, perinde est: eò tamen inclino, ut posterius præferam, fuerítque Cæsare Gallias adquirente divinitas Moritasgi & cultus vetus apud Senonas religio, non eo primùm tempore cœpta, in memoriam olim Regis & Imperij, eíque mortuo divini honores decreti, dedicato eidem intra urbem porticu à Tiberio Claudio Professo, ejúsque uxore & filiabus.

LXXXVIII. Verjugodumni.

Ambiani nuper detecta.

PRO SALVTE ET
VICTORIA EXX. G.
APOLLINI ET VER
IVGODVMNO
TRIBVNALIA DVA
SETVBOGIVS ESVGGI
F. D. S. D.

Ex D. Du Cange, Glossario mediæ Latinitatis.

Sic explicandum eſſe exiſtimat Eruditiſſ. du Cange: *Pro ſalute & Victoria Exercitus Gallicani*; vel *Exercituum Galliæ*, ſiquidem geminata litera xx. pluralem arguat, ut in nummis in quibus exaratum *Debellatori Gentium Barbarr. Verjugodumni* numinis à Gallis culti, quod hic Apollini adjungitur, nulla apud veteres memoria. Vtrique autem *Tribunalia dua*, ſic pro duo uſurpatum ab Antiquis, *Setubogius Eſuggi filius de ſuo dedit*. Vbi Tribunalia videntur eſſe Stylobatæ, in quibus Apollinis & Verjugodumni Statuæ conſiſtebant.

LXXXIX. Beladucadri.

In Britannia.

DEO BELADVCADRO
LIB. VOTVM FECIT IOLVS

Ex Camdeno.

Non alius eſt iſte Deus, quàm qui levi differentiâ apud Gruterum Belatucadri nomine inſignitur: nec ex nova hac Inſcriptione novam lucem fœnerari licet, quod qualéve fuerit numen. Hoc tamen certum eſt fuiſſe privatum aliquem Britannorum Deum; nuſquam enim alibi ipſi litatum eſſe ex monumentis antiquis eruimus.

X C. Nehalenniæ.

Domburgi repertæ, & Veſtapellæ Zelandiæ viſuntur.

1

DEAE NEHALENNIAE
OB MERCES RITE CONSER
VATAS M. SECVND. SILVANVS
NEGOTTOR CRETARIVS *Negotiator*
BRITANNICIANVS
V. S. L. M.

2

DEAE NEH'ALENNIAE
SEX. NERTOMARIVS
NERTONVS
V. S. L. M.

3 *In pago Strennove*

DEAE NEHALENIAE
SERVATVS THERONIS
F I L.

Ex D. Minutoli.

4

DEAE
NEHALENNIAE
SVMMARIONIVS
PRIMANVS
V. S. L. M.

5

DEAE NEHALEN
NIAE C. EXOM•
NIANVS VERVS
D. D.

6

DEAE
NEHALENNIAE
DACINVS LIFFIONIS
FILIVS V. S. L. M.

7

DEAE
NEHALENNIAE
I . . . FESTIVS
PRIMVS V. S. L. M.

8

DEAE
NEHALENNIAE
L. IVSTIVS STATTO
ET
SECVNDIVS MODERATVS
FRATRES

9

NEHALENNIAE
FLETVS AENNALONIS
PRO SE ET SVIS
V. S. L. M.

10

DIS DEABVSQVE
PRAESIDIBVS
PROVINCIARVM
CONCORDIAE
. . . . . NA . . .
ET FO . . .
CONSILIORVM

Ex Reineſio.

Habentur

Habentur omnes exceptâ tertiâ apud Reinesium Epist. ad Rupert. p. 302. cujus hîc verba referam. Repetitio ejusdem numinis in pluribus lapidibus eodem loco effossis confirmat Deam Nehalenniam fuisse ἐπιχώριον populorum circa ista Oceani æstuaria olim habitantium & negotiationibus trans mare deditorum, ipsique Oceano & fluminibus advenis præsidere creditum numen. Idémque asserit has inscriptiones sculptam habere in uno latere Deam sedentem canistrum fructibus plenum gestantem: in aliis verò Neptunum & Mercurium conspici, quod etiam observavi in earum typis æri mandatis. Negotiator cretarius & artis cretariæ, vt apud Gruterum observatur, Britannicianus vocatur, eo quòd in Britannia fodinæ cretariæ essent, ex Plinio lib. 35. c. 17. Addo aliquid ex Minutolio Professore linguæ Græcæ Erudito Genevensi, qui diu Midelburgi commoratus, refert se in insula Valcheren ambulationis ergò Vestcapellam, quæ 3. leucis ab Midelburgo distat, profectum esse, ibique sacellum huic Deæ dicatis aris refertum animadvertisse, quarum aliæ absque ulla Inscriptione, sed cum Deæ typo, aliæ verò inscriptæ. Quæ imaginem Deæ insculptam præbent, sedentem exprimunt dextrâ canistrum fructibus onustum gestantem, sinistrâ aliud canistrum piscibus plenum: sicque erat illa,

Diva maris terraq; potens.

Totâ autem illa regiunculâ, aræ inscriptionésque istæ ita obviæ sunt, ut vix domus aliqua inter Midelburgum & Vestcapellam iis careat.

XCI. Nemausi Dei.

Nemausi.

..ΝΕΜΑΥΣΩ..

ΟΥΛΠ. ΤΡΑΙΑΝΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

ΣΕΒΑΣΤΟΝ

Id est,

Nemauso (Deo)

Vlpium Trajanum Cæsarem Augustum consecrarunt.

Ex Peireskij schedis.

Nemausum quem Herculis filium nonnulli asserunt, inter Deos à Nemausensibus repositum fuisse evincunt marmora & nummi, ut jam orbi Erudito exhibuit Clariss. *Patinus, lib. de nummis æreis mediæ formæ:* ubi ejus caput casside armatum in nummo Coloniæ Nemausensis cernitur. Hic inquit Plinius lib. 7. cap. 7. vetustissimus bene merentibus referendi gratiam mos, ut tales numinibus adscribantur. Ejusdem prisci numinis, seu Herois, qui nomen suum urbi imposuerat, mentio fit in sequenti Inscriptione.

Nemausi.

DEO SILVANO ET LIBERO

PATRI ET NEMAVSO

...ARCHVS SINODI...

Ex Guyrano.

XCII. Dei Aghonis.

In pago Ascâ, in Bigerronibus Aquitaniæ.

1

AGHONI

DEO

LABVSIVS

V. S. L. M.

2

DEO

.GHONI

..AVLINI

..AVRINI

V. S. L. M.

Ex Oihenarto.

Has Inscriptiones producit Oihenartus, in Notitiâ Vasconiæ pag. 507. nec hujus numinis à Bigerronibus culti majorem notitiam nobis dare potuit. Sitne aliquod numen Agonibus præsidens, incertum. Certum tamen Deos quosdam Agonios dictos, agonibus præsidere; testis est *Hesychius*, Ἀγώνιοι θεοὶ, οἱ τῶν ἀγώνων προεστῶτες.

XCIII.

XCIII. Tyrimni.

Thyatiræ, quæ nunc Ac-kiſſar.

Α Γ Α Θ Η Τ Υ Χ Η

ΑΝΤ. ΚΛ. ΑΛΦΗΝΟΝ ΑΡΙΓΝΩΤΟΝ
ΚΡΑΤΙΣΤΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΤΟΥ ΣΕΒ.
ΑΡΚΗΣ ΛΕΙΒΙΑΝΗΣ ΕΠΑΡΧΟΝ ΕΙΛΗΣ
ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΦΛ. ΑΓΡΙΠΠΙΝΗΣ ΠΡΑΙΠΟ
ΣΙΤΟΝ ΕΙΛΗΣ ΕΝΤΑΛΑΡΙΩΝ ΧΙΛΙΑΡΧΟΝ
ΣΠΕΙΡΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΙΛΙΚΩΝ ΠΡΑΙΠΟΣΙΤΟΝ
ΤΗΣ ΣΠΕΙΡΗΣ ΓΑΙΤΟΥΛΩΝ ΕΠΑΡΧΟΝ
ΣΠΕΙΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΦΛ. ΝΟΥΜΙΔΩΝ ΠΡΑΙΠΟ
ΣΙΤΟΝ ΣΠΕΙΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΦΛ. ΒΕΣΣΩΝ
ΣΠΕΙΡΗΣ ΑΝΝΟΝΗΣ ΘΕΟΥ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ
. . . . ΙΜΕΝΩΝ ΣΠΕΙΡΗΣ . . . . . .
. . ΑΝΩΝ ΤΡΙΒΟΥ ΚΥΡΕΙΝΑ ΥΠΑΤΙΚΟΝ ΕΥΓΕ
ΝΗ ΥΙΟΝ ΚΑΙ ΕΓΓΟΝΟΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΑΣΙΑΣ
ΑΔΕΛΦΙΔΟΥΝ ΑΛΦ. ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΟΥ ΕΠΙ ΚΗΝ
ΣΟΝ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΤΑ
ΤΗΣ ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΟΓΙ
ΣΤΗΝ ΣΕΛΕΥΚΙΑΣ ΠΕΙΣΙΔΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝ
ΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΡΩΕΣΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ — ΤΗΣΙΩΝ an fortè τῆς Ἰωνίας.
ΟΛΩΝΕΙΑΣ ΕΝ ΠΑΣΑΙΣ ΥΠΕΡΕΣΙΑΙΣ ΤΡΑ
ΣΙΩΝ ΤΟΝ ΚΑΙ ΣΕΜΝΟΤΑΤΟΝ ΙΕΡΕΑ ΤΟΥ ΠΡΟ
ΠΑΤΟΡΟΣ ΘΕΟΥ ΤΥΡΙΜΝΟΥ

Ο Ι Β Α Φ Ε Ι Σ

Exſcripſi.

Id eſt,

Bonæ Fortunæ, Antonium Claudium Alfenum Illuſtrem potentiſſimum Procuratorem Auguſti arcæ Livianæ, Præfectum Alæ Secundæ Flaviæ Agrippinæ, Præpoſitum Alæ Entalariorum, Chiliarcham Cohortis primæ Cilicum, Præpoſitum Cohortis Gætulorum, Præpoſitum Cohortis Secundæ Flaviorum Numidarum, Præfectum cohortis Secundæ Flaviorum Beſſorum, cohortis Annonæ Divi Antonini . . . . tribu Quirinâ Conſularem nobilem, filium nepotemq; Pontificum Aſiæ, Conſobrinum Alfeni Apollinarij, Præfectum Cenſibus Auguſti Neocororum Illuſtriſſimæ Cyzicenorum Metropoleôs, Præfectum rationum Seleuciæ Piſidiæ, Alexandriæ, Teſiorum, Rhoeſi, urbis Amaſtrianorum, Tropeſiorumq; & Oloneæ, in omnibus Traſiorum Magiſtratibus, nec non Venerandiſſimum Sacerdotem parentis primævi Dei Tyrimni,

Tinctores hoc monumento venerantur.

Prolixam hanc inſcriptionem brevibus illuſtrabo notis, ne ſi nimius forem, Lectori longæ lectionis faſtidium renovarem.

1 Antonius hic Alfenus Vir erat cognomine, proſapiâ & Officiis Illuſtris, qui tempore Antonini Caracallæ florebat, ut clariùs ex aliis duabus inſcriptionibus patet, quæ huic Imperatori dicatæ ſunt. Illas quia in Itinerario meo Græciæ Gallicè ſcripto edidi, repetere nunc abſtineo. Notandum tamen illius prænomen T. Titus quod in hac deſideratur, in illis duabus præmitti: itaque ipſius integrum nomen erat, Titus Antonius Claudius

Alfenus

Alfenus Arignotus, sive Illustris. In prædictis etiam marmoribus præter officia hîc commemorata, eum tribus vicibus Chiliarchum seu mille hominum Tribunum designari observo.

2 ΑΡΚΗΣ ΛΕΙΒΙΑΝΗΣ, vel ut alibi ΛΙΒΙΑΝΗΣ, *thesaurus Livianus* explicari potest, fortè à Livia Augusti conjuge. Ad Libyam enim referri vetat orthographia, cujus derivata Libyca & Libystica potiùs facerent.

3 ΕΙΛΗ est vox Græco-barbara à voce aLtina Ala, sicuti & ΑΝΝΩΝΗΣ Annonæ. ΣΠΕΙΡΗ verò Cohors, ordo militiæ. Hesychius Σπῆρα, πλῆθος, στράτευμα, τάγματα, ἢ συστροφαί. De cujus vocis acceptione consulendus Salmas. de Militia Romanorum.

4 De nationibus urbibúsque quæ hîc memorantur notæ sunt sequentes, Cilices, Gætuli, Numidæ, Bessi, Cyzicus, Seleucia, Pisidia, Alexandria, Rhœsus, Amastrianorum civitas, & Trausi ad montem Hæmum in Thracia, etiamsi hîc scriptum ΤΡΑΣΙΩΝ. Ignoti verò mihi Entalarij nescio an populus, an militiæ genus, Tisij, Tropesij & Oloneia.

5 Alfeni Apollinarij, Claudij Alfeni Consobrini, nummum Thyatirenorum produxi in 3.vol. Itinerarij mei; eorum ergo erat στρατηγὸς vel ἀρχιερεύς, Militiæ dux vel Pontifex, sub quorum nomine sæpe nummos cudebant Asiæ minoris populi.

6 At nunc de Deo Thyrimno. Indigenam Thyatirenorum heroëm Deúmve fuisse patet, ex ejus memoria inibi sæpiùs repetitâ, præsertim in alio marmore sic incipiente, Α . . . ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣΑΝΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΥΡΙΜΝΟΥ, &c. ex quo patet ejus templum fuisse extra urbis portam, inque nostra inscriptione fortè etiam legendum ΠΡΟΠΟΛΕΩΣ non ΠΡΟΠΑΤΟΡΟΣ: nonnihil enim fuit detritum Marmor: nec tamen absonum est posterius vocabulum.

7. ΟΙ ΒΑΦΕΙΣ, *Tinctores* qui Thyatiram inhabitabant, hoc sculpi marmor curaverant. In ea fortè urbe purpuræ tingebantur, quarum commercium tractabat *Lydia* illa Thyatirena Philippis à Divo Paulo ad Christi fidem conversa, Act. Apost. cap. 16.

XCIV. Nymphæ Brigantum.

In Anglia.

DEAE NYMPHAE BRIG.

Ex Marmor Oxon.

De Dea Nympha Brigantum, qui populi fuere Albionis sive magnæ sic dictæ Britanniæ, consule Marmora Oxoniensia: pag. 309.

XCV. Laris Vialis.

Vorburgi in Hollandia.

I. O. M. SARAPI
ISIDI FRVGIFERO
CAELESTI FORTVN.
BONO EVENTO
FELICITATI LARI
VIALI ET GENIO
LOCI L. LVCRETIVS
PAL. FAVSTINIAN.
Ↄ. LEG. I. M. P. F. PRO. SE
SVISQ. HER. V. L. CONSACR.

Ex Hegenitij & Ortelij Itinerario.

Id est: *Iovi Optimo Maximo Sarapi frugifero, Isidi Cælesti, Fortunæ, Bono Evento, Felicitati, Lari Viali & Genio Loci, Lucius Lucretius, Palatinâ tribu, Faustinianus, Centurio Legionis primæ Minerviæ Piæ Fidelis, pro se suisque Heredibus votum libens consecravit.*

Bonus Eventus sæpe occurrit in numismatis. Evento pro Eventui antiquatâ dicendi formulâ.

Laris Vialis mentio est in alia Inscript. Gruteriana: pag. LXXVIII. n. I. *Fortunæ Reduci, Lari Viali, Romæ Æternæ*, &c. Plautus in Mercatore Act. 5. sc. 2.

——————*Invoco*
Vos Lares Viales, ut me bene tutetis.

Hæc effatur Charinus itineri sese commissurus: igitur *Lares Viales* erant Genij qui viis præsidere putabantur, quósque peregrinantes invocare solebant: sicuti Lares Domestici Genij erant domibus & focis præsidentes, quos & Penates nuncupabant. Ideo Lari Viali copulatur & Genius loci illius peculiaris in quo marmor istud erectum fuerat, sive intelligas urbem ipsam Vorburgum quæ olim Forum Hadriani, sive vicinum aliquem

locum ex quo effoſſumfuerit. Ↄ. eſt nota Centurionis, ut aliquando 7. Ⅎ pro H. priſcis in uſu erat. Legionis autem primæ Minerviæ plurimæ reperiuntur aliæ Inſcriptiones. Fragmentum ſequens Lares Auguſtos memorat, id eſt Auguſti domui præſidentes. Addo & alias Inſcriptiones Larum & viarum mentionem facientes.

1

Cumis.

LARES AVGVST.
AGRIPPA

Ex Capacio.

2

Patavij.

GENIO DOMNOR. CERERI
T. POBLICIVS CRESCENS LARIBVS
PVBLICIS DEDIT IMAGINES ARGEN
TEAS DVAS . . . .

Ex Vrſati Hiſtor. Patav.

3

Romæ.

OPTATVS PEDISSIMACHVS MARMOR.
LARES DE SVA PEQ. POSVERVNT

Ex ſchedis Barberin.

4 *Romæ.*

LARIB. SACR.
C. IVNIVS IVSTVS MIL. COH. VI. PRAET.
PATRON. TIBVR. L. D. D. D.

Ex ſched. Barberin.

5 *In Anglia.*

DEO QVI VIAS
ET SEMITAS COM
MENTVS EST T. IR
DAS S. C. F. V. L. L. M.
Q. VARIVS VITALIS
ETECOS. ARAM SACRAM RESTITVIT
APRONIANO ET BRA
DVA COS.

Ex Marmor. Oxon.

6 *Romæ, in via Appia.*

GENIO VIARVM
L. LVTATIVS L. L. PAC
CIVS SANDALARIVS
S. P. D.

Ex ſchedis Card. Barb.

XCVI. Dei Surrentini.

Surrenti.

. . . .
TECTO NYMPAEO CVM PLVMBO
SVRRENTINO DEO

Ex Capacio.

Surrentum urbs regni Neapolitani nunc *Sorrento*, Deum urbis præſidem veneratur, qui fortè Bacchus fuit. Illius enim tractus generoſa vina magno habebantur pretio. Hinc *Ovidius* lib. 15. Metamorphoſ.

Et Surrentino generoſos palmite colles.

Nympaeum autem pro *Nymphæo*, id eſt, Balneo. Sic *Triumpus* pro Triumphus, ſcriptum eſt in numiſmatis, *Pilipus* pro *Philippus*, & in Inſcriptionibus *Tropaeum* pro *Trophaeum*.

XCVII. Fidei Candidatorum.

Romæ, ad ædem Iovis Statoris.

IOVI O. M. ET
FIDEI CAÑD. SACR.
L. MARI MAXIMI
C. V. PRAEF. VRB.
COS. SVFFRAGATOR.
Q. ATTIVS COLL.
F. C.

Ex ſched. Barber.

Candidati

Candidati ij erant qui Magiſtratum aliquem petebant, ita dicti quòd candidis veſtibus cretâ dealbatis uterentur, à quibus Fidem exigi non mirum eſt. Virtutes autem pro Diis habebantur. Hinc *Fidei publicæ* dedicatum marmor legimus apud Gruterum. *Lucius* hic *Marius Maximus* C. V. id eſt *Conſularis Vir, Præfectus urbi* & *Conſul* vel *Conſulis Suffragator* vocatur. *Suffragator* idem exiſtimo eſſe ac ſuffectum. Ij ſcilicet qui ſufficiebantur in locum ordinariorum Conſulum, qui ante exactum annum moriebantur. Sic poſteriori ævo, Epiſcopi *Suffragatores* & *Suffraganei* dicti, Vicarij & Adjutores Epiſcoporum Metropolitanorum.

XCVIII. Arvali.

1

Brixiæ.

DIS PATRIIS
HERCVLI APOLLINI
ARVALO

2

Brixiæ.

DEO ARVALO
SATVRNO
SEX. COMMO
DVS VALER.
V. S. L. M

Ex Libro cui titulus eſt Memorie Breſciane.

Qualis Deus ſit Arvalus iſte, in tanto Scriptorum ſilentio, dicere non auderem, niſi moneret ſecunda Inſcriptio, eundem eſſe ac Saturnum, qui proculdubio hoc cognomine gaudebat *Arvali*, quòd *Arva* colenda docuiſſet. Vnde cum falce depingebatur: ſic *Saturnus* dictus vel à ſaturando ob annonæ erogationem, vel à ſatu, quòd agriculturæ præſit. Peculiariter autem à Brixienſibus colebatur hocce ſub titulo, quòd eorum Arva fœcundare putaretur: hinc inter Deos Patrios, ſimul cum Hercule & Apolline, numeratur. Sic ab Arvo dicti ſunt Fratres Arvales, de quibus ſuprà in prima Sectione, Articulo 2.

XCIX. Noctulij.

Brixiæ.

DEO NOCTVLIO
P. VIRLIVS P. F. FAB. ASSIA
NVS EQVO PVBLICO
SACERDOS
IVVENVM BRIXIANORVM
ET COLLEGIVM....

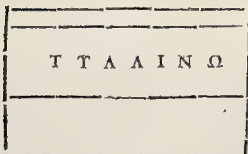
Ex eodem libro.

Huius Dei Statuam depingit *Roſſius*, cum capitis velamento ſive cucullo inſtar Teleſphori Æſculapij comitis, digito ad aurem applicato: unde ipſum cogitationis Deum eſſe ſuſpicatur: at ſiquidem noctuam avem nocturnam ad ejus pedes appingit, quidni potiùs nocti ſommóque præſidens numen putemus, quod Noctulij nomen innuere videtur?

C. Tyllini.

Brixiæ.

1

2

TYLLINO
ET GERMANICO
FELICITATEM
DIVINITATEM
. . VLTRA . . .
TRIVMPLINI

Ex eodem libro.

Hujuſce Deaſtri ſive Herois Statuam depingit idem Autor, ſub figura juvenis laurea coronati, nudi, pedem dextrum oſſi capitis humani imponentis, ex quo enaſcitur laurea, manu ſiniſtrâ haſtam geſtantis, in cujus ſummitate manus ferrea eſt ferè aperta, ſerpente intorto. Quam quidem effigiem ſuſpicor ab Authore effictam: jam enim deſtructam fuiſſe ait, anno Chriſti 840. à quodam Ramberto Epiſcopo, nec undenam ſumpſerit, ſuis Lectoribus declarat. *Triumplini* erant populi Alpium, qui Plinio *Triumpilini* vocantur.

C I. Volbani Herculis.

Beſutij ad Lacum Majorem, in domo Illuſtriſſimæ Comitiſſæ Mariæ Catarinæ Beſutiæ de Beſutiis.

Ex Eruditiſſ. Comite Mezzabarba de Biragues, Mediolanenſi.

Ex hac Inſcriptione ſuſpicatur Illuſtriſſ. Comes Mezzabarba, qui eam ad me amicè tranſmiſit, Lacum illum, quem Itali vulgò Lago Maggiore vocitant, non Lacum *Verbanum*, ut apud Plinium & Strabonem legitur, ſed *Volbanum* apellandum eſſe: reperitur enim in vicinia hujus Lacus, unico ſcilicet milliari diſtantis; ex hócque *Hercule Volbano* Numine indigena, ita vocatum fuiſſe. Hujuſce Lacus, locorúmque vicinorum notitiam, vt & nominis etymologiam, videſis in libro Italico cui titulus eſt, *Hiſtoria delle notitie del Lago Maggiore.* Herculi autem, ſive ut hîc ſcribitur HERQVLI, tractum illum dicatum fuiſſe ex aliis duabus Inſcriptionibus patet, quæ leguntur,

Ibidem.

HERCVLI V. S.
VITVLVS L. N.
PRIMI ET
OPETATVS
PAVLVS
CERISPVS
VALENTI

Ex eodem.

Ibidem.

HERCVLI
L. ANT...IVS
NEPOS
V. S. L. M.

Ex eodem.

In prima HERCVLI V. S. videtur eſſe *Herculi Volbano ſacrum*, potiùs quàm *Votum ſolvit*, vel *ſolverunt*, quod ferè ſemper in fine Inſcriptionum collocatur. *Opetatus & Ceriſpus*, ſcriptum pro *Optatus* & *Criſpus*, quæ ut & *Vitulus* cognomina ſunt quorundam Libertorum vel Servorum, qui lapidem Herculi illius loci dedicaverant.

Unum addo de Volbano, antiquos Romanos, nomina propria exotica cùm Latina redderent ſolitos fuiſſe ad Romanam terminationem detorquere, ut & ferè adhuc ſolent variæ nationes, inde facilè ex Volbano, Verbanum facere potuerunt, quod Latinam Etymologiam magis ſaperet: ita quis putet celebrem illum Germanorum Ducem *Arminium*, ſic propriè apud Germanos vocatum fuiſſe, & non potiùs *Hermann*, ſecundum Germanicæ Linguæ quæ antiquiſſima eſt, idiotiſmum: ita non malè ſuſpicantur Viri Eruditi, *Induciomarum* corruptum eſſe ex his Germanicis vocibus *Ein Teutſch Mayer*, id eſt, *Germanorum Iudex*: ita *Mediolanum* Celtarum veterum Colonia, quorum Lingua cum Germanis communis erat, ex eorum nomine *Mittelland*, id eſt, *terra media* apellatum fuit. De quibus plura non ſolùm hariolari, ſed & certò ſtatuere & probare poſſemus.

CII.

CII. Bergimi

Brixiæ.

DEO BERGIMO

L. ARTEMIDORVS

NONIAE MACRINAE

SACERD. BERGIMI

B. M.

CAMVNI

Ex libro Memor. Brescian.

Bergimus ille proculdubio Deus aliquis fuit illius regionis indigena, qui fortè Bergamo urbi nomen dedit. *Berg* autem Germanis antiquis ut etiamnum hodie, *mons* est: itaque numen hoc montanum, & *Bergamum* ad montium radices situm, hoc nomine donata fuerunt, cùm Cenomani Galliæ populi hanc Regionem occuparunt. Ita ab eadem voce *Berg*, Hispanicæ quædam urbes denominatæ, *Bergusia* ad Pyrenæos, *Bergidum* pagus Ilergetum, *Bergida* oppidum Catalauniæ. Nec enim solùm in Italiam, sed & in Hispanias, aliásque regiones, propagata fuit Celtica lingua, quæ eadem & Gallica antiqua, & Germanica idiomatum Germanicorum matrix.

CIII. Iovis Alannici.

Prope Brixiam, in territorio di Concesio.

I. O. M. ALANNI

CO M. NONIVS MA

CRINI LIB. AGATHONICVS

CVM PORTICVLA V. S.

Ex eodem libro.

Et hic Iupiter antiquorũ Celtarum fuisse videtur, Alannicus fortè dictus à voce *Land* quæ regionem significat, ita ut Iovem regionis illius propriè significaret: nisi mavis Alannicum ab Alanis Sarmatiæ Europææ populis appellatum.

INSCRIPTIONES

Nonnullæ suprà inserendæ.

Pag. 56. post lineam duodecimam insere has Inscriptiones.

Romæ.

AESCVLAPIO. ET. HYGIAE

H. TEMPL. CVM. FONTIBVS. SV.

SACRVM

M. VESIDIENVS HEDYLALVS PR.

COH. I. VOLVNT. CIV. ROMAN.

ET. VESIDIA. CARITVSA. VOT. V.

L. D. D. D. D. S. IMPEN.

Ex sched. Barberin.

Ex Aricia Romam translata.

AESCVLAPIO. SERVAT.

SACRVM

M. AVRELIVS. FAVSTVS

BASSVS

ET AVRELIA. SALVIA

BASSIANA

V. S. L. M.

Ex iisdem sched.

Romæ.

In Insula Tiberina, ante paucos annos effossa.

AISCVLAPIO

AVGVSTO SACRVM

PROBVS. M. FICTORI. FAVSTI

MINISTER. ITERVM. ANNI. XXXI.

Ex Bellorij dissertatione de nummo Commodi & Annij Veri.

Pag. 91. post lineam 30. *Brixiæ.*

MERCVRIO

REIPVB. BRIX. CONSERVATORI

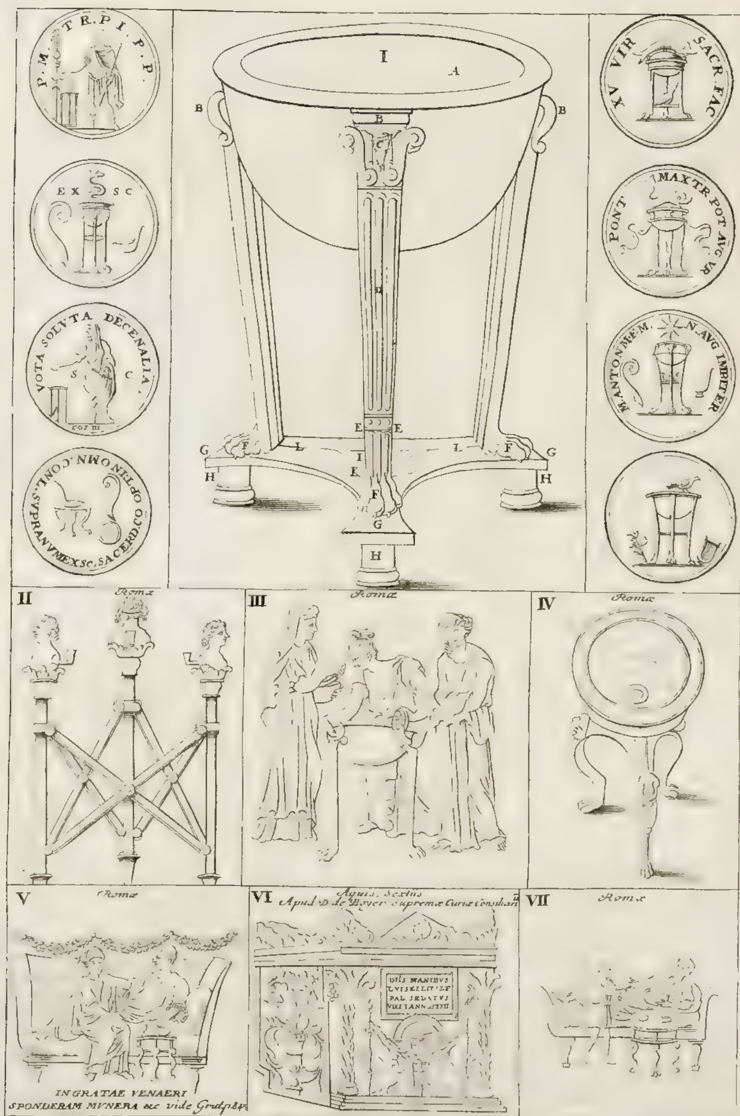
C. CALLINIVS C. F.

EVTIPHIO

Ex libro, cui titulus Memorie Bresciane.

DISSERTATIO
de Tripodibus.

Tabula in qua varij Tripodes.

Explicatio characterum Figuræ I.

A *CRATER*, *aut* *CORTINA*, *seu* ΚΥ'ΚΛΟΝ 'ΕΠ'ΑΥΤΟΒΟ'ΗΤΟΝ *tenuissimæ crassitudinis, peracutum sonum aut tinnitum reddens, sicut tinnula æra, in cujus fundo, foramen orbiculari figurâ.*

B *Tres ANCVLÆ seu EMPVSÆ, Craterem sustinentes, spithamæ Græcorum mensuram æquantes.*

C *Ancularum Epistylium, seu Capitulum, in quo Caprinum caput fatidicorum sacrificiorum peculiare, vittis revinctum cum lemniscis, inter Ancones seu Prothyrides, cum Helicibus seu volutis, Oraculorum involucra & ambiguitates innuentibus.*

D *Ancularum Scapus, Strigibus aut Triglyphis bifariam adornatus.*

E *Scrupi seu scrupuli, aut calculi, cum tæniis sortilegorum, Triglyphos distinguentes.*

F *Ancularum seu Empusarum Pes Leoninus, seu Gryphi, aut Sphyngis.*

G *HYPOCRATERIDION, figurâ triquetrâ, ad illius MACHINÆ DELPHICÆ formam compactum, quæ operculi vice, Antri seu Voraginis fauces aut spiraculum in adytis Delphici templi operiebat, in qua sedere solita Pythia, ut fatidicum spiritum conciperet, atque oracula redderet.*

H *Tres BASES seu pedes quibus machina triquetra imposita & affixa est, à quibus TRIPODIS denominationem duci tradunt.*

I *TRIGONVM mysticum, seu foramen Triangulari figurâ, compactum ex arcubus circuli, unde fatidici flatus aut spiritus exire atque attolli solebant.*

K *Circulus Trigonum seu Triangulare foramen ambiens aut includens, Hypocrateridio adscriptus, atque in duodecim portiones distinctus.*

L *Linea è circulo ducta Trigoni altitudinem æquans, circulúmque in quatuor æquales partes intersecans.*

TRipodis nomen commune fuit variis instrumẽtis & vasis, quæ tribus insistebant pedibus, veluti foculis, thuribulis, candelabris, mensis aliisque id genus: at strictiori significatione Athenæus duo tantùm genera tripodum statuit: ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους, ἐμπυριβήτης ὁ καὶ λοετροχόος: *Erant*, inquit, *apud priscos Tripodum duo genera, quæ ambo nominarunt etiam Lebetas. Unum quod Empyribates seu Loetrochoos dicebatur*, quo ad ignem calefaciendæ aquæ utebantur: ὁ δ' ἕτερος ὁ κρατὴρ καλούμενος. Ὅμηρος, Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, &c. *Alterum tripodis genus poculum fuit, de quo Homerus, Septenos tripodas quos non admoverat igni. In his Tripodibus vinum miscebatur. Est itáque tripus hic veritatis congruus index, Apollini ob Oraculorum suorum certitudinem dicatus; Baccho verò, quia non mentiantur ebrii*, &c. *Horum quidam auriti sunt*; quod in tripode Tabulæ hujus III. observatur, qui aurem sive ansulam ad ejus apprehensionem habet.

I. Tripos hic æreus antiquus, ann. 1629. Forojulij in littore Ligustici maris repertus inter veteris ædis rudera, & statim ad Peireskium allatus, tripus est propriè dictus Delphicus sive Pythicus cognominatus: videtúrque operis Græci & ad proportionem similitudinémque veri Delphici tripodis conflatus, de cujus origine plura veteres. Post enim Oraculi inventionem à Capris fortè factam, quæ dum in antrum propiùs despicerent, vocémque altiorem & ab usitata dissonam emitterent, duravit ad tempus ille mos, ut qui divinare vellet, antro propinquans de futuro alter alteri responsaret. Sed cùm multi per excessum mentis lymphaticum desultarent in specum, omnésque in conspectu hominum auferrentur, consultius accolis visum, ne quis idem periculum incurreret, vnam ex fœminarum sexu vatem consecrari, quæ fatidicis posthac effatis præesset, machinámque illi fabricari quâ conscensâ citra noxam afflatu divino repleri & consulentibus vaticinari posset. Machinæ tres erant pedes, unde tripodi illi nomen obtigit.

Componitur autem iste ex quinque partibus, quarum inferior est instar basis, cui tres aliæ innituntur instar crurum aut columellarum, quintam quæ crateris seu lebetis formam habet sustentantes: totúmque ex ære flavo ita ritè elaboratum, ùt tria illa crura proprij sui æquilibrij ope stare possint, præsertim imposito cratere. Hæ verò partes ita expolitæ & antiqua ærugine obductæ sunt, ùt nullum sit vestigium eas aliquando clavis aut alio vinculo unitas fuisse; quinimò potiùs ita dispositæ videntur de industria, ut facilè conjungerentur & quasi solo afflatu pro lubitu disjungerentur. Observatur equidem in hypocrateridio, quibus locis crura tripodis pedem fixerunt, ærugo parùm diversa & minùs densa, ita ut erectum satis longo tempore tripodem fuisse exinde constet. Nec id fortuitò ita fabricatum fuisse mihi persuasum habeo, aut imperfectum sic remansisse. Fuit enim repertus Romæ alius æreus tripos, cujus deinde possessor Gualdus Eques, quem loco II. exhibemus, ita flexilis & plicatilis, ut ad minorẽ molem reduci possit, partibus tamen remanentibus simul junctis, non clavorum sed quarundam catenularum ope. Nec id sine mysterio affectabant, ut hæ partes levi modò flatu agitarentur aut conciderent, spiritúsque illius subterranei & divini indices extarent, cui convenit illud Lucani:

Spargitq; vaganti
Obstantes TRIPODAS.

Certum quippe est agitationem quandam in his fuisse tripodibus, quâ partes invicem collidebantur, sive id ab illo dæmoniaco spiritu acciderit, sive ab aliqua Sacerdotum arte, inde Lucanus improbatam Appij curiositatem dicit,

Hic

Hic tempore longo
IMMOTOS TRIPODAS, *vaſtaq́; ſilentia rupis*
Sollicitat.

Et paulo pòſt: *ſentit* TRIPODAS *ceſſare furensq́;.*

Propterea Tripodem ΚΥΚΛΟΝ ΕΠ' ΑΥΤΟΒΟΗΤΟΝ, circulum ſponte ſonantem vocavit Nonnus, cùm oraculi Cadmo redditi mentionem facit, poſtquam, ait, ceſſavit & quaſi extinctus fuit Tripodum terribilis ſonus: quinimo veriſimile videtur hoc ſono Pythoniſſas in furorē actas fuiſſe, ſicuti in Bacchi Orgiis cymbalorum tinnitus Bacchantes & Tigrides commovebat & furentes reddebat.

Eſt enim crater hic ita tenuis & ſubtilis, ut vix chartæ pergamenæ craſſitudinem æquet, ſonúmque ederet acutiſſimum, niſi ærugo à vetuſtate cōtracta eam hinc inde perforaſſet fidiſſétque: ſiquidem alter ejuſdem magnitudinis, proportionis & materiæ, quem confici curavimus peracutum & admodum penetrantem ſonum edidit.

Cui autem uſui fuerit illud in ima parte crateris extans foramen examinandum. An ut relationem quandam haberet Ætnæ & Veſuvij, aliorúmque ignivomorum montium ſpiraculis & aperturis, quæ & crateres vocantur; ita etiam tale tripodis foramen ſubterraneos ſpiritus & æſtus ſuos fatidicos, Pythoniſſas non tantùm calefacientes, ſed & in furorem agentes evomeret. Quantumvis enim maximus ille & genuinus tripos Delphicus, quo Apollinis antrum operiebatur ita conformatus ſpiritus fatidicos emitteret: erant tamen per univerſam Græciam infiniti alij ad ejus, ut diximus, ſimilitudinem fabricati, teſtibus Diodoro Siculo aliiſque. Et ſicubi eorum ad oracula uſus erat quæ initio permulta erant, non dubium eſt quin frigus, calor, humiditas, aëriſque ſubterranearum cryptarum temperies, aut ſaltem maligni ſpiritus illic invocati ventum excitare potuerint, agitando tripodi ſufficientem, quo ſono ab iis divino putato cæcutientes illi Ethnici in furorem agerentur.

Magna incantamenta vix certè ſine ſonitu & ſtrepitu patrabantur, quo Dæmon Dei ſimia ſimile aliquid adventui Spiritus Sancti produceret; *dum factus eſt* die Pentecoſtes *de cœlo ſonus tanquam advenientis ſpiritus vehementis qui replevit totam domum.* Idque imitantur ſortilegi ſive malefici qui procellas grandinémque excitant, aut excitare putant: at illa omnia myſteria fatidica, fatentibus priſcis Philoſophis, non ſine magia & ſortilegio celebrabantur. Quia verò baculis uſos fuiſſe Magos legimus, quidni & dicamus, hiſce percutere tripodas de more fuiſſe, inſtar Muſici inſtrumenti, quo ſonos obſcuriores aut acutiores ederent, prout magis dæmonibus ſuis placere exiſtimabant, eos aliquando voci accommodantes, certámque ſymphoniam obſervantes.

Inde priſcorum hæreticorum error, qui Baſilidiani & Gnoſtici audiebant monſtroſa numina confingentes, inter quæ & cælos numerabant, quos ſeptem tonis & ſeptem Alphabeti Græci vocalibus diſtinguebant, ſub nomine Angelorum, vel intelligentiarum moventium: híque literas illas Græcas combinantes & multiplicantes abſtruſiora myſteria reperiebant, Deóſque ſuos & eorum virtutes multiplicabant. Nullus etiam dubito quin myſterium aliquod lateat in illo trigono, quod in medio hypocrateridij apparet: cùm eſſet priſcæ philoſophiæ commentum, trigono maximo æquilatere tria contineri elementa ignis, aëris & aquæ, ex aliis trigonis compoſita, & neſcio quæ alia ſomniantis hominis figmenta.

Superiori crurum ſive Ancularum parte ſculpta ſunt caprina capita tum in hoc tripode, tum in aliis quos exhibent numiſmata: quod referendum ad originem oraculi Delphici à Capris inuenti: quanquam & alia, fortè tantùm ornamenti gratia, Leonum, Gryphúmque exprimantur.

II. In hoc verò ſecundo Tripode plicatili, qui fuit olim Equitis Gualdi, non brutorum ſed fœminarū ſculpta ſunt capita, quæ vel tres Triopes filiæ ſunt, quæ teſte Porphyrio Apollinē in tripode ſuo ſepultum planxerunt; vel etiam tres Pythoniſſæ, quæ diu ſimul in templo Delphico miniſtrarunt: vel tandem Bacchantes uvis coronatæ. Baccho enim tripodem etiam tribuit Athenæus. *In Bacchi*, inquit, *certaminibus victoris præmium eſt tripus: nam qui vera fantur, è tripode loqui dicimus*, & alia ſuperiùs citata.

III. Omnino tandem in hoc tertio tripode tres illas Pythoniſſas repræſentari puto, vel tres Triopes filias, quæ adornando tripodi incumbere videntur. Hunc Tripodem ex Manuſcripto D. de Bagarris exhibemus, qui eum Romæ in Palatio Strozzi delineaverat ex antiquo Toreumate: háncque diſſertationem ferè totam ex Peireskij ſchedis.

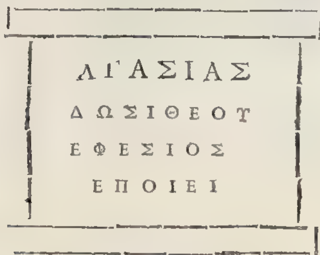
MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO QVARTA.

ILLVSTRIVM VIRORVM CAPITA MONVMENTAQVE.

Agaſias Doſithei,
& Agaſias Menophili, Sculptores.

Romæ.
Sub Statua gladiatoris in villa Borgheſia.

ΑΓΑΣΙΑΣ
ΔΩΣΙΘΕΟΥ
ΕΦΕΣΙΟΣ
ΕΠΟΙΕΙ

Id eſt,
Agaſias Doſithei filius *Epheſius fecit.*

GASIAS Sculptor eximius ignotus nobis eſſet, niſi nomen ſuum inſcripſiſſet elegantiſſimæ Statuæ gladiatoris, quæ in villa Borgheſia cernitur. Epheſius fuit, Græcorúmque peritiæ non indignus alumnus, inter quos Epheſij, Rhodij, Athenienſes, alios præcellebant, ut ex eorum operibus quæ Romæ viſuntur intelligitur.

Alterius *Agaſiæ* Menophili filij, Epheſiíque Statuarij meminit ſequens Inſcriptio, à Gronovio in notis ad Plinium relata.

Amſtelodami, apud Vitzium ex Aſia allata.

ΓΑΙΟΝ ΒΙΛΛΙΗΝΟΝ ΓΑΙΟΥ ΥΙΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ
ΡΩΜΑΙΩΝ ΟΙ ΕΝ ΔΗΛΩΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ
ΕΝΕΚΕΝ ΤΗΣ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΥΣ ΑΝΕΘΗΚΑΝ
ΑΓΑΣΙΑΣ ΜΗΝΟΦΙΛΟΥ ΕΦΕΣΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ
ΑΡΙΣΤΑΝΔΡΟΣ ΣΚΟΠΑ ΠΑΡΙΟΣ ΕΠΕΣΚΕΥΑΣΕΝ

Id eſt,

Gaium Billienum Gaij filium Legatum Romanorum, ij qui in Delo operantur, Benefactorum causâ in eos collatorum hac Statuâ venerati ſunt, *Agaſias Menophili filius Epheſius fecit, Ariſtander Scopæ Parius curam habuit.*

Apollonius *Sculptor.*

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΝΕΣΤΟΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ

Id est:

Apollonius Nestoris filius *Atheniensis fecit.*

Apollonius primi ordinis Sculptor Atheniensis, nomen suum inscripsit ut hîc exhibemus, sub ea Figurâ truncatâ in Vaticano tantopere à Michaële Angelo æstimatâ, unde ab eo tempore *Il torso di Michel Angelo* dicta est. Idémque inscripsit elegantissimæ Æsculapij Statuæ pariter mutilæ in Palatio Cardinalis defuncti Camilli Maximi. Sitne idem ac sequens non mihi constat: Sculptores enim aliquando etiam erant gemmarum cælatores.

Dioscorides, Apollonius, & Micon gemmarum Cælatores.

Gemmæ, olim apud Fulv. Vrsin.

Dioscoridis eximij gemmarum cælatoris mentio est apud Plinium lib. 36. & apud Suetonium, qui in Augusti vita ait hunc Imperatorem in sigillandis literis, usum esse Dioscoridis manu sculptâ imagine suâ: cujus & hic Mercurius dicendus est. Vidi & in cimeliarchio D. Thossantij Lauthier Aquis sextiis, præstantissimum Amethystum Solonis caput repræsentantem, à Dioscoride qui ei nomen suum expressit cælatum, pluribúsque aureis æstimatum.

Apollonidis celebris gemmarum Cælatoris mentio est apud Plinium lib. 36. Vnde suspicari licet hîc fortè erratum in nomine & Apollonium pro Apollonide substitutum. Si tamen diversum quis sentiat, non refragabor, modò peritissimum etiam Cælatorem fuisse fateatur. Hæc enim uncialis magnitudinis gemma annulo inclusa aureo, fuit olim à Fulvio Vrsino centum aureis empta ob venustatem tum gemmæ tum cælaturæ. De his majoris molis annulis, Plinius, lib. 33. *Iam*, inquit, *alij pondera eorum ostendunt.* Iuvenalis, Satyr. 1. *Nec sufferre queat majoris pondera gemmæ:* Idem: *Ciceroni nemo ducentos nunc dederit nummos, nisi fulserit annulus ingens.* Diana autem montana ut in Græco epigrammate nominatur ΑΡΤΕΜΙΣ ΟΡΕΙΤΗΣ, heic sculpta cernitur, Pharetram à tergo gestans, dextrâ nescio an arcum. Succinctâ veste ad venationem aptâ, semitectísque femoribus, ut ait Arnob. lib. 6. Notandum Lud. Demontiosium qui has duas gemmas viderat, in hac legisse ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΟΥ.

Myconis celebris Pictoris Atheniensis mentionem facit non uno loco Plinius; item Myconis Statuarij, quem Pausanias in Eliacis dicit Statuam equestrem fecisse Hieroni Syracusano. De vinea cujusdam Myconis, fortè eiusdem, Theocritus Idyll. 5. sed an aliquis ex istis gemmam hanc cælaverit temerarium erit pronunciare, nullo alio argumento quàm nominis similitudine, quæ inter Græcos non rarò occurrit. Caput videtur esse alicujus Consulis Romani.

Archelaus *Sculptor.*

Romæ, marmor elegans Homerum exhibens, cui corona capiti imponitur circumstantibus plurimis Artium, Virtutum, Musarúmque simulachris, adjecto Sculptoris nomine.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΕΠΟΙΗΣΕ ΠΡΙΗΝΕΥΣ

Id est,

Archelaus Apollonij filius *Prienensis fecit.*

Archelaus Sculptor fueritne prædicti Apollonij cælatoris filius, an alterius dubium

est

est. Vterque sanè Græcus & in arte sua peritus. Apollonios plures memorat Suidas, sed Philosophos; Archelaum item Apollodori filium Milesium Philosophum. Priene una erat ex duodecim Ioniæ urbibus, non longè à Mileto.

Aurelius Symmachus.

Romæ

Effossa in monte Cælio ann. 1617.

EVSEBII
Q. VALERIO SYMMACHO V̄. C̄.
QVAEST. PRAET. PONTIFICI
MAIORI CORRECTORI
LVCANIAE ET BRVTTIORVM
COMITI ORDINIS TERTII
PROCONS. AFRICAE PRAEF.
VRB. COS. ORDINARIO
ORATORI DISERTISSIMO
Q. FAB. MEMM. SYMMACHVS
V. C. PATRI OPTIMO

Ex Gualtheri Tabul. Sicil. & Vossio de Historicis Latinis.

Quintus Aurelius Symmachus Præfectus urbis anno 365. sub Valentiniano I. & Consul anno 330. sub Constantino M. Pater Q. Fabij Memmij Symmachi, cujus extant Epistolæ.

Virius Nicomachus.

Ibidem.

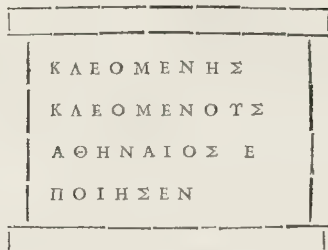
VIRIO NICOMACHO FLAVIANO V. C.
QVAEST. PRAET. PONTIF. MAIORI
CONSVLARI SICILIAE
VICARIO AFRICAE
QVAESTORI INTRA PALATIVM
PRAEF. PRAET. ITERVM COS. ORD.
HISTORICO DISERTISSIMO
Q. FABIVS MEMMIVS SYMMACHVS V. C.
PROSOCERO OPTIMO

Ex iisdem.

Virius Nicomachus Flavianus fuit Præfectus Prætorio Italiæ anno Christi 391. ad cujus filium Symmachi Epistolæ lib. 2. De hoc & superiore vide Ægidij Lacarry Historiam Christianam sub Præfectis Prætorio.

Cleomenes.

Romæ, in villa Montalto, ſub Statua pulcherrima Germanici nudi.

Id eſt,

Cleomenes Cleomenis filius Athenienſis fecit.

Cleomenes Athenienſis peritiſſimus Statuarius omittendus non erat: ex ejus enim exquiſito opere ipſius peritia dignoſcitur. Vixiſſe autem Germanici tempore veriſimile eſt, eo quòd illius ſculpſerit Statuam. Cleomenis Sculptoris qui Theſpiades Muſas fecerat meminit Plinius lib. 36. cap. 5. qui alteruter horum, pater vel filius fuiſſe videtur.

Cæcilius Novatilianus.

Beneventi, baſis.

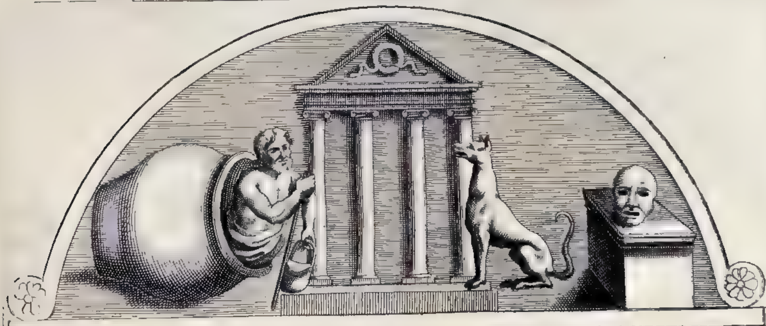
Marco	M. CAECILIO. NOVATILIANO
	C V R.
	POETAE. ET. ORATORI. IN
Viro Clariſſimo	LVSTRI. V. C. ALLECTO. IN
	TER. CONSVLARES. PRAESI
	DI. PROV. MOES. QVAESTO
	RI. AFRICAE. PRAEFECTO
Iuriſdicundi	IVRISD. HISPAN. CIT. ET
Hiſpaniæ citerioris	CALABRIAE
	SPLENDIDISSIMVS. ORDO. BENEVEN
	TANORVM. PRIVATIM. ET. PVB
Poſuit decreto	LICE. PATROCINIO. EIVS. SAE
Decurionum.	PE. DEFENSI. P. D. D.

Ex Gualtheri Tabulis Siciliæ.

Diogenes

Diogenes in dolio:

Marmor Antiquum, Romæ.

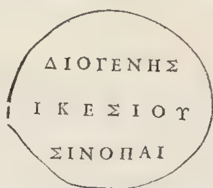

Diogenes in dolio cum baculo & perâ Philosophicâ, assidente cane. Hinc discimus fictile dolium fuisse, non ligneum quod ex viminibus commissurísque cognosceretur. Vnde Iuvenal. Satyr. 14. *Dolia nudi non ardent Cynici, &c. Sensit Alexander testâ cùm vidit in illa.* Doliis autem huiusmodi servabatur olim vinum & aqua, ut ait Plinius lib. 35. cap. 12. Defodiebantúrque in terra, ut ait I.C. de fundo instructo & de contr. empt. Vtebantur & ad frumentum servandum, I.C. Iulianus, & Capitolinus in Antonino Pio, inter omina imperij ejus: *Et in Hetruria dolia quæ defossa fuerant, supra terram reperta sunt.* Romæ hodie etiamnum ad aquam utuntur. Ausonius de Diogene;

Diogenes cui pera penus, cui dolia sedes,
Additus est tustæ nunc canis Erigonæ,

Peram & baculum cum pallio Monachis Eremicolis Ægypti, qui Christianorum Philosophi erant, tribuit Cassianus, lib. 1. Institut. Monachor. Hieronymus de Diogene loquens 2. contra Iovinianum: *Habitabat autem in portarum vestibulis & porticibus civitatum, cúmque se contorqueret in dolio,*&c. quod marmor nostrum illustrat; est enim Templi alicuius vestibulum. *Quocirca,* inquit Laertius, *aiebat Athenienses Iovis porticum ostendens, sibi condidisse palatium ubi vesceretur.* Filius erat Icesij urbe Sinopo natus, ut habent inscriptiones capitis eius, quod Romæ cernitur, item & gemma antiqua, quam ante quinquennium contrectavi.

Florentiæ, apud Card. Mediceum.

Reperitur in eum epigramma incisum antiquis marmoribus, quod habetur in Epigrammatum Anthologia. Marmor Patavij citat Sertorius Vrsatus Antiquarius eruditissimus, & ego simile exscripsi:

Venetiis, ad piscinam Sancti Moysis, in domo quæ erat Erizzorum, suprastante Cane.

ΕΙΠΕ ΚΥΩΝ ΤΙΝΟΣ ΑΝΔΡΟΣ ΕΦΕΣΤΩΣ ΣΗΜΑ ΦΥΛΑΣΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ ΑΛΛΑ ΤΙΣ ΗΝ ΟΥΤΟΣ ΑΝΗΡ Ο ΚΥΩΝ

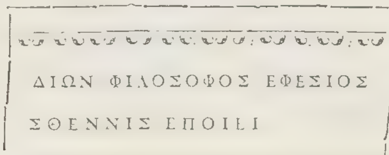
ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΓΕΝΟΣ ΕΙΠΕ ΣΙΝΟΠΕΥΣ ΟΣ ΠΙΘΟΝ ΩΚΕΙ

ΚΑΙ ΜΑΛΑ ΝΥΝ ΔΕ ΘΑΝΩΝ ΑΣΤΕΡΑΣ ΟΙΚΟΝ ΕΧΕΙ

Eſt veluti dialogus viatoris qui marmor inſpicit, & canis in eo ſculpti. *Dic canis, cujus viri monumentum diligenter cuſtodis?* R. *Canis. Sed quiſnam eſt iſte vir, ô Canis?* R. *Diogenes. Dic mihi cujas erat?* R. *Sinopenſis. Ille autem qui dolium inhabitabat, nunc mortuus Aſtra pro domicilio poſſidet.* De eo qui plura velit, adeat Diogenem Laërtium, qui eius vitam deſcripſit.

Dion.

Romæ, in villa Matthæi.

ΔΙΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΕΦΕΣΙΟΣ

ΣΘΕΝΝΙΣ ΕΠΟΙΕΙ

Id eſt,

Dion Philoſophus Epheſius, Sthennis fecit.

Dionis hujus Philoſophi Epheſij nemo quòd ſciam adhuc meminit. Suidas plures memorat hujus nominis: Dionem Hipparini filium Syracuſanum, Philoſophum Platonicum: Dionem Cocceium patria Nicænum qui Romanam hiſtoriam ſcripſit: Dionem Paſicratis filium Pruſæum Sophiſtam ac Philoſophum, quem & Chryſoſtomum cognominarunt. Cocceius lib. 39. Dionem quemdam refert Alexandrinum legatum ad Romanos, Ptolomæi Auletis tempore. Dionis Epidaurij mentio eſt apud Pauſaniam. Dionis Diapyri apud Athenæum, lib. 9. & Dionis Chij qui primus Bacchicum Spondæum tibiâ cecinit, lib.14.

De *Sthenni* etiam nihil habeo quod proferam. Is videtur vel Sculptor fuiſſe qui Dionis Statuam feciſſet, vel Architectus qui monumentum aliquod in quo Dionis & aliorum inſculpta erant nomina, erexerat. Tales enim lapides ſex aut ſeptem extant ſimul in villa Matthæi, quos ſuo referemus loco. Fortè etiam Sthennis ille idem eſt quem Plinius Sthenim vocat Lyſiſtrati fratrem, Sculptorem Alexandri Magni tempore florentem, circa Olympiadem 114.

Hephæſtion & Myron.

In Inſula Delo, baſis.

ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ ΜΥΡΩΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ

Id eſt,

Hephæſtion Myronis filius *Athenienſis fecit.*

Hephæſtion qui proculdubio Statuam aliquam huic impoſitam baſi in Inſula Delo ſculpſerat, Athenis artium Magiſtrâ urbe natus, nullum nactus eſt Hiſtoricum qui eius meminerit, imò nec ſupereſt Statua, ex qua, tanquam ex ungue leonem, hujus artificis induſtriam cognoſcere valeamus. Myron autem ipſius parens, percelebris erat Statuarius, Polycleti contemporaneus, qui circa Olympiadem LXXXVII. floruit: cujus operum meminere Plinius lib. 34. & Pauſanias. Eleutheris natus erat, ut ait Plinius; at Pauſanias eum Athenienſem perpetuò vocat; eo quòd Eleutherienſes Athenas ſponte migraverint, & ideò pro Athenienſibus ſint habiti. Extat Viennæ Allobrogum baſis Statuæ quam ſculpſerat. Adſunt enim hæ literæ.

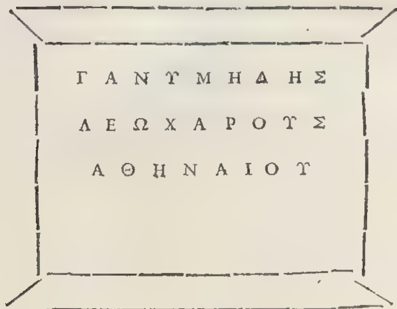
Μ Υ Ρ Ω Ν Ο Σ

De qua conſulendus Eruditiſſimus Chorerius in Viennenſium antiquitatibus.

Leochares

Leochares.

Romæ, in hortis Medicis.

Id eſt,

Ganymedes Leocharis Athenienſis.

Leochares floruit Olympiade CII. & ſequentibus, ut refert Plinius lib. 34. Fuit is inter nobiliores Sculptores æſtimatus, ita ut Regina Artemiſia eum cum tribus aliis vocarit ad Mauſolei ſculpturam, ut idem memorat Author lib. 36. Verùm ex hoc marmore alius Plinij locus emendandus, lib. 34. cap. 8. *Leocras*, ſed repono, Leochares *aquilam ſentientem quid rapiat in Ganymede, & cui ferat, parcentem unguibus etiam per veſtem ſculpſit.* Vnde non dubito quin hujus eximij operis ſuperſtes hæc baſis fuerit. Leocharis opera quædam recenſet Pauſanias in Græciæ deſcriptione, & inter alia Iovis, Amyntæ, Philippi, & Alexandri Statuas. Plinius verò loco citato præter Ganymedem iſtum, puerum Autolycum pancratio victorem, Iovem Tonantem in Capitolio & Apollinem diadematum.

Maximus Tianus,

Athenis.

Maximi Philoſophi Iuliani tempore florentis, Nymphidiani atque Claudiani fratris, Smyrnæorum, meminit Eunapius in vitis Philoſophorum, ſed iſne idem ſit ac iſte qui Tianus hîc cognominatur me prorſus latet.

Matrinius.

Romæ.

SOMNO AETERNALI
C. MATRINI VALEN
TIS PHILOSOPHI EPICVR.
VIX. ANN. XXXIX.
M. VI. D. VII.
HOR. VIII.
MATRINIA CONIV
GI INFELICISSIM.
IN FR. P. III. IN AGR. P. VIII.

Ex ſchedis Barberinis.

Caius Matrinius Valens Philoſophus Epicureus æterno ſepultus ſomno foret, niſi lapis hic eum à tenebris vindicaret. Athenagoras in oratione pro Chriſtianis apud Iuſtinum, dicit Epicureos mortem profundum ſomnum & oblivionem eſſe cenſere, ſunt enim *fratres ſomnus, mórſque ipſa gemelli.* Vnde alius, *ſtulte quid eſt ſomnus, gelidæ niſi mortis imago?* Virgil. *Et conſanguineus lethi ſopor.* Pauſanias germanos eſſe dicit & ſimulachra conjuncta habuiſſe. Horatius moribus nonnihil Epicureis: *Ergo Quintilium perpetuus ſopor urget.* Inſcriptiones antiquæ. QVOS DII IRATI VNO DIE AETERNO SOMNO DEDERVNT. In Manuſcriptis Ligorij SOMNO AETERNALI IVLIAE FORTVNATAE, &c. SOMNO AETERNALI Q. POMPEIO ZOSIMO, &c. Inedita pariter & marmora ſequentia.

Florentiæ, in villa Strozzi.

D. SOMNO AETERNALI M.
AVRELIVS ABASCANTVS
AVG. LIB. ET FORTVNATA
AVG. LIB. FECER. SE VIBI
SVISQVE LIBERTIS
LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE EORVM

Exſcripſi.

Romæ, in Palatio Ducis Monti.

SOMNO AETERNA
LI IVLIAE EVTERPE
MATRI DVLCISSIM.
VLPIA PAVLINA
FECIT ET SIBI ET
LIB. LIBERTA
BVSQVE POSTERIS
QVE EORVM

Exſcripſi.

Romæ, in hortis Iuſtinian.

SOMNO SEPVLCHRO
AETERNALI SACRVM
EVTYCHIAE QVAE
VIXIT ANNIS XXX
ONESIMVS CONIV
GI DVLCISSIMAE
ET SIBI AMANTIS
SIMAE FECIT

Exſcripſi.

Florentiæ, in horto Marq. Corſini.

D. M.
SOMNO PERPETOALI
L. IVLIVS EVCARPVS
VIVVS FECIT SIBI ET
IVLIAE POLITICENI
CONIVGI SVAE ET
IVLIO SAGARIANO FL. * *ſic*
LIBERTIS LIBERTABVS
QVE POSTERISQVE
EORVM

Exſcripſi.

Meſſius

Messius Egnatius Lollianus.
Suessæ.

MAVORTI
Q. F. MESSIO EGNATIO LOLLIANO
Viro Clarissimo V. C.
Quæstori Kandidato Q. K. PRAEFECTO VRBANO
QVIRITIVM COMITI
Populi Rom. AVGVRI PVBLICO P. R.
D. D. NN. AVG. FIL. CAESARVM
CVRATORI ALVEI TIBERIS
ET CLOACARVM SACRAE VRBIS
CVRATORI OPERVM PVBLICORVM
CONSVLARI AQVARVM
Minuciæ ET MINVC. CONSVLARI CAMPANIAE
ORDO POPVLVSQVE
SVESSANVS

Ex Capacio.

Sic legendum Inscriptionis initium, *Mavortio Quinti filio Messio Egnatio Lolliano Viro Clarissimo Quæstori Kandidato.* Fuit autem is *Mavortius Lollianus*, Præfectus urbis Romæ Anno Christi 340. sub Constante. *Candidati* dicebantur, qui munera quædam publica, Magistratúsque petebant, eo quòd candidâ togâ tunc indui solerent: de quibus vide Rosini Antiquitates Romanas, lib 7. cap. 8. *Suessa*, Vrbs & Colonia Campaniæ antiquissima, *Pometia* Plinio & Tacito dicta, *Aurunca* verò Livio.

Flavius Peregrinus Saturninus.
Romæ, in villa Matthæi.

FL. PEREGRINO SATVRNINO

A PRIMIS ADVLESCENTIAE SVAE ANNIS
PACE BELLOQVE IN REPVBLICA DESV
DANTI POST IVGES EXCVBIAS MILITIAE
TRIBVNO MILITVM COMITI ORDINIS
PRIMI MODERANTI INLVSTREM SACRI
PATRIMONII COMITIVAM SECVNDO VRBI
PRAEFECTO CVIVS OB TESTIMONIVM MORVM
INTEGRITATIS ADQVE IVSTITIAE
SINGVLARIS INLVSTRIS VRBANAE
PRAEFECTVRAE GEMINAM DIGNITATEM
SACRO IVDICIO AETERNI PRINCIPES
DETVLERVNT MERITORVMQVE INSIGNIVM
CONTEMPLATIONE AD POSTERITATIS
MEMORIAM DECORANDAM STATVAM
SVB AVRO FVLGENTEM IN FORO DIVI TRAIANI
ERIGI CONLOCARIQVE IVSSERVNT

Exscripsi.

Flavius Peregrinus Saturninus bis Præfectus urbis Romæ, ultimâ quidem vice ſub Valentiniano II. anno Chriſti 382. Ergo ipſi ſtatua erecta regnantibus ſimul, Valentiniano juniore, Theodoſio & Arcadio. *Statua ſub auro fulgens*, id eſt deaurata, vel ſicuti in antiquis Inſcriptionibus loquebantur, Statua *auro illuſtris*, *auro ſuperfuſa*, *ſub auro*, & *in auro*.

Lucius Scipio.

Romæ reperta anno 1616.

HONC. OINO. PLOIRVME. COSENTIVNT. R.
DVONORO. OPTVMO. FVISE. VIRO
LVCIOM. SCIPIONEM. FILIOS. BARBATI.
CONSOL. CENSOR. AIDILIS. HIC. FVET
HEC. CEPIT. CORSICA. ALERIAQVE. VRBE
DEDET. TEMPESTATEBVS. AIDE. MERETO

Fuit hæc Inſcriptio à Sirmondo antiquiſſima putata, ſícque ab eo explicata.

Hunc unum plurimi conſentiunt Romæ
Bonorum optimum fuiſſe virum
Lucium Scipionem; filius Barbati,
Conſul, Cenſor, Ædilis hic fuit:
Hic cepit Corſicam Aleriámque urbem:
Dedit tempeſtatibus ædem meritò.

At de huius antiquitate dubitant alij, inter quos vir quidam Eruditus, Batelerius nempe, cujus extat Epiſtola ad Puteanum inter ſchedas Peireſkianas, qua eam rejicere conatur ob allatas multas rationes tum grammaticales tum hiſtoricas.

Midas Phrygiæ Rex. Nauſicaa Alcinoi Regis filia.

Ex duobus nummis perraris.

1. Inſignem & perrarum huncce nummum D. de Chevane Divionenſis poſſidet. Exhibet autem ex una parte *Midam* Phrygiæ Regem apud Mythologos celebratum. Pileum geſtat in anteriora recidentem, qui Phrygiorum mos erat, ut videre eſt in nummo Hadriani RESTITVTORI PHRYGIAE, aliíſque nummis Ilienſium in quibus Æneas. Depingitur barbâ capillíſque brevibus ac criſpis non injucundè ornatus: at non auriculis illis aſininis, quas ludentes Poëtæ ipſi affixerunt: ídque proculdubio à populis regionis illius tanquam ineptum falſúmque creditum, & ΜΙΔΑϹ ΒΑϹΙΛΕΥϹ *Midas Rex* ideo ab iis, non diverſâ ab aliis hominibus facie expreſſus, venerationem ſuam erga priſcum Heroem ſuum teſtaturis: quænam autem urbs inter hos Phrygiæ incolas nummum cuderit, invidit ærugo: legi enim tantùm poteſt .... ΙΗϹϹΕΩΝ. Figura illa ſtans dextrâ bilancem tenens monetam aliquando deſignat, aliquando & iuſtitiam, quæ ſi ad Midam relationem habet, juſtitiam ejus immeritò ſuggillatam à Poëtis, indicare voluiſſe cenſeo hoſce Græcos, qui nummum publicarunt

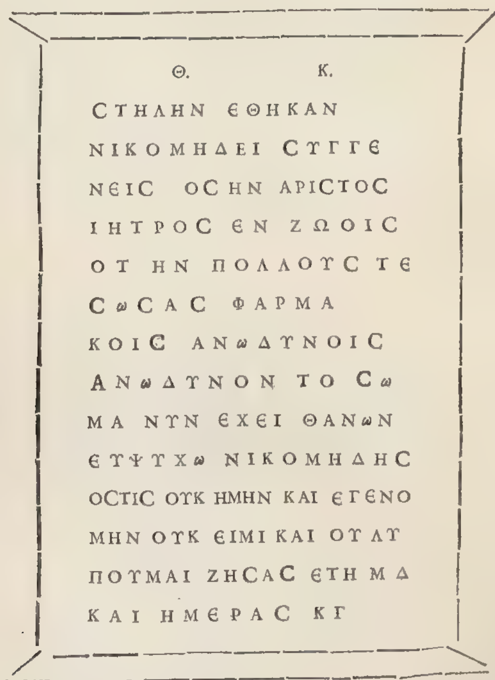
2. *Nauſicaam* Phæacorum Regis Alcinoi filiam elegans hic nummus exhibet. Heroidis nomine eam celebrat, eadémque eſt quæ Vlyſſi naufragio ad Phæaciam ſive Corcyram inſulam delato occurrit, ut narrat Homerus, quæque eum Patri ſuo commendavit. At nummus, ut pars averſa docet, à Mytilenenſibus cuſus, ſub militiæ duce Hierocle: ΕΠΙ

ϹΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΣΤΡΑΤηγῶ ΙΕΡΟΚΛέους ΜΥΤΙΛηναιων. Est figura illa sedens Sappho quam Mytilenenses in suis cudebant nummis, eo quòd esset Mytilenis in illorum Insula Lesbo nata: ut testantur Aristoteles lib. 20. Rhet. & Iulius Pollux: οἱ Μυτιληναῖοι, inquit iste, lib. 9. Σαπφῶ τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον. Confirmant numismata Mytilinæorum, unúmque argenteum extat apud Fulvium Vrsinum in Virorum Illustrium imaginibus. Lyra quæ inter manus eius est, Poëtas Lyricos denotat inter quos celebris fuit. Plectrum Sapphonis inventum Græci scriptores memorant, & Sapphicum quoque metrum ab ipsa dictum fuisse. Periit submersa cùm se è Leucade insulâ regni Vlyssis in mare præcipitasset: vnde memoriam eius renovari, in Corcyreensis Heroidis nummo non absurdum est, cùm sint vicinæ insulæ Corcyra & Leucas, cúmque etiam fortassis inter hasce duas illustres virgines similitudinem quandam animadvertissent Mytilenæi. Dissimulare non debeo Clarissimo Patino hanc figuram sedentem quam Sapphonem esse dixi, Apollinem videri Mytilenis cultum; at vestiri Apollinem stolâ ad pedes usque, eíque comam non humeris sparsam; vix mihi persuadere possum: adde quòd citati Aristoteles & Pollux, meam opinionem non parùm confirment. Reperitur autem hic nummus Bononiæ apud Alexandrum Nigri, qui typi ejus copiam mihi dedit, & in Thesauro Regio Ludovici XIV.

Nicomedes *Medicus.*

Romæ.

Θ. K.
CΤΗΛΗΝ ЄΘΗΚΑΝ
ΝΙΚΟΜΗΔΕΙ CΥΓΓЄ
ΝЄΙC ΟC ΗΝ ΑΡΙCΤΟC
ΙΗΤΡΟC ЄΝ ΖΩΟΙC
ΟΥ ΗΝ ΠΟΛΛΟΥC ΤЄ
CωCΑC ΦΑΡΜΑ
ΚΟΙC ΑΝωΔΥΝΟΙC
ΑΝωΔΥΝΟΝ ΤΟ Cω
ΜΑ ΝΥΝ ЄΧЄΙ ΘΑΝωΝ
ЄΥΨΥΧω ΝΙΚΟΜΗΔΗC
ΟCΤΙC ΟΥΚ ΗΜΗΝ ΚΑΙ ЄΓЄΝΟ
ΜΗΝ ΟΥΚ ЄΙΜΙ ΚΑΙ ΟΥ ΛΥ
ΠΟΥΜΑΙ ΖΗCΑC ЄΤΗ ΜΔ
ΚΑΙ ΗΜЄΡΑC ΚΓ

Id est,

Diis Manibus.

Cippum posuerunt
Nicomedi Affines ejus,
qui erat optimus
Medicus in vivis cùm
esset: Multos autem

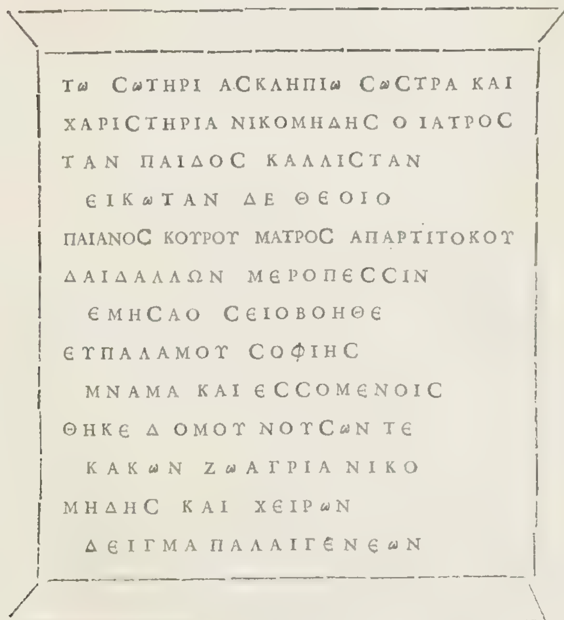
R 2 *servans*

ſervans remediis
Anodynis (ſeu dolorem ſedantibus)
Anodynum (ſeu dolore expers)
corpus nunc habet mortuus.
Bono animo ſum Nicomedes,
quia non eram & natus ſum ,
non ſum & non contriſtor.
Vixi annos XLIV. &
dies XXIII.

Nicomedes Medicus Smyrnæus artem ſuam Romæ exercens eleganti elogio hîc excipitur , dum multos , ait epigramma , ſervans remediis anodynis anodynum , hoc eſt ſine dolore, corpus nunc habet mortuus. Videtur autem vixiſſe circa Gallieni tempora , ob literas illas rotundas C pro Σ, & Э pro E , & ω pro Ω quæ tunc , ut ex nummis patet, uſurpabantur : imò & jam imperantibus Antoninis,etſi equidem rariùs. Græcorum ſanè amicus erat Gallienus. Athenis Archon eſſe voluit , myſteriiſque initiari. Smyrnæis , ni fallor , benefecerat , eorum Theatrum reſtaurando , dum enim à Turcis ante aliquot annos deſtrueretur , reperta ibi infinita nummorum Gallieni quantitas , imò & aliorum illius temporis Tyrannorum , ſed multò plures Gallieni. Nicomedis huius ecce duo alia epigrammata unicæ baſi inſculpta.

Romæ ,

Eruta baſis ex vicinia Thermarum Trajani.

Id eſt ,

Æſculapio ſervatori donaria pro ſalute reſtituta , gratiarúmque actione Nicomedes Medicus offert. *Pulcherrimam hanc imaginem pueri Dei Pæanis* , (id eſt , Apollinis) *filij matris quæ citò peperit , adornans mortalibus effinxiſti Seioboëthe* (Sculptoris nomen) *artificioſæ ſcientiæ tuæ monumentum etiam poſteris. Poſuit autem Nicomedes , ut eſſet ſimul liberationis pretium à malis morbis , & manuum ſpecimen antiquarum.*

Ex

Ex altera parte Basis.

ΤΩ ΒΑϹΙΛΕΙ ΑϹΚΛΗΠΙΩ ϹΩϹΤΡΑ ΚΑΙ ΧΑΡΙϹΤΗ
ΡΙΑ ΝΙΚΟΜΗΔΗϹ ϹΜΥΡΝΑΙΟϹ ΙΑΤΡΟϹ
ΟΙΟΝ ΕΜΑΙΟϹΑΝΤΟ ΝΕΟΝ ΤΟΚΟΝ
ΕΙΛΕΙΘΥΙΑΙ
ΕΚ ΦΛΕΓΥΟΥ ΚΟΥΡΗϹ ΦΟΙΒΩ
ΑΚΕΙΡΕΚΟΜΗ
ΤΟΙΟΝ ΤΟΙ ΠΑΙΑΝ ΑϹΚΛΗΠΙΕ
ϹΕΙΟΒΟΗΘΟϹ
ΧΕΙΡΟϹ ΑΓΑΛΜ ΑΓΑΘΗϹ ΤΕΥΞΕΝ
ΕΑΙϹ ΠΡΑΠΙϹΙΝ
ΝΗΩ Δ ΕΝ ΤΩ ΔΕ ΖΩΑΓΡΙΑ ΘΗΚΕΝ
ΟΡΑϹΘΑΙ
ΠΟΛΛΑΚΙ ϹΑΙϹ ΒΟΥΛΑΙϹ
ΝΟΥϹΩΝ ΑΛΕΥΑΜΕΝΟϹ
ϹΟϹ ΘΕΡΑΠΩΝ ΕΥΧΗϹ ΟΛΙΓΑΝ
ΔΟϹΙΝ ΟΙΑ ΘΕΟΙϹΙΝ
ΑΝΔΡΕϹ ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ ΤΩΝ ΔΕ
ΦΕΡΟΥϹΙ ΧΑΡΙΝ

Id est,

Regi, Æsculapio dona pro salute, gratiarúmque
Actione Nicomedes Smyrnæus Medicus consecrat.
Qualem obstetricatæ sunt recens natum Ilithyæ
Ex Phlegyæ filiâ, Phœbóque intonso:
Talem tibi Paan Æsculapie Seioboëthus
Manu eruditâ Statuam industriè sculpsit.
Hoc verò in templo pro mercede salutis posuit conspiciendam,
Tuis sæpè consiliis expulso morbo,
Tuus Cliens tenue pro voto donum, qualia Diis
Viri Mortales horum gratiâ offerunt.

Æsculapius natus erat ex Apolline & Coronide Phlegyæ filiâ, ut ait Hyginus. Basis igitur hæc ferebat Æsculapij Statuam, ob sanitatem recuperatam à Nicomede Medico dedicatam: utrúmque enim numen sanitati præesse credebatur. De Apolline Ovidius;

Inventum Medicina meum est, opiférque per orbem
Dicor, & herbarum subjecta potentia nobis.

Apollo verò filium suum Æsculapium Chironi Centauro erudiendum in Medicina tradidit, qui in ea ita peritus evasit, ut deinde hujus scientiæ Deus existimatus fuerit: quapropter Hippocrates discipulos suos hocce jurejurando obligabat: *Per Apollinem Medicum & Æsculapium, Hygiámque & Panaceam jurejurando affirmo, & Deos Deásque omnes testor*, &c.

Publius Plotius Romanus.

Romæ, in horto Barberino.

P. PLOTIVS ROMANVS COS. SODAL. AVG. CL.
LEG. AVG. PR. PR. PROV. ARAB. ITEM GAL.
PRAEF. AER. SAT. LEG. AVG. CENS. ACC. HISP. CIT.
IVR. PER AEM. LIG. CVR. VIAE LABIC. CVR. VERG.
PR. VRB. TRIB. PL. Q. KAND. VI VIR EQ. R. TVR. II.
TRIB. MIL. LEG. I. MIN. ET II. ADI. ET IIII. V. V. CVR.

Exſcripſi.

Ita autem legenda ſine abbreviationibus.

Publius Plotius Romanus, Conſul, Sodalis Auguſtalis Claudialis,
Legatus Auguſti Pro-Prætore Provinciæ Arabiæ, Item Galliæ:
Præfectus Ærarij Saturni, Legatus Auguſti cenſibus accipiendis Hiſpaniæ citerioris,
Iuridicus per Æmiliam, Liguriam, Curator viæ Labicanæ, Curator Vergiliæ,
Prætor Vrbanus, Tribunus plebis, Quæſtor Kandidatus, Sextumvir, Eques Romanus Turmæ ſecũdæ,
Tribunus militum Legionum primæ Minerviæ & ſecundæ Adjutricis, & quartæ Valeriæ Victricis Cyrenaicæ.

Salpion.

Salpion *Athenienſis Sculptor eximius, vide ſuprà, initio Sect. II.*

Silianus.

Gruterus poſt Fulvium Vrſinum citat Inſcriptionem quæ ſic habet, Γ. ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΣΕΙΛΙΑΝΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΣ, *Caius Silanus Medicus Epheſius.* Ego verò ſequentem repperi ejuſdem Viri qui dum juvenis eſſet, Deabus Cereri & Proſerpinæ conſecratus à parentibus fuerat.

Eleuſi.	Id eſt,
ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΚΑΙ ΚΛΑΥΔΙΑ	*Claudius & Claudia*
Γ. ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΣΕΙΛΙ-	*Caium Claudium Sili-*
ΑΝΟΝ ΠΟΛΥΚΡΙΤΟΝ	*anum Polycritum*
ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΜΥΗΘΕΝΤΑ	*filium ſuum initiatum*
ΑΦ ΕΣΤΙΑΣ ΤΑΙΝ ΘΕ	*à foco Deabus* (Cereri &
ΑΙΝ ΑΝΕΘΗΚΑΝ	Proſerpinæ) *conſecrarunt*
ΕΠΙ ΙΕΡΕΙΑΣ ΚΛΑΥΔΙΑΣ	*ſub Sacerdotio Claudiæ*
ΤΕΙΜΟΘΕΑΣ ΤΗΣ ΤΕΙΜΟ	*Timotheæ Timothei*
ΘΕΟΥ ΓΑΡΓΗΤΤΙΟΥ ΘΥ.	*Gargettij filiæ.*

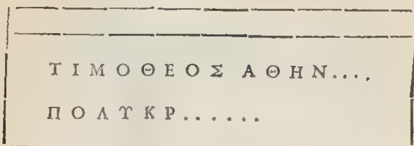
ΑΦ ΕΣΤΙΑΣ à Foco apud Suidam. *Ἀφ' ἑςίας ἀπὸ τῆς οἰκίας ϗ ἀφ' ἑςίας μυεῖσθαι ἀφ' ἑςίας μυόμενος ἀθηναῖος ὤν. A foco, à domo, & initiari à foco & initiatus à foco dicebatur* qui *Athenienſis erat.* Initio enim ſolùm Athenienſibus, hiſce myſteriis initiari fas erat.

Conceſſum

concessum deinde Herculi, Baccho, Dioscuris, Æsculapio & Hippocrati, imò & tandem omnibus peregrinis, præterquam Barbaris, homicidis & sceleratis. Videtur autem hæc Inscriptio non primis temporibus liberæ urbis sculpta, sed jam sub Romanorum potestate existentibus Athenis. Est enim Siliani nomen Romano more ex prænomine, & cognomine conflatum, Caius Claudius Silianus, cui & agnomen Polycriti additur; quod antequam eos subegissent Romani non solebant Græci, uno contenti nomine. De Mysteriis Eleusiniis Consule Meursij Eleusinia. *Gargettus* Pagus erat Atheniensium Tribûs Erechtheidis, patria Epicuri. Idem *Meursius de populis Atticæ.*

Timotheus.

Romæ, in villa Matthæi.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΑΘΗΝ....
ΠΟΛΥΚΡ......

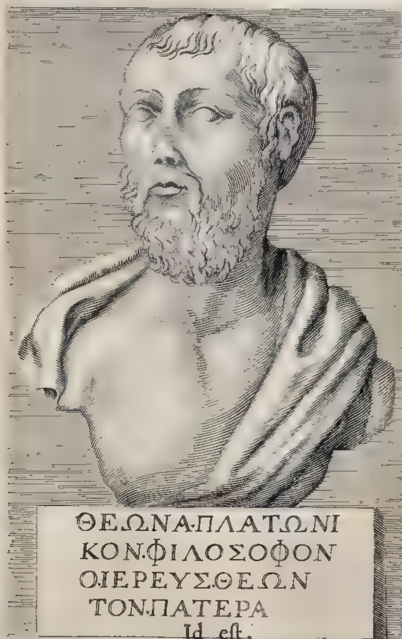
Id est,

Timotheus Atheniensis, Polycritus fecit.

Timotheus celebris fuit Atheniensium dux exercitus, Cononis filius, de quo Athenæus lib. 13. Timotheus quidem cùm aliquando irrideretur, quòd eum meretrix generasset, illi se gratiam habere dixit, quia propter eam Cononis esset filius. Fuit & alter Timotheus famosus tibicen, sed Milesius. Timothei etiam Statuarij meminit Plinius. Timothei Atheniensis ex Eumolpidarum gente & in Eleusi urbe cerimoniarum Antistitis, Tacitus sub finem histor. lib. 4. mentionem habet.

Theon.

Massiliæ apud Fouquerium, Smyrnâ allatum caput marmoreum.

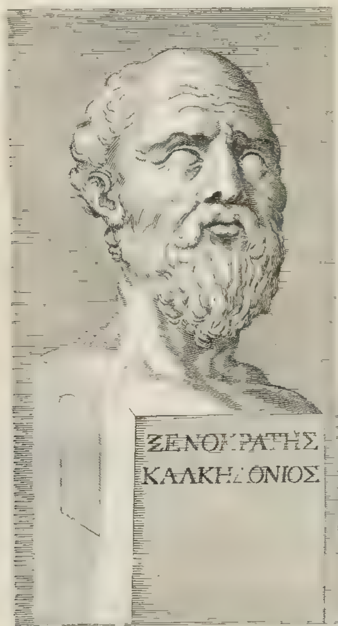
Id est,

Theonem Platonicum Philosophum Sacerdos Theon, patrem suum veneratur.

Theones plures commemorat Suidas, Philoſophos, Rhetoricóſque, ſed inter alios Theonem Platonicum Philoſophum Smyrnæum, quem hunc eſſe non dubito, cùm ſit marmor iſtud Smyrnâ Maſſiliam allatum, ut ex ejus poſſeſſore intellexi. Præterquam autem Philoſophum illum nominat Theon ipſius filius, barba & pallium Philoſophicum, ejus profeſſionem ſatis atteſtantur. Hujus Viri Illuſtris opera nonnulla nobis ſuperſunt, præſertim Mathematica, ab Iſmaële Bullialdo edita, verſione, eruditiſſimiſque notis illuſtrata, nonnulláque alia inedita, à Philippo Labbeo in Bibliotheca Manuſcriptorum memorata.

Xenocrates.

Romæ, apud Fabricium de Maximis.

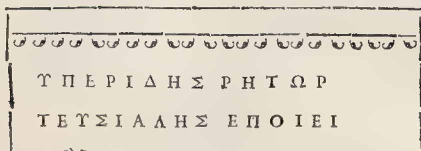

Deerat inter Virorum Illuſtrium capita à Fulvio Vrſino, Theodoróque Gallæo edita, *Xenocratis* Chalcedonij caput, quanquam illius cippum inſcriptionémque referant hoc modo ΞΕΝΟΚΡΑΤΗC ΑΓΑΘΑΝΟΡΟC ΧΑΛΚΑΔΟΝΙΟC, *Xenocrates Agathanoris Chalcedonius*. Hujus Philoſophi vitam deſcripſit Diogenes Laërtius, notátque illum, ut etiam ex hoc apparet marmore, ſevero ac ſerio habitu & ore ſemper fuiſſe, ita ut ſæpe ad illum Plato diceret, *Xenocrates gratiis ſacra facito*. Eius etiam meminit Cicero, lib. 1. Academicarum Quæſtionum. *Nam cum Speuſippum ſororis filium, Plato Philoſophiæ quaſi hæredem reliquiſſet: duos autem præſtantiſſimos ſtudio atque doctrinâ Xenocratem Chalcedonium & Ariſtotelem Stagiritem.* Et paulo pòſt: *Speuſippus autem & Xenocrates, qui primi Platonis rationem, auctoritatémque ſuſceperant, & poſt hos Polemo & Crates, unáque Crantor, in Academia congregati, diligenter ea, quæ à ſuperioribus acceperant, tuebantur.* Habemus & elegantem gemmam à Chifletio in Socrate traditam, quæ Xenocratem exhibet aſino inſidentem, propter ingenij tarditatem. Diogenes enim Laërtius in eius vita, hebetem ingenio, ac tardum adeò fuiſſe ait, ut dum illum Plato cum Ariſtotele conferret, *alterum fræno, alterum indigere diceret calcaribus:* illúdque, *cui equo quem ASINVM jungo!* Teſtis eſt Sidonius, *crure collecto*, pingi ſolitum: nec ratio in promptu, niſi fortè ut in illâ Sardâ, ab æmulo Ariſtotele, aut aliquo ex ejus Sectatoribus, aſello inſidens ac repræſentatus fuerit *crure collecto*, atque habitu mali ſeſſoris.

Hype

Hyperides.

Romæ, in villa Matthæi.

Id est,

Hyperides Rhetor, Teusiales fecit.

Hyperides celeberrimus Orator Atheniensis Platonis Auditor inter præcipuos decem Oratores numeratur.

Pythodoris.

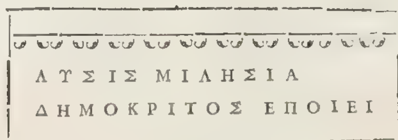
Massiliæ, apud D. Fouquier.

Pythodoris iste quisnam fuerit non mihi constat. Videtur sanè Orator, Poëta, vel Dux aliquis Ephesius fuisse, eo quòd ejus caput coronâ Lauri sit redimitum, advectúmque sit hoc marmor ab Epheso urbe, curante quondam D. Fouquier Massiliensi Smyrnæ Mercaturam exercente. De Pythodori quidem reginâ Ponti Polemonis uxore, Pythodoríque Tralliani Viri opulentissimi filia passim Strabo; sed quid hæc ad nostrum propositum, quidve ipsius pater qui ΠΥΘΟΔΩΡΟΣ non Pythodoris vocabatur, ut apud Strabonem legitur, lib. 14. Geograph. nisi dicamus vel Marmorarij vel Authoris istius erratum esse. Pythodoros etiam duos Statuarios commemorat Plinius, lib. 36. cap. 5.

Lyſis.

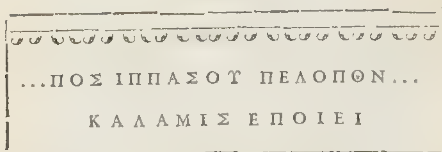
Ibidem.

ΛΥΣΙΣ ΜΙΛΗΣΙΑ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ΕΠΟΙΕΙ

Quænam ſit mulier iſta inter illuſtres Viros numerata dicere pronum non eſt, nec quis ille Statuarius Architectúſve Democritus qui eius ſculpſerat imaginem.

Hippaſus.

Ibidem.

...ΠΟΣ ΙΠΠΑΣΟΥ ΠΕΛΟΠΘΝ...
ΚΑΛΑΜΙΣ ΕΠΟΙΕΙ

Id eſt,

.., ... *pus Hippaſi* filius *Peloponneſiacus*; *Calamis fecit.*

Hippaſi Philoſophi Lacedæmonij meminit Diogenes Laërtius: ſed marmor hocce in filij eius memoriam ſculptum fuiſſe videtur: qui generico patriæ nomine Peloponneſiacus indigitatur. Calamidis etiam percelebris Statuarij mentionem facit Plinius, lib. 34. c. 8.

Pyrrhus.

Achates Pyrrhi caput exhibens.

Rariſſimam hanc gemmam hîc delineari curavi, quæ antehac apud D. Cabrier Mercatorem Lugdunenſem reperiebatur, à Domino Gaillhard Anglo harum rerum curioſiſſimo, peritiſſimóque ferè centum coronatis empta. Caput exſculptum ſive extans eſt in Achate coloris albi ſuper fundo fuſco ac diaphano, eximij Sculptoris opus. Pyrrhi autem Protomen, ſive imaginem pectore tenus exhibere ſuſpicatus ſum, ex ſimilitudine tum ſtatuæ hîc ſimul ſculptæ, tum picturæ ejus antiquæ apud Theodorum Gallæum ex orbe argenteo inter Virorum Illuſtrium monumenta repoſitæ. Caput galeâ ornatur, plumis ad ornatum decoratâ. Paludamentum ſive veſtis militaris circa humeros, pectúſque capitibus leoninis in folia ad latus deſinentibus, tum ad ornatum, tum ad terrorem incutiendum, variegatur: prout antiquis mos erat. Sed hæc vulgaria ſunt nimis, quàm ut iis inſiſtere diutiùs debeamus.

Pyrrhi Statua Colossica :

Romæ, in Palatio Fabricij de Maximis.

Pyrrhi Epirotarum Regis caput ex Fulvij Vrsini antiquo monumento sculpsit Theodorus Gallæus, sed hæc merebatur Statua quæ in æs incideretur, ut totus Strenuissimi Ducis habitus bellicus cerneretur. Hujus enim militarem virtutem, quanquam ipsorum infen-

ſus hoſtis eſſet,mirabantur Romani, ideóque ipſius etiam Statuas ſculpi curarunt, qualem hanc inter majores & elegantiores numerandam. Pyrrhi vitam qui ſcire voluerit Plutarchum adeat, aliósque graves Authores qui bella ejus deſcribunt.

Homerus, Solon, Euclides, Plato, Sextus Chæronenſis, & Frontinus:

Ex nummis perraris.

I. *Homerus* Muſarum delicium, numiſmata in honorem ſuum cuſa,dum in vivis ſuperſtes fuit, non vidit. At bona poſteritas tam chari capitis imaginem nepotibus traditura, iſtud perſæpe ex marmore & ære ſculpſit. Protomen marmoream quæ Romæ viſitur, oſtendit mihi Erudititſſimus ac φιλομηρωτά.Θ Abbas Pecoil Lugdunenſis, quam illic delineatam ex itinere Italico redux ſecum attulerat. Nummos verò longè poſt ipſius obitum cudere inceperunt Græci, & præcipuè urbes illæ quæ inter alias de illius natalibus diſceptabant Chios & Smyrna, quorum aliquot recenſet vir profundæ Eruditionis Ezechiel Spanhemius, Diſſertatione quintâ de præſtantia & uſu numiſmatum. At hicce qui nunc exhibetur nummus ex Contorniatorum genere, à me Smyrnæ viſus, ab aliis nondum traditus, elegans & infrequens eſt: videtúrque cuſus ævo Conſtantiniano, quo tempore illud numiſmatum genus invaluit,fortéque ab aliquo qui pugnam,ludúmve Equeſtrem vicerat in Homeri honorem dicatum: unde ab una parte Homeri caput adjunctâ palmâ victoriæ præmio,ab altera ſeſſilis equus ad manum deductus. *Apud Smyrnæos quidem numiſma quoddam æreum*,inquit Strabo, *Homereium vocabatur:* cujus neſcio an mentio ſit in Inſcriptione à me deſcriptâ Lampſaci, aliàs inter marmora Græca referendâ, in quâ legitur ΤΟΥΣ ΟΜΗΡΟΥΣ.

II. *Solon* Salaminius notiſſimus Athenienſium Legiſlator in ſimili nummo depingitur, nec malè à nobis Homero ſubjungitur, *cujus poëmata*, inquit Laërtius, *ut ordine reſarcirentur ſcripſit,ut eſſet verſuum ſenſuúmque conſequentia.* Ideo autem in hac nummorum ſpecie,qui *Crotoniati* ſive *Contorniati* vulgò audiunt Athletis frequentes, ejus facies ſignata eſt, quòd ut idem aſſerit, *Athletarum præmia caſtigatâ moderatione correxiſſet, & quidem qui Olympia viciſſet quingentas drachmas, qui verò Iſthmia, dari centum conſtituiſſet, eadémque ratione in certaminibus cæteris.* Quid enim aliud COMMVNITAS METROPOLITANORVM qui IN IONIA ſunt, cum Solone commune habuerunt, niſi ut ludos aliquos exhibituri

turi, in Iovis ſui & Dianæ Epheſinæ cujus vicini erant honorem, hunc priſcum Heroem Ludorum moderatorem venerarentur. De Epheſina autem, mammoſáque Dianâ hominum nutrice, paſſim Mythologi & Numiſmatographi diſſeruerunt ſatis ſupérque.

III. *Euclides* Megarenſis celeberrimus Philoſophus ac Mathematicus ab Hadriano in altera nummi parte cuſus proculdubio fuit, eo quòd hic Imperator, teſte Spartiano, *fuerit literarum omnium ſtudioſiſſimus, Arithmeticæ, Geometriæ, Picturæ peritiſſimus.* Idémque *Matheſin ſic ſcire ſibi viſus eſt, ut ſerò Calendis Ianuarij ſcripſerit, quod ei toto anno poſſet evenire.* Vnde *omnes Profeſſores & honoravit & divites fecit, licèt eos quæſtionibus ſemper agitaverit.* Prolixâ autem barbâ, ut cæteri Philoſophi depingitur heic Euclides, laureato verò capite ut ſolebant Poëtæ, fortè quia amatores dialogos, teſte Laërtio, ſcripſerat: verùm & alij Heroës laureati in antiquis Monumentis depinguntur.

IV. *Plato*, poſt Socratis mortem ad Euclidem venit, maternum genus à Solone ducens, Academicæ diſciplinæ eximius Author, divinique cognomine donatus. In Altera numiſmatis ſui parte ab Auguſto Cæſare exhibitus, eâdem fortè ratione quâ Euclides ab Hadriano. Haberi enim volebat Philoſophiæ cultor aſſiduus, unde, inquit Suetonius, *multa varij generis proſâ oratione compoſuit, ex quibus, nonnulla in cœtu familiarium, velut in auditorio recitavit; ſicut Reſcripta Bruto de Catone: Item Hortationes ad Philoſophiam.* Verùm hic perelegans nummus fusè & eruditè à Patino noſtro peculiari diſſertatione illuſtratus eſt: ideóque à fuſiori explicatione abſtinemus.

V. *Sextus* Chæronenſis Philoſophus Plutarchi nepos in hoc rariſſimo ſiſtitur nummo. Huius auditor erat in Philoſophia Marcus Aurelius Antoninus Imperator, teſte Capitolino. Non alium autem Sextum eſſe tribus potiſſimum ſuffultus rationibus aſſerere audeo. 1. Quòd unico nomine ΣΕΞΣΤΟΣ hîc nominetur, eâdem Orthographiâ quâ apud Suidam. 2. Quòd nummi fabrica, viri hujuſce barba, fœminæque in averſa parte cæſaries in nodum ad occiput religata, ætatem referant Marci Antonini, Fauſtinæque uxoris. 3. Quòd pallium Philoſophis uſitatum, hujuſce Sexti humeris impoſitum conſpiciatur. ΣΕΞΣΤΟΝ autem hunc ΗΡΩΑ cognominari, indicio eſt poſt mortem eius cuſum fuiſſe nummum fortè ab eius filia vel uxore, cujus nomen detritum eſt.

VI. ΦΡΟΝΤΕΙΝΟC ΑΝΘΥπατος, id eſt, *Frontinus Proconſul à Smyrnæis ſub Præfectura* cujuſdam *Myrti*, hocce nummo honoratus eſt, inſolito aliis Proconſulibus honore. Nonnullorum enim nummos videmus à Provinciis cuſos, ſed ſolo nomine inſignitos, non verò capite, quod Cæſarum Principúmque jus erat. Quamobrem putabat Gallandius noſter qui nummum Smyrnæ reperit, non Frontini caput eſſe, ſed Iovis apud Smyrnæos culti. Verùm fortaſſè non erravero ſi ipſiuſmet Proconſulis eſſe affirmaverim, ſiquidem neque laureâ cinguntur tempora, ut depingi ſolet Iupiter, neque aliud ipſius character additus eſt. Barba enim Iovem non neceſſariò indicat: ſiquidem eo tempore quo cuſus videtur eſſe nummus, barbam alebant Proceres Romani, ad Cæſarum imitationem, quod ab Hadriano introductum erat. Illius autem ætatis nummum eſſe auguror ex literis rotundis Є & C, quæ ferè poſt tempora Hadriani invaluerunt: etiamſi & antè ſed infrequentiùs: tum etiam quòd Frontini celebres eſſe cœperunt à Trajani tempore. Tunc enim florebat Frontinus ille qui de aquæductibus ſcripſit. Sed quia hæ rationes non admodum validæ ſunt, ſítne Iovis vel Frontini facies adhuc ſub iudice lis ſit. Rheginus autem qui in averſa parte decumbit, dextrâ herbam aliquam tenens, ſiniſtrâ urceolo innixus inſtar fluminum, proculdubio fluviolus eſt Smyrnæorum nobis nunc ignotus.

Medicorum quorundam Epitaphia.

1

Romæ, apud Sculptorem, in vico Scanderbeg.

M. ALLIVS PAMPHILVS
MEDICVS
PRIMILLAE L. ET VXORI ET
PRIMO L. DELICIO
CARISSIMIS SIBI FECIT
IN FRONTE P. XXII. IN AGR. P. XXV

Exſcripſi.

S 3 Pamphili

Pamphili Grammatici Alexandrini qui de re herbaria ſcripſit meminit Galenus in prooemio lib. VI. de Med. ſimpl. facultatibus : verum iſte alius eſſe videtur Romanus Medicus.

2

Romæ , In Palatio Card. de Maximis.

L. APPVLEIVS
L. L. EROS MEDICVS — *Lucij Libertus*
L. APPVLEIVS L. F.
PHILVMENVS
L. APPVLEIVS L. L. IANVARIVS

Exſcripſi.

3

Florentiæ , in villa Strozzi.

CYRVS
LIVIAE DRVSI CAES.
MEDICVS

Exſcripſi.

Medici Græci in magno honore habiti fuere Romæ, inter quos hic Cyrus Liviæ Druſi Cæſaris uxoris, quæ poſtea Auguſto nupſit, Medicus. Idemne autem ſit is qui in ſequenti inſcriptione ΚΥΡΟΣ , id eſt Cyrus Apollonij filius nominatur, dubitari poteſt.

4

Lampſaci.

Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ
ΚΥΡΟΝ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ. ΑΡ
ΧΙΑΤΡΟΝ. ΑΡΙΣΤΟΝ. ΠΟΛΕΙ
ΤΗΝ. ΕΠΙΣΗΜΟΝ. ΠΡΟΣ. ΠΟΛ
ΛΟΙΣ. ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΣΙΝ. ΕΙΣ
ΑΥΤΗΝ. ΑΛΕΙΨΑΝΤΑ. ΛΑΜ
ΠΡΩΣ. ΚΑΙ. ΠΟΛΥΔΑΠΑΝΩΣ
ΚΑΙ. ΑΠΟΧΑΡΙΣΑΜΕΝΟΝ. ΧΕΙΛΙΑΣ. ΑΤ
ΤΙΚΗΣ. ΤΗ. ΓΕΡΟΥΣΙΑ

Exſcripſi.

Id eſt , *Senatus Cyrum Apollonij filium Archiatrum optimum civémque inſignem veneratur, ob multa beneficia ſibi collata cum celebritate & multis expenſis, donúmq; Senatui ab ipſo factum* Drach*marum mille Atticarum.* Apollonij plures celebres Medici , de quibus conſulendus Suidas.

5

Romæ, in via Appia.

DIIS MANIBVS SACRVM
L. ANNIVS CASSIVS MITHR
ADORVS MEDICVS IIII
FACTION. CIRCEN. FECIT
SIBI. ET. LIBER. SVIS. POSTE
RISQVE. EORVM. LOC.
MAR. ADI. N. LXXV
IN FRONTE P. XXX. IN AGRO P. XV.

Ex ſchedis Barberin.

6

Romæ ,

Apud Card. Carpegna.

MV. FONTEIVS — MV. Id eſt, *Manius*
NICANDER
MEDICVS

Ex D. Fabretti.

Romæ,

7

Romæ, In villa Cæsarini.

ILLVSTRIVS TI. CAESARIS
AVG. SER. CELADIANVS
MEDICVS OCVLARIVS
PIVS PARENTVM SVORVM
VIXIT ANNOS XXX
HIC SITVS EST IN PERPE.

Exscripsi.

8

Bononiæ.

DIS MANIBVS
M. LATINIVS
MEDICVS
OCVLARIVS
HERMES VIXIT ANNOS
XXXX

Ex libro cui titulus Instruttione delle cose notab. di Bologna.

9

Massiliæ, sed Smyrnâ allatum marmor cum fig. muliebri & 2. pueris.

ΜΕΛΙΤΗΝΗΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝ.
ΔΕ ΙΑΤΡΟΥ ΔΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

Exscripsi.

Id est,

Melitinen Demetrij filiam, Hermogenis verò Medici uxorem.

10

Iguvij seu Eugubij Vmbriæ urbe.

L. SABINVS L. L.
PRIMIGENIVS
ORTVS. AB. IGVVIO. MEDICVS. FORA. MVLTA. SECVTVS
ARTE. FEROR. NOTA. NOBILIORE. FIDE
ME. CONSVRGENTEM. VALIDA. FORTVNA. IVVENTA
DESTITVIT. RAPIDIS. IMPOSVITQ. ROGIS
CLVSINO. CINERES. FLAMMAE. CESSERE. SEPVLCHRO
PATRONVS. PATRIO. CONDIDIT. OSSA. SOLO

Ex Ferretti Musis Lapidariis.

11

In via quæ Neapoli Nolam ducit, proximè Vesuvium, ubi rudera urbis, quæ olim Palæpolis.

D. SERVILI D. L. APOLLONI *Decimi Liberti*
MEDICI SERVILIA D. L.
AMBROSIA FECIT PATRONO
SVO ET SIBI ET SVIS

ΩΔ. ΕΠΑΦΟΥ. ΓΕΝΝΗΜΑ. ΣΟΦΟΙΣ. ΕΠΙΕΙΚΕΛΟΣ. ΑΝΗΡ
ΚΕΙΜΑΙ. ΡΩΜΑΙΩΝ. ΣΠΕΡΜΑ. ΠΟΛΥΚΤΕΑΝΩΝ
ΚΛΗΤΟΜΕΝΟΣ. ΔΕΚΙΜΟΣ. ΣΕΡΟΥΙΛΙΟΣ. ΕΙΔ. ΕΤΗ. ΕΛΘΩΝ
ΕΝΝΕΑ. ΠΟΥ. ΔΕΚΑΔΩΝ. ΚΑΙ. ΤΡΙΑ. ΩΣ. ΕΛΕΓΟΝ

Ex Capacij Hist. Neap.

Id eſt,

Hîc Epaphi filius ſapientibus comparandus vir,
Iaceo Romanorum ſoboles multa poſsidentium,
Vocatus Decimus Servilius, Annos natus
Circiter nonaginta tres, ut aiunt.

12

Romæ, Sarcophagus in villa Pamphilia.

D. M.
T. VIBIO RVFO MEDICO
COH. V. PR. VALERIA — *Cohortis V. Prætoriæ*
RVFINA CONIVG. OPTIM. FECIT

Exſcripſi.

13

Florentiæ in horto March. Corſini.

HELPIS LIVIAE
AD. VALETVDINAR.

Exſcripſi.

AD. VALETVDINAR. An *Adjutrix Valetudinaria*, id eſt Clinica.

14

Comoræ in Hungaria.

ΙΤΑΑΜΥΡΙ ΕΥΨΥΧΕΙ ΜΕΓΑϹ ΙΑΤΡΟϹ

Ex Itinere Ed. Brovn.

Italmuri bene vale Magne Medice.

Brovnius eam citat indiſtinctis quidem vocibus, quod fortè prototypo conveniens, ſed ni fallor malè habet ΜΕΤΑΤΙΑΤΡΟϹ, pro quo ſine dubio reſtituendum ut feci, ΜΕΓΑϹ ΙΑΤΡΟϹ.

His pauculis Inſcriptionibus deſtrui poteſt ridiculum Robortelli & ſequacium commentum qui aſſeruerunt Romæ tantùm ſervos medicinam exercuiſſe. Etiamſi enim in Inſcriptione 8 Illyrius Tiberij Cæſaris ſervus fuerit *Medicus*, obſervandum eſt addi *Ocularius*: ſícque potiùs Chirurgum quàm Medicum, hócque nomine non aliter condecorum, quàm aliquando Clinicæ, aut Empiricam profitentes fœminæ *Medicæ* in marmoribus vocantur. At in aliis hiſce lapidibus Medici ſoli ingenui aut Liberti; & inter illos unus apud Gruter. *Sextumvir Auguſtalis* nominatur, quod munus inter prima civitatum officia eminebat. Ad Libertos verò quòd attinet non mirum ſi Medicinam exercerent, cùm ferè ſolis Libertis in Cæſarum aulis officia concederentur, ut ſæpiſſime fuerint primi ordinis Miniſtri; & aliquando Imperatoriâ ferè poteſtate potirentur, veluti ſub Claudio Cæſare Pallas & Narciſſus. Imò ſæpiſſimè apud antiquos Authores Medici quidam inter Cæſarum amicos enumerantur, quod Cæſareâ gravitate indignum, ſi ſervi fuiſſent. Plutarchus enim in Cæſare, quendam memorat Cæſaris amicum, quem Suetonius Cæſaris Medicum, ut jamdiu annotavit Caſaubonus, qui in ſuis ad Suetonium notis hanc maculam à Robortello Medicis inuſtam deterſit. Tacitus *Eudemi Medici & amici Liviæ* meminit. Cicero lib.4. de Oratore, de Aſclepiade loquens, *quo nos*, inquit, *Medico amicóque uſi ſumus.* Cæſar Auguſtus Medicis immunitatem tribuit, & *Iulius Cæſar omnes Medicinam Romæ Profeſſos civitate donavit*, inquit Suetonius. *At tale beneficium in ſervos fuiſſe collatum*, nimia, ait Caſaubonus, *ſtultitia eſt vel ſuſpicari.* Plinius præterea teſtatur lib. 29.

cap. I.

cap. I. *Quirites Medicinam factitasse*, at nemo Quiritium servus fuit. Hæc & plura refert Eruditiss. Drelincurtius Leidensis Professor in *Apologia* sua *Medica*, quam quia vix ad hasce oras delata fuit excerpere non dubitavi. Ibidémque ut hoc obiter addamus, fortiter calumniam eliminat eorum qui Medicos sexcentis annis Româ exulasse asserunt: quod orationis ipsius præcipuum est argumentum.

Addo & duas Inscriptiones ex opere Reinesiano desumptas, tertiámque ex Ursati Monumentis Patavinis.

15	16	17
Romæ.	*Romæ.*	*Patavij.*
L. ARRVNTIO	D. M.	P. CHARM.
SEMPRONIANO	TI. CLAVDIVS. IVLIANVS	SOSTHE.
ASCLEPIADI	MEDICVS. CLINICVS. COH. IIII.	MEDIC.
IMP. DOMITIANI	PR. FECIT. VIVOS. SIBI. ET	IIIIII VIR. AVG.
MEDICO. T. F. I.	TVLLIE EPIGONE. CONIVGI	SIBI
IN FRONTE P. XX. IN AG. P. XX.	LIBERTIS. LIBERTABVSQ.	ANCHAR.
Ex Sirmondo & Reinesio.	CLAVDIIS. POSTERISQVE EORVM	*Ex Ursati Monument. Patav.*
	H. M. H. N. S.	*Hoc Monumentum Heredes Non Sequitur.*
	Ex Reinesio.	

Ex his tribus lapidibus idem concluditur, atque ex superioribus. Priores enim duo Medici neque Servi, neque Liberti fuere: ultimus verò præterquam ingenuus fuit, Sextumviratus dignitate ornatus observatur.

Iuba.

Genealogia Iubæ Regis.

In urbe Carthagine novâ, vulgò Carthagene Hispaniæ.

REGI. IVBAE. REGIS
IVBAE. FILIO. REGIS
HIEMPSALIS N. REG. GAV. — *N. Nepoti.* — *Regis Gaudæ*
PRONEPOTI REGIS MASI
NISSAE ABNEPOTI N. E. P. D. I.
II VIR. QVINQ. PATRONO
COLONIAE
COLONI ET INCOLAE
LIBERTINI

Vidit & exscripsit Casaubono A. de Bibran Eques Silesius. Ego autem ex schedis Peireskij.

Ex hac Inscriptione discimus quomodo *Iuba*, pater & filius, quos ex stirpe Masinissæ ortos constat, illum contingerent, nempe per Gaudam, quem memorat Sallustius de bello Iugurthino. *Erat*, inquit, *præterea in exercitu nostro Numida quidem nomine Gauda, Manastabalis filius, Masinissæ nepos quem Micipsa secundum hæredem scripserat, morbis confectus, & ob eam causam mente paululum imminutâ, cui Metellus petenti more Regum, ut Sellam iuxtà poneret, item postea custodiæ causâ turmam Equitum Romanorum, utrumque negaverat honorem.* Gauda fuit Manastabalis filius, Masinissæ nepos: verùm hic lapis Manastabalem non recenset, eo quòd statim post Patris obitum morbo fuerit consumptus, víxque regia

T dignitate

dignitate ornatus fuerit, ſicut & ejus frater Guluſſa, relicto ſolo Micipsâ. Sic enim Salluſtius, initio belli Iugurthini: *Igitur amicitia Maſiniſſæ bona atque honeſta nobis permanſit, ſed imperij vitæque eius finis idem fuit. Deinde Micipſa filius eius regnum ſolus obtinuit, Manaſtabale & Guluſsâ fratribus morbo abſumptis.* Micipſam etiam omittit marmor iſtud, eo quòd Iuba Rex non eſſet ex ejus progenie, ſed ut intelleximus per Manaſtabalem, Gaudam Hiempſalémque, Maſiniſſam attingeret. Hiempſal autem hic fuit Gaudæ filius & ſucceſſor, ſenioris Iubæ pater, aliúſque ab Hiempſale Adherbalis fratre, ut clariùs ex ſequenti tabula Stemmatologica patebit.

N.E.P. D.I. Interpretor ex ſimilibus Cæſarum Inſcriptionibus, *Numini eius plurimum devoti juſſerunt:* quanquam hæc interpretatio amico cuidam erudito non placeat, eo quòd inquit, divinos hos honores primis Cæſarum temporibus tributos fuiſſe non reperiat. At ego regero in nummis Ægypti & Syriæ, Reges Deos frequentiſſimè cognominari, imò & Auguſtum & alios poſt eum Imperatores, vivos adhuc, Deos nuncupatos fuiſſe, iiſque templa erecta.

Patrono Coloniæ. Carthago nova erat Carthaginenſium ab Aſdrubale deducta Colonia. Puto autem Iubæ tempore colonos accerſitos ex Numidia, qui exhauſtam Hiſpaniam inhabitarent. Iſti ergo Numidæ in Hiſpania Coloni, Iubam in veteri patriâ regnantem, non jam ut Regem, ſed ut Patronum colebant, ob commercij eorum in Numidia ſecuritatem.

Cæterùm prodiit jamjam in lucem Reineſij Syntagma Inſcriptionum Romanarum, in quibus & hanc conſignavit: verùm Vir ille aliàs Eruditiſſimus nimis audacter Inſcriptiones corrigit, uti in hac legi vult G V L. pro G A V. cùm de *Guluſſa*, non autem de *Gauda* cogitaſſet.

Iubæ utriuſque patris & filij, tum etiam Ptolemæi Iubæ filij ecce tres Nummos, primum quidem vulgarem, alteros duos rariſſimos.

Prior quidem paſſim in Muſæis reperitur, & ab Antiquariis explicatur. Secundus in Muſæo olim erat Cardinalis de Maximis. Tertius à Patino in Suetonio nummis illuſtrato refertur.

Obſervanda in *Seniore Iuba* coma illa pexa & in gradus diſtincta, quo more uſos fuiſſe Mauritaniæ Reges, ita ut capillos calamiſtrarent & aureo pulvere inſpergerent, notarunt priſci Authores. Eſt præterea in ipſius vultu neſcio quid crudele, barbarúmque, mentum nempe prominulum apud Phyſiognomonicos crudelitatis indicium. Sceptrum humeris adponitur, regiæ majeſtatis inſigne. Templum octapylum in altera parte viſitur, cum literis Punicis ſive Phœniciis, quibus in ea regione utebantur.

At *Iuba junior* Romanum morem illius temporis imitatus, barbâ raſâ conſpicuus eſt. In averſa parte ſtat Ara cui avis impoſita, fortè Cygnus Africæ familiaris. A dextra & ſiniſtra erectæ duæ Laurus, ut in Auguſti nummis, quas *fideles Cæſarum Ianitrices* ideo vocabant. Characteres numerales adſunt nobis ignorabiles, ſicut in aliis quos Patinus profert XXXII. & XXXVI. loco ſupra citato.

Ptolemæum tandem itidem imberbem exhibet tertius nummus, laureáque ut Romani Cæſares ornatum, quem juvenem Caligula occidit teſte Suetonio. Adeſt in altera parte caput ferocis equi, nummis tractus illius familiaris, ut pote Carthaginis primordia indicans. Virgil. 1. Æneid.

Stemmato

Stemmatologia Regum Numidiæ.

GALA Rex Numidarum Masæsylorum. *Livius lib.* 29.

DESALCES Galæ fratri succedit in regno. *Liv. lib.* 29.

MASINISSA Galæ filius victo Syphace, Lacumace & Mezetulo, amicissimus populi Romani, regnum paternum vehementer auxit. Vixit annos amplius XC. regnavit LX annis. Filios XLIV reliquit, è quibus tres priores ex uxore legitima suscepit, qui iussu Patris Scipione arbitro, regnum inter se diviserunt. Reliqui è concubinis. *Appian.*

CAPVSA filius Desalcis & successor à Mezetulo propinquo, regníque æmulo cæsus *Liv. ib.*

LACVMACES minor filius Desalcis, à Mezetulo, qui Tutoris nomine regnũ arripuit educatus, tandem à Masinissa victus. *Liv.*

MICIPSA Masinissæ filius natu maximus fratribus brevi mortuis regnum solus obtinuit.

GVLVSSA Patris Masinissæ cum fratribus successor non longè post patrem obiit.

MANASTABALES Masinissæ tertius filius in partem regni successit, sed statim morbo absumptus eam Micipsæ fratri reliquit.

Masgaba, è concubina natus Romam missus à Patre. *Livius.*

Misagenes fil. Massinissæ. *Livius.*

Massugrada fil. Massinissæ è concubina. *Sallust.*

MASSIVA filius Gulussæ regnum affectans à Iugurtha occiditur.

Dabar Massugradæ fil. Boccho Regi acceptus. *Sallust.*

ADHERBAL Micipsæ fil. à Iugurtha necatus. *Sallust.*

HIEMPSAL filius alter Micipsæ, cùm Iugurthæ cedere recusaret, brevi post patris obitum est interemptus. *Sallustius.*

GAVDA Manastabalis fil. morbis confectus, ideóque mente paululum imminutâ, cui Metellus petenti more Regum Sellam regiam & turmam equitum Rom. ad custodiam, utrúmque negavit. Marius tamen in spem regni concitavit, *Sallust.* & *Marmor* Regem vocat.

IVGVRTHA Manastab. fil. è concubina natus ob egregiam indolem à Micipsa patruo adoptatus, & regnum cum Adherbale & Hiempsale partiri jussus, eos è medio sustulit. Ita solus rerum potitus Romanos hostes suos corruptione Ducum diu illusit: tandem ad Bocchum profugus, ab hoc traditur Syllæ, & in triumphum à Mario deducitur.

HIEMPSAL

Gaudæ filius regno pulsus à Numidis, restitutus est à Pompeio jussu Syllæ. *Appian.* 1. *lib. de bello civ.*

IVBA

Hiempsalis filius Pompeij partes adversus Cæsarem secutus, desperatis rebus mutuis, cum Petreio vulneribus cecidit.

IVBA Iubæ fil.

litteris quoque clarus, ductâ in uxorem Cleopatrâ juniore, regnum Maurorum mortuo Boccho ab Augusto accepit.

PTOLEMAEVS

Iubæi junioris & Cleopatræ filius Caij Imperatoris jussu necatus.

Caius Furius Sabinius Aquila.

Lugduni.

C. FVRIO SABINIO AQVILAE
TEMESITHEO PROC. PROV. LVGVD. ET
AQVIT. PROC. PROV. ASIAE IBI VICE XX
ET XXXX ITEMQV. VICE PROCOS. PROC.
PROV. BITHYNIAE PONTI PAPHLAGON.
TAM PATRIMONI QVAM RAT. PRIVATAR.
IBI VICE PROC. XXXX. ITEM VICE PROC.
PATRIMON. PROV. BELGIC. ET. DVARVM
GERMANIAR. IBI VICE PRAESID. PROV.
GERMAN. INFERIOR. PROC. PROV. SY
RIAE PALAESTINAE IBI EXACTORI RELI
QVORVM ANNON. SACRAE EXPEDITIO
NIS PROC. IN VRBE MAGISTRO XX
IBI LOGISTAE THYMELAE PROC. PROV.
ARABIAE IBI VICE PRAESID. BIS PROC.
RATION. PRIVAT. PER BELGIC. ET DVAS
GERM. PRAEF. COH. F. GALLIC. IN HISPAN.

C. ATILIVS MARVLLVS ARVERN.
ET G. SACCONIVS ADNATVS ME
DIOMATR. PATRONO OPTIMO

Exſcripſi.

Quia abbreviationes negotium multis Lectoribus faceſcere queunt, ita venit legenda tota Inſcriptio.

Caio Furio Sabinio Aquilæ Temeſitheo, Procuratori Provinciæ Lugudunenſis & Aquitanicæ, Procuratori Provinciæ Aſiæ, ibi vice vigeſimæ & quadrageſimæ; itemque vice Proconſuli, Procuratori Provinciæ Bithyniæ, Ponti, Paphlagoniæ, tam patrimonij, quàm rationum privatarum, ibi vice Procuratori quadrageſimæ, item vice Procuratori patrimonij Provinciæ Belgicæ & duarum Germaniarum: Ibi vice Præſidi Provinciæ Germaniæ inferioris, Procuratori Provinciæ Syriæ Palæſtinæ: ibi exactori reliquorum annonæ ſacræ expeditionis, Procuratori in Vrbe, Magiſtro vigeſimæ, ibi Logiſtæ Thymelæ, Procuratori Provinciæ Arabiæ, ibi vice Præſidi, bis Procuratori rationum privatarum per Belgicam & duas Germanias, Præfecto Cohortis Fidelis Gallicæ in Hiſpania: Caius Atilius Marullus Arvernus & Gaius Sacconius Adnatus Mediomatricus, Patrono optimo.

Longam hanc Inſcriptionem ubi contemplor, in mentem mihi venit Principum quorundam conſuetudo, qui variarum Provinciarum, dominiorúmque titulis ornari, onerarique gaudent, qui omnes vnico nomine comprehendi poſſent. Sic Caius iſte Furius

Sabinius

Sabinius Temesitheus, totius Imperij Romani Procurator dici potuisset: cùm omnes ferè Provinciæ ipsi tributa Cæsarea, vigesimas, & quadragesimas deferrent, unde Procuratoris, sive ut nunc loqueremur, Thesaurarij generalis nomen merebatur. Quænam sint Reliqua illa Annonæ sacræ expeditionis, inquiri dignum foret. *Reliqua* in genere sunt tributorum, censuúmve reliquiæ à Populis fisco Cæsaris debitæ, ut in Hadriani nummo RELIQVA VETERA *sestertia novies millies abolita*. Logista à Græco λογιστής, qui in Glossariis antiquis *Tabularius*, *Pensitator*, *Curator*. Thymela vero θυμέλη, *scena*, *pulpitus*. Ita ut Exactor sive Tabularius fuerit scenæ, sive Theatri Romani.

Vettius Agorius Prætextatus.

Romæ, In Palatio Fabricij de Maximis.

VETTIO AGORIO PRAETEXTATO V. C. ET INL.
CORRECTORI TVSCIAE ET VMBRIAE
CONSVLARI LVSITANIAE PROCONSVLI
ACHAIAE PRAEF. VRB. PRAEF. PRAETORII
ILLYRICI ITALIAE ET AFRICAE CONSVLI DESIGNATO
LEGATO AMPLISSIMI ORDINIS SEPTIES
ET AD IMPETRANDVM REB. ARDVIS
SEMPER OPPOSITO
PARENTI PVBLICE PRIVATIMQVE REVERENDO
VT ETIAM STATVAE IPSIVS DOMVS
HONORARET INSIGNIA CONSTITVI
LOCARIQVE CVRAVIT

Exscripsi.

Hanc Inscriptionem etsi antehac editam typis iterum dare volui, eo quòd grandis apud Gruterum irrepserit error: cùm linearum ordo ita fuerit immutatus:

VETTIO AGORIO PRAETEXTATO V. C. ET INL.
CORRECTORI TVSCIAE ET VMBRIAE
ILLYRICI ITALIAE ET AFRICAE CONSVLI DESIGNATO
ACHAIAE PRAEF. VRB. PRAEF. PRAETORII
CONSVLARI LVSITANIAE PROCONSVLI
LEGATO AMPLISSIMI ORDINIS SEPTIES &c.

Etsi autem in Erratis, ab aliis quintam lineam pro tertia legi notaverit, quia tamen Authores nonnulli Gruteri exemplar sequentes mirati sunt quomodo Vettius hic Agorius Prætextatus *Consul designatus Achaiæ* dicatur, cùm Provinciæ Consulibus non gauderent, repetendam hîc censui, ut genuina eius lectio quam ad lapidem ipsum accepi Eruditis redderetur, neve ipsis ampliùs fucum faceret. Fuit ergo Vettius Agorius Proconsul Achaiæ, Præfectus Vrbis, Præfectus Prætorio Illyrici, Italiæ & Africæ, Consúlque designatus. Hujus Viri Illustris meminere Hieronymus Epist. 61. & Ammianus Marcellinus, florebátque sub Valentiniano seniore, fuítque Præfectus Prætorio Illyrici & Italiæ anno Christi 367. Fuisse autem Oratorem Ethnicorum religioni addictum patet ex Epist. 41. lib. 1. Symmachi, qui ejus Panegyricum scripsit & ei Statuam poni rogavit Valentinianum, cujus Statuæ hæc superest basis.

Reines. Lucius Camarra, in Teate Antiquo.

Claudius Poſthumus Dardanus.

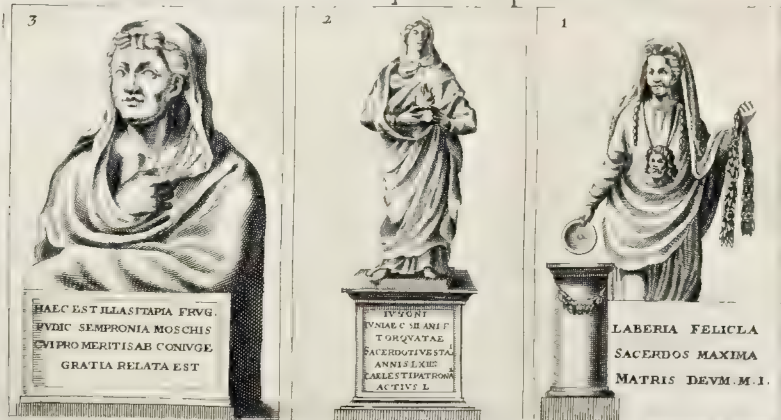
*In Provincia prope Ciſteronem. Inſcriptio à Grutero incorrecta & mutila citatur, pag.*CLI. 6. *Sicque ex Sirmondo & ſchedis Peireskianis corrigenda.*

CL. POSTHVMVS. DARDANVS. V. INL. ET PA
TRICIAE. DIGNITATIS. EXCONSVLARI. PROVINCIAE
VIENNENSIS. EX MAGISTRO. SCRINI. LIB.
EX. QVAEST. EX. PRAEF. PRAET. GALL. ET
NEVIA. GALLA. CLAR. ET INL. FEM. MATERFAM.
EIVS. LOCO. CVI. NOMEN. THEOPOLI. EST
VIARVM. VSVM. CAESIS. VTRIMQVE. MON
TIVM. LATERIBVS. PRAESTITERVNT. MVROS
ET. PORTAS. DEDERVNT. QVOD. IN. AGRO
PROPRIO. CONSTITVTVM. TVENTIONI. OM
NIVM. VOLVERVNT. ESSE. COMMVNE. ADNI
TENTE. ETIAM. V. INL. COM. AC. FRATRE. ME
MORATI. VIRI. CLAR. CL. LEPIDO. EXCONSVLARI
GERMANIAE. PRIMAE. EX. MAGISTRO. MEMORIAE
EXCOM. RERVM. PRIVAT. VT. ERGA. OMNIVM
SALVTEM. EORVM. STVDIVM
ET. DEVOTIONIS. PVBLICAE
TITVLVS. POSSET. OSTENDI

Ex Peiresk. ſched. & Ægid. Lacarry.

V. INL. Id eſt, *Vir Illuſtris*. Fuit Dardanus iſte Præfectus Prætorio Galliarum ſub Honorio anno 409. & 410. cujus meminit Cod. Theodoſ. & fusè Erud. Lacarry in ſua. Hiſt. Gall. ſub Præfectis Prætorio pag. 116.

Laberia Felicla. Iunia Torquata. Sempronia Moſchis.

Laberia Felicla Sacerdos Maxima Matris Deûm Magnæ Idææ, quæ aliàs Cybele ut alibi diximus, in primo huius tabulæ marmore conſpicitur, velo capiti impoſito ut ſolebant

ſacrifi

sacrificantes, dextrâ pateram tenens super ara, quasi numini suo libare vellet, sinistrâ catenam aut simile quid gestans, cujus me mysterium latet: nisi sint tintinnabula, quorum usus in Matris Deûm cerimoniis receptus erat. Pendet autem ex humeris & alia catena. Cæterùm appensum est collo ad pectoris regionem Iovis caput: qui mos à Dionysio Halicarnasseo libro secundo Antiquit. Roman. illustratur: Is enim de sacris Matris Idææ loquens: *Sacra autem*, inquit, *ejus peragunt vir Phrygius & mulier Phrygia, & isti per urbem ea circumferunt, Matri Deorum stipem cogentes, ut mos eorum fert, de pectore pendentes imagines gestantes; & ad modulos eorum qui tibiis ludentes ipsos sequuntur, & Matris Magnæ carmina canunt, incedentes & tympana pulsantes.* Citat & aliam Inscriptionem Eruditiss. Bagarrius, ex cujus schedis hæc figura excerpta est.

LIVIA CLITE LIVIAE AMMIAE SACERD. M.D.M.I.

De Matre Deûm cætera omnia vulgaria sunt apud Mythologos & Historicos veteres ac recentiores.

2. *Iuniæ Torquatæ Caij Silani filiæ Sacerdotis Vestalis* Inscriptio à Grutero refertur, sed absque Statua basi imposita, quam hîc ex Bagarrij Manuscripto delineatam, exhibemus. Vocatur in aliis marmoribus Virgo Vestalis maxima: ideóque perpetuum ignem manibus gestat, quo eius professio indigitetur. Tacitus lib.3. Annalium eam *priscæ sanctimoniæ virginem* vocat. Ibi enim de Caio Silano Asiæ Proconsule repetundarum postulato differens, Senatorum & Tiberij Imperatoris rationes profert, quibus disceptarunt utrùm ipsum in insulam Gyarum, aut Cytheram exulare juberent, addidit Cæsar; *darent Iuniæ familiæ & viro quondam ejusdem ordinis, ut Cytheram potiùs concederet. Id sororem quoque Silani Torquatam, priscæ sanctimoniæ virginem expetere.* Velum autem ejus capiti obductum clausum ac nodo revinctum sub collo apparet, eo quòd continuò ab iis gestaretur nec removeretur, perpetui voti symbolum.

3. *Sempronia Moschis*, Matrona Romana severo ac venerando aspectu tandem hîc sistitur, quam Maritus piam, frugi, pudicámque celebrat. Sic Ausonius in Epitaphio conjugis suæ:

Læta, pudica, gravis, genus inclyta, & inclyta formâ.
Et Dolor atque decus conjugis Ausonij.

Idem alibi de Pudentilla affini sua.

Nobilis hæc frugi, proba, læta, pudica, decora.

Et in antiquo Sarcophago in Hortis Iustinianeis:

Romæ.

HIC SITA EST AMYMONE MARCI OPTIMA ET PVLCHERRIMA
LANIFICA PIA PVDICA FRVGI CASTA DOMISEDA

Exscripsi.

Pulchra hæc in muliere elogia, & quis plura cupiat? Non minora tamen habet Græca hæc Inscriptio.

Romæ.

ϹωΦΡΟΝΑ ϹЄΜΝΗΝ
ΘЄΟΔωΡΑΝ
ΦΙΛΑΝΔΡΟΝ ΦΙΛΟΤ
ЄΚΝΟΝ ΑΓΑΘΗΝ
ΜΟΝΑΝΔΡΟΝ ΔΙΚ
ΑΙΑΝ ΘЄΟϹЄΒΗ
Ν ΑΒΙΠϹ ΑΘΛΙΟϹ ΑΠ
ΟΛЄϹΑϹ ΦΑΟϹ ΟΙΚΟΤ

Exscripsi.

Id est, *prudentem, venerabilem Theodoram, Viri & Liberorum amantem, Bonam, univiram, iustam, Deos colentem*, Maritus *miser amittens lumen domus* hocce monumento prosecutus est. ABIΠC quid sit ignoro, nisi unicâ literâ immutatâ ABIOC legatur, hoc est *vitam non curans*, ut interpretantur Glossæ Philoxeni, quod majorem mariti dolorem exprimit.

Scipio

Scipio Africanus.

Ex musæo D. OCTAUII MEY civis Lugdunensis.

CLYPEVS VOTIVUS

Antiquus ex argento puro, pondo librarum XXI. diametri 2 ped. cum 2 vnc. repertus jn Rhodano prope Avenionem anno 1656. Exhibens Scipionis Africani memorandam actionem, quâ captam jn expugnatione Carthaginis novæ eximiâ formâ Virginem, Allucio Celtiberorum Principi cui desponsata erat, jntactam gratis reddidit. Polyb lib. 10 Livius lib. 26.

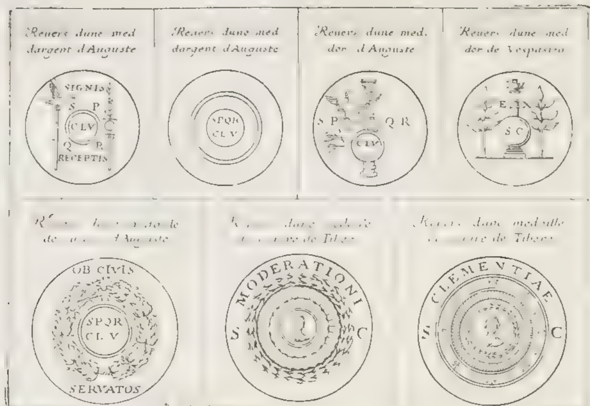
CLYPEI VOTIVI erant Diſci quidam magni ex metallo, in quibus ſculptæ erant Heroûm imagines, actionéſque memorandæ, qui in Deorum Fanis ſuſpendebantur & vovebantur: quiquidem mos antiquiſſimus fuit, & fortè ex illa conſuetudine apud Græcos pingendi ac ſculpendi Clypeos bellicos ortus, ut apud Homerum obſervamus, de Clypeo Achillis, & Ajacis. Inde à Romanis ut & à Carthaginenſibus uſurpatus. Titus Livius lib. 25. refert monumentum Victoriæ Lucij Martij de Pœnis fuiſſe in Capitolij Templo Clypeum argenteum cum imagine Barchini Aſdrubalis, pondo centum triginta octo. In Triumpho Titi Quintij de Philippo Macedoniæ Rege Demetrij patre, inter

inter spolia fuére *Clypea argentea decem, & Clypeum unum ex auro totum.* Lucio Quintio & Cneo Domitio Consulibus posita fuere in Capitolio *duodecim Clypea inaurata.* Suetonius in vita Domitiani, ait Senatum de hujusce Tyranni morte ita lætatum fuisse, ut *Clypeos & imagines ejus coram detrahi, & ibidem solo affligi juberet.* Tiberio dedicatus fuit Clypeus aureus. Trebellius Pollio in vita Claudij Gothici: *Illi Clypeus aureus, sive ut Grammatici loquuntur Clypeum aureum, Senatus totius judicio in Romana curia collocatum est, ut etiam nunc videtur, expressa thorace vultus ejus imago.* Salmasius in hunc locum hosce Clypeos asserit vocatos etiam fuisse *Discos, Cyclos, Aspides, Pinaces, Stylopinakia, Protomas, Opla, Stetharia, Thoraces, atque Thoracletas:* quod variis Veterum Authoritatibus confirmat.

Iam ut ad nostrum Clypeum redeamus, sculptam ostentat Scipionis actionem memorandam quæ à Polybio & Livio narratur, ubi de Carthaginis novæ celebris in Hispania Civitatis expugnatione disserunt. *Eodem quoque tempore,* inquit Polybius interprete Casaubono, *juvenes quidam Romani virginem nacti & ætatis flore & formæ bonitate cæteris mulieribus longè præstantem, qui non ignorarent Scipionem naturâ mulierosum esse, puellam ad ipsum adducunt, atque in conspectu illius sistunt, & hanc se illi donare munere dicunt. Scipio miraculo pulchritudinis attonitus; Ego verò, inquit, nec si privatus viverem, poteram accipere munus ullum aliud magis gratum, neque nunc Imperator ullum aliud minùs gratum &c. Cæterùm virginis patre accito, è vestigio suam ei filiam tradidit, jubens ut cui vellet cúmque civium nuptam eam daret. Hoc ille suæ continentiæ & moderationis edito specimine, magna studia assequebatur eorum quibus imperabat.* Hæc Polybius qui Scipionis contemporaneus & familiaris fuit. *Captiva deinde,* ait Livius, *à militibus adducitur ad eum adulta virgo, adeo eximiâ formâ, ut quacumque incedebat, converteret omnium oculos. Scipio percunctatus patriam, parentésque inter cætera accepit, desponsatam eam Principi Celtiberorum adolescenti, cui Allucio nomen erat. Extemplo igitur parentibus, sponsòque ab domo accitis, cùm interim audiret deperire eum sponsæ amore, ubi primùm venit, accuratiore eum sermone quàm parentes alloquitur; Iuvenis, inquit, juvenem apello, quo minùs sit inter nos hujus sermonis verecundia: Ego, cùm sponsa tua capta à militibus nostris ad me deducta esset, audirémque eam tibi cordi esse, & forma faceret fidem: quia ipse si frui liceret ludo ætatis, præsertim recto & legitimo amore, & non Respublica animum nostrum occupasset, veniam mihi dari sponsam impensiùs amanti vellem, tuo cujus possum amori faveo. Fuit Sponsa tua apud me eâdem quâ apud soceros tuos, parentésque suos verecundiâ: servata tibi est, ut inviolatum & dignum me téque dari tibi donum posset: &c. Parentes inde cognatique virginis apellati, qui quoniam gratis sibi redderetur virgo ad quam redimendam satis magnum attulissent auri pondus, orare Scipionem ut id ab se donum acciperet. Scipio quando tantopere peterent, accepturum se pollicitus, poni ante pedes jussit, vocatóque ad se Allucio: super dotem, inquit, quam accepturus à Socero es, hæc tibi à me dotalia dona accedent, aurúmque tollere ac sibi habere jussit. His lætus donis honoribúsque dimissus domum, implevit populares laudibus & meritis Scipionis.* Hæc hujus Heroïs continentia ab Aulo Gellio comparatur Alexandri moderationi, quâ Statiram Darij uxorem captivam suam, mulierémque formosissimam videre noluit. Igitur in Scipionis honorem sculptus iste Clypeus, & dum ex Hispania in Italiam rediret, in Rhodano cum aliis fortè sarcinis mersus, usque ad ætatem nostram amissus fuerat.

Sedet in medio Scipio solo pallio semitectus, barbâ omninò rasâ, ut solebant tunc temporis Romani, hastam manibus tenens, quod imperatoriæ dignitatis symbolum. Eum circumstant quatuor Hispani hispidâ barbâ, ut apud eos mos erat, conspicui, parentes affinésque Allucij & Virginis, qui Scipionem obtestantur donum acciperet pro sibi reddita virgine. Stat illa nonnihil verecunda cum sponso suo, qui ei manum fidémque dat, alteráque manu eam amplectitur. Imberbis quia adolescens, crine tamen hispido, ut gentiles sui. Humi sedet Hispanus quidam nudus ex captivis fortè unus, qui Scipionem miratur. Sparsa hinc inde arma victoriæ jam iam reportatæ symbola, quam & tribunal in arcus triumphalis modum, & Tritones buccinantes publicant. Duo tandem Romani militum Tribuni paludamento vestiti, Clypeum & Corniculum gestantes, imberbes stant prope senem qui Scipionem alloquitur, quorum unus fortè Lælius est Classis Præfectus. Qui plura velit, adeat fusiorem dissertationem quam inter Disquisitiones meas Antiquitatis Gallicè editas typis dedi. Tandem Clypeos votivos in nummis expressos, sculpi curavi; notísque illustrare operæpretium duxi. Ecce illos in pagina sequenti.

Nummi antiqui Clypeos votivos exhibentes.

1. Averſa pars nummi Cæſaris Auguſti Clypeum exhibet à Senatu Populóque Romano huic Imperatori conſecratum, in memoriam Signorum Militarium à Parthis redditorum, ut ex literis C L. V. quæ Clypeum Votivum deſignant, intelligitur. Suetonius in Auguſto. *Parthi quoque & Armeniam vindicanti facile ceſſerunt: & ſigna Militaria, quæ Marco Craſſo & Marco Antonio ademerant, repoſcenti reddiderunt: obſideſque inſuper obtulerunt.* Et ea quidem, teſte Dione, Auguſtus à Phraate Rege, quaſi bello aliquo Parthum viciſſet, accepit. Quin & propterea Templum Marti Vltori in Capitolio ædificavit, ubi ſigna illa Militaria ſuſpenſa ſunt, & proculdubio, ut ex nummo liquet, Clypeus iſte votivus.

2. In ſecundo Senatus Populus Que Romanus CLypeum Vovet, vel Votivum conſecrat CAESARI AVGVSTO, ut in præcedenti, propter aliam quandam memorandam actionem.

3. Tertium eidem dicatum victoria coronat, ob aliquam de hoſtibus reportatam victoriam. Nec formâ differt à prioribus, ſed duntaxat ſuſpenſione ad columnam, unde Clypei Votivi *Stylopinakia* à Græcis aliquando vocabantur, quaſi diceres *Columnis* appenſas *tabulas*, juxta Græcam Etymologiam.

4. Veſpaſiano hic Clypeus Columnæ appenſus inter duas Laurus EX *Senatus Conſulto*, fortè ante ipſius ædes dedicatus. Vtraque enim Laurus Calendis Ianuariis, vel poſt celebrem aliquam victoriam ad Palatij fores erigebatur. Vnde à Plinio Laurus dicitur: *Gratiſſima domibus janitrix Cæſarum, quæ ſola & domos exornat & ante limina excubat.* Binas autem fuiſſe indicat locus hic Tertulliani: *Qui ſunt qui Imperatores inter duas Laurus obſidunt?*

5. Clypeus Votivus Auguſto conſecratus ob cives recuperatos, quod corona civica ex quercu contexta deſignat. Phraates enim quia nihil eorum, quæ pactus fuerat, perfeciſſet, veritus ne bello ab Auguſto impeteretur, non ſolùm ſigna militaria, ſed &, inquit Dio, *Captivos omnes, paucis exceptis, qui ſe ipſos pudore moti interemerant, aut in Parthia occultè remanſerant, remiſit.*

6. Tiberio Cæſari cujus nummus eſt, Clypeus Votivus Lauro cinctus ob ejus moderationem à Senatu conſecratus hîc offertur. Velleius Paterculus Tiberij perpetuus adulator, *Quis non*, inquit, *inter reliqua, quibus ſingularis Moderatio Tiberij Cæſaris elucet atque eminet, hoc quoque miretur, quòd cùm ſine ulla dubitatione ſeptem triumphos meruerit, tribus contentus fuerit?* Ita fucabantur hujus Principis vitia. Aliquandiu tamen moderatè illum vixiſſe aſſerit Dio, ſed duntaxat quandiu in vivis ſuperſtes fuit Germanicus, quem Principatui imminentē ante oculos habebat, quove æmulo ſublato in vitia curſum deflexit.

7. Clypeum eidem Tiberio ob ejus *clementiam* voverat Senatus, quæ virtus ſub virginis forma exprimitur. Suetonius cap. 53. *Imputavit etiam, quòd non laqueo ſtrangulatam nurum Agrippinam in Gemonias abjecerit, próque tali* clementia *interponi decretum paſſus eſt, quo ſibi gratiæ agerentur, & Capitolino Iovi donum ex auro ſacraretur*, aureus nempe iſte Clypeus. En miram Tiberij clementiam. Cæterùm Clypeus iſte ex iis eſt qui à Trebellio Pollione *Diſci Corymbiati* vocantur, ob ſculptam Corymbion herbam, ut alias pateras Filicatas, Hederatas & Pampinatas vocitabant.

MISCEL

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO QVINTA.

GEOGRAPHICA,

Vrbes, Municipia, Coloniæ, pagi.

Albanum.

Romæ, urna in villa Matthæi.

RVBRIA PRIMA
ALBANIESIS
P. RVBRIVS REVTILIS
AMICE HAVE ET
VALE EGO HIC
SITVS SVM

Exscripsi.

Dubitari potest an Albaniesis sive Albaniensis dicta fuerit Rubria Prima, ab Albano loco prope Romam, ubi sacrificia Iovi Latiali peragebantur, qui & *Albano* hodie, an ab Albania Provinciâ Macedoniæ, à qua meliùs derivatur *Albaniensis:* verùm prius ni fallor præferri debet, eo quòd si fuisset mulier ista ex Macedonia, Græcum fuisset Epitaphium.

Albintimilium.

Romæ, urna in villa Matthæi.

M. SABINIVS
FAB. ALBINTIMILI
EVOC. AVG. SALVT.
VIX. ANN. XXXVIII
PROFECIT EX COH. V.
P. R.

Fabiâ Evocatus

Exscripsi.

Niciæ.

..ALICONI TRIB.
..ALBINTIMILIENSIVM
..RAE FILIO M. AEMILIO
..EMILIO PROCLO
..BARBARO ANIENSI
..IMA CONIVGIBVS
SIBI VIVA FECIT

Ex Hist. Niciens.

Albintimilium urbs Liguriæ maritima, nunc *Vintimiglia* ditionis Genuensium. SALVT. Salutiis *Saluzzes*, à qua urbe Albintimilium fuerat evocatus Imperatoris iussu,

Marcus Sabinius, tribu Fabiâ, Miles Cohortis V. Populi Romani, vel ſi hæ literæ P R. conjungantur, PRAETORIAE.

Arauſio.

Veſontione.

GEMINIA TITVLLA
ARAVSIENSIS MATER
SACRORVM HIC
ADQVIESCIT
D. IVL. P. L. AVCTVS CON.
PIISSIMAE ET AVRAE
SEVERI QVI M. PRO F.
OBSER.

Ex Chiffletio

Viennæ.

D. M.
L. CAECILI
PISONIS
CIVIS ARAVS. *Arauſenſis*
L. CAECILIVS
VARIANVS
ET VALERIVS
ORPHITVS
FILII PATRI
PIISSIMO
ET VAL. MARITIMA
CONIVGI
INCOMPARABILI

Exſcripſi.

Arauſio Colonia Secundanorum, nunc *Orange*, cujus cives Arauſienſes & *Arauſenſes* cognominantur ex Inſcriptionibus hîc exhibitis & Sect. III. in titulo LIX. non verò *Arauſionenſes*, ut nunc exprimere ſolent. In prima Chiffletium emendo qui habet GEMINIA II IVLIA & in linea 5. D. IVL. PI. AVGTVS, quæ duo ultima verba frigidè PIVS AVGVSTVS ab eo explicantur, cùm ſint Cæſarum cognomina. Non dubium eſt legendum eſſe P. L. AVCTVS Publij Libertus Auctus. Reperitur & alibi tale cognomen AVCTVS. QVI M. PRO F. OBSER. obſcura ſunt. Chiffletius vult eſſe *Qui Monumentum pro Flamine obſeravit*. F. tamen *Flaminem* non ſolet deſignare, ſed potiùs *Filium* aut *Filiam*.

Anagnia.

Anagniæ.

IMP. CAES. L. SEPTIMII PII PERTINACIS
AVG. ARAB. ADIABENICI PARTHICI MAXIMI
FORTISSIMI FELICISSIMI P.P. FILIO M. AVRELIO
ANTONINO PIO FELICI AVG. TRIBVNIC. POTEST.
IIII. COS. PROCOS. S. P. Q. ANAGNINVS

Ex Suareſio in Explicat. Arcus Severiani.

Anagnia nunc vulgò *Anagni*, urbs Latij, ditionis Pontificiæ, hanc Inſcriptionem Antonino Caracallæ dicaverat.

Anatilij

Anatilij, & Heraclea.

Tabula reperta in urbe S. Gilles in Occitania.

ATAVLPHO FLAVIO
POTENTISSIMO REGI REGVM RECTISSIMO
VICTORI VICTORVM INVICTISSIMO VANDALICAE
BARBARIEI DEPVLSORI ET CAESAREAE PLACIDIAE
ANIMAE SVAE DOMINIS SVIS CLEMENTISSIMIS
ANATILII NARBONENSES ARECOMICI
OPTIMIS PRINCIPIBVS IN PALATIO POSVERVNT
OB ELECTAM A SE HERACLEAM IN REGIAE
MAIESTATIS SEDEM

Ex Bouche Hist. Provinc.

Anatilij Plinio & Ptolemæo Occitaniæ Regio circa Rhodanum, ubi nunc urbs *Fanum S. Ægidij* S. Gilles, in qua repertum marmor; ea propter Io. Poldo Dalbenas existimat eandem urbem esse quæ Heraclea olim vocabatur: quanquam & Anatilium dictam fuisse urbem hanc putent alij. *Arecomici* alia regiuncula in qua Nemausus.

Antipolis.

Antipoli.

M. MOLTELIO C. F. VOLT. SECVN
DINO FLAMINI IIVIRO ANTIPOLI
HEREDES EX TESTAMENTO

Ex Bouche Hist. Provinc.

Antipolis urbs maritima Provinciæ, vulgò *Antibe.* Hujus urbis *Flamen & Duumvir* erat *Marcus* hic *Moltelius Caij filius Secundinus Voltinia tribu* Vrbs est antiquissima, in qua ante biennium maxima Romanorum Numismatum copia reperta est, dum portus repararetur. Nomen ejus Græcum est, eò quòd à Græcis sicuti Massilia, fundata fuisset.

Alpes Cottiæ & Maritimæ.

I

Segusij vulgò Suse.

SALVIS DDD. N.N.N. VALENTE
GRATIANO ET VALENTINIANO
THERMAS GRATIANAS DVDVM
COEPTAS ET OMISSAS
Q. MAG. ALPIVM COTTIARVM
PRAEFECTVS EXTRVXIT ET VSVI SE
GVSINAE REDDIDIT CIVITATI FIRMAVIT ET
FISTVLAS DEDIT AQVAM DEDVXIT NE QVID
VEL VTILITATI VEL VRBIS DEESSET
COMMODITATI

Ex Guichenon & Bouche Hist. Provinc.

2

Cemenelij.

D. M.
M. M. A.
FLAVIAE BASSILLAE CONIVG. CARISSIM.
DOM. ROMA MIRAE ERGA MARITVM AMORIS
ADQ. CASTITATIS FEMINAE QVAE VIXIT
ANN. XXXV M. III. DIEB. XII. AVRELIVS
RHODISMANVS AVG. LIB. COMMEM. ALP.
MARIT. ET AVRELIA ROMVLA FILIA
IMPATIENTISSIM. DOLOR. EIVS ADFLICTI
ADQ. DESOLATI CARISS. AC MERENT. FERET
FEC. ET DED.

Ex Ioffred. Hiſtor. Nicienſ.

Alpes Cottiæ à rege Cottio ita dictæ, Coctiæ & Coctianæ aliis, Sabaudiam à Pedemontio ſeparant, inter quas mons Ceniſius. Maritimæ ad Liguſticum mare.

Aſta.

1

Aſtæ.

P. VRVINVS Q. F. TAVRIN.
AEDILIS ET PONTI SVPER
FLVMINE TANARO STRATO
AC IVL. CAES. APVD ASTAM
PRAEF. SIBI ET POMPELIAE
VXORI ET AVREL. VRVINO FIL.
T. T. V. F.

Ex Guichenone.

2

Aſtæ.

L. AVR. GALLO
VIRO FORTITVDINE
ET ANIMI ET CORPORIS
INSIGNI OB EGREGIA
FACTA CIVITATE DONATO
VITA FVNCTO
CIVITAS ASTENSIS
ET NATI P. P.

Ex Guichenon.

3

In pago de Manfreon.

AELIAE AELIANAE
MVLIERI PVLCHRITVDINE
FORMAE VENERI PRVDEN
TIA ET ALIIS VIRTVTIB.
PALLADI COMPARANDAE
OB CIVITATEM A BELLO
VESI FVRORE SERVATAM
ASTENSES
OPTVMAE CIVI
P. P.

Ex Guichenon Hiſt. Sab.

4

Aſtæ.

C. TILIVS M. F.
POL. VITAL.
AST. VETERA
NVS MILITAVIT
IN BRITANN.
XXII. . . . .

Ex eodem.

Aſtæ

5

Astæ.

M. GARDINO M. F.
OB CIVITATEM IN SVMMA
ANNONAE INOPIA PROPRIO AERE
SVBLEVATAM ASTENS. CIVITAS
OPTIMO CIV.
D. P. P.

Ex Guichenon.

6

Astæ.

SIBI....
DIS M. F. VLLIAE L. N.
VXORI
MONVMENTVM
PRO RE MAGNVM
PRO PIETATE PARVVM
L. M. IN FR. P. XII
IN AGRO P. XXIIII

Ex eodem.

7

Astæ.

TITVS ANNIVS AGNANVS
L. AEMILIVS AGNANVS NATVS ROMAE
ASTAE EDOCATVS MEMOR EXTREMI FATI
SIBI SYLVIAE VXORI KAR.
P. VIVENS
L. E. D. P. P.
QVI HIC QVIESCERE VOLET ITA IVSTE
VIVAT VT NOBIS AEQVARI POSSIT

Ex eodem.

Asta urbs Liguriæ ad Tanarum, nunc *Aste* Duci Sabaudiæ paret. In 3. Inscript. habet Guichenon AELIANAE AELIANAE, qui manifestus vel exscriptoris vel Typographi error pro AELIAE AELIANAE. Est enim Ælia familia: sed ut verum dicam hæc inscriptio non parùm mihi suspecta est, ob nimiam Bellovesi antiquitatem, quo tempore rudior erat lingua Latina. Secundam sic deformat LEYR. GALLO: quid enim LEYR. illud sibi velit, nemo est qui divinet, nisi mecum reponat L. AVR. Lucio Aurelio.

Aricia.

Vide Inscriptionem suprà inter Collegia relatam, ad *Collegium Lotorum. pag. 64.*

Bregantium, vel Bregantionetum.

In pago Briansonnet Diœcesis Glandevensis.

IMP. CAES.
L. DOMITIO
AVRELIANO
P. F. INVIC.
AVG. P. M.
ORD. BR. F. C.

alij leg. BREG.

Ex Hist. Provinc.

Id est, *Imperatori Cæsari Lucio Domitio Aureliano Pio Felici invicto Augusto Pontifici Maximo*

ximo Ordo Brigantinorum fieri curavit. Ex qua colligere licet pagum illum, Bregantij ſive Brigantij nomen antiquitus habuiſſe, ſicut & aliæ urbes homonymæ.

In territorio Brigantino vulgò de Briançon.

MARIAE MATERNI FIL.
LVCILLAE MARIVS
MATERNVS IVLIA MATERNA
FILIAE MARII PATERNVS ET
IVLIANVS SORORI CARISSIMAE
L. D. D. D.
FVNDEMO MATERNVM OB
HONORES II VIRAT. ET FLAMON.
BENE GESTOS PATRON. COOPT. A. R.
BRIG.

Ex ſched. Peiresk.

Beneventum.

Vide ſuprà in Virorum Illuſtr. monumentis pág. 124.

Capua.

Neapoli in æde S. Severini.

POSTVMIO. LAMPADIO. V. C.
ET INLVSTRI. CONS. CAMP. Conſulari Campaniæ
RESTITVTORI. PATRIAE. ET. REDINTEGRATORI
OPERVM. PVBLICORVM
ORDINIS. PROVISORI. POPVLI. SVBVENTORI
OB. INSIGNIA. EIVS. VNIVERSA. PATRONO
LONGE. A. MAIORIBVS. ORIGINALI
ORDO. CAPVENSIS
VOTI. ET. OBSEQVII. SVI. PIGNVS. LOCAVIT

Ex Capacio.

Capua antiquiſſima & celeberrima Campaniæ urbs, ita olim ſuperba ut Romæ præferri voluerit, à cujus ruderibus Capua nova duobus diſtat milliaribus. Lampadius iſte videtur idem eſſe qui anno Chriſti 366. ſub Valentiniano I. Præfectus fuit urbis Romæ, & antea Præfectus Prætorio, de quo Ammianus Marcellinus lib. 27. cap. 2. & Lacarry in Hiſtoria Chriſtiana ſub Præfectis Prætorio.

Civitas

Civitas Caturigum.

In oppido Chorges Delphinatus, lapis sive cippus duabus faciebus inscriptus.

Ab una facie.

. . . .
F. INV. AVG. II
COS. PROCOS
CIVIT. CATVR. D. N.
Linea corrupta E CVRIE PEC. E DIC. FE.
P. CVR. RO. AL.

Ab altera facie.

. . . .
PIO PRINCIPI INVICTO
AVGVSTO RESTITVTORI ORBIS
PROVIDENTISSIMO RETRO
PRINCIPVM AC SVPER OMNES
FORTISSIMO ANNIVS RVFFINVS
VT PROCVRATOR ALPIVM MA
RITIMAR. DEVOTVS NVMINI
MAIESTATIQVE EIVS

Ex Boëssai Miscellis & Bouche Hist. Provinc.

Prior facies apud Gruterum desideratur, altera quidem ibi legitur pag. CCLXXXVII. 7. sed valdè incorrecta: ideóque utramque hîc damus.

Ex hac Inscriptione discimus illud oppidum Delphinatus, qui nunc *Chorges* vocatur ad Druentiam, fuisse eandem vrbem quæ *Civitas Caturigum* dicebatur. Fortè eadem est quæ in notitia Imperij in provincia Alpium maritimarum vocatur *Civitas Rigomagensium*, seu ut meliùs scriberetur *Caturigomagensium*. Vide Bouche Hist. Provinc. Provinciæ autem minùs hostibus expositæ, ut hæc Alpium maritimarum, per Procuratores regebantur, qualis hic Annius Ruffinus.

Crotona Colonia.

1

Romæ.

DIIS MAN.
L. ANTONIO
L. F. QVIR. OLYMPIONICO
CROTON.
MILIT. LATERANO LEG. III. PARTH.
MIL. ANN. XX VIXIT
ANN. CIII D. XV
L. ANTONIVS L. F. QVIR.
MARCIANVS
H. S. F.

Ex sched. Barberin.

2

Crotonæ.

FVTIAE C. F. LOLLIANAE
FILIAE PIISSIMAE C. FVTIVS
ONIRVS ITERVM II VIR ITEM
DEDIT DECVRIONIBVS HS $\overline{X}$ $\overline{N}$
VT EX VSVRIS EORVM QVOD
QVOD ANNIS VII IDVS APRILES
NATALE FILIAE MEAE EPVLAN
TES CONFREQVENTETIS
HS CCC $\overline{N}$ ET IN PROFVSIONI
BVS HS CC $\overline{N}$ NEQVE IN ALIOS
VSVS CONVERTATIS
L. D. D. D.

Ex Gualterij Sicil. Antiq.

3

Crotonæ.

L. LOLLIO L. F. L. N. L. PRON.
COR. LOLLIO MARCIANO — Cornel. â Tribu
EQVO PVBL. ORNATO. PATRONO
COL. OMNIBVS HON. FVNCTO
FVTIA C. F. LONGINA MATER
FILIO PIISSIMO OB CVIVS
STATVAE DEDICATIONEM
DECVRIONIBVS AVGVSTALIBVS
EPVLANTIBVS POPVLO
VIRITIM DIVISIONEM DEDIT
L. D. D. D.

Ex eodem.

Crotona urbs olim Bruttiorum Athletis celebris, Colonia vocatur in tertia Inſcriptione Lollij Marciani patroni Coloniæ. Cur ibi vox Lollio repetatur ignoro, niſi ſit mendum fabrile.

Natale filiæ meæ: Dies natales publica cum lætitia celebrabantur, unde in iis Cruſtum & Mulſum dabatur, oleum & vinum diſtribuebatur, cuius profuſionis quâ ſepulchra aſpergebantur hîc mentio fit, & ante Statuas Lectiſternia ponebantur. In Martyrologiis *Natalis Martyrum* dicitur eorum mors:

Capſa.

Romæ.

DIIS MANIBVS
M. ANTONIO M. F.
SERGIA
PATERNIANO
NAT. CAPSA
TRIB. LEG. III. PARTH.
MIL. ANN. XVI.
VIX ANN. XXXIX.
M. VII. D. IX.
IN FR. P. III. IN AG. P. III. S. — Id eſt Semis.
M. AVRELIVS BASSVS COLL. S. — Collegæ ſuo.

Ex ſched. Barberin.

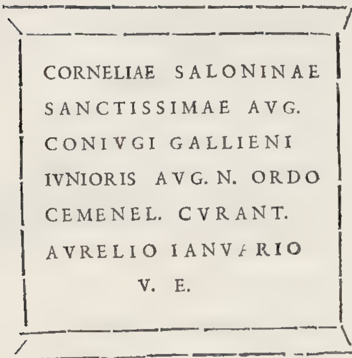
NAT.

NAT. CAPSA, *Vatione Capsá* quæ est urbs Africæ, ubi olim erant thesauri Iugurthæ. Florus lib. 3. cap. 1. Marius *urbem Herculi conditam Capsam in media Africa sitam, anguibus, arenisque vallatam, mira quadam felicitate superavit.*

Cemenelium

In territorio Cemenelij vulgò Cimies, prope Niciam Provinciæ.

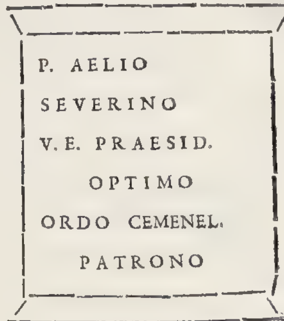
Nciæ.

CORNELIAE SALONINAE
SANCTISSIMAE AVG.
CONIVGI GALLIENI
IVNIORIS AVG. N. ORDO
CEMENEL. CVRANT.
AVRELIO IANVARIO
V. E.

Ex D. Demazaugues.

Niciæ.

P. AELIO
SEVERINO
V. E. PRAESID.
OPTIMO
ORDO CEMENEL.
PATRONO

Ex Bouche Hist. Provinc.

Niciæ.

L. VENIREIVS PICTVS
D. S. CEMENSE VICO SIBI ET
LIBERT. LIBERTAB. POSTERISQVE EOR.
C. METILIA C. F. C. MARIVS C. F.
. . . .

Ex Peiresk. sched.

Cemenelium urbs olim satis ampla antiquitates multas ostentans, nunc viculus est sive ferè tantùm rudera vulgò *Cimies*, de qua consule Ioffredi Hist. Niciens. & Bouche Hist. Provinc.

Civitas Pompeionensis.

Vide infrà in Sectione sequenti inter Decreta & Senatusconsulta.

Colonia Alba Pompeia.

In Oppido Cereal. territorij Albensis.

P. CORNELIO P. F. L. N. AFRICANO
ET CN. POMPEIO MAGNO CN. F. SEX. N.
ALBAE INSTAVRAT. S. P. Q. CERIALIS D.

Ex Guichenon Hist. Saband.

Taurinis.

. . CAM. CELSO
AED. PLEB. CERIAL. Q. ADLECT. IN
SENATVS ORDINEM AB DIVO
NERVA TRAIANO AVG. GERMANICO DACICO
PRAEF. COH. BREVCOT. MVNICIPIO SVO
ALBA POMPEIA PATRONO COLONIARVM
MVNICIPIORVM ALBAE POMPEIAE
AVG. BAGIENNORVM
. . ENS GENVENS. AQVENS. STATIEL.

Ex Guichenone qui eam incorrectè citat.

Alba Pompeia Colonia fuit in Liguria ad Tanarum flumen à Pompeio Magno inſtaurata, quæ etiamnum hodie *Alba* vocatur, in Ducatu Montisferratenſi. *Auguſtam Bagiennorum* cujus & hîc mentio, putant fuiſſe, quæ nunc *Saluces*. *Genuenſes* etiam Liguriæ populi notiſſimi. *Aquenſes Statiellenſes* incolæ urbis quæ Aquæ Statiellæ audiebat, vulgò nunc *Acqui* in eadem regione. *Ceriales* verò territorij Albenſis nomen retinent.

Colonia Auguſta Ariminum.
Ventavon urbe Pedemontij.

DIS MANIB.
Q. CAETRONI Q. FIL.
VOLT. TITVLLI VETER.
COH. VII. LOCO II VIR. PONTIF.
COL. AVG. ARIM. PRAEF.
PAGI EPOT. FLAM. AVG. ET
MVNER. PVBLICI CVRAT.
AD DEAM. AVG. VOC.
HERED. EX TEST.

Ex Peiresk. ſched.

Ariminum qui nunc Rimini Æmiliæ regionis urbs ad Rubiconem, ubi pons eſt antiquus ab Auguſto & Tiberio, ut innuere videtur inſcriptio, inibi extructus, cujus territorij fortè *Pagus Epotianus* hîc memoratus. *Dea Auguſta Vocontiorum* in qua Flamen & muneris publici curator erat Quintus Cætronius, urbs eſt perantiqua quæ nunc *Die* appellatur in Delphinatu.

Colonia Iulia Apta.
Aptæ in æde Cathedrali.

1

C. ALLIO C. F.
VOLT. CELERI — Voltiniâ tribu
IIII VIR. FLAM. — Flamini
AVGVR. COL. I.
APT. EX V. DEC. — Ex quinque decurijs.
VORDENSES
PAGANI
PATRONO

2

T. CAMVLLIO
T. FIL. VOLT. AEMI
LIANO FLAMINI
IIII VIRO COL. IVL. APT.
ORDO APTENSIVM
. . . .
TAS. . HONORE
CONTENTVS IMPENDIVM
REMISIT

Ex Peireskij ſchedis.

Eruditiſſ.

Eruditiss. Vir Ægidius Lacarry qui de Coloniis à Gallis ad exteras nationes & ab exteris nationibus ad Gallos missis librum edidit, hujusce Coloniæ non meminit, eo quòd ex solis Inscriptionibus Coloniam fuisse sciri poterat, tacentibus libris. Vocabatur ergo *Colonia Iulia Apta* hæc Provinciæ urbs, quæ nunc *Apt*, ab Iulio Cæsare deducta. *Pagus Vordensium* in ejus territorio Geographis est ignotus.

Colonia Iulia Paterna Arelate, & Pagus Lucretius.

In pago Gemenos 4. leucis ab Aquis Sextiis, in ædicula Deiparæ.

PAGANI PAGI LVCRETI QVI SVNT
FINIBVS ARELATENSIVM LOCO GARGARIO
Q. COR. MARCELLI LIB. ZOZIMO IIIIII VIR.
AVG. COL. IVL. PATERNA ARELATE OB
HONOREM EIVS QVI NOTVM FECIT
INIVRIAM NOSTRAM OMNIVM SAECVLORVM
SACRATISSIMO PRINCIPI T. AELIO ANTONINO
. . . . R. ROMAE MISIT PER MVLTOS ANNOS
AD PRAESIDES PROVINCIAE PERSECVTVS EST
INIVRIAM NOSTRAM SVIS IMPENSIS OB HOC
DONAVIT NOBIS INPENDIA QVAE FECIT
VT OMNIVM SAECVLORVM SACRATISSIMI
PRINCIPIS IMP. CAES. ANTONINI AVG.
PII BENEFICIA DVRARENT PERMARENTQVE
QVIBVS FRVEREMVR . . S. ET BALINEO GRATVITO QVOD
ABLATVM ERAT PAGANIS . . . . . QVOD VSI FVERANT
AMPLIVS ANNIS XXXX

Exscripsi.

Eximius iste lapis repertus fuit in loco dicto S. Iean de *Garguies* ad radicem montis excelsi, in quo crypta Divæ Magdalenæ, qui locus erat ille in Inscriptione proculdubio memoratus *Gargarius* dictus. *Pagus Lucretius* pariter Geographis ignotus, potuit esse in illa planitie quæ extenditur ab urbe Aubagne ad montem usque. Pagus enim aliquando pro territorio multos vicos & oppidula capiente usurpabatur, unde *Pagus Vrbigenus* in Helvetiis. A *Pago* autem *Paganus* ejus incola, & nostrates voces *Pays & Paysan.* In *Aubagne* vicina urbe fortè fuit *Balneum* in lapide memoratum à quo potuit sortiri nomen suum, *Ad Balnea*; id enim significat Provinciali illo idiomate *Au Bagne.*

Fuerat autem hæc Inscriptio sculpta in honorem Quinti Cornelij, Marcelli Liberti Sextumviri Augustalis Coloniæ Iuliæ Paternæ Arelates, qui horum Paganorum Pagi Lucretij injuriam persecutus erat Romæ regnante Imperatore Antonino Pio, balneúmque ipsis ablatum restitui curaverat, ut fusiùs in marmore exprimitur.

Fines Arelatenses hucusque extendi non mirum, cùm esset olim civitas florentissima: confirmátque lapis sequens in Castellum Sancti Antonini delatus 3. ab Aquis milliaribus.

Lapis repertus ad radicem montis Sanctæ Victoriæ.

Ex una parte.	*Ex altera parte.*
FIN AQ.	FIN. AREL.

Id est *Fines Aquenses* & *Fines Arelatenses.* Mos enim erat antiquis lapidibus Terminalibus

uti ad territoria dirimenda. Sic in Iſthmo Corinthiaco Columna erecta fuit ab una parte inſcripta HVC VSQVE IONIA, ab altera HVC VSQVE PELOPONNESVS.

Quia autem de Arelate ſermo, non tacendum fruſtra diſceptaſſe Viros Eruditos & inter hos Scaligerum in Commentariis ad Auſonium, quare Arelate diceretur in Inſcriptione Mamiliaria, an ob ſoli fertilitatem, aliudve: cùm ortum huic quæſtioni dederit ſequens Inſcriptio à Grutero citata, & malè accepta.

Arelate, in Columna.

SALVIS DD. NN.
THEODOSIO ET
VALENTINIANO
P. F. V. AC TRIVM.
SEMPER AVG. XV
CONS. VIR. INL... — *Inluſtris*
AVXILIARIS PRAE... — *Præfectus*
PRAETO. GALLIA... — *Prætorio Galliarum*
DE ARELATE MA..
MILIARIA PONI S... — *Aliis loco S. habet P.*
M. P. I.

Ex Scaligeri ac Knibbij ſchedis.

Vbi manifeſtum eſt, hîc *Arelatem* non vocari Mamiliariam, cùm tria puncta interſint MA.. MILIARIA. At multò veriſimilius eſt, ut ad me ſcribens olim notabat Eruditus Guyranus Nemauſenſis, interpretandum MATRE MILLIARIA: quòd ibi regionis vicinæ inciperent Milliaria, uti ex variorum Milliariorum in vicinia repertorum cognoſci poteſt: adde quòd hic lapis ipſemet ſit Milliarium, ut ex tribus intelligitur literis finalibus M. P. I. id eſt *Milliarium poſuit primum.* Ecce quædam ex his Milliaribus prope Arelatem.

1

Cippus in Campo lapideo vulgò la Crau. 4. mill. ab Arelate.

CAESAR. DIVI F.
AVGVSTVS PONT.
MAXIMVS COS.
DESIGNATVS
TRIB. POTESTATE
IIII

Ex ſchedis Peiresk.

2

Ibidem in via Aurelia.

PATER PATRIAE
IMP. CAESAR. DIVI F.
AVGVSTVS
VII

Ex ſchedis Peiresk.

3

Non longè à præcedenti.

PATER PATRIAE
IMP. CAESAR. DIVI F.
AVGVSTVS PONT.
MAXIMVS COS.
DESIGNATVS XI
TRIBVNIC. POTEST.
VIII

Ex ſchedis Peiresk.

4

Ad Campum lapid. loco dicto le Paradet.

....
....
IMP. XIIII
TRIBVNI...
....
X

Ex ſchedis Peiresk.

Cippus

5

Cippus in campo lapideo iuxta viam antiquam Aureliam, prope locum le Mas del Brau.

PATER PATRIAE
IMP. CAESAR. DIVI F.
AVGVSTVS PONTIFEX
MAXIMVS COS. XII
DESIGNATVS XIII
TRIBVN. POT. XXIII
XI

Ex schedis Peiresk.

Colonia Iulia Augusta Flor.

Lapis repertus in pago Arbin Sabaudiæ, & in Castellum Montmelian translatus.

T. POMPEIO T. F. FAB. ALBINO TRIBVNO MIL.
LEG. VICTR. SVB PROVINC. LVSITANIAE I. D.
COL. IVL. AVG. FLOR. V. POMPEIA
T. FIL. SEXTINA

Ex Guichenon Hist. Sabaud.

An legendum *Colonia Iulia Augusta Florentia*, ut de celebri Italiæ urbe intelligatur, an alio pacto dubium est. Potuit enim esse Colonia Lusitaniæ, cuius in marmore mentio fit. V. illud post vocem FLOR. potest esse VICTRIX, ita ut quemadmodum Tarraco in Hispania Colonia Victrix Tarraco, sic ista Colonia Iulia Augusta Florentia Victrix vocetur.

Colonia Iulia Equestris.

Genevæ.

L. IVL. P. F. VOL. BROCCHVS VAL.
BASSVS PRAEF. FABR. BIS TRIB.
MIL. LEG. VIII AVG. IIVIR IVR. D.
IIIVIR LOC. P. P. AVGVR. PONTIF. IIVIR
FLAMEN IN COL. EQVESTRE VI ANIS
GENAVENSIBVS LACVVS DAT

Exscripsi.

Colonia Equestris sive IVLia *EQuestris*, ut in alio marmore Genevæ legitur, Geneva non est, ut putarunt nonnulli authores, sed oppidum *Nions* 4. ab hac urbe leucis: unde in notitia Imperij Theodosij ætate scriptâ legitur *Civitas Equestrium Noviodunum*. Et itinerarium Antonini hanc á Geneva rectè distinguit, primam scilicet Civitatem Genavensium in Viennensi Provincia collocans, & Civitatem Equestrium sive Nevidunum in Sequanensi

Sequanenſi. Nummum etiam ſive monetam 400. circiter annos antiquam in hiſtoria Genevenſi produxi, quæ ab una parte habet CIVITAS EQVESTRI circa crucem: ab altera SEDES LAVSANAE circa frontiſpicium Eccleſiæ Cathedralis: at Geneva Sedem Viennenſem non Lauſanenſem agnoſcebat. Vera igitur Sedes hujus Coloniæ erat inter fluviolos *la Verſoy* & *l'Aubonne* juxta lacum Lemannum, qui tractus in antiquo codice anni 1011. apud Guichenonem *Pagus Equeſtricus* dicitur, adhúcque inter incolas *les Enqueſtres*. Cujus præcipuum oppidum erat *Nevidunum*, Nions, Colonia ſcilicet à Iulio Cæſare deducta ob irruptionis Helvetiorum metum, Equeſtribus copiis inſtructa, ideoque dicta *Iulia Equeſtris* in alia Inſcriptione, quam in Hiſtoria Genevenſi retuli & explicavi, ſive *Civitas Equeſtris*: nec mirum ſi Genevæ reperiantur lapides ejus mentionem facientes: certum enim eſt aliquos huc tranſlatos, alios verò nomen ejus referre quanquam Genevæ ſculptos, ob viciniam, & varia officia, quibus aliquis Genevæ degens in Equeſtribus poſſidere poterat.

Colonia Lucenſium.

Lucæ, in Columna, ubi olim forum erat.

AVGVSTO LIBERATORI NATIONVM
ORBIS ROMANI
INSTITVTORI LIBERTATIS HETRVSCAE REIP.
CONSERVATORI MILITVM TVTORI LEGVM
ET BONO REIP. NATO
COLONIA LVCENSIVM
DIVO TIBERIO CLAVDIO QVARTO EIVS AN.
NERONI INVICTO PATRI PATRIAE ROMANORVM
SEMPER AVGVSTO

Boldonus ex Hiſt. Lucenſ. Manuſcripta.

Colonia Luca ſive Lucca, quæ etiamnum nomen retinet Reſpublica nulli ignota hanc columnam Auguſto Cæſari dedicaverat, quæ eum elegantibus exornat epithetis.

Colonia Napuca.

Clauzenburg ſive Claudiopoli, quæ olim Napuſa ſive Napuca.

NVMINI AVG.
M. VLP. CAECIL.
BASSIANVS
MAG.
AVGVSTALIS
COL. NAP.
D. D.

Ex Reineſ. Epiſt. ad Hofman. pag. 134.

Colonia Napuca à Ptolemæo in Dacia memoratur, quæ nunc vulgò *Clauzenbourg* hoc eſt *Claudiopolis* in Tranſſylvania, & *Koloſvvar* Hungaris audit. In eadem urbe lapis inſertus muris hæc duo verba ſculpta habet COL. NAP. idémque in lateribus terræ coctæ. Ergo *Napuca* non eſt ut putavit Lazius & poſt eum alij Geographi, urbs illa

illa quæ Germanis *Busaten* vocatur, quinque milliaribus Germanicis à Claudiopoli distans.

Colonia Neapolis.

In antiquis ruinis Cumæ.

S. P. Q. NEAPOLITANVS
D. D. L. ARRVNTIO L. F.
GAL. BAEBIO CENSORI
REIPVB. NEAP.

Ex Scipionis Mazell. antiquit. Puteol.

Neapoli.

NEAPOLITANI
.... O COMINIO PRIS
CO V. P. MAGISTRO
lud ORVM PATRONO
Colon IAE SACERDOTI
Aug VRVM AGONOTHET.

Ex Capacio.

Neapoli.

AVRELIO SYMPHORO
AVG. LIB. OFFICIALI VETERI A MEMORIA
ET A DIPLOMATIBVS EXORNATO ORNAMENTIS
DECVRIONALIBVS ORDO CIVIT.
OB MEMORIAM ET INSTANTIAM
ERGA PATRIAM CIVESQ.

Ex Capacij hist. Neap.

Neapolis celeberrimum Italiæ Emporium, ita nominata ab Augusto Imperatore cùm prius Parthenope vocaretur à Parthenope Eumeli filia eius conditrice, plurimas habet inscriptiones antiquas à Grutero, Summontio & Capacio memoratas.

Colonia Nemausus.

1

Nemausi.

DEO SILVANO ET LIBERO
PATRI ET NEMAVSO
..ARCHVS SINODI

Ex Guyrani sched.

3

Nemausi.

D. M.
M. VERNONII VI
RILLION. AED. COL.
VIRILLIA TITIA
MARIT. OPTIM. ET
VERNONIVS TITVS
FIL. PATRI PIISSIM.

Ex Guyrani libello de nummo Nemaus.

2

Nemausi.

D. M.
Q. AEMILII FIRMI
AED. COL. ET *Ædilis Coloniæ*
CLOVSTRIAE SVAVIS
VXORIS
AEMILIANVS FIL.

Ex Guyran. lib. de nummo Nemaus.

4

Nemausi.

IIIII VIR AB AER.
POMPEIA SERVATILLA
VIRO PIENTISSIMO
IIIIII VIR. AVG.
Q. MARIVS PHILOLOGVS V. S. P.

Ex Grassero.

Y *Nemausi*

5

Nemauſi.

SEX. AVRELI ZOSIMI
STATORI NEM.
AVRELIA COSMIA
FRATRI PIISSIMO
L. LETIVS MARVLLVS
IIIIII VIR AVG. DECVR. ORNAM.

Ex Graſſeri antiquit. Nemauſenſ.

1. *Nemauſus* conditorem & Patronum colebat Nemauſum filium Martis putatum: eius enim habitu in Coloniæ nummis exhibetur. 2.3.4.5 Coloniæ habebant Ædiles, Quartumviros, Statores & Decuriones, non ſecus ac Roma ipſa Coloniarum Latinarum mater & archetypus.

Colonia Claudia Copia Lugdunum.

Lugduni, nunc in pagum Ternay tranſlata.

Extat hæc Inſcriptio apud Gruterum, ſed incorrectè.

D. M.
ET MEMORIAE AETERNAE
C. VLATTI MELEAGRI IIIIII VIR. AVG.
C.C.C. AVG. LVG. PATRONO EIVSDEM
CORPORIS ITEM PATRONO OMNIVM
CORPOR. LVG. LICITE COEVNTIVM
MEMMIA CASSIANA CONIVNX
SARCOFAGO CONDIDIT ET S.A.D.

Lugduni in vico de Flandres.

. . . .
C. VLAT.
ASPR. . . .
SEGVSIA. . .
HONO . . .
FV . . .
C. VLATTI

Exſcripſi.

Reineſium virum Antiquitatis peritiſſimum mirè torquebat vox illa ſecundæ lineæ C VLATTI quæ apud Gruterum legitur, cùm nulla ſit familia *Culattia*, neque Romanum videatur nomen, reponebátq; STLACCI: ſed corrigendi Gruterus & Paradinus, legendúmq; C. VLATTI, ut ex adjuncto fragmento, id diligentiùs examinans, certior factus ſum. At primam meam ſententiam quam in Antiquitatibus noſtris Lugdunenſibus Gallicè editis aperui retractare cogor, meámque fateri ignorantiam, dum has voces IIIIII VIR C. C. C AVG. LVG. ita malè explicavi cum Paradino *Sextum Viri Auguſtalis trecentorum Augurum Lugdunenſium.* AVG. enim nunquam cum unico G Augures in plurali deſignat, ſed *Auguſtus*, *Auguſta*, *Auguſti*, *Auguſto*, ſecundùm ea quæ præcedunt. Adde quòd puncta inter tria C. C. C. trecenta ſignificare etiam non poſſunt: & trecentos Augures Lugduni fuiſſe, quis ſibi perſuadeat? Sic ergo cum Scaligero & Grutero exponendum, *Sextumviri Coloniæ Claudiæ Copiæ Auguſtæ Lugduni* vel *Lugduni*, ut ex Inſcriptione Gruteriana, quæ in pago *Tein* legitur, ubi ita nominatur integris ferè vocibus, patet. *Claudia* dicta ob beneficia à Claudio accepta, qui Lugduni natus erat, *Copia* à frugum copia, *Auguſta* in Auguſtorum & præcipuè Claudij Auguſti honorem: ſed id cognomen fortè tantùm ætate Claudij, aut ſaltem paulò pôſt ſubſtitit; inde fit ut apud Authores non reperiatur. Hujus autem vrbis antiquitates, quia fuſiori ſtylo libro peculiari, in quantum potui explanavi, paucas ſeligam Grutero ignotas inſcriptiones.

Lugduni

1

Lugduno in Insulam Barbaram translata.

D. M.
ET QVIETI AETERNAE
C. VICTORI. . . . VRICI SIVE
QVIGVRONIS CIVIS LVG. INCORPORATO
INTER VTRICLAR. LVG. CONS. QVI
VIXIT SINE VLLIVS OFFENSA
ANN. XVII M. . . D. V. CASTAVRINA
MATER VNIC. FILIO PIISS. PONENDVM
CVRAVIT ET SVB ASC. DEDICAVIT

Exscripsi.

2

Lugduni.

D. M. ET QVIETI AETERNAE
AVRELIAE MVNATIAE CONIVGI
CARISSIMAE ET INCOMPARABILI
QVAE VIX. ANNIS XXIIII MENS.
VI DIEB. IX. QVINCIO AVG. LIB.
TABVLARIVS XXXX GALLIARVM
SVB ASCIA DEDICAVIT

Ex Reines. Epist. ad Hofman. p. 318.

Utriclarij erant nautarum genus à navicularum genere, quæ vtriculi dicebantur: quorum mentionem faciunt plurimæ Inscriptiones.

XXXX. *Quadragesima Galliarum* erat tributum aliquod Cæsarum fisco debitum.

Sub ascia dedicare frequentissima in lapidibus hujus regionis formula. Ascia instrumentum est quo monumenta dedolantur. Lex XII. Tabularum *Rogum ascia ne polito*: ideóque in omnibus ferè inscriptionibus ubi hujus formulæ mentio est, Ascia in superiori parte insculpta. Vult tamen Nicolaus Chorier Eruditus Antiquitatum Viennensium enarrator, *sub ascia* nihil aliud esse, quàm sub dio, sive in loco sine umbra, ex Græco voce *ἀσκία* quod est sine umbra.

1

Lugduni 1678. reperta ad D. Irenæum.

D. M.
ARTILIAE MARTIAE
T. MVNAT. FELIX
CVR. IIIIII VIR. AVG. LVG. — *Curator*
CONIVGI INCOMPARABILI
ET SIBI VIVVS POSTE
RISQ. SVIS POSVIT ET
SVB ASCIA DEDICAVIT

Exscripsi.

3

Lugduni apud D. Mascrany.

IVLIA ADEPTA
HIC ADQVIESCIT
L. IVLIVS CVPITVS
MATRI ET SODALES
DE SVO ET PERPETVA
FIL.

Exscripsi.

2

Soloturri, Soleurre, apud D. Surry.

MERCVR. AVG. VALER. HISPA
NVS IIIIII VIR AVG. LVGVD.
EX S. VOTO — *Ex suo Voto*

Ex D. Stoffel Ducis Virtemb. Neustad. Consiliario.

4

Lugduni.

D. M. ET MEMORIAE AETERNAE
AVFIDI MILITARIS QVI VIXS. ANN.
XXII CVIVS SVPREMA TALIA FVERVNT
HIC IENS IN CVRAM PER AMNEM
ARAR. SVBITO CASV ABREPTVS HVNC
TVMVLVM POSVIT L. IGNIVS CHARITO
SORORIVS EIVS ET CLAVDIANVS
DVLCICIVS SOROR. SIBI POSTERISQ.
SVIS ET SVB ASCIA DEDICAVIT

Ex Reinesio.

1. Sextumviri Auguſtales in omnibus fere Coloniis Romanis, erant ſex Magiſtratus annui ab Auguſto ordinati, de quibus conſulendi, qui de Magiſtrat. Roman. ſcripſere.

2. *Mercurio Auguſto.* Cognomen Auguſti paſſim Diis tribuitur in marmoribus. LVGVD. Antiquiores aliis lapides ſunt qui ſic nomen urbis ſcriptum habent. Lugudunum enim priùs dicebatur, quæ poſtea Lugdunum, teſte Dione Caſſio; ubi ejus fundationem à Munatio Planco & Lepido perſequitur, XLIII. annis ante Chriſti Salvatoris nativitatem.

3. Iulia Adepta quæ hîc quieſcebat, conjux erat Nobilis Servatoris æquitatis monetæ Tiberij Cæſaris, & mater Lucij Iulij Cupiti & Perpetuæ, ut ex hac Inſcriptione, & alia Gruteriana pag. DLXXXIII. 8. patet: ſed hunc Tiberium non cenſeo fuiſſe Auguſti filium, ſed Tiberium ſecundum, Chriſtianum Imperatorem, ſub finem ſexti ſæculi: ſiquidem rudi literâ inſculpti hi duo lapides, multáſque Paganiſmi notas habent. *Sodales* ſunt opifices monetarij, qui ſub huius viri diſpoſitione erant.

4. IN CVRAM fortè legendum *in curiam* vel *in curru*, errore deſcriptoris; eam enim nuſquam reperire potui.

Lugduni ann. 1676. reperta in Suburbio Veze.

DIIS MANIBVS
Galliâ Tribu C. AVCI GAL.
CELERIS IIIIII VIR.
AVG.
C. AVCIVS MACRINVS
PATRI

Exſcripſi.

Lugduni, in horto extra portam D'Alincourt.

PATERNO
VRSO
TVRONO
OMNIB. HONO
RIB. APVD SVOS
FVNCTI-
GALLIAR...
P....
EX CIVITATE
SVA
III PROVINC.
GALLIAE

Exſcripſi.

Cum hac priore baſi reperta fuit urna lapidea rotunda, quæ ipſi impoſita erat, aut eſſe debebat, cum urna plumbea intra eam: & tandem intra plumbeam urna vitrea inſtar urcei cum operculo & lachrymatorio.

Lugduni.

ATTIO ALCIMO
V.E. PROC. FERRAR
ARVM
COGITATINIVS IV
VENIS B.F. LEG. LE..
. . . .

Exſcripſi.

Lugduni, apud Comitem de Savigny, baſis.

DEDIC. XVIII. SEPT.
ORFITO ET MAXIMO
COS.

Ex altera parte.

D. M.
ET MEMORIAE
DIOC..N....
. . . . .

Exſcripſi.

Lugduni.

D. M.
ET MEMORIAE AETERNAE
TITI VETTI DECIMINI VETE
RANI LEG. VIII. IMMVNI
CONSVLARIS HOMINIS
OPTIMI ET VERECVNDISSIM.
ET PROBISSIMI
MERCVRIALIA CASATA
CONIVGI KARISSIMO CVM
QVO VIXIT ANNIS XXIII DIES.
XXV. ET DECIMINA FILIA
VIVAE PONENDVM CVRA
VERVNT ET SVB ASCIA DE
DICAVERVNT

Exſcripſi.

Lugduni,

Lugduni Sarcophagus.

Ad D. Irenæum ann. 1678. reperta, nunc in ædib. prope Nosocomium.

MVRRAE ET VERECVNDO MVRRANI FILIS

QVI LEGIS HAS PVERI MORIBVNDAS PERLEGE VOCES
ET LACHRYMAM FATIS DA GEMITVMQVE MEIS

MVRRA PATRIS PRIMVM REFERENS E NOMINE PATREM
AMBORVM EFFIGIEM MATRE FAVENTE TVLI

BIS MIHI SEPTENOS AETAS OSTENDERAT ANNOS
CERTAQVE IAM NOSTRI FAMA PVDORIS ERAT

CVM SVBITAE PRO FALLAX CAVSA FVISTI
LVSVS ET AEQVALIS NON INIMICA MANVS

NAM TEMERE EMISSVS NON AD MEA FVNERA CLAVVS
HAESIT ET IN TENERO VERTICE DELITVIT

..... PRIMVM PERCVLSI VOLNERE MANES
PARCITE IAM LVCTV SOLLICITARE MEOS

..... POSVISTIS FVNERE NATI
TRIMVS ET IN DECIMO MENSE SEPVLTE IACES

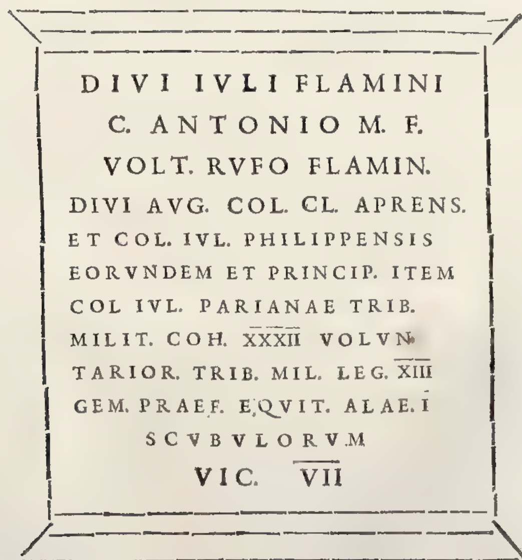
.... VOCARVNT
IMMVNES NOSTRIS OSSIBVS VRNA SAT EST

Exscripsi.

Sarcophagus hic duo corpora fratrum continebat Murræ annos XIV. nati, & Verecundi, trium annorum & decem mensium: quorum primus funesto clavi ictu, qui ab amico projectus, temerè ejus attigit & sauciavit verticem.

Colonia Claudia Aprensis, Colonia Iulia Philippensis, Colonia Iulia Pariana.

Inter rudera Troiæ urbis, basis Statuæ.

DIVI IVLI FLAMINI
C. ANTONIO M. F.
VOLT. RVFO FLAMIN.
DIVI AVG. COL. CL. APRENS.
ET COL. IVL. PHILIPPENSIS
EORVNDEM ET PRINCIP. ITEM
COL IVL. PARIANAE TRIB.
MILIT. COH. XXXII VOLVN-
TARIOR. TRIB. MIL. LEG. XIII
GEM. PRAEF. EQVIT. ALAE. I
SCVBVLORVM
VIC. VII

Exscripsi.

Apros Colonia, inquit Plinius lib.4. c.11. *quæ à Philippis abest centum octoginta octo mille passuum*, Thraciæ urbs erat. Vtriusque autem urbis Coloniæ scilicet Claudiæ Aprensis & Coloniæ Iuliæ Philippensis Flamen hîc Caius Antonius Rufus nominatur,sed quod rarius, earundem sive eorundem incolarum Princeps. At Philippi urbs est Macedoniæ, sed in confinio Thraciæ, ad cujus incolas Paulus Apostolus Epistolam scribit. Notandum autem est Iuliam cognominari à deductore sive protectore Coloniæ Iulio Cæsare. Parium urbs Mysiæ ad Propontidem: hujus meminit Plinius, *Rhedæstum ex adverso Coloniæ Parianæ. Rhedæstum* enim quæ nunc *Rodesto*, non *Rezston* legendum est. Hujus Coloniæ Parianæ Inscriptionem Græcam fœdus cum Cyzicenis continentem referemus in Miscellan. lib.2.

Scubuli sint ne populi quidam à Geographis omissi, vel quod verisimilius videtur, militum quoddam genus,asserere nequeo. Aderant & ibi duæ aliæ bases in quarum una legebam VIC. VIII. in alia VIC. IX. reliqua plane similia: an Vicus Septimus, Octavus, Nonus, urbis scilicet vel Romæ vel Trojæ, quæ tunc à Romanis instaurata erat, Coloniæque privilegiis donata.

Colonia Ortona.

Romæ.

MAVORTI VLTORI
Q. NINNIVS Q. F. QVIR. PAETVS
II VIR. COLON. ORTONAE
AVG. ET VI VIR. AVGVSTAL.
QVINQVENN. II SACRVM

Ex schedis Barber.

Romæ.

APOLLINI AVG. SACRVM
M. PORCILIVS M. F. QVIR. GRATVS Quirina Tribu
EQVIT. ROM. VIVIR. AVG.
PATRONVS COL. ORTON.
IIII VIR QVINQVENN. ET PRAEF.
FABRVM EIVS COLONIAE Dat Dedicat
D. D.

Ex sched. Barber.

Romæ.

DIS MANIBVS
TITO NOMONTIO T. F. QVIR.
PRIMITIVO PRAEFECTO
FABR. MVNICIP. ORTON.
VIXIT ANN. LXXX M. X.
M. PONTIVS M. F. QVIR. POL
LIO IIII VIR ORD. ORTON.
ET TEST. F. C.

Ex sched. Barber.

Gentium fortissimarum Italiæ Frentanorum oppida memorans Plinius, Histonium, Bucam *Ortonámque* nominat, hæcque nunc adhuc nomen servat in Aprutio citeriore. Ptolemæus *Ortonem* quæ eadem est, *Pelignorum* urbem facit. Frentani enim & Peligni admodum vicini, ut pote fluvio tantùm divisi. Strabo lib.5. *Post Aternum Orton est Frentanorum navale & Buca ipsa etiam Frentanorum, ac Teano Apulo finitimum est Frentanis Ortium, saxa à prædonibus insessa, qui sua ædificia ex naufragiis concinnant, vitámque agunt belluinam. Inter Ortonem & Aternum Sagrus fluvius labens Frentanos à Pelignis dividit.* Vnde miror Ferrarium in Lexico Ortonam & Ortium confundere, quæ duæ diversæ urbes sunt. Illa autem in prima Inscriptione *Colonia Ortona Augusta* nuncupatur, & in ultima *Municipium Ortonense*; in utrisque vero Duumviros, Quartumviros & Sextumviros fuisse legimus, Coloniarum Magistratus.

Colonia

Colona Ostia.

Romæ.	*Romæ.*
IVNONI. REGINAE	IOVI OPTIMO MAX. ET
D. D. K. I.	IVNONI REGINAE
P. ANNIVS P.F. PAL. (Palatinâ Tribu)	SACRVM
CARVS SACERDOS	M. CORNELIVS M. F. M. N.
NEPT. PATRON.	LENTVLVS PRAEFECT.
COLON. OST. QVINQ.	V. S. FABR. OSTIEN.
ITER. FL. VESPASIANO	IIII VIR. QVINQ.
AVGVSTO II ET TITO	SVA PECVN.
VESPASIANO CAES. COS.	V. S.
Ex sched. Barb.	*Ex sched. Barb.*

Ostia Colonia Romæ vicina notior est quàm ut de ea memorare aliquid debeamus. D. D. K. I. id est *dedicata* ara *Kalendis Ianuarij* vel *Iunij*. Urbs autem cùm esset maritima Templum Neptuni habebat, ad quod Sacerdos Publius Annius Carus Patronus Coloniæ.

Colonia Obsequens Iulia Pisana.

Pisis, Milliarium in æde Petri.	*Pisis, in ædib. Cæsaris Roncionij.*
IMP. CAES. D. N. FL. VALENTI	D. M.
PIO FELICI SEMP. AVG.	Q. LARCENNIO
IMP. CAES. D.N. FL. GRATIANO	Q. F. GAL. SEVERO
DIVI VALENTINIANI AVG. FILIO	AEDILI PISAS
IMP. CAES. FL. VALENTINIANO	Q. LARGENNIVS
PIO FELICI SEMPER. AVG.	CHRESIMVS PATER
DIVI VALENTINIANI AVG. FILIO	QVI OB HONOREM
CIVITAS PISANA	BISELLI HS L N̄V
M. P. ...IIII (Milliarium posuit quartum.)	R E I. P. PISANOR.
Ex Cimentelli libro.	DEDIT
	Ex Cimentelli libro.

Prima Inscriptio est Columnæ Milliariæ à Civitate Pisana positæ, Imperantibus Valente, Gratiano & Valentiniano.

Secundam libro peculiari ex professo explicat Valerius Cimentelli hoc sub titulo, *Marmor Pisanum de honore Bisellij*. Bisellium augurat fuisse sellam duarum personarum capacem, pro quo honore Largennius Chresimus gratitudinis ergo Sestertia quinquaginta nummûm Reipublicæ Pisanorum donaverat. Sestertium est mille Sestertij. Parvus autem Sestertius erat moneta argentea duorum circiter assium monetæ nostræ: de quibus fusè Gronovius, libro de Sestertiis. Vide Inscriptionem Gruterianam pag. 1099.

Nolui hîc referre duo elegantissima Marmora Pisana, in honorem Caij & Lucij Cæsarum sculpta, quia à Reinesio in eius supplemento Gruteriano tradita, & ab Henrico Noris, fuso & erudito commentario illustrata sunt. In iis hæc Civitas Colonia Obsequens Iulia Pisana vocatur, cujus denominationis rationem videsis apud huncce ultimum Auctorem.

Col.

Col. Auguſta Panhormitana.

1

Panhormi, baſis Statuæ.

DIVO CLAVDIO

RESP. PANHORMIT.

3

Panhormi.

IMP. CAES. SEPTIMIO SEVERO

PIO PERTINACI AVG. ARAB. ADIABEN.

PART. MAX. PONT. MAX. TR. POT. VI IMP.

XI COS. II P.P. PROCOS. IMP. CAES. DIVI

M. ANTONINI PII GERM. SARMATIC. F.

DIVI COMMODI FRATRI ANTONI

NI PII NEPOTI DIVI HADRIANI PRONE

POTI DIVI TRAIANI PARTHICI ABN.

DIVI NERVAE ADNEPOTI INDVLGEN

TISSIMO ET CLEMENTISSIMO PRINCIPI

DOMINO NOSTRO RES.P. PANHORM.

II VIR. P. SATYRI DONATI ET M. MAECI RVFINI D. D.

5

Panhorm.

M. AVRELIO

ANTONINO CAES.

IMP. L. SEPTIMI SE

VERI PII ARABICI ADI

ABENICI P. P. AVG. ET IVD.

RESP. PANHOR. DED.

2

Imp. Cæſ. L. Septimio Severo

Pio Pertinaci Aug. Arab. Adiab.

Pont. Max. DIVI COMMODI FRATRI

DIVI M. AVRELII ANTONINI PII FIL.

DIVI PII NEPOTI DIVI HADRIANI

PRONEPOTI DIVI TRAIANI ABNEPOTI

DIVI NERVAE ADNEPOTI RES. P.

PANHORMITANORVM

Supplenda hæc aut ſimilia.

4

Panhormi.

IMP. CAES. DIVI

MAGNI ANTONI

NI PII DIVI SEPTIMI

SEVERI......

... SEVERO ET

..... PIO FEL.

AVG. PONT. MAX. TRIB.

POT. II COS. II. COL.

AVG. PANHORM.

D. D.

6

Panhormi.

TI. CLAVDIO HERODI

ANO C. V. LEG. PROV. SI

CIL. IVDICI RARISSI

MO PATRONO COL.

PANHORMIT. PRINCI

PALES VIRI EX AERE COL

LATO D. D.

Ex Gualtheri Sicilia.

Panhormus Siciliæ Vrbs conſtanter in his Marmoribus cum adſpiratione ſcribitur, quanquam apud veteres Authores ſæpe abſque ea legatur. Antiquiſſima eſt urbs primò à Carthaginenſibus condita, poſtea à Romanis capta, teſte Polybio lib. 1. inde Coloniæ titulo ab Auguſtis condecorata. Ejus Hiſtoriam & Antiquitates tradidere Cluverius, Fazellus, Gualtherus, & Valguarnera; imo & egomet libro quem Deo dante edituri ſumus, cui titulus erit *Sicilia vetus & nova.*

Colonia

Colonia Helvia Ricinnia.

Romæ.

Lucio Cœlio Lucij filio, Q ... à Tribu, Rufo Viro Clarissimo.

L. COELIO L. F. QVIR. RVFO V. C. FLAVIALI SACERDOTI
SPLENDIDISSIMO PONTIFICI MINORI COOPTATO IN COLL. *Collegium*
OMNIVM FABR. CENTONARIOR. ET DENDROFOR. CVRATORI TRIVMFI
IMP. CAES. L. SEPTIMII PERTINAC. AVGVSTI PARTHICI
ARABICI ET PARTHICI ADIABENICI MAXIMI CONSVLARI
CAMPANIAE ET APVLIAE BIS CORRECTORI TVSCIAE ET VMBRIAE
ET PICENI PROCVRATORI LVDI LITTERARII IIII VIRO VIARVM
STERNENDARVM VIAE SEPTIMIAE PROCVRATORI XX HERED. HEREDItatium
BRVTIAE ET CALABRIAE CVRATORI AEDIFICIORVM
AQVARVM QVAESTORI AERARI SATVRNI PATRONO COLONIAE
RICINNIAE HELVIAE IN CVIVS CVR. ET OF. BENEMERITO RICINNATI
HELVIANI SVA IMPENSA IN FORO CAESAR D. D.

Ex Arcus Severiani explicatione ab Episc. Suaresio edita.

Ad Arnastum in Ponto.

SEX. VIBIO GALLO RICINARIO
PRIMOPILARI PRAEF. KASTROR.
LEG. XIII. GEM. DONIS DONATO
AB IMPERATORIBVS HONORIS
VIRTVTISQ. CAVSA TORQVIBVS
ARMILLIS PHALERIS CORONIS
MVRALIBVS III VALLARIBVS II
AVREA I HASTIS PVRIS V
VEXILLIS II SEX. VIBIVS
COCIANVS PATRONO BENEMERENTI

Ex Marulli MS.

Ricinenses populi Piceni Plinio memorantur, quorum urbs ex Inscriptione Ricinnia Helvia, à Gothis excisa, ex cujus ruinis *Macerata*, & Recinetum vulgò *Recanati* 13 ab Ancona milliarib. extructæ. *Flaviali sacerdoti*, id est Divi Vespasiani, qui ex gente Flavia. De Fabris Centonariis & Dendrophoris diximus supra in Collegiorum explicatione Sect. II. Similia cæterùm officia videre etiam est in aliis Gruterianis Inscript. de quibus consulendi Panvinius & Pancirollus. De coronis aliisque quibus milites donabantur, vide etiam Inscript. Gruter. Guichard. de funerib. Roman. Hist. Augustam Salmasij & alios de re militari tractantes. Extat inter Gruterianas Inscript. pag. CCCLV. 5. una quæ Severum hujus Coloniæ conditorem apellat. Helviam ergò eam nominarunt in honorem Helvij Pertinacis, ut suspicatus est Clariss. Patinus ad nummos hujus Coloniæ lib. de nummis ex ære mediæ & minim. formæ.

Colonia Romula.

Hispali.
In ingressu ad atrium Archiepiscopalis Ecclesiæ.

IMP. CAESAR. DIVI HADRIANI F.
DIVI TRAIANI PARTHICI NEPOTI
DIVI NERVAE PRONEPOTI
T. AELIO HADRIANO ANTONINO
AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. VIIII.
IMP. II COS. IIII P. P.
SCAPHARI QVI ROMVLAE
NEGOTIANTVR
D. S. P. D. D.

Hispali.
In Ecclesia S. Hermenigildi.

M. HELVIO M. F. M. N. SERG.
AGRIPPAE F.
HVIC ORDO SPLENDIDISSIMVS
ROMVLENSIVM
IMPENSAM FVNERIS STATVAM
LOCVM SEPVLTVRAE DECREVIT
M. HELVIVS AGRIPPA PATER
HONORE VSVS
IMPENSAM REMISIT

Ex Erudito Antiquario Patre Cattany, Provinciali Bononiensi.

Notus est Antiquariis elegans nummus, qui ab una parte Iuliæ caput habet & inscriptionem IVLIA AVGVSTA GENETRIX ORBIS: Ex altera parte COL. ROM. PERM. DIVI AVG. *Colonia Romula* sive *Romulea permissu Divi Augusti*: quam vulgò putant esse Romuleam oppidum Samnitum. Sed liceat mihi suspicari esse nummum Hispanicæ fabricæ,ut jam subolfecit Clariss. Patinus in nummo eius Coloniæ, & fuisse Coloniam Romulam etiam in Hispania non longè ab Hispali, ob hasce elegantes duas Inscriptiones, quæ illîc reperiuntur. Cujus Coloniæ Hispalensis meminit & Plinius. *Scaphary* à scaphis ita dicti, qui in scaphis merces deportabant.

Colonia Rufra.

In agro Theanensi.

M. AGRIPPAE L. F.
PATRONO RVFRANI COLONI

Rufrium, *Rufræ* vel *Rufrania Colonia* Campaniæ, erat in Samnitum confinibus, nunc in Diœcesi Theanensi. Theanum 12. milliaribus Capuâ distat, vocatúrque Tiano.

Colonia Reiorum Apollinarium.

Massiliæ.

. . FLAM. IN
COL. REIOR. APOLL.
. . . ATRE . . ORVM
ET DE . . . . . .
DENDROPH. MASSIL. . . .
VS STATVAE IMPENDIVM
REDDERET DEDICATIONIS XII.
SPORTVLARVM CORPORATIS DEDIT

Ex sched. Peiresk.

Colonia Reiorum Apollinarium quam alij Regium vocant, urbs est Provinciæ septem leucis

leucis ab Aquis Sextiis, nunc *Riez* vulgò dicta, de cujus Antiquit. vide Bouche Historiam Provinciæ. De Dendrophoris & Sportulis diximus alibi.

Colonia Setinorum Sal. Martialis.

Romæ.

D. M.
C. REPSI IVSTI QVI VIX. ANN.
XXXVII M. VI. PATRONO FABRVM
COLONIAE SETINAE MARITO
BENIGNISSIMO ET INCOMPARA
BILI REPSIA CRESCENTINA VIVA
BENEMERENTI FECIT

Ex sched. Barber.

Romæ.

M. NOMEICIVS M. F. PAL. NOMESIANVS
MAGISTER AVGVSTALIS COLONIAE
SETIN. SAL. MARTIALIS CAPVLATVS
IIII VIR VIARVM CVRAND.
V. S. FECIT SIBI ET SVIS LIBERIS ET
POSTERIS EORVM H. M. D. M. AB.
IN FR. PED. XVII IN AGR. PED. XVIII

Ex sched. Barber.

Setia Colonia & urbs Latij patria Valerij Flacci, cujus populi Setini Plinio vocantur. Cognominata autem videtur Salonina Martialis ab Imperatore seu Cæsare Salonino & Marte: sicuti Salona in Dalmatia, quæ in antiqua Inscriptione IVLIA SALONA MARTIA apud Gruterum, & Narbona quæ *Narbo Martius* cognominantur. *Capulatus* idem quod sepultus. Capulus enim feretrum est sive arca funebris quâ tollebantur, inde *Capularis* senex dicitur Plauto, capulo vicinus. H.M.D.M.AB. id est, *Huic Monumento Dolus Malus Abest.*

Colonia Salonensis.

In urbe Spalato, in turri Ædis maximæ.

TI. CAESAR DIVI AVGVSTI F.
AVGVSTVS IMP. PONTIF. MAX.
TRIB. POTEST. XXI. COS. III
VIAM A SALONIS AD CASTEL.
DAESITIATIVM PER MILLIA PASSVVM
CLVI MVNIT
ET IDEM VIAM AD IA.....
QVOD DIVI FILIVS....
A SALONIS MVNIT PER MILLIA
PASSVVM CLVIII
CVIVS VIAE MILLIA PASSVVM SVNT
CLXVII MVNIT PER VEXILLARIOS
LEG. VII ET XI
ITEM VIAM GABINIANAM
AB SALONIS ANDETRIVM APERVIT
ET MVNIT PER LEG. VII

Fragmentũ separatum ex tota Inscript.

Exscripsi.

In urbe Spalatro.

Ibidem.

TI. CAESAR DIVI AVGVSTI F.
AVGVSTVS PONTIF. MAX.
TRIB. POTEST. XXI. COS. II.
A COLONIA SALONENSI...
PER MILLIA PASSVVM CLXXVII
A LEG. PRO.

Exscripsi.

Salonis.

MART. INVICT.
DOMIT. POMPEIVS SAL. CV.
CENT. SIG. MIL. ET ARAM
POSVER.

Ex Marulli MS.

Tiberius Imperator vias quæ circa *Salonas* erant refecerat & muniverat. *Dæsitiates* in Pannonia memorantur Straboni lib. 7. Geograph. Distabant à Salona 156. millia passuum. *Andetrium* ea erat urbs quæ nunc *Clissa* vocatur, arx Venetorum in confiniis ditionis Turcarum. Corrigendus Plinius lib. 3. cap. 22. ubi Mandetrium pro Andetrio legitur. Via quæ illinc per 3 aut 4 millia deducebat Andetrium, *Gabiniana* vocabatur, ut ex marmore docemur. De Andetrio & Salonis plura in itinere meo Gallico. Sed placet non

ingrata quædam ſubjungere ex Marci Marulli Manuſcripto codice qui in Bibliotheca Vaticana extat, numero 5249. item etiam in Muſæo noſtro. Cùm enim Marullus Poëta Scaligero aliiſque eruditis non ignotus, fuerit Spalatenſis, iſtius urbis Salonarum quæ 3. tantùm milliaribus diſtabat, antiquitates penitùs cognoſcere & exponere valebat.

Qualis quantáque urbs iſta extiterit, quæ à Gothis ſolo æquata deſiit, non modò reliquiæ eius teſtantur, verùm & veteris hiſtoriæ indicat authoritas. Strabo Delmatarum emporium Salonas eſſe aſſerit, ac Delmatas complures annos adverſus Romanos bella geſſiſſe. Plinius quoque de ea ait: *Salona Colonia ab Iadera CCXXII. Millia paſſuum. Petunt in ea iura deſcripti in decurias CCCXXII. Dalmatæ.* Et inferiùs, *Salona LXXII. Millia paſſuum appoſita cognominis ſui fluvio, à mari XX. M.* Præterea in Cæſaris Commentariis hæc leguntur: *Marcus Octavius cum iis, quas habebat, navibus Salonas pervenit, ibique concitatis Dalmatis, reliquiſque Barbaris, Hiſſam à Cæſaris amicitia avertit: conventúmque Salonenſem, cùm neque pollicitationibus, neque denunciatione periculi permovere poſſet, oppidum oppugnare inſtituit. Eſt autem oppidum & loci natura & colle munitum:* narrátque ulteriùs quomodo oppugnantes repulerint & Octavium fugarint. His authoritatibus accedit quòd Diocletianus Imperator Salonis natus, virtute rebúſque geſtis ad Romanum Imperium meruit promoveri; depoſito deinde Imperio privatam vitam peregit in patria, & cùm Romam ad priſtinam dignitatem revocaretur, maluit hîc conſeneſcere privatus, quàm Romæ imperare, uſque adeo eum ceperat & amœnitas loci & tranquillum in receſſu otium. Extat ædificium eius Salonis proximum, quod majores noſtri incolere cœperunt, nunc noſtrum natale ſolum eſt, quod *Spalatum* apellant, ſed & ipſum ſemirutum atque in partem deintegratum, murorum tamen ac turrium pulchritudine portarúmque affabrè ſtructarum decore oſtendens qualia & illa fuerint, quæ vel vetuſtate vel inimicorum injuria defecere. Stat adhuc Templum Iovi quondam ſacrum, nunc Domnio Martyri dedicatum, magnæ turris inſtar rotundâ ſpecie angulatum, cujus murus, quadrato lapide reticularàque ſtructurâ conſtat; octo columnis ingentibus intus fulcitur: quibus aliæ inſident minores, quarum quatuor è Marmore porphyrite, cum aliis ad teſtudinem uſque tecti eriguntur. Exteriùs Eccleſia magnarum duarum & viginti columnarum periſtylium habet, id quidem Synadico marmore nobile. Porro ante templi limina veſtibulúmque ipſum atrium patet ſpatioſum columnis grandibus & ipſis ex Marmore Phrygio dolatis circumſeptum, quibus arcus impoſiti fulciuntur, ita ut nuſquam Romæ tot tantáſque columnas uno in loco compoſitas reperias. Præter iſta erant & alia tria templa reliquo ædificio, ut apparet, vetuſtiora, atque adeo magis diruta. In his teſſellata pictura quâ exornata fuerunt, alicubi adhuc viſitur. Extant & cryptoporticus plurimæ, ita ut non minùs miremur ſubterranea ædificia, quàm quæ in aperto ſpectantur. *Hæc Marullus*, ſubjungítque pleraque Salonenſia Marmora inter quæ hæc ſeligimus.

2

Salonis.

L. LIBVRCIO FELICI
V. ANN. XXIIII.
PATRIA MIRA FORTITVDINE
DEFENS. INTERFECT.
COMMVN. LACHRI.
AD ROG. DVCTVS
IVLIOLA MARCELLA
V. PI. POST. III. DI. OBIIT

Marullus explicat *Viro piiſſimo, poſtea tertia die obiit.*

Ex Marullo.

2

Salonis.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINO
AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. XXIIII
P.P. COH. I.CXↃ DEL. SVB CVR. GRANI
FORTVNATI TRIB. COH. EIVSD.
MVRI P. DCCC. IN HIS
TVRR. VNA

Ex Marullo.

3

Salonis.

D. M.
L. CORNELIO L. F. BEATISSIMO
QVI VIX. PL. M. ANN. XXIX
FVIT ORDINIS MILIT. COH. I.
HABVIT VII SPOL. XI CORON. CIVIC.
A CLASSE ROMAN. CVM EORVM NOTA
INTEREMPTVS ET A SOCIIS CONCLAMATVS
S. C. EX AERARIO CIVI NOBILISSIMO
ET B. M. P. III IDVS IVLIAS

Ex Marullo & Io. Lucio.

4

Salonis.

A. IANIO SATYRO
DELMINIO DECVR.
LEG. II. VIRTVTISQ.
CAVSA DONIS DONATO
GEM. TORQ. CORON. MVRALIB.
AVR. II VEXILL. III.
VIBIVS PIVS MIL. SVO
B. M.

Ex eodem.

Murus Salonarum aut ſaltem eius pars pedum 800. conſtructus fuit teſte ſecunda Inſcriptione à Cohorte prima Delmatarum, cujus fundamenta adhuc extant ingentibus ſaxis poſita prope fluminis ripam. Delmatarum autem virtus ex eo declaratur, quòd primæ cohortis fuiſſe memorantur. Prima quippe cohors cæteras numero & dignitate ſuperabat. Habebat enim prima cohors 1105 pedites & 142. equites: reliquæ verò 552 pedites & 66. equites.

In tertia Inſcript. *Habuit ſeptem ſpolia*, ſcilicet toties hoſte ſingulari certamine victo: *undecim coronas civicas*, toties ſervato cive in prælio, iis enim qui civem ſervaverant corona quercea dabatur. *A claſſe Romana cum eorum nota interemptus*, fortè cùm M. Octavius Salonas obſediſſet ex inſidiis interfectus; *à ſociis conclamatus*, id eſt deploratus, & ad rogum cum lachrymis deductus.

In quarta *Delminius* fuit iſte Miles, hoc eſt Delminio oriundus. Strabo lib. 7. Delminium inquit, ampla civitas à qua cognomen gens illa vendicat. Eam exilem Naſica reddidit, agrúmque deſolatum pecori paſcendum reliquit. GEM. TORQ. an Gemmis, Torquibus, ut explicat Marullus, an verò gemino torque. Gell. lib. 5. cap. 6. *Muralem* ait *coronam*, *ſicut* *caſtrenſem & navalem ex auro fieri ſolitas*, ut hîc indicatur. Hujus Vibij Pij Inſcriptionem aliam vide in Sectione prima.

Colonia Iadera.

Iaderæ, quæ nunc Zara.

IMP. NERVA TRAIAN.
PONTIF. MAX. TR. POT.
AQVAE DVCTVM COLON.
IN QVO DANTE IMPEN..
SACRATISSIMI PRINCI....
. . . .

Ex Manuſcript. Valerij Ponte.

Iaderæ.

CARRENVS C. F.
TRO. MAXIMVS AED. TRO. *Tromentina Tribu*
HONORAT. AB ORDINE
IADESTINIO COLIBEN. FVN.
STATVA PEDESTRI T. F. I.
ARBITRATV ET CVRA P.
CORINTHI ET CARREN. DIONYSI

Ex MS. Val. Ponte, & ex Io. Lucij Inſcr. Dalmat.

Iaderæ.

TI. CAESAR DIVI AVG. F.
AVGVST. IMP. PONTIF. MAX.
TRIB. POTEST. XX COS. III
DESIG. IIII LEG. XI
P. CORNELIO DOLABELLA
LEG. PRO PR.

Exſcripſi.

Iadera Colonia, nunc Zara Venetorum arx munitiſſima Dalmatiæ Metropolis, multis nitet antiquitatibus, quas quia in itinere meo Dalmatiæ & Græciæ Gallico deſcripſi, idcirco non repetam.

Colonia Puteolana,

Vulgò nunc Pouzzol.

1

Puteolis.

CN. ASINIO
POLLIONIS ET AGRIPPAE NEPOT.
PVTEOLANI PATRONO PVBLICE

3

Puteolis.

Q. FILIVS L. TILIVS RVFVS
ET Q. ACRIELVS QVAE IN HIS
PRAETOR DVVMVIRI LANIARIAS
ET EO VECTIGALI QVOTANNIS
COLONIS MVLSVM ET CRVSTVM
NATALE CAESARIS AVGVSTI
PARETVR

Ex Capacij Hiſt. Neap.

2

Neapoli.

D. M.
GEN. COL. PVT. P. ACILIVS
HERMERON

Ex Capacio.

4

Neapoli.

IMP. CAESARI
IEROPOLITANI BE
RYTENSES QVI PVTIOLIS
CONSISTVNT

Ex Capacio.

5

Puteolis.

C. CATINIO T. FILIO
TITIO SEVERO
PRAEFECTO FABRVM
PRAEFECTO COHOR. III VIG.
P. PIL. LEG. II HAL. PRAEF.
VEHICVLORVM PVTEOL.
CVRATORI R. P. NOLAN.
EQVO PVBLICO PR. PRAETOR.
IN AFRIC. AEDIL. ET III VIR.
INCOL. AVXIM. BIS ET AEDIL.
COLON. PVTEOL. ET PATRONO
COL. AESIS XVIR. STLIT. IVD.
. . . . . REMISIT
. . . . . CONTENTO
CVIVS DEDICATIONE CEN. POP.
DEDIT HS III CXXX N. CVRION.
* XIII SODAL. AVG. * XI VI VIR
AVG. * X ET PER GRAD. X . . .

Ex ſched. Barberin.

Puteoli

Puteoli quæ & Dicæarchia Straboni & Plinio, Ποτιόλοι Stephano, urbs olim ampla Campaniæ, de qua Tacitus Annal. lib. 14. c. 27. *At in Italia vetus oppidum Puteoli, jus Coloniæ & cognomentum à Nerone adipiſcitur*, unde *Neronianam* cognominatam fuiſſe ſtatuere licet, ſicuti, & Patræ, *Colonia Neroniana Patrenſis* in nummis dicitur. Inde fit ut in prima Inſcript. ante Neronem ſculpta, Colonia non nominatur. Hæc incolis nunc *Pozzuolo* & Gallis *Pouzzol* dicitur.

Colonia Interamna

Romæ.

DIIS MANIBVS
SACRVM
ET. QVIETI. AETERNAE
L. AVRELI. L. L. PORPHYRION.
VIXIT. ANN. LXVII
M. AVRELIVS. L. L. HEROS
FECIT. ET. SIBI. ET
SVIS. POSTERIS
ET. SIBI. VIVVS. PONEN.
CVRAVIT. ET
SVB. ASCIA. DEDICA
VIT. IN FR. P. XII
IN AGR. SIT. EST
PED. XVIII
APVD NAVAL. ITERAMNAT.
NAHART.

Ex ſched. Barberin.

Romæ.

D. M.
BESVLENO
PRIMIGENIO
VIX. ANN. XI
MENS. VII. D. VIIII.
L. BESVLENVS SEX.
FIL. CLV. PHILIPPVS — *Cluſtumina Tribu.*
ITERAMNA
VMBR. — *Vmbria.*
TRIB. LEG. XXX VLP.
FEC.
IN FRONT. PEDES. IIII
IN AGR. PEDES VIIII. S.

Ex ſched. Barb.

Interamna ſive Iteramna ut hîc ſcribitur, urbs *Vmbriæ*, quæ nunc Terni, ad fluvium Narem, ubi eius navale. Populi Interamnates Ciceroni & Nartes Plinio. Ea duo nomina combinat Inſcriptio, ſed cum aſpiratione *Iteramnates Nahartes.* Fuit Colonia & Municipium ſplendidiſſimum, ut teſtantur varia antiquitatis monumenta, quæ inibi reperiuntur. Sed quia in Vmbria ſumus, ecce quindecim Provinciarum populi in marmore ſequenti enumerati.

Populi X V. Vmbriæ.

In urbe Foligno, quæ olim Fulginium, apud Ludov. Iacobelli.

C. BETVO TRO. CILONI. MINVCIANO — *Tromentina Tribu.*
XV. POPVLORVM. VMBRIAE. PATRONO. MVNICIPI
AMERINI. ASISINATES. FOROFLAMINIENSES
FVLGINATES. HISPELLENSES. IGVVINI
INTERAMNATES. MEVENATES. NARNIENSES
NVCERINI. OCRICVLANI. SPOLETINI
TREBIATES. TVDERTINI. ET. VETTONIENSES
B. M. F.

Refert Gruterus aliam Inſcriptionem hujus Caij Betui Minuciani, in qua etiam quindecim populorum Vmbriæ Protector nominatur, ſed eorum populorum nominibus omiſſis

omiſſis, qui hîc ordine alphabetico, ne inter eos de præeminentia lis eſſet, ſtatuuntur; at multò plures erant populi ſive plura oppida Vmbriæ, quorum fortaſſe alius erat Patronus.

1. *Amerini* incolæ urbis Ameria, quæ nunc Amelia, quorum meminit *Virg.* 1. Georg.

Atque Amerina parant lentæ retinacula viti.

2. *Aſiſinates* urbis Aſſiſij quæ Patroni Franciſcanorum D. Franciſci Aſſiſinatis natalibus claret.

3. *Foro-Flaminienſes* oppidi Fori Flaminij à Longobardis diruti, nunc *Forſiamma* 3. à à Fulgino milliaribus.

4. *Fulginates*, quorum urbs Fulcinium & Fulginium nunc *Foligno. Silius Italicus.*

Patulóque jacens ſine mœnibus arvo
Fulginia.

5. *Hiſpellenſes.* Hiſpellum ſeu Hiſpella, nunc *Spello. Silius Italicus.*

Hiſpellum & duro monti per ſaxa recumbens
Narnia.

6. *Iguvini.* Eugubium qui nunc *Gubio* in Ducatu Vrbinate.

7. *Interamnates*, quaſi inter amnes Tyberim & Narem, de quibus ſuprà.

8. *Mevenates.* Mevania Propertij patria quæ nunc Bevagna. *Lucanus.*

Eſt qui, tauriferis ubi ſe Mevania campis.

9. *Narnienſes.* Narnia Nervæ Imperatoris patria nunc Narny. *Claudianus.*

Celſa dehinc patulum proſpectans Narnia campum.

10. *Nucerini.* Nuceria, quæ hodie *Nocera* incolis.

11. *Ocriculani.* Ocriculum, quæ nunc *Otricoli.*

12. *Spoletini*, Tito Livio Spoletani, nunc *Spoleto*, olim *Spoletum. Martialis.* lib. 13.

Spoletina bibis vel Marſis condita cellis.

13. *Trebiates*, Trebia quæ nunc *Trevi.*

14. *Tudertini.* Tuder ſeu Tudertum nunc *Todi* patria Sancti Martini Papæ. Silius Ital. lib 4.

Et Gradivicolam celſo de colle Tudertem.

15. *Vettonienſes.* Vettonium hodie arx *Bittona.*

Colonia Auguſta Lilybæum.

1
Marſala.

L. PINARIVS RVFVS OB HONOREM
AEDILITATIS IMAGINEM GENII
MVNICIPI LILYBITANOR. EX ARG.
R. V. P. S. P.

Ex Gualthero.

2
Mazara in Sicilia.

L. AMATIO L.F. FAB.
MAXIMO MEMORIANO
Q. PR. AEDILI III VIRO FLAM.
IMP. ANTONINI II VIRI..
..YCETANI ....
PRINA .... X. FR.
POPVLVS LILYBITANVS
BONO CIVI
L. P. D. D. D.

Ex Gualtheri Sicilia.

3
Marſala.

L. QVARTIO MASCVLO
T. QVARTI CRESCENTI NEP. R.
ET P. DEC. SPL. COL. AVG. LILYB.
Q. P.P. CVR. F. P.

Ex Gualthero.

4
Ibidem.

C. BVLTIO GEMINIO TITIANO PROCOS.
PROV. SICIL. COC. C.
OB INSIGNEM EIVS
BENIVOLENTIAM ERGA ORDINEM
ET PATRIAM XII TRIB.
PATRONO MERENTI

Ex eodem.

5
Ibidem.

M. MARIO. M. F.
CL. ABIETI. GLAVCO. PATRI
SENATORIS. EQVO. PV
BLICO EXORNATO. PA
TRONO. OB. MERITA. EIVS
QVAE IN CIVES SVOS
CONFERT. C. V. ADLECTO
INTER TRIBVNICIOS
AB IMP. CAESARE
M. AVR. COMMODO ANTO
NINO PIO FELICI
AVG. TRIBVLES TRIB.
IOVIS AVG. PECVNIA SVA L.P.D.D.D.

Ex eodem. Lilybæum

Lilybæum promontorium,& urbs Siciliæ à Romanis excisa teste Strabone, ex cujus ruinis *Marsala* ædificata est. Hîc Carthaginensium Classis ab Attilio Regulo Romanorum duce fusa fuit. In prima Inscriptione ARG. R. V. P. S. exponit Gualtherus, *Argento rudi vivus pecuniâ suâ posuit. Vide plura de hac urbe apud Gualtherum, Fazellum, Cluverium aliósque rerum Sicularum Authores.*

Ephyrâ.

Romæ.

DIIS MAN.
L. FANNIO L. F. PAL. — *Palatina Tribu*
ARISCVLO
Natione — N. EPHIRA
Centurioni — ⅊ LEG. VIII CLAVD. — *Claudia*
PRIMOPILO
LEG. XII. GEM. VIX.
ANN. XLIX. MIL. A. XX.
Q. FANNIVS L. F. PAL.
MARIVS SVFEN.
F. C.

Ephyra urbs Epiri ab Ephyro quodam ita dicta, teste Stephano Byzantino, qui alias cognomines urbes memorat.

Forum Cornelij.

Venetiis.

Q. EPIDIO Q. L.
APELLAI IIIIII VIRO
FORO CORNELI
TERTIVS L. P.

Ex Tomasino.

Forum Cornelij nunc dicitur *Imola*, in confinio ditionis Bononiensis.

Forum Claudij.

In urbe Aixme Tarantasiæ.

1

IMP. NERVAE CAESAR. AVG. PONTIFICI
MAX. TRIBVNIC. POTEST COS. III.
P. P. FOROCL. CENTRON.

Ex Guichenon. Hist. Sabaud.

2

IMP. CAESARI DIVI NERVAE F. NERVAE TRAIANO
AVG. GERM. DACICO PONTIFICI MAX.
TRIBVNIC. POTEST. XII. IMP. VI. COS. V.
P. P. DEVICTIS DACIS FOROCLAVD. PVBL.

Ex P. de la Biguerne schedis & Guichenon.

Centrones olim qui nunc dicti *la Tarentaiſe*, ſupereſt tamen pagus adhucdum *Centron* dictus. *Forum Claudij* putant enim eſſe quæ nunc *Mouſtiers en Tarentaiſe*.

Forum Novum.

Romæ, in ædibus Barberinis, baſis Statuæ.

CHEIONIO CONTVCIO V. C.
OB EGREGIA FACTA ET RA
RVM VETERIS SANCTITATIS
EXEMPLAR INLVSTRATVRI
PROSAPIAE SVAE CVIVS OPE
AVCTAM INSTAVRATAMQ.
TOTA SE PROVINCIA GRATV
LATVR QVO IVDICANTE QVASI
QVODAM PARENTE
PRIMEVO SINGVLAE CI
VITATIS IN PRISTINAM FACI
EM REVOCATAS ESSE LETAN
TVR FORONOVANI
DESIDERIA TOTIVS
PROVINCIAE PRAE
CEDENTES STATV
AM AD VIVACEM RECOR
DATIONEM ET SEMPITERNAM
MEMORIAM POSVERVNT

Cheionium hunc ex familia eâ eſſe puto, quæ ſine aſpiratione *Ceionia* vocabatur, quarto præcipuè ſæculo florente, cujus ævi eſt hoc marmor, ut ex titulo V. C Viro Clariſſimo & pravâ orthographiâ cognoſcere licet. Fuerant autem initio hujus ſæculi Conſules Caius Ceionius Rufius Voluſianus ann.Ch.314.Flavius Rufius Ceionius Cæcina Sabinus ann. 316.Publius Publilius Ceionius Iulianus Camœnius ann. 325. Caius Ceionius Rufius Albinus ann.335.Vnde facile fuit hunc Conſulum affinem,Prætorem vel Proconſulem eſſe in Piceno & Flaminia, cui *Foronovani* Statuam poſuerant. Hæc autem Sabinorum urbs *Forum novum*, nunc jacet deleta, ſuperſtite ſolùm Epiſcopali Eccleſiâ *Veſcovio* dictâ, teſte Baudrand ad Ferrarij Lexicon.

Forum Seguſianorum.

Quatuor Columnæ Milliariæ Fori Seguſianorum vulgò Feurs repertæ.

1

IMP. CAES. C. IVL. VE
RO MAXIMINO PIO
FELIC. AVG. GERMAN
ICO MAX. SARMATICO
PONT. MAX. DAC. MAX.
PROCOS. OPTIMO MA
XIMOQVE PRINC. ROM. *Romano*
C. IVL. F. SEG.
L. I.

2

CAES. C. IVL. VERO MA
XIMINO PIO FELIC.
GERMANICO MAX. SARMA
TICO MAX. DACICO
MAX. PONT. MAX.
OPTIMO MAXIMO
QVE PRINC. AVG.
FELICI PA . . . .
L. II.

IMP.

3	4
IMP. CAES. G.	IMP. C. IVLI
IVL. VERO MA	VERO MAXIMINO PIO
XIMINO PIO FEL.	FELIC. AVG. GERMA
AVG. GERMANICO	NICO MAX. SARMATIC
M. DAC. M. SAR. MAX.	O MAX. DACICO MA
PONT. M. TR. POT. III	X. PONT. MAX. TRI
COS. PROCOS. P. P. O. M. PR.	B. POT. III COS. PRO
N. ET G. IVL. VERO	COS. P.P. OPTIMO MA
MAXIMO GER. M.	XIMOQVE PRINC. N.
NOBIL. CAES. AVG. N.	C. IVL. F. SEG. LIBERA
FILIO A. P. SEG.	L. IIII
L III	

Ex D. de la Mure, Histoire du Forez, *qui tamen eas incorrectè citat.*

Elegantissimæ sunt hæ Inscriptiones sive columnæ Milliariæ,tum ob titulos Maximini, tum ob titulum Civitatis antiquissimæ *Fori Segusianorum*.In iis Maximinus sicuti ante illum Trajanus, M. Aurelius, Commodus & Severus, cognominatur Germanicus Maximus, Sarmaticus Maximus,& Dacicus Maximus,Pater Patriæ,Optimus Maximúsque Princeps, imò etiam ejus filius Maximus,Germanicus Maximus apellatur.

Vrbs autem ista Forum Segusianorum, *Feurs en Forez*, his Principibus adulari volens aptatis sibi eorum nominibus, uterque enim Iulius vocitabatur, se *Coloniam Iuliam Forum Segusianorum liberam* nominat. Plinius lib.4.cap.18. *Secusiani liberi, in quorum agro Colonia Lugdunum.* L.I. L.II. L.III. L.IIII. Lapidem primum, hoc est Milliarium primum, secundum, tertium & quartum indicant. Debebant enim singulæ hæ lapideæ columnæ in tali distantia à Foro Segusianorum statui, sed proculdubio auditâ statim morte Maximini & Maximi, eósque hostes populi Romani declaratos fuisse, non ausi sunt Forenses eas in viis publicis collocare, ne successoribus displicerent: ideóque eas abscondere fategerunt & ab eo tempore ad nostram usque ætatem sepultæ fuerunt.

De Segusianis aliqua etiam diximus in explicatione Inscriptionis DEAE SEG. F. In Sectione III.

Fanum Herculis.

Romæ, In hortis Mediceis.

C. AEMILIO C. F. FAB. — *Fabia Tribu.*
ANTONINO
EQVITI ROMANO
Q. Q. PATRON. MVNICIPII — *Quinquennali*
OMNIB. HONORIB.
HONESTE PERFVNCTO
CVR. FANI HERC. VICI
PONTIFICI

Exscripsi.

Herculis Fanum teste Strabone fuit Hetruriæ pagus, ubi nunc ruinæ Templi dicti *Tempio d'Hercole* in pago *Massaciuccoli*, ut asserit Michael Antonius Baudrand, in additionibus ad Dictionarium Geographicum Ferrarij. Hic autem Caius Æmilius Antoninus Curator Fani Herculis, & ejusdem vici Pontifex indigitatur.

Ieſſona *vel* Ieſſonum,

Romæ, In hortis Iuſtinianeis.

V.ESONIA CN. F. *Cnei filia*
PROCVLA
EX HISPANIA
CITERIORE
IESSONENSIS ANN.
XXIII H. S. E. *Hîc ſita eſt*
IVLIVS NATALIS VXORI
OPTVME DE SE MERITAE

Exſcripſi.

Locus hic planè incognitus, *Ieſſonum* ſive Ieſſonam, vocaveris in Hiſpania citeriore.

Civitas Lemovicum.

Lugduni, ad confluentes Araris & Rhodani.

. . . . . CAL. FIDO A . . .
GALLO PACC . . . . . .
PROVINC. MACEDONIAE CVRA
TORI VIAE TIBVRTIN. VALER. LEG. LEG.
PROVINC. CRETE ET CYRENARVM LEG.
AQVITANIC. VII VIRO EPVLON. SODALI H . . :
. . . . . CIVITAS LEMOVIC.

Exſcripſi.

Lemovicum civitas Galliæ Aquitanicæ, nunc Limoges, quorum populi Lemovices, à Cæſare & Plinio memorati, nobilem hunc Romanum, multa officia poſſidentem veneratur.

Lucus Auguſti.

Romæ.

D. M.
T. NIGRIO
SIMILI TRIBOCO
EX GERMANIA SVPERIORE
LVCO AVGVSTI NIGRIVS
MODESTVS FRATRI OPTIMO
ET PIISSIMO CINERARIVM
FECIT

Ex ſched. Barber.

Lucos Auguſti duos memorant Geographi, unum in Hiſpania, alterum in Gallia, at in Germania in Tribocis unum etiam fuiſſe docet marmor iſtud.

Municipium

Municipium Svelitanum.

Fuengirolæ Hiſpaniæ Bæticæ, quæ olim Svel, quatuor leucis à Malaca.

NEPTVNO AVG.
SACRVM
L. IVNIVS PVTEOLANVS
VI RIR AVGVSTALIS
IN MVNICIPIO SVELITANO
D.D. PRIMVS ET PERPETVVS
OMNIBVS HONORIBVS QVOS
LIBERTINI GERERE POTVERVNT
HONORATVS EPVLO DATO D.S.P.D.D.

Ex Aldrete del origen della Lengua Caſtellana.

Ampliſſimum Reineſij in hanc Inſcriptionem Commentarium habes in Epiſt. XXXI. ad Hofman. & Rupertum: ubi fusè de Seviris Auguſtalibus, Decurionibus, & libertinorum honoribus diſſerit. Cæterùm hoc Municipium Plinio & Antonino Svel & Sivel vocatur: *Molina* eſt Samſoni aliiſque Geographis, 21. millib. à Malaca diſtans. In Theſauro Linguæ Latinæ *Chipiona* indigitatur. Sed neutri favet Inſcriptio, quæ potius ipſammet *Fuengirolam* eſſe probat, cùm ibi reperiatur, conveniántque alia circa ſitum ab Auctoribus antiquis notata, ídque ab Hiſpano illo Canonico Cordubenſi qui eam refert confirmatur.

Municipium Tiburtinum.

Tiburi vulgò Tivoli.

Q. POMPEIO Q. P. QVIR. SENECIONI
ROSCIO MVRENAE. COELIO SEX.
IVLIO FRONTINO SILIO DECIANO
C. IVLIO LVRYCII HERCVLANEO
VIBVLLIO PIO AVGVSTANO ALPINO
BELLICIO SOLLERTI IVLIO APRO
DVCENIO PROCVLO RVTILIANO
RVFINO SILIO VALENTI VALERIO
NIGRO CLEVS . : . . SALENTIANO
SOSIO PRISCO PONTIFICI SODALI
HADRIANALI SODALI ANTONINIANI
VERIANI SALIO COLLINO QVAESTORI
CANDIDATO. AVGG. LEGATO PR. PR. ASIAE
PRAETORI CONSVLI PROCONSVLI ASIAE
SORTITO PRAEFECTO ALIMENTOR.
XX VIRO MONETALI SEVIRO PRAEF.
FERIARVM LATINARVM QQ. PATRONO
MVNICIPII SALIO CVRATORI FANI H. V.
S. P. Q. T.

Exſcripſi.

Rariſſimus eſt hujus Inſcriptionis modus, quo ſcilicet quindecim vel ſedecim Illu-

ſtres Viri nominantur continuâ ſerie, appoſitis deinde ſimul eorum officiis, quæ nobis nunc cum perſonis combinare difficillimum eſſet, eo quòd ex iis nominibus ambiguum ſit aliquando, utrùm ſit unum vel duo nomina. Soſius Priſcus in Faſtis Capitolinis Conſul nominatur ſub Vero, ann. Chr. 169. At ipſi quomodo juxta ordinem aptabitur Conſulatus, quin potiùs cùm ultimus nominetur is ille ſit qui Curator Fani H. V. dicitur. H. V. an Hujus Vrbis, vel Herculis Victoris explicari debet. Hercules enim ibi celebre Templum habebat. S. P. Q. T. id eſt *Senatus Populúſque Tiburtinus*, ut in aliis marmoribus.

Marruvium.

Ad Lacum Fucinum reperta.

COMESTIO PAV
LINO C. V.
PRAEF. VRBIS FERIARVM
LATINARVM QVAESTO
RI VRBANO AED. CER.
PRAETORI. EODEMQ.
TEMPORE. PRAETOR.
AETRVRIAE XV POPVL.
CVRATORI P. SPLENDI
DISSIMAE CIVITATIS
MARS. MARR. EODEM TEM
PORE ET CVR. VIAR. TIB. VAL.
ET. ALIM. PATRONO ABSTI
NENTISSIMO

Ex Mucio Phœbonio Lucius Camarra.

Marruvium Marſorum Civitas, nunc tantùm pagus Marno dictus, in Italiæ regione quæ vulgò *Abruzzo*, ad Orientalem Lacus Fucini oram, quem Phorcum appellavit Lycophron, à Phorco Marino Deo, à quo originem duxiſſe Rhœtum Marrubiorum Regem ſcripſit Servius. Populi Marruvij & Marrubij dicti. Virgil. Æneidos 7. *Quin & Marrubiâ venit de gente Sacerdos.*

Melita.

Melitæ quæ nunc Maltha.

CHRESTION AVG. L. PROC.
INSVLARVM MELIT. ET GAVL.
COLVMNAS CVM FASTIDIIS
ET PARIETIBVS TEMPLI DEAE
PROSERPINAE VETVSTATE
RVINAM IMMINENTIBVS
. . RESTITVIT
SIMVL ET PILAM INAVRAVIT

Ex Gualthero & Maltha Illuſtrata Abela.

Id

Id eſt, *Chreſtion Auguſti Libertus Procurator Inſularum Melitæ & Gauli*, &c. De Provinciarum Procuratoribus paſſim apud Authores Romanos mentio fit, veluti Africæ, Aſiæ, Syriæ, Illyrici. Erant autem autem Magiſtratus Provinciales Cæſarei fiſci curam gerentes, quorum unus Melitam & Gaulum junctim adminiſtrabat, ob harum Inſularum viciniam. *Faſtidiis* error fabrilis pro *Faſtigiis*; quæ aliis capita & capitula columnarum dicuntur. Cæterùm de Templo Proſerpinæ apud Inſ. Melitam ſilent Authores.

Mons Marianus.

Hiſpali, In Bibliotheca Ducis de Alcalà.

T. FLAVIO AVG.
LIB. POLYCHRYSO
PROC. MONTIS
MARIANI PRAES
TANTISSIMO
CONFECTORES AERIS

Ex R. P. Cattani.

Marianus mons Ptolomæo, eſt Hiſpaniæ Tarraconenſis mons, in quo fortè æs effodiebatur: unde *Confectores æris* Procuratori iſtius tractus lapidem hunc voverant.

Pagus Ligirrus.

In Monaſterio S. Pons prope Niciam Provinciæ.

MATTVCIAE PATERNAE EX PAGO
LIGIRRO VICO NAVELIS IMMATVRA
MORTE SVBTRACTAE ANN. XXV. M. V.
L. MATTVCIVS CARINVS ET
AELIA MATERNA PARENTES

Ex Bouche Hiſt. Provinc. & Ioffred. Hiſt. Nicienſ.

Ioffredus Legit *ex pago Licirro*, non verò *Ligirro*; ſed utrumvis legas perinde nobis eſt incognitus locus, vt & *Vicus Navelis.*

Pagus Mercurialis.

Ex Agro Tunetano Africæ Florentiam tranſlata.

IVLIAE DOMNAE AVG.
MATRI . CASTRORVM
MATRI AVGVST . . .
IMP. CAES. L. SEPTIMI SEVERI PII
PERTINACIS. CONIVGI
Q. SILICIVS. VICTOR. ET C. TADIVS FOR
TVNATVS. OB. HONOREM. FLAM.
SVI. PERPETVI. STATVAM. CVM
BASE EX HS BINIS. MILIB. N. LEGI *Nummûm*
TIMIS ADIECTIS TERTIS EX DE
CRETO. PAGANOR. PAGI MERCVRIALIS
VETERANORVM. MEDILITANORVM
S. P. F. IDEMQVE DEDICAVERVNT

Exſcripſi.

In

In promontorio Africæ, qui nunc vulgò Cap de Bon vocatur, non longè ab urbe Tunetana, proculdubio situs erat *Pagus Mercurialis*. Hoc enim promontorium à Plinio *Mercurij promontorium* vocatur, à Ptolomæo Hermæum. *Medilitani* verò qui fuerint etiamnum obscurissimum est, cùm à nullo, quòd sciam, memorentur Geographo.

Gaulus sive Municipium Gaulitanum.

1

Melitæ.

.....QVIR.POSTVM...MVNICIPII
..... ADRIANI PERPETVI QVINQ. DECVR. IVDI..
....QVADRINGENARIOS ADLECTO A DIVO ANTONINO AVG. PIO
OMNIB. HONORIB. CIVITATIS SVAE
HONESTE FVNCTO ITEM LEGATIONE GRATVITA APVD
.....HADRIANVM ET APVD AMPLISSIMVM ORDINEM DE
....ALIB. REDHIBENDIS PLEBS GAVLITANA EX AERE
CONLATO OB PLVRA MERITA EIVS D. D.

Ex Malth. Illustr.

2

In Insula Gaulo nunc Cozzo.

IVLIAE DOMNAE AVG.
MATRIS CASTR. AVGVSTORVM
IMP. CAES. L. SEPTIMI
SEVERI. PERTINACIS
AVG. CONIVGI
MVNICIPIVM GAV
GVL. P. P....
CVRANTE DAPSI...
. . . .

Ex Gualther. & Abela Malth. Illustr.

3

In Insula Gozzo.

D. N. C. AVR. VALER.
CONSTANTIO AVG.
R. P. GAVL. CVRANTE
F. POLLIONE...RVFO
MF....III VIR R..

Ex Abela Malth. Illustr.

4

Ibid. sub Statua.

CESTIO L. F. POAMPI GALLO VA
RENIANO LVTATIO NATALI AEMI
LIANO PATRONO MVNICIPII
L. MARCIVS MARCIANVS AMICO OPTIMO
V. CARISSIMO SIBI HONORIS CAVSA S. L.

Ex eodem.

Gaulus parva Insula prope Melitam Equitibus Melitensibus paret, vulgóque nunc audit *Gozzo.* Straboni *Gaudos*, *Claudos* aliis & Κλαύδη Act. Apost cap. 27. Hîc verò Respublica & plebs *Gaulitana* vocatur, non *Gaulitica*, ut habet Ferrarij Lexicon Geographicum. In secunda Inscript. videtur *Municipium Gaugulitanum* vocari. Diodorus Siculus l. 5. c. 12. *Post hanc* Melitam, *altera est insula quæ Gaulos appellatur, in alto pelago & ipsa, portúmque commoditate præstans, à Phœnicibus primùm habitata.* At Romanum factum fuisse Municipium, nemo nisi lapides nostri docent. Solinus c. 32. dicit in Gaulo insula, serpentes neque nasci, neque vivere illuc invectos. Serpentes sine veneno esse in vicina Melita asserunt omnes, ab adventu, ut putant, Divi Pauli in eam Insulam.

Nantuates.

In urbe S. Maurice regionis Valesiensis.

IMP. CAES.
DIVI F. AVGVST.
COS. XI. TRIBVN. POTEST
PONTIFICI MAXIMO
NANTVATES PATRONO

Ex Guichenon Histor. Sabaud.

Nantuates

Nantuates comprehendebant regionem dictam nunc *le Chablais*, & territorium *Sancti Mauricij*, ut ex hac inscriptione, item ex Cæs. Comment. lib.3. de bello Gall. intelligere est. Eos Cæsar *Antuates* vocat. *Cùm*, inquit, *in Italiam proficisceretur Cæsar, Ser. Galbam cum legione duodecima & parte equitatus in Antuates, Vetagros, Sedunósque misit, qui à finibus Allobrogum & lacu Lemanno & Flumine Rhodano ad summas Alpes pertinent.* Malè ergo Paradinus credit Nantuates esse incolas urbis *Nantua*, nominis affinitate deceptus.

Nicomedia.

Nicomediæ, quæ Ischnigimid, quasi εἰς Νικομηδείαν.
In arca Meschitæ novæ.

OPTIMO BENIGNISSIMOQVE
PRINCIPI FLAVIO VALERIO
CONSTANTIO NOB. CAESARI
GERMANICO MAX. CONS. COLONIA
NICOMED. D.N.M.Q. EIVS

Exscripsit D. Vaillant Antiq. Regius.

Nicomedia urbs Bithyniæ maritima olim clarissima, Colonia ab Authoribus non nominatur, sed fortasse Coloniæ nomen & privilegia adepta à familia Constantini Magni, quem Imp. in eius villa mortuum dicunt. In cujus patris honorem *devota numini Majestatique ejus Colonia Nicomediensis* hunc dicaverat lapidem: quæ formula frequens in Ethnicorum Imperatorum Inscriptionibus. Extat eorum nummus in Cimeliarchio Reginæ Sueciæ, Severi Imperatoris ex ære magno, cum triremi in aversa parte, quæ maritimam potentiam indicat, & literis ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ.

Nicæa.

Nicææ, quæ hodie Nice *Provinciæ.*

Q. MEMMIO MACRINO
Q. II VIR MASSIL. Q.Q. ITEM
PRAEFECTO PRO II VIRO Q.Q. *Quinquennali*
AGONOTHETAE
EPISCOPO NICAEENSIVM
AMICI

Ex Ioffred. Histor. Niciens.

Episcopi mentionem fieri in Ethnica inscriptione non mirabitur, qui legerit apud eruditos Autores *Episcopi* vocem non esse à Christianis inventam. Sic notat Vossius in Etymologico, Homerum Iliade ω, Hectorem vocare *Civitatis Episcopum*, & apud Athenienses esse Magistratus quosdam, ad quos delectus, Provinciarúmque negotia referebantur. Episcopus autem Nicæensium is fortè erat, qui in Inscript. suprà in Sect. 1. Attic. 5. allatâ, vocatur alio nomine Procurator ducentesimæ *Choræ inferioris*, in urbe Cemenelio Nicææ vicinâ. *Agonotheta* verò qui ludis publicis præerat.

Civitas Paralisensium.

In Dalmatia prope Castrum Nadini.

COCCEIO VMBRIAVO DECVRIONI AVGVR.
ITEM. PONTIFICI. CIVITATIS. PARALISENSI
VM. PROVINCIAE. DACIAE. COCCEIVS. SE
VERVS. FILIVS. PATRI. PIENTISSIMO

Ex Io. Lucij Inscript. Dalmat.

Civitatis hujus Daciæ *Paraliſenſium* meminiſſe aliquem antiquum Geographum non puto; fuiſſe tamen non ignobilem urbem Cocceij hujus officia denotant; cùm eſſet in ea Decurio, Augur & Pontifex, & urbs ipſa *Civitatis* titulo decoraretur.

Colonia Præneſtinorum.

Præneſte.

IVL. RVFINAE
C. IVLI FESTI
CONSOLARIS
PATRONI COLONIAE
PRAENESTINORVM
AELIAE OPTIME
MERITAE PRAENESTIN.
IIV ... D. D.

Ex ſched. Barberin.

Præneſte.

FORTVNAE PRIMIGE
NIAE SACRVM CVM
SIGN. CVPIDINIS
L. ANOCINVS L.F.
TROM. SORORI
CVS PATRON. COLON.
LAETITI
AEILI. VOTO SVSCEPTO
L. M.

Ex ſched. Barberin.

Præneſte.

Q. VERRIO Q. F. PAL.
FLACCO
SEVIRO AVGVSTALI
CVRATORI MVNERIS
PVBLICI
DECRETO STATVTVM
ET FAS ORDO DECVRIO
NVM ET AVGVSTALIVM
ET PLEPS VNIVERSA
S. P. P. P. D. P.

Ex ſched. Barb.

Præneſte Vrbs notiſſima 24. milliarib. Româ diſtans, nunc *Paleſtrina.*

Municipium liberum Thugga.

In ruderibus Civitatis cujuſdam antiquæ quæ *Tuca* vocatur, olim *Thucca.*

Novem Milliaribus ab urbe *Tunis* ad occidentem in excelſo monte reperiuntur hujus urbis rudera: quæ adhuc *Tuca* vocatur. Fuiſſe autem eam urbem quæ à Ptolemæo Plinióque *Tucca* vocatur, nomen quod ei adhucdum ſupereſt, & ſequens inſcriptio quæ eam non admodum diversè & majori cum aſpiratione ſcribit, evincunt.

Prope Templum antiquum.

IMP. CAES. DIVI ANTONINI MAGNI F. M. AVRELIO SEVERO
ALEXANDRO AVG. PONTIFICI MAXIMO TRIBVNIC. POTEST ET
IVLIAE MAMMAEAE MATRIS AVG. ET CASTRORVM ET SENATVS ET
PATRIAE . . . . IVM LIBERVM
THVGGA . . . . VS PERP. AVG . . . . EIVS PERP.
S. P. F.

Hoc autem Templum videtur Iovi dicatum fuiſſe, eo quòd in frontiſpicio elegantiſſima aquila ſculpta ſit. Columnæ Templi ſunt ſtriatæ Ordinis Corinthiaci. Exteriùs ſupra fores extat hoc fragmentum.

PAC. AVG. SACRVM
. . VERI. AVG. ARMENIAC.
, . . REGILLIANVS SVA . . .

Iſtud verò interiùs:

L. MARCIVS SIMPLEX ET MARCIVS SIMPLEX REGILLIANVS SIT..

Ibidémque theatrum eſt 70. circiter pedum diametri, & columnæ cum fragmentis Inſcriptionum Antonino Pio & M. Aurelio dicatarum, ut & Fauſtinæ. In alio fragmento.

. . TONIVS ZENO PROC.

Non longè à Templo videntur ædiculæ cujuſdam reliquiæ, ubi nunc 4. columnæ ſuperſunt ſuperimpoſito hoc lapide, ubi olim erant fores illius Ædis cum Inſcriptione.

PIETATI

PIETATI AVG. SACRVM

. . . . . ROGATVS TESTAMENTO C. POMPEI NA . . .

FRATRIS SVI LXII. XXX MISO . . . SVO . . . DEDICAVIT

, . MATOR . . . .

Extant & rudera arcus Triumphalis, aquæductus, aliáque non contemnenda, quæ simul cum prædictis evincunt non fuisse ignobilem urbem, ejúsque fuisse circuitum circiter Milliarium sex.

Quia sese offert occasio, offeram nonnulla alia marmora ex illius Tractus vicinia allata.

Tribus ab Vrbe Tunis Milliaribus.

Ibi reperiuntur antiqui cujusdam oppidi rudera. Locus nunc *Ianaca* vocatur. Templum illic parvum videtur 30 passus longum 10 latum, cum columnis 10. Corinthiacis 24. pedum altitudine. Ex quadam inscriptione detrita patet Genio Diocletiani & Maximiani fuisse dicatum. Fores 16 pedum altitudine sunt ex tribus solis lapidibus fabricatæ miræ magnitudinis, superiori aliquæ leguntur literæ CRISP . . . TITIO DICAVIT. Fragmentum alibi legitur in quo *Gymnasij* mentio est, item in quadam arce . . . HERI CIVIBVS.

Inscriptiones ex agro Tunetano Florentiam translatæ, repositæque in peristylio Magni Ducis.

C. SVLGIO L. F. PAP. CAECILIANO PRAEF. LEG. III CYRENAI

CAE P. P. LEG. XX VALERIAE F. VICTRICIS PRAEF . . . . .

QVATIONI CLASSIS PRAETORIAE . . . .

VINDICIS ET THENSAVRIS DOMIN . . . .

RVM DIVEHENDAR . . . .

ET PRIMAE PARTHICAE ET XVIIII . . .

. . . . . CLASSIS PRAE . . . .

. . . ONI PEREGRI . . . .

Caius Sulgius Lucij filius Papiâ tribu Cæcilianus, Præfectus Legionis tertiæ Cyrenaicæ Primigeniæ Piæ, Legionis vigesimæ Valeriæ Fidelis Victricus Præfectus, alias item dignitates quas in corroso Marmore divinare vix licet, possidebat. Octavius Falconerius Vir non parùm de Antiquitate meritus, legebat in tertia linea *Ovationi Classis Prætoriæ*: sed quid *Ovationi* cum classe intersit non video. Triumphus vel Ovatio, id est minor triumphus, ducibus tantùm conferebatur, non exercitui integro, multo minùs Classi. Ego potiùs legendum censui, quanquam literis satis detritis, *Præfecto Aquationi Classis Prætoriæ*, id est, Aquæ toti Classi Prætoriæ subministrandæ Præfecto. Inauditam vocem esse non diffiteor, sed tamen quæ rei exprimendæ apprimè convenit.

Ibidem.

S. D. S.

SEX. VALERIVS

FESTVS

SACERDOS

V. S. L. A.

Ibidem.

S. D. S.

L. SVLLIVS

FIRMVLVS

SACERDOS

V. S. L. A.

S. D. S. Saturno vel Soli Deo sacrum: sed primum præfero ob sequentem Inscriptionem quæ ibidem legitur & ex eodem loco allata est. V. S. L. A. Votum solvit libenti animo.

SAT. AVG. SAC.
LABIENVS PVDENS
CAECILIANVS C. V.
V. S. L. A.

Patavium.

In *Vrbe Auguſta*, Aouſte.

IMP. CAESARE AVGVSTO
XIII COS. DESIG. C. AVILIVS
C. F. CALVVS PATAVIN.
PRIVATVM

Ex Guichen. Hiſtor. Sabaud.

Patavium Vrbs antiquiſſima, nunc vulgò Padoüe, multis monumentis Illuſtris quæ diligenter enarravit Illuſtriſſ. Eques Sertorius Vrſatus nuper defunctus, in ſuis Monumentis Patavinis & Hiſtoriâ Patavinâ.

Municipium Petelinorum.

Strongili.

MV. MECONIO MV. FILIO
M. N. M. PRON. COR.
LEONI
AED. IIII VIR. LEG. COR. P.P.
PATRON. MVNICIPII
IIII VIR. Q. Q.
DECVRIONES. AVGVSTALES. POPV
LVS. EX. AERE. CONLATO
OB. MERITA. EIVS

Ex Gualther. Sicil.

Strongili.

MV. MECONIO MV. FILIO
COR. LEONI
AED. IIII VIR. LEG. COR.
QVAEST. PEC. P. *Pecuniæ publicæ*
PATRONO MVNICIPII
AVGVSTALES PATRONO
OB MERITA EIVS
L. D. D. D.

Ex Gualth. Sicilia.

Conjungendæ & conferendæ Inſcriptiones cum Gruteriana pag. CCXV. quæ ſic incipit KAPVT EX TESTAMENTO M. F. COR. LEONIS &c. Vbi notandum Gualtherum hanc ultimam citare, quaſi in alterâ facie baſeos hîc citatæ MV. MECONIO: & ſic legere KAPVT EX TESTAMENTO HOC AMPLIVS, &c. M V. ſeu M' id eſt *Manio*. COR. eſt Corneliâ Tribu.

Petilinorum Municipium ſive *Petilium* Lucaniæ olim caput Cluverius ad Scylacium ſinum in Belcaſtro locat; Ferrarius putat eſſe Policaſtro, ſed Lucas Holſtenius Vir Eruditiſſ. & Gualther. ex hac Inſcript. quæ Strongili ſeu Strongoli Calabriæ urbe reperitur, *Strongilum* putant fuiſſe Petilium: cui opinioni magis firmandæ dicit inibi detectos tubos plumbeos, in quibus inſcriptum PETILIA. Ex quibus Inſcriptionum utilitas ad ſitum locorum cognoſcendum intelligenda.

Reate.

1

Reate in ductibus plumbeis.

SALLVSTIANVS
REIP. REAT.
Libertus L. S. F.

2

Ibidem.

SALLVSTIANVS R. S. F.
CLODIVS FORTVNA R.P.REATINORVM

Ex Camelij Reg. Suec. Antiquarij ſchedis.

Ibidem

3

Ibidem.

REATINVS SALLVSTIANVS
REIP. REAT.
LIB. S.F.

Eodem.

4

Reate.

L. VALERIO
VALENTI
VETERANO LEG.
VIIII DEDVCTO REATE
A DIVO AVGVSTO
VESPASIANO
VALERIAE CALE
L. VALERIVS FORTVNATVS
PATRONIS BENE
MERENTIBVS FECIT

5

Reate.

C. COMINIO C...
VETERANO MIL.
PR. MARTIALIS MI..
DEDVCTVS REATE
A DIVO VESPASIANO
VIX. ANN....
C. COMINIVS. C. F.
SECVNDVS PATRI
BENEMERENTI
COMINIA C.L.F.C. *Caij liberta fieri curavit.*

Ex Camelio.

6

Ibidem.

P. VATINIO : : :
PRAEF. REAT...
APRO VACATIONE
DONATO
L. AEMILIO PAVLO II
C. LICINIO CRASSO COSS.

Ex eodem.

Reate Vmbriæ in Sabinis oppidum, quod nunc *Rieti* vocatur, plures Inſcriptiones adhuc oſtentat, quæ apud Gruterum reperiuntur, hiſce aliiſque minoris momenti exceptis. Anno Vrbis conditæ 537. Conſules erant L. Æmilius Paulus & Caius Terentius Varro, ex conſenſu omnium authorum, unde quomodo hîc ſubſtitutus ſit Caius Licinius Craſſus, ignoro.

Surrentum.

1

Surrenti.

IMP. CAES. TRAIANI F.
HADRIANO SVRRENTINA
RESPVBLICA

Ex Capacio.

2

Ibidem.

IMP. CAESARI TRAIANI
PARTHICI F. D. NERVAE
NEPOTI TRAIANO
HADRIANO AVG. PONT.
MAX. TR. P. V. OPTIMO
MAXIMO PRINC.
DECVRIONES MVNICIPESQ.
STATVAM NOBILITATI EIVS
FACIENDAM CVRAVIMVS

Ex eodem.

3

Ibidem.

FLAVIO GRATIANO SEMPER
AVGVSTO
INSTAVRATORI ORBIS TERRARVM
PERPETVO
AC PIISSIMO IMP. D.N. ET VALERIO
CONSTANTINO MAXIMO PIO
FELICI SEMPER AVGVSTO
VICTORI AVG.
RESP. SVRRENTINOR.

Ex eodem.

4

Ibidem.

PIISSIMAE AC VENERABILI
MATRI D.D.N. MAXIMI VICTORIS
AVG. CONSTANTINI
ET AVIAE DD. NN. CONSTANTII
ET CONSTANTIS
ORDO ET POPVLVS SVRRENTINORVM

Ex eodem.

5
Surrenti.

FLAVIO FVRIO FAVSTO V.C. TRIBVNO
AB ORIGINE PATRONO
OB MERITA LABORVM SVORVM VNIVERSVS ORDO
ET POPVLVS SVRRENTINORVM
STATVAM NOBILITATI EIVS
FACIENDAM CVRAVIMVS

Ex Capacio.

6
Ibidem, in æde D. Antonini in lapide vermiculato.

L. CORNELIO L.F. MEN .... FLAMINI ROMAE
TI. CAES ... AVGVRI AED. IIVIR Q....PRAEF. FABR.
BIS HOC LOC............... CRVSTVM ET MVLSVM
POPVLO AEDILITATE SPECTACVLVM GLADIAT.
CIRCENS. EDIDIT OB HONOR ... DECVRIONIBVS
MAGNAM CAENAM L. QVINQVENNALITATE SVA
LVDOS ... HVIC DECVRION. PVBLICE LOCVM
FVNER. ET STATVAM

Ex eodem.

Surrentum Vrbs Picentinorum nunc regni Neapolitani, vinis generoſis celebris, teſte Ovidio lib. 15. Metamorph. *Et Surrentinos generoſo palmite colles.*

Civitas Salinienſium.

In Vrbe Caſtellane *Provinciæ.*

M. MATVCONI MARCELLINI ET
M. MATVCONI MAXIMI DECC. (Decurionum)
CIVITATIS SALIN. M. MATVCONIVS
SEVERVS ET IVLIA FVSCINA FILIIS
PIISSIMIS ET SIBI VIVI FECERVNT
H. M. H. N. S.

Ex Bouche Hiſt. Provinc.

In Provincia ad Varum.

Q. VIBIO SECVNDINO
QVI VIXIT AN. XII M. VI. D. VIII
Q. VIBIVS Q. FIL. SALIN. CAPITO
FILIO SVPRA MODVM AETATIS
PIENTISSIMO
SIBI POSTERISQVE SVIS FECIT

Ex Bouche Hiſt. Provinc.

Ex hac Inſcriptione exiſtimat Author Hiſtor. Provinc. Civitatem Salinienſium cujus mentio in notitia Imperij, eſſe eam urbem quæ jam *Caſtellane* vocatur, quod à Geographis ignoratum erat.

Civitas Secuſia.

Taurinis.

IMP. CAESARI
. . . .
. . . .
INVICTO AVG
PONTIF. MAX.
TRIBVN. POTEST. II
COS. II. PROCONS. P.P.
CIVIT. SEGG.

Ex Guichenone.

Secuſiæ vulgò Suze.

IMP. CAESARI M. AVREL. VAL.
MAXIMIANO
PIO FELICI INVICTO AVG. P.F.
ORDO SPLENDIDISS. CIVIT.
SECVS.
CVRANTE AVRELIO SATVRNINO
VRB. PRAES.
D. N. M. Q. E.

Ex Guichenone, qui incorrectè citat.

Secuſia

Secusiâ Taurinum translata.

IMP. CAESARI. G. VALERIO DIOCLETIANO P. F.
INVICT. AVG.
ORDO SPLENDIDISS. CIVITATIS SECVSIAE
CVRANTE AVRELIO SATVRNINO VRB. PRAESIDE
D. N. M. Q. E.

Ex Guichenon. Histor. Sabaud.

Secusia quæ & *Segusium* antiquis, *Suse* nostratibus, urbs Pedemontij ad radices Alpium Cottiarum, similem Inscriptionem Diocletiano & Maximiano posuerat. D. N. M. Q. E. Devota numini majestatique ejus, ut omnibus in antiquitatis mysteriis initiatis constat.

Tarraco.

Narbonæ.

L. AFRANIVS. CEREALIS. L.
EROS. IIIII. AVG. DOMO. TA
RACONE. OSPITALIS. A. GALLO
GALLINACIO. AFRANIA. CERIA
LIS L. PROCILLA. VXOR. AFRANIA
L. LVRANIE. F. ANNORVM. XI.
HIC. SITA. EST.

Ex D. Fr. Graverol Nemaus.

Tarraco ταῤῥακῶν Ptolemæo nunc *Tarragona*, Hispaniæ Tarraconensis Vrbs celebris, Romanorúmque Colonia in Augusti & Tiberij nummis C. V. T. T. Id est, *Colonia Victrix Togata Tarraco*, vocatur. Ex hac oriundus Lucius Afranius Cerealis Libertus Eros Sextumvir Augustalis, Narbonem Martium, sive Narbonam migraverat, ubi Hospitis sive Hospitalis professionem exercebat, cujus hospitio insigne fuit *Gallus Gallinaceus* Itaque ex hac rara Inscriptione discimus antiquos, non secus ac recentiores, in Diversoriis insignia, veluti animalia, appendere solitos fuisse.

Teate.

1

Teate.

GENIO MVNICIPI

Ex L. Camarra.

3

Teate.

D. M. S.
Q. NINNIO Q. F.
ARN OPPIANICO
AED. IIII VIR I. D.
IVLIA MARCIA B. M.

Ex L. Camarra.

2

Teate in Archiepiscopali Palatio.

D. M. S.
L. CAESIO L. F. MARCELLO LAV
RENTI LAVINATIVM P. C. TEATIN
ORVM CAESIVS PROCVLVS
SEN. FILIO DVLCISSIMO B. M. P.

Ex Lucij Camarræ Teate Antiquo.

4

Ibidem.

M. VETTIVS MARCELLVS PROC.
AVGVSTORVM
ET HELVIDIA C. F. PRISCILLA
MARCELLI SP. F.

Ex eodem.

5

Teate, columna milliaria.

TI. CLAVDIVS
CAISAR
AVG. GER. PONT. MAX.
TRIB. POT. VIII IMP. XVI
COS. IIII P.P. CENSOR
ɅIAM CLAVDIAM ɅALER.
A CERFENNIA OSTIA ATERN.
MVNIT IDEMQVE
PONTES FECIT
XLIII

Teate Vrbs Marrucinorum Metropolis, nunc *Chieti* in Aprutio (*Abruzzo*) ad Fluvium Aternum ſita, Canonicis regularibus qui Teatini dicuntur, nomen dedit, hanc ſocietatem fundante Archiepiſcopo Teatino, qui poſtea Paulus IV. Pont. Max. Notandum in ultima Inſcriptione Digamma Ʌ Æolicum à Claudio Imperatore inventum & eo regnante tantùm uſurpatum, ut notat Suetonius in ejus vita cap.41. *Novas etiam commentus eſt literas tres, ac numero veterum quaſi maximè neceſſarias addidit: de quarum ratione cùm privatus adhuc volumen edidiſſet, mox Princeps non difficulter obtinuit ut in uſu quoque promiſcuo eſſent. Extat talis ſcriptura in pleriſque libris ac diurnis tituliſque operum.* Quintilianus, *nec inutiliter Claudius Æolicam illam Ʌ ad hos uſus literarum adjecerat.* De aliis duabus literis vide Iuſti Lipſij Commentarium ad Tacit. Annal. lib. XI. ubi negat AI diphthongum pro AE, quæ in Claudij Inſcriptionibus ut in hac reperitur, unam ex his eſſe, eo quòd ante eum jam in uſu eſſet.

Cerfennia erat inter montem Imeum & Marruvium poſita, ut contra Cluverium aſſerit Lucius Camarra: ait enim ubi nunc collis Armeus ibi etiam Cerfenniam extare: addit viam adhuc ſupereſſe extra urbem Teate à Cerfennia per agrum Teatinum uſque ad Aterni oſtia, ab Imperatore Claudio plurimo opere quondam munitam.

1

Teate.

PRO SALVTE
IMP . . . . AVG. ET
M . . . . CAES.
TAVROBOLIVM MOVIT
PETRONIVS MAR
CELLVS SACERD.
DE SVO

Ex L. Camarra.

2

Teate.

CRIOBOLIVM ET
AEMOBOLIVM MOVIT
DE SVO PETRONIVS MA
RCELLVS SACERD. VIRAL.
DEC. $\overline{\text{IIII}}$ PRIMO IVSTO

Ex L. Camarra.

Supplendum in prima, *Maximini* & *Maximi*, quorum nomina eraſa ex Senatus Conſulto, poſt eorum mortem, teſte Capitolino. *Æmobolium* in ſecunda vocabulum ſingulare, quod idem putabat Holſtenius ac Taurobolium: qui enim Taurobolium accipiebant ſanguine perfundebantur. *Criobolium* eſt ſacrificium arietum. De quibus fusè Salmaſius ad Lampridij Heliogabalum.

Tiberiopolis

Tiberiopolis.

In Tarantasia.

DIS MANIBVS
TI. CLAVDIVS ARTEMIDORI F.
Quirinâ Tribu QVIR. PHOEBVS TIBERIO
POLITANVS VIVOS SIBI
ET FILIAE FIDAE VASIENSI
VXORI CARISSIMAE

Filia videtur hîc nomen esse familiæ, quæ aliàs Fillia, siquidem eadem uxor Tiberij Claudij indigitatur. *Tiberiopolis* urbs erat Thraciæ, item altera Phrygiæ magnæ.

Trajanopolis.

Romæ.

D. M.
P. AELIVS AVITIS
TRAIANOPOL.
TVBICEN. EQ. SING. AVG.
TVRMAE L. LVCANI
NATIONE THRAX
V. A. XXXV MIL. A. XV
P. AELIVS AVRELIVS
HER. ET IVLIVS MAXIMVS
DECVRIO SECVS HER. OPTIMO
AMICO FACIENDVM CVRAVER.

Exscripsi.

Trajanopolis Vrbs Thraciæ non ignota erat, ex quâ oriundus hic Publius Ælius Avitus Tubicen & Eques Singularis Augusti, turmâ Lucij Lucani. SECVS HERES idem ac Secundus.

Vasio.

Vasione, basis.

IMP. CAES.
Publio Licinio P. L. GALLIEN.
INVICTO F.
AVG. VASIEN
SES

Ex P. Colomby schedis.

Vasione.

Q. PASSERIO TER
TIO IIIIII VIR. AVG.
Q. PASSERIVS VA
LENTINVS ET Q.
PASSERIVS FORTV
NATVS LIBERTI
PATRONO OPTIMO
EX TESTAMENTO

Ex sched. Suaresij Episcop. Vasionensis.

Vasio, Vasion & Vasionensis Vrbs Antiquis Authoribus, Forum Vocontiorum Ciceroni, nunc *Vaison* in Comitatu Vindaxino 8. leucis ab Avenione, Episcopalis est: húncque Episcopatum jam ante paucos annos defunctus gerebat, Vir Eruditus Iosephus Maria Suaresius, qui Prænesten Antiquam, aliáque edidit opuscula.

Civitas

Civitas Vintienſis.

Vintij, Vence, *in æde D. Petri in ſuburbio, baſis.*

IMP. CAES.
M. ANTONIO
GORDIANO PIO FEL.
AVG. PONT. MAX.
TRIB. POT. II. P. P. COS.
CIVITAS VINT. DEVO
TA NVMINI MAIES
TATIQVE EIVS

Ex ſched. Peiresk.

Vintijs in ſacello Caſtelli.

IMP. CAES.
C. MESSIO QVIN
TO TRAIANO. DEC
IO PIO FEL. INVIC
TO AVG. P. M. TRIB.
P. III COS. II PROC.
P. P.
CIVIT. VINT.

Ex ſched. Peiresk.

Vintium urbs Liguriæ memoratur à Ptolemæo, nunc in Provincia 4. leucis à Nicia. Vide etiam Inſcript. MARTI VINCIO in tertia Sectione. Ejus ut & ſuperioris antiquitates vide apud Bouche Hiſt. Provinc. Obſervat Antonius Pagi in ſua Diſſertatione Hypatica, in hac Inſcriptione, quæ anno Chriſti 251. ſculpta eſt, Decium Conſulem II. dici, non III. eo quòd nulla ratio haberetur Conſulatus Suffecti, quem geſſerat hic Imperator.

Vicus Caij Petronij.

In pago Peyruis.

. . . .
. . . . . PROH. DOLOR
AEMY. BERE. PRAEF. ILLYRICI
QVI IMPER. MAGISTRATVS
SICCARIOS INSECVTVS IVSTE
SEMPER FVERIT POST ADMINISTRATAM
AEGYPT. DVM IN GALL. CVM LIBER.
IVSSV IMP. CONSTANT... PROFICISCERETVR
A SICCARIIS ET IVDAEIS PERVICACISS.
NEFANDVM FACINVS IN VICO C.
PETRONII AD RIPAM DRVENTIAE
PVGIONE CONFOSSVS HIC SITVS EST
S. L. H. P. M. R. D. O. M. V. F.

Ex Hiſt. Provinc.

Habetur quidem hæc Inſcriptio apud Gruterum, ſed diviſa, quaſi duæ eſſent Inſcriptiones, ſcilicet pag. CCCCXCV. & CCCCXCVII. paulóque hac incorrectior. Sic ergo in integrum reſtituendæ, niſi quòd priores lineæ ſint mutilæ.

Pagum hunc *Peyruis* ad Druentiam dictum fuiſſe olim *Vicum Caij Petronij* ſuadet Inſcriptio inibi reperta, quæ eum ad Druentiam collocat. Cùm autem Caius Petronius Arbiter celebris Poëta omnium Hiſtoricorum fide in Provincia fuerit natus, probabile eſt hanc habuiſſe patriam & pago nomen ſuum dediſſe. Vide Bouche Hiſt. Prov. Vltima linea mihi ignota eſt. Eam alter divinet OEdipus.

Verona

Verona.

Romæ.

QVART. ANNIVS QVART. F. POBL.
SATVRNINVS VERONA
MIL. LEG. V. AVG. PIAE VIGIL.
PROCVRATOR VIGESIM. HERED.
ET QVARTINIA BABAERIA
VXOR FECERVNT H. T. I. F.
H. M. D. M. ABES.
IN FR. PED. XVIII. IN AGR. P. XXVS

Ex sched. Barberin.

Veronæ.

SATVRNO AVG. SACR.
P. TOSSIVS ZOSIMVS
VIVIR AVGVST.
TOSSIA SVTVRNINA
CONIVX
V. S. L. M.

Ex Panvin. Antiquit. Veron.

Calderij, in agro Veronensi.

QVAE. MVLTVM. SYRENARVM. CANTV. DVLCIOR
ET. QVO. AD. BACCHVM. IN. SODALITIIS. MAGIS
AVREA VENERE. QVAE. ELOQVI. VOCE. CLARIOR
IRVNDINE. ET. QVAE. AD. IVNONIS. FONTES
CAELESTIA. SOLATIA. CAPIEBAT
HIC. TVRPILIA. IACET. BISIO. LINQVENS. LACRIMAS
CVI. FVERAT. SOLATIVM. A. PVERITIA. ILLA
AVTEM. TANTAM. DEMVM. INOPINATE. DISIVNXIT
AMICITIAM

Ex eodem.

Veronæ celebris & antiquæ Vrbis antiquitates qui scire voluerit, consulat Eruditiss. Panvinij Antiquitates Veronenses, post quem eloqui pudet. In prima Inscript. H.T.I.F. *Hoc Testamento jussum fieri.* H. M. D. M. ABES. *Huic monumento dolus malus abest* vel abesto. Nominatur in Inscript. Grut. *Colonia Augusta Verona nova Gallieniana.*

Vienna.

Romæ.

EXATTIVS
SEX. FIL. VOLT.
..ETICVS VIENN.
OMNIB. HONORIB.
IN PATRIA SVA FVNC.
FLAM. PROV. NARB.

Exscripsi.

Viennæ.

D. IVL. D. FIL.
CAPITONI
FLAMI. VIENN. IIIVIR.
LOC. PVBLIC. PER.
IIVIR. AERAR.
PRAEF. FABR. TRIB.
MIL. LEG. VII
GEMINAE CIVIT.
REMI FOEDERATA
D. D. D.

Ex Chorier. Antiquit. Viennensibus.

Viennensium Coloniam valentissimam ornatissimámque, ut eam Tabula antiqua Lugdunensis nominat nulli ignotam, si quis exactè cognoscere velit, legat Eruditiss. Chorerij Antiquitates Viennenses vernaculâ linguâ conscriptas. Hanc ibi ultimam Inscriptionem fœdè apud Gruterum mutilatam restituit & explicat. Lapillum mihi ostendit D. de Vilambour Viennensis in suprema Metensium Curia Consiliarius, in quo sculptum literis extantibus VIENNA VENERIS AMICA : non quidem priorum sæculorum, sed ut videbatur inferioris ævi.

Vlpia

Vlpia Auguſta, ſive Reſpublica Vlpia.

In Vrbe Thraciæ vicina nunc ferè deſerta, quæ videtur Vlpia fuiſſe.

IMP. CAESARI
DIVI MARCI ANTONIN.
PII GERMANICI SARMATICI
FILIO DIVI COMMODI
FRATRI DIVI ANTONINI
PII NEPOTI HADRIANI
PRONEPOTI DIVI TRAIANI
PARTHICI ABNEPOTI
DIVI NERVAE ADNEPOTI
SEPTIMIO SEVERO
PERTINAC. AVG. ARABICO
ADIABENICO PARTHICO
MAXIMO PONTIF. MAX. TRIB.
POT. XI. COS. III.
PROCOS. R. P. SVAE *Reipublicæ ſuæ*
VLP. CVRANTE *Vlpiæ.*
Q. ANICIO FAVSTO
LEG. AVGVSTORVM *Legato*
PR. PR. *Proprætore*

Ibidem.

IVLIAE DOMNAE AVGVSTAE
MATRI CASTRORVM
R. P. SVA VLP.
CVRANTE Q. ANICIO FAVSTO
LEG. AVGVSTORVM PR. PR.

Vtramque exſcripſit Excell. Antonius Soderini, Nobilis Venetus.

Reſpublica Vlpia, quæ & Colonia Vlpia Trajana ab antiquis Scriptoribus vocatur, fuit Vrbs Daciæ à Cæſare Vlpio Trajano Coloniæ privilegiis donata, nunc Tranſſylvaniæ pagus, qui Germanicè *Varhel*, Sclavonicè *Gradiſch* vocatur. Inſculptus eſt lapis, biennio poſt Severi expeditionem in Orientem, à qua Parthicus Maximus dictus eſt. Proculdubio autem aliquâ liberalitate aut benevolentiâ in eos uſus eſt, ſiquidem hanc Vrbem Reipublicæ ſuæ Vlpiæ titulo decorari voluit.

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO SEXTA.

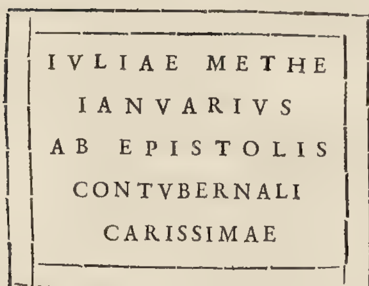
OFFICIA ET ARTES,

Quæ in ſelectis quibuſdam lapidibus memorantur.

OFFICIA.

Ab Epiſtolis.

Florentiæ.

IVLIAE METHE
IANVARIVS
AB EPISTOLIS
CONTVBERNALI
CARISSIMAE

Exſcripſi.

B Epiſtolis vocabantur ſervi qui dominorum Epiſtolas conſcribebant, quos nunc Secretarios nuncupamus: qui autem Latinas, *Ab Epiſtolis Latinis*; qui Græcas, *Ab Epiſtolis Græcis*, ut in ſequentibus.

Florentiæ.

D. M.
FAVSTVS AVG. LIB.
ADIVTOR AB EPIST.
LAT. VIXIT ANN. XVIIII
M. IIII. DIEB. XVI FECIT
ARTEMISIVS PAEDAGOGVS
ET LIB. PVERO RARISSIMO

Exſcripſi.

Romæ.

SEX. POMPEIVS SEX. F. FELIX
SEX. POMPEI AB EPISTVLIS
LATINIS

Ex Fulv. Vrſini, Imaginibus virorum Illuſtrium.

Piſis.

D. M.
M. VLPIO AVG. LIB.
VERNAE
AB EPISTVLIS LATINIS
VIBIA THISBE VXOR
INFELICISSIMA

Ex Boldonio.

Romæ.

L. MVNATI
L. L.
NICOMEDI

L. VALERIVS
STACTVS
AB EPIST. GRAEC.

Ex F. Vrſino.

Adjutor ab Epiſtolis idem erat, qui nunc Scribæ aut Secretarij Vicarius. *Epiſtulæ* vox antiquo loquendi modo pro *Epiſtolæ*, paſſim occurrit, non ſolùm in lapidibus, ſed & apud probatos Auctores.

A Bibliotheca.

Romæ.

DIS MANIBVS
T. FLAVIVS A BIBLIOT.
GRAEC. PAL.

Exſcripſi.

Titus Flavius à Bibliotheca Græca Palatina: id eſt, Præfectus Bibliothecæ Græcæ, quæ in monte Palatino aſſervabatur.

A Calida.

Romæ.

	Θ. IVLIVS ASTYOCHVS	IVLIVS CYPSVS
	Θ. ET C. IVLIVS AGATHYRSVS	AVG. SER. A. CAL.
	AVG. MINIST. APOLLINIS	
Teſtamento fecit	IVLIA ANDROCLEA T. F.	

Exſcripſi.

De Aquæ calidæ potione, cujus hic Iulius Cypſus Auguſti ſervus Miniſtrator erat, ſcripſere permulti, & inter illos Lipſius & Octavius Ferrarius qui Electorum lib. 1. cap. 12. Mercurialem arguit putantem aquam illam quam potabant Romani, calidam vocari duntaxat refrigeratæ comparatione, quia non eſſet nive aut glacie, alióve quopiam modo refrigerata: eruditéque probat verè calidam fuiſſe & quidem puram, quæ in deliciis erat Romanis, ſive ob aſſuetudinem, ſive ob ſtomachi conſolationem ac ſanitatem. *Martialis.*

Caldam poſcis aquam, ſed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clauſa culina foco.

Θ. Nota eſt eorum qui defuncti erant, ut in alia Sectione dicemus.

A Codicillis

A Codicillis.

Florentiæ.

AEGYPTO SERVO
BARBARI AVG. LIB.
A CODICILLIS
EVTYCHVS PECV
LIARIS SYMMACHVS
FRATRES PIENTISSIMI

Exscripsi.

Ægyptus hîc nomen est servi, qui erat à Codicillis Liberti cujusdam Augusti, cui Barbari cognomen erat. *Codicilli* erant tabulæ minores, in quibus Romani veteres cerâ extensâ coopertis stylo ferreo Epistolas aut aliud quid scribebant. Erant etiam apud Iuridicos parva Testamenta, quæ idem nomen apud Gallos nostros retinuerunt: *Codicilles*. Κωδίκελλος, τελευταία βούλησις, *Codicillus*, *ultima voluntas*, in Gloss. veteri Iuridico.

A Cognitionibus.

Romæ.

DIS MANIBVS
T. FLAVI AVG. LIB.
ABASCANTI
A COGNITIONIBVS
FLAVIA HESPERIS
FECIT
CVIVS DOLORE NIHIL
HABVI NISI MORTIS

Exscripsi.

Cognitiones sequioribus sæculis erant *Homagia*, tum etiam arma sive insignia quibus familiæ ab aliis distinguebantur, ut videre est in Glossario mediæ & infimæ Latinitatis. Sed in ista Inscriptione quæ primorum Cæsarum tempore sculpta est, *Cognitiones* fortè erant idem ac Recognitiones, & à Cognitionibus, *Recognitor*, Græcis ἀντιγραφεύς, nostris *Controlleur.*

Romæ apud Bellorium.

DELICATVS AVG.
ADIVT. A COGNITIONIB.
DOMNICIS OBIIT IN EX
PEDITIONE GERMANICA
VIX. ANN. XVIII. M. VII. D. VIII.
FRATRI PIISSIM. FRATRIS

AVGUSti, subaudi Libertus, vel Servus.

Exscripsi.

Adjutor Officij cujuscunque erat veluti ejus Vicarius, sive subordinatus Minister. *A Cognitionibus Domnicis*, id est, *Dominicis*

A Commentariis.

Romæ.

D. M.
M. VLPIO
ABASCANTO
CVSTOS A COMM.
BENEFICIORVM
FLAVIA PALLA
B. M. ET CAECILIAN.
FILIVS EIVS SIBI
LIBERTABVSQVE.
EORVM

Ex Camelij ſchedis.

Romæ in villa Iuſtiniani.

D. M.
PIERO
.CAESARIS VERN.
A COMMENTARIIS
FISCI ASIATICI
VIXIT AN. XXIIII
MES. II DIEBVS XVIII
PARENTES FILIO
DESIDERANTISSIMO

Exſcripſi.

Romæ.

DIS MANIBVS
CLAVDIAE FAVSTINAE
FILIAE PIENTISSIMAE
QVAE VIX. ANN. XVI.
TI. CL. AVG. LIB. PHILETVS
A COMMENT. RAT. VESTIVM SCAENIC. ET
GLADIAT. ET FLAVIA PROCVLA PARENTES
ITEM M. FLAVIVS DAPHNVS ET CL. MARTIALIS
FRATRES FECERVNT ET SIBI LIB. LIBERTABVS
SVIS POSTERISQVE EORVM

Ex ſchedis Barberinis.

A Commentariis dicebantur ij qui Commentariis, ſeu variis rerum rationibus exſcribendis præerant, in quem ſenſum in hiſce lapidibus memorari referendi ſunt. Ita dicti etiam carcerum Præſides, quòd cuſtodias in commentarium ſive diarium referrent. Hic autem ultimus, Tiberius nempe Claudius Philetus Auguſti Libertus, Officium poſſidebat, *A Commentariis rationum veſtium Scænicarum & Gladiatoriarum*; hoc eſt, curam & rationem habebat veſtium, quæ Comœdis & Gladiatoribus deſtinatæ erant.

Actor.

Romæ.

D. M.
AVRELIAE SA
BINAE LVNESIS
AVRELI APOL
LONI SER. ACTOR
FECIT
CONIVGI BENEMEREN
TI ET SIBI

Exſcripſi.

Luneſis

Lunesis, id est Lunensis, urbe Lunâ oriundæ; sive ita scriptum errore fabrili, sive antiquo loquendi modo. Servus Actor, idem qui servus major domus, à quo noster *Majordome*, qui res Domini sui procurat. Raban. Maurus; *Quoniam enim Actor prudens & bonus, scit quid sit Domini sui census, & omnis substantiæ modus, & redigit apud se totius possessionis instrumenta originalia.* Vide Laurentium Pignorium de Servis.

A Diplomatibus.

Romæ in villa Cæsarini.

T. AELIVS AVG. LIB.
SATVRNINVS
A DIPLOMATIBVS
SARDONYCHI
ALVMNO FIDELISSIMO

Exscripsi.

Diplomata quæ vulgò nunc *literæ patentes* vocantur. Iis exscribendis aut sigillandis præfectus erat *Titus* iste *Ælius Saturninus*, qui alumno suo *Sardonychi* lapidem sepulchralem posuerat.

A Iumentis.

Romæ.

D. M.
T. SALLVSTIO
EVTYCHO
A IVMENTIS CAES. N.
FLAVIA HORAEA
CONIVGI B. M.

Exscripsi.

A Iumentis Cæsaris nostri, qui ejus Iumenta curabat. Ita *Muliones*, *Carrucarij*, *Lecticarij*, *Rhedarij*, aliique vrbanum famulitium Magnatum constituentes passim leguntur.

A Laguna.

Romæ.

C. IVLIO DARDANO LIVIAE
AVG. SER. A LAGVNA
C. IVLIVS CYDNVS
T. D. D. Q.

Exscripsi.

Servus *à Laguna* sive *Lagena* idem sæpe ac Servus à potione: unde in Inscript. Gruteriana utrumque officium conjungitur.

A Manu.

Romæ.

DIS MANIBVS
QVARTIONIS
DECVMI AVG. LIB.
EVPHEMIANI A MANV
FIDELIS CONLIBERTVS
FRATRI BENEMERENTI
IN FRONTE PEDES DVO
IN AGRO PEDES DVO

Ex Fabretti ſchedis.

Romæ.

THELYCO
EVTYCHI
ACTES AVG. L. L.
ALVMNO A MANV
VIX. ANN. XXII.

Exſcripſi.

A Manu & *Amanuenſis*, quæ voces idem ſonant, paſſim apud Autores leguntur. Hos nunc Secretarios aut Scribas vocamus. Cæterùm in ſecunda Inſcriptione ita legendum, *Thelyco Eutychi Actes Auguſti Libertæ*, *Liberti*, *Alumno*, &c. Ita ut Eutychus qui alumno, amanuenſique ſuo Thelyco breve iſtud Epitaphium inſcribi curaverat, fuerit Actes Libertus: quæ quidem Acte Neronis Auguſti Liberta & Amaſia erat, teſte Suetonio.

A Potione.

Romæ.

DOMO MORTVI
C. IVLIVS ARBVSCVLVS
A POTIONE AVG. N.
IVLIA CORINTHA
CONIVGI SANCTISSIMO
T. F.

Romæ.

SEXTILIA L. L. AVGE
VIX. ANN. XVI
SEXTIVS PACCIVS
SEX. POMPEI A POTIONE

Ex ſchedis Barberinis.

Romæ.

TI. IVLIVS
TI. AVG. SER.
A POTIONE
O. H. S. S.

Servi *à Potione* qui potum Dominis ſuis adminiſtrabant, Pocillatores ab Appuleio appellantur: de quibus vide Pignorium de Servis. In ſecunda *Sextius Paccius Sexti Pompeÿ* Servus *à Potione* memoratur. In tertia *Tiberius* quidam *Iulius Tiberÿ Auguſti Servus à potione.* O. H. S. S. Id eſt, *oſſa hìc ſita ſunt.*

A Rationibus, & Adjutor Rationalium.

Romæ.

H. M. SACEL.
LAT. *Figura* IN TIT.
ANTE *Militis* ANTE
PORT. *ſtantis* PEDES
PED. XII. VIII
A RET. IN AGR.
PED. XV. PEDES XI S.

M. PERCENNIO M. F. OVF.
AXYO NAT. MEDIA
MIL. COH. VII. PRAETOR.
7. C. CALVINI SEVERI
M. PERCENNIVS IVNIOR
CONSTANTI AVG. SCRIBA
A RATION. VOLVT. FEC.
SIBI ET FRATRI SVO K.
ET IVN. PERCEN. VXOR. S.

Exſcripſi.

Fraſcati.

DIS MANIBVS
FLAVIAE AVG. L.
DAPHNE
CRESCENS AVG. L.
A RATIONIBVS
SORORI

Exſcripſi.

Romæ.

FELICIS CAESARIS
N. VERNAE
ADIVTORI RA
TIONALIVM
PATRONO AVG. LIB.
PATER FEC. VIX.
ANN. XXIII D. XXVII

Exſcripſi.

A Ratio

A Rationibus seu Ratiocinator is vocabatur, qui patrono heróque suo familiæ impensam aliorúmque ministeriorum Rationes reddere debebat. Ita, teste Suetonio, Claudius Imperator *Narcissum ab Epistolis & Pallantem à Rationibus*, Quæstoriis, Prætoriisque ornamentis ornari passus est.

Arcarius.

Romæ.

DIS MANIBVS
M. MAIO M. F. OR AT.
FABIANO
VIX. ANNIS VIII
DIEBVS XLVI
MARIA PROCLA
MATER FILIO
DVLCISSIMO
ET ANDRAGATHO
CAES. SER. ARCAR. XX.
HER.

Ex schedis Barber.

Neapoli.

D. M.
MARCIAE MELISSAE CONIVGI
INCOMPARABILI FELIX ARK.
REIP. NEAPOLITANORVM
L. D. EX PERM. MAGIST.
ET MARCIVS FELIX MATRI B.M.

Ex Summont. & Capacij Hist. Neapolit.

Romæ.

D. M.
TIRONI AVETTI
LATINI ARCARIO
XX LIB. ERVCIA
PREPVSA DOMINO
ET CONIVGI BENE
MERENTI

Exscripsi.

ARK. *Arkarius* est, sive *Arcarius*, id est, *Arcæ publicæ Custos*: non autem, ut interpretatur Capacius, *Archon*, cùm sit scriptum per K. In prima quidem *Andragathus* quidam *Cæsaris servus Arcarius vigesimæ Hereditatium* indigitatur. ORAT. errore Sculptoris pro HORAT. id est, *Horatiâ* Tribu. In secunda *Felix Arcarius Reipublicæ Neapolitanorum*, cui *Locus Datus ex* PERM*issu* MAGIST*rorum*.

Romæ.

AGATHYRSVS AVG. N.
SER. ARKARIVS FONT
EM DILAPSVM RE
STITVIT ITEM MV
RVM CINGENDVM
ET ALVEA PONENDA
CVRAVIT

Exscripsi.

Romæ.

ANTONIAE
RVFINAE
FELICISSIMVS
ARK.

Exscripsi.

De *Arcariis* vide quæ differit Pignorius libro de Servis, qui lucem nostris marmoribus fœnerabitur, & ab iis vice versâ lucem accipiet.

A Studiis.

Romæ.

TI. CLAVDIVS
LEMNIVS
DIVI CLAVDII
AVGVSTI LIB.
A STVDIIS

Exscripsi.

A Studiis is erat, qui Principis vel alterius Domini studiis ministerium suum præstabat.

Cuſtos Officiorum.

Romæ.

D. M.
AVRELIVS DIONYSIVS
TITI..ET ... VIVI SIBI
LIBERTIS LIBERTABVSQVE
POSTERISQ. FECER. AVRELIVS
D...IVS CVSTOS OFFICIORVM
...LIA PELAGIA VXOR..:
LIBERTIS LIBERTABVSQ.

Exſcripſi.

Cuſtos Officiorum fortè idem qui Officialis,id eſt Miniſter, Apparitor. Vide Du-Cange Gloſſar. Med. Latinit.

Cubicularius & à Cubiculo.

1

Roma in villa Matthæi.

D. M.
THALLVS
ACTES N̄. SER.
CVB. VIX. ANN. XXIII
FEC. DIADVME
ET PHOCION ET
PHILETVS CONS.

Exſcripſi.

2

Romæ, In villa Caroli Valle.

D. M.
CLESIAE AELII CLA
DEI A MEMORIA
ET CVBICVLO AVG.
SER.

Exſcripſi.

3

Roma.

DIIS MANIBVS
HELIO
ACTES AVG. L. *Liberta*
LIBERTO
A CVBICVLO

Subeſt Triclinium in quo mulier jacet: antè & retro ſtat juvenis.

Exſcripſi.

Cubicularios & à Cubiculo nemo ignorat. A Memoria verò idem fortè qui à Codicillis; aut ſaltem non admodum diverſus. Acte autem Auguſti Liberta cujus à cubiculo erat Helius, fuit Neronis pellex. Suetonius in Nerone, *Acten Libertam paulùm abfuit, quin juſto matrimonio ſibi conjungeret.*

Diſpenſator.

1

Florentiæ.

SILVANVS
PARIDIS DISPENS.
VIX. ANN. XXXVIII
EPHESIA MERENTI

Exſcripſi.

2

In urbe Aixme, Tarantaſiæ.

IVCVNDO CHRYSEROTIS
CAESARIS SER.
FAVSTIANI DISP. VICARII

Ex R. P. de la Biguerne Franciſcano.

3

Romæ.

VENVSTVS
PHILOXENI
TI. CLAVDI CAESARIS
SERVI
DISPENSATORIS
VICARIVS
B. D. V. S. L. M.

Exſcripſi.

Romæ.

4

Romæ.

DIIS MANIBVS
CALAI L. APONI DIS
PENSATORI.V.A.XXXI
POSVIT IANVARIVS
ET SYNERVS
CONTVBERNALI
BENEMERENTI

Exſcripſi.

5

Romæ, In villa Caroli Valle.

CLAVDIA FECIT SIBI ET
NYMPHIO AVG. LIB. BARON.
ET DONATO AVG. DISPENSATORI
CONIVGI SVO ET IVLIAE ANT.
MATRI SVAE ET LIBERTIS LIBERTABVSQ.
SVIS POSTERISQVE EOR.

Exſcripſi.

6

Romæ, In villa Ludouiſia.

HERACLAE
AVG.
DISPEN
SATORI
SEDATVS ET
MANSVETVS
EIVS VICARI

Exſcripſi.

Diſpenſator, apud Suidam OEconomus eſt; qui Cæſaris Domui ordinandæ præficiebatur.

Magiſter à Balneis Auguſti.

Florentiæ.

FLAVIO MARCIANO
VLPIO IVLIANO
MAG. A BALNEIS AVG.
DECVRIONES SCRIBAE VNCTORES AVG.
VLPIO CRATERI AVG. LIB. PROC. CASTR.
DECVRIONES SCRIBAE ET VNCTORES D.D.

Exſcripſi.

Balneorum magnus erat apud Romanos uſus: unde ſuos habebant Præfectos, qualis hîc Flavius Marcianus *Magiſter à Balneis Auguſti.*

Miniſtrator.

Romæ, extra urbem ad Turrim de Pignatara.

D. M.
ZOSIMO CAESARIS
VERNAE
MINISTRATORI
FECIT DOMITIA HYGIA
CONIVGI SVO B. M.
V. A. XXXV.

Exſcripſi.

Miniſtratores vocabantur qui potum Dominis ſuis miniſtrabant. Petronius: *Vinum Dominicum Miniſtratoris gratia eſt.* Seneca Epiſt. 95. *Tranſeo Piſtorum turbam: tranſeo Miniſtratorum, per quos ſigno dato, ad inferendam cœnam diſcurritur.*

Manceps Officinarum.

Romæ, in villa Iuſtiniani.

P. CALVIVS P. F.
IVSTVS
MANCIPS
OFFICINARVM
AERARIARVM
QVINQVAE * *ſic*
ITEM FLATVRAE
ARGENTARIAE
HOC MONVMENTVM
CVM AEDIFICIO
ME VIVVS FECI MIHI ET
CALVIAE ASCLEPIADI
CONIVGI

Exſcripſi.

Mancips ſcriptum pro *Manceps*, id eſt ſervus in Officinis, ubi æs & argentum fundebatur ad Monetam cudendam. Flare enim eſt fundere, liquare: unde Monetarum Præſides, vocabantur Triumviri Auro, Argento, Ære, flando, feriundo, ut paſſim in nummis.

Opſonator.

Romæ, in villa Iuſtiniani.

DIS
MANIBVS
TAVRIONIS
OPSONATORIS
POPPAEAE AVG.

Exſcripſi.

Florentiæ.

APHAREVS IVLIAE
AVG. L. OPSON.
DAT.
LIVIAE LIB.

Exſcripſi.

Seneca Epiſt. 47. *Adjice Obſonatores, quibus dominici palati notitia ſubtilis eſt, qui ſciunt cujus rei illum ſapor excitet, cujus delectet aſpectus, cujus novitate nauſeabundus erigi poſſit.* Obſonator ergo qui Obſoniis comparandis vacabat, ὀψώνης & ἀγοραστὴς Athenæo.

Oſtiarius.

Romæ.

T. FLAVIVS AVG. L. ACRABA
DECVRIO OSTIARIORVM
FECIT SIBI ET
HADRIAE ACRABILLAE

VIX.

VIX. ANN. VII. MENS. VIIII D. XVII. H. X. ET
PROVINCIAE VIXIT
ANNIS XVIIII
PATER FILIABVS BENEMERENTIBVS ET
LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM
IN FR. P. X. IN AGR. P. VIIII.

Exscripsi.

Ostiarius qui portas custodiebat, quem Græci θύρωρον vocabant. Suidas, ὀστιάριος ὁ κρατῶν τὰς θύρας καὶ ὠθίζων τοὺς εἰσιέναι βουλομένους, *Ostiarius qui custodit portas & impedit ingredi volentes.* Erat etiam sub Imperatoribus Christianis Officium in Ecclesia, de quo consulendi Balsamon & Codinus. In Aula verò ubi plurimi Ostiarij, Præfecti quidam eorum Decuriones vocabantur, qualis iste *Titus Flavius Augusti Libertus Acraba*, qui sibi & *Hadriæ Acrabillæ* filiæ suæ, necnon & *Provinciæ* alteri filiæ monumentum fieri curaverat.

Palæstrita.

Florentiæ.

L. CORNELIVS
POTHVS PALAESTR.
HOSPITA L.

Exscripsi.

Palæstrita qui in Palæstra sive lucta se exercet. Persius Satyrâ 4. *Quinque palæstritæ licèt hæc plantaria vellant.*

Scriba Librarij.

Romæ.

D. M.
VOLVSI PRIMA
NI SCRIB. LIBR. Q.
III DEC. ET LICTO
RI III DEC. *Tertia Decuriæ.*
VOLVSIA SALVIA
PATRI PIENTISSIMO

Exscripsi.

Romæ.

PRO SALVTE
TI. CLAVDI CAESARIS AVG. PONTIF.
MAX. TR. POT. III COS. III DESIGN. IIII
PRAESENS AVG. L. EX VOTO SVSCEPTO
VIAT. ET SCRIB. LIBR. ET *Viator*
A LARICIVS LVDVS DED.

Ex sched. Barber.

De acceptione vocis *Scribæ* vide Meursij Lexicon Græcobarbarum. *De Laricio Ludo* cujus in 2. lap. mentio, nihil me legisse memini.

Silentiarius.

Romæ.

Q. SERVILIVS M. F. QVIR. SATVRNINVS
SILENTIARIVS DOMEST.
VIVVS FECIT SIBI ET
SERVILIO P. F. RVFINO ET SERVILIAE PRIM.

ET SATVRNINAE VXORI ET SATVR
NINO NEP. SVO VETERANO AVG. N. XXX
VIX ANN. LXXIII
IN FR. P. XX IN AGR. P. XXX. S.

Exſcripſi.

Silentiarius Officium erat in aula Cæſarea, Orientali præcipuè, is nempe qui Silentium & quietem populo indicebat. Eos Agathias lib. 5. appellat τὺς ἐπιστάτας τῆς ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς, id eſt, *Præſides ſilentij quod circa Imperatores obſervari debet.* Eodémque nomine & is qui à Secretis Cæſaris erat vocabatur, inferiori ſcilicet Imperij ætate. Plura Vide in Gloſſario Med. Lat. Du-Cange.

Scriniarius.

Hæc prima Inſcriptio à Grutero refertur pag. DCXLIII.9. Sed quia marmoris figuram non addidit, in quo Scrinium depingitur, hîc eam addito typo repetere non erit inutile. *Quintus Fabius Hilarus Hilari Libertus Scriniarius* indigitatur. *Scriniarij*, inquit Erud. Du-Cange in Gloſſario med. Latin. *dicti qui in Scriniis operam ſuam locabant, & Scriptorum vices agebant.* Papias: *Scriniarij, Libellarij, Chartularij publici.* Suidas Σκρινιάριος, ὁ χαρτουλάριος τοῦ ἐπάρχου, ὁ αἴρων τὸ σκρίνιον, ἤτοι τὸ κιβώτιον. De *Scriniariis* videſis Tit. Cod. 50. lib. 12. Cujacium, Gothofredum & alios. *Scrinium* autem erat veluti Theca ad publica ſcripta recondenda: unde in Gloſſar. veter. Scrinium χαρτοφυλάκιον, & in Gloſſ. Baſilic. Σκρίνια, αἱ ἄρκλαι id eſt, *Arculæ ſeu capſæ, in quibus libros, ſcripta aliáque ſecreta reponebantur*, inquit Iſidorus. Quatuor autem Scrinia erant, teſte Scholiaſte Iuliani Anteceſſ. primum quod dicebatur Libellorum; ſecundum Memoriæ; tertium Diſpoſitionum; quartum Epiſtolarum: unde & quatuor Antigraphei ſeu Scriniorum Magiſtri. Hîc tamen SCRIN. V. *Scrinium Quintum*, indicari videtur. Libelli aliáque ſcripta quæ in iis reponebantur, erant veluti colligata volumina, olim ita à volvendo dicta. Martial. Epig. lib. 14.

Conſtrictos niſi das mihi Libellos.

Et

Et talia constricta cernuntur volumina in marmore infrà exhibendo Titul. *Pædagogus*. Dio scribit Brutum & Cassium pugiones loco Libellorum in Scrinio detulisse in Senatum ad trucidandum Cæsarem. Quo pacto autem essent dispositi intus Libelli patet ex typo 2. hîc à nobis ex schedis Bagarrianis vulgato : quibus & tertium debemus Marmor, Statuam nempe Viri cujusdam Togati Magistri fortè Scriniorum, vel certè *Corporis alicujus Patroni*: quod indicare videtur Inscriptio Scrinij ad ejus pedes appositi: CONSTITVTIONES CORPORIS MVNIMENTA: quæ quidem Constitutiones inibi inclusæ censendæ. Cæterùm ad hanc elegantem Statuam plura posset quis de Toga commentari: sed quia alij non pauci hanc provinciam susceperunt; dicam verbo, Togam, teste Veter. Gloss. ad Pers. Satyr. fuisse purum pallium formâ rotundâ & fusiore, atque inundante sinu: quæque sub dextro veniens super humerum sinistrum ponebatur, ut in antiquis simulacris & picturis observamus. Sinum Togæ ad dextrum latus Persius candidum umbonem vocat, à rotunditate Clypei. Mensura Togæ justæ senas ulnas habebat. Ideò ineptum fuisset in bello vestimentum. In pace eâ Romani utebantur, in bello paludamentis. Pulchram Togæ descriptionem habet Tertullianus, de Pallio.

Ex Statione Quadragesimæ Galliarum.
Romæ, Ad Divi Laurentij.

D I S M A N.
PEDIA EPICTESIS
PLACIDO CAESARIS
EX STATIONE XXXX GALLIARVM
FECIT ET SIBI ET SVIS LIBERTIS
LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM

Exscripsi.

Quadragesima erat Tributum quod Imperatoribus Romanis pendebatur. *Ex Statione* idem ni fallor qui *Stationarius*, Miles, Apparitor, Ministérve publicus, qui Magistratui seu Præsidi ministrabat, ad huiusce Tributi exactionem. Vide Glossar. Med. Lat. in voce *Stationarius*.

Tabularius.

Florentiæ.

EVANDRO AVG. LIB.
TABVL. A PAL. AMICO
VLII ATHYRON ET
DEMETRIVS HEREDES

Exscripsi.

Romæ.

D. M.
L. SEMPRONI FESTI
TABVL. RAT. PORTVEN.
OPER. D. VIX. ANN. XXXI
SEMPRONIA MATER FILIO
OPTIMO FECIT

Ex sched. Barber.

Romæ.

D. M.
M. VLPI AVG. LIB.
EVTYCHI
TABVL. VIAE APPIAE
VIX ANN. XXXX
FLAVIA DAPHNE
CONIVGI B. M.
FECIT

Exscripsi.

Florentiæ.

OPTATVS
ANTONIAE
DRVSI TABVL.

Exscripsi.

Tabularij qui tabulas publicas & Archiva curabant & cuſtodiebant:unde in Gloſſ. Lat. Græc. Tabularius γραμματοφύλαξ, λογιστὴς & λογοποιὸς dicitur. Hæc officia paſſim apud veteres Hiſtoricos, & in antiquis lapidibus occurrunt.

Adjutor Tabularij Natalis Aug.

Romæ, ad D. Pancratium.

G A E N A E O
A V G. N. V E R. N. — *Auguſti noſtri Vernæ.*
A D I V T O R I
T A B V L A R I
N A T A L I S A V G.
N. D I S P. F R A T R I
M E R E N T I
F E C I T

Ex Abbate Doni Florentino.

Natales Auguſtorum quotannis celebrari ſolebant, non ſine magnis impenſis, quarum rationes curabant & exſcribebant his deſtinati *Tabularius*, & *Adjutor* ſive Vicarius *Tabularij*.

Vicarius.

Romæ.

S E C V R I T A T I
M A R T I A L I S
D A N A I V I C A R I
F I D E L I S S I M I

Exſcripſi.

Florentiæ.

D. M.
S E C V N D I O N I
V I X. A N N. X V
SECVNDVS VICARIO
B E N E M E R E N T I

Exſcripſi.

Vicarij qui vicem aliorum obibant, Subſtituti, paſſim apud Autores leguntur.

A R T E S.

Argentarius.

1

Florentiæ.

S E L E V C V S
I V L I A E A V G.
A R G E N T A R I
L Y S E N I A N V S

Exſcripſi.

2

Florentiæ.

L. GAVIDIVS EROS
FABER ARG. V. A. LXX. — Vixit annos
GAVIDIA CLEOPATRA
PATRONO FECIT

Exſcripſi.

Lugduni

3

Lugduni ad Divum Irenæum.

D. M.
...PLACIDAE
...ODISI FILIAE
...ARGENTARI
...G. CLAVDIA
...TER MISERRIMA
...VPERVIXIT
...IT

Exscripsi.

4

Romæ, in villa Montalto.

D. M.
SILIO VICTORI FILIO
ET NAEBIAE AMOEBE
COIVGI ET SILIAE VICTORIAE
FILIAE SVAE P. SILIVS VICTOR
TRITOR ARGENTARIVS
F. S. ET S.
L.L. POSTERISQ. EORVM

Fecit sibi & suis Libertis Libertabus.

Exscripsi.

Artem omnibus notam non moror. Quicunque enim ex argento fabricabant aliquod opus, *Argentarij* aut *Fabri Argentarij* dicebantur, ficuti & qui terebant *Tritores Argentarij*, ut in ultimo marmore. Lugduni autem ex veteribus Instrumentis discimus ad Divi Irenæi ædem, ubi tertium reperitur marmor, vicum fuisse Fabrorum Argentariorum & Aurificum. *Argentarius* Plinio est Trapezita.

Aurifex.

Romæ, in ædib. Barber.

L. VECTIVS NYMPHIVS
AVRIFEX. V. A. XVII
ET TE TERRA PRAECOR LEVITER
SVPER OSSA RESIDAS
SENTIAT VT PIETAS PRAEMIA
QVAE MERVIT
ET QVICVMQVE SVI SINCERE
PRAESTAT HONOREM
FELICEM CVRSVM PERFERAT
AD SVPEROS

Exscripsi.

Romæ.

D. M.

QVICVMQVE ES PVERO LACRIMAS EFFVNDE VIATOR
BIS TVLIT HIC SENOS PRIMAEVI GERMINIT ANNOS
DELICIVMQVE FVIT DOMINI SPES GRATA PARENTVM
QVOS MALE DESERVIT LONGO POST FATA DOLORI
NOVERAT HIC DOCTA FABRICARE MONILIA DEXTRA
ET MOLLE IN VARIAS AVRVM DISPONERE GEMMAS
NOMEN ERAT PVERO PAGVS AT NVNC FVNVS ACERBVM
ET CINIS IN TVMVLIS IACET ET SINE NOMINE CORPVS
QVI VIXIT AN. XII.
MEN. VIIII. DIEBVS XIII HOR. VIII

Exscripsi.

Collegij

Collegij *Aurificum* mentio eſt in marmoribus à Grutero relatis pag. CCLVIII. & DCXXXVIII. Hîc verò juvenum in hac arte peritorum, quorum primus annos natus erat XVII, ſecundus tantùm duodecim. GERMINIT errore fabrili ſculptum pro GERMINIS.

Ars Caractearia.

Lugduni, in Suburbio D. Irenæi.

. . . .
AVRELI LEONT.
QVI VIXIT ANN.
XVIII M. VII. D. V.
ARTIS CARACTE
....IARI ANTONIA
AMANDA MATER
INFELICISSIMA FIL.
DVLCISSIMO PIENTISSI
MO ET SIBI VIV.
PONENDVM CVRAVIT
ET ASCIA DEDICAVIT

Exſcripſi.

Artem Charactieariam, ni fallor, profiteri dicebantur, qui lapidum characteres ſculpebant, quorum magna erat neceſſitas, cùm vix ullus Romano ſubditus imperio carere vellet Epitaphio.

Balneator.

Florentiæ, in villa Strozzi.

ASINIAE C. L. AMMIAE MATRI FELICIS FABRI BALNEATORIS	C. ASINIO FABRO BALNEA TORI VIXIT ANNOS XXXI

Exſcripſi.

Balneatores inter *Fabros* recenſeri rarum mihi videtur, cùm alicui operi poſt ſe relinquendo non dent operam: niſi dicamus eos ita nuncupatos fuiſſe qui balnea fabricabant.

Caligarius.

Romæ.

Q. LAEVIO Q. F. TYCHICO
CALIGARIO DE VICO CYPR.
NAT. THRAC. DOM. PARTHEN.
LAEVIA LASIMVNDA MARITI
PIENTISS. FECIT

Ex ſched. Barberin.

Caligæ fuere calceamenti species gregariis militibus in usu. Hinc Caius Cæsar, qui ut militibus placeret, eas gestare solebat, Caligula dictus. Tacitus lib. 1. Annalium de ipso: *Iam infans in castris genitus, in contubernio Legionum educatus, quem militari vocabulo Caligulam appellabant, quia plerumque ad concilianda vulgi studia, eo tegmine pedum induebatur.* Inde qui hasce Caligas parabat aut divendebat *Caligarius* dictus, qualis hic Quintus Lævius habitans in *vico Cyprio*, qui erat in Reg. Vrbis IV. *natione Thrax*, domo, id est, origine sive natalibus *Parthenienſis*. Parthenium autem teste Stephano locus littoralis Thraciæ, ut notat Reinesius qui hanc Inscript. incorrectiùs citat.

Cerdo Faber.

Romæ.

POMPEIAE MELISSAE	POMPEIA SEX. L.	EMP.
MAIOR HAVE	MELISSA SIBI ET	DE. F. C. TROLTO
POMPEIVS NARDVS	SEX. POMPEIO CILICI EPIGONO	
CERDO FABER		

Ex sched. Barber.

Romæ.

SEX. POMPEIVS SEX.
HERMIA SEX.
POMPEI
CERDONI

Ex sched. Barber.

Cerdo Faber qui calceos fabricabat aut reficiebat, qui & simpliciter *Cerdo*.

Cocus.

1

Romæ;
In villa Carol. Valle.

ZETHVS MARCELLAE
MINORIS COCVS

Exscripsi.

2

Romæ.

EPAINVS MESSALLINVS
AVG. AVGVSTIANVS IVLIANVS
SELEVCVS C. CAESARIS
COCVS GERMANIC.

Exscripsi.

1. *Marcella* minor fuit Messalinæ mater. 2. GERMANIC. id est, *Germanicianus*, Germanus natione, ut in aliis marmoribus integrâ voce legitur.

Confector æris.

Hispali, In Bibliotheca Ducis de Alcala.

T. FLAVIO AVG.
LIB. POLYCHRYSO
PROC. MONTIS
MARIANI PRAES
TANTISSIMO
CONFECTORES AERIS

Ex R. P. Cattany Franciscan.

Confectores æris, ni fallor dicuntur, qui in quibuſdam fodinis æri extrahendo & conficiendo operam navabant, fortè in eo *monte Mariano*, ubi *Procurator* erat *Titus Flavius Augusti Libertus Polychryſus*.

Eburarius.

Florentiæ, In villa Strozzi.

Q. CONSIDIVS EVMOLPVS
FABER EBVRAR.

Exſcripſi.

Eborarius, *Eburarius*, ſive *Faber Eburarius*, qui variis rebus ex ebore tornandis, aut ſculpendis incumbebat.

Ab Hortulo.

1

Romæ.

POMPEIAE
PLACIDIAE
SEX. POMPEIVS
KARATVS
AB HORTVL.
SEXTIAN.
AD VIA LARIC.

Exſcripſi.

2

Romæ.

C. OCTAVIVS C. L. PACCIVS
AVG. SER. AB HORTVL.
C. OCTAVIVS C. L. PROSPER
AVGVST. CVBICVLARIVS
OCTAVIVS C. L. PACORVS
AVG. A VESTE IMP. PRIVATA

Ex ſched. Barber.

Ab Hortulo nihil aliud eſt quàm Hortulanus. Notanda ſecunda Inſcriptio tribus fratribus deſtinata, quorum major natus Augusti ſervus *ab Hortulo*, ſecundus *Cubicularius*, vltimus ſervus *Auguſtalis à veſte Imperatoris privata*.

Inſularius.

Romæ.

SEX. POMPEIVS SEX. L.
LATINVS INSVLAR.
SIT TIBI TERRA LEV.

Ex ſched. Barber.

Romæ.

HIMERVS INSVL.
VENVSTO EPHEBO Q.

Ex ſched. Barber.

Inſularij, Inſularum cuſtodes. Erant autem Romæ Inſulæ, ædes grandiores quæ cum vicinis ædibus communi pariete non jungebantur, quales Rufus & Victor in deſcriptione Vrbis non paucas enumerant.

Lanarius.

Romæ.

TI. CLAVDIO TI. L. PALLANTI
LANARIO VIX. ANN. LXVIII
TI. CLAVDIVS L. OLYMPVS
AVRIFEX T. E.

Ex ſched. Barber.

Lanarius qui lanas negotiatur vel ſaltem eas præparat ad pannos fabricandos : ſic mulieres lanificæ & lanipendiæ dicebantur, quæ lanam nebant aut tractabant.

Romæ.

1

Florentiæ.

D. M.
IRENES LANIPENDAE
V. A. XXVIII
OLYMPVS
BENEMERENTI FECIT

Exscripsi.

2

HIC SITA EST AMYMONE MARCI OPTIMA ET PVLCHERRIMA
LANIFICA PIA PVDICA FRVGI CASTA DOMISEDA

Exscripsi.

Lapidarius.

1

Vasione.

D. SALLVSTIO AC
CEPTO OPIFICES
LAPIDARI
OB SEPVLTVRAM EIVS

Ex sched. Episc. Vasion.

2

Divione.

I. O. M. ET FORTVNAE REDVCI
PRO SALVTE ITV ET REDITV
TITI FL. VETERIS PATRONI
OPTIMO ET FIDELISSIMO LAPIDARI
CLIENTES EIVS PAGAN. DOMO
COCISTENTES EX VOTO V.S.L.M

Ex Guenebaldi Tumulo Chyndonactis.

Latomus & Lapidicæsor qui lapides in latomiis cædebat: *Lapidarius* verò is fortaſſe, qui ſimpliciter lapides parabat ad ædium fabricationem, an & qui gemmas, ut nos hodie vocamus *Lapidaires.* In 2. Inſcript. legend. videtur TIB. FL. VETERIS ut habet Inſcript. Gruteriana ejuſdem Viri.

Lecticarius.

1

Florentiæ.

FELIX LECTICARIVS
REGILLI

Exscripsi.

2

Romæ.

M. VLPIVS AVG. L. ERASTVS
EX N. DECVRIONIS LECTICARIO
RVM FECIT EX PERMISSO DECRE
TI IBI POSTEA IANVARIVS ET SATV
RIO SCRIBAE LECTICARIORVM EX
PERMISSV PONTIFICIORVM FECE
RVNT SIBI ET SVIS EX DECRETO
PONTIFICVM ITEM SATVRIO COIV
GI SVAE AVRELIAE SEBERAE BENE FECISSE
IANVARIVS AVRELIO FORTVNATO ET VIC
TORINO FILIIS BENEFECIT SATVRIO FE
LICI ALVMNO BENEFECISSE POSTERIS
QVE EORVM

Exscripsi, ex schedis Peiresk.

Lecticarius qui lecticas conducebat, deducebátque: itémque dicti Lecticarij qui mortuos efferebant in lectis ad rogum, ut ex Novellis Iuſtiniani colligere eſt.

Lenuncularius.

Romæ.

MEMORIAE PERPETVAE
Q. CAECILIO Q. L. NICANORI
LENVNCVLARIO R. TIB.
Q. CAECILIVS ANOPTES TABVL.
R. TIB. S. T. T. L.

Ex Barber. ſched.

Lenuncularij nautarum ſpecies, ita dicti à Lenunculis. R. TIB. eſt *Ripa Tiberina* S. T. T. L. *Sit tibi terra levis.*

Librarius, Libraria.

Romæ.

MEMPHIS	M. ATTIVS	CORINTHVS
POMPEIAE LIBRARIAE	ATIAE L.	MARCIAE CVB.
V. A. XX.	VALENS	V. A. XXV.

Ex ſched. Barber.

Librarij dicti videntur qui pondera librabant, eo quòd apud Modeſtinum lib. 6. cum Calculatoribus conjungantur, μηδὲ λιβραρίους, μηδὲ καλκυλάτορας, ὡς διαψηφιστὰς λεγομένους, &c.

Manulearius & Patagiarius.

Romæ.

SEX. ANTONIVS SEX. L. ARISTVS
MANVLEARIVS PATAGIAR.
SEX. ANTONIVS SEX. LIB. IRENALEVS
VIOLARIVS
ANTONIA GAVGELA LIB.
COMM. FECERVNT IN FR. PED.
XX IN AGR. PED. XXV

Ex ſched. Barber.

Vide Inſcript. apud Reineſ. p. 634.

Manulea, idem ac manica: hinc *Manuleata tunica* apud Plautum in Pſeudolo, & *Manulearij* in Aulul. inter artes enumerantur, ij ſcil. qui manicas conficiebant. *Patagium*, inquit Nonius, *aureus Clavus qui pretioſis veſtibus immitti ſolet*, præcipuè in muliebribus; & *Patagiarij*, qui hujuſmodi opera faciunt. Hujus utriuſque artis meminit Plautus in Aulul. Verſibus infrà citandis in Voce *Violarius*.

Materia

Materiarius.

Romæ, in villa Cæsarini.

TI. CLAVDIO
PROBO
MATERIARIO

Exscripsi.

An qui materias ædificiorum ministrabat, vel quid aliud, *Materiarius* diceretur, pronunciare non ausim.

Myrobrecharius.

Romæ.

P. IVNIO P.L. ANEOPHILO
P. IVNIVS P.L. DIONYSIVS
LIB. MYROBRECHARIVS
OL. D. S. D. — *Ollam de suo dat.*

Myrobrecharius Græcâ expressione idem ac Latinis Vnguentarius, qui Vnguenta sive olea ad suffitũ præparat. Suetonius in Augusto, ait eum Mecenatis sui orationem mollem quam μυροβρεχεῖς *Cincinnos* vocabat, usquequaque persequi solitum fuisse: βρέχω enim est illino, μύρον verò unguentum. Salmasius in Hist. Aug. ad Aurelianum, putat apud Plautum in versibus infrà citandis, voce *Violarius*, legendum *Myrobrecharius*, non ut vulgo, *Murrobathrarius* aut *Murobatarius*.

Mensor Ædificiorum & Architectus.

1

Romæ.

TI. AVGVSTO
IVLIAE AVGVSTAE
SACR.
L. POSTVMIVS PRIMVS
MENSOR
D. S. P.

Exscripsi.

2

Romæ.

L. LVCILIO MECENATI
POLIAENO LIBERTO
MENSORI AEDIFIC.
VIX. ANN. LXVIIII M. VII D. VI
C. LVCILIVS C. L. XANTHVS
EMPTO LOC. OLL. N. XIII. EX ORN.

Ex sched. Barber.

3

Romæ.

D. M.
AVLIAE LAODICES
FILIAE DVLCISSIMAE
RVSTICVS AVG. LIB.
ARCHITECTVS PATER
INFELICISSIMVS QVAE
VIX. ANN. VI. MENS. VI.
DIEBVS IIII

Exscripsi.

4

Romæ.

M. ALFENIO ARCHI
TECTO
ALFENIA VIVANIA F.

Ex sched. Barber.

Menſor idem qui Agrimenſor apud Frontinum. Alij ſunt *Menſores* in Cod. tit. 34. l. 6. quorum munus fuit hoſpitia Principi præparare,& Palatinis Principem comitantibus deputatas domos enotare, & poſtibus hoſpitaturi nomen adſcribere. *Du-Cange Gloſſarium mediæ Latinitatis.*

Negotiator de ſacra via.

Romæ.

M. CAEDICI FAVSTI
NEGOTIATOR.
DE SACRA VIA

CAEDICIA
SYNTICHE
CONLIBERTA

Exſcripſi.

Viæ ſacræ in qua negotiabatur Marcus Cædicius Fauſtus,paſſim apud Romanos Authores mentio; ita dictæ quòd per eam ſacra ferrentur. De ea vide Panvinium in deſcriptione Vrbis, qui obſervat ex antiquis Grammaticis ſubſtantivum in his nominibus præponendum, ut dicatur *via ſacra*,non ſacra via, quod Sculptori noſtro ignotum fuit.

Negotiator Sagarius & Pellarius.

Romæ.

Q. CORNELIVS Q. L.
PHILOMVSVS SAGARIVS A THEATRO
MARCELLI FECIT SIBI ET SVIS
CORNELIAE DAPHNE CONLIBERTAE SVAE
ET CORNELIAE NYMPHE SORORI EIVS L.
SE VIVO INTVLIT
CORNELIAM PROCVLAM FILIAM ANN. VII
CORNELIAM HELPIDEM CONLIBERTAM ET
CALLITYCHEN MATREM EORVM ET
C. PINARIVM GEMENVM

Exſcripſi.

Mediolani.

P. IVLIO MACEDONI
NEGOTIATORI SAGAR.
ET PELL. P.IVLIVS *Pellario*
SENNA LIB.
C. GEMINIO

Ex D. Mezzabarba de Biragues.

Sagum veſtimentum militare, hinc *Sagaria negotiatio* in Pandectis legitur,& in Onomaſtico *Sagarius* χιτωνοπώλης, qui Saga vendit, ut hic Quintus Cornelius Philomuſus ad *Theatrum Marcelli* habitans.

Ornatrix.

Florentiæ.

IRICE LIVIAE L.
ORNATR.
ARISTO LIVIAE L.

Exſcripſi.

Romæ.

...PINAE
...ORNATRIX
...ANNOS XII
...ERMES CONSERVOS

Exſcripſi.

Ornatrices quæ mulieribus circa capillos aliáque præcipuè capitis ornamenta miniſtrabant, fusè explicantur apud Pignorium libro de Servis.

Pædagogus

Pædagogus.

Romæ, sub Alex. VII. reperta.

IMPERATORI CAESARI
M. AVRELIO ANTONINO
A V G.
L. SEPTIMI SEVERI PII
PERTINACIS AVG. FILIO
DOMINO INDVLGENTISSIMO
PAEDAGOGI PVERORVM A CAPITE
AFRICAE QVORVM NOMINA INFRA
SCRIPTA SVNT

TRYFERVS	VER.	LIB.	PETIZACE	S.	LIB.
EVPERILEMPTV	S.	LIB.	ZOILLV	S.	LIB.
EVTYFRO	N.	LIB.	FREQVEN	S.	LIB.
TROPHIMVS	VER.	LIB.	MODESTV	S.	LIB.
POLLVX	VER.	LIB.	PATROCLV	S.	LIB.
CHRYSOMALLV	S.	LIB.	HERME	S.	LIB.
PHILETERVS	VER.	LIB.	NICOMACHVS	VER	LIB.
EVTYCHE	S.	LIB.	PAEDICV	S.	LIB.
SPENDO	N.	LIB.	HERMOGENE	S.	LIB.
PERSEV	S.	LIB.	NEON	VER.	LIB.
HERME	S.	LIB.	ANEMVRIV	S.	VER.
FELIX	S.	LIB.	EVTYCHE	S.	LIB.

PROCVRANTIBVS SATVRNINO ET EVMENIANO
DEDIC. IDIB. OCT. SATVRNINO ET GALLO
C O S.

Exscripsi.

Ara sive basis Statuæ Marco Aurelio Antonino *Caracallæ* dicata à *Pædagogis puerorum à capite Africæ*, quorum Pædagogorum nomina ibidem inscripta sunt. *Caput Africæ* erat locus Romæ in regione secunda, cujus Victor & Rufus in descriptionibus Vrbis meminerunt. Fallitur ergo Eruditiss. Casaubonus ad Spartianum in Hadriano, citans lapidem Gruterianum D. M. P. AELIVS AVG. LIB. LYCVS PAEDAGOG. PVEROR. AC APVT AFRICAS: ubi ait, AC, *principium est nominis quo patria istorum puerorum declarabatur, sed erant in Africa plures populi quorum nomina ita incipiebant.* Manifestum enim est ex nostro marmore subesse errorem in prædicto Gruteriano, legendúmque esse A CAPIT. AFRICAS, id est *à capite Africæ: Africas* enim scribi potuit Græco modo in genitivo pro *Africæ*: nihílque aliud designabat, quàm Collegij locum ubi docebant prædicti Pædagogi.

Romæ,

1

Romæ, in villa Matthæi.

DIIS MANIBVS
L. CIARTI
HYPERETIS
CIARTIVS HELOPS
PAEDAGOGO
L. CIARTI SCYRI
COLLACTEI
SVI

Exſcripſi.

2

Romæ.

T. AELIO AVG. LIB.
PEREGRINO PAEDA
GOGO PVERORVM FEC.
AELIA NICE PATRONO
B. M.

Exſcripſi.

3

Roma.

DIS MAN.
NERITI POMPONI
MATERNI PVERI
COMPAEDAGOGII
MERENTI

4

Roma.

C. VALERIO LEONAE
ET LYCO FORTISSIMIS VIRIS
VALERIVS MYRISMVS
CONPEDAGOGITA
BENEMERENTI FECIT

Ex ſchedis Barberin.

5

Roma.

D. M.
NOETO
TI. CLAVDIVS
EVANGELVS
CONPEDAGOGI
TAE SVO F.

In tertia Inſcript. Pueri *Compædagogij* dicuntur, qui ſub eiſdem pædagogis educabantur. In quarta verò & quinta *Compædagogita*, qui ſimul pædagogus erat. Hîc non erit abſonum Sarcophagum addere, in quo Puerorum ludi exhibentur.

Puerorum Ludi, ex Sarcophago Romæ in hortis quondam Carpenſibus.

I

II

III

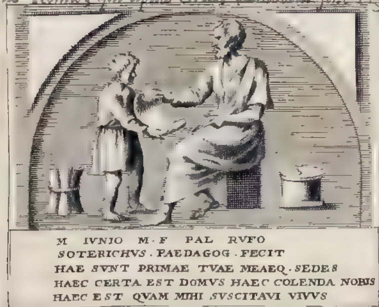
Puerorum certamina inſtituerunt Elæi nullo veteris memoriæ exemplo, arbitratu ſuo; ac primùm quidem de curſu & lucta pueris propoſita fuere præmia. Pauſan. lib. 5. ubi ſubjungit

ſubjungit ac luctæ Hipoſthenes Lacedæmonius, curſus verò palmam accepit Elæus Polynices. Et XLI. Olympiade, pueros in cæſtuum pugna commiſerunt. Clemens Alexandrinus, Stromatum 7. *Sunt in Eccleſia, vt in Gymnicis, corona victorum ac puerorum.* Puerorum pugilem celebrat Ageſidamum Pindarus Ode X. De pugna pugilum videſis Virgil. lib. 5.

In facie Sarcophagi conſpicitur. 1. Terminus, à quo in ſtadio curſum auſpicabantur. 2. Iuvenis Endromide indutus, ne frigus aut ventus obeſſet ſudato. Erat autem *Endromis*, ut plurimùm veſtis hirſuta, inde ſic dicta quòd ἐν δρόμῳ, hoc eſt *in curſu* eâ uterentur. 3. Victor puer in medio ſtat cum palma & corona oleaginea. 4. Sequuntur pugiles duo pugnis certantes. 5. Duo pugnantes cæſtibus. Cæſtus pugilum *lora* erant *claviculis diſtincta*, teſte Clem. Alexandr. quibus brachium ligabatur. Hinc Poëta, *Nunc ligat ad cæſtum gaudentia brachia loris.*

Obſervanda tandem venit in omnibus ſimilis capillorum religatio in nodum, quæ σκορπίον Græcis dicebatur: eâ enim voce exprimere ſolebant quicquid in conum faſtigiatum erat, ad modum caudæ ſcorpij. *Hæc ferè, ut & Sarcophagi ectypum, ex ſchedis Bagarrianis.*

Cippus Romæ, qui apud Grut. exhibetur ſine F...

Marco Iunio Marci filio Palatinâ tribu, *Ruſo*, *Soterichus Pædagogus* Epitaphium fecerat. Volumen ipſi porrigit. Retro puerum faſciculus voluminum, ſive, vt ait Iuvenalis, *Magno comites in faſce libelli. De quibus diximus ſuprà in* Scriniarius.

Pediſequus.

Florentiæ.

C. LIVIVS LIVIAE
AVGVSTAE SER.
PEDESSEQVOS

Exſcripſi.

Florentiæ.

IVLIVS EROS LIVIAE
AVGVSTAE SER. PEDE
SEQVOS

Exſcripſi.

Pedeſequos, & *Pedeſſequos*, antiquo ſcribendi modo, Servus qui Dominum pedibus ſequitur.

Pictor.

Romæ, in villa Matthæi.

PRAECEDERE VOLVISTI SANCTISSIMA COIVX
VT ME RELINQVERES IN LACHRIMIS
SI EST ALIQVIT IN INFERNAS PARTES BENE
SINE TE VITAM SORDIDAM EXIGO ESTO FELIX
ET IBI DVLCISSIMA THALASSIA EDVCATRIX
C. V. ET MIHI IN CONNVVIO PER ANNOS XXXX
PAPIRIVS VITALIS ARTE PICTORIA MARITVS EIVS
FEMINAE INCOMPARABILI FECIT SIBI ET SVIS

Exſcripſi.

Non inelegantia ſunt hæc Epitaphia, in quibus ſuperſtites Tumuli Curatores defunctos alloquuntur, quale hîc Papirius Vitalis uxori ſuæ *Thalaſſiæ* dicatum. C. V. quid ſit non mihi liquet, niſi fortè *Cara Vxor.*

Piſtor.

1.
Romæ.

M. ANTONIVS
AMPHIONIS L.
ANTEROS PISTOR

2.
Romæ.

D. M.
STEPHANO ACTES N. PISTOR
V. A. XXXV SATVRNINVS
SORORIS F. CONSECRAVIT

3
Romæ.

C. OCTAVIO C. L. HERBASIO
AVG. NOST. DISPENSATORI
C. OCTAVIVS C. L. VERCVNDVS OL. D.
C. OCTAVIVS C. L. TRETRAX
AVGVST. PISTOR
C. IVLIVS C. L. ILA
AVG. FABER

Ex ſched. Barber.

Piſtorum ars notiſſima. In tertia O L. D. id eſt *Ollam dedit.* De Ollis dicemus infrà. Cætera plana ſunt.

Pomarius.

Romæ.

C. IVLIVS EPAPHRA
POMAR. DE CIRCO
MAXIMO ANTE
PVLVINAR SIBI ET
VENVLEIAE CN. CN. L.
HELENAE CONIVGI SVAE

Ex Camelio.

Pomarius de Circo Maximo, videtur dictus Hortulanus qui Viridaria Circo Maximo, qui extra urbem erat, conjuncta colebat.

Prægustator.

Romæ.

DIS MANIBVS SACRVM
T. FLAVIO CAERIALI DOMITIANI
AVGVST. PRAEGVST. DOMITIAE DIVI
TITI AVGVST. LIB. ANTIQVAE CONIV
GI PIISSIM. ET FIDELISSIMO
DELICIO SVO FECIT
H. T.
IN FRONTE PEDES X IN AGRO PEDES XIII

Ex ſched. Barber.

Prægustator

Prægustator qui fercula Imperatori prægustabat. Is autem meliùs inter Officia relatus fuisset: sed ἀκρίβειαν non affectamus.

Propola.

Romæ.

T. STATILIO T. L. ASOPO
PROPOLAE
HIPONA VIX AN.
XXXVIIII M. VIII
STATILIO LIB. HEROS
T. F. C.

Exscripsi.

Propola ille est qui res minori pretio emptas, majori postea divendit. Vide *Vossij Etymolog.*

Ratiarius.

Ara Genevæ reperta in Rhodano, ann. 1678.

DEO SILVA
NO PRO SALV
TE RATIARIOR.
SVPERIOR. A
MICOR. SVOR.
BASIM SANCT.
M. ARRIVS CIVIS HEL. — *Helvetius Votum solvit libens meritò.*
V. S. L. M.

Ex Erud. Minutoli.

Ratiarij Superiores qui in superiore Rhodani parte habitabant, sive fuerint Nautæ Rates deducentes, sive artifices eas fabricantes. *Rates* enim Festo *vocantur tigna inter se colligata, quæ per aquam aguntur: quo quidem vocabulo interdum etiam naves vocantur.* Nemo autem miretur in his montosis nemorosisque locis Helvetios attingentibus, Silvanum cultum fuisse; is enim in Gruterianâ Inscript. *Dendrophorus* cognominatur, quasi ligna ministrans. Basim sanctam eam nuncupat *Marcus Arrius*, eo quòd statuæ huius numinis ferendæ destinata esset.

Refector Pectinarum.

Astæ.

T. VALERIVS L. F.
PLACIDVS
REFECTOR PECTINARVM
CORNELIA M...

Ex Guichenon.

Pectinæ fortè erant Pectines quibus Fullones utebantur ex erinaceis spinis, quæ sæpiùs refici debebant.

Scapularius.

Reate.

C. IVLIO
GLYCEROTI
FELICIS SCAPILANIE
DEC. III. Q. D.

TI. CLAVDIO AVG. LIB. FELICI
SCAPVLARIO D. III. QVIN
QVENNALI IMMVNI
TRIPLICARIO BENEMERENTI EX CONSENSV
DECVRIAE VNIVERSAE HONORIS CAVSA
ZOTHECAM PVBLICE DEDERVNT
ATIMETVS L. SVA PECVNIA ADORNAVIT

Ex Camelio, & ſched. Barberin.

Scapularius, anne ars, vel officium in aliqua Decuria, cujus munus ſcapulis geſtare, divinet peritior alter.

Seplaſiarius.

Florentiæ.

ADIECTO
SEX. AVIDI EVTYCHI
SEPLASIARI NEGOTIANTIS
SER. INSTITORI COMMVNIS
AMICO B. M.

Exſcripſi.

Seplaſiarius, Negotiator qui Seplaſia ſive pigmenta vendit. Conſule Erud. Du-Cange Gloſſar. med. Latin.

Speciarius.

Romæ.

THALASSIAE MIMAE
C. PISONIS NOTHI
SPECIARIAE
CONTVBERN. BEMERENT.

Ex Camelio.

Quid fuerit ars Speciaria non mihi liquet; an quæ varias ſtirpium & medicamentorum *Species* vendebat, quales nunc vocamus ex voce inde fortè derivata *Eſpiciers*? An verò aliud quid?

Statuarum Oculorum Repoſitor.

Florentiæ, in villa Strozzi.

M. RAPILIVS SERAPIO HIC
AB ARA MARMOREA
OCVLOS REPOSVIT STATVIS
Id eſt, quoad QVA AD VIXIT BENE

Exſcripſi.

Statuis Romanis oculi aliquando ex alia materia conficiebantur, veluti argentei æreis

ſtatuis:

ſtatuis: quam præcipue artem callebat Marcus iſte Rapilius Serapio, qui etiam *aras marmoreas* fabricare ſolebat.

Strator.

Romæ, viâ Appiâ.

DIOMEDES AP.
STRATOR
FAVSTAE HEDIAE

Ex ſched. Barber.

AP. STRATOR ni fallor eſt viæ *Appiæ Strator*, qui viam ſternebat, pavimentúmque ubi deficeret, reſtituebat.

Structor Parietarius.

Florentiæ.

C. IVLIVS SALVIVS
STRVCTOR PARIETARIVS
IVLIAE HEVRESI
CONIVGI SANCTISSIMAE
IVLIAE RESTITVTAE ET
C. IVLIO STATVTO F.
AEDICVLAE IN QVA OLLAE IIII
ET INFERIORES II DATAE A M. IVLIO
IANVARIO ET A IVLIA BRVSA

Exſcripſi.

Sarcinatrix.

Romæ.

VERANIA Ɔ. L.
PRIMA
IVLIAE AVG. L.
SARCINATRIX

Ex ſched. Barber.

Sarcinator qui ſarcinas ſarcit. Lucillius apud Nonium, *Sarcinatorem eſſe ſummum, ſuere centonem optimè.* Item qui ſarcinas ſervat.

Servus Caſtelli & Aquarum public.

Romæ.

TI. CLAVDI VRBANI TI. CLAVDI TI. L. AGRII TI. CLAVDII SYRI
SEX. MENSORIS SER. CASTEL. SER. A LYMPHAEVM
AEDIFICIORVM LARIO AB AQ. CVRT. ET CERVL. OL. D. S. P. D.

Ex ſched. Barber.

Caſtella erant aquæductuum pilæ majoris molis, quæ aquarum collectioni & diſtributioni inſerviebant, quales in Aquæ Curtiæ & Cæruleæ ductibus erant, quibus præerant quidam Servi in lapide memorati.

Suntonator.

Genuæ.

C . . . . STACTVS
SVNTONATOR
REGIS THOLOMEI
L. V. ANN. L. *Libertus vixit Annis 50.*

Exſcripſi.

Suntonatorem explico organorum Muſicorum Magiſtrum, à Græcis vocibus Σὺν *cum*, & τόνος *tonus*, *concentus*. Cujus autem Ptolemæi Ægyptiorum Regis incertum, cùm plures idem nomen prætulerint.

Tonſor.

Romæ.

SEX. POMPEIVS SEX. L.
FALIX SEX.
POMPEI TONSOR

Ex ſched. Barber.

Iuvat in marmoribus inferiorum Miniſtrorum, qui Conſulum & Cæſarum Romanorum famulitium conſtituebant, nomina legere, quæ ab ipſorum Hiſtoriographis fuere neglecta.

Vinariarius.

Romæ.

IVLIAE S. F. MARCIANAE
CONIVGI OPTIMAE ET DVLCISSIMAE
ET DESIDERANTISSIMAE
RARISSIMI EXEMPLI FEMINAE
FECIT P. RAGONIVS DAPHNVS
VINARIARIVS IN CASTR. PR. *Prætoriis.*

Ex Abbate Doni.

Vinariarius in caſtris, qui vina inibi negotiabatur, unde alibi Negotiantes vini vocantur, ut in ſequenti Inſcriptione, & alibi Vinarij ſimpliciter.

Romæ ad campum Carleum.

Q. HERENNIO HETRVSCO MESSIO DECIO
NOBILISSIMO CAES. PRINCIPI IVVENTVTIS
COS. FILIO IMP. CAES. C. MESSI Q.
TRAIANI DECI PII FELICIS INVICTI
AVG. ARGENTARII ET EXCEPTORES
ITEMQ. NEGOTIANTES VINI SVPERNAT.
ET ARIM.
DEVOTI NVMINI MAIESTATIQ. EIVS

Exſcripſi.

Vini

Vini Supernatis denominatio à mari *Supero*, hoc est Hadriatico ad cujus oram colligebatur, deducenda est; hinc *Ariminensi* jungitur, cùm illius tractus urbs sit *Ariminum*.

Villicus.

1

Romæ.

PRO SALVTE
M. AVRELI ANT...
FELIC. AVG....
VILICVS RISINVM
SILVANO SAC.
IMP. CAESARIS
HADRIANI AVG.
SER. VILICVS

Exscripsi.

2

Apameæ.

TERTIAE ANN. XXV.
TERTIVS CN. CATILI
ATTICI SERVOS VIL
LICVS SORORI SVAE
M. C.

Ex D. Vaillant.

3

Romæ, ad Divi Sylvestri.

VOTO SVSCEPTO
BONAE DEAE
ASTRAPTON CAESARIS VILIC.
AEDICVLAM ARAM SAEPTVM CLVSVM
VETVSTATE DIRVTA RESTITVIT

Exscripsi.

4

Capuæ.

EVTYCHVS VILLIC.
A PLVMBO
EVAGOGVS A. F.
FEC. SIBI ET SVIS

Exscripsi.

5

GAA VILICVS

6

Romæ.

D. M.
SABBIO CAES. N. SER.
VILIC. AQVAE CLAVDIAE
FECIT SIBI ET FABIAE
VERECVNDAE CONIVG.
SVAE CVM QVA VIXIT
ANNIS XXIV SANCTISSI
MAE ET LIBERTIS LIBERTA
BVSQ. EIVS ET VICARIS
SVIS POTERISQVE EO
RVM OMNIVM IN
PARTE DIMIDIA SVA

SPORVS CAES. N. S.
VILIC. AQVAE CLAVDIAE
FECIT SIBI ET CLAVDIAE
HERMIONE CONIVGI
SVAE SANCTISSIMAE
ET LIBERTIS LIBERTA
BVSQ. EIVS ET VICARIS
SVIS POSTERISQVE
EORVM OMNIVM
IN PARTE DIMIDIA SVA

Ex sched. Fabretti.

Villicus, inquit Varro, *agri colendi causâ constitutus, atque appellatus à villa* &c. Scribitur & Vilicus. Videtur etiam ita dictus qui fontes & tubos plumbeos aquæductuum curabat, ut ex ultimis Inscriptionib. colligere licet, item ex Villicorum nominibus tubis inscriptis, ut vidimus suprà Sect. II. Art. VII.

Violarius.

Violarius.

Vide Inſcriptionem in *Manulearius*. Puto ita dictos Tinctores violacei coloris. Plautus in Aulularia hujus artis meminit, ut & plurium aliarum quæ hîc recenſentur.

Stat Fullo, Phrygio, Aurifex, Lanarius,
Caupones, Patagiarij, Induſiarij,
Flammearij, Violarij, Carinarij,
Aut Manulearij, aut Murrobathrarij,
Propolæ, Linteones, Calceolarij,
Sedentarij, Sutores, Diabathrarij,
Solearij aſtant, aſtant Molochinarij,
Petunt Fullones, Sarcinatores petunt,
Strophiarij aſtant, aſtant Semizonarij.
Iam hoſce abſolutos cenſeas, cedunt, petunt;
Trecenti cùm ſtant Phylaciſtæ in atriis,
Textores, Limbolarij, Arcularij ducuntur: datur
Æs. Iámque hoſce abſolutos cenſeas,
Cùm incedunt Infectores Crocotarij.

Vnctor.

Romæ.

ASINIA PREPVSA
VXOR ET CHRYSEROS
THREPTO C. ASINI
POLLIONIS VNCTORI
BENEMERENTI
VIXIT ANN. XX

Ex ſched. Barber.

Vnctores qui Vnguentis ſeu oleis odoratis egredientes è balneo, alióſve ungebant: unde cum Balneatoribus memorantur in alia Inſcriptione.

Vnguentarius.

Romæ.

Q. TERENTIVS SEX. LIB.
AGESIDAMVS VNGVENT.
VALENTINIANI AVGVST.
TERTVLLA A. F. VXOR.

Ex ſched. Barb.

Romæ, In villa Pamphilia.

C. POPILIVS C. L.
PHILEROS AEQVITAS
VNGVENTARIVS

Ex ſcripſ.

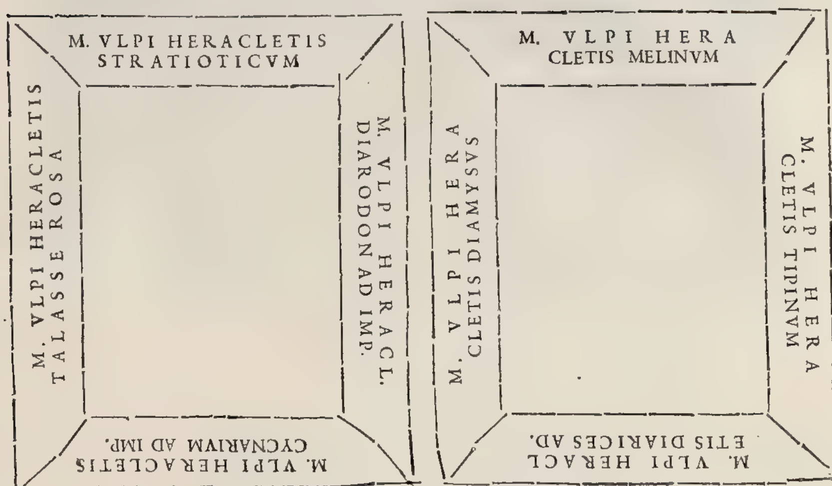
Romæ.

T. FLAVIVS T. LIBERTVS
PHILIP. VNGVENTARIVS
VIC. LORETI MIN.
FECIT ET SIBI ET FLA
VIAE SPERAT. FIL. SVAE

Ex ſched. Barb.

Vnguenta μύρα Græcis dicta nihil aliud erant quàm Olea compoſita, ſive ad ſuffitum, ſive ad morbos deſtinata, unde Suffitores & Pharmacopœi, Myropolæ & *Vnguentarij* vocabantur. Prodiere ante paucos annos Antiquitates Neomagenſes, quibus Smetius Vir Eruditus ſuum rerum Antiquarum Gazophylacium nobis exhibet: & eas inter, lapides duos virides quadratos in margine ſcriptos, quorum uſum ſe ignorare fatetur. Ego verò puto fuiſſe opercula pyxidum in quibus Vnguenta, Olea atque Collyria reſervabant Pharmacopolæ: quemadmodum apud noſtros Chirurgos in uſu eſt geſtare pyxides, in quibus quatuor aut quinque unguenta varij generis habent ad uſum. En hæc duo Opercula.

Lapilli virides politi in quorum marginibus Inscriptiones leguntur.

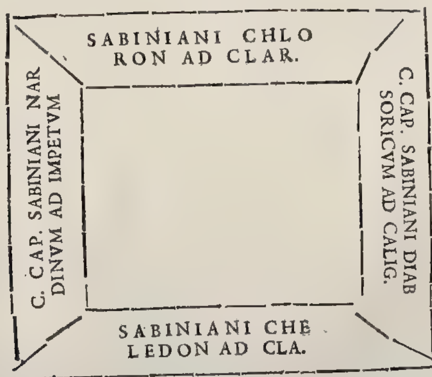

Ex Smetij Antiquit. Neomag, pag. 97.

Ecce horum nominum explicatio. *Marcus Vlpius Heracles* cujus in his duobus lapillis mentio est,fuit Vnguentarius sive Myropola, qui in pyxidibus hæc Collyria sua asservabat. STRATIOTICVM, hoc est Collyrium cujus meminit Marcellus lib.de Med.*Collyrium ad Caliginem & asperitudinem quod Stratioticum dicitur.* TALASSE ROSA nobis incognitum. DIARODON, quod idem videtur ac nostrum *Rosaceum*, & Plinij *Rhodinum*, vel potiùs *Collyrium Diarhodon* cujus Oribasius meminit: etenim addit AD IMP. hoc est ad *Impetum*,qui apud antiquos morbi oculorum species erat. Marcellus lib. de medicamentis, *Collyrij* cujusdam meminit, *ad Lippitudines & primos Impetus Oculorum.* CYCNARIVM, aliud Collyrium Oribasio *Cygnus* dictum.

MELINVM Plinius lib.13.cap.1. memorat: *Amaracinum*, inquit, *in Coo*, *postea eodem loco prælatum est Melinum:* & Galenus lib.de Comp. Med.lib.2. Athenæus lib. 15. *In compotationibus utile Rosaceum est*, *Myrtinúmque ac Melinum*, *quod etiam prodest ventriculo & Lethargicorum veterno.* DIAMYSVS à Mysi nomen habere potuit, quod est minerale notum. Collyrij Diamysios meminit Marcellus, *quod ad asperitudines oculorum.* TIPINVM & DIARICES mihi sunt incognita. Simile operculum ecce profero.

Genuæ.

Ex Peireskij schedis.

Operculum hocce erat ex lapide sive gemma non absimili Molochitæ, sed paulò obscuriori; fortè *Chlorites* sive *chlorides* Plinij, quam lib. 37. cap. 10. refert esse herbacei coloris. Collyriis asservandis virides hosce lapides seligebant, quòd hicce color sit oculorum amicus. *Antiquos*, inquit Athen. lib. 15. *in unguentorum usu fuisse curiosos & diligentes hoc est indicio, quod privatim unicuique parti corporis idonea scirent.* Adde & uniuscujusque partis varia pro variis morbis, veluti ad oculos Collyria quamplurima, qualia hæc quæ *Caij Capij Sabiniani* Myropolæ sive Pharmacopœi erant. CHLORON AD CLAR. Collyrium *Chloron* dictum à colore suo viridi, *claritudini* oculorum prospiciens. NARDINVM AD IMPETVM nomen à spica Nardi habens, cujus meminit Aëtius. Oleum quoddam Nardinum describit Mesue, nunc etiam in usu. *Nardinum*, inquit Plinius lib. 13. cap. 1. *sive Foliatum constat omphacio, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrhâ, balsamo.* DIABSORICVM AD CALIG. Collyrium ad oculorum Caliginem dissipandam, cujus mentionem facit Marcellus, ad caliginem & asperitudinem oculorum, siccámque perturbationem sine tumore, quam Xerophthalmiam Græci appellant, facit hoc Collyrium quod *Psoricum* dicitur. Item infrà, *Collyrium Diapsoricum.* CHELEDON AD CLAritudinem oculis conciliandam. Plin. lib. 25. cap. 8. *Vtuntur & per se succo Chelidoniæ in Collyriis quæ* Chelidonia *vocantur ab ea.*

Vrnamentarius.

Nemausi.

DIANAI AVG. ACIL. COCIAVI
qIRONIS LIB. T. COMMIVS
IIIIII VIR AVG. T. COMMIO
VRNAMENTAR.

Ex Guyrano.

Erudit. Guyranus in nummo Nemausensi explicandum putat Vrnamentar. pro *Ornamentario.* In Gloss. Græco-Latin. κοσμήτης Ornamentarius vocatur. Sed putarem potius nihil temerè immutandum esse, *& Vrnamentarium* nihil aliud esse quàm Vrnarum Figulum. q. est fortè p. inversum Sculptoris errore.

Vtriclarius.

Lugduni ad Insulam Barbaram, in Eccles. pavimento.

D. M. ET QVIETI. AETERNAE
C. VICTORI. . . . . TVRICIS
SIVE. QVIGVRONIS. CIVIS. LVGD.
INCORPORAT. INTER. VTRICLAR.
LVG. CONS.
QVI. VIXIT. SINE. VLLIVS. OFFEN
SA. ANN. XVIII M.... D. V.
CASTAVRINA. MATER. FILIO
VNICO. PIISSIMO. PONENDVM. CV
RAVIT. ET SVB. ASCIA. DEDICAVIT

Exscripsi.

Vtricularij seu *Vtricularij* erant Nautarum species, ita dicti ab Vtriculis sive naviculis in utris formam fabrefactis: unde sæpissime in antiquis lapidibus cum Navicularis & Lenuncularis conjunguntur. Vide *Reinesij Syntagma Inscriptionum Antiquarum, pag. 621. & 630.*

MISCEL

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO SEPTIMA,

AD MILITES, REMQVE MILITAREM PERTINENS.

ARTICVLVS I.

FRANCISCI GRAVEROLII I. V. D. & Academici Nemausensis,

MILES MISSICIVS,

Amicissimo IACOBO SPONIO *olim dicatus, núncque denuo recusus.*

ANNO *reparatæ salutis millesimo sexcentesimo sexagesimo quarto, unus ex iis qui* ποιοῦσι περὶ τὴν γῆν, *lapidem Romanum effodit è fundamentis murorum antiquorum Nemausi, qualis hodiernâ die in ædibus D. de Ioffaud Senatoris integerrimi visitur. Illum ipsum lapidem superioribus annis explicandum susceperat vir multi nominis D.G.G. Senator itidem integerrimus: sed quoniam, ut Thalmud habet Babylonicum*, comedit dactylos, projecítque foras quod in iis durum erat (*fortè quia neglexerat, utpote qui publicæ rei fecerat satis*) *hortantibus amicis,* αἰσχρὸν σιωπᾶν *etiam cum Aristotele ratus, hanc qualemcumque symbolam in lapidis Enucleatione conferre volui. Eccam.*

Nemausi.

TI. CAESARIS. DIVI. AVGVSTI. FIL.
AVGVSTI. MILES. MISSICIVS. T. IVL.
FESTVS. MILITAVIT. ANNOS. XXV. IN
LEGIONE. XVI. DECRETO. DECVRIONVM.
ACCEPIT. FRVMENTI. ML. BALNEVM.
ET. SVI. GRATVITVM. AREAM. INTER.
DVOS. TVRRES. PER. PVSONIVM.
PEREGRINVM. IIIIVIR. ET. XIVIR.
ADSIGNATAM

Prolegomena.

Militibus honestè dimissis à militia consueverant Imperatores Romani dare Veteranorum privilegia in scriptis *Arg. l. si solemnibus, 7. C. de fid. Instrumentor:* idque ad perpetuam rei memoriam; hinc nonnunquam in tabulis æneis conscribebantur, sicuti tabulis, vel encausto, vel cerusâ conscribi Edicto suo ad Florianum Præsidem indulserat Constantinus cognomento Magnus: quin etiam & in locis publicis figebantur, in Capitolio scilicet, muríſve Templorum, vel ad aras Deorum.

Quæ Veteranorum privilegia, modò præmia finitæ militiæ, ut ea vocat *Corn. Tacit. Ann. lib. 1.*

lib. 1. modò commoda militiæ aut miſſionum commoda dicebantur, ut loquuntur melioris notæ Scriptores. Dabantur autem vel ad decus, ut laudatio, armillæ, torques, corona civica, & ſimilia; vel ad utilitatem vitæque εὔροιαν, ut prædium, bina aut ſingula paria boüm, frumentum, balneúmve; verùm ſæpè ſæpius ad utilitatem concedebantur, idque dubio procul duabus potiſſimum de cauſis; tum *ne aut ætate, aut inopiâ ſollicitari ad res novas poſſent, ut ait Sueton. in Auguſto cap.* 49. tum, ut quoniam Veteranorum *corpora addicta atque obærata reipublicæ fuerant* (verbis utar Livianis) ipſi viciſſim poſt exantlatos militiæ Labores, tanquam hieronicæ apud Græcos conſtitutis è Republicâ vectigalibus perpetuâ vitâ fruerentur.

Primus demum hæc præmia inſtituit idem Auguſtus, teſte Suetonio ibid. his verbis. *Quidquid ubique militum eſſet, ad certam ſtipendiorum præmiorúmque formulam adſtrinxit; definitis, pro gradu cujuſque & temporibus militiæ & commodis miſſionum, &c. utque perpetuò ac ſine difficultate ſumptus ad tuendos eos, proſequendóſque ſuppeteret, ærarium militare cum vectigalibus novis inſtituit.*

His ita præmiſſis ſequitur lapidis

Ἐξήγησις.

Ti. Cæsaris. divi. Avgvsti. fil. Avgvsti. Hîc duo notanda veniunt. 1. Quòd Imperante Tiberio privilegia, de quibus impræſentiarum agitur, Iulio Feſto conceſſa fuerunt, quod facit ad συγχρονισμόν. 2. Quòd in hac noſtra inſcriptione, ſicut in omnibus ferè Tiberij numiſmatis, ut videre eſt *apud Occonem*, & paſſim alibi, Divi Avg. filivs Avg. (nimirum per adoptionem) Tiberius ſoleat indigitari. Cæterùm Auguſti filius Auguſtus dicitur, tum honoris causâ ob Imperatoriam Majeſtatem ampliore, quàm Cæſaris, cognomine; tum quia Romanis mos erat aſſumere nomen patris adoptivi; ἔθος γὰρ ῥωμαίοις τοὺς θετοὺς τὰ τῶν θεμένων ὀνόματα ἐπιλαμβάνειν. Appian. lib. 3. de bell. civil. His adjice quòd ex ſententia Caroli Sigonij de nomin. Roman. *quoties* TI. *in antiquis marmoribus invenitur, ſemper Tiberius denotetur.* Ideóque inter ea prænomina, quæ duabus notantur literis, Tiberius numeratur apud *Plutarchum quæſt.* 103. ſi pro τὸν βέῤῥιον, cum Italiæ ocello legas Τιβέριον, prout ſubjecta materia & genuinus authoris ſenſus poſtulant.

Miles Missicivs. Idem ac Veteranus miles, ſiquidem Romanis, teſte *Suida* Veteranus dicitur qui militiâ dimiſſus eſt poſt confecta legitima ſtipendia, βετερανὸς, ait ille, παρὰ ῥωμαίοις ὁ ἀπολυθεὶς τῆς στρατείας, ἐπὶ εἰκοσαέτειαν ἢ ἐλεύθερον. Missicivs autem, ſive Miſſitius, cujus juſta miſſio viſa fuerat; quod hîc non de miſſione cauſariâ, quâ quis ob vitium corporis, aut morbum, tanquam inutilis militiæ factus mittebatur; ſed de honeſtâ miſſione intellige, quæ peditibus dabatur vicena ſtipendia meritis; quippe militaverat annos 25. Iulius Feſtus miles noſter Miſſicius

Cæterùm eò rarius eſſe hoc marmor noſtrum animadvertendum eſt, quò *miſſiones Veteranorum rariſſimas feciſſe Tiberium, ex ſenio mortem, ex morte compendium captantem, aſſerit Suetón. in eius vita c.*48. Hinc eſt quòd eodem ſub Imperatore querātur milites Veterani apud *Cornel. Tacit. annal. lib.* 1. (modò) *ne dimiſſis quidem finem eſſe militiæ:* (modò) *tricena aut quadragena ſtipendia ſenes tolerare.* Quod inexplebilem eius avaritiam arguebat, quaſi enim exhauſtus & egens eſſet, commoda Veteranorum, ut ſubdolæ mentis erat, ſemper differebat: quamobrem plenæ miſſionis præmia expectare cogebantur ſub vexillis, quaſi non ſtatim repræſentari poſſent è Republica.

T. Ivl. Festvs. fortè Titus Iulius Feſtus, ut plerique putant; imo, ut mea ferebat ſententia, Iulius Feſtus è bello ſuperſtes: quamvis enim (præterquam quòd ferè omnibus Romanis illud conveniat, ut tribus nominibus inſcribantur) litera T. in notis Antiquorum, ut Romanorum marmora teſtimonio ſunt, Titum, Titium aut Tullium ſignificet; militis tamen nomini appoſita ipſum è bello ſuperſtitem eſſe deſignabat, ſicuti & litera Θ (quæ initium eſt vocis θάνατος i. e. mors) militem in bello occubuiſſe ſubindicabat: quod certo certius eſſe quiſnam adeò in re antiquariâ hoſpes, obſecro, ut neſciat? Conſulendi *Probus in not. Iſidorus origin. lib.* 1. *cap.* 23. *Bungus de num.* ccc. *in numeror. myſter. Laurentius in Amalth. Onomaſt. Alexander ab Alexandro genial. dier. lib.* 3. *cap.* 5. *& Boldonius Epigraph. lib.* 3. *ſect.* 8. ut ſexcentos alios omittam. Conjecturam autem noſtram augebat, Inſcriptio antiqua, quam exhibeo, qualis viſitur in ædibus præfati viri doctiſſimi & nunquam ſatis laudati D. Gaillardi Guyrani.

Nemauſi.

Nemausi.

EX DEC.
DECVRION.
AR. DAT. IVL.
FESTO. PER.
PVSO. PEREGR.

Vbi ipsemet Miles noster Missicius Iulius Festus sine alio adjecto vocatur; quanquam & in alio, qui ibidem visitur, Romano lapide T. Iul. Festus inscribatur. Sed tu, amicissime Sponi, me pridem monuisti videri tibi omnino T. *Titum* esse explicandum, illósque errasse Autores qui T. superstitis Militis notam esse asseruerunt, Téque in tuis Miscellaneis demonstraturum hanc vitæ notam V. non verò T. charactere Antiquos expressisse. Quam fidei tuæ solutionem avidè expecto, interímque iudicium suspendo.

MILITAVIT. ANNOS. XXV. Expectavítque sub vexillis missionis suæ commoda per quinquennium, utpote qui vicena & quinque stipendia toleraverat; stipendij enim annus vigesimus militiæ finem attulerat: quâ de causâ ita res se habuerit, saltem verisimiliter, satis supérque aperui in *verb. Miles Missicius*, §. 1.

IN. LEGIONE. XVI. cùm duæ dumtaxat sedecenarij numeri Legiones fuerint apud Romanos, quarum altera Valeria, alia Flavia, cognomento erant; prioris hîc mentionem fieri nemo est qui mecum non sentiat, non autem Legionis Flaviæ, ut putavit vir doctissimus: tum quia Legio Valeria in Germania superiori à Cæsare constituta fuerat, Flavia verò in Syria; quandoque etiam & Gallica dicebatur: tum quia Legio Flavia una erat ex his quinque Legionibus quæ, longè post tempora Tiberij Imperatoris, à Flavio Vespasiano (unde nomen desumpsit) antiquis Legionibus additæ fuerant:

Ornari res ipsa negat, contenta doceri.

DECRETO DECVRIONVM. Nimirum colonicorum sive coloniarium: erat enim Nemausis colonia Romana.

ACCEPIT FRVMENTI. Decuriones, cùm rei frumentariæ curam gererent ex *l. non debere*, 8. *ff. ad municipal.* aliquot tritici hordeíve modios Veteranis dare poterant in vim Legis Appuleiæ; nec ex tabellâ cum recitabatur illorum decretum, tanquam ambitiosum, sive in gratiam alicujus factum, rescindebatur.

M L. i. e. modios quinquaginta; sic ex Lege Valentiniani & Valentis Impp. (quot *extat* 8. *lib.* 7. *Cod. Theod. tit.* 20.) qui honestas missiones sive Causarias consecuti erant, modò ex protectore dimissi non fuissent aut protectoriâ dignitate honorati, quinquaginta modios utriusque frugis, quasi σιτηρέσιον, accipiebant.

BALNEVM. Militi Missicio datur balneum in levamen laborum quos per 25. annos militiæ suæ exantlaverat, ἴσασι γὰρ καὶ λουτρὰ ἄκη πόνων παντοίων, ut ait Athen. Hinc *lib.* 1. *diphnosoph.* θυμῆρες κρατὴρ, i. e. καταθύμιον ὕδωρ *vocat Homer. Odyss.* x. Conceditur & Militi Missicio balneum in monumentum belli, quod tam diu támque strenuè gesserat. In utramque sententiam abit *Artemidor. lib.* 1. *oneirocr. cap.* 66. *hisce verbis:* ἀλλὰ ἢ πόλεμον καταστρεψάμενοι, ἢ μεγάλου παυσάμενοι πόνου λούοντο: ἦν οὖν αὐτοῖς ὑπόμνημα πόνου ἢ πολέμου τὸ βαλανεῖον, καὶ αὐτὸ τὸ λούεσθαι, i. e. *sed aut è bello reversi, aut à magno labore cessantes lavarentur: Erat igitur eis balneum laboris aut belli monumentum, sicut & ipsum lavari.*

ET SUI. pro suis. Cæterùm nota quòd immunitates, quæ jure communi personam non transgrediuntur, *hæredibus ideò non relinquebantur. l.* 1. §. 1. *ff. de iur. immunitat.* nec ad liberos spectabant juxta *Papinianum in l.* 8. §. 2. *ff. de vacat. & excusat. muner.* nisi expresse generi posterisque concessæ fuissent, ut apertè deciditur *in d. l.* 1. §. *ult. & l.* 4. *ff. eod.*

GRATVITVM. Qui in balneis publicis lavabantur, Balneatori solvebant quadrantem;

Quod pueri nôrunt, nisi qui nondum ære lavantur.

Hinc balneum *res quadrantaria* dicitur apud *Senecam in Epistolis ad Lucilium.* Gratis autem & sine mercede ut lavaretur, Iul. Festo concesserant Decuriones: balneum enim pro lavatione frequenter usurpatur: atque illud ipsum est quod indicat vox (gratuitum) quo sensu Agrippam 170. balnea gratuita, cùm Ædilis esset, populo Romano præbuisse; *ait Plinius* alicubi; sic Augustum Imp. Faustúmque Syllæ filium, βαλανεῖα, τάτε λουτρὰ καὶ ἔλαιον

ἔλαιον προῖκα (i. e. gratuita) itidem præbuiſſe obſervat *Dio Caſſius hiſt. Rom. lib. cùm 37. tum 49.* quanquam aſſeri etiam poſſit ædificatum fuiſſe Iulio Feſto balneum intra privatos parietes quòd quoniam domi ſuæ haberet, ibidémque gratuitò, & ſine mercede lavaretur, aut quia impenſis Reipublicæ ædificatum eſſet decreto Decurionum, gratuitum ideò appelletur. Sic igitur duæ dari poſſunt balnei gratuiti poſitiones, quibus & tertia adjungi queat, quando nimirum quis alteri concedebat ut domi ſuæ gratuitò lavaretur; quam balnei gratuiti ſpeciem lubeat appellare in ſolo privato gratuitam lavationem, ad diſcrimen lavationis quæ in publicis balneis ſine mercede præbebatur. Hujus autem gratuitæ in ſolo privato lavationis exemplum exhibet, quæ viſitur Novariæ in Italia tractúque Tranſpadano, ſequens inſcriptio.

TERENTIA. Q. F. POSTVMINA
SIBI. ET C. VETVRI. LVCVMO
NIS. VIRI. SVI. ET. C. VETVRI. C.
F. POSTVMINI. F. SVI. NOMINE
BALINEVM. ET. LAVATIONEM
SOLO. PRIVATO. GRATVITAM
IN. PERPETVVM. DEDIT

AREAM. Locum ad ædificandum.

INTER. DVOS. TVRRES. i. e. in *meſopyrgiis*, ſive *metapyrgiis*, ut loquuntur Architectorum filij; (*in Interturrio* Latinè dixeris) Extra Pœmerium ſcilicet, ſed intra urbem; Pomerium enim neque *habitari neque arari fas erat*, & locus erat quem antiqui, Hetruſcorum more, *in condendis vrbibus inaugurato conſecrabant*, ut ait *T. Livius decad. 1. lib. 1.* Cur autem area inter duas turres militi noſtro Miſſicio fuerit aſſignata, conjectari poſſe primâ fronte credideram *ex l. devotiſſimos, C. de metal. lib. 12.* ſed quoniam & monuit, & probavit *Gothofredus* omnium Muſarum amicus & ἀνὴρ βιβλιακώτατος, *in ſuis ad Cod. Theodoſianum Commentariis*, hanc legem malè intellectam ab Interpretibus Codicis Iuſtinianei, illud factitatum fuiſſe malim honoris causâ; quamvis enim Miſſicij milites re verâ non eſſent milites, quia non actu milites, tamen pro militibus erant, noménque militiæ ſuæ retinebant. Ideóque juxta civitatum mœnia ſedes eis ſtatutas aſſeri poteſt ex Romanorum conſuetudine, cui fortè alludens *Lucanus* cecinit olim *lib. 1. de bello civili.*

Quæ ſedes erit emeritis? quæ rura dabuntur,
Quæ noſter Veteranus aret? quæ mœnia feſſis?

licèt ſecundùm vulgus Interpretum, mœnia pro coloniis metonymicῶs à Pcëta uſurpari non ignoraverim.

DVOS pro duas, ſive inſcitiâ ſive imprudentiâ Quadratariorum, hinc ex 19. *Gruteriano indice*, caſus mutatio, & genus pro numero, & plurima id genus deprehenduntur in antiquis Romanorum marmoribus.

PER. PVSONIVM. PEREGRINVM IIIIVIR. ET. XIVIR. Quartumvirum & Vndecimvirum.

ADSIGNATAM. Quæ dabatur area decreto Decurionum, eadem & aſſignabatur à IIIIviris & XIviris; erant enim agris dandis Præpoſiti.

Atque ea erant, MI SPONI, quæ tibi communicanda volueram, qui totus tuus ſum, uſúque, & fructu, & mancipio;

Si quid autem *noviſti rectius iſtis,*
Candidus imperti: ſi non his vtere mecum.

ARTICVLVS II.

Ex I. SPONII *ad Clariſſ. Graverolium Reſponſione:*

In qua Miſſiciorum Militum Inſcriptiones, & Miſſionis Formula referuntur.

Itémque de literis V *&* Θ *Milites ſuperſtites aut mortuos deſignantibus.*

Actis Viro Clariſſimo gratiis pro nitida, eruditáque Miſſicij Militis explicatione, aliquas

aliquas Inscriptiones ex itineribus meis aut aliorum schedis excerpere libuit, simúlque cum Missionis Formula hîc exhibere.

1.

Forojulij.

C. IVLIO
APOLLONI
F. APAE
MISSICIO EX
TESTAMENTO

Ex sched. Peiresk.

2.

Tragurij, vulgò Traou in Dalmat.

VIRDONIARVS
THARTONTIS F.
DOMO BITVRIX
MISSICIVS ALAE
CLAVDIAE NOVAE
T. F. I.
PAMAE SORORI

Ex Io. Lucio.

3.

Romæ.

C. CATINIVS C. F.
QVIRINA METIDIVS
MAIORINVS ADIVTOR
ANNON. LEG. XXX.
VLP. ET MISSICIVS
LEG. EIVSDEM. VIX.
ANN. LXXV TESTAMENT.
F. I. IN FR. P. III.
IN AGR. PEDES VIIII

Ex sched. Barber.

4

Romæ.

DIS MANIBVS
Q. AVRELIO Q. F.
QVIR. GALLO VSZALI
MISSVS VETERANVS
EX COH. V. PR. 7 PRISCI
V. A. LV. ET AVRELIO
SATVRNINO FRATRI CARISSI
MO Q. AVRELIVS MAXIMVS
B. M. F. ET EIS
POSTERISQVE

Exscripsi.

2. *Virdoniarus Thartontis filius.* Nomina hæc duo Gallica Patris & filij admodum barbara. *Domo*, id est, natalibus, *Biturix*, ex Gallica urbe Biturigum, quæ nunc *Bourges*. T.F.I. *Testamẽto fieri jussit.* In 4. VSZALI est patriæ nomẽ, *Vzala*, *Vsalla*, *Vsula* Africæ urbs Vticæ vicina.

5

Romæ, olim in hortis Colotij.

D . M
AVRELIVS MVCIANVS. MISSICIVS . CHR
VI.PRET.QVI VIXIT. ANIS. XXX.VIIII.MES.
VII DIES.VIIII ORA VIIII FECIT ELIA LVCIA conivgi
VIRGINIO SVO BENEMERENTI FECIT

Ex schedis Bagarrianis.

Aurelius

Aurelius Mucianus Miſſicius Cohortis ſextæ Prætoriæ in hac tabella depingitur, non veſte militari indutus, ſed ſtolâ ſive talari veſte, adſtantibus liberis duobus, ejúſque uxore Æliâ Luciâ, quæ ipſum virginis nomine donare fortè dignatur, quòd exiſtimaret eum fidem erga ſe maritalem nunquam violaſſe.

6

Romæ.

DIS MANIB. SACR.
C. VERANIO VERANO
COH. VII. ET PR.
MVNICIP. TRIDENTIN.
MIS. HONESTA
MISSIONE T. F. I.

Ex ſched. Barber.

7

Romæ.

AESCVLAPIO SACRVM
EX VOTO SVSCEPTO
MISSI HONESTA MISS.
COH. III. PR. 7. GRADIVI
Q. ROSINIVS Q. F. POL.
SEVERVS MVTINA
L. POPILIVS T. F. ANTIOCHVS
CAESARAVG.

Exſcripſi.

Hic character 7. Centuriam denotat, ut videmus in aliis Militum Inſcriptionibus. CAESARAVG. id eſt, *Cæſarauguſtanus* ex urbe Hiſpaniæ Cæſareâ Auguſtâ, quæ nunc *Saragozza.*

FORMVLA MISSIONIS MILITVM,
Ex Tabella ærea palmaris magnitudinis,

Neapoli apud Franc. Anton. Picchiati.

IMP. CAESAR. M. IVLIVS. PHILIPPVS. PIVS. FELIX. AVG.
PONTIF. MAX. TRIB. POT. IIII. COS. III. DES. P.P. PROC. ET
IMP. CAES. M. IVLIVS. PHILIPPVS. PIVS. FELIX. AVG.
PONT. MAX. TR. POT. IIII. COS. II. DESIGNAT. P. P.
IIS. QVI MILITANTES. SVNT. IN. CLASSE. PRAETOR. PHILIPPI
ANI. SEV. MISENENSE. QVE. EST. SVB. AELIO. AEMILIANO PR.
OCTONIS. ET. VICENIS. STIPENDIS. DIMISSIS. H. M.
QVORVM. NOMINA. SVBSCRIPTA. SVNT. IPSIS. FILISQVE EORVM.
QVOS. SVSCEPERINT. EX MVLIERIBVS. QVAS. SECVM. CONCESSA
CONSVETVDINE. VIXISSE. PROBATE. SINT. CIVITATEM. ROMA
NAM. DEDERVNT. ET. CONVB. CVM. ISDEM. QVAS. TVNC. SE

CVM. HABVISSENT. CVM. EST. CIVITAS. IIS. DATA. AVT. SI. QVI
TVNC. NON. HABVISSENT. CVM. IIS. QVAS. POSTEA. VXORES. DV
XISSENT. DVMTAXAT. SINGVLIS. SINGVLAS. AD V. KAL. IAN.
IMP. M. IVLIO. PHILIPPO. PIO. FELICE. AVG. COS. DES. III
ET IMP. M. IVLIO. PHILIPPO PIO. FEL. AVG. COS. II. DES. COS.
EX. OPTIONE
T. FL. T. FIL. ALEXANDRO. N. ITAL. D. MISEN. ET MARC.
PROCVLAE VX. EI. ET MARC. ALEXANDRO ET FL. MARCO ET
VLP. SABINO AVREL. FAVSTAE. FIL. EIVS
DESCRIPT. ET RECOGNIT. EX. TABVLA. AENEA. QVAE. FIX. EST. ROMAE
IN. MVRO. POST. TEMPLVM. DIVI. AVG. AD. MINERVAM

Ex Bellorij Veſtig. Antiq. Rom.

Ecce eam integram sine abbreviationibus.

Imperator Cæsar Marcus Iulius Philippus Pius Felix Augustus Pontifex Maximus Tribunitiæ potestatis quartùm, Consul tertiùm designatus, Pater Patriæ, Proconsul, & Imperator Cæsar Marcus Iulius Pius Philippus Pius Felix Augustus, Pontifex Maximus, Tribunitiæ potestatis quartùm, Consul secundùm designatus, Pater Patriæ, iis qui militantes sunt in Classe Prætoria Philippiani seu Misenense, quæ est sub Ælio Æmiliano Prætore, octonis & vicenis stipendiis dimissis Hac Missione, quorum nomina subscripta sunt, ipsis filiisque eorum quos susceperunt ex mulieribus quas secum concessâ consuetudine vixisse probatæ sint, civitatem Romanam dederunt & connubium cum iisdem quas tum secum habuissent cùm est civitas iis data, aut si qui tunc non habuissent, cum iis quas postea uxores duxissent, duntaxat singulis singulas ad quinto Calendas Ianuarias, Marco Iulio Philippo Pio Felice Augusto Consule secundùm designato tertiùm, & Imperatore Marco Iulio Philippo Pio Felice Augusto Consule secundùm designato, Consulibus: Ex Optione Tito Flavio Titi filio Alexandro Natione Italo Domo Misenis, & Marciæ Proculæ uxori eius, & Marco Alexandro, & Flavio Marco & Vlpio Sabino, Aureliæ Faustæ filiis eius. Descriptum & recognitum ex tabula ænea quæ fixa est Romæ in muro post Templum Divi Augusti ad Minervam.

Adest & alia similis Inscriptio Missionis Militum apud Gruterum pag. DLXXIII. cujus archetypum vidi in Bibliotheca Barberina, in duabus æneis tabellis conjunctis instar duplicis folij alicujus libri ex utraque parte scriptis. In qua corrigenda quædam veniunt, & præsertim L A D E S T I N. tribus vicibus repetitum, pro quo reponendum I A D E S T I N. hoc est *Iadestini* civis ex urbe Iadera: & MAXIMI pro MI MI. Sequuntur & apud Gruterum quatuor aut quinque Inscriptiones, quæ eandem Missionis formulam exhibent: omnésque in tabellis æneis, ne fortè chartæ commissas, milites eas aut perderent faciliùs, aut detererent citiùs. Harum verò Missionum Archetypa ad Deorum Templa reponebantur, ne falsis tabellis Reipublicæ fraus fieret, qualis hæc muro Templi Divi Augusti ad Minervam affixa, exscripta & recognita ad usum Titi Flavij Alexandri Natione Itali honestâ missione cum tota familia missi.

DE LITTERIS Θ. *ET* T. *SIVE POTIVS* V.

In designandis mortuis aut superstitibus.

In Militum defunctorum nominibus Θ, *superstitum à prælio* T *literam adscripsisse veteres* tradit Isidorus, origin. lib.1. c.3. De priori non est dubium, unde Persius Sat. 4.

Et potis es vitio nigrum præfigere Thetà.

De litera T controvertitur. Reponit enim Lipsius apud Isidorum V, quæ prima est in voce *Vivus*. At Reinesio magis placet Υ quæ prima in voce ὑγιὴς *sanus*. Variar. Lect. cap.7. lib.1. suæque sententiæ confirmandæ causâ Galeni locum affert: Comm.1.ad 3.Epid. ἐπὶ δὲ τελευτῇ τοῖς μὲν σωθεῖσιν Υ προγέγραπται τὴν ὑγείαν σημαῖνον. Τοῖς δὲ ἀποθανοῦσι τὸ Θ, καὶ τοῦτο δηλονότι τὸν θάνατον ἐνδεικνύμενον. Id est, *In fine* sc. notarum, *servatis*, sive superstitibus Υ *adscripta est, quæ salutem significat: mortuis autem* Θ: *& hæc videlicet mortem indicat*. Vnde si quando exscripserant lapidarij hoc in casu literam V idem esse contendit ac Υ. Sæpè enim unam pro altera exarare solebant, ut observo in marmore Salonæ DECIMIYS SECYNDINYS, &c. pro DECIMIVS SECVNDINVS. Rejiciendam ergo T literam in superstitibus militibus designandis, & V sive Υ reponendum, Cl. Reinesij rationibus, ut & horum lapidum auctoritate adductus concludo.

1

Romæ.

V. BABBIA Ɔ. L. ASIA
V. C. BABBIVS Ɔ. L. REGILLVS
Θ. Q. PLOTIVS Q. L. NICEPOR.
V. Q. PLOTIVS Q. L. ANTEROS
V. Q. PLOTIVS Q. L. FELIX

Exscripsi.

2

Lugduni Convenarum, quod nunc S. Bertrand, in æde D. Iustæ.

V. C. IVLIVS EROTIS
L. ATTICVS
Θ. IVLIA EROTIS LIBERT.
SALVIOLA
Θ. C. IVLIVS ATTICI F. VICTOR
ANN. XVIII

Ex Oihenart notitia Vasconiæ.

Denotatur itaque hac prima Inscriptione, ex quinque illis Libertis Libertabúsque, duos

 priores,

priores, duóſve poſtremos vivos fuiſſe, tertium verò mortuum cùm lapis ſculpebatur. In altera verò primum vivum fuiſſe, duos poſtremos defunctos. Ecce alios lapides.

3.

Romæ.

L. MENENIVS Ɔ. L.	Θ. L. VETTIVS L. L.
DEMETRIVS	PAMPHILVS
VETTIA L. L.	L. MENENIVS L. L.
HILARA	STAPHIO
Θ. CALPVRNIA	L. MENENIVS L. L.
M. Ɔ. L. SYRISC.	ANTIOCHVS
Θ. CALPVRNIA	IN AG. P. X
M. L. SODIA	
IN FR. P. XIII	

Ex D. Fabretty.

4.

Florentiæ, In villa Strozzi.

V. QVARTIO
TEXTOR IIIVIR
QVAESTOR TRIB.

Ex ſched: Barber.

5.

Florentiæ, In horto March. Richardi.

Θ. L. APPVLEI
EVPORI

Exſcripſi.

6.

Romæ.

N. BALONIVS FAVSTVS
Θ. BALONIAE N. L.
SECVNDAE VIX. AN. XXVI
N. BALONIO DARDANO

Exſcripſi.

7.

Romæ, in villa Matthæi.

SEX AVONIVS SEX. L.
PAMPHILVS
SEX AVONIVS SEX F.
RVFVS VIXIT A. XIV
AVONIA SEX. L. MOSCHIS
V. AVONIVS. EROS L.
V. SEX AVONIVS PHILEROS

Exſcripſi.

T verò hac ſignificatione uſurpatum reperiſſe me non memini, ſed tantùm ſignificaſſe *Titi* prænomen, vel *Teſtamentum*, vel aliud quid. Errat ergo Scaliger multiſcius quidem, ſed ut fert humana conditio, non omniſcius, qui putavit in Indicibus Gruterianis à ſe compoſitis, Literam illam unicam V quæ ſæpiſſime in monumentis illis à Grutero editis occurrit eſſe virorum & mulierum prænomen. Alicubi enim integrum reperiretur: nec aliis prænominibus adjungeretur: quanquam enim Romani duo habuerint aliquando prænomina, id tamen perrarum fuit, nec ita facile fuiſſet ex quinque nominatis Perſonis ut in priori marmore, quatuor illud rarum prænomen ſortitas eſſe. Adde quòd litera Θ quæ in eundem eſt uſum, prænomen eſſe non poteſt. At de illa ὁ πάνυ ne gry quidem, quanquam paſſim in lapidibus obſervetur: quod oculatiſſimum virum non advertiſſe miror. Reperi & ſequentem Inſcriptionem quæ Lipſio favet, qui V appoſitum

positum fuisse vult: quia prima esset litera in voce VIVVS, vel ut habet lapis, in voce VIVIT, quæ hîc præfigitur.

8.

Romæ, in villa Matthæi.

VIVIT M. VETTIVS M. L. SVRVS
ET VETTIAE M. L. CALLISTENI
VIVIT MVLIERI MEAE M...
ET MEIS EM........
MONVMENT. AVRELIA....

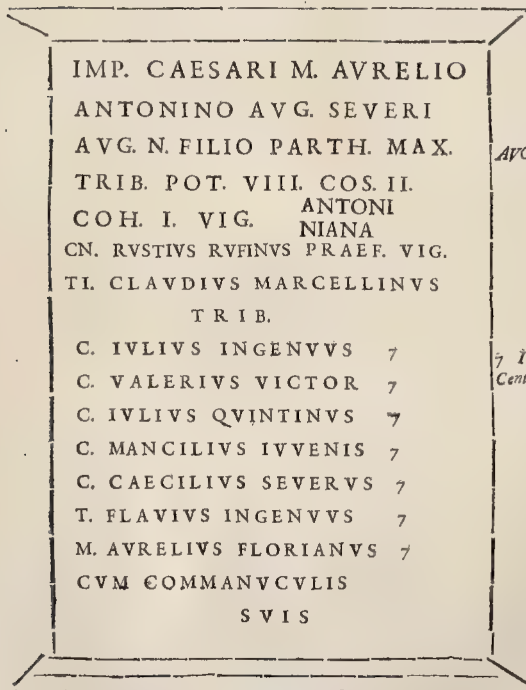
Exscripsi.

Ex his autem omnibus Marmoribus observo non solùm militibus è bello superstitibus aut defunctis Literas has V.Θ. apponi solitas fuisse, vitæ, mortísque indices, sed quibusvis aliis cujuscunque sortis hominibus: istúdque factitatum fuisse tum in monumentis in plurium gratiam comparatis, ubi eorum quorum monumenti jus erat, aliqui defuncti essent, alij verò superstites, tum in quocunque alio publico opere, cui fundando plures concurrerant partim vivi, partim jam mortui.

ARTICVLVS III.

ARA A CENTVRIONIBVS ET MILITIBVS M. Aurelio Antonino (Caracallæ) dicata.

Romæ, in horto ædium Barberinarum.

AVGusti Nostri

7 Id est Centurio.

Exscripsi.

A latere illius Aræ hæc Militum nomina ſcripta ſunt.

7 INGENV I	LEVCONI RESTVT E	AGELLI REDDIT E
Q. VALERI OPTAT E	IVLI SABIN E	ANISI FAO R
Q. IVLI IVLIAN E	EGNATI EVTYCHIAN E	MHNTHI HIPPOCRATE S
OPT. RVTILI CLEMEN S	BRVTTI PRISC E	IVLI MAXIM E
TES. CASSI PRIMILL E	AELI ARTEMA S	VALERI CVPIT E
.RT. LABERI CELE R	IVLI LINDA E	CVRI PA....ST E
ST. CAMERI BASS E	CAECILI SEDAT E	SINATRONI PAVLIN E
ALEADONI SATVRNIN E	VALERI VICTORIN E	NATERI FELI X
IVLI SATVRNIN E	TRASI SECVND E	VEGETI FIRM E
VALERI FELI X	MAGNI FELI X	TRVTTEI SEVER E
MARI EXPEDIT E	SERGI PAVLV S	CALPVRNI ACHILLE V
VALERI CRESCENTIAN.	DOMITI VICTO R	MESSI ALEXANDE R
CALPVRNI FELICISSIM.	ALEDI QVINTVL E	AEMILI ROMAN E
AVIDIARI EVTYCHE S	GAVLINE MARCELLINE	MARI VICTO R
SITTI VICTO R	AVRELI NISI S	TITI CLEMEN S
CINGI FELI X	EGNATI CRESCEN S	MEMMI HERME S
ACILI EVTYCHE S	QVINTI VER E	CORNELI SABIN E
NONI TIBVRT I	POMPEI VICTORIN.	TAMVDI DIONYS I
ANTONI CASSIAN E	MAXIME GETVLIC E	AEMILI PRIM E
VLPI DIONYS I	AVRELI CHARIT O	AVRELI POPIL I
AMPI SALVIAN E	PVBLICI VERN A	ALLATEDI MARCELLINE
AVIDIARI VALENTIN E	AELI PICCH A	SESENNI SEVER E
DOMITI SATVRNIN.	IVLI SATVRNIN E	BONI EVTYCHIAN E
VALERI IARIN E	AELI VICTO R	TITVRNI ROGAT E
SEI ADVENT E	AVRELI FORTVNAT E	AVDENI FELI X
ANTONI EMERIT E	FANI FELI X	LOLLI IANVAR I
LVSI AMPLIAT E	ZEVCI FELI X	SERVILI SEDAT E
AVRELI CAR E	LVSI CAST E	VARI ATILIAN E
SEPTIMI FAVST E	CASSI ATTIC E	VICERI SOLEMNI S
CAECILI ADIECT E	SITIVOVI MARCELL E	VENNI VER E
CERVI FIRMIN E	CORNELI VICTO R	MVNATI FIRM E
CALPVRNI SABINIAN.	DECI DECIAN E	CAELI PAVLIN E
IVLI AMAND E	MARIANI SPERAT E	CAVARI MARCELL E
PLOTI QVINTILIAN.	SEI IVST E	VERATI SABIN E
TERENTI RVFIN E	ANNI SEVER E	ACILI PVDEN S
GENICI IVSTINIAN E	FLAVI HILAR E	CLAVDI MAXIM E
AELI PHILIPP E	MVNATI AVGVSTALI S	AVRELI THEFIAN E
CLODI VICTO R	QVISIDI PAVLIN E	MARCI RESTVT E
CESTI VALEN S	CAECILI RISCINIAN E	MVSONI SOTE R
DECI VER E	PACVVI DEXTE R	CALVILI ASCLEPIADE S
PETILI DIOGA S	VETTI FELI X	TITINI PONT I

ANTONI

ANTONI FAO R
IVNI SATVRNIN.
IVNI HONORAT E
SEPTIMI PERTIC A
EVMERESI DONAT E
PETRONI FELI X
VOLOSI LICINIAN.
VALERI CRISPIN E
SERTORI GRAECIN E
IVLI VERISSIM E
SICINI PRVDEN S
PACCI PACCIAN E
DECIANE MELISS E
LICINI IVST E
POLLENTI DECEMBE R
RVTILI INGENV E
OFILI IANVAR I
MELVI DONAT E
SALVI SILVESTE R
AVILI CRESCEN S
CORNELI BASILIC E
STATI VER E
CLODI HOSPE S
ACILI CRESCEN S
VIRI CLEMEN S
ACVTI SATVRNIN E
MAGNI PRIM E
ORBI ROGAT E
FLAVI CHRESIM E
LICINI SVR A
CESENI MARTIN E
AEMILI FLACC E
VETTI VALEN S

IVLI PROCVL E
SEPTIMI FRVCT E
TERENTI REDEMPT E
VVLCEI VALEN S
LIGVVI VER E
7 VICTORIS
SS MESSORI VICTO R
OP. VALERI VICTO R
VEX. ACIDI CHREST E
TES. TVLLI ONAGE R
HT PETITI MARCELL E
VC. AVRELI MENOFANT E
ST. CAECILI IANVAR I
VLPI VICTORIN E
CASTRICI AGATHOP E
MANILI BARBAT E
HORATI HORATIAN E
AVRELI MARTIALI S
VLPI MAXIM E
BLAESI FELI X
CALPVRNI PRIMIGEN I
VLPI THEODOT E
FRONTO SOCRATE S
CAELI VIATO R
SEPTIMI IANVAR I
VISIDENI PAVLIN E
FLAVI SVRTAG E
CAMONI PRIMIGEN I
IVLI LIBERALI S
GAVINI PRIMITIV E
VALERI SECVND E
FLAVI GAIAN E
OCTAVI SEVER E
CAELI FELI X
SAVFEI THEODOR E
FLAVI PARTHENOP E
FVFICI SECVNDIN E
EGNATI IVSTIAN E

CAECILI MAXIM E
VETTI LASCIV E
SEXTI CHRYSOGON E
TREBONI TATIAN E
AVRELI SABIN E
BAEBI IVST E
HERENNI CHRESTIAN E
VENNI FRONT O
CORDI SEVERIN E
RVFONI VICTORIN E
VARI MERCVR I
MARATI FAVST E
HERENNI RVF E
PETELLI FORTVNAT E
FLAVI HASTE R
HORTENSI RVFIN E
VIBI FORTVNAT E
VALERI VITALISSIM E
IVLI LIBERALI S
DECIMI RVFIN E
QVINTILI PROCVL E
BAEBI SVCCESS E
PETRONI PERENNI S
VOLVMNI HYGIN E
IVLI DONAT E
TVTILI LE O
AEMILI ASCLEODOT E
DOMITI IVLIAN E
VVOLTI MAXIM E
IVLI SATVRNIN E
ATRI SABIN E
TITINI SECVND E
MANILI REGVL E
COMINI CAPRIOL E
VOCONI MARCELLIN E
COCCEI ATILIAN E
SVETO PAVLIN E
VENELI VER E
FARRAX IVST E
AVFIDI GEN I
LICINI MERCVR I
AVRELI HERMOGENE S
AVREL. VIATO R
IVLI SATVRNI N.

In altero latere Baſis.

7 QVINTINI
APRONI PRIMITIV E
CORN. MESTRI APRILI S
POPILI PERGAM E
TESS. VETTI TERT I
OPT. PLOTI POSTVMIN E
VEX. RENNI FELIX
[ATE
EMER. CAECILI FORTVN
CVRTI PRVDEN S
MVNATI HERME S
GEMINI FAVST E
VIC. AVRELI HERMADI O
ACCI VITALI S
SERGI SALVIAN E
EVDOCI PAVLIN E
FONTEI IANVAR I
TITI PRIMITIV E
AEMILI TEANA X
CLAVDI PROCVLEIANE
CLAVDI DIONYS I
IVLI ANDRONIS E
SATRI VERIN E
EBVRINE VERIN E
HABRENI VER E
SACCONI CANDIDIAN E
VALERI SATVRNIN E
IVLI CRISPIN E
DESSI PRIM E
SEDVLI FIRM E
TVLLI IVST E
IVLI IOVINIAN E
FLORI VRBAN E
SETINI MARCELL E
CVSPIDI PRISC E
CASSI FORTVNAT E
ARNI MARCELLIN E
PVBLICI EVTYCHE S
SEXTI EVFRO N
NONNI FORTVNAT E
CAECILI DOMITIAN E

ATTI VICTO R
FORMI ASPRENA S
FLAVI MACHO N
SEPTICI CHARIT O
NVMISI SECVND E
ABVREDI CŌGITAT E
VALERI RESTVT E
VARRENI VERECVND E
PETRONI VERIN E
MARCI SEVER E
PESCENNI FELI X
CORNELI POLLIAN E
CORNELI CALLIMORFE
GERMANI FILONIC E
MARCI IANVAR I
NOVASI SEVER E
7 IVVENIS
[ATIANE
HER. MARCANE FORTVN
CO. AEMILI BASS E
VEX. TITI SATVRNIN E
OP. TITI SECVND E
CORNELI FELICISSIM E
SITTI CHRYSERO S
GARGILI BARBAR E
IVLI CHARYM E
BLAESI PROBAT E
AEMILI VITALI S
LVTATI PHILADELFI E
SECVNDE FELI X
FANI HERODIAN E
MARTI CEION I
CLAVDI MARC E
ARRENI MARCELL E
NOVI EPHOEB E
MARI TIMO N
VITRASI ARTEM A
AEMILI OPTAT E
DECIMI QVINTIL I
AVRELI LIBERALI S

IVVENTI DECEMBE R
CALPVRNI CELE R
STAMINI SATVRNIN E
AVRELI ALEXANDE R
ALLETI PRIM E
MESSI RESTVT E
TETTI VENERAND E
AVRELI AVTYDOR E
LICINI FELICISSIM E
TITI FELI X
CLODI POMPEI E
AVRELI FAVSTIN E
TITI PAVLIN E
IANVARI FELI X
MVRRI VALERIAN E
AVRELI VICTORIN E
IVNI LAVRENT I
NONI IOVIN E
NAEVI TITIAN E
MAEVI ROGATIAN E
AVRELI SEVERIN E
SATRI LARENSI S

SEMPRONI LOLLIAN E
CORNELI PRIM E
IVLI SECVND E
PROSPERTI FIRMIAN E
FLAVI FELI X
TERENTI CORNELIAN E
CARINATI CRESCEN S
SERVILI SALVTARI S
SEMPRONI RESTVT E
ASELLI FACILI S
PAPI......
. . . .
AVRELI POSIDON I
NVMENI SEVERIN E
RVFRI RVFIN E
PETILI PAVLIN E
FABI FELI X
FONTEI VENER I
FLAVI PRISC E
ASINI ABASCANT E
ANTISTI MODESTIAN E
AELI MACRIN E
. . . .
ANTONI HONORAT E
AVRELI DIONYS I
SAVIDI MAXIM E
VANVCI RESTVT E
VALERI CAESONIC E
RVFRI SABINIANE [NES
CALPVRNI BORYSTHE
IVLI VERAN E
AVILLI PHILOMVS E
AEMILI HERME S
AVRELI ZOTICE [RE
HERMOGENES DIODO
CANINI MEGAMIX E
ANTONI APRILI S
MACCI..MENE I
CLAVD. TISINIAN E
CORNELI RVF E
PRIMISI CHRYSOGON E
IVLI ROGAT E
DOMITI SATVR E

AEMILI ORE V
CLAVDI PRIMITIV E
SALLVSTI PRISTIN E
AELI QVINTI O
CATTI SERVAND E
OCTAVI MAECILIAN E
PVMIDI FELI X
. . . . . .
VEREI SEDVCTO R
CASSI PRIVAT E
FLAVI HERMOGENE S
AVLE CRISPIN E
MARI SEVER E
SAVFEI FELI X
CRETORI NOVEMBE R
PVBLICI MACED O
IVLI PROCVL E
ACAENI CRISPINIAN E
CORNELI HERME S
PVBLICI VMIDIAN E
FAENI CLEMEN S
PETRONI FIRM E
CAECILI FORTVNAT E
VE..NI CALIST E
ANNI... VICTORIN E
CASSI PRIMITIV E
ANTISTI MARCELLIN E
AEMILI MARIN E
PAPINI SATVRNIN E
COSSVTI FEST E
GAVINI MVST E
GELLI APOLLON I
CLAVDI PLACENTIN I
EPPI VERIAN E
ANTISTI FORTI S
CASSI POLLI O
IVLI DONAT E
FVLLONI LEONA S
IVLI LVCIAN E
GAENI OPTIM E
SERVENI PROCVL E
FVLVI VALER I
AEMILI IVST E

COMINI MARCELL E
AELI HERMOGENIAN E
IVLLEI FELI X
AVRELI VARRONIAN E
DEVLTRONI VITALI S
OCTAVI CELE R
SPVRI SEVER E
NERONI MAXIMIAN E
VETTONI FELI X
VERANI RVFIN E
CAECILI VICTO R
AELI HILAR E
VITRASI ROMAN E
COCCEI ROGATIAN E
VERGILI FELI X
MATERNI VICTORIN E
LIQVIDI QVART E
AILAFIDI SEVERIN E
SEPTIENI PRISC E
CALPVRNI FAVST E
POMPEI SALLVST I
TITINI HORTENSIAN E
SABERI VICTO R
MVNATI IVSTIN E
BVCCERI TERTVLL E
AVRELI ROMAN E
IANVARI FELI X
ATILI HELIODOR E
LOLLI SEVERIN E
VERBICI VITALI S
EXTRICATE FELI X
BVCCERI QVART E
VALERI SECVNDIN E
ANCHARI IVSTIN E
VIBVLENI MERCVR I
GALERI NEPTVNALI S
VELLENI FRVCT E
GEMELLI FELICISSIM E

PISENTI AGRICOL A	MVRSI SATVRNIN E
AELI SABINIAN E	AVRELI IVCVND E
IVLI PEREGRIN E	ALLETI QVARTIN E
PETRONI SATVRNIN E	ALLETI LIBERALI S
SICINI CRESCENTIAN E	FL. IVVENET E
SEMPRONI AFRODIS I	MVSSI CRISP E
MAGVDI SVCCESS E	CAECILI DONATIAN E
OCTAVI IANVAR I	CALPVRNI IRENE V
AFRANI PRIM E	VRSENI AFRISILAN E
VALERI CRESCEN S	OCTAVI CLEMENTIAN
	CIRRI FEST E

Exſcripſi.

In Aræ Corona quam Galli Corniche *vocant*, *ſcriptum :*

DEDIC. KAL....

IMP. ANTONINO AVG. III.

COS.

In præcipua Inſcriptionis facie Antoninus Caracalla in cujus honorem erecta eſt, Conſul II notatur, quo tempore ſcilicet ſculpta eſt, hîc verò COS. III. nempe dedicata ipſo Conſulatum tertium ineunte Calendis Ianuariis.

Elegans eſt hoc marmor cujus jam primam faciem duntaxat exhibuit ex Langermanno Reineſius, ſed incorrectam. Simile etiam habet Gruterus pag. CCLXIX. 3. à Centurionibus dicatum, in quo ſeptem pariter Centurionum nomina Corhortis II. Vigilum, cum aliquot aliis Officialibus leguntur. Hîc Cohors I. Vigilum Antoniniana Antonino Severi filio (Caracallæ) Domino ſuo ac Patrono aram ſolemnem dedicat, voventibus & impenſam facientibus ſeptem hujus Cohortis Centurionibus cum ejuſdem Præfecto ac Tribuno, omnibúſque ferè Centuriarum Militibus in laterali marmoris facie utraque inſcriptis. 7 Centurionem & Centuriam deſignat, ut quibuſvis tantillum in Antiquitate verſatis notum eſt. OPT. *Optio.* TES. *Teſſerarius.* CORN. *Cornicularius.* VEX. *Vexillarius.* EMER. *Emeritus.* VIC. *Vicarius.* ST. *Stator*: quæ omnia in Antiquorum militia non infrequentia ſunt. Sed hîc perrarum Milites omnes in vocativo ſignari, quaſi vocaret eos & exercitus luſtrationem faceret Tribunus. Id præterea obſcurum videbitur quare Centuria *Ingenui* plures ac centum Milites habeat, ut & Centuria *Iuvenis*: cùm è centum Militibus Centuriæ conſtarent: cur verò Centuriæ ultimæ, *Severi*, *Flavij Ingenui*, & *Floriani* non nominentur.

Prioris difficultatis nodum ut ſolvamus ſciendum in ſingulis Centuriis fuiſſe præter juſtos centum milites gregarios, decem Decanos: decem enim militibus ſub uno tentorio degentibus, unus erat ipſis præfectus. Præterea ſicuti prima Legionis Cohors alias Cohortes numero Militum præcellebat: habebat enim teſte eodem 1105 pedites, cùm cæteræ Cohortes 555 duntaxat haberent. Ideóque Cohors I vocabatur Milliaria, aliæ verò Quinquagenariæ: ita ni fallor in illis Centuriis, plures alij Officiales eſſe poterant, veluti Optio ſive Adjutor Centurionis, Cornicularius Tribuni, Vexillarius, Teſſerarius, Medicus Cohortis, Accenſus, Stator, Beneficiarius, aliive inter Gregarios Milites recenſeri non ſoliti. Inde in primis noſtris duabus Centuriis, præter eos qui Munus aliquod habuiſſe notantur affixum ante nomen, leguntur 110 aut 111. Militum nomina, quæ, ut indicavi, Decanos ſimul cum Gregariis comprehendunt. Ad ſecundam verò difficultatem, trium nempe Centuriarum non memoratarum, fieri potuit ut duæ eſſent Aræ ſimiles, in quarum altera iſtarum Milites inſcripti forent, ut in hac quatuor priorum inſculpta ſunt.

ARTICVLVS

ARTICVLVS IV.

OFFICIA QVÆDAM MILITARIA.

Baltearius.

Romæ.

M. CRITONIVS M. F.
APOLLONIVS
MILES EX ARMAMEN
TARIO AVGVSTOR.
BALTEARIVS
FECIT SIBI ET SVIS
LIBERIS
IN FR. P. XIII. IN
AGR. P. XVIII.

Exscripsi.

Baltearius is proculdubio vocabatur qui in Armamentario Augustorum Balteorum curam habebat, sive iis conservandis, sive subministrandis, sive resarciendis, vel ornandis incumberet. Erant enim Baltei aurei, argentei, gemmati. Plin.lib.34. *Et quid hæc attinet colligere, cùm capuli Militum etiam ebore fastidito, cælentur argento, vaginæ batillis, balthei laminis crepent?* Unde Spartianus Hadriani modestiam notat, *qui sine auro balteum sumeret*, cùm tamen balteos auro gemmísque ornatos gestare solerent Duces Romani.

Beneficiarius.

Nemausi.

D. M.
VMIDII. AVITI. MILIT.
LEG. VIII. GEMIN. FELICIS
BENEFICIARI
IVNII OMVLLI CONSVLAR.
CVRAT. VITRASII. POLLION.
LEGATI AVG.

Ex Grassero.

Beneficiarij ita vocati, *quòd*, inquit Vegetius, *promoverentur Beneficio Tribunorum.* Vnde Beneficiarij Tribuni memorantur frequenter in antiquis marmoribus. Aliter Festus, *Beneficiarij Milites dicebantur, qui vacabant muneris beneficio.* Observat Reinesius ad tempora Hadriani lapidem esse referendum, cùm hujus Imperatoris ad Vitrasium Pollionem Legatum Augusti Provinciæ Lugdunensis Rescriptum legatur. Eundem Reinesium consule de Beneficiariis, Syntagm. Inscript. Antiq. pag. 524.

Caſſidarius.

Romæ.

Q. NAEVIVS MARINVS
MILES EX ARMAMENTARIO IMP.
CAESARIS DOMITIANI AVG. GERMANICI
CASSIDARIVS
VIXIT ANN. XXXX.

Ex ſched. Barber.

Caſsidarius qui in Armamentario Caſſidum curam habebat. Caſſidum autem ſive galearum, aliæ ſimplices erant, aliæ criſtis, Sphyngibus, Chimæris, hiantibus animalibus ad terrorem & ornatum inſignes. Virgil. Æneid. 7. de Turno:

Cui triplici crinita jubâ, galea alta Chimæram
Suſtinet, Ætnæos efflantem faucibus ignes.

Ecce duas Caſſides antiquas, quarum priorem ferream deauratam poſſidebat olim in Muſæo ſuo Petrus Paulus Rubens Antiquarius & Pictor celeberrimus, & ipſemet à ſe delineatam ad Peireskium miſit, ex cujus ſchedis nunc depromimus.

Prima hæc Galea non propriè criſtata, ſed foliata, hoc eſt foliis ornata, dicenda eſt. Altera Aquilâ criſtæ loco inſignis, Centauro & Delphinis præterea ornatûs causâ cælata.

Centurio.

Prope Vicentiam in baſi Statuæ Equeſtris.

Q. SERTORIVS L. F.
POB. FESTVS
CENTVR. LEG. XI.
CLAVDIAE. PIAE. FIDELIS

Ex Ioſ. Magnavacca Bononienſi.

Romæ.

DIIS MAN.
QVARTIVS IVNIVS QVAR. F. PAL.
HESPERINVS
7 COH. VI VIGIL. ET
QVARTIA TERENTIA SECVNDA
FECERVNT SIBI ET SVIS
LIBERIS
IN FR. P. XII IN A. P. XV

Ex ſched. Barb.

Centurio

Centurio & *Centenarius* Græcis Ἑκατόνταρχος dicebatur, qui *centum pedites sub uno vexillo, gubernabat*, ut ait Vegetius, sive potiùs ut ex MSS. correxit Stevechius, *Centum & decem*, ob rationem suprà allatam de decem Decanis qui decem Militibus sub uno papilione degentibus præerant. Erant autem Centuriones in una Legione sexaginta: híque ut meliùs à Militibus dignoscerentur signum habebant in galea, sive literas in cassidum cristis, teste laudato Vegetio: sed quas literas, quodve signum, non constat: fortè signum istud 7. quod Centurionis nota est, additis literis C O H. I. II. vel III. prout ille Centurio primæ, secundæ, vel tertiæ Cohortis erat.

Comitus seu Comes.

Romæ.

SEX. APVSTIO SEX. F. ESQ.
VERISSIMO NAT.
MEDVLLIA COMIT.
LEG. VI AVG. VIXIT ANNOS LX
MIL. ANN. XXVI
SEX. APVSTIVS SEX. F. ESQ.
AVCTVS
COMITVS LEG. VIII. AVG.
T. F.

Ex sched. Barber.

Romæ.

M. IVNIO M. F. VOLVMNI
ANO CAELAETRAE MIL.
COH. VI PR. 7. MACRIANI PII
MILIT. ANN. XVII MEN. VII
VIXIT ANN. LXV
M. IVNIVS M. F. MERVLATTA
COMIT. LEG. PR. MINER.
T. F.

Ex sched. Barber.

Romæ.

DIS MAN. S.
L. AVRELIO L. F. LARCIO
COMIT. LEG. III. GEM.
L. AVRELIVS PANNICVS
MIL. COH. X. PR.
H. T. F.

Ex sched. Barber.

Romæ.

Q. ASPRINIO Q. F. ASELLIO
NAT. TISIA
COM. LEG. FL. VALERIAE P. F.
MIL. ANN. XVIIII
VIX. ANN. LVIIII
Q. ASPRINIVS PARVINVS
T. F. I.

Ex sched. Barber.

Comes, inquit Mauritius lib. de re militari, *est qui Legioni aut numero Præfectus est, idémque Tribunus Militum.* Memorantur Comites rei militaris vel Tribuni in Codice Iustinian. lib. 1. Leo in Tacticis cap. 3. Κόμης δ᾽ ἐστιν ὁ τοῦ ἑνὸς τάγματος, ἤτοι βάνδου ἀφηγούμενος, *Comes autem, est unius Ordinis seu Bandi Ductor.* Vide Erud. Du-Cange Glossarium mediæ Latinit. in voce *Comes*, & *Comitus*, ubi eosdem esse censet ac Centuriones. *Medullia* sive *Medullius* Augusti patria, Mons est Hispaniæ Tarraconensis Orosio. 2. *Celetrum* Macedoniæ oppidum Livio.

Commanipularis, Commanipulus.

Romæ, in villa Iustiniani.

D. M. L. PLENATI
L. F. QVIR. SENILI
SOLVA MIL. COH. IV.
PR. 7. TREBELLI V. AN.
XXV MIL. A. VI M. VI
TESTAMENTO
FIERI MANDAVIT
PER HEREDES

AELIVM RESTITVTVM
COMMANVPVLAREM
SVVM ET L. PLENATIVM
VALENTEM FRATREM SVVM

Commanipularis idem qui Vegetio *Contubernalis*, & Spartiano *Commanupularis* & *Commanipulo*, Miles qui in eodem contubernio ſub uno Decano erat; militabátque: *Commanuculus* in Ara ſuperiùs à Centurionibus & Militibus dicatâ. *Solva* hujus Militis patria nominatur in notitia Imperij, idem ac Solvenſe oppidum apud Noricos Plinio lib. 3. c. 24.

Doctor Sagittarius.
Romæ.

D M
T. FLAVIO EXPEDITO
DOCTORI SAGITTAR.
FLAVIA EVPHROSINE
ET ATTICA FILIAE
PATRI B. M.

Doctor Sagittarius fortè qui Milites in ſagittandi arte edocebat, ſicut in lapide apud Reineſium pag. 650. Pompeius quidam Phrixus *Doctor Librarius* nuncùpatur, ubi Reineſius nimis temerariè, *Structor Librarius* reponendum eſſe cenſet, eo quòd inepta locutio videatur, & Doctores diſciplinarum ac ſcientiarum, non verò artium mechanicarum Præceptores dicantur.

Duplarius.
Romæ.

Q. VAESIO Q. F. PAL. NIGERIANO
MIL. COH. V. PR. 7. VERI MILIT.
LEG. X̄ GEMIN. DVPLAR.
STIPEN. ✱ ĪĪ ANN. XVI
VIXIT ANN. LXV M. VI
L. VAESIVS L. F. PAL. MACER
T. F. C.

Ex ſched. Barber. *Romæ.*

Romæ.

DIS MANIBVS
SEX. RVLLIO SEX. F.
SERGIA
MASONIANO
VETERANO
SEX. RVLLIVS
SEX. F. Q. N. AVCTVS
MILES DVPL. ARM.
FRATRI PIENTISSIMO
FECIT

Ex sched. Barber.

Romæ.

DIS MANIBVS
T. AELIVS T. F. POP. HEDISCVS
MIL. DVPLAR. ARMATVR. VIXIT
ANN. XXIIX M. VII D. XXV
MIL. ANN. XIX. NAT. SYR. SVPER.
FEC. SIBI ET LIBERTIS
LIBERTAB. QVE EORVM
IN FR. P. XI IN AGR. PEDES XVI

Ex sched. Barber.

Armaturæ Duplares, inquit Vegetius lib. 2. cap. 7. *quæ binas consequuntur annonas, simplares, quæ singulas.* Hinc *Duplares* & *Duplices* huic Autori Milites dicuntur, *Duplicarij* Livio, & *Duplarij* in antiquis lapidibus: διδραχμοπολῖται Polluci vocati, quòd duos denarios virtutis nimirum causâ mererent, cùm unus esset stipendium Militis diurnum. Id confirmat prima Inscriptio in qua *Quintus Væsius Quinti filius Palatinâ* Tribu *Nigerianus*, *Miles Cohortis Quintæ Prætoriæ Centuriâ Veri, militavit in Legione Decima Gemina Duplarius stipendio denariorum duorum Annis sedecim.*

Eques Singularis.

Romæ.

T. AVR. FELICI
EQ. SING. AVG. TVR.
VLPI VICTORIS
NAT. CANONEFAS
V. A. XXVIII M. II. D. X.
T. AVR. VERAX VIX.
H. AMICO OPTIMO F. C.

Exscripsi.

Romæ.

D. M.
P. AVLINIVS ABENTI
NVS EQ. S. DN. NN.
VIX. ANN. XXXVIII M.
ANN. XVIII T. RVFINI
NIGER.... IVL. SEVERI
NVS B. ET VETTIVS
MARTINVS SING.
B. M. F.

Exscripsi.

Romæ.

D. M.
IVLIO ISARGVRO
LIBERTO VIXIT
ANN. XXXV.
T. F. L. RVFINVS
EQ. SING. AVG.
TVR. GAI LEPIDINI
AMICO B. ME.

Exscripsi.

Romæ.

D. M.
T. AVREL. SATVRNINO
EQ. SING. AVG. TVRM. AELI
CRISPI NAT. PAN N. VIX. AN.
XXX MIL. AN. XI T. FLAVIVS
MARCELLINVS SIGNIF. HER.
ET T. AVR. SECVNDINVS
SEC. HER. AMIC. OPTIM.
FACIENDVM CVRAVER.

Exscripsi.

Equites Singulares Augusti dicebantur qui ad ejus custodiam selecti erant, similes iis

trecentis quos ſibi corporis cuſtodes ſelegerat Romulus, ut notat Salmaſius lib. de re militari Romanorum. Illos Hadriani & ſequentium Imperatorum ætas *Singulares Imperatoris* aut *Prætorianos* vocabat, poſterior verò *Domeſticos* & *Protectores*.

Equo publico honorati.

Comoræ in Hungaria.

D. M.
M. VAL. VALERIANO LEG. IIII. FL. VIXIT AN. XLII.
ET M. VAL. VLPIO EQ. PVB. FIL. VIXIT AN.
VIII SIM. CONDITIS VLPIA PARATIANE
MARITO ET VLPIA VALERIA FILIA
HEREDES T. S.

Ex Itiner. Eduard. Brouvn Angli.

Romæ.

DIS MANIB.
L. OGVLNIO C. F. ARN. VELO.
EQVO PVBLICO PRAEFECTO
TVRM. ALAE. II LEG. I. MINER.
VIXIT ANN. LIIX MENS. VII
D. XVIIII EX TESTAMENTO
M. OGVLNIVS L. F. ARN. AVCTVS
EQ. ROM. PATRI OPTIMO
PONE. CVRAVIT H. M. D. M. A.
IN FRONTE PED. XIII
IN AGRO PEDES XVI
H. MONVM. VSTRINVM APPLIC.
NON LICET

Ex ſched. Barber.

Novioduni, vulgò Nions *in Helvetia.*

D. IVL. L. F. VOL. RIPANO CAPITONI BASSIANO
EQVO PVBLICO HONORATO PRAEFECTO FABRVM
TRIB. MIL. COH. I. GAL. IVL. BROCCHVS
VALER. BASSVS FILIO

Ex Iacobo Flournoy Genev.

Equo publico honorari dicebatur Miles, cui Equus publicis impenſis alebatur, ut jam

dixi

dixi ad Inscriptionem sect. tertiæ, num. XXVI. De quo consule Salmasium lib. de re militari Rom. cap. 21. qui *Equum publicum* vocari censebat, mirâ loquendi formula pro eo qui publico donatur Equo. Verùm pridem me monuit Antiquitatis amantissimus D. Iacobus Flournoy, sibi idem non videri ac Salmasio, & ubi *Equò publico* legitur subaudiendum honorato vel donato: quod confirmat Inscriptio superiùs pag. 115. citata, in qua *Publius Virlius Assianus*, *Equo publico*, *Sacerdos*, &c. indigitatur: ubi necessariò subintelligendum *honoratus*, alioquin ad Salmasij mentem fuisset scribendum eodem casu, *Equus publicus*. Frequentissimè autem ablativo absoluto ita utebantur, v.g. cùm Cæsares *Tribunitiâ potestate* I & II dicebantur, hoc est exornati seu donati. Verùm si correctus sit lapis apud Erud. Reinesium in Syntagm. Inscript. citatus pag. 719. in quo legitur *Caius Gadisius Calenus Equus publicus*, fatendum id locutionis genus, equidem rarò, aliquando tamen fuisse usurpatum. Vide laudatum Reines. in explicatione marmoris Classis 1 & Lipsium de Milit. Rom. lib. 1. dial. 5. Vltima Inscriptio citatur à Grutero, sed in prima linea malè legit *Valeriano*, pro VOL. RIPANO. Confirmatur correctio ex eo quòd plures alij ejusdem familiæ hujusce Voltiniæ Tribûs fuisse observentur, in aliis lapidibus à nobis ad Historiam Genevensem relatis.

Evocatus.

Romæ.

DIS MANIBVS
L. DAMARIONI L. F. ROM.
GENIANO
EVOKATO AVG. IN PRAET.
VIX. ANN. LXIII M. III D. XIII.
H. S. E.
T. FLAVIVS T. F. ROM. FELIX
FLORENTIA
VETER. AVG. N. T. VESPASIAN.
AMIC. PIISSIMO F. C.
IN FR. P. VI IN A. P. IV.

Ex sched. Barber.

Romæ.

T. MATRINIO P. F.
OVF. QVADRATO
EVOK. AVG. VIX. ANN.
XL. MILIT. ANN. XVI.
L. ANTONIVS L. F. PAL.
MARCIANVS MIL. COH.
VIIII PRAET. AMIC.
FEC.

Ex sched. Barber.

Romæ.

DIS MANIBVS
C. SALLVSTIO T. F. POMP. ABINNAEANO
NAT. TRAMPE
EVOKATO AVG. N. VIX. ANN. LXV. M. II
M. SALLVSTIVS M. F. POMP. AVCTVS
T. F.

Ex sched. Barber.

Evocati, inquit Salmasius ad Vopiscum, *Milites erant veteres, & qui è militia jam exierant, sed ad eam sponte revocabantur, Ordinum & præmiorum spe.* Ταξίαρχοι, Ordinarij *in Glossis exponuntur: eadem & Evocatum* ταξίαρχον *interpretantur.* Ordinarij dicti quia primos Ordines ducebāt. Instituere illos ceperat Augustus, teste Dione, cùm veteranos Patris contra Antonium convocavit, servavítque deinde. Hæc Legio *Evocatorum* appellata fuit, quòd missi facti à militia rursus ad eam convocarentur. In Militum Epitaphiis Tribus ferè semper designabantur, sic trium horum Militum primus notatur Romiliâ, secundus OVFentinâ

OVFentinâ, ultimus POMPtinâ tribu. Hic Natione ſive NATalibus TRAMPE. Thrambus promontorium Macedoniæ Stephano de urbibus.

Librarius.

Æmoniæ in Iſtria, quæ nunc Civita nova.

C. TOCERNI MAXIMIANI MIL. LEG. II.
ITAL. STIPENDIORVM V LIBR. COS. ANNOR. *Librario Conſulis*
XXII. MENSIVM VIII DIER. VI C.
TOCERNIVS HERMEROS PATER
FILIO KARISSIMO

Ex Erud. Fabretti ſchedis.

Librarij, inquit Vegetius lib. 2. dicti *ab eo quòd in libros referant rationes ad Milites pertinentes.* Nec abſimili notione ſumuntur ſuprà pag. 224. pro iis nempe qui computabant, calculabant, negotiorúmque rationes ſervabant. Vide Commentarium Reineſij ad Inſcript. XLIV. Claſſis Octavæ Syntagmatis Inſcript.

Miles Cohortis Prætoriæ.

Romæ.

DIS MANIBVS
L. MATRINIO G. F. QVIR.
AELIO FARSVLEIO
FELICI IVNIORI
ORIVNDO LEPTI CIVIT.
MIL. COH. IX. PRAET. 7. SERVI
MIL. ANN. XVII VIX. ANN. LIIX
L. MATRINIVS AELIVS
FARSVLEIVS FELIX
IANVARIVS
FRAT. PIISSIM. ET R. FECIT

Romæ.

DIS MANIBVS
L. LVCILIANO C. F. CLV.
PASSER. NATI. CIV.
THIRMIDA
MIL. COH. VIII PRAET.
7 VERINI MILIT. ANN.
LXXII
L. LVCILIVS L. F. CLV.
EVARIST. FEC.

Ex ſched. Barber.

Prætoriani Milites Cæſarum cuſtodiæ deſtinati paſſim noti ſunt. At *Prætoria Cohors*, inquit Feſtus, *eſt dicta quòd à Prætore non diſcedebat. Leptis* Civitas eſt Africæ: *Thermida* quæ hîc Thirmida Oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis.

Optio.

Romæ in villa Matthæi.

D. M.
L. SERTORIO SECVNDO
OPTIONI COH. I. PR. 7. RENNI
VIX. ANN. XXX. L. SERTORIVS
MARCELLVS FRATRI CARISS.
ACCEP. LOC. A BALONIO SEVERO
PINARIA ET VERNE

Exſcripſi.

Vcetiæ.

L. PORCIO L. F. VOLTIN.
IRO MILIT. LEG. AVG.
OPTIONI SIGNIFERO

Ex D. du Bourdieu.

Optiones, inquit Veget. l. 2. c. 7. *ab optando appellati, quòd antecedentibus ægritudine præpeditis, hi tanquam adoptati eorum atque Vicarij ſolent univerſa curare.* In hunc locum vide Godeſcalci Stevvechij Commentarium, & Roſini Antiquitat. Rom. lib. x. cap. vII.

Præfectus

Præfectus Cohortis Prætoriæ, & Præfectus Vigilum.

Romæ.

M. OSTORIVS M. F. ESQ. FLACCVS
PRAEFECTVS PRAET. ET PRAEFECT.
COH. VII. PRAET. ANN. IIII. V. F.
SIBI ET OSTORIAE ALBINAE AV
RELIAE VXORI CARISSIMAE ET
L. OSTORIO L. F. ESQ. MARCIANO
EQ. ROM. NEP. SVO PIISSIMO
ET OSTORIAE MARCIANAE FIL.
CVM Q. VIX. ANN. XX. M. IIII. D. VI.
HS. S.
IN FR. PED. XIV. IN AGR. PED. XX.

Ex sched. Card. Barb.

Romæ.

M. AVRELIO M. F.
SEVERIANO
TORQVATO
PRAEF. VIG. ET
X VIR. STLITIBVS
IVDICANDIS
AVRELIA CAE
SONIA CONIVGI
PIISSIMO FECIT

Ex sched. Barber.

Præfectus Cohortis in Ara superiùs à Militibus dicata nominatur ante Tribunum: & sanè non contemnendum fuit Militare Officium, quo ut & Præfecturâ Prætorij ornatus erat *Marcus* iste *Ostorius Flaccus Esquilinâ* Tribu.

Primopilus.

Romæ.

Q. NVMENIO Q. F Q. N.
OVF. CALVO LATINO
PRIMOPILO LEG. MINER.
MILIT. ANN. XXVI
VIX. ANN. XLII
NVMENIA VIVANIA
MATER F. C.
IN FR. PED. XIII. S.
IN AGR. PED. XVIII

Ex sched. Barber.

Primopilus, *Primipilus*, sive *Centurio primi pili*, seu primi ordinis, dicebatur qui Triariorum Manipulo in prima Cohorte præerat, reliquósque omnes Centuriones dignitate anteibat, de quo consulesis varios qui de re Militari scripsere Autores.

Sagarius.

Romæ.

SEX. NAEVIVS RVFVS
MILES COH. VII VIG. SAGARIVS
VIXIT ANN. LVIII M. VIII

Ex sched. Barberin.

Sagum, veſtimentum Militare, quod armis ſuperinduebant, teſte Strabone & aliis. *Sagarius* Sagorum Sartor & Mercator. *Hæc enim erat cura præcipua*, inquit *Vegetius*, *ut quicquid exercitui neceſſarium videbatur, nunquam deeſſet in caſtris.*

Signifer.

Taurinis.

Q. COELIVS Q. F.
MILES LEG. VIII
SIGNIFER OB
VIRTVTES
TORQVIBVS
ARMILLIS
EST DECORATVS

Ex Guichenon. Hiſt. Sabaud.

In pago Monpezat, Provinciæ.

A. IVLIVS SATVRNINVS
SIGNIFER LEG. X.
GEM. P. F. IIII VIR. CL.
A. VIVVS FECIT
SIBI ET SVIS

Ex Soleriȷ Hiſt. Provinc.

Signifer qui Cohortis ſignum ferebat. Erant enim in Legione una tantùm Aquila, ſigna verò plura, totidem nempe quot Cohortes. Illorum ectypum in nummis paſſim videre eſt: baſin ſcilicet in cujus ſummitate tranſverſum lignum, in quo ſcriptus Titulus CO H. I. vel CO H. II. pro earum numero.

Simplarius & Seſquiplarius.

Romæ.

NONIVS ARVSIVS N. F.
PVPIL. PAVCAESTA NATI.
CORCYRA NIGRA
MIL. LEG. II AVG. MILIT.
ARMAT. SIMPL'AR. ANN.
XVI VIX. ANN. XXXIII
H. S. E.

Romæ, in Quirinali

T. FL. SATVRNINO SESQVI
PLICI EX NVMERO EQVIT.
SINGVLARIVM AVG. CLAVD.
VIRVNI TVRMAE MACEDONIS
MIL. AN. XXI. VIX. A. X....
FACIENDVM CVRAVER.
SEXTILIVS AMIC........

Exſcripſi.

Armaturæ *Simplares quæ ſingulas* annonas conſequuntur: Duplares quæ duplas, ut ſuprà diximus: *Seſquiplares* unam & ſemis, hoc eſt denarium unum ſemis pro diurno ſtipendio. Hi & hîc Seſquiplices dicuntur.

Speculator.

Romæ, in Palatio Iuſtiniani.

D. M.
M. AVR. VRSI SPE
CVLATOR. COH. IIII
PR. PV. PERVINCIVS
PEREGRINVS HERES
CONTIBERNALI BE
NE MERENTI FECIT

Exſcripſi.

Speculator, inquit Feſtus, *ab Exploratore hoc diſtat, quòd Speculator hoſtilia ſilentio perſpicit, Explorator parata clamore cognoſcit.*

Tubicen

Tubicen.

Romæ, in Quirinali.

D. M.
P. AELIVS AVITVS
TRAIANOPOLI
TVBICEN EQ. SING. AVG.
TVRM. AELI LVCANI
NATIONE THRAX
V. A. XXXV. MIL. A. XV.
P. AELIVS AVRELIVS
HER. ET IVLIVS MAXIMVS
DECVRIO SECVS HER. OPTIMO
AMICO FACIEND. CVRAVER.

Ex Erudit. Fabretti schedis.

Tubicines, Cornicines & Buccinatores, qui tubâ, vel ære curvò, vel buccinâ committere prælium solent. *Vegetius* l.2.c.7. Cuique Turmæ aut Manipulo sui fuere Tubicines, ut ostendit Casp. Bartholinus de Tibiis Veterum lib. 3. cap. 7. SECVS HER. videtur sculptum pro SECVNDVS.

Veteranus.

Romæ.

PRO SALVTE
L. ANTONI VETER. SABIN.
V. C. IVR. STVDI.
VOT. SOLVIT
C. ANTONIVS L. F.
CLEMENS VETER.
DED. XIIII KAL. MART.
SER. SERVIANO III ET
IVVENTIO VERO COS.

Ex sched. Barber.

De *Veteranis* fusè suprà in Missicio Milite, & passim apud Hist. Rom. Scriptores.

Vexillarius, *seu* Vexillifer.

Niciæ.

SEX. SVLPICIO CL.
SABINO VEXILL. COH. I. L.
L. F. HISCR. GRATINI I. L.
L. T. H. M. H. S.

Ex Histor. Provinc.

Vt Signum Cohortis, ita *Vexillum* Centuriæ erat. C O H. I.L.Eſt *Cohors prima Ligurum* H.M.H.S. *Hoc monumentum heredes ſequetur.* Alia quædam obſcura, quæ neſcio an rectè deſcripta. Cæterùm malè apud Reineſium Syntagm. pag.479. legiturEXTRA AVCTORITATEIS pro EXTRA AVTORATEIS.

Donatio ſepulturæ Militibus Exauthoratis, aliiſque quorum memoria infamis. Saſſinæ.

BAEBIVS GEMELLVS
SASSINAS MVNICIPIBVS SINGVLEIS
INCOLEISQVE LOCA SEPVLTVRAE D. S. P.
DAT EXTRA AVTORATEIS ET QVEI
SIBEI LAQVEO MANVS ADTVLISSENT
ET QVEI QVAESTVM SPVRCVM PROFE
SSI ESSENT SINGVLEIS IN FRONTE
P. X IN AG. P. X INTER PONTEM
Fluviolus Sapis SAPIS ET TITVLVM SVPERIOREM QVEI
EST IN FINE FVNDI FAGONIANI
IN QVEIBVS LOCIS NEMO HVMA
TVS ERIT QVI VOLET SIBI VIVOS
MONVMENTVM FACIET IN QVEIB.
LOCEIS HVMATI ERVNT EI D. T. D.T. *Id eſt Dumtaxat.*
QVI HVMATVS ERIT POSTERISQ.
EIVS MONVMENTVM FIERI LICEBIT

Ex MS. Franc. Redi Sereniſſ. Ducis Florent. Medici.

Citatur hæc ipſa Inſcriptio in Hiſtoria Saſſinenſi, ſed fracta & dimidiâ linearum parte decurtata, quæ tamen integra perlegi merebatur, cùm antiquiſſima ſit, ut conjicere licet ex antiquo ſcribendi modo EI pro I. Is autem Bæbius Gemellus pietatem ſuam teſtari voluit in eos qui aliàs ſepulchro carebant, *Extraauthoratis* nempe, ſive Exauthoratis, id eſt, qui officio aliquo præcipuè militiæ ob aliquod crimen privati fuerant: *Item iis qui ſibi laqueo manus attuliſſent, & iis qui ſpurcum quæſtum profeſſi eſſent*, hoc eſt lenonibus & meretricibus, quibus locus ſolùm concedebatur in quo monumentum ſibi facere vivi poterant. Notandum in Manuſcripto legi BAEBLIVS, ſed corrigere non dubitavi BAEBIVS: fuit enim notiſſima familia *Bæbia*, at nulla *Bæblia*. Adde quòd apud Gruterum pag. CCCXXIII. 3. citetur Inſcriptio etiam Saſſinæ, ubi mentio cujuſdam Titi Bæbij Gemellini, qui fortè ejus affinis diminutivo cognomine gaudebat. Ex *Gemello* enim fit *Gemellinus.*

Familiæ Bæbiæ ecce aliam Inſcriptionem,

Ex Corſica Genuam tranſlatam.

D. M.
C. BAEBIO MARINO
BAEBIVS MARTIALIS
ET BAEBIA PROBA
L. LIB. PATRI PIENTIS.

Ex Bocconi ſchedis.

MISCEL

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO OCTAVA.

CÆSARVM IMPERATORVMQVE INSCRIPTIONES,

Præter eas quæ sparsim in aliis Sectionibus allatæ sunt.

Iulij Cæsaris.

1

Astæ.

C. IVL. CAES. DOMITORI GALLIARVM
DICTATORI PERPETVO
TRIVMPHATORI S.P.Q. AST.
LAETITIAE ERGO ET HONORIS P.P.
L. D. D.D.

Ex Guichenon. Hist.Sabaud.

2

Astæ.

C. IVL. CAES. C. F. DE GALLIS ET
ALLOBROGIBVS TRIVMPHATORI
ASTENS.BENEFACTORI PIO INVICTO DIVO
LAETITIAE ET GRATI ANIMI ERGO
P. P. L. D. D. D.

Ex Guichenon. Hist. Sabaud.

Benefactorem suum Iulium Cæsarem hîc veneratur Civitas Astensis quæ ab eo in antiquo nummo COLOnia Iulia Asta nominatur, sive illuc coloniam deduxerit Iulius, sive Coloniæ privilegia oppido huic dederit. Non enim parvi momenti erat urbs ista, cujus in Sect. V. Geograph. mentionem facimus. L.D.D.D. *Locus datus decreto Decurionum* Statuæ sive qualicunque monumento in ejus honorem collocando.

Augusti.

1

Neapoli.

IMP. CAES. DIVI F.
AVGVSTVS PONTIFEX
MAXIMVS COS. XIIII
TRIBVNIC. POTEST. XXXII
IMP. XVI PATER PATRIAE
MVRVM TVRRESQVE
REFECIT

Ex Summontij Hist. Neap.

2

Romæ.

IMP. CAESAR DIVI F.
AVGVSTVS
PONTIFEX MAXIMVS
TRIBVNIC. POTEST. XVII
EX S. C.
TERMINOS POMERI
RESTITVENDOS CVR.

Ex sched. Card. Barb.

3

Romæ.

IMP. CAESAR DIVI F.
AVGVSTVS
PONTIF. MAXIMVS TRIB.
POTEST. XXXIV
EX S. C.
FINIBVS POMERIVM AMPLIA
VIT TER. QVE

Ex sched. Barber.

4

Romæ.

APOLLINI
IMP. CAES. DIVI F. AVGVSTVS
PONTIFEX MAXIMVS
IMP. XIIII COS. XI. TR. POT. XVI
EX STIPE QVAM POPVLVS ROMANVS
KALENDIS IANVARIIS C. MAR
CIO CENSORINO ET C. ASINIO GALLO COS.

Ex sched. Barber.

5

Prope Constantinopolim, ad ingressum Ponti Euxini, in basi Columnæ quæ vulgò Pompeij dicitur.

CAESARI AVGVSTO
E. CL. ANNIDIVS
L. F. CLA. FRONTO

Exscripsi.

Opera quædam Auguſti recenſent tres priores Inſcriptiones, MVROS Neapolitanos refectos, terminos Pomerij Romani reſtitutos, ampliatóſque. Id enim curæ Cæſarum erat. Videſis amplum ſuper hoc Commentarium Onuphrij Panvinij in ſuo Imperio Romano. In Inſcript. quarta mentio fit ſtipis quæ Calendis Ianuariis Cæſari offerebatur, hoc eſt ſtrenarum, quas ad Apollinis Statuam erigendam impenderat Auguſtus. In quinta intelligitur quàm malè hæc Columna vulgò vocetur Pompeij Columna, cùm in honorem Cæſaris Auguſti fuerit erecta, à Claudio Annidio Lucij filio Claudiâ Tribû Frontone.

Tiberij.

Iaderæ, vulgò Zara in Dalmatia.

TI. CAESAR DIVI AVG. F.
AVGVSTVS IMP. PONTIF. MAX.
TRIB. POTEST. XX. COS. III
DESIG. IIII LEG. XI
P. CORNELIO DOLABELLA
LEG. PR. PR.

Exſcripſi.

Memoratur ab Hiſtoriæ Rom. Scriptoribus Publius Cornelius Dolabella qui Cæſarianarum fuit partium, deinde Conſul cum Antonio, quíque tandem Laodiceæ obſeſſus à Caſſio ſeipſum interfecit. Hujus filius fuit ejuſdem nominis Conſul alius anno Urbis conditæ 763 & fortè nepos iſte Dolabella Legatus Auguſti Pro-Prætore. Eandem ſuprà citavimus in Sect. V. pag. 181.

Druſi Tib. filij.

Viennæ.

DRVSO CAESAR.
TIB. AVG. F. DIVI AVG.
NEPOTI DIVI IVL.
PRONEPOTI TRIB.
POTEST. II. COS. II

Exſcripſi.

Romæ.

PLEPS. VRBANA. QVINQVE. ET
TRIGINTA. TRIBVVM
DRVSO. CAESARI. TI. AVG. F.
DIVI. AVGVSTI. N.
DIVI. IVLII. PRONEPOTI
PONTIFICI. AVGVRI. SODAL. AVGVSTAL.
COS. ITERVM. TRIBVNIC. POTEST. ITER.
AERE. CONLATO

Exſcripſi.

PLEPS ſæpius ſcriptum in antiquis lapidibus pro *Plebs*. Plebs ita dicta à πλῆθος, *multitudo*, inquit Voſſius in Etymologico linguæ Lat.

Germanici.

Athenis.

GERMANICO
CAESARI TI. F. AVG. NEP.
Q. AVGVRI COS. DESIGNAT.
D. D.

Ex D. Vaillant.

Romæ.

PLEPS. VRBANA. QVINQVE. ET
TRIGINTA. TRIBVVM
GERMANICO. CAESARI
TI. AVGVSTI. F.
DIVI. AVGVSTI. N.
AVGVRI. FLAMINI. AVGVSTALI
COS. ITERVM. IMP. ITERVM
AERE. CONLATO

Exſcripſi.

De

De XXXV Tribubus Romanis vide Onuphrium Panvinium in Civitate Romana. Similis autem Inſcriptio utrique dedicatur, Druſo proprio Tiberij filio, & Germanico ejuſdem filio adoptivo: & fortè vel Statua vel aliquod aliud publicum monumentum, ad quod æs ſive pecuniam contulerat Tribuum plebs univerſa.

Claudij.

Taurinis.

IN HOC
TI. CLAVDII DRVSI F. CAES. AVG.
PONT. MAX. TRIB. POT. II. COS.
DESIGN.

Ex Guichenon Hiſt. Sab.

Baveni, in Comitatu Mediolan.

TROPHIMVS
TI. CLAVDII CAES.
AVGVSTI
GERMANICI SER.
DARIAE ET DIANAE
MEMORIAE
ET TARPEINE SACRVM

Ex ſchedis Peireſk.

IN HOC; reponendum ni fallor IN HON. *In honorem.* Scatent enim erroribus Inſcriptiones à Guichenone relatæ.

Neronis.

In pago Luc Forojul. ad viam Aureliam.

NERO CLAVDIVS
DIVI CLAVDI F.
GERMANICI CAESAR.
N. TI. CAES. AVG. PRO
NEP. DIVI AVG. ABNEPOS
CAESAR. AVG.
GERMANICVS PONTIFEX
MAX. TR. POT. IIII IMP. ITER.
COS. III. P. P. RESTITVIT

Ex ſched. Peireſk.

Viæ Militaris Aureliæ in Gallia Narbonenſi reſtitutionem indicat hic lapis, in illa ipſamet via ad modum Milliarij erectus.

Galbæ, Othonis & Vitellij.

Galbæ Inſcriptio unica apud Gruterum reperitur, Othonis nulla, Vitelli etiam unica: neutrorum verò ne quidem unam reperire potui. Raritatis earum cauſa eſt breve admodum imperium: vix enim hi tres annum ſimul explerunt.

Veſpaſiani.

Taurinis.

IMP. CAESAR. VESPASIANVS
AVGVSTVS. PONTIFEX. MAXIMVS
TRIB. POTEST. COS. III
COS. DESIGN. IIII

Ex Guichenon.

Elegantem

Elegantem aliam Veſpaſiani Inſcriptionem vide infrà inter Marmora Græca Thyatirena: in qua viarum ab eo reſtitutio notatur, quarum gratiâ fortè & hæc poſita fuerat.

Nervæ.

Romæ.

SERGIAE LAENATISAE PLAVTILLAE
MATRI IMP. NERVAE CAES. AVG.

Ex ſched. Barber.

Incognita eſt Hiſtoriæ Romanæ Scriptoribus Mulier iſta Nervæ Imperatoris mater. Hujus Auguſti vide Inſcriptionem ſuperiùs pag. 185.

Trajani.

Epiſtylium in hortis Barberin. Romæ.

IMP. CAESARI DIVI NERVAE F. TRAIANO AVG. GERM. DACICO PONTIF. MAX.
TRIB. POT. XII IMP. VI. COS. V. PROPAGATORI
ORBIS TERRARVM LOCVPLETATORI CIVIVM CVLTORES LARVM ET
IMAGINVM DOMVS AVGVSTI SOLO PRIVATO SVA PECVNIA FECERVNT

Exſcripſi.

Magnificos titulos quibus hîc decoratur Trajanus obſervare eſt, *Propagatoris Orbis terrarum & Locupletatoris Civium*; ſicuti ſucceſſor ejus Hadrianus, *Reſtitutor* & *Locupletator Orbis terrarum* in nummis vocatur. De Laribus dixi ſuprà Sect. III. num. XCV. Videtur autem fuiſſe Confraternitas ſive Collegium quoddam *Cultorum Larum & Imaginum Domus Auguſti*, qui ſuis impenſis in Collegij *privato ſolo* Ædiculam aliquam Trajano erexerant, cujus duntaxat ſuperſtes hoc Epiſtylium.

Hadriani.

Romæ.

IMP. CAES. TRAIAN. HADR.
AVG. COS. EX STRATIONE. MARM.
RHOD. NVM. CCX L. IVNI VRVASI

Ex ſched. Barber.

Poſita ni fallor Inſcriptio in memoriam alicujus pavimenti *ex ſtratione marmoris Rhodij*, in Æde ſacra aut ædificio publico Imperante Hadriano, *Lucij Iunij Vrvaſi* curâ ſeu impenſis.

Marci Aurelij & Lucij Veri.

Mediolani.

IMP. CAESARI
L. AVRELIO VERO AVG.
ARMENIACO MEDICO PARTHICO
MAX. TRIB. POT. VII IMP. VIII
COS. III P. P. DIVI ANTONINI PII F.
DIVI HADRIANI NEPOTI DIVI
TRAIANI PARTHICI PRONEPOTI
DIVI NERVAE ABNEPOTI DEC. DEC.

Ex D. Vaillant.

Marci

Marci Aurelij Inſcriptionem retuli ſuprà pag. 180. in qua mendum corrige typographicum COH. I. CXↃ, & repone COH. I. CO id eſt, *Cohors prima Milliaria*, de qua Cohortis cognominatione dixi paulò ſuperiùs pag. 252. In pag. ſequenti, *Reliquæ verò* 552. lege 555.

In urbe Tripoli Africæ, in Arcu Triumphali.

IMP. M. AVRELIO ANTONINO AVG. P. P. ET IMP. CAES. L. AVRELIO
VERO ARMENIACO AVG.
SER. CORNEL. SCIPIO OREITVS PROCOS. CVM VTTEDIO MARCELLO
LEG. SVO DEDICAVIT
C. CALPVRNIVS CELSVS CVRATOR MVNERIS PVB. MVN. AERAR.
IIVIR Q. Q. FLAMEN PERPETVVS
ARCVM PECVNIA SVA CONSTRVEND. CVR. ET MARMORE SOLIDO
FECIT

Ex D. Girard ſchedis.

Elegantem hanc Inſcriptionem debemus D. Girard Copiarum Helveticarum Chirurgo, qui abſolutâ in his Africæ oris peregrinatione nobis Tripolitani Regni hiſtoriā & deſcriptionem adornat, ubi hujus Arcus typum exhibebit Obſervavit ille hanc urbem quæ nunc Tripoli vocatur, non aliam eſſe ab ea quæ Plinio & Melæ Oea nuncupatur: ibique nonnulla alia Antiquitatis monumenta deſcripſit. OREITVS videtur ſculptum pro ORFITVS, ut in Faſtis nominatur Conſul Lucius Cornelius Scipio Orfitus: verùm & in alia Inſcriptione Romana quæ etiam apud Gruterum citatur, ad lapidem diſtinctè me legiſſe itidem memini OREITVS: ita ut utroque modo ſcriptum fuiſſe hoc cognomen inde conjicere liceat.

Commodi.

Romæ, in Thermis Antoninianis.

DIVO COMMODO DIVI. PII. F.
COH. VII. VIGIL. L. ANTONIVS AVRELIANVS
PRAEF. M. VIBIVS VRBICVS 7 M. AVRE
LIVS SECVNDVS AIYRON 7 M. COMINIVS
DEXTER 7 L. AVRELIVS FVLVIANVS 7.
T. FLAVIVS SABINVS 7 M. AVRELIVS
APHRODISIVS SIGN.

Romæ.

PRO SALVTE
IMP. CAES. AVGVST.
M. AVRELIO COMMODO
M. AVRELIVS M. L. FAVO
RINVS CVRTIA FA
VORINA V. S.

Ex ſched. Barber.

7 ut diximus, ſive nota aliqua non admodum diverſa *Centurionem* denotat. SIGN. eſt *Signifer* Cohortis.

Severi, Caracallæ & Iuliæ.

1

Romæ.

IMP. CAES. L. SEPTIMIO SEVERO PERTINACI
AVG. P. M. TRIB. POT. III DES. IIII COS. II
ARABICO ADIABENICO FRATRI ARVALI

Ex Epiſc. Suareſij Explicat. Arcus Severiani.

2

Romæ.

DIANAE SACRVM
PRO SALVTE IMP. L.
SEPTIMII SEVERI
ET M. AVRELI ANTONINI
AVG. ET IVLIAE AVG. MATRIS CAS
ET SENATVS [TRORVM
CVR. A. FVRIVS NIGRINVS D. D.
N. N. PROC. XXXXXX

3

Albani.

IMP. CAES. L. SEPT. SEVER. PII PERT. AVG.
PARTH. ET IMP. CAES. M. AVREL. ANTONINI
PII FELIC. AVG. PARTH. MAX. BRITANN.
MAX. P.P. ET IVLIAE AVG. MATR. AVG.
N. ET SENAT. ET PATRIAE ET CASTR.
MINERVAE AVG. SACR.
DASIMIVS FIRMAN. CORN. LEG. ET AVR.
VICTORIN. ACTAR. CVM IMM. LIB.
EX EXACTIS VOT. M. F.

Ex Suareſio.

4

Ibid.

LVNAE AETER. SACR.
PRO SALVTE
IMPER. CAES. L. SEPTIM.
SEV. PII INVIC. PRIN.
PONT. MAX. P. P.
IVL. BALBILLVS IVL. F.
ANVLLINVS
PRAEF. VIGIL. V.S.L.M.

Ex ſched. Barber.

5

In Caſtello de Monfalcon Sabaudiæ.

. . . .
IVLIAE AVG. MA
TRIS CASTRORVM
SEPTIMIVS HO
NORATVS PROC.
AVGG. ET CAES.

Ex Guichenon, qui tamen eam incorrectiſſimè citat.

6

Ardeæ.

IMP. CAES. L. SEPTIMIVS SEVERVS PIVS FELIX
PONT. MAX. GERM. MAX. TRIB. POTEST. IIII IMP. V. COS. PRO [COS. P.P
ET M. AVRELIVS ANTONINVS PIVS GERM. MAX.
DACICVS MAX. PRINCEPS IVVENTVTIS
LITVS VICINVM VIAE SEVERIANAE ADSIDVIS MARIS ADLV [ENTIBVS
FLVCTIBVS AD LABEM RVINAE LABEFACTATVM AGGERIBVS
MARINI OPERIS IN FVNDAMENTIS VT PERICVLVM
COMMEANTIBVS ABESSET EXTRVI CVRARVNT

Ex Epiſc. Suareſij Explic. Arcus Severiani.

Notanda præcipuè tertia Inſcriptio quæ Iuliam matrem Auguſti nominat, nempe Antonini cognomento Caracallæ, quæ controverſiam inter Hiſtoricos dirimit, quorum alij ipſam Caracallæ Matrem fuiſſe volunt, alij tantùm Novercam. Prioris ſententiæ fautores ſunt Dio Caſſius & Philoſtratus coætanei, poſterioris verò Spartianus, Eutropius & Aurelius Victor. *Iulia Tarantis mater cognitâ filij cæde*, inquit Dio. Tarantes fuit aliud hujus Cæſaris cognomen. *Inerat ei malitia matris Syrorúmque*, ait idem Autor; Iulia enim natione Syra fuit. *Sed cùm diu fruſtra mater* (Iulia) inquit Herodianus, *diſcordantes fratres conciliare vellet* (Caracallam & Getam) *Terram quidem & mare ô filij, jam inveniſtis quo pacto dividatis: matrem verò quonam modo dividetis.* Tandem Suidas in Carac. *Cùm enim eos in ſe & matrem dicteria jeciſſe cognoviſſet*, &c. *Matrem* enim *ejus*, Herodiano teſte, *Iocaſtam appellabant*, quòd putarent nempe ipſam filio ſuo Caracallæ nupſiſſe.

Columna duobus Milliaribus à Sidone, Tyrum verſus.

IMPERATORES
CAESARES
L. SEPTIMIVS SE
VERVS PIVS PER
TINAX AVG. ARA
BICVS ADIABENIC.
PARTHICVS MAXI
MVS TRIBVNICIA

Fragmentum Columnæ, ibidem.

. . . .
ET VIAS ET IMPERIVM
PROVINCIAE SYRIAE
RENONAVIT
. . . .
VENIDEVM RVFFVM

Ex ſchedis Peireſkij.

POTEST.

POTEST. VI. IMP. XI. COS. II.
PROCOS. P.P.
ET M. AVREL. ANTONI
NVS AVG. FILIVS EIVS
VIAS ET MILLIARIA
PER Q. VENIDIVM RVFFVM
LEG. AVG. PR. PR. PRAE
SIDEM PROVINC. SYRIAE
PHOENIC. RENOVAVERVNT
I I

Ex sched. Peiresk.

Columnam Milliariam sive Milliarium hîc habemus,& quidem II.hoc est *Secundum* à Sidone, Imperantibus Severo & Caracalla *per Quintum Venidium Ruffum Legatum Augusti Propratore*, &c. restitutum. Alias Severi & Caracallæ Inscriptiones vide Sect. 5. pag. 176. Sed hujus ecce iterum aliquas.

Marci Aurelij Caracallæ.

Frascati in horto Borghesiano.

IMP. CAES. M. AVRELIO AN
TONINO PIO FELICI AVG.
PRINCIPI IVVENTVTIS NV
MINI PRAESENTI RESTITV
TORI ET CONSERVATORI
SEMPER VITAE ADQVE
DIGNITATIS SVAE
DEVOTISSIMVS NVMI
NI EIVS
A.AEMILIVS MACER FAVSTINIA.
V. C.

Exscripsi.

A Latere.

DEDIC. XVIII KAL.
SEPTEM. A
CATIO SABINO ET CORNE
LIO ANVLINO COS

Romæ.

SALVIS
DOMINIS
N. N. ANTO
NINO AVG.
ET IVLIA
FELIX RVFINVS
LVPERCILIA

Exscripsi.

Mira sanè & rara hæc adulatio quâ Aulus Æmilius Macer Caracallæ *Numinis præsentis* elogium tribuit. Est autem anni à Nativitate Christi 216. hæcce Inscriptio, ut pote sub Consulatu Sabini & Anullini sculpta, quorum prior in Fastis Capitolinis Q. Aquilius Sabinus nominatur.

Panhormi.

IMP. CAESARI
M. AVRELIO ANTONINO
AVG. TRIB. POT. PROCOS.
IMPERATORIS CAESARIS L.
SEPTIMI SEVERI PII PERTINACIS
AVG. ARABICI ADIABENICI PARTHICI
MAXIMI FILII DIVI M. ANTONINI
PII

In urbe maritima Africæ Regni Tunetani, quæ nunc Biserta.

IMP. CAESAR
M. AVRELIVS
ANTONINVS PIVS AVG.
PARTH. MAX. BRIT. MAX.
GERM.

PII GERMANICI SARMATICI NEPOTI
DIVI HADRIANI ABNEPOTI
DIVI TRAIANI PARTHICI ET DIVI
NERVAE ADNEPOTI INDVLGENTISSIMO
ET CLEMENTISSIMO PRINCIPI DOMINO N̄.
MAESIA FABIA TITIANA
C. F. E T
MAESIVS FABIVS TITIANVS
C. F.

Ex Gualthero.

GERM. MAX.
TRIB. POT. XVIIII
COS. IIII P. P.
RESTITVIT
X X

Ex Peiresk. schedis.

Frequens est in antiquis monumentis adulandi modus per Parentes, Avos, Majorésque Cæsarum, ut hîc Mæsia & Mæsius, soror & frater, Antonino Caracallæ bonorum parentum pessimo filio.

Inter Berytum & Tyrum, In rupe excisa viæ causâ, ad ostia fluminis Lyci.

INVICTE IMP. ANTONINE
PIE FELIX AVG.
MVLTIS ANNIS IMPERES
. . . . . .

Et infrà.

IMP. CAES. M. AVRELIVS
ANTONINVS PIVS FELIX AVGVSTVS
PARTH. MAX. BRIT. MAX. GERM. MAX.
PONTIFEX MAXIMVS
MONTIBVS IMMINENTIBVS
LYCO FLVMINI CAESIS VIAM DELATAVIT
PER A . . . .
ANTONINIANAM SVAM

Ex schedis Peiresk. & Ant. Soderini Nobilis Veneti, qui vidit.

Fluvius hic ab Arabibus nunc vocatur *Nar-kelb*, quasi Fluvius canis, ob magni canis, ut aiunt, Statuam lapideam, quæ illic ad mare dejecta cernitur. At nonne potius Lupi est hæc Statua; inter canem quippe & Lupum non magnum est discrimen? Sicque Fluvij typus & idolum antiquum esset, *Lycus* enim Græcis, idem ac Latinis *Lupus*. Cæterùm notanda venit prior Inscriptionis pars in vocativo, *Invicte Imp. Antonine*, &c.

Getæ.

Romæ.

L. SEPTIMII GETAE
SAECVLARIA
SAECVLI FELICITAS
P. PETRONIVS FAVSTVS
AVGVR.

A Latere ejusd. marm.

IMP. CAESARIS L.
SEPTIMII SE
VERI PERTINACIS
AVGVST.
LAETITIAE
TEMPORVM
P. PETRONIVS FAVSTVS
AVGVR.

Ex sched. Barber.

Sæcularia

Sæcularia sacra exhibent Getæ & Severi nummi perrari, in quibus Imperator ad Templum cum aliis sacrificat. *Sæculi* etiam *Felicitas* itidem in nummo in quo congiarium cum patre & fratre populo largitur. *Lætitia* verò *temporum* in Pertinacis numismate, ab ejus successore Severo, quasi eam Imperio procurasset, adoptari videtur.

Gordiani Pij.

Romæ.

VENERI SACRVM
PAVLLVS L. L. AEGIVS PASSER — *Lucij Libertus*
IIIVIR. A. A. A. F. F. PROCVRAT.
PATR. IMP. CAES. GORDIAN.
AVGVST.
VOTO SVSCEPTO L. M. — *Lubèns Meritò*

Ex sched. Barber.

IIIVIR. A. A. A. F. F. *Triumvir* Monetalis *Auro Argento Ære flando feriundo*: cujus Officij in antiquis nummis passim mentio fit.

Philippi.

Florentiæ, Columna in Palatio magni Ducis.

IMP. CAES.
M. IVLIVS PHILIP
PVS INVICTVS PIVS
FELIX AVG. PONT.
MAX. TRIB. POT. COS.
DESIG. P. P. PROCOS. ET
M. IVLIVS PHILIPPVS
NOBILISSIMVS CAES.
PRINCEPS IVVENTVTIS
. . . ILIA . . . .

Exscripsi.

Supplenda ultima linea MILLIARIVM Posuit *primum*, *secundum* aut *tertium*. Est enim Columna Milliaria, itinerum distantias passuúmque milliaria designans.

Trajani Decij & Herennij Etrusci.

Florentiæ in Palatio.

IMP. CAES. C. MESSIVS
Q. TRAIANVS DECCIVS
INVICTVS PIVS FELIX AVG.
P. M. TRIB. P. COS. II. P.P. PROCOS.
ET. Q. HERENNIVS ETRVSCVS
MESSIVS DECCIVS CAESAR
. . . .

Exscripsi.

DECCIVS in utriuſque nomine pro DECIVS ſculptum: fabrili nempe errore, repugnantibus omnibus nummis, & Inſcript. ſuprà pag. 202. aliiſque permultis.

Treboniani Galli.

Romæ, In Thermis Antoninianis.

IMP. CAES. VIBII....
GALLI AVGVST....
L. IVNIVS VALIDIANVS VIR. CL.
PRAEF. VRB. STAT. EX AER.
...VOLVNT. AVG. NOST.
CVM BAS. SVA MARMOR. IIIII

Ex ſched. Barber.

Claudij Gothici.

Romæ ad campum Floræ.

APOLLINI INVIC.
EX VOTO PRO SAL.
D. N. P. CLAVDI AVG.
FLORENTISSIM. PRINC.
C. IVLIVS SCYLLEROS V̄. C̄.
AVG. N. PROC.
V. CVR.

Ex ſched. Barber.

Tetrici.

Rhotomagi, in baſi.

C. PESVBIO
TETTRICO
NOBILISSIMO
CAES.
P. F. AVG.
L. I.

Ex D. Vaillant.

L. I. Lapidem ſeu Milliarium *primum*, Tetrico imperante, in illis partibus poſitum indicat.

Diocletiani.

Romæ.

IVNONI REGINAE
SACRVM
PRO SALVTE
D. N. DIOCLETIAN. INCLYTI

PRINCIP.

PRINCIP. SEMP. AVG.
PINIVS PAVLLVS SECVNDVS
VIR. CLAR. PRAEF. VRB.
IVDEX SACRARVM COGNITIO
NVM. VOLVNT. EIVS. CVR.

Exscripsi.

Constantini, Constantij & Constantis.

1

Mazaræ in Sicilia.

CLEMENTISSIMO ET
VICTORIOSISSIMO
D. N. FLAVIO VALERIO
CONSTANTINO MAXIMO
PIO FELICI INVICTO AVG.
BETITIVS PERPETVVS
V. C. CORR. PROV. SICIL.
DEVOTVS NVMINI MAIES
TATIQVE EIVS
SEMPER DICATVS

Ex Gualthero.

2

Thermis quæ hodie Sacca Siciliæ urbe.

PRO BEATITVDINE
TEMPORVM DD. NN.
CONSTANTI ET
CONSTANTIS AA. VV. CC.
STATIONEM A SOLO FECE
RVNT VITRASIVS ORFITVS ET FL.
DVLCITIVS VV. CC. CONSVLARES
P. S. INSTANTE FL. VALERIANO
DVCENARIO AGENTE IN REB. ET P.P. CVRSVS
PVBLICI

Ex ieodem

STATIO, Stativa præsidia ubi pars exercitus consedit. *Tacit.* ORFITVS Præfectus Vrbi sub Constantino, *Ammian. Marcellin.* DVLCITIVS fuit Tribunus & Notarius Imperialium jussionum adversus Donatistas. *Augustin. 2. Retract.* P.S. putat Gualtherus id significare *Provinciæ Siciliæ.* DVCENARIO id est ducentesimæ Collectore. *Sueton. Turneb.* AGENTE IN REBVS. Agentes in rebus sub Valentiniano, Gratiano & Theodosio memorantur in Novella Theodos. item apud Ammian. Cassiodor. & Hieronymum. P.P. CVRSVS PVBLICI Præposito Cursus publici: Symmachus Cursuales Præpositos vocat. Codex Theodos. *Vsurpationem cursus publici penitus jussimus amputari.* Plura vide apud Salmas. Hist. Augustam ad Antonin. Pium.

Licinij.

Panormi.

RESTITVTORI LIBER
TATIS AC FVNDATORI
PVBLICAE SECVRITATIS
D. N. L. VALERIANO LICINIO
PIO FELICI INVICTO AVG.
DOMITIVS LATRONIANVS V. C.
CORR. P. S. DEVOTVS N. M. EIVS

Ex Gualthero.

CORR. Corrector. P.S. quid sit divinari difficile foret, nisi lapis in Sicilia esset. Est igitur *Provinciæ Siciliæ.*

Iuliani.

Iuliani.

In villa D. du Teillan Civis Monſpelienſis.

IMP. CAES.
FL. CLAVDIO
IVLIANO
VICT. AC TR. *Victori ac Triumphatori*
PIO FELIC.
SEMP. AVG.

Exſcripſi.

Gratiani.

In pago Moërent, 3. mill. à Gratianopoli.

DIVO GRATIANO
TYRANNIDE VINDICATA
THEODOSIVS ET VALENTINIANVS
AVGG. EX VOTO P. P.

Ex Præſid. de Boiſſieu Miſcellis.

Valentiniani & Valentis.

Romæ, In villa Iuſtiniani.

D. D. N. N. VALENTINIANVS
ET VALENS AVGVSTI
ORNATVI PVBLICO
CONSTITVI LOCARIQVE
IVSSERVNT
ADMINISTRANTE RVFIO
VOLVSIANO V. C. EXPRAEF.
PR. PRAEF. VRBI IVD.
ITERVM . . . . . COS

Exſcripſi.

Romæ, In horto Barberino.

SALVIS DDD. NNN.
GRATIANO VALENTINIANO ET THEODOSIO
VICTORIBVS SEMPER AVGVSTIS
VALERIVS ANTHIDIVS V. C. AV. PRAEF. PRAET.
STABVLVM NE ANIMALIA CVRSVS PVBLICI
LONGI ITINERIS LABORE DIVTIVS DEPERIRENT
PROVIDIT CONSTITVIT AEDIFICAVIT
ADQVE DEDICAVIT IVDIX MEIS
CVRANTE FL. ASTERIO DEPVTATO

Exſcripſi.

IVDIX MEIS: Mendum fortè Lapicidæ pro IV IDVS MAII

Iuſtinus

Iustini Curopalatæ.

Nisibi in Asia prope Pontem non longè ab urbe.

IVSTINO IMPERATORI DILECTISSIMO
EXERCITVS EIVS ORIENTIS GENTEM BARBARAM
E CVRRV STATVARIO CAVTIONEM AD GLORIAM
CONSTRVXIT

E Libro cui titulus l'Illuſtre Pelerin, *D. Rigordi Ieſuit. ann.* 1673. *edito.*

Zenonis & Theoderici.

Romanellæ, in æde D. Adriani.

✝ SALVIS DOMINO NOSTRO ZENONE
AVGVSTO ET GLORIOSISSIMO REGE
THEODERICO VALENTINIANI V.C. ET INL.
EX COM. DOMESTICO SACRI PALATII
IN ATRIO LIBERTATIS . . . .
QVAE VETVSTATE . . . . .
VE CONFEC . . . . . .

Ex Celſi Cittadini libro, & Peiresk. ſchedis.

Ibidem.

SALVO D. N. THEODERICO
REGE GLORIOSISSIMO

Ex iiſdem.

Deſiderij Regis Languobardorum.

In Caſtello di Falerone.

✝ IN DI NOMI VVIVANTE DOMINO NOSTRO DESIDERIO
..IMO EXCELL. REGE ANNO PIETATIS ... VG. IN DI NOM
TERZODECIMO GENTIS LANGVOBARDORVM BENIGNE REGNANTE
DOMNO NOSTRO . . . ELCHIS FILIO EIVS ANNO FELICISSIMI REGNI EIVS
XPI NOM. VNDECIMO SEO TEMPORI P . . . . . .
TAS BVNI CIVITATI FIRMANE MENSE
IANVARIO INDICTIONE OCTAVA IN HVNC ARCA
VOLVET FECI PRO SE SVIQVE OMNIVM

Ex ſchedis Peireskij.

ADDEMVS & alia Marmora quæ quidem Cæſarum non præferunt nomen, ſed iis imperantibus ſculpta ſunt, Conſulum, Proconſulum, aliorúmque.

Florentiæ.

TI. CLAVDIO NERONE
P. QVINTILIO VARO
CONSTITVTVM EST

Exſcripſi.

Videtur finis eſſe alicujus Senatuſconſulti dati Tiberio Claudio Nerone & Publio Quintilio Varo Conſulibus, regnante Cæſare Auguſto.

Æneæ duæ Tabulæ Pompeiopoli vulgò Pampelonne.

1	2
NERONE CLAVDIO CAESARE AVG. GER. II. CAESIO MARTIALE COS. VIII IDVS DECEMBRIS CIVITAS POM PEIONENSIS HOSPITIVM RENOVA VIT CVM L. POMPEIO L. F. ANI. PRIMIANO IN FINE ANNI PRIMIANVM LIBERIS POSTERISQ. SVIS EGERVNT LEG. SEX. POMPEIVS NEPOS SERGIVS CRES CENS	CLAVDIVS QVARTINVS IIVIRIS POMPEI. SALVTEM ET IVS MAGISTRATVS VESTRI EXEQVI ADVERSVS CONTVMACES POTESTIS ET NIHILOMINVS QVI CAVTIONIBVS ACCIPIENDIS DE SVNT SCIANT FVTVRVM VT NON PER HOC TVTI SINT NAM ET NON ACCEPTARVM CAVTIONVM PERI CVLVM AD EOS RESPICIET ET QVID QVID PRAESENTES QVOQVE EGERINT ID COMMVNIS ONERIS ERIT BENE VALETE DAT. NON. OCTVBRIS CA LLAGORI IMP. CAES. TRAIANO HADRIANO AVG. III. COS.

Ex Oihenart Notitia Vaſconiæ.

Nero Claudius Cæſar fuit Conſul II cum Lucio Calpurnio Piſone. An ergo Cæſius Martialis fuit ſuffectus? *Civitas Pompeionenſis* eadem eſt quæ Pompeiopolis Hiſpaniæ. Malè, ni fallor, Oihenart legit in prima L. POMPEIO I F. ANI PRIM. IANO.

Tabula ænea, Romæ, olim in Muſæo Card. de Maximis.

M. LICINIO CRASSO
L. CALPVRNIO PISONE
IIII K. MAIAS
GENTILITAS DESONCORVM EX GENTE ZOELARVM
ET GENTILITAS TRIDIAVORVM EX GENTE IDEM
ZOELARVM HOSPITIVM VETVSTVM ANTIQVOM
RENOVAVERVNT EIQVE OMNES ALISALIVM IN FI
DEM CLIENTELAMQVE SVAM SVORVMQVE LIBERO
RVM POSTERORVMQVE RECEPERVNT EGERVNT
ARAVSABII. CAEÑI ET TVRAIVS CLOVTI. DOCIVS FLAESI
MAGILO CLOVTI BODECIVS BVRRALLE LAESVS CLVTAMI
PER ABIENVM PENTILI MAGISTRATVM ZOELARVM
ACTVM CVRVNDA
GLABRIONE ET HOMVLIO COS. V. IDVS IVLIAS
IDEM GENTILITAS DESONCORVM ET GENTILITAS
TRIDIAVORVM IN EANDEM CLIENTELAM EADEM
FOEDERA RECEPERVNT EX GENTE AVOLGIGORVM
SEMPRONIVM PERPETVVM ORNIACVM ET EX GENTE
VISALIGORVM ANTONIVM ARQIVM ET EX GENTE
CABRVAGENIGORVM FLAVIVM FRONTONEM ZOELAS
EGERVNT
L. DOMITIVS SILO ET
L. FLAVIVS SEVERVS
ASTVRICAE

Exſcripſi.

Hoſpita

Hospitalitatis sive patrocinij renovationem signat hæc Tabula inter quasdam Hispaniæ gentes, sive oppidulorum quorundam cives,& nonnullos nobiles Romanos, sub Consulatu Marci Licinij Crassi & Lucij Calpurnij Pisonis Imperante Tiberio. Similes duas vide apud Reinesium pag.477. iisdem Consulibus. Notas conferat & aptet cui plus erit otij, & eruditionis.

Salonæ in Græcia, Quæ olim Amphissa.

DECIM. SECVNDINVS V. C. PROCONS.
CVRAT. ET DEFENS. AMFISSENSIVM
SALVTEM VT MEMINI NON REPVRGARI
MODO AQVEDVCTVM VERVM ETIAM
INDVCI AQVAM IVSSERAM CONFESTIM
IGITVR IN VETERES CISTERNAS AQVA
VT SEMPER CVCVRRERAT INDVCATVR
GRATIAS AGENTES BEATITVDINI TEMPO
PORIS ET MODERATIONI MEEHE SPERIO
QVOD FVNDVS QVI AQVAM PVBLICAM
OCCVPAVIT PVBLICVS NON FIT SANE SI
SIMILIS INTERCEPTIO ITERVM FIERI
POSSIT IN CISTERNIS IPSIS LAPIDEO
TITVLO POSITO VNDE AQVA VENIAT
ADSCRIBERE VT NVLLA INVADENDI
PVBLICVM RELINQVATVR OCCASIO ME
MORES ERITIS PERFECTA MANEANT
OMNIA ANTE DIEM DECIMVM KALEN
DARVM IANVARIARVM VOS AD OFFI
CIVM NVNTIARE DEBERE OPTO
BENE VALEATIS

Exscripsi.

Observatur in Fastis Consularibus Secundinus Consul Orientis,eodem tempore quo Felix Consul Occidentis erat, imperante Anastasio, anno Christi DXI. Videtur idem fuisse *Secundinus*, qui hîc Achaiæ Proconsul. A Proconsulatu quippe facilè ad Consulatum evehebantur. Conveniunt enim tempora quibus sculptus iudicatur lapis. Ɛ rotundis, pravâ orthographiâ, & his literis V. C. *Vir Clarissimus*, non obscurè designantibus sequiorem ætatem circa sæculum quintum. Cæterùm notandum hanc Inscriptionem à Grutero inter spurias fuisse collocatam,fortè quia malè correcta & inintelligibilis ipsi tradita erat, tum etiam quia à Cyriaco Anconitano, quem multi sublestæ fidei fuisse putarunt, Eruditis prodita fuerat. Verùm ipsemet qui ad lapidem exscripsi eam pro antiqua capere neutiquam dubito. At,inquies,Amphissa quo tempore sculptū hocce præsupponitur marmor,urbs erat à longo tempore diruta, ut Historici testantur: quo pacto igitur mentio Amphissensium. Ad quam difficultatem regero fuisse quidem una vice dirutam,sive tunc plane eversa ac deleta non sit, sive postea restituta fuerit. Quorsum enim ejus antiquitates,atque Templa describeret curiosus Græciæ lustrator Pausanias, si fuisset solo æquata? Stabat ergo, & stat adhuc,etsi celebritate minuta, sub Salonæ nomine, uti pluribus docuimus in nostro Græciæ Itinerario.

Tabula ænea Imperante Alexandro Severo ſculpta,

L. MARIO. MAXIMO. II

M. ANTONIVS. PRISCVS. L. ANNIVS.

NOMINA. DECVRIONVM. IN AERE. INCIDENDA.

PATRONI C.C. V.V.

APP. CLAVDIV	S	IVLIANV	S
T. LORENIV	S	CELSV	S
M. AEDINIV	S	IVLIANV	S
L. DIDIV	S	MARINV	S
L. DOMITIV	S	HONORATV	S
M. ANTONIV	S	BALBV	S
M. STATIV	S	LONGINV	S
L. PONTIV	S	VERV	S
C. BETITIV	S	PIV	S
C. CAVIVIV	S	MAXIMV	S
C. FVRIV	S	OCTAVIANV	S
L. BRVTTIV	S	PRAESEN	S
C. BRVTTIV	S	CRISPINV	S

. . . .

C. IVNIV	S	NVMIDIANV	S
M. PAPIRIV	S	CANDIDV	S
L. CAECILIV	S	MAXIMV	S
Q. CAELIV	S	FLAVIANV	S
L. LVCILIV	S	PRISCILLIANV	S
L. PONTIV	S	BASSV	S
L. PONTIV	S	MAVRICV	S
M. ANTONIV	S	CRISPINV	S
TI. IVLIV	S	LICINIANV	S
C. SVLPICIV	S	ARRENIANV	S
C. LICINIV	S	LICINIANV	S
L. VALERIV	S	TVRB	O
L. FLAVIV	S	LVCILIANV	S
P. MARCIV	S	MAXIMILIANV	S
M. STATIV	S	PATRVINV	S
M. STATIV	S	LONGINVS. IVN.	
M. VALERIV	S	TVRB	O. IVN.

PATRONI E.E. Q.Q.R.R.

P. GERELLANV	S	MODESTV	S
T. LIGERIV	S	POSTVMINV	S
T. MVNATIV	S	FELI	X
T. FLAVIV	S	CROCALIANV	S
C. GALBIV	S	SOTERIANV	S
T. AELIV	S	RVFV	S
T. AELIV	S	FLAVIANV	S
Q. COELIV	S	SABINIANV	S

QVINQVENNALICII

T. LIGERIV	S	POSTVMINV	S
T. ANNAEV	S	RVFV	S
L. ABVCCIV	S	PROCVLV	S
T. AELIV	S	RVFV	S
T. AELIV	S	FLAVIANV	S
M. ANTONIV	S	PRISCV	S
L. ANNIV	S	SECVNDV	S

ALLECTI INTER QVINQ.

C. GALBIV	S	SOTERIANV	S
L. ABVCCIV	S	IVLIANV	S
C. SILIV	S	ANTHV	S
P. AELIV	S	VICTORINV	S

II VIRALICII

A. CAESELLIV	S	PROCVLV	S. II.
L. FAENIV	S	MEROP	S. II.
L. ABVCCIV	S	MAXIMIANV	S
Q. IVNIV	S	ALEXANDE	R. II.
M. AEMILIV	S	MARCELLV	S
C. IVLIV	S	HOSPITALI	S
L. MARCIV	S	FORTVNATIANV	S
C. FVLVIV	S	SATYRV	S
P. LIBVSCIDIV	S	VICTORINV	S
Q. FABIV	S	FELICISSIMV	S
T. AELIV	S	ANTONIV	S
L. HERENNIV	S	ARESCVSIANV	S
T. CVRIV	S	SALVIANV	S
A. KANVLEIV	S	FELICISSIMV	S
P. SERGIV	S	BASSAEV	S
P. GRAECIDIV	S	FIRMV	S
M. ATHANIV	S	FELICISSIMV	S
C. VIBIV	S	OCTAVIANV	S
TI. CLAVDIV	S	ONESIMIANV	S
L. ANNIV	S	PIV	S
Q. IVNIV	S	ONESIPHORV	S
C. LVCRETIV	S	VENVSTV	S
A. FABIV	S	CASSIANV	S
L. TRICCIV	S	APOLLINARI	S
M. APRONIV	S	PRIMV	S
P. ESQVILIV	S	SILVANV	S
Q. IVNIV	S	RVSTICV	S
P. CLODIV	S	DASIMIANV	S
L. ABVCCIV	S	FELICIANV	S

& nuper in agro Cannusino reperta.

L. ROSCIO. AELIANO. COS.

SECVNDVS. II VIR. QVINQVENN.

CVRAVERVNT

AEDILICII

T. FLAVIV	S	CROCALIANV	S
C. ENNIV	S	MARCIANV	S
SEX. TEDIV	S	PRISCV	S
P. GRAECIDIV	S	IVSTV	S
TI. CLAVDIV	S	CANDIDV	S
M. SERVILIV	S	HELIV	S
T. ARTORIV	S	MINERVALI	S
L. HERENNIV	S	CRESCEN	S
T. FLAVIV	S	MARINV	S
L. CLATIV	S	SECVNDINV	S
L. ABVCCIV	S	EVRYALV	S
P. MARCIV	S	CARPOPHORV	S
L. DASIMIV	S	PRISCV	S
Q. FABIV	S	THALAMV	S
TI. CLAVDIV	S	EVTYCHIANV	S
M. SEMPRONIV	S	SABINIANV	S
C. ENNIV	S	PRISCIANV	S
L. FAENIV	S	MEROP	S. IVN.
M. ANTONIV	S	VINDE	X
C. FVFIDIV	S	RVFV	S
T. POMPEIV	S	ALEXANDE	R
C. LVCRETIV	S	VENVSTV	S. IVN.
C. IVLIV	S	STACHY	S
M. ATHANIV	S	FELI	X
L. HERENNIV	S	CELSV	S
D. SATRENIV	S	SATRENIANV	S
T. POMPEIV	S	ATTALV	S
P. ESQVILIV	S	SILVANVS	[IVN.
TI. CLAVDIV	S	ONESIMIANVS.	
Q. IVNIV	S	MVSOGENE	S
P. RVTILIV	S	TERTVLLINV	S
TI. CLAVDIV	S	VERV	S
M. VLPIV	S	ANTHIMV	S
P. PVBLICIV	S	MAXIMV	S

QVAESTORICII

L. CEIV	S	ASCLEPIODOTIA	
L. ABVCCIV	S	LABERIANVS	[NVS
D. BALONIV	S	FELI	X
T. FLAVIV	S	IVSTV	S
T. FLAVIV	S	QVINTI	O
M. SAVFEIV	S	CONSTAN	S
M. MARCIV	S	IANVARIV	S
P. SERGIV	S	AVGVRINV	S
M. AVRELIV	S	ACRISIV	S

PEDANI

Q. FABIV	S	FABIANV	S
L. VIBIV	S	IVVENTIANV	S
P. GRAECIDIV	S	VESTINV	S
P. CARINATIV	S	AGATHANGELV	S
C. TERENTIV	S	PRISCINV	S
C. POMPONIV	S	CVPIEV	S
C. PETICIV	S	DIONYSIV	S
SEX. CALPVRNIV	S	AEMILIANV	S
L. NOVIV	S	ALTINV	S
C. VIBIV	S	SATVRNINV	S
P. PACILIV	S	CHRYSOMALLV	S
T. POMPONIV	S	FELI	X
M. AVRELIV	S	MAXIMV	S
D. AGRIV	S	PIETA	S
Q. IVNIV	S	SILVANV	S
A. KANVLEIV	S	ONESIMIANV	S
T. POMPEIV	S	VITALI	S

PRAETEXTATI

T. FLAVIV	S	FRONTINV	S
C. IVLIV	S	HOSPITALI	S. IVN.
L. ABVCCIV	S	PROCVLV	S. IVN.
M. AVRELIV	S	MARVLLV	S
T. AELIV	S	NECTAREV	S
L. EGGIV	S	MAXIMV	S
C. VIBIV	S	MARCELLV	S
P. PVBLICIV	S	MAXIMV	S. IVN.
L. ANNIV	S	RVFV	S
L. TRICCIV	S	APOLLINARIS. IVN.	
M. AVRELIV	S	IVLIV	S
M. AVRELIV	S	AGRIPPINV	S
L. ATTIV	S	IANVARIV	S
C. GALBIV	S	ATTICILLIANV	S
C. VIBIV	S	FAVSTINV	S
T. POMPEIV	S	ASCLEPIV	S
L. TIMINIV	S	PONTICV	S
M. AVRELIV	S	VALEN	S
C. GALBIV	S	AMANDV	S
M. SERVILIV	S	MARCELLV	S
M. GAVIV	S	RVFV	S
L. DASIMIV	S	IVSTV	S
Q. IVNIV	S	TROPHIMIANV	S
T. FLAVIV	S	SILVINV	S
TI. CLAVDIV	S	FORTVNATV	S

Exscripsi.

Epiſtolæ duæ in antiquo marmore.

In oppido Normaniæ Taurigny, Baſis Statuæ.

Ex uno latere.

EXEMPLVM EPISTVLAE CL.
PAVLINI LEG. AVG. PR. PRAETORE
BRITANNIAE AD SENNIVM SO
LEMNEM DATAM ROMAE
PLVRA MERENTI TIBI
A ME PAVCA TAMEN QVOD
HONORIS CAVSA OFFERVNT
VELIM ACCIPIAS LIBENTER
CHLAMIDEM CANNVSINAM IN
AVREM CVM GEMMIS TORQVEM
AVR. TOGAM BRIT. PELLEM VI
RINI SEMESTRIS AVTEM . . . .
TIBI PROPEDIEM VACARE . . .
. . . CVIVS FAMILIAE SA . . .
DESTIS XXV N. IN AVRO SV
IS FAVENTIBVS ET MAIESTATE
AC DEINCEPS PRO MERITIS
DELECTIONIS MAGIS D.
CONSECVTVRVS CONCORD.

Ex altero latere.

EXEMPLVM EPISTVLAE
VICE PRAESIDIS
AD COMNIANVM
VICEPRAESIDIS AGENTEM
IVLIANVS BADIO
COMNIANO SAL. IN PROVINCIIS
LVGDVNENSS. QVINQVE CVM
PRAESIDEREM PLEROSQVE BONOS
VIROS PROSPEXI INTER QVOS
SOLEMNEM ISTVM ORIVNDVM
EX CIVITATE VIDVG. SACERDOTEM
QVEM PROPTER SECTAM GRAVITATEM
ET HONESTOS MORES AMARE COEPI
HIS ACCEDIT QVOD CVM CL. PAVLINO
DECESSORI MEO IN CONCILIO
GALLIARVM INSTINCTV QVORVNDAM
QVI AB EO PROPTER MERITA SVA LAE
DEBANTVR QVASI EX CONSENSV VNIVERSORVM
ACCVSATIONEM INSTITVERET M . . .
SOLEMNIS ISTE MEVS PROPOSITO EORVM
OBSTITIT PROVOCATIONE SCILICET IN
DICTA QVOD PATRIA EIVS CVM INTEREA
LEGATVM EVM CREASSET NIHIL DE AC
TIONE MANDASSET IMO CONTRA LAVDA
RIT QVA RATIONE EFFECTVM EST VT CIVES
AB ACCVSATIONE DESISTERENT QVEM
MAGIS MAGISQVE AMARE ET COMPROBARE
COEPI IS CERTVS HONORIS MEI
AD VIDENDVM ME IN VRBEM VENIT
PROFICISCENS PETIT VT EVM TIBI COM
MENDAREM RECTE ITAQVE FECERIS
SI DESIDERIO ILLIVS ANNVERIS

Ex D. de Sainte Preuve.

In

In Anteriori facie istius Basis est præcipua Inscriptio, sed valdè detrita, in qua tamen legitur nomen ejus cui dicata fuerat:

T. SENNIO SOLLEMNI SOLLEMNINI FILIO.

Adduntur illius Officia SACERDOTI DIANAE MARTIS MERCVRIIQVE, eúmque DIANAE TAVRICINIAE festum aliquod magnum instituisse, quapropter ipsi Statuam erexerant TRES PROVINCIAE GALLIAE ANT. PIO ET PRO... COS. Legitur etiam ibi CVIVS GENVS SPECTABILE MANDOCVRORVM, & eum fuisse patriâ VIDVCASSIVM: quod oppidum ab eo loco ubi posita erat Statua distabat, inquit, XIX milliaribus. *Viducassium* putant esse Bayeux in eadem Provincia. Cæterùm huic eximio & prænobili Viro Statuam erigentes *tres Provinciæ Galliæ*, hasce duas Epistolas in *Titi Sennij* honorem & commendationem scriptas, marmori insculpere voluerunt, in perpetuam rei memoriam: quod sanè perrarum, sed non planè sine exemplo.

Testamentum Antiquum Christianæ fœminæ, tertio sæculo in cortice exaratum Ravennæ, & in Regiam Galliæ Bibliothecam translatum.

. . . .

. . . . POSSESIONESQVE P . . :

. . . . SINE VI METV DOLOQVE VEL

ET CIRCVMVENTIONIS STVDIO SED DELIBERATIONE PROPRIA

ET VOLVNTATE PRONA SCRIBENDAM DICTAVI QVAM ROGATORVM

A ME NOBILISSIMORVM TESTIVM VEL PROPRIAE MANVS MEAE

SVBCRIBTIONE FIRMAVI QVAM CVM GESTIS VOS ACTORESQ. VESTROS

QVIBVSLIBET DVXERITIS ALLEGANDAM PROFESSIONIBVS . . . .

NON DEERIT TVIS POSTERVMQVE TVORVM VTILITATIBVS IN

FVTVRVM DE QVA RE ET DE QVIBVS OMNIBVS STIPVLANTI TIBI D . . : :

SIMO ADQVE APOSTOLICO VIRO ECCLESIO SVPRASCRIBTAE VRBIS

EPISCOPO S. EI ET ACTORIBVS VESTRIS PARITER IN PRESENTIA

CONSTITVTIS EGO HILDEVARA QVAE SVPERIVS OLIM IAM PER

FECTAE AETATIS IN VERBIS SOLEMNIBVS SPOPONDI ACTVM

IN CLASSE SALIDA . . . II IDVVM NOVEMBRIVM MAXIMO VI CONSVLE

HILDEVARA HVIC CESSIONI ADQVE DONATIONI A ME FACTAE ſTIS

IN BEATISSIMO ADQVE APOSTOLICO VIRO ECCLESIO SACERDOTE M. RAVENNA

ECCLESIAE AD OMNIA QVAE SVPERIVS TENENTVR AD SCRIBTA RELEGI

CONSE . . ET SVBCRIBI ET TESTES VT SVBCRIBERENTVR CONROGAVI STIPV

LANTIQVE SS VIR BEATISSIME ET ACTORIBVS TVIS IN PRAESENTIA CONSTI

TVTIS IN VERBIS SOLEMNIBVS SPONDI

EGO IOHANNIS V̄C̄ HVIVS DONATIONIS CESSIONISQVE INSTRVMENTO

ROGATVS AB HILDEVARA Ī FOEMINA

Ex schedis Peireskij.

Notanda initio hæc conditio quâ validum sit Testamentum, ut scilicet Testator sive donator sine metu, dolo, circumventionisque studio id instituat, sed pronâ voluntate & deliberatione propriâ. Aliáque à Iurisperitis observari poterunt, quæ mei non sunt juris, meámque notitiam fugiunt.

Ecclesius qui Ravennatis Ecclesiæ Episcopus nuncupatur, iisdem inferiùs ejusdem Sacerdos nominatur. *Maximo VI Consule*, incidit in annum ære Christianæ 237. Hoc enim anno Maximum VI Consulem numerant Fasti Siculi, reluctantibus quidem aliis Fastis Capitolinis & Cassiodori, qui illo Maximinum Consulem cum Africano ponunt.

Leonis

Leonis Papæ & Caroli Magni Effigies, ex antiquissimis Musivis Romæ.

In Æde S. Susannæ

I

II

III

Ex schedis Bagarrianis.

Inscriptio

Inscriptio sub Abside.

DVDVM HAEC BEATE SVSANNAE MARTYRIS AVLA CONGVSTO ET TETRO EXISTENS LOCO MARCVERAT QVAE DOMNVS LEO TERTIVS PAPA A FVNDAMENTIS ERIGENS CONDENS CORPVS BEATAE FELICITATIS MARTYRIS COMPTE EDIFICANS ORNABIT ATQVE DEDICABIT

I. Habemus hîc Leonem Summum Pontificem, ut ex hac Inscriptione ipsi subjecta diximus. Ita Ioannes Diaconus in vita Gregorij Papæ describens imaginem ejus pictam, dicit habuisse coronam capitis spatiosam & rotundã, capillo sub auriculæ medium propendente: sicuti in hac Leonis effigie. ORNABIT ATQVE DEDICABIT. Id est *ornavit & dedicavit*; ut ibidem ad latus, IN PRINCIPIO ERAT BERVVM, pro VERBVM.

II. Adjunctam imaginem Pomponius Hugonius in libro de Stationibus convincit Caroli Magni esse, Leonis III Papæ Ecclesiæ extructoris coætanei. Hic sedit anno 796 usque ad 811: ille verò ex Rege Galliæ Imperator creatus à Leone anno 811 teste Rheginone, eo quòd Leonem pulsum in sedem restituerat: unde Leonis effigies Ecclesiolam gestantis visitur, quem verisimile est non alium tum temporis dignitate sibi proximiorem apponere voluisse, quàm Carolum Imperatorem, suum scilicet fautorem ac restitutorem. Idque validiùs confirmatur per aliam similem imaginem operis Musivi, quæ reliqua extat in parietinis aulæ Leoninæ, ubi nunc agunt Pœnitentiarij (quos vocant) S. Ioannis Lateranensis, extructæ olim ab eodem Leone III. Ibi eodem penitus vultu & habitu genibus flexis est Carolus Magnus cum titulo D. N. CARVLVS REX. Eam vides in Tab. III. Tabella cærulea quadrata retro caput affixa, indicium est eos cùm depingerentur in vivis fuisse, quod manifestum est ex Io. Diacono in vita Greg. Magni lib. 5. ubi pictum illum fuisse tradit, circa verticem habentem tabulæ similitudinem, quæ viventis, inquit, insigne est; non coronam. Id confirmat Durantus in Rationali lib. 1. cap. 3. *Cùm*, inquit, *Prælatus aut Sanctus vivens pingitur, non in formam scuti rotundi, sed quadrati corona ipsi depingitur, ut quatuor Cardinalibus virtutibus vigere monstrentur, prout in Legenda S. Gregorij habetur.* Spectantur & alibi Pontifices in Musivis cum hac quadra præter hunc Leonem, nempe Romæ in Cæcilia, Praxede, Navicella & alibi.

De origine autem orbicularis tabellæ quibus Sanctorum Statuæ depinguntur vulgóque diademata vocantur, qualis in hac ultima Divi Petri tabula, vide Baronium T. 1. Annal. ad annum 34. Sed quæ ille allegat potiùs ad originem coronæ Sacerdotalis spectant, quàm ad diademata sive aureos orbes; quibus Statuas ornare solent. Horum rationem varij variè reddunt. Antonius Augustinus in dialogis de numismatibus ritum hunc fluxisse vult, quòd fortè, ait, olim Martyres eo ornati seu infulâ hostiæ, ad supplicium ducerentur. Scaliger ad Catalecta, traxisse censet originem ab orbibus illis vel Lunulis, quos Ethnici Statuis suis superponebant, ne aves eas stercore fœdarent, probátque hoc loco Aristophan. in Avibus: ἢν δὲ μὴ κρίνετε χαλκεύεσθε μηνίσκους φορεῖν ὥσπερ ἀνδριάντες, ὡς ὑμῶν ὃς ἂν μὴ μήνην ἔχοι ὅταν ἔχητε χλαμύδα λευκὴν, τότε μάλισθ᾽ οὕτω δίκην δώσεθ᾽ ὑμῖν πᾶσι τοῖς ὄρνισι κατατιλώμενοι. Id est. *Si verò non judicaveritis fabricate Lunulas quas feretis quemadmodum Statuæ, ita ut si quis vestrûm lunam non habeat, quando habetis pallium album, tunc maximè sic pœnas dabitis à nobis omnibus avibus, conspurcati.* Inde est quòd Lactantius, aliíque qui contra gentes scripserunt illis objiciant, quòd aves idola concacarent & araneæ telas in iis contexerent. Lazius lib. 9. Comment. Reip. Roman. hunc morem derivasse credit à coronis aureis radiatis, quæ Imperatorum triumphalibus ornamentis, aut eorum Statuis imponebantur. Velleius Paterculus lib. 2. dicit, *Octavio Solis orbem super caput ejus curvatum, qui, inquit, æqualiter rotundatus erat velut corona.* Suetonius in August. cap. 94. coronæ radiatæ meminit, quam varia præferunt numismata inferioris ævi. Tabellæ verò orbiculares expressæ visuntur in nonnullis nummis Theodosij Jun. & Eudoxiæ, nec non & in Sarcophago S. Mariæ Novæ. Plinius in Panegyr. & Incertus Autor in Panegyr. Maximiani, *luce & fulgure illo complexum dicit & ornatum verticem divinum.* Dici itaque potest denotari fulgorem illum & splendorem divinitatis & Beatitudinis, quâ Sancti æternùm fruuntur, juxta illud Psalmistæ: *Fulgebunt justi sicut Sol.*

Cæterùm usum pingendæ Crucis in crepidis aut sandaliis Pontificum carpit Papyrius Masso, cui respondet Episcopus quidam Hispanus Author libelli de Osculo pedum. Concilium Matisconense celebratum sub Pelagio II. qui sedit anno 579. vetat ut Clericus calceamento Sæcularium utatur. *Hæc omnia ex schedis Bagarrianis.*

Epitaphium Præfecti cujuſdam ex Ethnico Chriſtiani facti.

Aquis Sextiis ſub lectiſternio marmoreo.

STEMMATE PRAECIPVVM TRABEATIS FASCIBVS ORTVM
IN ODIVM LETI HIC SOPOR ALTVS HABET
QVI POST PATRICIA PRAECLARVS CINGOLA RECTVR *id eſt* Rector
SVBIECIT XP̄I COLLA SVBACTA IOGO
POSTPONENS VLTRA MVNDI PROTENDERE POMPAS
ET POTENS DOMENO SOLVERE VOTA MALENS
SIC GEMENO FELIX PERFVNCTVS MVNERE GAVDET
EGREGIVS MONDO PLACETVS ET DOMENO
HOC TOMOLO CVIVS TANTVMNAM MEMBRA QVIESCVNT
LETATVR PATRIA MENS PARADISE TVA

Ex ſchedis Peireskij.

Videtur hoc Epitaphium eſſe quarti ſæculi ſub finem, vel ſub principium quinti, quod deteriori orthographiâ, etſi non mali verſus, indicatur. Sic *Domeno* pro *Domino*, *placetus* pro *placitus*, & *Tomolo* pro *Tumulo* hîc legere eſt, qui loquendi modi ſunt illius ætatis.

Arelate.

Epitaphium Præſidis Chriſtiani nomine Cemini, ſive Gemini

VIR AGRIPPINENSIS NOĪE CEMINVS
HIC IACET QVI POST DIGNITATEM
PRAESIDATVS ADMINISTRATOR RATIONVM
NOVEM PROVINCIARVM DIGNVS EST
HABITVS HIC POST ANNOS XXXVIII
M̄. II D. VĪ FIDELIS IN FATA CONCESSIT
CVIVS INSIGNEM GLORIAM CIVES
SVI SEPVLCHRI GRATIA ADORNAVER.

Ex Io. Scholaſtici Pithon D. M. ſchedis.

1

Mediolani in æde D. Ambroſij.

ATILIVS A.F. CRESCENS
V.P. EX TABVLARIO PALATI
QVI VIXIT IN HOC SAECVLO
ANNOS XXVII MENS....

Ex Alciato.

2

Mediolani.

SILVINO NEOFITO
QVI VIXIT IN SAECVLO ANN.
XI MENS. V. DIES X
VIRILIANVS ET LAMPADIVS
ALVMNO SVO INNOCENTI
MEMORIAM POSVERVNT

Ex ſched. Peiresk.

Videntur hæc duo Epitaphia Chriſtiana ſæculi quinti eſſe, quo tempore Chriſtiani libenter in iis nomina defunctorum adſcribebant, ſepultâ iam fere Ethnicorum religione.

MISCEL

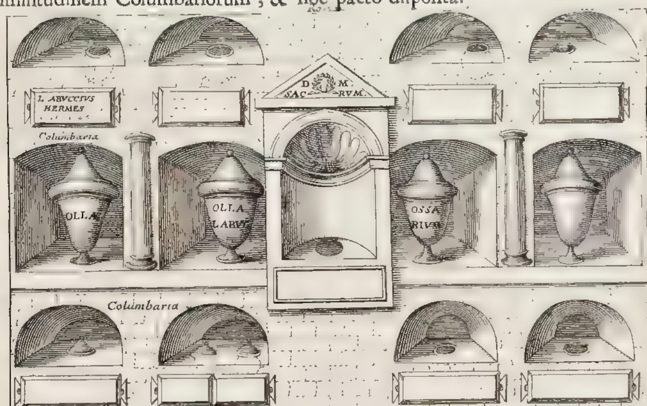
MISCELLANEA
ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO NONA.

Varia ad rem funerariam pertinentia. Amuleta. Bullæ. Collaria. Pondera. Menſuræ. Teſſeræ. Tegulæ.

OLLAE ET COLVMBARIA.

Ollæ in Epitaphiis Vrnæ ſunt in quibus defunctorum cineres recondebantur: *Columbaria* repoſitoria ſive foramina ſub fornicibus in quibus ollæ reponebantur, fortè ſic dicta ob ſimilitudinem Columbariorum, & hoc pacto diſpoſita.

Ita familiæ Abucciorum reperti ſunt fornices, in quibus plurima Columbaria, & in ſingulis Ollæ duæ, cum his inſcriptionibus.

Romæ.

1

L. ABVCCIVS HERMES IN HOC
ORDINE AB IMO AD SVMMVM
COLVMBARIA IX OLLAE XIIX
SIBI POSTERISQVE SVIS

2

L. ABVCCIVS SOCRATES SIBI
ET ABVCCIAE GNOMENI L.
POSTERISQ. SVIS.
COLVMBARIA CONTINVA VII
AB IMO OLL. XIV.

3

L. ABVCCI MYRONIS
HOC ORDINE OLL. IIII
COLVMBARIO I. ET II.

4

L. ABVCCI CASTI ABVCCIAE AVRAE
L. ABVCCI MAXIMI ABVCCIAE HEDONE
COL. VIII OLLAE XVI LINEA PERPETVA

5

L. ABVCCIVS GORGIA SIBI ET
ABVCCIAE TYRANNIDI
OLLAE II COLVMBARIA II

6

L. ABVCCIVS HEREVS
L. ABVCCIO HERMAE LIB.
SVO DEDIT OLL. II

7

L. ABVCCIVS ONESIMVS
VIX. ANN. XXX SIBI ET
ABVCCIAE CAVDINAE
CONIVGI LINEA
PERPETVA OLL. XVI

8

L. ABVCCIO SATVRNINO
Q. V. A. XXI M. XI D. XXI ABVCCIA
MATER ET PARENTES

9

L. ABVCCIVS DIOCLES SIBI
ET SVIS POSTERIS
IN HOC ORDINE OLL. VII

10

L. ABVCCIVS BATHYLLVS
LINEA PERPETVA AD
SVMMVM OLL. XVI

11

ABVCCIA PRISCI ET IVCVNDE L.
CHRESTE

12

D. M.
L. ABVCCIA PIERIS
PORTICVM SCAMNA
MENSAS COLLIBERTIS
SVIS SVA PECVNIA D. D.

13

L. ABVCCIVS EROS
GRAECVS

14

L. ABVCCIVS EROS
PATRONVS
FELIX L. AEDICI D. S. F.

15

Florentiæ.

SEX. LVCANI
TRVCVNDAES
L. STEPHANI OLLAS II

16

Romæ.

OLLAS VI. ET IVRE QVOD
CETERIS SOCIIS EMIT C. PLOTIVS
C. L. FAVSTVS AERAR.
D. P. OPPIO P. L. ANTEROTE
Q. FVIT IVRIS M. HERENNI M. L.
AGATHONIS

17

Romæ.

DOMITIA C. F. ET Ͻ. L. AVGE
VIX. ANN. XXV
OLLAM DEDIT C. LARINAS DIOGA

Ex P. Maffei.

18

Romæ.

MYRONIS
OLL. IIII COLVMB. III

Exſcripſi.

19

Romæ.

L. ANTRONIVS L.L. STEPHANVS
FVLLON. ET ANTRONIA
L. LIBERTA TYCHENE FEC.
OLLAR. XVI

20

Romæ, in tab. marm.

CN. OCTAVIO ANTHO
CN. OCTAVIVS PRIMIGENIVS
PATRONO OLLAM DONAT
MARCIA HELPIS

Ex sched. Barber.

21

Romæ.

C. POMPONIVS Ɔ.L. HEROS
C. NAEVI C.L. NICREI
CVRATORES MONVM.
FACIVND. CVRARVNT
ET EX P. SVORVM OLLAS. X.

Ex sched. Barber.

22

Romæ, in ædib. M. Ant. Caninij Sculptoris.

M. VETVRIVS M.L. ALEXANDER
OLL. II. EMIT DE
CN. OCTAVIO Ɔ.L. ANTERONI
S. INTVLIT VETVRIAM
ELEVTHERINEM LIBERTAM
SVAM ET VETVRIAM PHILVMI
MATREM ELEVTHERINIS

Exscripsi.

23

Florentiæ.

V. QVARTIO
TEXTOR III VIR
QVAESTOR
TRIB.

HILARA MINOR MIDAES MI
NISTRA SIMVL CVM MIDA
SITA EST IN EADEM OLLA QVARTIO
GRATIAM RETTVLIT MERENTEI
HILARAE QVOD VIVA ROGAVIT
SEPVLTA EST AD VI K. APRILES
TI. CLAVDIO NER. P. QVINTILIO VAR. COS.
MIDA CVBICVLARIVS IIIVIR HIC SITVS
EST HILARA MINOR VIVA ROG
AVIT VT OSSA SVA IN OLLA MIDAE
COICERENTVR CVM MORT. ESSET

Exscripsi.

24

Romæ, in tab. marm.

VALERIVS SYNEROS IN HOC MONIMENTO EMIT
L. CALPVRNIO SPERATO ET NONIA FORTVNATA AEDIC. ET COLVMB. XX.
VBI SVNT OLLAE OSSVAR. XIIII CVM AEDICVLA

Ex sched. Barber.

25

Florentiæ.

A SVMMO COLVMBARIA DIS
IVNCTA VIBIVS ALCIMV QVEM
SEQVENTVR POST ME L. COR
DIVM EVPORVM ET CORDIA TRYPHAENA

26

Romæ.

MAECENATIAE FAVSTAE
MAECENAS TYRANNVS
LIBERTAE SVAE ET
TERENTIAE OLLAS II DEDIT

OSSVARIA ET CINERARIA.

Vrnæ etiam dicebantur *Oſſuaria* ut in ſequentibus urnis, item & *Cineraria.*

Romæ, in villa Mattthæi.

Exſcripſi.

Romæ.

D. M.
SEX PACCIO SEX. F.
PRIMISCRINO AVG.
PACCIA HERENNIA
CONIVGI PIISSIMO
SANCTISSIMO
OSSARIVM D. S. FECIT

Ex ſched. Barber.

Romæ, in tab. marm.

CALPVRNIA RESTITVTA
EMIT DE SYNEROTE COLV
MBARIA N. IIII OLLAS N. VIII
ET CINERARIVM MEDIANVM
ET PHEBO CONIVGI SVO
ET SIBI POSTERISQVE SVIS

Exſcripſi.

Romæ, in tab. marm.

CLAVDIA PREPVSA EMIT DE L. CALPVR
NIO SPERATO ET NONIA FORTVNATA
SIBI ET SVCCESSO IMP. VESPASIANI
CAESARIS SER. OCTAVIANO CONIVGI
SVO . . . .
EIVS POSTERISQVE SVIS PARIETEM HVNC
IN QVO SVNT OLL. LXV. ET A PARIETE
PAVIMENTVM LAT. P. I. CINERAR. ET
AEDIC. LAT. P. I. S. *pedem unum ſemis*

Ex ſched. Barber.

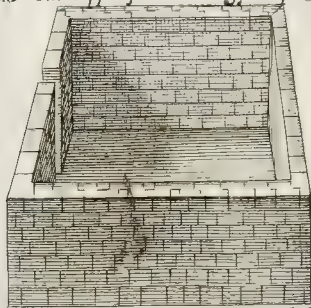
Romæ, In vaſis operculo.

CINERARIVM
GEMELLI III AELI
MARCI ET PHILIPPI

Ex iiſdem ſched.

VSTRINVM,

Repertum via Appiâ ſub terra: gyrus *palmorum* 400.

Vſtrinum locus erat muro circumdatus in quo corpora defunctorum, præcipuè paupe-

rum

rum cremabantur. Erat autem istud in via Appia, quia iuxta hanc percelebrem viam erigebantur sepulchra: quorum adhucdum plurimæ supersunt reliquiæ. Lapides labri superioris in duplicis anguli formam incisi(*en mortaise*)modo antiquis familiari,ad majorem ædificio soliditatem conciliandam, spectatu digni sunt.

Romæ.

. . . AB HOC VSTRINO . . . .
. . ONEM VSQVE AD DE VSTR . . . . M . . .
. . . ARCA MONVMENTVM CVM
. . ET AQVA SALIENTE EIVS AEDIFICII IN
CVSTODIAM EIVSDEM MONIMENTI
L. VOLVSI SATVRNINI L. HIC M . . . .
LVSCIAE IRENES VXORIS EIVS
LVCRETIAE THYMELES ET LIBERTORVM
ET LIBERTARVM ET FAMILIAE QVIBVS . . . .

Ex schedis Barber.

Oxonij: aliunde allata.

M. ANNI. AVCTI. ET
SEMPRONIAE. SCVRRAE
IN FR. CVM. VSTRINO. P. LIIII
IN AGRO P. XXIIII
M. ANNIVS M. ANNI. FELICIS. F.
SATVRNINVS. VIX. ANN. XIIX PIVS ET
SANCTVS. IS. EREPTVS. MATRI. NEC
ILLAE. POTVIT. GRATIAM. REFERRE

Ex Marmor. Oxon.

HYPOGÆVM

Romæ.

D. M.
FVLVIVS CHARISIVS IN HYPOGEO
INSTRVXIT N̄ XIII SIBI ET SVIS LIB . . .
CHARISI HABE ET TV QVI LEGES BE . . . .
EGO OMNIBVS MEIS BENE FECI ET QV . . . .
PSI PER ERRORE IGNOSCETIS DE CETER
IS SCIATIS AMICI TRES VXORES H . . . . .
QVIDEM DOLVI SET NON SVNT QVA . . . .
MODO QVARTARIA SORTEM DVCTAM SV . .

Exscripsi.

Romæ.

fortè Ollas H HYPOGEVM COM.FECER. *Commune*
C. CAMERIVS C.F. VETENVS
C. CAMERIVS C.F. PAL. PLAVTVS
C. CAMERIVS C.F. PAL. ATTVS
C. CAMERIVS C.N. MARINVS
CAMERIA PACATA
OLL. SINGVL. NVM. XX̄
LOCARVNT

Ex schedis Barber. P. Maffeus.

Romæ, in villa Matthæi.

HOC ADPARATORIVM
PERTINET AD MONVMENTVM
Q. AQVILI ET DIONYSI
ET NONIAE M. F.
FAVSTINAE
IN FRONTE P. X IN AGRO P. X̄V̄Ī

Exscripsi.

Hypogæum Camera erat subterranea reponendis defunctorum Cadaveribus, & Sarcophagis, quod & Repositorium Latinis dicebatur, cujus & pars aliqua *Adparatorium.*

DISTEGVM.

Distegum in genere fuit ædificium duas habens contignationes: at speciatim ubi ejus mentio est in Inscriptionibus quæ Diis Manibus dicantur, fuit ni fallor monumentum duas Cameras habens, unâ alteri impositâ. *Distigum* autem pro Distegum videtur sculptum.

Romæ.

1

Romæ.

DIS MAN.
L. APPONIVS L. F. PVBL.
GLABRIO VIVVS FECIT
DISTIG. CVM LIBERIS
COMM. DED. *Commune*
KAL. APRIL.
P. CORNELIO SCIPIONE
AFRICANO ET
T. SEMPRONIO LONGO
COS.

Ex ſched. Barber.

2

Romæ.

L. SEMPRONIVS L. L. PERIPHEMVS
L. SEMPRONIVS L.L. AMPHIONEVS
C. SEMPRONIVS C.L. AGNOSIAS
C. SEMPRONIVS C. L. PANOPVS
C. SEMPRONIVS C. L. AMPHIALVS
SEX. SEMPRONIVS SEK.L.
PENTHEVS
TI. SEMPRONIVS TI. L.
CHRYSINVS
DISTIGVM FECERVNT C.F. *Communi Pecunia.*

Ex ſched. Barber.

Antiquiſſima eſt hæc Inſcriptio, ſiquidem ſculpta fuit ſub Conſulatu L. Cornelij Scipionis Africani & Titi Sempronij Longi, anno urbis Conditæ 560.

CAENACVLVM.

Neapoli ad Fluv. Lirim.

HVIVS MONVMENTI IVS QVA MACERIA
CLVSVM EST CVM TABERNA ET CAENACVLO
HERED. NON SEQVETVR NEQVE INTRA
MACERIAM HVMARI QVEMQVAM LICET

Cænaculum locus ubi cœnabatur, cur in ædificiis monumentorum aliquando jungeretur, inde ſcire poſſumus, quòd in multis inſcriptionibus defunctorum voluntatem teſtantibus, cœna aut aliud epulum ſingulis annis ad talem diem amicis aut ejuſdem profeſſionis viris parari jubetur.

AREA SEPVLCHRI.

1

Romæ.

HAEC. AREA. INTRA
HANCCE. DEFINITIONEM. CIPPO
RVM. CLAVSA. VERIBVS
ET. ARA. QVAE. EST
INFERIVS. DEDICATA. EST
AB. IMP. CAESARE. DOMI
TIANO. AVG. GERMANICO. EX
VOTO. SVSCEPTO. QVOD. DIV.
ERAT. NEGLECTVM. NEC. RED
DITVM. INCENDIORVM
ARCENDORVM. CAVSA

Ex Bellor. Veſtigiis Antiquitat. Romæ.

2

Florentiæ.

D. M.
HOC MONVMENTVM SIVE
SEPVLCHRVM CVM AREA SVA
T. FVFICIVS FELIX D.D.
IVLIA RVFINA DONATIONIS
CAVSA MANCIPIO ACCEPIT
HS N̄ VNO QVOD COMPARAVIT
FVFICIAE AMPLIATAE
CONIVGI KARISSIMAE ET
LIBERIS SVIS ITEM LIBERTIS LIBER
TABVSQVE POSTERISQVE ET
P. AELIO NATALI AMICO
KARISSIMO ET AELIAE RESTITVTAE
LIBERTAE EIVS LOCVM PONENDI
CORPORIS VTRORVMQVE

Exſcripſi. Romæ.

3
Romæ.

DIS MANIBVS
M. HERENNIVS M. L.
LEONTA
ET PVBLICIA N. L. CLEOPATRA
FECERVNT SIBI ET LIB. ET LIBERTABVS
SVIS POSTERISQVE EORVM
ET QVOS TESTAMENTO NOMINARO
FRONS ARIAE ET MONIM. P. XXXIV
IN AGR. P. XXIV.

Ex sched. Barber.

4
Florentiæ.

D. M.
M. AVRELIVS DIONYSIVS
AVG. LIB. COMPARAVIT ET
STATIAE FILVMENE
CVM ARIA ET ARA
CINCTA CIPPIS N IIII LIB.
LIB. POSTERISQ. EORVM

Exscripsi.

Area Sepulchri erat longitudo & latitudo terræ, quæ singulis monumentis assignabatur, cujus mensuram sæpe in Epitaphio adscribebant, sicuti in tertio Frons areæ seu latitudo *Pedum* XXXIV. profunditas seu longitudo *in agro* Pedum XXIV.

MACERIA ET MACERIOLA.

1
Tiburi in æde Franciscan.

HIC LOCVS ITA VTI MACERIA
CLVSVS EST AD RELIGIONEM
SEPVLTVRAE LOLLIARVM
ATTICILLAE FILIAE ET STACTES
VXORIS ET M. LOLLI AMARANTI

Exscripsi.

2
Romæ.

ET HIC LOCVS
MACEREOLA CLVSVS
AD FAMILIAM MESSIANAM
ET CLODIANAM PERTINET

Ex sched. Barber.

3
Romæ.

DIS MAN.
STABERIAE T. FIL.
LOGADI
HOC MONVM.
MACERIA CLVSVM
SIBI ET SVIS LIBERT.

Exscripsi.

Maceria & *Maceriola* muri sunt quibus Sepulchrorum areæ claudebantur.

MONVMENTVS, MONOMENTVM & MONIMENTVM, *pro Monumentum.*

1
Romæ.

AVRELIA PRIMIGENIA SE VIVA FECIT
AVRELIO TELESPHORIONI
ET AVR. TELESPHORO
SPERATO FILIS SVIS
ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE. EORVM
HIC. MONVMENTVS. MACERIA
CINTVS CVM HYPOGEO QVI FECIT
IN FR. P. XXV IN AGR. P. XXXVI

Ex sched. Barber.

2
Romæ, in horto Barberino.

COH. X. . .
Ͻ. PRISCI . . .
IVLIANVS FI. . . . . .
MERENTI FECIT . . . . .
ET SIBI ET SVIS LIBERTIS
LIBERTABVSQVE POSTE
RISQVE EORVM HOC
MONOMENTVM HERE
DEM EXTERNVM NON SEQVETVR
IN FRONTE PEDES VIII
IN AGRO PEDES VI

Exscripsi.

Aquileæ, Arca marmorea.

PATROCLORVM
VLPIVS PRISCVS
ANIMAE MERENT.
CERVONIA TYCHE V. F. SIBI ET LIB. LIB.
POSTERISQ. EOR. SI QVIS HANC ARCAM SIVE
HOC MONIMENT. VENDERE AVT EMERE
AVT EXANCISCLARE VOLET TVM POENAE
NOMINE HS XX P.P. AQVILE DARE DEBEBIT

Ex Urſati ſchedis.

Obſervanda in ultimo lapide vox antiqua *Exanciſclare* pro diſtrahere.

Triclia.

Romæ, in horto Barberino.

D. M.

VLPIAE SABINAE CONIVG.
OPTIMAE ET DVLCISSIMAE
ET BENEMERENTI RVFINVS
EPHESTION LOCVM CONCESSVM
ET DONATVM AB HEREDIBVS FLAVI
LIBANI QVAE POSITA EST INFRA HANC
TRICLIAM IN LONG. P. VII. IN LAT. P. V.

Exſcripſi.

Sitne *Triclia* aliquod ædificium in monumentis ſive cœmeteriis, vel potiùs vergente latinitate vox aliqua barbara à qua acceperimus noſtratem *Treille*, pronunciare non auderem, niſi authorem haberem Salmaſium ad Hadriani Spartianum. Ibi enim pro *triclinia de caſtris*, legendum cenſet *Trichilia. Trichilæ* autem ſive Trichilia Græcis τροχάλη & τροχάλιον, à voce τροχαλὸν, *curvum & inflexum*, ſunt pergulæ arcuatæ ex arundinibus inflexis, & opere topiario colligatis contextæ. Hinc Iſidorus, *Trichilia ubi pendent vatia*: perperam editum *Trictilia*: Trichilas intelligit ex quibus dependebant cucumeres & cucurbitæ quas vatias appellabant, quod incurvæ eſſent & obtortæ, ductâ metaphorâ ab iis hominibus qui cruribus ſunt obtortis, quos Latini *vatios & vatias* dicunt. Vide plura apud Salmaſiũ.

Sarcophagus & Sarcophagum.

Cibinij in Tranſſylvania, Arca marmorea amnis eluvione eruta; qui prope Apulum Mariſo miſcetur.

T. VAREN. T. F. PAP. SABINIANO. EQ. R.
FLAM. LARENTINO. ITEM. FLAM.
COL. SARMIZ. DEC. COL. SAR. ET APVL.
E. MV. OMNIB. EQVESTRIB. MILIT. PERFVNCT.
CORNEL. LVCILIA CONIVX. PILA. EXTRVC
TA. SARCOFAGVM. IN. QVO. VARENIA
PROBINA Q. SABINIANI. SOROR. CONDITA
ERAT. ET. IAM. EIVS. CORPORE CONLOCA
TO. SVPERPOSVIT

Ex Reineſio.

Salonis

Salonis, Christiana Inscriptio.

Depositio. DEP. IVLII ZACONI DIE IIII
NONAS NOVEMBRES DECIANO ET
CEREALE COSS.
FL. IVLIVS ZACONVS ET AVRELIA
MERIA CONIVX EIVS HOC SARCOPHACVM
SIBI VIVI POSVERVNT
SI QVIS POST NOSTRAM PAVSATIONEM
HOC SARCOPHACVM APERIRE VOLVERIT
INFERAT ECCLESIAE SALONARVM AR
GENTI LIBRAS QVINQVAGINTA

Ex Marulli Spalatensis MS

Marullus legit in fine CENTILIBRAS QVINGAGINTA: quod errorem esse puto pro Argenti libras quinquaginta. Pausationem, id est requiem, *Pausa enim*, ut ait Nonius, requies est. Sarcophagus autem, ut Plinius ait, lapis est fissili venâ in quo corpora defunctorum condita absumi constat intra quadragesimum diem; ideo nomen habet à carne edenda, σαρξ enim caro est, & φάγω edo. Sarcophacus ibi scribitur pro Sarcophagus, ut in multis aliis C pro G. usurpatur.

Ossua pro Ossa.

Massiliæ, sed Algerio advectum.

C. POSTVMIVS C. LIB. VENVSTVS
TESTAMENTO. PON. SIBI. TITVLVM
MARMOREVM. IVSSIT. VBI. HVIVS
OSSVA. CONDITA. SVNT
ROSCIA. LOCHAGIA. CONIVNX
IDEM HERES
BENEMERENTI FECIT

Ex Peiresk.

Epitaphia quædam, in quibus literæ B & V confunduntur.

B Græcis ut V Latinum consonans pronunciatum fuisse, non tantùm ultimis sæculis; sed & priorum Imperatorum tempore, probat nominum Romanorum conversio à coævis scriptoribus facta: Flavius φλάβιος vocatur Plutarch. in Bruto, & Appiano lib. 5. Fulvia, φυλβία: Vologæsus, Βολόγαισος: Vitellius, Βιτέλλιος: Suevi, Σεύβοι: Severus, Σεβηρός. Sexcentáque alia passim notari possent. At illa nomina sic per B scripta, pronunciari non aliter ac si per V consonans, vel potiùs quasi per F. confirmant hæ voces: Νάβλα, εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ, ἢ ψαλτήριον, ἢ κιθάρα, apud Hesychium: id est *Navla species Organi Musici, vel Psalterium, vel cithara*, quæ eadem vox Νάβλα apud Athenæum, Clementem Alexandrinum & Strabonem reperitur. At Iulius Pollux idem Organum ναύλας & ναύλαν vocat: unde videmus perinde fuisse si Navla vel Nabla scriberetur. Sic φαύρα est Insula Atticæ Straboni l. 9. quæ Hesychio φαβρὶς dicitur. Ecce in sequentibus ineditis marmoribus *Beronice* pro *Veronice*, *Bibus* pro *Vivus*, *Balerianus* pro *Valerianus*.

1

Romæ, in villa Ceſarini.

D. M.

SEPTIMIA BERONICE FECIT SIBI ET
TI. CLAVDIO BERONICIANO FILIO SVO
KARISSIMO VIXIT ANNIS XXV M. III D. XVII
ET TI. CLAVDIO FRONIMO CONIVGI SVO
ET CN. COSSVTIO ZOILO ET SVIS LIB.
LIBERTABVS EORVM

Exſcripſi.

2

Romæ.

D. M. C. MEM
MIVS IANVARIVS
SE VIBVS
FECIT

Exſcripſi.

3

Romæ, in villa Ceſarini.

DEMETRIVS AVG. DIB. BIBVS FECIT SIBI ET VLPIAE CRESTE
CONIVGI BENEMERENTI ET FLAVIANO AVG. LIB. FILIO ET
FILIS SVIS ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE
S. SI QVIS DONATIONIS EORVM AEA MONVMENTA CVM AEDIFICIS SVI
CAVSA DEDERIT SIVE VENDAERE VOLVERIT INFAERET AERARIO POPVLI
ROMANI SES.TERTIA CENT. MILIA NVMMVM

Exſcripſi.

4

Romæ.

IVLIVS BALERIANVS
QVI VIXIT ANNIS B. XX
NATALI SVO D. *die*
SODALICIARIVS
BONVS AMORATVS
FILETIVS VSQVE AT FOTSA Id eſt *uſque ad Foſſam.*

Exſcripſi.

Balerianus pro *Valerianus*. Sic Imperator Valerianus in nummis Græcis mox ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟΣ; mox verò ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ ſcribitur.

Sequentia ſunt Chriſtiana & ſequioris ævi, in quibus *Acervum* pro *Acerbum*, *Bibit* pro *vivit*, aliáque occurrunt.

5

Romæ, in æde Sanctæ Praxedis in pavimento.

ACERVVM LVCTVM MIHI DEMISISTI DVLCISSIMA CONIVX
NON MIHI SVFFICIEBAT HABVISSE VITA TECVM PER TEMPORE MALA
ALIAM QVIDEM FVTVRAM COTTIDIAE OPTABAS BONAS BENEFI.... CASVS FECIT
ALIENA TV VERO COTTIDIAE EXPECTABAS VIDERE PROXIMA PALMAS
.. HEC TVA MI DEMISISTI PIGNERA FRVCTVSQVE DESIDERATISSIMI CVM .... GEMI
NATA VOTA OPTAVERAM DVLCISSIMA CONIVX VT BONA VIDEREMVS SIMVL
LONGA MALA TEMPORA MECVM FECISTI
INIMICA MORS FECIT TE NON VIDERE QVOD VOLVISTI
ANIMAM QVI BENE TVAM SVSCEPIT DIVINA POTESTAS A QVA CREDO PECCATA
POSSE TIBI DIMITTI HIC QVIESCIT DE QVA SVPER . . . .
. . . .

Exſcripſi.

Neapoli

6

Neapoli, in æde D. Mariæ della Sanita.

✝ CREDO QVIA REDEMTOR MEVS BIBIT ET IN NOBISSIMO DIE DE TERRA SVSCITABIT ME ET IN CARNE MEA VIDEBO DEVM MEVM EGO BASILIVS FILIVS SILIBVDI ET GREGORIA CONIVGEM EIVS DVM IREM IM MANDATVM IPSORVM MALVS HOMO ADPREHENDIT ME ET PORTABIT ME IN RIBVM ET OCCISIT ME MORTEM CRVDELEM IN INFANTIAE MEAE ANNORVM DVODECIM IN INDICTIONE QVARTA DECIMA VIGESIMA SEXTA

Ex Summontij Hist. Neap.

Ex ſtylo & literarum forma quæ hîc non exprimi potuit; conjicit Summontius eam eſſe Sæculi VIII. Longobardorum ætate.

7

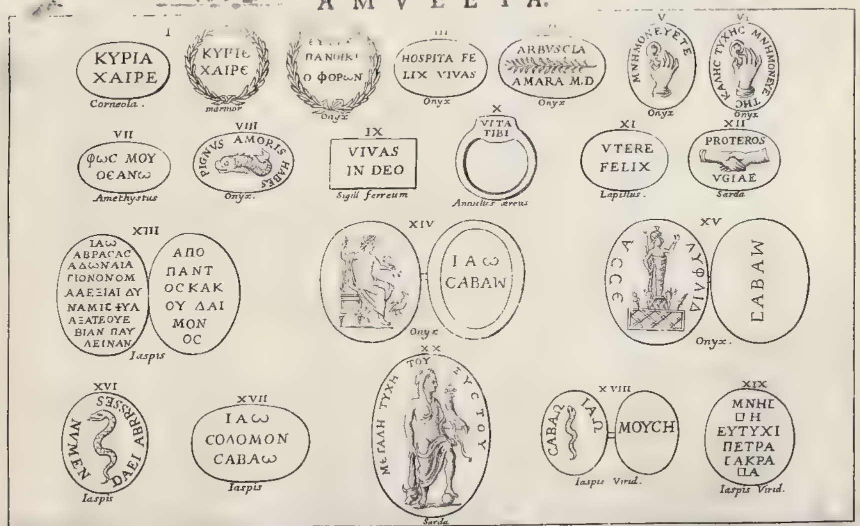
Romæ, in æde D. Pauli extra muros.

. . QVI DEDIT ET ABSTVLIT
. . OMINI BENEDIC . . .
. . QVI BIXIT ANN : . :
. . . PACE CONS.

Exſcripſi.

Quamplures ſimiles Inſcriptiones reperiuntur in Roma ſubterrânea, quas conſulere licet.

AMVLETA.

I. ΚΥΡΙΑ ΧΑΙΡΕ, *Domina ſalve.* ΚΥΡΙΕ ΧΑΙΡΕ, *Domine ſalve.*

II. ΕΥΤΥΧΙ ΠΑΝΟΙΚΙ Ο ΦΟΡΩΝ. *Felix eſt quicunque hunc lapidem geſtat.*

III. HOSPITA FELIX VIVAS.

IV. ARBVSCLA AMARA M. D. fortè Matris Deûm. Pinus enim cujus ramus hîc depingitur amara eſt, Græcis ob id πικρὰ dicta.

V. ΜΝΗΜΟΝΕΥΕΤΕ. Lipsius Epist. quæst. lib. 4. Epist. 26. hujusmodi lapillum extare dicit apud Laurinos. Plin. lib. 11. cap. 45. *Est in aure ima memoriæ locus, quem tangentes attestantur.* Idque fiebat ab Actore cum verbo MEMENTO. Alludit Virgil. *Cynthius aurem vellit & admonuit.* Plaut. Persa S. *Sed in jus voco.* D. *nonne attestaris? Tua ego caussa carnifex cuiquam mortali libero aures atteram.* Virgil. in Copa, *Mors aurem vellens, vivite, ait, venio.* Ammian. l. 22. *Adrastia aurem quod dicitur vellens, monensque ut castigatiùs vivat.*

VI. ΜΝΗΜΟΝΕΥΕ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΤΥΧΗΣ, *Memento bonæ fortunæ.*

VII. ΦΩϹ ΜΟΥ ΘΕΑΝΩ: *Lux mea Theano*, amatorium amuletum.

VIII. PIGNVS AMORIS HABES. Delphin, qui Cupidini sacer, unde in nummis Cupido Dephinum inequitans vel in curru à Delphinis tracto.

IX. VIVAS IN DEO. Sigillum est Christianum.

X. VITA TIBI: subaudi *longa sit.*

XI. VTERE FELIX, Victoriâ partâ, vel acquisitis divitiis.

XII. PROTEROS YGIAE. *Primò* vel *Primus convalesce.* Amuletum fortè ad destruendam incantationem quæ fiebat manibus pectinatim junctis, hoc est digitis utriusque manus invicem complicatis. Hîc enim manus junctas vides, ficuti in nummis ad designandam pacem, fidem militum aut concordiam Augustorum. De digitis autem pectinatim junctis fuisse incantamenti genus, ex antiquis & recentioribus Autoribus colligitur. Plin. Hist. nat. lib. 28. cap. 6. *Adsidere gravidis, vel cùm remedium alicui adhibeatur, digitis pectinatim inter se implexis, veneficium est: idque compertum tradunt Alcmenâ Herculem pariente.* Id enim, ut aiunt, fiebat ad actus vitiandos, & ad impediendum quominus enitens mulier pareret: unde Ovidius: *Sustinuit partus*, & *ineptos tenuerunt carmina partus.* Cælius Rhodiginus ex Græcis thesauris hanc partus Alcmenæ difficultatem memorat his verbis: *Ante regium Alcmenæ Herculem parituræ, stetisse digitis pectinatim implexis Lucinam quæ partum præpediret narratur à Mythicis: elusam verò ab ancilla Galantide, quòd Alcmenam diceret peperisse; quibus mox auditis illa recesserit, ac statim levata parturiit Alcmena. Vnde adverto Thebis habitu muliebri stetisse iconas, dicique à Thebanis Pharmacidas.* Altera species ejus incantamenti erat, si genua vel poplites, unum super aliud imponerentur, maximè si lævum genu poplite dextro premeretur, vel si manus pectinatim junctæ, genua complecterentur. Ideo in Conciliis Ducum fieri, & sacris votisve simili modo interesse vetuere majores, velut omnem actum impedientia.

XIII. Literæ indistinctæ & malè formatæ hæc vocabula continent ab utraque parte: ΙΑΩ ΑΒΡΑΞΑΣ ΑΔΟΝΑΙ ΑΓΙΟΝ ΟΝΟΜΑ ΑΞΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΦΥΛΑΞΑΤΕ ΟΥΕΒΙΑΝ ΠΑΥΛΕΙΝΑΝ ΑΠΟ ΚΑΚΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΣ. Id est, *Iao Abraxas Adonai, sanctum nomen, dignæ Potestates, servate Vibiam Paulinam ab omni malo Dæmone.* Est igitur Basilidianorum sive Gnosticorum Amuletum, de quorum erroribus & nugis fusè tractavit Chiffletius in Dissertatione de gemmis Basilidianis & Deo Abraxas, quem Hæretici illi venerabantur. Similia illic exhibet Amuleta quamplurima: sed hîc quædam selegimus ipsi non visa.

XIV. Iupiter sedens more Romano fulmen manu tenens, aquilam ad pedes habens. In aversa parte ΙΑΩ ϹΑΒΑΩ. Hinc discimus Basilidianos Ethnicismum cum Christianismo confundere solitos fuisse.

XV. ΔΙΑΦΥΛΑϹϹΕ, & ex altera parte ϹΑΒΑΩ, *Conserva Sabaoth.*

XVI. NVMEN DAEI ABRASSES. Id est, *Numen Dei Abraxas*, quem sub serpentis forma colebant.

XVII. ΙΑΩ ϹΑΛΟΜΟΝ ϹΑΒΑΩ. *Iao Salomon Sabaoth.*

XVIII. ΙΑΩ ϹΑΒΑΩ. Ex alia parte ΜΟΥϹΗ, Id est *Musa*, vel fortè *Moses.*

XIX. ΜΝΗϹΘΗ ΕΥΤΥΧΙ ΠΕΤΡΑ ϹΑΚΡΑΤΑ. Hanc quidem non assequor. Et quis, quæso, priscorum horumce Hæreticorum nugas assequatur. Videsis præter Chiffletium, quæ de iis diximus suprà ad Tab. XII. Sect. I. Art. IV. & ad Tabul. XXIV. & XXV. Art. V. item quæ in nostro Græciæ Itinerario Tom. III. part. I. ad marmor Mileti.

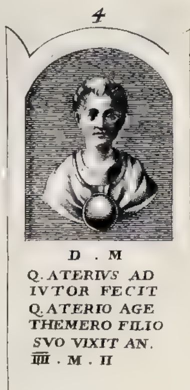
XX. ΜΕΓΑΛΗ ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΞΥΣΤΟΥ, *Magna fortuna Xysti*, seu *palæstræ.* Hercules stans, dextrâ clavam tenens, sinistrâ Cornu-copiæ. Hic enim ludis Xysticis præsidebat, unde Herculi in circo statuæ dedicabantur, aut ædiculæ erigebantur, ut videre est inter marmora Græca Athletica, quæ infrà in Sect. X. referentur. Η ΙΕΡΑ ΞΥΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΑ ΑΘΛΗΤΩΝ, &c.

BVLLÆ

BVLLÆ PVERORVM.

Bullæ generaliter dicebantur omnia ornamenta aurea vel argentea orbicularia, & instar bullarum in aqua excitatarum inflata. *Bullæ*, inquit Papias, *ornamenta regalium puerorum vel equorum, dictæ quòd sint similes bullis quæ in aqua inflantur.* Nos hîc de puerorum bullis tractamus: quæ insigne erant ætatis prætextatæ. *Simul cum prætexta*, inquit Asconius in III. Verr. *etiam bulla suspendi in collo infantibus ingenuis solet aurea, libertinis scortea, quasi bullientis aquæ; sinus communiens pectúsque puerile.* Non ergo quærenda etymologia hujusce bullæ à βουλὴ, id est *Consilium*, quasi puerilem ætatem alieno indigere consilio significarent, ut quidam ex veteribus tradunt. De ejus origine ita Plinius lib. XXIII. cap. I. *Sed à Prisco Tarquinio omnium primò filium, cùm in prætextæ annis occidisset hostem, bullâ aureâ donatum constat: inde mos bullæ duravit, ut eorum qui equo meruissent filij, insigne hoc haberent, cæteri lorum.* Earum figuram rotundam observamus in his marmoribus, non autem cordiformem, ut indicare videtur Macrobius Saturn. lib. I. cap. 6. *Nonnulli*, inquit, *credunt ingenuis pueris attributum ut cordis figuram in bulla ante pectus annecterent, quam inspicientes ita demum se homines cogitarent, si corde præstarent.* Vides hîc in fig. 4. puerum quatuor annorum jam bullam gestantem in pectore: priores sunt provectioris ætatis, quippe volumen in quo legere queant manu tenent. Gestabant autem usque ad annum ætatis XIV. puberes facti, laribúsque eam dedicabant, ut puellæ Veneri pupas suas: unde Persius Satyrâ V: *Bulláque succinctis laribus donata pependit.*

Nummus æreus, olim instar Bullæ vel Amuleti collo appensus.
Nemausi apud Graverolium.

Nummus hic magni moduli ab una parte caput Neronis præfert: quale in sexcentis aliis hujus Imperatoris nummis extat; sed aversa planè abrasa fuit, ut literis incisis cælaretur nomen cujusdam *Caij Valerij Abascanti*, qui nummum collo appensum gestabat, vt

ut adjuncta ipſi catenula antiqua viridi ærugine obducta non obſcurè indicat, quod ſanè perrarum eſt. Idem Eruditus Graverolius in cujus extat Muſæo, alium poſſidet æreum Neronis nummum cum circulo ejuſdem metalli, quales viſuntur in nummis maximi moduli, vulgò *Medaillons* dictis: cujus nummi pars poſtica penitus deraſa eſt, quæque typi loco in ſpeculi modum polita eſt. Antiqua enim ſpecula non ex vitro, ſed ex metallo conflabantur. Hinc Plinius lib. XXXIII. cap. 9. *Atque ut omnia de ſpeculis peragantur hoc loco, optima apud majores fuerant Brundiſina, ſtanno & ære miſtis: prælata ſunt argentea. Primus fecit Praxiteles Magni Pompeii ætate.*

COLLARIA SERVORVM.

Antiquis Romanis mos erat ſervos à fuga recuperatos ſtigmate notare, hoc eſt literis aut notis quibuſdam frontem inurere, unde Auſonius;

Pergame non rectè punitus: fronte ſubiſti
Supplicium, lentæ quod meruere manus.

Cùm verò Conſtantinus id vetuiſſet, quòd dedeceret faciem quæ ad ſimilitudinem cæleſtis pulchritudinis eſt figurata, maculari, contumeliam frontis ad collaria quæ fugitivis aptabantur tranſtulerunt, in quibus inſcriptum Domini nomen, aut ſaltem in laminis iis appenſis legebatur: qualia in ſequentibus videre eſt.

Collare æreum.

TENE ME QVIA FVGI ET REVOCA ME DOMINO
MEO BONIFATIO LINARIO

Ex Pignorio de Servis.

Hæc Collaria longiora ſunt, & unicâ lineâ inſcripta.

Aliud, Romæ.

TENE ME NE FVGIAM ET REVOCA ME AD DOMINVM
EVVIVENTIVM IN ARA CALLISTI

Exſcripſi.

Aliud, apud Cl. Meneſtrier.

TENE ME NE FVGIAM ET REVOCA ME IN FORO
TRAIANI PVRPVRETICA AD PASCHASIVM DOMINVM MEVM

Exſcripſi.

Aliud, Romæ apud I. P. Bellorium.

P̄TRONIA TENE ME QVIA FVGI BIS ET REVOCA ME AD
DOMV ATHEODOTENIS AD DOMINVM MEVM VITALIONE

Exſcripſi.

Prope Nemauſum repertum.

T. M. Q. F. E. REV. ME P. RVBRIO LAT. DOM. MEO

Ex Erud. Graverolio I. C.

Id eſt, *Tene me quia fugi & revoca me Publio Rubrio Latino Domino meo.*

Lamina

1

Lamina ænea Collari alligata, apud Maffæos.

TENE ME Q
VIA FVGI ET RE
BOCA ME IN BASI
LICA PAVLLI
AD LEONE

Ex Pignorio & Bened. Ægio.

2

Alia, apud Lælium Pascalinum.

TENE ME Q
VIA FVG. ET RE'B
OCA ME VICTOR
I ACOLIT
O A DOMIN
ICV CLEM
ENTIS
P
X

Ex altera parte.

FVGI EVPL
OGIO EX
PRF. VRB. — *Ex Præfecto Vrbis.*

Ex schedis Suaresij Episcopi Vasionensis.

Hæ omnes Inscriptiones non absunt à Constantini sæculo, quod notis Christianismi & depravato idiomate dignoscitur, REBOCA pro REVOCA, alijsque.

TESSERA.

Romæ, olim apud Card. de Maximis, in tabella ærea.

TESSERAM PAGA
NICAM FELICISSI
MVS PATRONVS
PAGANI PAGI
TOLENTINES HOS
TIAS LVSTR. ET TESSER. — *Lustraverunt.*
AER. EX VOTO L. D. D. — *Locus decreto datus quinto Idus Maias.*
V ID. MAS FELICIT.

Exscripsi.

Tolentinum urbs & Colonia Piceni, nunc Marchiæ Anconitanæ, quæ vrbs adhuc *Tolentino* vocatur, ubi lustratæ fuerunt hostiæ fortè ob aliquem grassantem morbum, aliudve imminens periculum, affixáque ænea tabula in aliquo templo ex Paganorum voto, ad numinum iram placandam.

Pp Tessera

Teſſera Hoſpitalis.

Lugduni, olim in ædib. D. de S. Maurice.

MERCVRIVS HIC LVCRVM
PROMITIT APOLLO SALVTEM
SEPTVMANVS HOSPITIVM
CVM PRANDIO QVI VENERIT
MELIVS VTETVR. POST
HOSPES VBI MANEAS PROSPICE

Exſcripſi.

Teſſera hæc erat *hoſpitalis*, ſive lapis Hoſpitij index prope portam affixus, in quo Mercurius lucrum adventantibus promittit, cùm jam antiquitus negotiis celebris urbs eſſet Lugdunum, Apollo verò ſalutem ob aëris ſalubritatem, Septumanus tandem diverſorij iſtius hoſpes prandium, poſt cujus uſum extraneus hoſpes, ubi commorari vellet proſpicere poterat.

TEGVLA LATERITIA.

TERT. D. L. EX
F. CAN. OP. DOLI. I.
TIT. ET GALL. COS.

Ex Nardini Roma Antiqua.

Falconerius in additis ad Nardinum ſic Inſcriptionem iſtam exponit: *Tertullus Decij Libertus ex Figulina Canonis Operis Doliarus prima*: addítque Canonem fortè tributum eſſe quod ſolverent Figuli: annon verò potiùs Canon norma eſt, ſive modulus ad quem lateres conficiebant. Extracta autem fuit hæc tegula ex dirutione ædificij Pantheo proximi, quod putavit Falconerius aquæductus aquæ Virginis reliquias eſſe ab Imp. Hadriano reſtituti, ut probat ex Conſulatu TITiani & GALLicani in illa tempora incidente.

Alia apud Falconerium, Romæ.

OPVS DOLIAR. L. BRVTIDI AVGVSTALIS

Dolia antiquitus ex terra cocta fiebant, ut ſuperiùs pag. 125. in Dolij Diogeniani explicatione demonſtravimus: inde *opus Doliare*, idem quod opus Figulinum.

Tegula, apud Leonardum Auguſtini.

EX PAL. AELI AVG. PII F. OP. DOLIAR. ARISTIO
SVCCESS. GALLIC. ET VETERE COS.

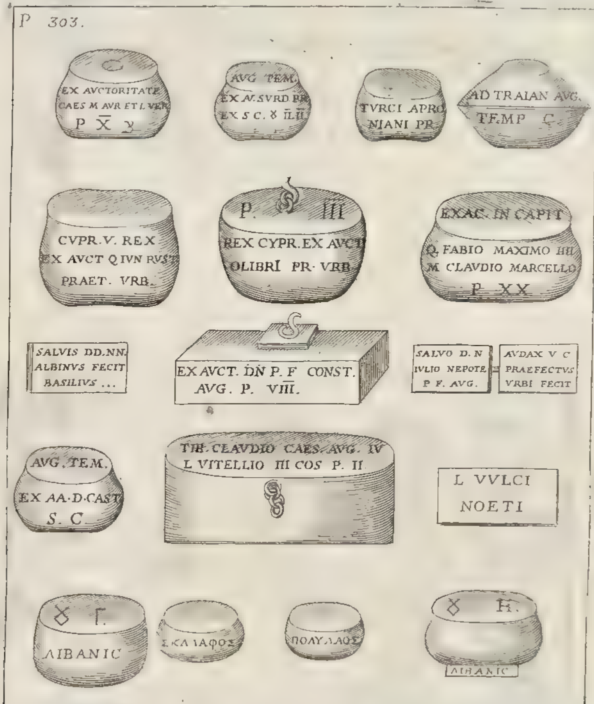
Exſcripſi.

Id eſt, *Ex Palatio Ælij Auguſti Pij filij opus Doliare Ariſtio Succeſſo, Gallicano & Vetere Conſulibus*: qui Conſulatus incidit in annum Ch. 150. vel 151. ut numerant alij, ſub Antonino Pio. Notandum Marcum Aurelium Antonini Pij filium hîc Ælij tantùm nomine deſignari, quem Faſti Capitolini Marcum Ælium Aurelium, at Faſti Siculi Marcum Aurelianum Verum depravatè nominant.

PONDERA

PONDERA.

Ponderum notitiam intricatissimam explanare, non est instituti nostri, neque virium nostrarum. Hæc præstiterunt authores varij & inter alios accuratissimè Lucas Pætus de ponderibus & mensuris, libris quinque, Venetiis ann. 1575. excusis. Nicolaus Fabricius Peireskius eandem susceperat Provinciam, integrúmque hac de re volumen manuscriptum hæredibus reliquit. Ex cujus & aliorum schedis aliqua delibavimus, lucis aliquantulum ob addita schemata, fœneratura.

Hæc pondera penè omnia sunt ex marmore nigro. Infinita autem extant cum nomine *Turcij Aproniani* Præfecti urbis, quem constat Ethnicum fuisse ex aliis lapidibus. Urbi eum præfecit Iulianus Imperator ὁ παραβάτης, teste Ammiano Marcellino lib. 23. Præferunt & nomen *Iunij Rustici* Præfecti itidem urbis. Fuit quidam Rusticus Præfectus urbi sub Antonino, teste Epiphanio. At propriè dicti Præfecti urbis inceperunt tantùm initio quarti Sæculi: unde Rusticus in hoc pondere notatus, is est qui sub Constante, anno 343. & 345. fuit Præfectus vrbi, cùm sub eodem Imperatore paulò antè Præfectus urbis fuisset Turcius Apronianus: Olybrius verò sub Constantio ann. 357. Albinus sub Valentiniano. Spectabat autem cura cùm aliarum rerum, tum etiam ponderum, ad officium Præfecti urbis: unde Ammianus scribit de Prætextato Præf. urb. *quòd pondera per regiones instituerit universas, cùm aviditati multorum ex libidine trutinas componentium, occurri nequiret.*

Pondera numerum inscriptum habuisse dicit Isidorus lib. 16. Origin. & confirmant isti ponderum typi. Puncta enim totidem libras ostendunt, vel cifræ adjunctæ, ut P. III. *Pondo trium* librarum.

Inserviebant etiam pondera, ubi reos quæstioni applicare volebant, pedibus appendentes, Cod. Theodos. lib. 3. de exaction. qualia multa Romæ per Ecclesias Martyrum suppliciis serviisse creduntur, ut notavit Baronius in Martyrolog. Extat Lex in Jure Orientali edito ab Henrico Stephano, quæ jubet notas ponderum debere esse claras & intelligibiles etiam à rudibus hominibus. Ecce autem quasdam certiores ponderum proportiones.

Continebat Talentum libras 72. aliqui volunt 120
Libra uncias duodecim.
Vncia duos Stateres.
Stater duos quadrantes.
Quadrans Drachmam, Scrupulum, & Obolum
Drachma tres Scrupulos.
Scrupulus duos Obolos.
Obolus quatuor calculos.
Calculus, ciceris grana duo.

Medietas igitur drachmæ eſt Scrupulus & Obolus: & Scrupuli decem & octo conſtituunt unciam unam.

Pondus Romanum, cui inſcriptum,

D. IVNIVS L. F. SILANVS
Q. V. R. B.
S. C.
L. LVCRETIVS L. F. TRICIPITINVS
Q. VRB.

Ex Luca Pato & Reineſio.

MENSVRAE.

Amphora quam Antiqui, teſte Feſto, Quadrantal vocabant, utrinque anſata fuit, quod nomen indicat ab ἀμφι *utrinque*, & φέρω *porto.* Fictilis, præterea oblongo collo ſubtus acuta: quales infinitæ indies Romæ effodiuntur paſſim, quáſque vulgus urnas omnes

nes putat, quia nonnullæ similes. At sanè variis usibus destinata erat amphora, præterquam enim vas erat cinerarium urnæ vicem præstans, erat etiam vas vinarium, oleарium & aquarium; unde inter figuras Calendarij antiqui Romani Signum Aquarij sculptum est cum Amphora, & in disticho signa enumerante sub Amphoræ nomine exprimitur.

Libráque, Scorpius, Arcitenens, Caper, Amphora, *Pisces.*

Dividebatur Amphora debitæjustæque mensuræ in urnas duas, Modios 3. Congios 8. Sextarios 48. Heminas 96. Quartarios 192. acetabula. 384. Cyathos 864. Ligulas, seu ut aliqui volunt Cochlearia 2304. Culleus verò constabat Amphoris 20.

Notandum porrò Culleum, Amphoram, urnam, congium, fuisse tantùm liquidorum mensuram: modium tantùm aridorum: sextarium, heminam, quartaria, acetabulum, cyathum, ligulam utrorumque. At autem pondus liquoris quod capiebant singula, ex Dioscoridis testimonio hoc est. Amphora capiebat libras 80. Vrna libr. 40. Congius 10. Semicongius 5. Sextarius lib. unam & uncias 8. Hemina seu Cotyla uncias 20. Acetabulum quarta pars heminæ unciam unam semis & scrupulos 4. Cheme quarta pars cyathi, didrachmas 3. scrup. 1. Amphora ergo tenebat congios 8. & Congius sextarios 6. *Hæc ex schedis Bagarrij.* Sequentia manu *Pithœi* inter *Peireskij* schedas à me reperta.

Cochlear habet dimidiam drachmam, id est, scrupulum & obolum.
Cochlearia tria concham faciunt:
Conchæ octo, cyathum:
Cyathi novem, heminam;
Heminæ duæ, sextarium:
Sextarij sex, congium
Congia quatuor, modium:
Modius unus & semis, urnam:
Vrnæ duæ, Amphoram:
Vrnæ tres, cadum seu Artabam:
Modij quindecim, Gomor:
Gomor duo, Chorum.

Cochlearia, inquit rursus Bagarrius, & *Ligulas* confundunt quidam: at verisimilius duplò majorem fuisse ligulam, aut (si Pithœi superiorem notã sequamur) quintuplo majorem, cùm 24. cochlearia cyathum constituerent, 4. verò ligulæ cyathum teste Columella. Dioscorides *Chemen* vocat, quod Latini *Ligulam*. De Ligula Martial. in Apophor. *Vocor ab indoctis Lingula Grammaticis.* Ob similitudinem cum cochleari eundémque usum, utrumque conjungit lib. 8. Epigr. 33.

Ligulam cùm mittere possis,
Mittere cùm possis vel cochleare mihi.

Et Epigramm. 70. ejusd. libri.

Octavus Ligulàm misit sextante minorem,
Nonus aculeolos in cochleare tulit.

Strigilem Ligulæ formam habuisse docet *Appuleius* 2. *Floridorum.* Inserviebat abstergendo sudori cutísque immundiciebus, in balneis, talísque in variis marmoribus exhibetur, qualis hîc in fig. *Cyathus* pendebat unciam unam, drachmas quinque & scrupulum unum, id est ferè uncias duas: unde Hesychius has numerorum fractiones omittens dicit cyathum capere liquoris uncias duas: Κυάθυς, σκαφιώλια, ὡάρια σιδηρᾶ, οἷα κύαθος: δέχεται δὲ ὑγρῦ τινὸς ὀυγγίας δύο.

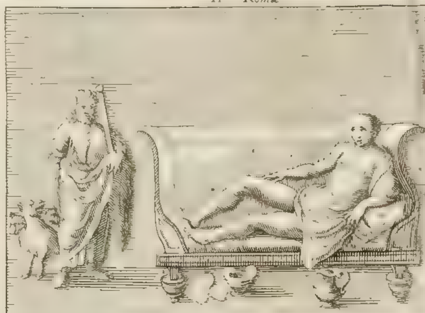
Sextarius subdividebatur in cyathos 12. instar assis, id est in sextantes, quadrantes, trientes, quincunces, semisses, septunces, besses, &c. seu in duos, tres, quatuor, quinque, &c. cyathos: per cyathos enim bibebant antiqui, ut constat ex Martiali, frequentiùs per trientes, id est quatuor cyathos seu semifogliettam. Semisextarij vocem retinuit adhuc Gallicum nostrum idioma *Demi-septier.* Lucas Pætus qui veteres mensuras exactè cum neotericis contulit, scribit sextarium viginti uncias capere, *fogliettam* verò hodiernam tantùm 16. at illa diversa est pro variis regionibus. Sextarios etiam subdividebant in Acetabula 8. quartarios 4. heminas 2. Quòd si hîc aliqua discrepantia observatur, non mea res est: aliena enim retuli.

TOREVMATA.

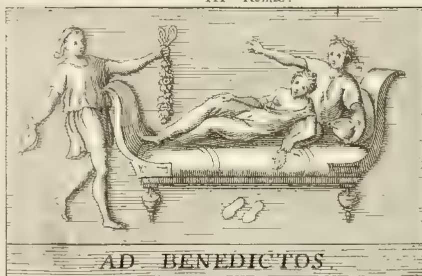
I *Neapol*

II *Romæ*

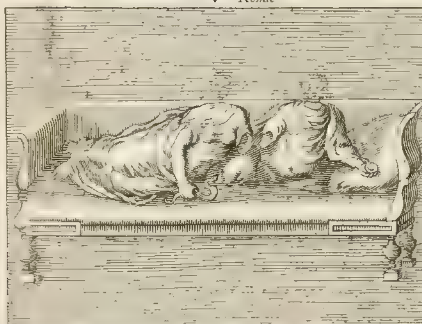
III *Romæ.*

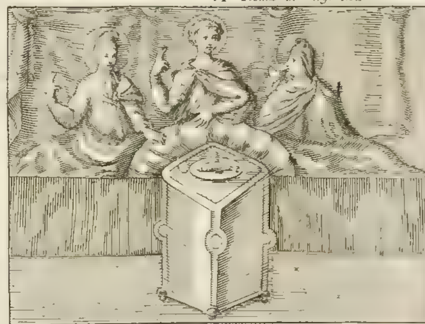
IV *Romæ*

V *Romæ*

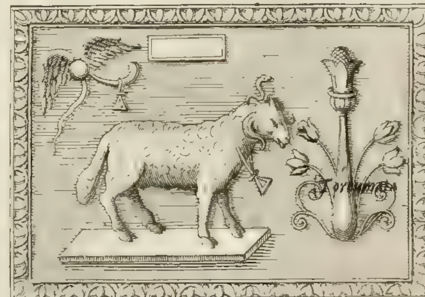
VI *Romæ in Virg. MS*

VII *Romæ.*

VIII *Romæ*

Matt Ogier Sculp Lond

TOREVMATA varia passim in hoc volumine exhibuimus, pro variis quæ oblatæ sunt disserendi occasionibus. Ecce quædam alia selecta, quæ nec injucunda, nec spernenda videbuntur, saltem ab aliis quod sciam, nondum prodita. Toreumata vocamus tabulas lapideas, marmoreas, aut æreas figuris semiextantibus sculptas, quas Itali *Bassi rilievi*, Galli *Bas reliefs*, vocitare solent, ut in hujus Operis Præfatione jam monuimus.

I. *Circen* exhibet quæ veneficam suam potionem juveni cuidam propinare studet: nec non *Herculem*, canem tricipitem Cerberum à se colligatum adducentem: arbore intermediâ *poma aurea* ferente, quam custodit ingens Draco.

II. *Pluto* inferorum Monarcha cum tricipite Cerbero, antiquis, *Ditis*, hoc est Plutonis, *canis* dicto, sceptrum sinistrâ gerens, adstat viro ferè nudo in lectulo accumbenti, ob morbum citò Tartara petituro. Infrà visuntur vascula duo, & Sandaliorum par.

III. Iuvenis cum nova nupta, ambo adhuc coronati, primásque carpturi conjugij rosas, in grabato reclinati, monentur à Ministro, cui in manibus lampas sepulcralis, & rosarum corolla, instare funus acerbum.

IV. Decumbit hîc *Marcus Iulius Augustianus*, cui *Marcus Iulius Animetus Fratri Benemerenti fecit* monumentum defuncto, cuíque mater, aut uxor, filiáque adstantes ultimum vale dicunt.

V. *Biclinium* seu duorum accubitus non malè dixeris hujusce marmoris typum, quo scilicet modo duo acccumbebant in lecto, cùm prandium aut cænam captabant.

VI. Hîc verò *Triclinium* habes, trium nempe accubitus ad mensam pastum ineuntium: qui cum tabellis illis orbicularibus, de quibus suprà pag. 285. mentionem fecimus, depinguntur, sive Ethnicorum Deastros, sive Sanctos quosdam Christianos effingere voluerit Pictor. Non enim marmor est: sed pictura ex Virgilio Manuscripto, Bibliothecæ Vaticanæ decerpta. Cujus quidem Manuscripti antiquitas ab Eruditis censetur esse annorum circiter mille: quo sæculo jam dominabatur in Imperio Romano Christiana Religio. De pileis illis in acumen desinentibus & in anteriora recidentibus dicemus paulò infrà, & jam vidimus eorum figuram in Midæ Phrygiæ Regis numismate pag. 130.

VII. Ministræ quædam Isidis mysteria ferentes hîc exprimuntur. Vasculis enim quæ gestant insident parva Harpocratis Isidis filij, & vaccæ sive bovis simulachra. Apuleius cerimonias similes describens: *Sequebatur bos parentis Deæ simulachrum, quod residens humeris suis præferebat unus è Ministerio.* Spartianus de Commodo: *Sacra Isidis coluit, ut & caput raderet & Anubim portaret.* Sacerdotes enim Isidis, aliorúmque Deorum, Ægyptij; caput radebant: at utrum id etiam factitarent fœminæ Sacerdotes, mihi dubium est: id saltem heîc non observamus.

VIII. Pertinet hæc Tabula marmorea in Quirinali reperta, ad mysteria Matris Deûm Cybeles, cui ovis & Pinus sacræ: unde aliquando pini strobilum seu nucem manu gestans depingitur. Vide Gruterianos lapides pag. XVII. Arnobius contra Gentes, lib. 5. *Pinus illa quæ infertur in Sanctum Deæ matris, nonne illius imago est arboris sub qua sibi Atys virum demessis genitalibus abstulit?* Statius.

Sic Phryga terrificis genitrix Idæa cruentum
Elicit ex adytis, consumptáque brachia ferro
Scire vetat, quatit ille sacras in pectore Pinus
Sanguineósque rotat crines, &c.

Virgilius Cybelen ita Iovem alloquentem inducit, lib. 9. Æneid.

Pinea sylva mihi multos dilecta per annos,
Lucus in arce fuit summa.

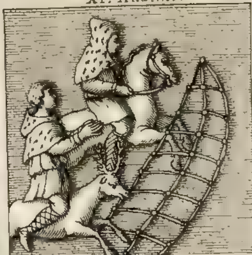
IX. Romæ.

X. Romæ.

XI. Auximi.

XII. Romæ.

XIII Romæ.

XIV. Romæ.

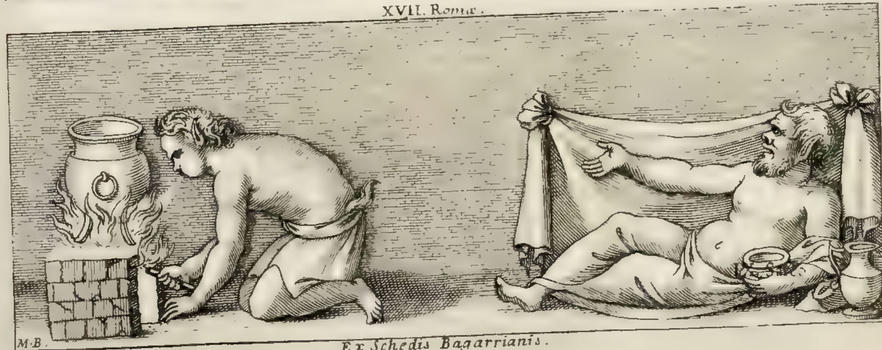
XV. Romæ.

XVI. Romæ.

XVII. Romæ.

Ex Schedis Bagarrianis.

IX. Sarcophagus est viri & uxoris corpora continens, cum eorum depictis protomis, sive imaginibus pectore tenus. Infra eorum effigies cernitur *juvenis quidam junctis bobus terram arans*, quod est conjugij symbolum. Posterioribus enim præcipuè sæculis, jugum conjugale bobus sub jugo colligatis compararunt veteres: túncque invaluit vox *Compar* pro conjuge sæpiùs in marmoribus usurpata. Gloss. Lat. Gr. *Compar*, σύζυγος. Ambrosius lib. 8. Epist. 66. *Conjugium vis inter filios nostros componere, quæro utrum pares copulandi, an impares sint: sed ni fallor Compares appellari solent. Boves qui jungit ad aratrum, equos ad currum, pares eligit.* Cassiodorus lib. 5. & 10. Variar. utitur voce *Iugalis*, pro Conjuge. Plin. lib. 8. cap. 23. de serpentibus: *Conjuga fermè vagantur, nec nisi cum compare vita est.* Et quidem latiori significatione sumitur *Compar* pro socio. Auson. *Tu quondam puero compar mihi discipulo.* Cassiodor. l. 8. *Strepentes sturni compares sequuntur exercitus.* August. serm. 52. *Cepi boni propositi fratres colligere compares meos.*

X. *Rusticani pueri olivas colligentes cucullis induti. Cucullus vel cuculla*, inquit Vgutius, *vestis caputiata & lata, humeros & caput tegens instar capucij.* Erat præcipuè pueris in usu. Vnde scribit Sozomenus lib. 3. cap. 13. *Monachos Ægypti* κουκούλιον (*Cucullum*) *gestare ostendentes se vitam æque synceram agere ac pueri, quibus*, inquit, *ejusmodi tiaris caput obvolvitur.* Huc etiam spectat Hieronym. Epist. 22. *Sunt quæ cilicijs vestiuntur & cucullis fabrefactis, ut ad infantiam redeant.* Cassianus de habitu Monachico l. 4. cap. 4. *Cucullis perparvis usque ad cervicis humerorúmque demissis confinia, quibus tantùm capita contegant, indesinenter diebus utuntur ac noctibus.* Vide Du-Cange Glossar. med. Latin. in Voce *Cucullus*, & med. Græcit. in V. Κουκούλιον.

XI. *Iuvenis* equitans *indutus Cucullo*, qui etiam peregrinantibus familiaris erat ad injurias aëris vitandas, sicut & ægris.

XII. *Senex mœrens in Cucullo*: unde fortè etiam lugentium fuit habitus. Circumstant alij amicam, aut patronam lugentes defunctam.

XIII. *Bigæ Circenses* aurigantibus pueris alatis, in quarum equis observandæ jubæ detonsæ. Inde Ausonius aurigam *bidente* dicit *attondisse forcipe comata colla, ne qua sordidum jugo premente dura vulnus ederet juba.*

XIV. Similis auriga equorum bigam agitans, quos retinere non potens, in terram prolapso invehitur juveni: quo spectant Hieronymi verba in vita Hilarionis: *Oravit semel fixo in terram capite, & abducta ab oratione mens, nescio quid aliud cogitabat, insiliit dorso ejus festinus agitator, & latera calcibus, cervicem flagello verberans: eja, inquit, cur dormitas?*

XV. *Quadrigarium* hîc Circensem vides, equos tintinnabulis ornatos habentem. Apud Apuleium lib. 10. asinus *frænis argenteis & pictilibus balteis, & tintinnabulis exornatus*, dicitur. Virgil. 7. *Aurea pectoribus demissa monilia pendent.* Hæc ad Phaleras referri poterant: *Phaleræ enim*, teste Suida, *erant rosæ, aut similia ornamenta capitis equini.*

XVI. At *Victores* comite palmâ stant hi quatuor *equi*, ducentibus servis. Ante duorum pedes visuntur sacci ligati, hordeum ipsis destinatum continentes. Voces, HOC EST, ALIVD FATERI, ET CREDE, NON LICET, quò referantur, non mihi liquet.

XVII. *Fronte crinitâ Faunus*, ut in Priap. Virgilio tributis vocatur, lignum igni accendendo ministrat, quo ferveat olla calidam aquam fortè continens, quæ olim Romanis in delicijs erat, ut diximus suprà, ubi de servis à calida, pag. 206. quámque Patronus decumbens petere videtur bibendi impatiens. Paulus Iurisconsultus: *nec multùm refert inter Cacabos & ahenum quod supra focum pendet: his aqua ad potandum calefit, in illis pulmentarium coquitur.* Plinius reprehendit morem Romanorum calidam bibendi: *Notandum*, inquit, *nullum aliud animal præter hominem calidos potus sequi.* Frequenter etiam aquam bibebant calidam non solam, sed vino admixtam. Apuleius Milesiarum secundo: *Fotis arripit poculum, ac desuper aquâ calidâ injectâ, porrigit.* Lucianus in eadem narratione: Καὶ οἶνος αὐτῷ παρέκειτο, καὶ ὕδωρ ἕτοιμον, καὶ ψυχρὸν καὶ θερμόν.

XVIII

XVIII. Solitaurilia sive *Suovetaurilia*, quorum in hoc marmore apparatus cernitur, fuere veterum sacrificia, *Suis, Ovis* & *Tauri*, unde nomen ipsis inditum. Glossæ veteres: *Solitaurilia*, θυσία ἐκ συὸς, κριοῦ καὶ ταύρου. Hinc expungendæ variæ quæ vocis istius etymologiæ afferuntur. Verrius enim & Festus antiquitus putabant Solitaurilibus nomen impositum fuisse, quòd iis *Sollæ* sive solidæ, non castratæ præberentur hostiæ: *Sollum* quippe *Oscè totum & solidum significat. Quòd si*, addunt, *à Sollo & Tauris nomen hoc ductum est, antiquæ consuetudinis per unum L enunciari non est mirum, quia nulla tunc geminabatur litera in scribendo.* Iul. Cæsar Scaliger libb. de causis Linguæ Latinæ: *Solitaurilia, non, ut sunt interpretati malè veritatem, sue, ore, tauro: neque enim in voce hac, Soli, est ovis: sed sic fuit per initia Sue, Soloce, Tauro: sic enim pecudem lanâ tectam prisci appellarunt, quam ad sacrificium egregiam habebant, id est è grege segregatam, integram non tonsam: unde & nomen, quoniam cum tota lana esset. Solon enim Osci dicebant totum, ut Græci* ὅλον. At meritò hunc etymon rejicit Vossius in Etymol. Ling. Lat. Certius est Glossarum veterum auctoritatem sequi, cùm præcipuè nomen conveniat in quo confusa fuisse hæc trium bestiarum nuncupationes quosdam existimare ipse fatetur Festus; sed accedente hocce egregio marmore, nullus ambigendi relinquitur locus. Apparatum enim hîc videmus ad sacrificium trium istarum victimarum, quæ à Sacrificulorum ministris seu victimariis deducuntur. Hi coronati procedunt ut solebant in sacrificiis, & eorum unus arboris ramum ad lustralis aquæ aspersionem gestat. Sequitur inde Sacrificator capite velato, vexillúmque gestans. Inde tres milites eum clypeis & equo, quia ad ea armati procedebant. Dion. Halicarn. de Tullio, qui hujus sacrificij Auctor fuit: *Omnes cives jussi sunt armati adesse in campo Martio; ibi instructos equites, velites, pedites lustravit Rex tauro, ariete & hirco.* Festus pro *hirco* habet *verre*, quod ad nostram venit sententiam; est enim *verres* porcus mas. Livius: *Ibi instructum exercitum omnem suovetaurilibus lustravit: idque conditum lustrum appellatum*, spatium scilicet quinque annorum, eo quòd singulis quinque annis renovarentur hæ lustrationes.

Sacrificium præcedit comitatúrque Rusticorum, Satyrorum, Bacchantiúmque familia, choreis, ludis, symphoniæ vacantium. Tubis enim & tibiis quidam, alij utriculari sacco aut crotalis ludunt: Silenum ebrium asino imponunt alij, aut uvas, vinum, frugésque circumgestant: unde *Ambarvalia* quæ simul cum Suovetaurilibus fiebant hîc depinguntur. Festum ita dictum, quòd Rustici tunc arva ambirent & circuirent, ut fertilitatem à Diis impetrarent. Tibullus Eleg. 1. lib. 2. illud describens:

Quisquis adest, faveat, fruges lustramus & agros,
Ritus ut à prisco traditus extat avo.
Bacche veni, dulcisque tuis è cornibus uva
Pendeat, & spicis tempora cinge Ceres

Eadem ex Virgilio discimus lib. 1. Georgicorum.

Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret:
Cui tu lacte favos; & miti dilue Baccho.
Terque novas circum felix eat hostia fruges,
Omnis quam chorus & socij comitantur ovantes.
Et Cererem clamore vocent in tecta, neque antè
Falcem maturis quisquam supponat aristis
Quàm Cereri tota redimitus tempora quercu,
Det motus incompositos, & carmina dicat.

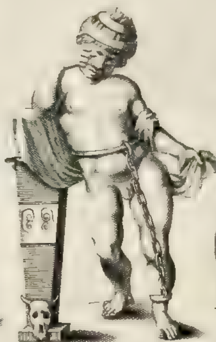
Cato lib. de re Rustica describens lustrationem quam singuli Patresfamilias in agris suis faciebant, preces eorum recitat: *Mars Pater te precor, quæsóque uti sies volens propitius mihi, domo, familiaque nostræ, quojus rei erga agrum, terram, fundúmque meum suovetaurilia circumagi jussi, uti tu morbos visos invisósque, viduertatem, vastitudinémque, calamitates, intemperiásque prohibessis, defendas, averruncésque, utique tu fruges, frumenta, vineta, virgultáque grandine, benéque evenire sinas: pastores, pecuáque salva servassis, duísque bonam salutem, valetudinémque mihi domo, familiaque nostræ*, &c.

I Romæ

II Romæ

III Romæ

IV Romæ

V Romæ

M. Demaſo Fecit

VI Romæ

VII Romæ

VIII Romæ

XIX. Meleagri

XIX. *Meleagri* venatio hoc exprimitur marmore, qua ferum, ingentémque Sylvæ Calydoniæ aprum interfecit, Dianâ, Herculé, Theseo, aliísque comitantibus heroïbus. Qui quidem Meleager aprum jaculo petens eodem ferè modo depingitur in nummo Gordiani Pij, à Samiis cuso, cum voce ΣΑΜΙΩΝ: non enim Gordianus est, ut malè existimat Io. Harduinus in nummis Populorum illustratis, is qui feram occidere cernitur in nummo, ut pote sine corona aliísque Imperatoriis ornamentis, sed ipsemet Meleager, cujus historia in Græcia percelebris: quique in aliorum Imperatorum nummis à Samiis exhibetur. Sed cur in hoc marmore cernitur cum aliis Diana, quæ huic venationi tantùm abest ut adfuerit, quin potiùs Meleagrum ob hoc facinus punierit, ut pote quæ aprum ipsum irata adversus Oeneum Meleagri patrem in Calydonium misisset agrum. Annon ergo fuerit Sculptoris memoriæ lapsus?

STATVÆ.

Statuas non paucas possemus à nobis observatas & delineatas referre, sed ab aliis jam excusas nolumus iterare: sufficit præter eas quas passim retulimus in hoc opere, nonnullas alias non contemnendas proferre.

I. Signum hoc, sive parva Statua marmorea Romæ effossa anno 1592. in Quirinali, retro Sanctæ Susannæ Ædem, *Histrionis* est ore patulo ad risum auditorum movendum, caligásque barbaricas, ut magis ridiculus appareat, induti. Non absimili modo depingitur DAVVS in antiqua pictura Terentij manuscripti Bibliothecæ Vaticanæ, cum barbaricis nempe calceamentis, & ore oculísque multùm apertis, quod fortè larva est quam gestabant Histriones.

II. At marmoreum istud signum puer est catena vinctus & mœrens, fortè ut juvenum amore vinctorum servitutem indicet. Apuleius enim de servis loquens, *eorum pedes annulari* dixit. Martialis: *Has dedicat catenas, Saturne, tibi Zoilus annulos priores.*

III. *Æsculapius Telesphoro* comitatus hîc cernitur cum baculo & serpente: ut in aliis antiquitatis monumentis. *Telesphorus* ejus comes juvenis est imberbis cucullari veste indutus, ita dictus quasi τέλος φέρων, *finem*, morbo scilicet, *afferens*. De eo vide quæ disserit Andreas Morellius in Specimine rei Antiquariæ pag. 56. & 57. & quæ diximus in fine libri nostri Gallici, cui titulus, *Recherches Curieuses d'antiquité*. Videtur autem hæc cucullata lacerna Telesphoro tributa, ægrorum statum designare, qui, non secus ac pueri, ad aëris injurias vitandas, illâ utebantur. Artemidor. lib. 1. de somniis, *Lanam pro capillis habere, longos morbos & tabem significat*. Ovidius,

Arguat & macies animum, nec turpe putaris
Pileolum nitidis imposuisse comis.

Pro *Pileolum*, aliqui *Palliolum* legunt.

IV. *Miles Pænulâ indutus*. Erat autem Pænula vestis corpus circumquaque investiens, spissa, frigori & imbribus arcendis. Tertullian. in Apologetico, cap. 6. *Nam ne hyeme voluptas impudica frigeret, primi Lacedæmonij Penulam ludis excogitaverunt*. Artemidor. φαινόλην, id est Pænulam, in somniis visam, ait, *afflictionem & angustiam ac litigantibus damnationem significare, quia circumquaque corpus contineat*. Cucullum sive caputium, quod retro rejici poterat, habuisse videtur; sicque non admodum à Telesphori cucullari veste diversam fuisse patet.

V. & VI. Statuæ sunt Barbarorum quorumdam Regum à Romanis in captivitatem ductorum. Pileolo illo teguntur in anteriora reclinante de quo jam sæpius diximus, populis Orientalibus communi, Armenis præcipuè & Parthis: unde Poëta, *Ad Parthos procul ite pileatos*. Tunicæ manica erat item habitus barbaricus: Romanorum enim vestes semper absque manicis, testibus Augustino 3. de Doct. Christ. Gellio lib. 7. cap. 12. Virgilio qui per irrisionem dixit, *Et tunicæ manicas & habent redimicula Mitræ*. Cadente tamen Imperio, uti cepere Romani. Induti sunt præterea isti Reguli sago & brachis laxis. Strabo lib 4. ait Gallos *sagis uti, comam nutrire, induique longis fæminalibus*. Idem Persis *brachas* tribuit, *tunicásque manicatas ad genua promissas*, quales hîc cernimus. Tacitus brachas tegmen barbarum vocat. Eas hodie servant Armenij & alij Orientales. Fluxas fuisse testatur Diodorus Siculus lib. 6. Calcei etiam veniunt observandi. Iis similes gestabant Longobardi, gens barbara quæ in Italiam irrepserat. Ita enim Paulus Diaconus: *Calcei iis erant usque ad summum pollicem pedis aperti, & alternatis laqueis corrigiarum retenti.*

VII. Reperta fuit hæcce Statua Romæ, & dum illic versarer anno 1676. in Palatio *di Dom Gasparo* collocata. Regulum autem Barbarum, sicuti & præcedentes, exhibet, sago villoso indutum, sedentémque, ut sæpe captivi depingi solent.

SCRINIA.

VIII. *Statua* togata & laureata manu libellum aliquem geſtans, ad cujus pedes *Scrinium* eſt, in quo Epiſtolæ & libelli ſervabantur. De *Scriniis* jam diximus ſuprà in Sect. VI. Vide fig. 1. & 2. pag. 216 ubi illa depinguntur. A Scriniis dicti Scriniarij, de quibus ibi ſermonem fecimus, & Primiſcrinij quorum mentio in hoc lapide.

Romæ.

VLP. VALERIANVS PRIMISCRINIVS
PRAEF. VRBIS QVI VIXIT ANNIS
XXXII MEN. II. REQVIEVIT IN PACE
VIII KAL. SEPT.

Ex ſched. Barber.

Primiſcrinius qui primo Scrinio præerat, primus Notarius. Gloſſæ Baſilicorum: πριμοσκρίνιος, ὁ πρῶτος τῆς τάξεως, *Primus Ordinis* Notariorum ſive Secretariorum. *Primicerius*, latiori ſignificatione quicumque primus ſui Ordinis, quaſi primus; inquit Suidas, in ceram ſive tabulas relatus. Apud Codinum *Primiceri Aulæ*, *Notariorum*, *Tabulariorum*, *Lectorum*, &c. obſervantur. *Secundicerius* verò ſecundi Ordinis.

Lugduni, ad D. Irenæum.

IN HOC LOCO REQVIESCIT
FAMOLVS DĪ STEPANVS PRIMICIRIVS
SCOLAE LECTORVM SERVIET IN SECL.
LVGDVNINSI VIXIT ANNOS ΓXIV
OBIIT VIIII XL DECEMBRIS
DVODECIES P. C. IVSTINI
INDICTIONE XV

Exſcripſi.

Stepanus, ſive Stephanus, iſte *Primicerius Scholæ Lectorum Lugdunenſium* defunctus erat *duodecim annis poſt Conſulatum Iuſtini*, anno nempe Chriſti 579. SERVIET IN SECL. Id eſt, *ſerviit in ſæculo*, ſeu inter ſæculares. ΓXIV videtur ſculptum pro LXIV.

Romæ.

D. M.
ET MEMOR. SACRVM
A. TERENTIO A. LIB. PAL.
SEXTILIANO
SECVNDICERO
VIX ANN. XLIIX
M. AVREL. EVOK.
COH. VIII PRAET. AMIC.
KARISSIMO FECIT

Ex ſched. Barberin.

Aulo Terentio Auli Liberto Palatinâ tribu *Secundicero.* EVOK. *Evocatus.* De Evocatis diximus in Sect. VIII.

MISCELLANEA ERUDITÆ ANTIQUITATIS.

SECTIO DECIMA.

MARMORA GRÆCA.

ORbi Erudito selecta quamplurima Marmora dedimus in nostro Græciæ Itinerario, quæ ab eo non malè accepta præsumimus, ut pote quorum jam pars à posterioribus aliquot Scriptoribus, in eorum rem citantur. Sed quia duntaxat illa tunc produximus, quæ ad urbium quas describebamus notitiam inserviebant, jam alia non pauca vulgare operæ-pretium est. Ad ea autem tenuitatis nostræ conscij pauculas subjungemus notas, ne si eas multiplicaremus nostri simul crescerent errores. Repetemus & nonnulla quæ in itinerario malè sumus interpretati.

Fragmentum Tribuum antiquissimum.

I. *Athenis.*

. . . .	. . .	: . .
. . . .	. . .	. . .
LΥΚΙΝΟΣ	. . .	. . .
ΑΡΧΙΑΣ	. . .	. . .
ΦΟΚΙΟΝ ΤΡΙΕ	. . .	. . .
ΘΟΚΤΔΙΔΕΣ	. . .	. . .
ΑΝΔΡΟΝ	. . .	. . .
ΘΕΟΔΟΤΟΣ	. . .	. . .
LΥΣΙΜΑΧΙΔΕΣ	. . .	. , .
ΤΥΡΡΑΝΔΡΟΣ	. . .	. . .
ΒLΕΠΤΡΟΣ	. . .	. . .
ΤΙ . . . ΟΔΕΜΟΣ	ΦΙLΟΚΡΑ . .	. . .
ΧΑΡΙΑΔΕΣ	ΠΙΝΔΑΡΟ . .	. . .
LΥΣΙΣ	ΧΑΡΙΔΕΜΟ . .	. . .
ΚΑLLΙΠΠΟΣ ΕΡΕΤΡΙΕΥΣ	ΣΟΚΡΑΤΙΔΕ . .	. . .
ΑΝΤΙΜΑΧΟΣ	ΑΡΙΣΤΟΚΡΑ . .	. . .
ΚΕΦΙΣΟΔΟΤΟΣ	ΔΙΟΦΑΝΕΣ	. . .
ΑΝΤΙΚLΕΙΔΕΣ	ΜΕΝΕΚLΕΣ	. .

ΕΥΦΡΑΝΟΡΙΔΕΣ	ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ	. .. . .
ΠΟΣΕΙΔΙΠΠΟΣ	ΣΟΣΙΠΠΟΣ	. . . .
ΕΠΙLΕΘΕΣ	ΑΙΣΧΥLΙΔΕΣ	. . . .
ΜΝΕΣΙΚΡΑΤΕΣ	ΕΦΙΑLΤΕΣ	. . . .
ΜΙΜΝΟΝ	ΑLΚΑΜΕΝΕΣ	. . . .
ΘΕΟLΕΝΕΣ	ΦΙLΕΑΣ	. . . .
ΑΘΕΝΟΔΟΡΟΣ	ΠΑΥΣΑΝΙΑ..	. . . .
ΑΜΦΙΑΝΑΧΣ	. . . .	. . . .
ΣΟΣΤΡΑΤΟΣ	. . . .	ΑΝΑΧΣ
ΕΥΦΑΝΕΣ	. . . .	ΦΙΛΟΝ
ΑΡΧΙΚLΕΣ	. . . :	Η..ΣΤΙΑ.:
ΦΑΝΟΚLΕΙΔΕΣ	ΚΑLLΙΘΑLΕΣ	ΜΕΝΙ..ΟΣ
ΕΥΕΡLΙΔΕΣ	ΝΕ ..LΕΙΔΕΣ	LΕΟΝΤΙΔΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΝΥΜΟΣ	ΠΑΝΘΑΡΟΣ	
ΚΕΦΙΣΟΔΟΡΟΣ	ΕΣΙ...ΧΟΣ	ΑΡΙΣΤΕΙΔΕΣ
ΘΕΟΦΑΝΕΣ	ΦΙLΙΠΠΟΣ	LΥΣΙΣΤΡΑΤΟΣ
ΟΦΣΙΑΔΕΣ	ΤΙΜΟΚΡΑΤΕΣ	ΠΟΛΥΚΡΑΤΕΣ
ΝΙΚΙΑΔΕΣ	ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ	ΝΙΚΟΚLΕΣ
ΚΑLLΙΤΕLΕΣ	ΜΝΕΣΙΚΡΑΤΕΣ	ΑΚΑΜΑΝΤΙΔΟΣ
ΣΑΤΥΡΟΣ	· ΠΕΡΙΚLΕΣ	ΟΛΥΝΠΙΑΡΑΤΟΣ
ΑΡΙΣΤΥΛΛΟΣ	ΑΝΤΙΔΟΤΟΣ	ΑΥΤΟΜΑΘΕΣ
ΕΡLΟΤΙΜΟΣ	ΙΟΦΑΝΕΣ	LΕΟΝΙΔΕΣ
ΕΥΦΙΛΕΤΟΣ	LΥΣΙΜΑΧΟΣ	ΔΕΜΕΤΡΙΟΣ
ΕΠΙΔΡΟΜΟΣ	ΘΕΟLΝΕΤΟΣ	ΡΙΝΟΝ
LΥΚΕΑΣ ΤΡΙΕ	ΑΡΙΣΤΟΚLΕΣ	ΑLΕΧΣΙΠΠΟΣ
ΤLΕΣΟΝΙΔΕΣ	ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ	ΑΡΧΙΑΣ
ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ	ΦΙLΟΔΕΜΟΣ	ΧΑΙΡΕΦΟΝ
ΕΚΦΡΑΝΟΡ	ΧΣΕΝΟΧΑΡΕΣ	
ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΣ	ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ	ΟΙΝΕΙΔΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΜΕΔΕΣ	ΑLΤΙΝΟΣ	ΔΙΟΚLΕΙΔΕΣ
LΥΣΙΦΑΝΕΣ	ΚΑΛΛΙΦΟΝ	ΑΜΕΙΝΟΚΡΑΤΕΣ
ΚΑLLΙΦΟΝ	ΝΙΚΙΑΣ	ΤΙΜΟΘΕΟΣ
ΑΝΤΙΚLΕΣ	ΚΑLLΙΑΣ	
ΚΑLLΙΑΣ	ΦΙΛΕΑΣ	ΚΕΚΡΟΠΙΔΟΣ
ΕΥΠΟLΙΣ	ΑΝΤΙΧΑΡΕΣ	ΤΕLΕΣΕΔΟΡΟΣ
ΑΝΤΙΦΑΝΤΟΣ	ΕΥΘΟΙΝΟΣ	ΣΑΤΥΡΟΣ
ΛΟΡΛΟΣ	ΧΑΙΡΕΣΤΡΑΤΟΣ	ΔΙΕΙΤΡΕΦΕΣ
ΣΟΤΙΜΟΣ	ΔΙΦΙLΟΣ	LΕΟΧΑΡΕΣ

ΑΡΙΣΤΟΚLΕΣ	ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ	ΔΟΡΟΘΕΟΣ
ΑΠΟLLΟΔΟΡΟΣ	ΗΑLΝΟΝ	ΑΡΧΙΑΣ
ΕΥΘΥΚLΕΙΔΕΣ	ΣΜΙΚΥΘΟΣ	ΠΡΟΜΑΧΟΣ
ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣ	ΚΤΕΣΙΦΟΝ	ΗΙΠΠΟΘΟΝΤΙΔΟΣ
ΑΜΕΝΙΤΟΣ	ΕΠΙLΥΣΑΜΕΝΟΣ	
. . . . . .	ΧΑΙ...ΟΝ	ΠΥΘΟΔΟΡΟΣ ΦΥLΑΡΧ
. . . . . .	ΧΑΙΡΕΣΤΡΑΤΟΣ	ΦΑΝΟΚLΕΣ
. . . . . .	ΜΝΕΣΙΚLΕΣ	ΦΙLΟΝ
. . . . . .	. . . . . .	ΔΕΙΝΙΑΣ
. . . . . .	. . . . . .	ΣΠΕΥΣΟΝ
. . . . . .	. . . . . .	ΑΝΤΙΑΣ
. . . . . .	. . . . . .	ΣΙLΑΝΟΣ
. . . . . .	. . . . . .	ΑΙΣΙΜΕΔΕΣ
. . . . . .	. . . . . .	ΣΟΣΙΜΑΧΟΣ
. . . . . .	. . . . . .	ΠΡΟΜΑΧΟΣ
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .
. . . . . ,	. . . . . .	. , ...
. . . . . .	. . . . . .	. . . . . .

Reperiuntur ibidem alia duo Fragmenta Pandionidis & Leontidis Tribus, in quibus nuda leguntur Tribulium nomina eodem modo ὀρθογραφούμενα, verbi gratiâ ΚΑLLΙΧΣΕΝΟΣ, ΧΣΕΝΥLLΟΣ, ΗΙΠΠΟΔΑΜΑΣ, ΗΙΕΡΟΝΥΜΟΣ, ΧΣΕΝΟΦΙLΟΣ, ΕΡΧΣΙΜΕΝΕΣ, ΗΥΠΕLΕΙΟΣ, ΔΙΟΝ, ΑΝΤΙΦΟΝ, ΧΣΕΝΟΚLΕΣ, &c.

Omnium certè Atheniensium marmorum hæc tria antiquissima sunt, cùm sculpta videantur eo tempore, quo nondum in Alphabeto Græcis notæ erant hæ literæ Z. H. Ω. Ξ. Etiamsi enim H adsit in vocibus ΗΙΠΠΟΘΟΝΤΙΔΟΣ, ΗΙΠΠΟΔΑΜΑΣ, ΗΑLΝΟΝ, ΗΙΕΡΟΥΜΟΣ, ibi tantùm vicem præstant aspirationis à qua nostrum H Latinum habemus. At verò in omnibus nominibus quæ desinere debent in ΗΣ, simplex ΕΣ legitur, ut & in aliis mediis syllabis: sic ΔΕΜΕΤΡΙΟΣ pro ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Pariter ubicunque Ω deberet esse, simplex adest Omicron, & loco literæ Ξ, duplex litera sculpitur ΧΣ. Atqui scimus H, & Ω, & Z, Alphabeto Græco adjectas fuisse à Simonide, quem vixisse ait Eusebius 61. Olympiade, hoc est anno Vrbis conditæ 221. ante Christi nativitatem 532. Ergo antiquiores sunt hæ inscriptiones, cùm eæ tres literæ desint. Aiunt Simonidem etiam Ψ addidisse, Palamedem verò Ξ durante obsidione Trojana. At Ψ hîc adest, non Ξ. Vnde putem Palamedem addidisse Ψ & Simonidem Ξ. Observanda etiam venit litera Lambda quæ Latino more L. scribitur: nullibi verò sic Λ: quod nummos Græcos præcipuè in Ægypto cusos illustrat, in quibus frequentissimè hæ notæ visuntur L. Δ. L. Γ, &c. Quærunt enim quare litera Latina L. cum Græca Γ & Δ aut simili conjungitur, & an illud L. significet *Lycabas* quod annum apud antiquos Græcos significabat? Ad quæ nunc facilis responsio, non esse literam Latinam, sed Græcam antiquã, quæ quidni *Lycabantem* antiquo dicendi more annum designabit? Ex his etiam marmoribus intelligi potest quare omnes ferè Atheniensium nummi, nomen vrbis sic signent ΑΘΕ. id est ΑΘΕΝΑΙΩΝ: non verò ΑΘΗ. Nempe quia primum vrbis nomen ità scriptum præferebatur, cùm abesset adhuc ex Alphabeto litera H: antiquúmque hunc usum observare vellent Monetarij.

Cæterùm de Atheniensium Tribubus & Populis satis fusè diximus in nostro Græciæ Itinerario ad marmor elegans tredecim Tribuum.

II. *Athenis, Apud D. Giraud, tunc temporis Anglorum Conſulem.*

Stat Iuvenis palmam tenens.

Ν Ι Κ Η Φ Ρ Ο Σ

Ν Ι Κ Η Φ Ρ Ο Υ

Χ Α Ι Ρ Ε

Nicephorus, Nicephori. Vale. Pauſanias lib. ſecundo Sicyoniorum monumenta ſic deſcribit huic prorſus ſimilia. Αὐτοὶ δὲ Σικυώνιοι τὰ πολλὰ ἐοικότι τρόπῳ θάπτουσι : τὸ μὲν σῶμα γῇ κρύπτουσι· λίθου δὲ ἐποικοδομήσαντες κρηπῖδα κίονας ἐφιστᾶσι : καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐπιτίθημα ποιοῦσι κατὰ τοὺς αἰετοὺς μάλιστα τοῖς ἐν τοῖς ναοῖς· ἐπίγραμμα δὲ ἄλλο μὲν γράφουσιν οὐδὲν, τὸ δὲ ὄνομα ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ οὐ πατρόθεν ὑπειπόντες, κελεύουσι τὸν νεκρὸν χαίρειν. *Ad hunc autem ferè modum ſuorum ſepeliunt cadavera : corpus terrâ condunt, & lapideâ baſi extructâ columnas erigunt, ſuperpoſitis faſtigiis inſtar eorum quæ in Templis ſunt*, (quæ Græcis Aquilæ dicuntur) *Inſcribentes verò nihil aliud præter nomen, patris prætermiſſo nomine mortuum valere jubent.* Hîc tamen Patris nomen. Sed hæc monumenta non ſolis Sicyoniis, ſed & Athenienſibus, aliiſque Græcis uſurpata, ut paſſim hiſce in marmoribus videre licebit.

III. *Athenis, ad ædiculam quandam Græcorum.*

Η ΠΟΤΕ ΚΥΔΙΟΩΣΑ ΞΑΝΘΑΙΣ ΕΠΙΚΡΑΤΟΣ ΕΘΕΙΡΑΙΣ
ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΟΒΛΕΦΑΡΟΙΣ ΟΜΜΑΣΙ ΛΑΜΠΟΜΕΝΗ
ΧΙΟΝΕΙΟΙΣΙ ΕΥΠΡΕΠΟΥΣΑ ΠΡΟΣΩΠΟΙΣ Η ΔΕ ΠΑΡΕΙΑΙΣ
ΚΑΙ ΓΛΥΚΕΡΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΟΠΑ ΛΙΡΙΟΕΣΣΑΝ ΙΕΙΣΑ
ΧΕΙΛΕΣΙ ΠΟΡΦΥΡΕΟΙΣΙ ΕΛΕΦΑΝΤΙΝΕΩΝ ΔΙ ΟΔΟΝΤΩΝ
ΠΑΝΤΟΙΗΝ ΔΕ ΑΡΕΤΗΝ ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΕΙ ΣΩΜΑ ΤΙΘΕΙΣΑ
ΗΝ ΤΕΚΕΝ ΕΥΤΥΧΙΔΗ ΣΘΕΝΑΡΩ ΚΙΛΙΚΙΣ ΧΑΡΙΤΩΠΙΣ
ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΤΡΥΦΕΡΑ ΤΗ Δ ΕΝ ΧΘΟΝΙ ΚΕΙΤΑΙ
ΕΡΜΕΡΟΣ ΔΕ ΑΡΙΣΤΟΜΑΧΟΙΟ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΜΗΤΕΡΟΣ
ΜΝΗΜ ΑΛΟΧΩ ΦΙΛΙΗ ΘΗΚΑΤΟ ΚΟΥΡΙΔΙΗ

Exſcripſi.

Id eſt,

Quæ quondam gloriabatur flavo admodum capillitio,
Et oculis quorum palpebris inſidebant Gratiæ, collucens,
Niveâ decorata facie & genis,
Et ex dulci ore vocem ſuavem mittens
Labijs purpureis per eburneos dentes.
Quæque omnimodam virtutem præter pulchritudinem corpori ſuperaddiderat,
Quam peperit Eutychidæ Sthenaro Ciliciſſa Charitopis,
Viginti quinque annorum Tryphera in hac terra jacet :
Hermerus autem ex Ariſtomacho patre & matre genitus,
Monumentum conſorti cariſſimæ poſuit puellæ.

IV. *Ibidem,*

IV. *Ibidem, in ædibus viduæ Kira Erini.*

. . . . ΠΟΠΙΛΛΙΟΣ
. . . ΟΥ ΤΑΤΙΑΝΟΣ
ΣΙΝΟΠΕΥΣ ΥΙΟΣ
ΠΟΠ. ΟΥΦΙΚΙΑΝΟΥ
ΔΙΣ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΚΑΙ
ΣΗΣΤΙΑΣ ΜΑΡΚΙΑΝΗΣ
ΙΕΡΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΕΝΘΑΔΕ ΚΑΤΑΚΕΙΤΑΙ
ΕΤΩΝ ΚΒ

Exscripsi.

Id est, *Popillius Tatianus Sinopensis filius Popillij Officiani bis Summi Sacerdotis, & Sextiæ Marcianæ Sacerdotis Magnæ Minervæ hîc jacet annorum viginti duo.*

V. *Ibidem prope Forum.*

ΕΠΕΣΚΕΥΑΣΘΗ ΕΚ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΕΥΟΝΤΟΣ
ΑΙΛΙΟΥ ΟΜΟΥΛΛΟΥ

Exscripsi.

Id est, *Restauratum est ex populi pecunia curante Ælio Homullo.*

VI. *Athenis, in ædibus Iani Mistrigo.*

Η ΒΟΥΛΗ Η ΕΞ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ ΚΑΙ
Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ Χ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΙΟΥ
ΛΙΑΝ ΒΕΡΕΝΕΙΚΗΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝ
ΜΕΓΑΛΗΝ ΙΟΥΛΙΟΥ ΑΓΡΙΠΠΑ ΒΑΣΙ
ΛΕΩΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ ΤΗΣ ΠΟ
ΛΕΩΣ ΕΚΓΟΝΟΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙ
ΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΕ
ΩΣ ΤΙΒ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΘΕΟΓΕΝΟΥΣ
ΠΑΙΑΝΙΕΩΣ

Exscripsi.

Hoc est. *Senatus Areopagi & Senatus Mille* Civium *& Populus, Iu liam Berenicen Reginam Magnam Iulij Agrippæ filiam, & magnorum Regum Benefactorum urbis sobolem,* hâc Statuâ venerantur, *providente urbis Curatore Tiberio Claudio Theogene Paaniensi.*

Hujuſce Reginæ Berenices mentio eſt in Actis Apoſtol. cap. 25. ut & ejus fratris Agrippæ Regis, coram quibus Divus Paulus ſuam cauſam peroravit. Filij erant Iulij Agrippæ Iudææ Regis, quem alij Herodem Agrippam, ſive Agrippam veterem nominant, Cæſareæ ab Angelo percuſſi, ut in Actis Apoſt. cap. 12. narratur. Nupſit Berenice patruo ſuo Herodi Chalcidico Agrippæ fratri Chalcidis Regi: de quibus conſulendæ Ioſephi Antiquit. Iudaic. Fuit alia Berenice Ptolomæi Ægypti Regis uxor à qua pagus Athenienſis Berenicidæ nomen habuit. De Senatu ſive Concilio *Mille*, Athenis, rara eſt mentio. Erat quidem Senatus quingentorum ex decem Tribubus, quinquaginta ſcilicet Magiſtratuum ſive Prytanum ex ſingulis, imo & ſexcentorum cùm duæ Tribus ſunt additæ. Ex quo & aliis Senatibus adjunctis aliquando coïbat Senatus iſte mille Civium.

Iulius Pollux id explanat. Ἡ ἡλιαία ἦν πεντακοσίων, εἰ δὲ χιλίων δέοι δικαστῶν, συνίσταντο δύο δικαστήρια· εἰ ἦν πεντακοσίων καὶ χιλίων τρία. *Heliæa verò quingentorum erat. Quòd ſi autem mille Iudicibus opus eſſet, duo fora coujungebantur, ſi mille & quingentis, tria.* Heliæa, inquit Harpocation, eſt maximum Tribunal Athenis in quo negotia publica tractabantur: & Etymologici Author: Ἡ βουλὴ συνεστῶσα ἐξ ἀνδρῶν χιλίων; *Senatus conſtans è viris mille.* Si plura deſideras, vide Meurſium, libro de Areopago cap. XI.

VII. *Athenis, In ædicula D. Nicolai ſub Columnis Hadriani.*

. . . .

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙ ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ ΚΑΙ ΒΟΥΖΥΓΗϹ ΠΟΛ...ΝΟΥΜΑ..ΩΝ

ΧΡΗϹΑΝΤΟϹ ΤΟΥ ΠΥΘΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟϹ ΟΤΙ ΧΡΗϹΤΕΡΟΝ ΕΔΟ....ΤΗϹ ΠΑΛΛΑΔΟϹ ΚΑΤΑ

ϹΚΕΥΑϹΑϹΘΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΠΟΙΗϹΑϹ ΤΟΙϹ ΤΕ ΘΕΟΙϹ ΚΑΙ ΤΗ ΠΟΛΕΙ

Fragmentum hoc explicare non aggrediar. Id ſolùm notabo fuiſſe Tribunal Athenis ubi de cædibus involuntariis judicabatur, cui nomen erat τὸ ἐπὶ παλλαδίῳ, quòd ibi *Palladium* Trojanum ab hujus vrbis direptione ablatum conſecratum fuiſſet. Vide *Pauſaniæ* Attica, Pollucem, & Meurſium, lib. de Areopago cap. 11. *Buzyges* fuit Heros Athenienſis, qui teſte Plinio bovem & aratrum invenerat. Idem ferè Heſychius. Βουζύγης, ἥρως Ἀττικὸς, ὁ πρῶτος βοῦς ὑπὸ ἄροτρον ζεύξας. *Buzyges Heros Atticus, qui primus boves aratro junxit.*

VIII. *Athenis, In ædibus Kira Erini.*

ΕΝΘΑΔΕ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΘΑΡΩ ΠΥΡΙ ΓΥΙΑ ΚΑΘΗΡΑΣ
ΑΣΚΗΤΗΣ ΣΟΦΙΗΣ ΩΧΕΤ ΕΣ ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ
ΕΝΘΑΔΕ ΔΙΑΛΟΓΟΙΟ ΣΑΟΦΡΟΝΟΣ ΟΣΤΕΑ ΚΕΥΘΕΙ
ΓΥΜΝΑΖ ΟΣ ΑΜΦ ΑΡΕΤΗΝ ΕΠΑΕΤΟ ΚΑΙ ΣΟΦΙΗΝ
ΑΛΛΑ Τ Α ΜΕΝ ΚΕΥΘΕΙ ΜΙΚΡΑ ΚΟΝΙΣ ΑΜΦΙΚΥΘΕΙΣΑ
ΨΥΧΗΝ Δ ΕΚ ΜΕΛΕΩΝ ΟΥΡΑΝΟΣ ΕΥΡΥΣ ΕΧΕΙ

Exſcripſi.

Id eſt.

Heic DIALOGVS, ubi membra nitido igne expiavit,
Cultor Sapientiæ perrexit ad Immortales.
Heic DIALOGI temperantis oſſa conduntur,
Qui occupatus fuit circa Virtutem atque Sapientiam.
Cæterùm hoc quidem loco jacet paucus cinis circumfuſus;
Animam verò extra artûs amplum cœlum obtinet.

Ibidem.

IX. *Ibidem.*

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΙΣ
ΣΤΩΙΚΟΣ
ΘΕΟΞΕΝΟΣ
ΕΝΤΑΥΘΑ
ΠΑΤΡΕΥΣ
ΑΛΛΑ ΓΑΝ
ΚΕΙΤΑΙ ΝΕΟΣ

Exscripsi.

Achillis Filius Stoicus Theoxenus Patrensis hic, verumtamen juvenis jacet.

X. *Athenis, In ædibus D. Limbona.*

ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΤΩΝ
ΤΙΒ. ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΑΤΤΙΚΟΝ ΗΡΩΔΗΝ
ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΝ Η ΑΝΤΙΟΧΙΣ ΦΥΛΗ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΕΥΝΟΙΑΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ
ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Exscripsi.

Id est, *Antiochis Tribus* Diis commendat & *consecrat Tiberium Claudium Atticum Herodem Marathonium, Pontificem Augustorum, ob benevolentiam & beneficentiam*, quas *in patriam suam*, testatus est.

Marathone, quæ erat unus ex populis Atticæ, natum fuisse Herodem Atticum ostendit hæc Inscriptio: inde factum ut inibi sepeliri à suis Libertis voluerit; sed non id permiserunt Athenienses, quorum juvenes eum sustulerunt & in stadio Panathenaico ab eo extructo sepelierunt, universo funus cum lachrymis comitante populo, quasi communem parentem amisisset.

XI *Megaris.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΤΙΒ. ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΑΤΤΙΚΟΝ
ΥΠΑΤΟΝ ΕΠΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΙΣ
ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑ ΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΠΟΛΙΝ

Exscripsi.

Senatus & Populus Megarensis *Tiberium Claudium Atticum Consulem ob beneficia & benevolentiæ officia, quæ in urbem contulit.*

Sed ecce hujusce elegantem Inscriptionem Romæ in via Appia effossam. à Casaubono & Arcudio olim editam & explicatam, in qua Fundi cujusdam mentio ab Herode Attico dedicati: similémque Regillæ, ipsius uxoris.

XII. *Romæ, in villa Borgheſia.*

ΠΟΤΝΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΕΠΙΗΡΑΝΕ ΤΡΙΤΟΓΕΝΕΙΑ
ΗΤ ΕΠΙ ΕΡΓΑ ΒΡΟΤΩΝ . . . ΛΑΙΣ ΡΑΜΝΟΥΣΙΑΣ ΟΥΠΙ
ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΑΓΧΙΘΥΡΟΙ ΡΩΜΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΟΠΥΛΟΙΟ
ΠΕΙΟΝΑ ΔΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΕ ΘΕΑΣ ΤΕΙΜΗΣΑΤΕ ΧΩΡΟΝ
ΔΗΜΟΝ ΔΗΩΟΙΟ ΦΙΛΟΞΕΙΝΟΝ ΤΡΙΟΠΑΟ
ΤΟΦΡΑΚΕ ΚΑΙ ΤΡΙΟΠΕΙΑΙ ΕΝ ΑΘΑΝΑΤΟΙΣ ΑΝΕΓΗΣΘΟ
ΩΣ ΟΤΕ ΚΑΙ ΡΑΜΝΟΥΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΧΩΡΟΥΣ ΕΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΗΛΘΕΤΕ ΔΩΜΑΤΑ ΠΑΤΡΟΣ ΕΡΙΓΔΟΥΠΟΙΟ ΛΙΠΟΥΣΑΙ
ΩΣ ΤΗΝ ΔΕ ΡΩΕΣΘΕ ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΟΝ ΚΑΤ ΑΛΩΗΝ
ΛΗΙΑΤΕ ΣΤΑΧΥΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝΔΡΕΑ ΒΟΤΡΥΟΕΝΤΑ
ΛΕΙΜΟΝΩΝ ΤΕ ΚΟΜΑΣ ΑΠΑΛΟΤΡΕΦΕΩΝ ΕΦΕΠΟΥΣΑΙ
ΥΜΜΙ ΓΑΡ ΗΡΩΔΗΣ ΙΕΡΗΝ ΑΝΑ ΓΑΙΑΝ ΕΗΚΕ
ΤΗΝ ΟΣΗΝ ΠΕΡΙ ΤΕΙΧΟΣ ΕΥΤΡΟΧΟΝ ΕΣΤΕΦΑΝΩΤΑΙ
ΑΝΔΡΑΣΙΝ ΟΨΥΓΟΝΟΙΣΙΝ ΑΚΙΝΗΤΗΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΝ
ΕΜΜΕΝΑΙ ΗΔΕΠΙΟΙ ΕΞ ΑΘΑΝΑΤΟΙΟ ΚΑΡΗΝΟΥ
ΣΜΕΡΔΑΛΕΟΝ ΟΙΣΑΣΑ ΛΟΦΟΝ ΚΑΤΕΝΕΥΣΕΝ ΑΘΗΝΗ
ΜΗ ΤΟΙ ΝΟΙΠΟΙΝΟΝ ΒΩΛΟΝ ΜΙΑΝ Η ΕΝΑ ΛΑΑΝ
ΟΧΛΙΣΣΑΙ ΕΠΕΙΟΥ ΜΟΙΡΕΩΝ ΑΤΡΕΙΣΣΑΝ ΑΝΑΓΚΑΙ
ΟΣ|ΚΕ ΘΕΩΝ ΕΔΕΕΣΣΙΝ ΑΛΙΤΡΟΣΥΝΝΗΝ ΑΝΑΘΗΙΗ
ΚΛΥΤΕ ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣ ΚΑΙ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΑΓΡΟΙΩΤΑΙ
ΙΕΡΟΣ ΟΥΤΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΟΙ ΔΕ ΘΕΑΙΝΑΙ
ΚΑΙ ΠΘΛΥΤΙΜΗΤΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΚΕΙΝΟΥΑΣ ΕΤΟΙΜΑΙ
ΜΗΔΕ ΤΙΣ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΟΡΧΟΥΣ Η ΕΝΑΛΣΕΑ ΔΕΝΔΡΩΝ
Η ΠΟΙΗΝ ΧΙΛΩΙ ΕΥΑΛΔΕΙ ΧΛΩΡΑ ΘΕΟΥΣΑΝ
ΔΜΩΗΝ ΚΥΑΝΕΟΥ ΑΙΔΟΣ ΡΗΞΙΕ ΜΑΚΕΛΛΑΝ
ΣΗΜΑ ΝΕΟΝ ΤΕΥΧΩΝ ΗΕ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΚΕΡΑΙΞΩΝ
ΟΥ ΘΕΜΙΣ ΑΜΦΙ ΝΕΚΥΣΣΙ ΒΑΛΕΙΝ ΙΡΟΧΘΟΝΑ ΒΩΛΟΝ
ΠΛΗΝ Ο ΚΕΝ ΑΙΜΑΤΟΣ ΗΙΣΙ ΚΑΙ ΕΓΓΕΝΟΣ ΕΣΣΑΜΕΝΟ
ΚΕΙΝΟΙΣ Δ ΟΥΚ ΑΘΕΜΙΣΤΟΝ ΕΠΕΙ ΤΙΜΑΟΡΟΣ ΕΣΤΩΡ
ΚΑΙ ΓΑΡ ΑΘΗΝΑΙΑ ΠΕΡΙ ΧΘΟΝΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ
ΝΗΩΙ ΕΓΚΑΤΕΘΗΚΕ ΣΥΝΕΣΤΙΟΝ ΕΜΜΕΝΑΙ ΙΡΩΝ
ΕΙ ΔΕ ΤΩΙ ΑΚΛΥΤΑ ΤΑΥΤΑ ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΠΙΠΕΙΣΕΤΑΙ ΑΥΤΩΝ
ΑΛΛ ΑΠΤΟΙΜΗΣΕΙ ΜΗ ΟΙ ΝΗΤΙΤΑ ΓΕΝΗΤΑΙ
ΑΛΛΑ ΜΙΝ ΑΠΡΟΦΑΤΟΣ ΝΕΜΕΣΙΣ ΚΑΙ ΡΟΜΒΟΣ ΑΛΑΣΤΩΡ
ΤΙΣΟΝΤΑΙ ΣΤΥΓΕΡΗΝ ΔΕ ΚΥΛΙΝΔΗΣΕΙ ΚΑΚΟΤΗΤΑ
ΟΥΔΕ ΓΑΡ ΙΦΘΙΜΟΝ ΤΡΙΟΠΕΩ ΜΕΝΟΣ ΑΙΟΛΙΔΑΩ

ΩΝΑΘ ΟΤΕ ΝΕΙΟΝ ΔΗΜΗΤΕΡΟΣ ΕΞΑΛΑΠΑΞΕΝ
ΤΩ ΗΤΟΙ ΠΟΙΝΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΗΝ ΛΑΣΑΣΘΑ
ΧΩΡΟΥ ΜΗΤΟΙ ΕΠΗΤΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΟΣ ΕΡΙΝΥΣ

Vidi & perlegi post Arcudium.

Explicatio ad verbum ab Arcudio edita.

Veneranda Athenarum præses Minerva è Iovis capite nata,
Et quæ opera hominum subsequeris Rhamnusia,
Vicinæ prope Vrbis (Romæ) mœnia centum portas habentis,
Vberem quoque hunc, ô Deæ, honoretis locum,
Pagum Cereri addicti hospitalem Triopij.
Interim & Triopes inter mortales dicamine,
Sicut cùm & Rhamnuntem & amplas Athenas
Venistis, ædibus Patris grandisoni relictis,
Ita hanc properate vinearum plenam ad aream,
Et campos segetum & arbores vitiferas,
Pratorúmque gramina teneras herbas alentium foventes:
Vobis enim Herodes terram suam dicavit
Tantam quanta est muro bene ædificato circumsepta,
Hominibus posteris immobilem atque inviolabilem
Futuram. Ipsa verò illi immortali capite
Horribilem quatiens cristam annuit Minerva,
Ne cui liceat impune glebam unam vel unum lapidem
Movere, quoniam Parcarum formidandarum sortes inevitabiles,
Si quis Deorum Delubris injuriam attulerit.
Audite accolæ & vicini agricolæ,
Sacer hic locus, & immobiles Deæ,
Et valde honorabiles, & præbere aures paratæ.
Ne quis etiam vinearum ordines, aut in nemora arborum,
Aut herbam humore bene nutriente virescentem & crescentem,
Servum atri Plutonis adjiciat ligonem,
Sepulchrum novum condens aut vetus destruens:
Non est fas contegere mortuos è terra Diis dicata,
Præterquam illi qui sit consanguineus & posterus ejus qui extruxit:
Illis enim est licitum: quandoquidem vindex adest conscius.
Námque Minerva sibi inferum Regem
In templo adscivit ut contubernalis sit sacrorum.
Si cui verò non audita hæc; & non obediet illis,
Sed despiciet, non illi sine pœna redeat;
Sed ipsum repentina Nemesis & turbo pœnarum exactor
Punient: infestam verò illi advolvet ærumnam.
Neque enim generosam Triopæ vim Æolidæ
Iuvit, cùm nemus Cereris excidit:
Idcirco sanè pœnam aut titulum illi vereantur
Loci, ne sequatur Triopæa Erynnis.

XII. *Alia ibidem, ad Regillam Herodis uxorem pertinens.*

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ

ΔΕΥΡΙΤΕ ΘΥΒΡΙΑΔΕΣ ΝΗΟΝ ΠΟΤΙ ΤΟΝ ΔΕ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΡΗΓΙΛΛΗΣ ΕΔΟΣ ΑΜΦΙ ΘΥΟΣΚΟΑ ΙΡΑ ΦΕΡΟΥΣΑΙ
ΗΔΕ ΠΟΛΥΚΤΕΑΝΩΝ ΜΕΝ ΕΝΗ ΕΞ ΑΙΝΕΑΔΑΩΝ
ΑΓΧΙΣΕΩ ΚΛΥΤΟΝ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΙΔΑΙΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ
ΓΗΜΑΤΟ Δ ΕΣ ΜΑΡΑΘΩΝΑ ΘΕΑΙ ΔΕΜΙΝ ΟΥΡΑΝΙΩΝΑΙ

ΤΙΜΟΥΣΙΝ

ΤΙΜΟΥΣΙΝ ΔΗΩΤΕ ΝΕΗ ΔΗΩΤΕ ΠΑΛΑΙΗ
ΤΗΣΙΠΕΡ ΙΕΡΟΝ ΕΙΔΟΣ ΕΥΖΩΝΟΙΟ ΓΥΝΑΙΚΟΣ
ΑΓΧΕΙΤΑΙ ΑΥΤΗ ΔΕΜΕΘΗΡΩΝ ΗΣΙΝ ΕΝΑΣΤΑΙ
ΕΝ ΜΑΚΑΡΩΝ ΝΗΣΟΙΣΙΝ ΙΝΑ ΚΡΟΝΟΣ ΕΝΒΑΣΙΛΕΥΕΙ
ΤΟΥΤΟ ΓΑΡ ΑΝΤ ΑΓΑΘΟΙΟ ΝΟΟΥ ΕΙΛΗΚΕΝ ΑΠΟΙΝΟΝ
ΩΣ ΟΙ ΖΕΥΣ ΩΚΤΕΙΡΕΝ ΟΔΥΡΟΜΕΝΟΝ ΠΑΡΑΚΟΙΤΗΝ
ΓΕΡΑΙ ΕΝ ΑΖΑΛΕΩΙ ΧΗΡΗΙ ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ΕΥΝΗΙ
ΟΥΝΕΚΑ ΟΙ ΠΑΙΔΑΣ ΜΕΝ ΑΜΥΜΟΝΟΣ ΕΚ ΜΕΓΑΡΟΙΟ
ΑΡΠΥΙΑΙ ΚΛΩΘΩΕΣ ΑΝΗΡΕΙΨΑΝΤΟ ΜΕΛΑΙΝΑΙ
ΗΜΙΣΕΑΣ ΠΛΕΟΝΟΗ ΔΟΩΔΕΤΙ ΠΑΙΔΕ ΛΙΠΕΣΘΟΝ
ΝΗΠΙΑΧΩ ΑΓΝΩΤΕ ΚΑΚΩΝ ΕΤΙ ΠΑΜΠΑΝ ΑΠΥΣΤΩ
ΟΙΗΝ ΣΦΙΝ ΝΗΛΗΣ ΚΑΤΑ ΜΗΤΕΡΑ ΠΟΤΜΟΣ ΕΜΑΡΨΕ
ΠΡΙΝ ΠΕΡ ΓΗΡΑΙΗΙΣΙ ΜΙΓΗΜΕΝΑΙ ΗΔΑΚΑΤΗΙΣΙ
ΤΩΙ ΔΕ ΖΕΥΣ ΕΠΙΗΡΟΝ ΟΔΥΡΟΜΕΝΩ ΑΚΟΡΗΤΟΝ
ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΙΪ ΠΑΤΡΙ ΦΥΗΝ ΚΑΙ ΜΗΤΙΝ ΕΟΙΚΩΣ
ΖΕΥΣ ΜΕΝ ΕΣ ΩΚΕΑΝΟΝ ΘΑΛΕΡΗΝ ΕΣΤΕΙΛΕ ΓΥΝΑΙΚΑ
ΑΥΡΗΣΙ ΖΕΦΥΡΟΙΟ ΚΟΜΙΖΕΜΕΝ ΗΛΥΣΙΗΣΙΝ
ΑΥΤΑΡ Ο ΑΣΤΕΡΟΕΝΤΑ ΠΕΡΙΣΦΥΡΑ ΠΑΙΔΙ ΠΕΔΙΛΑ
ΔΩΚΕΝ ΕΧΕΙΝ ΤΑ ΛΕΓΟΥΣΙ ΚΑΙ ΕΡΜΑΩΝΑ ΦΟΡΗΝΑΙ
ΗΜΟΣ ΟΥ ΑΙΝΕΙΑΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΞΗΓΕΝ ΑΧΑΙΩΝ
ΝΥΚΤΑ ΔΙΑ ΔΗΟΦΕΡΗΝ Ο ΔΕ ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΟΣΣΙ ΣΑΩΤΗΡ
ΠΑΜΦΑΝΟΩΝ ΕΝΕΚΕΙΤΟ ΣΕΛ...Σ ΚΥΚΛΟ....ΡΟ..
ΤΘΝ ΔΕ ΚΑΙ ΑΙΝΕΑΔΑΙ ΠΑΡΕΝΕΓΡΑΨΑΝΤΟ ΠΕΔΙΛΩΙ
. . . . ΗΓΕΝΕΕΣΣΙ ΓΕΡΑΑ
ΤΥΡΣΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΠΙΣΦΥΡΙΟΝ ΤΕΡΑΣ ΑΝΔΡΩΝ
ΟΥ.... ΟΣΣΗΤΑΙ ΚΑΙ ΚΕΚΡΟΠΙΔΗΝ ΠΕΡ ΕΟΝΤΑ
ΕΡΣΗΣ ΕΡΓΕΙΔΩΤΑ ΚΑΙ ΕΡΜΕΩ ΕΙ ΕΤΕΟΝ ΔΗ
ΚΗΡΥΞ ΗΡΩΔΕΩ ΠΡΟΓΟΝΟΣ ΘΗΣΗΙΑΔΑΟ
ΤΟΥΝΕΚΑ ΤΕΙΜΗΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΩΝΥΜΟΣ ΗΜΕΝ ΑΝΑΣΣΑ
ΕΙ ΒΟΥΛΗΝ ΑΓΕΡΕΣΘΑΙ ΙΝΑ ΠΡΩΤΟΘΡΟΝΕΣ ΕΔΡΑΙ
ΕΛΛΑΔΙ Δ ΟΥΤΕ ΓΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΤΕΡΟΣ ΟΥΤ ΕΤΙ ΦΩΝΗΝ
ΗΡΩΔΕΩ ΓΛΩΣΣΑΝ ΔΕ ΤΕ ΜΙΝ ΚΑΛΕΟΥΣΙΝ ΑΘΗΝΕΩΝ
ΗΔΕ ΚΑΙ ΑΥΤΗΠΕΡ ΚΑΛΛΙΣΦΥΡΟΣ ΑΙΝΕΙΩΝΗ
ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΕΙΗ ΚΑΙ ΔΑΡΔΑΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ ΗΕΝ
ΤΡΩΟΣ ΕΡΙΧΘΟΝΙΔΑΟ ΟΥ ΔΙΦΙΛΟΝ ΙΕΡΑ ΡΕΞΑΙ
ΚΑΙ ΘΥΣΑΙ ΘΥΕΩΝ ΑΤΑΡ ΟΥΚ ΑΕΚΟΝΤΟΣ ΑΝΑΓΚΗ
ΕΙΔΕΤΟΙ ΕΥΣΕΒΕΕΣΣΙ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ ΑΛΕΓΙΖΕΙΝ
ΟΥ ΜΕΝ ΓΑΡ ΘΝΗΤΗ ΑΤΑΡ ΟΥΔΕ ΘΕΑΙΝΑ ΤΕΤΥΚΤΑΙ

ΤΟΥΝΕΚΕΝ

ΤΟΥΝΕΚΕΝ ΟΥΤΕ ΝΕΩΝ ΙΕΡΟΝ ΛΑΧΕΝ ΟΥΤΕΤΙ ΤΥΜΒΟΝ
ΟΥΔΕ ΓΕΡΑ ΘΝΗΤΟΙΣ ΑΤΑΡ ΟΥΔΕ ΘΕΟΙΣΙΝ ΟΜΟΙΑ
ΣΗΜΑ ΜΕΝΟΙ ΝΕΩ ΙΚΕΛΟΝ ΔΗΜΩΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΨΥΧΗ ΔΕ ΣΚΗΠΤΡΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΟΣ ΑΜΟΙΠΟΛΕΥΕΙ
ΤΟΥΤΟ ΔΕ ΦΑΥΣΤΕΙΝΗΙ ΚΕΧΑΡΙΣΜΕΝΟΝ ΗΣΤΑΙ ΑΓΑΛΜΑ
ΔΗΜΩΙ ΕΝΙ ΤΡΙΟΠΕΩ ΙΝΑ ΟΙ ΠΑΡΟΣ ΕΥΡΕΕΣ ΑΓΡΟΙ
ΚΑΙ ΧΟΡΟΣ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΙΝΕΝΤΕΣ ΑΡΟΥΡΑΙ
ΟΥ ΜΙΝ ΑΤΙΜΗΣΕΙΕ ΘΕΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΑΜΦΙΠΟΛΟΝ ΓΕΡΑΩΝ ΕΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΟΠΛΟΝΑ ΝΥΜΦΗΝ
ΟΥΔΕ ΓΑΡ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΝ ΕΥΘΡΟΝΟΣ ΙΟΧΕΑΙΡΑ
ΟΥΔ ΕΡΣΗΝ ΓΟΡΓΩΠΙΣ ΑΠΗΤΙΜΗΣΕΝ ΑΘΗΝΗ
ΟΥΔΕ ΜΙΝ Η ΡΩΜΝΙΣΙ ΠΑΛΑΙΗΣΙΝ ΜΕΔΕΟΥΣΑ
ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΙΦΘΙΜΟΙΟ ΠΑΡΟΨΕΤΑΙ ΟΜΠΝΙΑ ΜΗΤΗΡ
ΕΣ ΧΟΡΟΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗΝ ΠΡΩΤΕ ΡΑΩΝ ΗΜΙΘΕΑΩΝ
Η ΛΑΧΕΝ ΚΑΥΣΙΗΣΙ ΧΟΡΟΣ ΤΑΣΙΗΣΙΝ ΑΝΑΣΣΕΙΝ
ΑΥΤΗ Τ ΑΛΚΜΗΝΗ ΤΕ ΜΑΚΑΪΡΑ ΤΕ ΚΑΔΜΕΙΩΝΗ

Explicatio.

Marcelli.

Huc adeste Tiberis accolæ ad Templum Mulieres,
Regillæ ad ædem suffimenta sacra ferentes.
Ea verò opulentissimis quidem erat è filiis Æneæ,
Anchisis inclytus sanguis & Idææ Veneris.
Nupsit verò Marathone: Divæ ante ipsam cælestes
Honorant, Ceres junior & Ceres senior,
Quibus sacra effigies bene succinctæ mulieris
Dicata est. Ipsa verò cum heroinis habitat
In beatorum insulis ubi Saturnus regnat:
Hoc enim pro bona mente sortita est munus:
Namque illius Iuppiter miseratus est lugentem conjugem
Senecta in arida viduo jacentem in lecto,
Quoniam illi liberos egregia è domo
Raptrices Parcæ arripuerunt atræ,
Dimidiam è multis partem: duo autem nati adhuc supersunt
Infantes, & puri malorum, nondum notitiam habentes
Qualem illis sæva matrem mors rapuerit,
Antequam inter seniles sociaretur colos.
Illi porrò Iuppiter auxiliator deflenti insatiabiliter,
Et Imperator Iovi Patri naturâ & consilio similis:
Iuppiter quidem ad Oceanum teneram misit uxorem,
Auris Zephyri ut deferretur Elysiis.
At is stellatos in talis puero calceos
Dedit gestandos, quos aiunt & Mercurium portasse,
Tunc cùm Æneam ex bello extraheret Græcorum
Noctem per obscuram. Ille porrò ipsi . . . salutem dans
Lucem præferens. . . . .
Illum . . . . . . Ænea prognati assuerunt calceo
. . . . nobilibus honorem
Tyrrhenorum vetus circa talos ornamentum virorum;
. . . . . viderit licèt Cecrope natum

Herſes operum diſtributorem, & Mercurij . . . . . . ,
Præco Herodis eſt progenitor Theſeo nati.
Propterea honoratus & Conſularis nominis , ut Regium
Ad Senatum accederet , ubi prima ordinis ſubſellia.
In Græcia porrò neque genere nobilior , neque eloquentiâ ,
Quiſquam Herode , quem & linguam vocant Athenarum.
Illa verò & ipſa pulchripes Æneæ proles ,
Et Ganymedæa & Dardanium genus erat
Trois Erichthonio nati : cui (Regillæ) *liberet etiam ſacra facere,*
Et hoſtias mactare : verùm (altero) *invito non eſt opus.*
Sed ſi homines pij & Heroum curam gerunt ,
Neque enim mortalis , at neque Dea eſt :
Idcirco neque Templum ſacrum ſortita eſt , neque ſepulchrum ,
Neque honores mortalibus , at neque Diis ſimiles.
Monumentum quidem ipſi Templo ſimile eſt apud Athenas,
Anima verò circa ſceptrum Rhadamanti verſatur.
Hæc autem Fauſtinæ grata locata eſt Statua
In pago Triopeo , ubi illi priùs ampli erant campi
Et ordo vitium (vinearum) *& conſiti agri.*
Nec ſpernet Dea Regina fœminarum
Famulam honorum eſſe & comitem Nympham :
Neque enim Iphigeniam pulchrum habens ſolium Diana ,
Neque Herſen terribiles habens oculos deſpexit Minerva,
Neque Regillam ipſam heroinis antiquis imperans
Cæſaris magnanimi parvi pendet Auguſta mater ,
Ad chorum accedentem priorum ſemidearum ,
Cui contingit Elyſiis choreis præeſſe
Ipſa & Alcmena , & beata Cadmi filia.

Petri Arcudij Notæ in has duas Inſcriptiones.

Herodes Athenienſis , gente , opibus & arte Sophiſta nobiliſſimus ſub Trajano , Hadriano, Antonino Pio & Marco Aurelio floruit. Hipparchum avum locupletiſſimum habuit, qui quòd Tyrannidem exercere videretur , juſſu Imperatoris bonis mulctatus eſt. Pater cui Atticus nomen , cùm tenui admodum fortunâ hac de cauſa Athenis ageret , repente opulentiſſimus evaſit invento ampliſſimo theſauro in domo quadam , quam , ut Philoſtratus ait, inter alias poſſidebat prope theatrum. Tanto Fortunæ beneficio non tam ſibi gratulans, quàm à periculo cavens ſcripſit ad Nervam Imperatorem his verbis : *Theſaurum Imperator, domi meæ reperi, quid ergo de illo jubes ?* Reſcripſit ad hoc Imperator: *Vtere his quæ reperiſti.* Atticus verò adhuc rei magnitudinem verebatur, itaque ſignificavit Imperatori Theſaurum eſſe ſupra hominis privati conditionem. At ille ; *Abutere etiam inopinato lucro, nam tuum eſt.* Exinde Atticus ditiſſimus, & Herodes maternis quoque opibus locupletatus patrem magnificentiâ ſuperavit , quippe qui & ſtadium Athenis exſtruxit & theatrum tecto opertum , & minam in ſingulos annos viritim Athenienſibus legavit , hoc eſt plus quàm decem ſcutatos. Fuit verò non modò fortunatiſſimus, ſed & politioribus ſtudiis excultiſſimus & Sophiſta clariſſimus. Vxorem habuit Regillam matronam Romanam , cui etiam dicavit mortuæ Theatrum Athenis & muliebrem ejus ornatum ſacravit , & ædes ſuas lapide Leſbio , nigro videlicet colore, & atris deformavit, ut atra omnia & pulla eſſent, triſtitiæ ſuæ teſtandæ gratiâ.

Huic Regillæ conjugi in agro Romano in villa ſua Triopæa ædem exſtruxit , ejúſque memoriæ incidi curavit hoc ſecundum Epigramma , quod nunc in villa Borgheſia conſpicitur. Primum quidem ejuſdem Herodis , quod & villæ Triopeæ meminit , Caſaubonus miſſum ſibi ab urbe ſcripſit , & illud ſe recenſuiſſe glorioſiùs affirmavit : ſed toto cœlo erravit, opinatus Herodem hunc eſſe illum qui in Iudæa regnavit. Alius itidem vir Gallus , Eruditiſſ. nempe Salmaſius , utrumque epigramma feliciùs expreſſit & multâ eruditione referſit. Sed quoniam adhuc elaboratiùs exprimi poſſunt , ea hic Latinè præpoſuimus , non in carmen redacta , ſed proſâ oratione ad verbum reddita : ita enim faciliùs & accommodatiùs intelliguntur.

Τῷ δ' ζεὺς ἐπίηρον] non facit ſenſum , & meliùs ἐπίηρος , quod notat Salmaſius. Αὐτὰρ ὁ ἀστερόεντα περὶ σφυρὰ παιδὶ πέδιλα.] Per παῖδα interpretantur natum Herodis : ſed duos infantes habuit.

habuit. Cur autem Imperator uni concesserit privilegium Patriciorum gestandi hujusmodi calceos lunatos, non item alteri? Dices alterum fuisse minorem natu, vel aliquo naturæ vitio deformatum, vel fortè fœminam. Sed cur in tali ætate? imò cur & Consulatum? quod indicare videntur subsequentes versus: & cur nemo de Scriptoribus rem tantam indicavit? Ioannes Matthæus Cariophilus, vir non vulgari doctrinâ præditus, cui ego libenter assentior, per παῖδα famulum & subditum Imperatoris intelligit, videlicet ipsum Herodem, qui quamvis esset Atheniensis, beneficio tamen Imperatoris adeptus esse videtur, non solùm Senatoriam dignitatem, sed & Consulatum. Quòd enim Herodes fuerit Consul constat ex Aulo Gellio, Fastis Capitolinis, aliísque. Itaque meritò ipsi conveniunt illa τιμήεις ἐπώνυμος, & πρωτόθρονες ἕδρας, non autem filio. Ad eundem referas καὶ κεκροπίδην περ ἐόντα. Adde quòd Autor carminum, cui scopus est laudare ipsum Herodem & ejus conjugem, si filio hæc applicentur, qui certè non fuit Consul, tantam dignitatem Herodis silentio præteriisset. In Fastis Imperante Hadriano reperitur Atticus Consul, qui certè vel ipse Herodes est, qui hoc nomine apellatur: vel quod mihi verisimilius fit, ejus pater Atticus. Nam & Philostratus loquens de Herode, ait eum suum genus referre ad Consules. Anno verò sexto Antonini Pij notantur in Fastis Torquatus & Atticus Herodes Consules. Non potuit autem filius Herodis Atticus antecedere patrem in Consulatu, & post Herodem nullus Atticus reperitur qui fuerit Consul.

Ἀάσασθαι] ut eliciant sensum, ponunt ἐλάσασθαι: sed etiam posset legi ἀγάσασθαι *vereri. Huc usque Arcudius.*

XIV. *Megaris.*

Ο ΔΑΜΟΣ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙ

ΣΑΡΑ ΘΕΟΥ ΥΙΟΝ

ΑΡΕΤΑΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΣ

Populus Imperatorem Cæsarem Divi filium virtutis & beneficiorum causâ, honorat. ΔΑΜΟΣ & ΑΡΕΤΑΣ *Dialecto Doricâ, pro* ΔΗΜΟΣ & ΑΡΕΤΗΣ.

XV. *Megaris, supra collem circa quem ædificatum est oppidum.*

ΝΕΡΩΝΑ ΚΑΙ ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΚΑΙ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝ....

Neronem & Claudium, & Germanicum Tiberij Cæsaris Augusti Germanici ....

Megara, inquit Stephanus, urbs circa isthmum Corinthiacum media est inter Atticam, Peloponnesum & Bœotiam. Distat enim uno itineris die ab Athenis, tantumdémque à Corintho quæ est prima Peloponnesi urbs. Nomen habet à Megareo Apollinis filio, ut asserit Pausanius, vocatúrque etiamnum *Ta Megara*, cujus descriptionem dedi in Itinere meo Græciæ T. II. Duplex illi arx, una Alcathoë, altera Nisæa ad portum, ubi Cereris Malophori sive Oviferæ fanum erat. Hanc urbem illustrarunt Theognis Poëta & Euclides Philosophus Socraticus, insigníſque Mathematicus. Extat facetum apophthegma apud Diogenem Laertium in vita Diogenis, qui cùm vidisset eos magis curare oves propter lanam, quàm filios suos; hos enim nudos, illas pellibus tectas intuitus fertur dixisse, Λυσιτελέστερόν ἐστι Μεγαρέως τὸν κριὸν, ἢ υἱὸν, *præstat Megarensis arietem esse quàm filium.* Euclidis caput produxit Angelus Caninius in sua Iconographia, ex nummo in quo ΜΕΓΑΡΕΩΝ legitur: & ego suprà Sect. IV. in nummo Hadriani. Nos illic hæc marmora reperimus:

XVI. *Ibidem ad ædem Panagias.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟC

Μ. ΑΙΜΙΛΙΟΝ CΑΤΟΡΝΕΙΝΟΝ ΑΝΘΥΠΑΤΟΝ

ΤΟΝ ΕΑΥΤΩΝ ΜΕΓΑΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΕΠΙΜΕ

ΛΗΘΕΝΤΟC ΤΟΥ CΤΡΑΤΗΓΟΥ ΤΗC ΠΟ

ΛΕΩC ΑΡΙCΤΟΝΟC ΤΟΥ ΔΙΟΝΥCΙΟΥ

Exscripsi. Sf 2 id

Id eſt. *Senatus & Populus* Megarenſium *Marcum Æmilium Saturninum Proconſulem ipſorum magnum benefactorem, curante urbis Stratego*, ſive Duce, *Ariſtone Dionyſij filio* venerantur. Sub Veſpaſiano inceperunt Romani Proconſules in Achaiam mittere, qui præcipuè Corinthi reſidebant.

XVII. *Ibidem, ad limen domus Papæ ſeu Presbyteri Baſilij.*

ΠΟΠΛΙΟΝ ΜΕΜΜΙΟΝ ΡΗΓΛΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΤΙΒ
ΡΙΟΥ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ
ΓΝ. ΟΥΙΤΕΛΛΙΟΣ ΓΝΑΙΟΥ ΥΙΟΣ
ΚΡΙΣΠΟΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΥ ΞΕΝΟΝ

Exſcripſi.

Publium Memmium Regulum Legatum Tiberij Claudij Cæſaris Auguſti Germanici Cnæus Vitellius Cnæi filius Criſpus hoſpitem ſuum veneratur. Memoratur in Faſtis Capitolinis quidam Lucius Memmius Regulus Conſul anno circiter Chriſti 44. ſub Nerone, cujus fortè pater fuit hic Publius Memmius Regulus, qui per ſyncopen ΡΗΓΛΟΣ ſcribitur, quíque ſub Claudio Legatus erat in Græcia. Quo autem Cneus Vitellius Criſpus ad Aulum Vitellium Cæſarem affinitatis gradu contingat, quis divinare poſſit? Suetonius equidem Imperatoris avum, parentem, patruóſque commemorat, ſed neutros Cnæi prænomine utentes.

XVIII. *Megaris, in via quæ Athenas ducit.*

ΣΑΒΕΙΝΑΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΝΕΑΝ ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΑΜΦΥΛΟΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΙΟΥ
ΛΙΟΥ ΚΑΝΔΙΤΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΣΤΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ
ΑΙΣΧΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ

Exſcripſi.

Sabinam Reginam Auguſtam novam Cererem Imperatoris Hadriani uxorem Tribus omnes hîc venerantur, *ſub cura Iulij Canditi potentiſſimi Proconſulis, Stratego Æſchione Damocratis* filio. Ceres regionis præcipua Dea, protectríxque: ideo Sabinæ *Cereris novæ* titulo adulantur Megarenſes, non minùs quàm cæteri Græci adulatores ingenioſi. Vide in hanc Inſcriptionem Eruditiſſ. Cuperi notas, in appendice ad Homeri Apotheoſin.

XIX. *Megaris, extra urbem in eod. Lapide*

1. Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ	2. Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
..ΑΝ ΚΑΛΛΙΝΕΙΚΟΥ	ΚΑΛΛΙΝΕΙΚΟΝ ΝΟΜΙΑΔΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥΝΤΑ ΤΩ ΔΩΔΕΚΑ	ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣΑΝΤΑ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡ
ΤΟΝ ΚΑΙ ΕΚΑΤΟΣΤΟΝ ΕΤΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ	ΧΗΣΑΝΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ

1. *Senatus & Populus . . . . an Callinici Gymnaſiarcham centeſimo & duodecimo anno ex ſua pecunia.* 2. . *Senatus & Populus Callinicum Nomiadem Scribam & Gymnaſiarcham ex ſua pecunia* hoc monumento venerantur.

XX.

XX.. *Ibidem, in via ad mare.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΜΑΡΚΟΝ	ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΛΟΥΚΙΟΝ
ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΘΕΟΥ	ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΘΕΟΥ
ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ ΥΙΟΝ ΘΕΟΥ	ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ ΥΙΟΝ ΘΕΟΥ
ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΥΙΩΝΟΝ ΘΕΟΥ	ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΥΙΩΝΟΝ ΘΕΟΥ
ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΠΑΡΘΙΚΟΥ ΕΚΓΟΝΟΝ	ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΠΑΡΘΙΚΟΥ ΕΚΓΟΝΟΝ
ΘΕΟΥ ΝΕΡΟΥΑ ΑΠΟΓΟΝΟΝ	ΘΕΟΥ ΝΕΡΟΥΑ ΑΠΟΓΟΝΟΝ

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ

ΥΠΟ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΒΙ ΟΝΑΣΙΚΛΕΟΣ

Ex Domin. Giraud Athenis Anglor. Consule.

Id est. *Imperatorem Cæsarem Marcum Aurelium Antoninum Augustum, Divi Antonini filium, Divi Hadriani nepotem, Divi Trajani Parthici pronepotem, Divi Nervæ abnepotem; & Imperatorem Cæsarem Lucium Aurelium Augustum Divi Antonini filium, Divi Hadriani nepotem, Divi Trajani Parthici pronepotem, Divi Nervæ abnepotem, Senatus & Populus* Megarensium venerati sunt, *sub cura Onasiclis duodecimâ vice Militiæ Ducis.*

XXI. *Ibidem.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΑΝΤΩΝΕΙ
ΝΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΣΕΟΥΗΡΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΑΡΑΒ. ΑΔΙ
ΑΒΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΘΙΚΟΥ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΚΑΙ
ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ ΥΙΟΝ
Η ΜΕΓΑΡΕΩΝ ΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ

Ex eodem.

Id est. *Imperatorem Cæsarem Marcum Aurelium Antoninum Augustum, Severi Augusti Arabici Adiabenici Parthici maximi & Augustæ matris castrorum filium*, urbs *Megarensium suum Benefactorem* veneratur.

XXII. *Basis marmorea ex oppido S. Cannati Aquas Sextias in ædes Peireskij translata.*

ΜΑΡΚΟΥ ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΣΕΟΥΗΡΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΕΥΤΥΧΟΥΣ ΕΥΣΕΒΟΥΣ ΣΕΒ. ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΑΣ ΜΑΜΑΙΑΣ
ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΣΕΒ. ΔΙΙ ΗΛΙΩ ΜΕΓΑΛΩ
ΣΑΡΑΠΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΣΥΝΝΑΟΙΣ ΘΕΟΙΣ
Μ. ΑΥΡΗΛΙΟΣ ΗΡΩΝ ΝΕΩΚΟΡΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΠΟΡΤΩ
ΣΑΡΑΠΙΔΟΣ ΕΠΙ ΛΑΡΓΙΝΙΩ ΒΕΙΤΑΛΙΩΝΙ
ΑΡΧΙΥΠΕΡΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΜΕΙΝΕΥΤΗ ΚΑΙ ΑΥΡΗΛΙΩ
ΦΗΒΩ ΚΑΙ ΣΑΛΩΝΙΩ ΟΕΙΔΟΤΩ ΙΕΡΟΦΩΝΟΙΣ
ΚΑΙ ΚΑΜΕΙΝΕΥΤΑΙΣ ΧΑΡΙΤΗ ΙΕΡΟΔΟΥΛΕΙΑ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΕΠ ΑΓΑΘΩ

In Latere Baseos ΕΠ ΑΓΑΘΩ ΕΠΙ ΓΡΑΝΙΟΥΡΩ.

Id est. *Marci Aurelij Severi Alexandri Felicis Pij Augusti & Iuliæ Mammææ Augustæ Matris Augusti, Deo Soli magno Sarapidi, aliisque qui in eodem Templo coluntur Diis, Marcus Aurelius Heron Æditus Ædis Serapidis quæ est in portu, sub Larginio Vitalione Archiministro & Camineuta, & Aurelio Phœbo, & Salonio Oëdoto sacris Cantoribus & Camineutis, sacri ministerij causâ consecravit ob beneficium*

Κάμινος, inquit Hesychius, μέρος τι τ̃ ναῶς. *Caminus, pars quadam Templi*, à qua dicti Camineutæ.

XXIII. *Ibidem.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟC
ΤΟΝ ΚΡΑΤΙCΤΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΤΩΝ
CΕΒΑCΤΩΝ ΑΥΡΗΛΙΟΝ..ΕΝΝΟΝ
ΑΝΤΙ ΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΤΟΝ
ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙ
ΑΝ ΚΟΜΜΟΔΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΔΟΥ

Exscripsi.

*Senatus & Populus potentissimum Procuratorem Augustorum Aurelium Blennum qui multa magnáque beneficia in ipsos contulit,*hoc gratitudinis suæ testimonio honorarunt,*curam habente Commodo Commodi filio.*

XXIV. *Ibidem.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΠΡΑΞΙΩΝΟΣ

Senatus & Populus Demetrium Praxionis honorant.

XXV. *Ibidem ad Ædem Divi Nicolai.*

ΝΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝΟΣ
ΧΑΙΡΕ

Nicon Agathonis fili, Salve, vel *Vale.*

XXVI. *Ibidem.*

ΑΝΑΞΙΩΝ
ΕΥΜΗΤΙΩΝΟΣ
ΧΑΙΡΕ

Anaxion Eumetionis,Vale.

XXVII. *Ibidem ad Ædem Divi Athanasij.*

ΔΕΜΥΛΑC ΠΡΕΙΜΟΥ ΚΑΙ ΖΩΠΥΡΑC ΚΑ
ΤΕCΚΕΥΑCΕΝ ΕΑΥΤΟΙC ΗΡΩΙΝ ΕΧΕΙΝ
ΔΕ ΕΠΙΒΑCΙΝ ΖΗΝΑC ΚΑΙ ΕΙCΙΑC ΟΝΤ..
ΑΔΕΛΦΟΥC ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝ

Exscripsi.

Demylas Primi & Zopyrus pararunt sibi Heroibus, utque habeant basim Zenas & Ilias eorum fratres & Demetria.

XXVIII.

XXVIII. *Larissæ in Turcarum Cœmeterio, antiquã Græcorum Epitaphia. Ex D. Giraud.*

1

ΟΝΗCΙΜΟC ΟΝΗCΙΜΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ ΥΙΟC ΧΡΗCΤΕ

ΧΑΙΡΕ

Onesimus Onesimi Medici filius, Bone, vale.

2

ΥΑΚΙΝΘΕ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕ ΗΡΩΣ

ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ

Hyacinthe Larissensis Civis, Heros, Bone, vale.

3

ΕΥΒΟΥΛΟΣ ΕΥΒΟΥΛΟΥ

ΗΡΩΣ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ

Eubulus Eubuli, Heros bone, vale.

4

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ΑΓΛΑΩΦΟΝ

ΤΟΣ ΚΥΖΙΚΗΝΟΣ ΧΑΙΡΕ

Apollodorus Aglaophontis Cyzicenus, vale.

5

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΟΡΟΥ

ΗΡΩΣ ΧΑΙΡΕ

Nicephorus Isagoræ Heros, vale.

6

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΑΡΜΕΝΙΣΚΟΥ

ΓΥΝΗ ΔΕ ΘΡΑΣΩΝΟΣ

ΗΡΩΣ ΧΡΗΣΤΗ ΧΑΙΡΕ

Paramone Parmenisci filia, uxor verò Thrasonis, Heroïna, Bona, vale.

7

CѠΤΙΑC CѠCΘЄΝΗ

ΤΟΝ ΓΛΥΚΥΤΑΤΟΝ

ΜΟΥ ΑΝΔΡΑ ЄΚ ΤѠΝ

ЄΑΥΤΟΥ ΜΝЄΙΑC ΧΑΡΙΝ

Sotias Sosthenem dulcissimum meum virum ex mea pecunia, memoriæ causâ.

8

ΑΓΑΘΟΚΛΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

ΑΦΡΟΔΙCΙ ΤΗC ΤΡΑΧΗΑC

ΕΤΕΛ. ΕΤΩΝ . . . ΕΠΟΙΗ

CΑΝ ΟΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

Agathocles Menandri Aphrodisiæ asperæ civis obiit . . . . Fecerunt Liberti.

9

ΑΒΑΣΚΑΝΤΟΣ ΕΛΠΙΔΑ

ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΘΥΓΑΤΕΡΑ

ΜΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ

ΗΡΩΣ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ

Abascantus Helpida filiam memoriæ causâ, Heros bone, vale.

10

ΛΑΙΝΑ ΜΕΜΜΙΟΝ

ΣΥΜΦΩΡΟΝ ΤΟΝ

ΕΑΥΤΗΣ ΑΝΔΡΑ

ΜΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ

Læna Memmium Symphorum suum virum memoriæ causâ.

11

ΑΝΤΙΚΡΑΤΗΣ ΕΥΚΛΕΙΑ ΤΗ ΕΑΥΤΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΙ ΜΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΗΡΩΣ ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ

ΕΝΕΧΟΜΑΙ ΜΗΔΕΝΑ ΕΤΕΡΟΝ ΤΕΘΗΝΑΙ ΧΩΡΙΣ

ΕΜΟΥ Η ΓΩΝΕΥΣ ΛΟΝΓΙΝΟΣ ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΣ

ΕΤΕΡΟΣ ΤΟΛΜΗΣΗ ΔΩΣΕΙ ΕΣ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟΝ ✱ ΑΒ Φ.

Anticrates Eucleæ uxori suæ memoriæ gratiâ, Heros bone, vale. Veto alium quemquam hîc poni præter me & parentem Longinum. Si quis verò alius id ausus fuerit, dabit fisco denarios . . . .

XXIX. *Selimbriæ, in muris urbis.*

✠ ΚΕ ΒΟΙΘΗΤΟ Cω ΔΟΥΛω
CΕΡΓΙω ΒΑCΙΛΙ CΠΑΘΑΙω..

Id est. *Domine adjuva servum tuum Sergium Regem . . .*

XXX. *Ibidem.*

✠ ΑΝΕΝΕωΘΗΘΕ ΟΥΤωC ΠΟΛΙC ΤΑΥΤΗ ΕΠΙ ΜΗΧΑΗΛ ΘΕΟΔΟΡΑC ΚΑΙ ΘΕΚΛΗC ΟΥCΕ ΔΙΚΑΙωC ΕΝ ΚC ΒΑCΙΛΕΥΗΙΗΝ ΕΠΙ ΤΙC ΓΗC

Renovata est sic urbs ista sub Michaele, Theodora & Thecla, cum juste in Domino regnarent supra terram.

XXXI. *Hadrianopoli.*

ΚΕ ΒΟΗΘΕΙ Τω ΕΥCΕΒΕCΤΑΤω ΚΑΙ
ΦΙΛΟΧΡΙCΤω ΒΑCΙΛΕΙ ΗΜωΝ ΙΟΑΝΝΙ

Id est. *Domine, Adjuva piissimum & Christicolam Regem nostrum Ioannem.*

XXXII. *Ibidem, in Mœniis*

✠ ΑΝΑΞ ΜΙΧΑΗΛ ΑΥCωΝωΝ ΟΝΤωC ΚΛΕΟC
ΑΥΥΡΟCΙΝ ΕΥΡΕ ΔΙΟΝΗ ΚωΝCΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΥΡΓΟΜΑ ΤΕΥΧΩΝ ΚΑΤΕΝΑΝΤΙ ΒΑΡΒΑΡΩΝ
ΜΑΧΑC ΠΡΟC ΑΥΤΟΥC ΑΠΤΟΗΤΟΝ ΚΑΘΑΠΑΞ

XXXIII. *Chalcedone, quæ nunc* Cadikioi, *in Sarcophago.*

ΟΡΒΑΝΙΛΛΑ
ΘΡΕΠΤΗ ΑΠΦΗΣ
ΠΡΟΦΗΤΙΔΟΣ
ΖΗΣΑΣΑ ΕΤΗ ΖΚ
ΜΗΤΗΡ ΤΥΡΑΝ
ΝΙΣ ΖΗ

Id est. *Orbanilla Apfes Prophetissæ alumna, quæ vixit annos 27. mater Tyrannis viva fecit.*

XXXIV. *Ibidem.*

ΟΥΡΙΟΝ ΕΚ ΠΡΥΜΝΗΣ ΤΙΣ ΟΔΗΓΗΤΗΡΑ ΚΑΛΕΙΤΟ
ΖΗΝΑ ΚΑΤΑΠΡΟΤΟΝΩΝ ΙΣΤΙΟΝ ΕΚΠΕΤΑΣΑΣ
ΕΣΤ ΕΠΙ ΚΥΑΝΕΑΣ ΔΙΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ ΕΝΘΑ ΠΟΣΕΙΔΩΝ
ΚΑΜΠΥΛΟΝ ΕΙΛΙΣΣΕΙ ΚΥΜΑ ΠΑΡΑ ΨΑΜΑΘΟΙΣ
ΕΠΕΚΑΤΑΙ ΓΑΙΗΝ ΠΟΝΤΟΥ ΠΛΑΚΑΝΟΣ ΤΟΝ ΕΡΕΤΝΑΙ
ΝΕΙΣΘΩ ΤΩΙ ΔΕ ΒΑΛΩΝ ΨΑΙΣΤΑ ΠΑΡΑ ΤΩ ΑΝΩΙ
Ο ΔΕ ΤΟΝ ΕΥΑΝΤΗ ΤΟΝ ΑΕΙ ΘΕΟΝ ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ ΠΑΙΣ
ΣΤΗΣΕ ΦΙΛΩΝ ΑΓΑΘΗΣ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΥΠΛΟΙΗΣ

Exscripsi.

Id est.

Ventum secundum quis ex puppi moderatorem vocabit
Iovem rudentibus velum expandens.
Est super cyaneis vorticibus, cursus ubi Neptunus
Curvos fluctus volvit prope arenosa littora.
Tunc dixit (Neptunus) per Ægeum nunc reditum paret;
Huic appositis libamentis supernè
Ideo propitio semper Deo Antipatri filius
Collocavit libens felicis symbolum navigationis.

XXXV. *Nicomediæ.*

ΣΕΞΣΤΙΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡΟΣ

ΦΥΛΑΡΧΗΣΑΣ ΦΥΛΗΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΔΟΣ

ΕΘΗΚΑ ΤΗΝ ΘΗΚΗΝ ΕΑΥΤΩ ΚΑΙ ΤΗ

ΓΛΥΚΥΤΑΤΗ ΜΟΥ ΣΥΜΒΙΩ ΧΡΗΣΤΕΙΝΗ ΧΑΙΡΕΣΘΑΙ

Id est. *Sextius Hermodorus Præfectus Tribus Neptunianæ posui Sarcophagum mihi & dulcissimæ uxori meæ Christinæ. Vale.*

XXXVI. *In deserto S. Simeonis Stilitæ prope Aleppum.*

ΑΦΙΕΡωΤΕΙ

ΑΙΜΙΛΙΩ ΡΗΓΕΙΝω Τω

ΕΞ ΟΥΛΠΙΑΣ ΡΗΓΙΛΛΗΣ ΚΑΙ

ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΤΡΑ

ΤΕΥΣΑΜΕΝω ΕΤΗ ΙΕ ΒΟΗΘω ΚΟΡ

ΝΙΚΟΥΛΑΡΙΩΝ ΥΠΑΤΙΚΟΥ ΖΗϹΑΝΤΙ ΕΤΗ

ΜΕΧΡΙ ΠΑΝΗΜΟΥ. . . . . . .

Consecratum est Æmilio Rhegino Civi Vlpiæ Rhegillæ & Æmilij Ptolemæi filio; qui militavit annos quindecim, Adjutori Corniculariorum Consulari, qui vixit annos . . usque . . .

XXXVII. *Ibidem, Inscriptio ubi loco* R *Latini, est* P *Græcum: eadémque Græca.*

T. FL. IVLIANVS VETEPANVS
LEG. VIII AVG. DEDICAVIT MONVMENTVM SVVM
SEMPITEPNVM DIS MANIBVS SVIS ET LAETITIAE VXOPI SVAE
LIBEPISQVE HEPEDIBVS SVIS POSTEPISQVE EOPVM
NE LICEPET VLLI EOPVM * Monumentum alienare VLLO MODO

* Suppl.

Τ. ΦΛΑΟΥΙΟΣ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ΟΥΕΤΕΡΑΝΟΣ ΛΕΓΕΟΝΟΣ Η
ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΑΦΙΕΡΩΣΕΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΑΥΤΟΥ ΔΙΗΝΕΚΕΣ
ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΙΣ ΚΑΙ ΔΑΙΜΟΣΙ ΑΥΤΟΥ ΤΕ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΑΥΤΟΥ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΚΓΟ
ΝΟΙΣ ΑΥΤΩΝ ΟΠΩΣ ΜΗΔΕΝΙ ΕΞΟΝ Η ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ
ΚΑΤ ΟΥΔΕΝΑ ΤΡΟΠΟΝ ΤΟ ΑΥΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ

Ex Illust. Marchione de Nointel, Galliæ olim Legato Constantinopoli.

XXXVIII. *Conſtantinopoli apud Galliæ Legatum. Ex Archipelago allata.*

Π. ΒΕΙΤΗΝΟϹ
ЄΡΜΗϹ ΚΛЄΙΝΟ
ΠΗΓΟϹ ΝЄωΤЄΡΟϹ
ЄΝΘΑΔЄ ΚЄΙΜΑΙ
ΠΑΡΟΔЄΙΤΑ ΧΑΙΡΕ

Exſcripſi.

Id eſt. *Publius Bitinus Hermes Faber Lignarius junior hîc jaceo. Vale viator.* Viſuntur in ipſo marmore ſculpta artis Lignariæ inſtrumenta, dolabra, circinus & norma: ut hujuſce viri indicetur profeſſio. Κλεινόπηγος ſcribitur pro κλινόπηγος, quaſi ſit *Lectorum Faber:* κλίνη enim eſt Lectus. Apud Pollucem κλινοπήγιον eſt *locus ubi lecti fabricantur.*

XXXIX. *Ibidem, allata ex Paro Inſula.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟϹ
ΤΟΝ ΤΗϹ ΑΡΙϹΤΗϹ ΜΝΗΜΗϹ ΠΑΙΔΑ ΤΟΥ
ΛΑΜ. ΦΛΑΒ. ΜΑΡΚ. ϹΚΡЄΙΒωΝΙΑΝΟΥ ΚΛΑΥ
ΔΙΟΝ ΟΥΑΛ. ΜΕΝΑΝΔΡΟΝ ΤΟΝ ΛΑΜ. ΕΚ ΤωΝ ΙΔΙ
ωΝ ЄΙΚΟΝΙ ΛΑΙΝЄΗ ΔΙΑ ΤЄ ΤΑϹ ΠΡΟϹΟΥϹΑϹ ΑΠΟ ΤЄ
ΠΑΤΡΟϹ ΑΥΤΟΥ ΤЄΙΜΑϹ ΤЄ ΚΑΙ ЄΥЄΡΓЄϹΙΑϹ ΠΡΟϹ
ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥϹ ΠΑΡΑΜΥΘΗϹΟΜЄΝΗ ΤΟΝ
ΑΝΔΡΑ ΤЄΙΜΗΝ ΛΑΜΒΑΝΟΥϹΑ ΜΑΛΛΟΝ Η ΔΙΔΟΥϹΑ ЄΠΙ
ΤΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟϹ ΑΝΑϹΤΑϹЄΙ ΠΡΟΜΟΙΡωϹ ΤЄΛЄΥΤΗ
ϹΑΝΤΟϹ ΚΑΘΑ ЄΨΗΦΙϹΑΤΟ Η ΠΑΤΡΙϹ ЄΝ Τω ΤΗϹ ΤΗ ЄΛΓ..
ΠΡΟΣΧΗΜΑΤΙ Υ. Β. Δ.

Exſcripſi.

Id eſt. *Senatus & Populus* Pariorum *Optimæ memoriæ Filium Illuſtriſſimi Flavij Marci Scriboniani Claudium Valerium Menandum virum Illuſtriſſimum ex ſua pecunia honorarunt ſtatuâ æneâ: tum propter jam ante ab ejus patre tributos honores, collatáque erga patriam beneficia, civitas partim conſolari virum hunc volens, honorem accipere potiùs quàm conferre erectione ſtatuæ viri huius præmaturè defuncti, ſicuti decreto conſtituit patria, in hoc ornamento.* Quod ad litteras Υ. Β. Δ. attinet, quæ in fine hujus marmoris, & initio ſubſequentis ſculptæ ſunt, quid ſignificent vix licet affirmare. Β. Δ. quidem Βυλῆς Δόγματι videtur eſſe, *Senatus Conſulto*, ut in Reineſiana Ψ. Β. Ψηφίσματι Βυλῆς, *Senatus decreto.*

XL. *In Inſula Paro.*

ΕΙΡΗΝΗ ΕΥΟΝΥΜΟΥ
ΧΡΗΣΤΗ ΧΑΙΡΕ

Ex Galland. ſchedis.

Id eſt. *Irene Evonymi* filia, *Bona vale.*

XLI. *Ex Paro Constantinopolim, à D. de Nointel allata.*

Τ. Β. Δ.
ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΟΤΑΤΗΝ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΑΡΙϹΤΗΝ ΑΥΡ. ΛΕΙΤΗΝ ΘΕΟΔΟΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΑ ΔΕ
ΤΟΥ ΠΡωΤΟΥ ΤΗϹ ΠΟΛΕωϹ Μ. ΑΥΡ. ΦΑΥϹΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕωϹ ЄΚ ΠΡΟΓΟΝωΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΤωΝ ϹЄΒΑϹΤωΝ ΚΑΙ ΚΑΙϹΑΡωΝ ΚΑΙ ΚΑΒΑΡΝΟΥ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑϹΙΑΡΧΟΥ ΤΗΝ ΓΥΜΝΑϹΙΑΡ-
ΧΟΝ ЄΝ ω ΚΑΤЄϹΚЄΥΑϹЄΝ ΚΑΙ ΑΝЄΝЄωϹΑΤΟ ΑΠΟ ΠΟΛΥ ЄΤΟΥϹ ΧΡΟΝΟΥ
ΠΕΠΟΝΗΚΟΤΑ ΓΥΜΝΑϹΙω Η ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗ ΠΑΡΙωΝ ΠΟΛΙϹ Η ΠΑΤΡΙϹ ΑΝΤΙ ΠΟΛΛωΝ ΚΑΙ
ΜΕΓΑΛωΝ ΤЄΙΜΗΝ ΛΑΜΒΑΝΟΥϹΑ Η ΔΙΔΟΥΣΑ ΠΟΛΛΑΚΙϹ ΕΨΗΦΙΣΑΤΟ ΑΝЄϹΤΗϹЄΝ
ΑΥΤΗΝ ЄΝ ΑΝΔΡΙΑΝΤΙ ΜΑΡΜΑΡΙΝω ΤΗΝ ΦΙΛΟϹΟΦΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΔΡΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΑΙΔΑ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΡΙϹΤΟΤΟΚΙΑΝ . . . . . .
. . . . ΟϹ ΑΠΗΓΛΑΙϹЄΝ

Senatus Consultum. Laude dignissimam sempérque optimam Aureliam Litin Theodoti filiam; uxorem verò primi Civitatis Marci Aurelij Fausti Pontificis ex proavis per totam vitam, Augustorum & Cæsarum & Cabarni; necnon Gymnasiarchæ, Gymnasiarcham, in loco quem sibi ordinavit renovavitque, à multis annis operam dantem Gymnasio, Illustrissima Pariorum Civitas ipsius Patria ob multa & magna honorem accipiens & retribuens, sæpiùs ipsam honorare suffragiis suis studens, ideo nunc ipsi Statuam marmoream decrevit, Philosophiæ, viri, Liberorum, patriæque amanti . . . . . . ob felices partus uxorem . . . .

Paros Insulá, uná Cycladum, cum urbe cognomine Archilochi Poëtæ celeberrimi Patria; nomen retinet. Celebris est marmore candido Statuis sculpendis aptissimo, inde Ovidius *Marmoreámque Paron* vocat. Nomina autem quibus antiquitus designata fuit Insula, varia fuere, *Demetrias*, *Pactia*, *Hyliessa*, *Hyria* & *Minoa*: at etiam & *Cabarnis* à *Cabarno* qui Cereri filiæ partum prodidit, ut ait Stephanus Byzantinus: quem ut Heroëm Deúmve apud Parios cultum fuisse testatur hæc Inscriptio, quæ Sacerdotis Augustorum & *Cabarni* meminit.

XLII. *Ibidem, ex Insula Melo allata.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟϹ ЄΛΙ
ϹΤЄΦΑΝΟΙ ΧΡΥϹω ϹΤЄ ΚωΝΙ
ΦΑΝω ЄΥΡΥΘΜΟΝ ЄΠΙ ΑϹ ЄΡ
ΤΥΧЄωϹ ΠΡΟΜΟΙΡωϹ ΜΙΟΥ
ΒΙωϹΑΝΤΑ

Exscripsi.

Id est. *Senatus, & Populus coronat aureâ coronâ Euryhtmum Epitychis* filium *præmaturâ morte defunctum.*

XLIII. *Florentiæ: ex Græcia allata.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΙ ΧΡΥΣΩ ΣΤΕΦΑΝΩ
ΑΥΡ. ΧΑΡΙΔΗΜΟΝ ΖΩΖΙΜΟΥ ΠΡΟΜΟΙΡΩΣ
ΒΙΩΣΑΝΤΑ

Ex Peireskij schedis.

Id est. *Senatus & Populus coronat aureâ coronâ Aurelium Charidemum Zozimi* filium *præmaturâ morte defunctum.*

XLIV. *Constantinopoli: ex Archipelago allata, à D. de Nointel.*
Intra coronam lauream in marmore sculpta.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΙ ΧΡΥΣΩ ΣΤΕΦΑ
ΝΩ ΕΠΑΦΡΟΔΕΙΤΟΝ ΑΣΤΕΙΚΤΟΥ ΗΡΩΑ

Exscripsi.

Id est. *Senatus & Populus coronat aureâ coronâ Epaphroditum Asteicti* filium, *Heroem.*

Tt 2 XLV

XLV. *Venetiis, ad Cyzicum & Inſulam Paros pertinens Inſcriptio, ex Archipelago advecta.*

ΕΔΟΞΕΝ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΠΟΡΙΟΝΙΚΟΣ
ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΕΙΠΕΝ ΕΠΕΙ Η ΠΟΛΙΣ Η ΠΑΡΙΩΝ ΕΝ
ΤΕ ΤΟΙΣ ΕΝΠΡΟΣΘΕ ΧΡΟΝΟΙΣ ΕΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣ
ΟΥΣΑ ΔΙΑΤΕΛΕΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΤΩΙ ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΚΑΙ
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΣΑ ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΚΥΔΙΑΝ ΑΠΙΑΝΤΟΝ
ΚΑΙ ΑΡΧΕΦΥΛΟΝ ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΑΕΞΙΟΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ
ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΝΗΣΙΑΡΧΟΥΝ
ΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΗΣΙΜΟΥ ΓΕΓΕΝΙ
ΜΕΝΟΥ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΤΩΝ ΠΑΡΙΩΝ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΤΑΣ ΔΙ
ΔΟΜΕΝΑΣ ΑΥΤΩΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΙΩΝ ΕΙ
ΤΕ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΑΝΑΓΝΩΝΤΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΙΣ ΕΝ ΤΩΙ ΘΕΑΤΡΩΙ ΣΤΕΦΑΝΩΝΑΙ ΚΑΙ ΤΑΣ
ΤΙΜΑΣ ΑΝΑΓΓΕΙΛΑΙ ΚΑΙ ΤΟΠΟΝ ΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΤΗΙ ΑΓΟ
ΡΑ ΕΝ ΩΙ ΣΤΗΣΟΥΣΙ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΔΟΧΘΑΙ ΤΗΙ ΒΟΥ
ΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ ΜΕΝ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΠΑ
ΡΙΩΝ ΟΤΙ ΕΥΝΟΥΣ ΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣ ΔΙΑΤΕΛΕΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΤΩΙ
ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ ΔΕ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΝ ΑΠΟΛΛΩ
ΝΙΟΥ ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΣ ΕΝΕΚΕ ΚΑΙ ΕΥΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ
ΔΗΜΟΝ ΤΟΝ ΠΑΡΙΩΝ ΤΟΥΣ ΔΕ ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ ΣΤΕΦΑ
ΝΩΣΑΙ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΝ ΤΟΙΣ ΑΝΘΕΣΤΗΡΟΙΣ ΕΝ ΤΩ
ΘΕΑΤΡΩ ΚΑΙ ΑΝΑΓΓΕΙΛΑΙ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΤΑΣ ΔΙΔΟΜΕ
ΝΑΣ ΑΥΤΩΙ ΥΠΟ ΠΑΡΙΩΝ ΔΕΔΟΣΘΑΙ ΑΥΤΩΙ ΚΑΙ ΤΟ
ΠΟΝ ΕΝ ΩΙ ΣΤΗΣΟΥΣΙ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΤΡΑΠΕ
ΖΑΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΤΟΑΣ ΤΗΣ ΔΟΡΙΚΗΣ ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ ΔΕ
ΚΑΙ ΤΑ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΚΑΘ Α ΤΕΤΙΜΗΤΑΙ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ
ΥΠΟ ΠΑΡΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΔΗΜΟΥ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΜΨΑΙ ΔΕ
ΚΑΙ ΞΕΝΙΑ ΤΟΙΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΑΙΣ ΤΟΥΣ ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ ΚΑΙ
ΤΟΝ ΤΑΜΙΑΝ ΚΑΘ ΟΤΙ ΑΝ ΔΟΚΕΙ ΑΥΤΟΙΣ

ΤΗΣ ΑΝΑΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΣ ΑΙΣΧΙΝΗΣ
ΦΙΛΩΝΟΣ ΤΑΜΙΑΣ

Exſcripſi.

Id eſt. *Placuit Senatui & Populo, Porionicus dixit : quandoquidem urbs Pariorum præteritis temporibus benevola & amica eſſet perfecti Populi Cyzicenorum, miſeritque Legatos Cydiam Apiantum & Archephylum Leontij . . . . Apollodoro Apollonij filio Inſulam gubernante, multùm & admodum utili facto Populo Pariorum honores collatos ipſi à Populo Pariorum, Senatu & honores pronunciari & locum dari petierunt in foro, in quo Statuam Senatui & Populo collocent, & laudari quidem Populum Pariorum quòd benevolus & amicus perſtiterit perfecto Populo Cyzicenorum*

cenorum, laudari etiam Apollodorum Apollonij filium ob munificentiam & benevolentiam erga Populum Pariorum: Prytanes autem coronare Apollodorum festis Anthesteriis in theatro & declarare honores concessos ipsi à populo Pariorum, dari illi & locum in quo eius Statuam collocent, juxta tabulas primæ Porticus Doricæ: inscribi autem Psephismata juxta quæ honoratur Apollodorus, tandémque Legatis dona mittere Prytanes & Quæstores, ut ipsis videbitur: Inscriptionis curator Æschines Philonis Quæstor.

XLVI. *Venetiis: ex Græcia allatæ.*

ΔΙΟΔΟΡΑ ΧΡΗΣΤΗ
ΧΑΙΡΕ
ΚΑΙ ΣΥΓΕ

Id est. *Diodora, bona, vale, & tace.*

XLVII. *Ibidem, ex Græcia.*

ΜΗΝΟΔΟΤΗ
ΧΡΗΣΤΗ ΧΑΙΡΕ

Menodota, bona, vale.

XLVIII. *Ibidem, ex Græcia.*

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΤΗΤΟΥ
ΧΡΗΣΤΕ ΧΑΙΡΕ

Demetrius Cteti, bone, vale.

XLIX. *In Insula Rhodo.*

ΤΕΧΝΗ ΛΥΔΑ ΓΥΝΑ ΔΕ
ΧΡΗΣΙΠΟΥ ΧΡΗΣΤΑ ΧΑΙΡΕ

Techne Lyda, uxor verò Chrisipi, bona, vale.

L. *In Ins. Rhodo.*

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ
ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΥΣ
ΒΡΥΓΙΝΔΑΡΙΟΣ

Aristoteles Philocratis Bryginidarius.

LI. *In Co Insula.*

Α ΒΟΥΛΑ ΚΑΙ Ο ΔΑΜΟΣ
ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΣ
ΚΩΙΩΝ ΠΟΛΕΩΣ ΤΕΙ
ΜΑΣΕΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΟ
ΛΕΙ ΕΙΩΘΕΝΤΑ ΑΡΧΟΝ
ΤΟΣ ΜΑΡΚΟΥ ΑΥΡ. ΑΡΙΣΤΙΩΝΟΣ
ΚΟΣΜΟΥ ΥΙΟΥ
Π. ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΝ
ΣΕΜΠΡΟΝΙΟΝ ΟΥΙ
ΚΤΟΡΑ ΤΟΝ ΚΡΑ
ΤΙΣΤΟΝ ΕΠΑΡΧΟΝ ΒΕΙ
ΚΟΥΛΩΝ ΗΓΕΜΟΝΑ ΚΑΙ
ΔΟΥΚΗΝΑΡΙΟΝ ΣΑΡΔΟ
ΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΑΝ
ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΗΓΗΣΑΜΕΝΟΝ
ΜΕΤ ΕΞΟΥ
ΣΙΑΣ ΣΙΔΗΡΟΥ ΔΟΥΚΗ
ΝΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ
ΠΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ

Id eſt. *Senatus Populuſque Illuſtriſſimæ Coorum Civitatis honoravit, ſecundum urbi ſolita, ſub Archonte Marco Aurelio Ariſtione Coſmi filio, Publium Salluſtium Victorem potentiſſimum Præpoſitum Viculorum Ducem, & Ducem Saraoniæ ſuper univerſo mari cum poteſtate ferri Ducenarij Auguſti Ponti & Bithiniæ.*

Α ΒΟΥΛΑ ΚΑΙ Ο ΔΑΜΟΣ, Doricâ Dialecto quæ Η in Α mutat pro Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ. Ita nummus quem vidi olim Romæ apud Cardinalem de Maximis ab una parte caput velatum habet & literas Α ΒΟΥΛΑ *Senatus*, & ex altera ΚΩΙΩΝ, vir nudus ſedens cum puero ΣΑΡΑΟΝΙΑΣ neſcio an rectè ſcribatur. Archontes autem in hac Inſula gubernaſſe docet Inſcriptio.

LII. *Ibidem.*

ΦΑΜΙΛΙΑ ΜΟΝΟ
ΜΑΧΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟ
ΜΝΗΜΑ ΚΥΝΗΓΕ
ΣΙΩΝ ΝΕΜΕΡΙΟΥ
ΚΑΣΤΡΙΚΙΟΥ
ΛΕΥΚΙΟΥ ΠΑΚΟ
ΝΙΑΝΟΥ ΑΣΙΑΡΧΟΥ
ΚΑΙ ΑΥΡΗΛΙΑΣ
ΣΑΠΦΟΥΣ ΠΛΑ
ΤΩΝΟΣ ΛΙΚΙΝΝΙΑ
ΝΗΣ ΑΡΧΙΕΡΕΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΑΥΤΟΥ

Ex D. Gallandij ſchedis.

Familia Monomachorum & monumentum Cynegeſiorum, Nemerij Caſtricij, Lucij Paconiani Aſiarchæ, & Aureliæ Sapphi Platonis Licinniani Pontificatus uxoris ejus.

LIII. *Ibidem.*

ΗΡΩΔΗΝ
ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΥΙΟΝ
ΤΕΤΡΑΡΧΗΝ
ΦΙΛΩΝ ΑΓΛΑΟΥ ΦΥΣΕΙ ΔΕ ΝΙΚΩΝΟΣ
ΤΟΝ ΑΥΤΟΥ ΞΕΝΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΝ

Id eſt. *Herodem Herodis Regis filium Tetrarcham, Philon Aglai* filius adoptivus; *naturâ verò Niconis, hoſpitem ſuum amicúmque* veneratur.

LIV. *Ibidem.*

ΑΝΤΙΓΕΝΗΣ
ΦΙΛΩΝΟΣ
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΥΣ

Antigenes Philonis Halicarnaſſæus.

LV. *Ibidem.*

ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ ΤΟΥ
ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

Heraclidis Artemidori Alexandriai.

LVI.

LVI. *Ibidem.*

ΓΑΙΟΥ ΣΗΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ
ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ
ΠΟΠΛΙΟΥ ΟΦΕΛΙΟΥ ΜΑΛΧΙΩ
ΝΟΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ
ΤΕΒΕΡΙΟΥ ΓΡΑΝΙΟΥ ΦΙΛΕΡΩΤΟΣ
ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ
ΛΕΥΚΙΟΥ ΓΡΑΝΙΟΥ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ
ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΖΗ
ΚΟΙΤΟΥ ΚΛΟΔΙΟΥ ΚΛΗΣΙΠΠΟΥ
ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΖΗ
ΓΑΙΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΗΛΙΔΟΣ ΑΥ
ΤΟΥ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ
ΓΑΙΟΥ ΚΛΟΔΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΟΥ
ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΖΗ

Ex D. Galland.

Caij Seij Antiochi, uxoris, & liberorum;
Publij Ophelij Malchionis & uxoris ac liberorum;
Tiberij Granij Filerotis, uxorisque & liberorum;
Lucij Granij Agathoclis, uxoris ac liberorum vivorum;
Cœti Clodij Clesippi, uxoris, liberorumque vivorum;
Caij Iulij Elidis, ejusque uxoris & liberorum;
Caij Clodij Antiochi, uxorisque ac liberorum vivorum.

LVII. *Ibidem.*

Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΤΕΙΜΗΣΕΝ
ΓΑΙΟΝ ΟΥΑΛΕΡΙΟΝ ΟΥΛΠΙΑΝΟΝ
ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΙ ΠΟΙΗΣΑ
ΜΕΝΗΣ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΑΝΔΡΙ
ΑΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ ΑΥΤΟΥ

Ex eodem.

Senatus honoravit Caium Valerium Vlpianum Statuæ erectione, Consecrationem Statuæ faciente ipsius sorore.

LVIII. *Ibidem.*

ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥΤΟΥ
Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΚΗΔΕΤΑΙ

Hujus Monumenti Senatus curam habet.

Cos urbs & Insula Ægei prope Halicarnassum magni Hippocratis natalibus clara, ut & Erasistrati. Nomen adhuc retinet, quanquam illud nautæ nostri in Stanchio & Lango deturpent. *Stanchio* autem quasi εἰς τὴν Κῶ. Ostendunt illic incolæ rudera, quæ domûs Hippocratis

Hippocratis eſſe dicunt, quem Inſulæ Principem fuiſſe aiunt, aliúdque nugantur de filiâ Hippocratis, ſeu ejus animâ per Inſulam oberrante.

LIX. *In Inſula Chio in horto Capucinorum.*

ΘΡΑΣΕΑΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
ΥΠΕΡ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΤΟΛΛΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΟΛΛΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΥΙΝΤΟΥ ΤΕΚΝΩΝ
ΙΣΙΔΙ ΣΕΡΑΠΙΔΙ ΑΝΟΥΒΙΔΙ
ΑΡΠΟΚΡΑΤΕΙ ΘΕΟΙΣ ΣΥΝ
ΝΑΟΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΒΩΜΟΙΣ
ΕΥΧΗΝ

Thraſeas Diogenis pro ſe & liberis ſuis & uxore ſua Tolla, & liberis Tollæ & Quinti, Iſidi, Serapidi, Anubidi, Harpocrati, Diis eodem in Templo, ad eandémque aram cultis. Votum.

LX. *Romæ, in villa Iuſtiniani.*

ΘΥΜΙΑΤΗΡΙΟΝ ΕΠΥΡΟΝ
ΒΑΘΡΑ ΔΥΟ
Λ. ΚΑϹϹΙΟϹ ΕΥΤΥΧΗϹ
ΝЄωΚΟΡΟϹ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ϹΑΡΑΠΙΔΟϹ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΕΠΑΓΑΘΩ
PERMISSV
C. NASENNI MARCELLI
PONTIFICIS VOLCANI ET
AEDIVM SACRARVM
Q. LOLLI RVFI CHRYSIDIAN.
ET M. AEMILI VITALIS
CREPEREIANI IIVIR.

LXI. *Ibidem,*

ΔΗΜΟΣ ΧΙΩΝ Λ. ΔΕΜΙΛΙΟΝ ΔΕΚΙΟΝ ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΟΝ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΕΥΝΟΙΑΣ ΕΝΕΚΑ
ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ

Ex MS. Bibliothecæ Mediceæ.

Populus Chienſium Lucium Demilium Decium Andromachum Procuratorem Auguſti benevolentiæ ergò quam in civitatem teſtatus eſt.

LXII. *Ibidem in muro privatarum ædium.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΛΟΥ
ΚΙΟΝ ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΟΥΗΡΟΝ ΣΕ
ΒΑΣΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥ
ΣΙΑΣ ΤΟ Β. ΘΕΟΥ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ
ΥΙΟΝ ΘΕΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΕΓΓΟΝΟΝ
ΘΕΟΥ ΝΕΡΟΥΑ ΑΠΟΓΟΝΟΝ
ΕΠΙΜΕΛΗΘΕΝΤΟΣ ΤΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΟΜΠΗΙΟΥ
ΛΑΤΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

Ex Gallandij ſchedis.

Imperatorem Cæſarem Lucium Aurelium Verum Auguſtum tribunitiæ poteſtatis II. Divi Antonini filium, Divi Hadriani nepotem, Divi Nervæ pronepotem, curam habente collocationis Statuæ Pompeio Latrio primo militiæ Duce.

LXIII.

LXIII. *In Insula Santerini, quæ olim Thera, in monte S. Stephani; ubi illius urbis rudera.*

ΤΙΒΕΡΙΟΝ ΚΛΑΥΔΙΟΝ
ΚΑΙΣΑΡΑ ΣΕΒΑΣΤΟΝ
ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΚΟΙΡΑΝΟΣ
ΑΓΝΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ
ΑΥΤΟΥ ΑΓΝΟΣΘΕΝΗΣ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Id est.

Tiberium Claudium Cæsarem Augustum Germanicum, Cæranus Agnosthenis & Filius ejus Agnosthenes pro Populo, hoc monumento venerantur.

LXIV. *Ibidem in basi marmorea.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΜΑΡΚΟΝ
ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΝ
ΣΕΒΑΣΤΟΝ
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
Ο ΘΗΡΑΙΩΝ
ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝωΝ
ΑΡΧΟΝΤωΝ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ Β̄
ΚΑΙ ΚΟΙΗΤΟΥ Β̄ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΥ ΙΕΡΑΣΑΜΕΝΟΥ
ΠΟΛΥΟΥΧΟΥ Β̄

Id est.

Imperatorem Cæsarem Marcum Aurelium Antoninum Augustum Senatus & Populus Theræorum, hac Statuâ Donant, *Curantibus & erigentibus Archontibus Asclepiade secundùm & Quieto secundùm & Alexandro Euphrosyni, Consecrante Polyucho secundùm.*

LXV. *Ibidem.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ
Λ. ΣΕΠΤΙΜΙΟΝ ΣΕΒΗΡΟΝ
ΠΕΡΤΙΝΑΚΑ ΣΕΒΑΣΤΟΝ
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ
Ο ΘΗΡΑΙωΝ

Id est.

Imperatorem Cæsarem Lucium Septimium Severùm Pertinacem Augustum Senatus & Populus Theræorum venerantur.

LXVI. *Ibidem.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ Μ. ΑΥΡΗΛΙΟΝ
ΣΕΒΗΡΟΝ ΑΝΤωΝΕΙΝΟΝ ΕΥΣΕΒΗ
ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΑΡΑΒΙΚΟΝ ΑΔΙΑΒΗΝΙΚΟΝ
ΠΑΡΘΙΚΟΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΜΕΓΙΣΤΟΝ
Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ Ο ΘΗΡΑΙωΝ
ΑΡΧΙΣ. Μ. ΑΥΡ. ΙΣΟΚΛΕΟΥΣ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ ΤΟ Β̄ ΚΑΙ ΑΥΡ.
ΚΛΕΟΤΕΛΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΑΥΡ. ΦΙΛΟΞΕΝΟΥ
ΑΒΑΣΚΑΝΤΟΥ ΤΗΝ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΒΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕωΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΥ
ΤΟΥ ΠΡωΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΑΥΡ. ΙΣΟΚΛΕΟΥΣ ΤΟ Β̄

Ex schedis R. P. Babbin Iesuitæ.

Id eſt. *Imperatorem Cæſarem Marcum Aurelium Severum Antoninum Pium Auguſtum Arabicum, Adiabenicum, Parthicum, Germanicum maximum, Senatus & Populus Theræorum* venerantur, *ſub Archontibus Marco Iſocle Aſclepiade ſecundùm & Aurelio Cleotele Tyranno, & Aurelio Philoxeno Abaſcanto, curam impenſarum & erectionis Statuæ gerente primo Archonte Aurelio Iſocle ſecundùm.*

LXVII. *Ibidem.*

Ὁ ΔΑΜΟΣ ΑΦΗΡΟΙΞΕ ΚΑΙ ΕΤΕΙΜΑΣΕ ΤΟΝ ΙΕΡΕΑ
ΑΠΟΛΛΟΝΟΣ ΚΑΡΝΗΙΟΥ ΔΙΑ ΓΕΝΟΥΣ ΑΔΜΗΤΟΝ ΘΕΟΚΛΕΙ
ΔΑ ΠΑΣΑΣ ΑΡΕΤΑΣ ΕΝΕΚΑ ΚΑΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΑΣ

Subſunt octo verſus lectu & intellectu difficiles, in hujus Admeti laudem. Hæc autem Inſcriptio explicanda:

Populus conſecravit & honoravit Sacerdotem Apollinis
Carnei à progenie, Admetum Theoclidem omnis
Virtutis & ſapientiæ causâ.

LXVIII. *Ibidem.*

ΑΥΡ. ΤΥΧΑCΙΟC ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ	*Aurelius Tychaſius Pa-*
ΚΑΙ ΕΛΠΙΖΟΥCΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ	*trem, & Elpizuſa pro-*
ΣΥΜΒΙΟΝ ΤΥΧΑCΙΟΝ	*prium Maritum Tycha-*
ΑΦΗΡωΙΞΑΝ	*ſium conſecrarunt.*

LXIX. *Ibidem.* — Id eſt.

ΚΑΡΠΟΣ ΤΑΝ	*Carpus ſuam*
ΙΔΙΑΝ ΓΥΝΑΙΚΑ	*uxorem Soei-*
ΣωΕΙΔΑ ΑΦΗΡΟΙΞΕΝ	*da Conſecravit*
ΤΗΝ ΜΟΝΑΝΔΡΟΝ	*univiram.*

Thera Inſula Archipelagi ſive Maris Ægæi nunc Santerini, Lacedæmoniorum Colonia circa Cretam, & Cyrenæorum Metropolis, ut inquit Strabo, hoc eſt cujus incolæ Cyrenen in Africa condiderant, antiquitus Calliſte vocabatur, Callimachi Poëtæ natalibus illuſtris. Illa ſimul cum Theraſia terræ motu è mari emerſiſſe ab antiquis putabatur, *ex eâque poſtea*, ait Plinius, *avulſa Theraſia, atque inter has duas enata pòſt Automate.* Noſtra ætate magnam ab ignibus & ventis ſubterraneis paſſa cladem, anno præſertim 1457. ut docent hi verſus illius ſæculi in oppido Inſulæ Scaro in marmore ſculpti.

Magnanime Franciſce, Herouм certiſſima proles,
Criſpe vides oculis clades, quæ mira dedere
Mille quadringentis Chriſti labentibus annis,
Quinquies undenis iſtis jungendo duobus,
Septimo Calendas Decembris murmure vaſto,
Vaſtus Thereſinus immanis ſaxa Camenæ
Cùm gemit, avulſit, ſcopulóſque è fluctibus imis
Apparet, magnum gignit memorabile monſtrum.

Criſpus ille erat Inſulæ Dux, ejúſque familiæ ſuperſunt quidam in Inſulis Naxo & Paro. *Thereſinus* eſt Theraſiæ ſinus. *Camenæ* verò unus ex duobus combuſtis ſcopulis ante Portum.

LXX. *Ex Delo Insula Chium delata, inde Constantinopolim, ubi nunc est apud Galliæ Legatum.*

ΕΠΙ ΦΑΙΔΡΙΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΛΑΦΗΒΩΛΙΟΝΟΣ ΟΓΔΟΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΑΡΧΙΘΙΑΣΙΤΗΣ ΕΙΠΕΝ

ΕΠΕΙΔΗ ΠΑΤΡΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΥ ΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΠΕΛΘΩΝ
ΕΠΙ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΚΑΙ . . . ΗΜΟΥ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥ
ΣΑΝ ΑΥΤΩΙ ΕΥΝΟΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΠΟΛΛΑΣ ΧΡΕΙΑΣ
ΠΑΡΕΙΣΧΗΤΑΙ ΑΠΑΡΑΛΗΚΤΩΣ ΔΙ ΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΑΝΤΟΣ ΕΩ
ΝΕΙΤΑ ΤΗΙ ΣΥΝΟΔΩ ΕΤΙ ΚΑΙ ΠΡΑΤΤΩΝ ΤΑ ΣΥΝΦΕΡΟΝΤΑ
ΚΑΙ ΤΑ . . . . ΤΩΝ ΕΑΥΤΩ ΤΩΝ ΕΛΕΥΣΟΜΕΝΩΝ
ΕΜΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΚΛΗΡΩΝ ΣΥΝΑΞΑΜΕΝΩΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗΜΕ
ΝΗΣ ΑΥΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΕΥΝΟΙΑΣ ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΕΝ ΤΟ
ΚΟΙΝΟΝ ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΙ ΠΡΕΣΒΕΙΑΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗ
ΝΑΙΩΝ ΟΠΩΣ ΔΟΘΗ . . . . . ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΟΥΣΙΝ ΤΕ
ΜΕΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥ ΤΟΥ ΤΙ . . . . ΠΑΡΑΙΤΙΟΥ ΓΕ
ΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΑΡΧΗΣ ΟΣΤΙΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΥΠΑΡ
ΧΟΝΤΟΣ ΑΙΡΕΘΕΙΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ
ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ . . . . . . ΞΑΜΕΝΟΣ Ε
ΠΛΕΥΣΕΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ . . ΑΝΙΣΑΣ ΤΕ ΤΗΝ
ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΕΥΝΟΙΑΝ ΠΑΡΕΚΑΛΕΣΕΝ
ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΑΙΤΙΑΝ . . ΕΤΕΛΕΣΑΤΟ
ΤΗΝ ΤΩΝ ΘΙΑΣΙΤΩΝ ΒΟΥΛΗΣΙΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΤΙΜΗΝ
ΚΑΘΑΠΕΡ ΗΡΜΟΤΤΕΝ ΑΥΤΩΙ ΥΠΕΡ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΠΗΚΩΣ ΔΕ
ΚΑΙ ΠΛΕΙΟΝΑΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙΡΟΙΣ ΕΙΡΗΚΕΝ
ΔΕ ΚΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΕΝ ΤΩ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΑΤΩ
ΚΑΙΡΩ ΤΑ ΔΙΚΑΙΑ ΜΕΤΑ ΠΑΣΗΣ ΠΡΟΘΥΜΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΤΙ
ΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΔΕΞΑΤΟ ΔΕ ΤΟΝ ΘΙΑΣΟΝ ΕΦ ΗΜΕΡΑΣ ΔΥΟ ΥΠΕΡ
ΤΟΥΤΟΥΙΝ ΝΑΟΥΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΑΠΑΡΑ
ΚΛΗΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΤΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΦΑΙ
ΝΗΤΑΙ ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΣΑ ΔΙΑΝΕΥΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΕΙΣ ΕΑΥ
ΤΗΝ ΕΥΝΟΙΚΩΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑΣ ΧΑΡΙΤΑΣ ΑΠΟΔΙΔΟΥΣΑ ΤΟΙΣ
ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΙΣ ΘΥΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣ ΤΟΥΤΟΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝ Ε. . . . ΩΤΑΙΩ
ΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΙΜΟΝΤΑΙ ΦΙΛΟΤΙΜΟΥΜΕΝΟΙΣ
ΠΕΡΙΠΟΙΕΙΝΤΙ ΤΗ ΣΥΝΟΔΩ ΚΑΙ ΑΓΑΘΕΙ ΤΥΧΕΙ

ΔΕΔΟΧΘΑΙ ΤΩ ΚΟΙΝΩ ΤΩΝ ΤΥΡΙΩΝ . . . . ΤΩΝ
ΕΜΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΚΛΗΡΩΝ ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ ΠΑΤΡΩΝΑ ΔΩ
ΡΟΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΩΣΑΙ ΑΥΤΟΝ ΚΑΤ ΕΝΙΑΥΤΟΝ ΧΡΥΣΩ
ΣΤΕΦΑΝΩ ΕΝ ΤΑΙΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΑΙΣ ΘΥΣΙΑΙΣ
ΤΩΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙ
ΑΣ ΗΣ ΕΧΩΝ ΔΙΑΤΕΛΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΤΥΡΙ
ΩΝ ΕΜΠΟΠΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΚΛΗΡΩΝ ΑΝΑΘΕΙΝΑΙ ΔΕ ΑΥ
ΤΟΥ ΕΙΚΟΝΑ ΓΡΑΠΤΗΝ ΕΝ ΤΩ ΤΕΜΕΝΕΙ ΤΟΥ
ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΚΑΤΑ ΛΑΣ . . . ΧΗΟΥ ΑΝ ΑΥΤΟΣ ΒΟΥΛΗΤΑΙ ΕΣ
ΤΟ ΔΕ ΑΣΥ . . . ΟΣ ΚΑΙ ΑΛΕΙΤΟΥΡΓΗΤΟΣ ΕΝ ΤΑΙΣ
ΓΙΝΟΜΕΝΑΙΣ ΣΥΝΟΔΟΙΣ ΠΑΣΑΙΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΣ ΤΟ
ΤΟΙΣ ΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΟΙΣ ΑΡΧΙΘΙΑΣΙΤΑΙΣ ΚΑΙ ΤΑΜΙΑΙΣ
ΚΑΙ ΤΩ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙ ΠΩΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΓΙΝΟΜΕΝΑΙΣ ΘΥ
ΣΙΑΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙΣ ΑΝΑΓΟΡΕΥΕΙ ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑΥΤΗΝ
ΤΗΝ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΙΝ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΤΥΡΙΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΝΑΥΚΛΗΡΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΙ ΠΑΤΡΩΝΑ ΔΩΡΟΘΕΟΥ
ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΑΝΑΓΡΑΨΑΤΩΣΑΝ ΔΕ ΤΟ ΨΗ
ΦΙΣΜΑ ΕΙΣ ΣΤΗΛΗΝ ΛΙΘΙΝΗΝ ΚΑΙ ΣΤΗΣΑΤΩΣΑΝ ΕΝ
ΤΩ ΤΕΜΕΝΕΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΤΟ ΔΕ ΕΣΟΜΕΝΟΝ ΑΝΗΛΩΜΑ
ΕΙΣ ΤΑΥΤΑ ΜΕΡΙΣΑΤΩ Ο ΤΑΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΘΙΑΣΙΤΗΣ

ΕΠΙ ΑΡΧΙΘΙΑΣΙΤΟΥ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΔΕ ΤΟΥ
ΔΩΡΟΘΕΟΥ

ΔΗΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ
ΩΝ

Η ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΩΝ ΤΥΡΙΩΝ
ΕΜΠΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΝΑΥΚΛΗΡΩΝ

Exſcripſi.

Interpretatio.

Sub Phædria Archonte, menſis Elaphebolionis octavo, Eccleſia (ſeu Conventus) *in Templo Apollinis convocata:*

Dionyſius Dionyſij filius Archithiaſita dixit:

Quandoquidem Patro Dorothei filius unus ex Synodo qui ad Eccleſiam venit propter ſuam erga Synodum benevolentiam quâ ad plurimas neceßitates ſe ultro obtulit, ejus causâ aliorúmque omnium quæ Synodo contulit, præſtans etiamnum quæ illi conferunt . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

pro

pro Synodo in tempore maximè necessario cum omni bona voluntate & affectu dixit, Festúmque per duos dies celebravit in his templis, & irrevocabile reliquo tempore præstitit, útque Synodus studiosorum erga se virorum curam gerere videatur dignásque benefactoribus gratias reddere, cæterísque ex Synodo sacrificatoribus propter gratitudinem erga illum . . . . fiunt & illis qui aliquid utile Synodo & bonæ fortunæ conferre student assimilentur, visum est communitati Tyriorum . . . . . Mercatorum ac Nauclerorum laudari Dorothei filium coronarique singulis annis coronâ aureâ, in sacrificiis Neptuno consecratis, propter virtutem & bonam voluntatem quam perpetuo habuit erga mercatorum Tyriorum Nauclerorúmque communitatem, ut præterea ejus sculpta imago in templo Herculis quod est juxta . . . . . collocetur si ipsi voluerit . . . .

. . . .

Archithiasitis, Quæstoribus & Scribæ, sicuti in celebratis sacrificiis & Synodis, denunciat ea quæ hanc declarationem spectant, Synodus Tyriensium mercatorum nautarúmque coronat Patronem Dorothei filium suum benefactorem. Psephisma verò inscribant cippo lapideo & collocent in Herculis æde. Superstes verò . . . . dividant Quæstor & Archithiasites. Sub Archithiasite Dionysio Dionysij filio; Sacerdotis officio fungente Dorotheo.

Populus Atheniensium. — *Synodus Tyriensium mercatorum nautarúmque.*

Archithiasites Præfectus Chorearum Bacchicarum: θίασος enim cœtus & multitudo tripudiantium, & propriè turba Bacchicas saltationes, chorósque agitans, ut tradit Athenæus.

Populus Atheniensium qui hîc memoratur, non est Athenarum Atticarum, sed oppidi in Delo cui *Athenæ novæ* nomen erat: quod incognitum fuisse miror Io. Harduino nupero Scriptori, libro cui titulus, *Nummi Populorum & urbium illustrati.* Ibi enim ad nummum ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΙ pag. 414. eruditum Antiquarium reprehendit, qui ex eo nummo Antiochiam aliquam in Ptolemaidis agro fuisse auguratus est: addítque; *Denique qui Antiochiam in Ptolemaidis agro quærit, idem etiam Athenas in Insula Delo investiget, quoniam apud Gruterum in vetusta Inscriptione legitur non semel* pag. CCCCV. ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΔΗΛΩΙ, & ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ ΤΟΙΣ ΕΝ ΔΗΛΩΙ. Addidisset & hanc, si vidisset, ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ. Imò verò; ô Vir Erudite, Athenæ erant in Insula Delo. Testis præter lapides Stephanus Byzantius: ΟΛΥΜΠΙΕΙΟΝ, inquit, τόπος ἐν Δήλῳ, ὃν κτίσαντες Ἀθηναῖοι χρήμασιν Ἀδριανοῦ, Νέας Ἀθήνας Ἀδριανὰς ἐκάλεσαν, ὡς Φλέγων ἐν Ὀλυμπιάδων πεντεκαιδεκάτῳ. Id est, OLYMPIEVM, *locus in Delo, quem Athenienses qui eum condiderunt ex Hadriani pecunia, vocavere* Novas Athenas Hadrianas, *ut* tradit *Phlego Olympiadum decimo quinto.* Hujus loci mentionem fieri in quodam aquæductu, putaveram olim: sed fallebar, & non advertebam etiam Athenarum Atticarum partem Athenas novas vocitatam fuisse, quod jam in meo Græciæ Itinerario monui. Sic priorem ætatem subsequens ætas docet & emendat: unde in alios quos errasse putamus insilire piaculum sit: cùm ipsemet fortè simus errones, & reprehensioni obnoxij. Liceat tantùm nobis criticæ partes assumere, ut clariùs elucescat veritas, non ut clariores evadamus.

LXXI. Placiæ *in Cœmeterio Armeniorum.*

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ

Γ. ΠΕΣΚΕΝΝΙΟΣ ΟΝΗΣΙΜΟΣ

ΘΕΩ ΥΨΙΣΤΩ ΣΩΘΕΙΣ ΑΝ

ΕΘΗΚΑ ΕΚ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΙΝΔ

ΥΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ

ΝΕΙΚΗΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΑΝΑΘΕΙΝΑΙ

Ex D. Vaillant.

Id est. *Bonæ Fortunæ Caius Pescennius Onesimus Deo altissimo consecravi ereptus ex magno periculo post meorum victoriam gratiarum actionis collocandum* monumentum.

LXXII. *Ibidem.*

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΑΥΡ. ΧΡΗΣΤΟΥ Ο ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΕΝ
ΕΑΥΤΩ ΖΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΓΛΥΚΥΤΑΤΗ ΜΟΥ
ΓΥΝΑΙΚΗ ΑΥΡ. ΕΥΠΟΣΙΑ ΤΟΙΣ ΔΕ ΛΟΙΠΟΙΣ
ΑΠΑΓΟΡΕΩ ΕΙ ΔΕ ΤΙΣ ΤΟΛΜΗΣΕΙ ΕΤΕΡΟΝ
ΚΑΤΑΘΕΣΤΑΙ ΕΣΤ ΕΑΥΤΩ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

Ex eodem.

Monumentum Aurelij Chresti quod sibi vivens fecit, & dulcissimæ uxori meæ Aureliæ Euposiæ: cæteris verò prohibeo, si quis verò ausus fuerit alium hîc deponere sit illi penes Deum.

LXXIII. *Romæ ad Laodiceam pertinens.*

Μ. ΑΛΦΗΝΟΣ	Id est.
ΜΑΡΤΙΑΛΗΣ	*Marcus Alfenus*
ΛΑΟΔΙΚΕΥΣ	*Martialis*
ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΠΑ	*Laodicensis*
ΡΟΔΟΙΣ ΧΑΙ	*Asiæ, Viatores*
ΡΕΙΝ ΠΑΤΗΡ	*salvete, Pater*
ΕΠΟΙΗΣΕ ΤΩ ΙΔΙΩ	*Fecit suo*
ΤΕΚΝΩ ΖΗΣΑΝ	*filio qui vixit*
ΤΙ ΕΤΗ Θ	*annos IX.*

Exscripsi.

LXXIV. *In pago Caramaniæ, Cladie.*

ΑΙΛΙΑ ΑΜΜΙΑ	*Ælia Ammia*
ΑΙΛΙΩ ΧΑΡΙΤΩΝΙ	*Ælio Charitoni*
ΑΝΔΡΙ ΜΝΗΜΗΣ	*viro, memoriæ*
ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΑΥ	*causâ, & sibi*
ΤΗ ΖΩΣΑ	*vivæ.*

LXXV *Ibidem.*

ΑΥΡ. ΘΕΟΚΤΙΣ	*Aurelius Theoctis-*
ΤΟΣ ΥΕΙΟΣ ΜΑ	*tus filius Mace-*
ΚΕΔΟΝΙΟΥ Α	*cedonij consecravi*
ΝΕΣΤΗΣΑ ΤΗ	*desponsata meæ*
ΜΝΗΣΘΗΣΑ ΜΟΥ ΣΥΝ	*conjugi Basilissæ,*
ΒΙΩ ΒΑΣΙΛΙΣΗ	*memoriæ gratiâ*
ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ	

Ex D. Vaillant.

LXXVI. *Ibidem.*

MENOPHON

ET CALLICLEA SALVETE

Ex Peireskij schedis.

Romanis qui in Græcia defuncti erant sæpe Latina inscribebantur Epitaphia, quale istud in modum tamen Græcorum exaratum, cum nudo nomine adjunctâ salute, de quibus suprà diximus. Hæc autem Asiæ minoris provincia, quæ Caramania nunc vocatur, suberat olim Romanorum imperio, comprehendítque Pamphyliam & Ciliciam. Pamphyliæ caput & præcipua urbs Attalia, seu ut vulgò *Sattalia*, ex Græcorum loquendi modo εἰς Ἀτ̓ταλίαν, & per compendium σ' Ἀτ̓ταλίαν. Cæterùm hîc omittere non debeo stupendum antiquitatis opus, à nullo quod sciam adhuc memoratum, & nuper à D. de Boisgien Nobili Gallo iter faciente Smyrnâ Attaliam observatum, Murus nempe qui totum Pamphyliæ regnum ex parte terrestri claudit: ita ut tota Pamphylia aut mari aut muro illo cincta sit, non secus ac Chinense regnum muro ingenti, montibus aut mari cingitur. Quam quidem antiquitatem etiam se observasse prælaudato peregrinatori asseruit nationis nostræ Consul Attaliæ residens.

LXXVII. *Venetiis ad Milesios pertinens.*

ΕΥΤΥΧΙΔΗΣ ΖΩΙΛΟΥ

ΜΙΛΗΣΙΟΣ

Hîc sculptus interjacet adolescens palliatus;
subsúntque versus quatuor.

ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ ΗΝΘΟΥΝ ΛΑΟΞΟΟΣ ΟΥΤΙ ΧΕΡΕΙΩΝ
ΕΣ ΔΕ ΤΕ ΩΝ ΔΙΣΣΑΣ ΗΛΥΘΟΝ ΟΓΔΟΑΔΑΣ
ΟΥΝΟΜΑ Δ ΕΥΤΥΧΙΔΗΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΝ ΑΛΛΑ ΜΕ ΔΑΙΜΩΝ
ΘΗΚΕΝ ΑΦΑΡΠΑΞΑΣ ΩΚΥΤΑΤ ΕΙΣ ΑΙΔΑ

Ex Peireskij schedis.

LXXVIII. *Mileti.*

ΜΟΥΡΜΙΛΛΟΝΕΣ ΓΑΙΘΣ . . Α. Σ Α	ΜΟΥΡΜΙΛΛΩΝ ΚΕΡΑΜΥΛΛΟΣ ΕΛΕΥΝΙ Ε Σ Σ	ΘΡΑΙΞ ΣΚΕΥΑΣ ΕΥΚΑΡΠΟΣ ΑΜΙΑ.ΝΙ. Α Σ Α
ΜΟΥΥΑΥΣ ΕΛΕΥ ΕΣΣΕ ΝΙ ; Ι Σ Ι ΔΑΡΙΟΣ	ΜΟΥΡΜΙΛΛΩΝ ΠΕΠΛΟΣ ΕΛΕΥ ΝΙ ΙΓ Σ : ΙΒ	ΘΡΑΙΞ ΔΡΑΚΟΝ ΣΑΜΙΑ ΝΙ. Β. Σ Β

Ex Anglor. Smyrna degentium schedis.

LXXIX. *In Troiæ ruderibus.*

Α ΒΟΥΛΑ ΚΑΙ Ο ΔΑΜΟΣ
ΑΥΛΟΝ ΚΛΩΔΙΟΝ Γ. Υ. ΕΡΕΝ
ΝΙΑΝΟΝ ΣΤΡΑΤΑΓΗΣΑΝ
ΤΑ ΑΓΝΩΣ ΚΑΙ ΕΥΣΤΑΘΩΣ
ΕΝ ΚΑΙΡΟΙΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ
ΔΕΥΟΜΕΝΟΙΣ ΤΟΝ ΙΕΡΕΑ
ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΟΝ
ΠΡΥΤΑΝΙΝ ΑΓΩΝΟΘΕΤΑΝ
ΕΝ ΕΝΙΑΥΤΩ ΠΕΠΛΗΡΩΚΟΤΑ
ΤΑ ΔΕ ΕΝ ΤΑ ΛΑΜΠΡΩΤΑΤΑ
ΠΑΤΡΙΔΙ ΚΑΙ ΝΕΩΚΟΡΩ ΠΕΡ
ΓΑΜΗΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΓΕΝΕΩΝ
ΠΟΛΕΙ ΤΑΝ ΕΠΩΝΥΜΟΝ
ΑΠΟ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙ
ΑΝ ΕΚ ΓΕΝΕΟΣ ΔΙΑΔΕΞΑΜΕ
ΝΟΝ ΤΟΙΣ ΤΑΣ ΑΞΙΑΣ ΒΑΘ
ΜΟΙΣ ΑΝΕΛΟΓΗΣΕ

Ex Gallandij ſchedis.

LXXX. *Romæ, ad Tripolitanos Aſiæ pertinentes.*

Baſis, In villa Borgheſia.

ΚΥΙΝΤΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΕΙΛΗΤΟΣ
ΠΡΟΛΙΠΩΝ ΑΣΙΑΣ ΤΡΙΠΟΛΙΝ
ΠΑΤΡΙΔΑΝ ΠΟΛΙΝ ΑΓΝΗΝ
ΕΝΘΑΔΕ ΗΛΘΑ ΑΓΩΝΑ ΙΔΕΙΝ
ΠΡΟΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙ
ΛΕΥΟΝΤΙ ΣΕΒΗΡΩ ΚΑΙ ΠΟ
ΡΙΣΑΣ ΒΙΟΝ ΕΚ ΚΑΜΑΤΩΝ
ΙΔΙΩΝ ΤΑΥΤΑ ΕΠΟΙΗΣΑ
ΕΓΩ ΑΠΑΤΗΝ ΤΟΙΣ
ΖΩΣΙΝ ΕΥΦΡΑΙΝΕΣΘΑΙ
ΦΙΛΟΙ ΕΙΣ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΝ
ΑΕΙ ΜΑΡΜΑΡΙΩΝ
ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΣΩΣΕ
ΣΕΡΑΠΙ
Ο ΤΟΠΟΣ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

Exſcripſi.

Baſis, In villa Ludoviſia.

ΤΟΝ ΣΟΦΟΝ
ΕΝ ΑΝΔΡΑΣΙΝ
ΕΙΩΝΙΚΟΝ
ΑΝΔΡΑ ΜΕ
ΓΙΣΤΟΝ ΚΥΙΝ
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟΝ
ΜΕΙΛΗΤΟΝ
ΟΙ ΤΕΧΝΙΤΑΙ
ΑΝΕΘΗΚΑΝ

Q. IVLIVS FAEN
TIVS ALVMNVS
CVM ARTEFICI
BVS POSVIT

Exſcripſi.

LXXXI. *Massiliæ, ex Græcia allata.*

Ο ΔΗΜΟΣ

ΑΡΤΕΜΟΥΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΙΚΕΣΙΟΥ ΔΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

Exscripsi.

Id est. *Populus Artemon Apollonij* filiam, *Icesij verò uxorem* veneratur.

LXXXII. *Lampsaci.*

ΕΔΟΞΕΝ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ
ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ
ΤΟΥΣ ΟΜΗΡΟΥΣ ΔΟΡ..
ΗΜΑΤΩΝ ΤΟΛΛΗΤΗΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ
ΠΑΡΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ
ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΗΞΙΟΥ
ΘΟ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ Δ..
ΛΗΙ ΕΠΕΙ ΠΡΟΘΥΜ...
ΤΩΣ ΟΜΗΡΟΥΣ ΑΝΤΠ...
ΔΙΔΟΝΑΙ ΑΥΤΟΙΣ
ΜΙΑΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΩΝ
ΙΑ ΤΟΛΛΕΥ ΚΑ..Ε

Exscripsi.

LXXXIII. *Phoceæ, quæ nunc Foja vecchia, non longè à Smyrna.*

Η ΤΕΥΘΑΔΕΩΝ ΦΥΛΗ
ΦΛΑΟΥΙΑΝ ΜΟΣΧΟΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΑΜΜΙΟΝ
ΤΗΝ ΚΑΛΟΥΜΕΝΗΝ ΑΡΙΣΤΙΟΝ ΑΡΧΙΕΡΕΙΑΝ
ΑΣΙΑΣ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΕΦΕΣΩ ΠΡΥΤΑΝΙΝ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΝ
ΔΙΣ ΚΑΙ ΙΕΡΕΙΑΝ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ ΑΓΩΝΟΘΕΤΙΝ ΤΗΝ
ΦΛΑΟΥΙΟΥ ΕΡΜΟΚΡΑΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΚΟΣΜΩΤΗΤΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΑΓΝΕΙΑΣ

Tribus Teuthadeorum Flaviam Moschi filiam Ammion cognominatam Aristion, Pontificem Asiæ templi quod est Ephesi, Prytanim, Stephanephoram bis & Sacerdotem Massiliæ, certamina exhibentem, Flavij Hermocratis uxorem virtutis causâ, totiúsque circa mores ornamenti & castitatis.

Egregia est hæc Inscriptio Nobilis Matronæ Phocensis, quæ sacerdotio fungebatur Ephesi in magnæ Dianæ Templo, & Massiliæ quæ à Phocensibus condita erat, & ab iis Dianæ cultum acceperat, ut abundè constat ex infinitis ejus antiquis nummis, quæ ab una parte Dianæ caput exhibent, ab alia Leonem, cum voce ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ, *Massiliensium.* Prytanes Iudices erant in Atheniensium Tribubus, ad quorum imitationem Phocenses fortè acceperant Prytanes sexus utriusque.

LXXXIV. *Ibidem.*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ ΛΟΥΚΙΟΝ ΣΕΠΤΙΜΙΟΝ
ΣΕΟΥΗΡΟΝ ΠΕΡΤΙΝΑΚΑ ΣΕΒΑΣΤΟΝ Ο ΔΗΜΟΣ

Imperatorem Cæsarem Lucium Septimium Severum Pertinacem Augustum Populus honoravit.

LXXXV. *Smyrnæ.*

ΦΛΑΟΥΙΑ ΤΡΥΦΑΙΝΑ Η ΚΑΙ ΡΟΔΟΠΗ
ΖΩΣΑ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΕΝ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΕΑΥ
ΤΗ ΚΑΙ ΤΩ ΑΝΔΡΙ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΙ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ
ΤΟΥ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΙΣ ΚΑΙ ΘΡΕΜ
ΜΑΣΙΝ ΑΥΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΣ ΑΥΤΗΣ ΜΗΔΕΝΟΣ
ΕΧΟΝΤΟΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ . . .
. . . . ΜΗΤΡΙ ΘΕΩΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗ ΤΗ . . . . . .
ΔΙ ΗΜΩΝ ΑΡΓΥΡΙΟΝ ✱ ΤΑΥΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑ
ΦΗΣ ΕΚΦΡΑΓΙΣΜΑ ΑΠΕΤΕΘΗ Ε . . . . . .

Exscripsi.

LXXXVI. *Ibidem; Fig. stans cum serpente circa columnam.*

ΑΔΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ ΚΑΤΕΧΕΙ ΚΟΝΙΣ ΟΜΒΡΥΣ ΑΙΔΑΣ
ΕΙΡΥΣΕΝΑΙ ΘΕΩΝ ΗΛΙΚΟΣ ΕΞΑΓΕΛΑΣ
ΑΡΤΙ ΓΑΡ ΕΥΜΟΧΘΟΥ ΕΠΙ ΓΥΜΝΑΔΑΣ ΑΓΝΟΝ ΕΦΗΒΟΥ
ΣΧΗΜΑ ΛΑΧΩΝ ΕΡΑΤΑΝ ΩΛΕΣΕΝ ΑΛΙΚΙΑΝ
ΑΡΤΙ Δ ΑΡΙΘΜΟΝ ΕΤΩΝ ΕΞ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΤΕΡΠΝΟΣ ΑΜΙΒΩΝ
ΖΜΕΡΤΟΜΑΡΑΙ ΣΤΥΓΕΡΟΝ ΜΑΤΡΙ ΛΕΛΟΙΠΕ ΓΟΟΝ

Ex Gallandij schedis.

LXXXVII. *Ibidem.*

Ο ΔΗ ΜΟΣ		Ο ΔΗ ΜΟΣ
Ο ΜΥΤΙΛΗ ΝΑΙΩΝ	ΤΑΛΛ ΠΙΡΙΟΥ	ΝΙΚΑΝΔΡΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ
Ο ΔΗ ΜΟΣ Ο ΤΕΜΝΕΙΤΩΝ		Ο ΔΗ ΜΟΣ Ο ΕΡΥΘΡΑΙΩΝ
Ο ΔΗ ΜΟΣ		Ο ΔΗ ΜΟΣ

LXXXVIII.

LXXXVIII. *Ibidem in Cœmeterio Armeniorum.*

ΝΑΙΣ ΕΡΜΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ
ΑΓΟΡΑΣΑΣΑ ΤΟΠΟΝ ΨΕΙΛΟΝ ΚΑΤΕ
ΣΚΕΥΑΣΕ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΩ ΚΑΤΟΙ
ΚΟΜΕΝΩ ΥΙΩ ΖΟΣΙΜΩ ΚΑΙ ΕΑΥΤΗ ΚΑΙ
ΚΟΡΝΗΛΙΩ ΕΥΤΥΧΙΑΝΩ ΑΝΔΡΙ ΚΑΙ
ΤΟΙΣ ΘΡΕΜΜΑΣΙ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗ ΤΗΤΡΑ
ΦΕΙΣΗ ΥΠ ΑΥΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΕΧΟΥ
ΣΗΣ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙΘΕΥΕΙΝΑΙ ΣΟΡΟΝ ΕΙΣ ΟΝ
ΑΠΟΤΕΘΗΣΕΤΑΙ ΜΟΝΗ ΜΗΔΕΝΟΣ ΕΧΟΝΤΟΣ
ΕΞΟΥΣΙΑΝ ΕΤΕΡΟΝ ΒΑΛΕΙΝ Η ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΑΙ
ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΑΠΕΤΕ
ΘΗ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ

Id est. *Nais Hermi Dioclis filij, comparans sibi locum longum posuit monumentum condito subtus filio Zosimo, sibi & Cornelio Eutychiano viro, liberisque & Proclæ ipsius alumnæ, ea quidem potestatem habente sepulchrum suum illic collocare, in quo condetur sola, nemine autem sit licitum aliud corpus immittere, aliquidve immutare. Hujus inscriptionis deponetur simile exemplar in Archivis.*

LXXXIX. *Ibidem.*

ΧΑΙΡΙΤΙΝ ΕΡΜΙΠΠΟΥ ΤΟΥ
ΕΠΙΤΥΝΧΑΝΟΝΤΟΣ ΤΟ ΜΝΗ
ΜΕΙΟΝ ΕΑΥΤΗ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΕΝ
ΤΗ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΕΣΤΙΝ ΙΚΙΟΥ ΙΚΙΟΥ ΤΟΥ
ΕΥΗΜΕΡΟΥ ΙΕΡΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΗΣ
ΚΥΡΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΕΓΟΝΥΙΑΝ
ΕΚΧΩΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
ΑΠΟΤΕΘΗΣΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟΝ

Id est. *Charitin filiam Hermippi qui sibi comparavit monumentum, cæterisque qui in hoc sepulchro continentur. Pertinet autem monumentum ad Icium Icium Euhemeri filium Sacerdotem Smyrnæorum & Trophimam Cyri Hermogenis filij, secundum eam quæ facta est concessionem. Inscriptionis Antigraphum deponetur in Archivis.*

XC. *Ibidem.*

ΤΙ. ΙΟΥΛΙΟΣ ΤΙ. ΥΙΟΣ ΦΑΒΙΑ ΠΟΛΛΙ
ΩΝ ΖΩΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΚΑΤΕΣ
ΚΕΥΑΣΕΝ ΕΑΥΤΩ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΑ
ΠΡΟΚΛΗ ΤΗ ΘΥΓΑΤΡΙ ΚΑΙ ΤΙ. ΙΟΥΛΙ
Ω ΤΙ. ΥΙΩ ΦΑΒΙΑ ΠΟΛΛΙΩΝΙ ΤΩ
ΥΙΩ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥΤΩΝ ΕΚΓΟΝΟΙΣ
ΚΑΙ . . . . . . ΕΤΕΡΩ ΔΕ ΜΗ
ΔΕΝΙ ΕΞΟΝ ΕΙΝΑΙ ΤΕΘΙΝΑΙ ΕΙΣ ΤΟ
ΜΝΗΜΕΙΟΝ

Ex Erud. Vaillant schedis.

Id eſt. *Tiberius Iulius Tiberij filius Fabiâ Tribu Pollio, vivus monumentum fecit ſibi & Iulæ Proclæ & Tiberio Iulio Tiberij filio Fabiâ Pollioni filio & poſteris . . . . Alteri autem nemini licitum ſit deponi in hoc monumento.*

XCI. *Ibidem.*

ΜΑΡΚΟΣ ΤΟΥΚΚΙΟΣ
ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ΗΓΟΡΑΣΕ
ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΚΑΙ Ε
ΠΕΣΚΕΥΑΣΕΝ ΕΑΥ
ΤΩ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΙ ΣΩ
ΤΗΡΙΑΔΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ
ΤΕΚΝΟΙΣ

Ex Conſulis Batavi ſchedis.

Id eſt. *Marcus Tuccius Iulianus emit monumentum, & paravit ſibi & uxori Soteriadi & filiis.*

XCII. *Ibidem.*

. . . .
ΕΝ ΡΩΜΗ ΕΙΛΕΜΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΕΝ . . . . .
ΑΙ ΝΕΩΚΟΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΩ ΑΥΤΟΝ ΜΗ ΔΥΝΑΣΘΑΙ ΧΩΡΙΣ . . . .
ΠΑΡΧΕΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΣΘΑΙ ΔΙΑ ΠΡΟΔΗΛΟΥ
ΤΟΥ ΘΕΟΠΡΕΠΟΥ Η ΤΙΣ ΙΕΡΩΣΥΝΗ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΙΣ
ΔΙΟΣ ΦΙΛΟΘΕΕ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΟΠΕ ΚΑΙΣΑΡ ΚΕΛΕΥΣΑΙ ΔΟΘΗΝΑΙ ΜΟΙ ΤΑ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΤΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΩΣ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΠΑΤΗΡ
ΣΥΝΕΧΩΡΗΣΕΝ

IMP. CAESAR T. AELIVS HADRIANVS ANTONINVS AVGVSTVS
PIVS SEXTILIO ACVTIANO SENTENTIAM DIVI PATRIS MEI SI
QVID PRO SENTENTIA DIXIT DESCRIBERE TIBI PERMITTO
RESCRIPSI RECOGN. VNDEVICENSIMVS ACT. VI IDVS APRIL.
ROMAE CAES. ANTONINO II ET PRAESENTE II COS.

ΕΣΦΡΑΓΙΣΘΗ ΕΝ ΡΩΜΗ ΠΡΟ ΤΡΙΩΝ ΝΩΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ
ΚΑΙΣΑΡΙ Τ. ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙΑΝΩ ΑΝΤΩΝΕΙΝΩ ΤΟ Β. ΓΑΙΩ ΒΡΟΥΤΤΙΩ
ΠΡΑΙΣΕΝΤΙ ΤΟ Β. ΥΠΑΤΟΙΣ ΠΑΡΗΣΑΝ Τ. ΦΛ. ΜΑΚΡΕΙΝΟΣ . . . . ΛΑΤΑΝΙΟΣ
ΦΛΑΟΥΙΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΑΝΟΣ ΛΑΙΤΙΟΣ ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΑΙΛΙΟΣ . . . .
Μ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΡΙΣΠΟΣ Λ. ΛΙΚΙΝΝΙΟΣ ΑΛΒΕΙΝΙΑΝΟΣ Μ. ΚΟΣΚΩΝΙΟΣ
ΚΑΡΙΚΟΣ ΤΙ. ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΑΚΤΙΟΣ

STASIME DAPENI EDITE EX FORMA SENTENTIAM VEL
CONSTITVTIONEM

Exſcripſi.

Elegans

Elegans est hæc Inscriptio partim Græca, partim Latina, Antonini Pij Epistolam sive Rescriptum continens, qualia in sequentibus marmoribus etiam videmus. Prior pars est Epistola sive supplex libellus Sextilij Acutiani ad Antoninum, ab eo petentis antigraphum Sententiæ à Divo Hadriano in ejus gratiam latæ: cui Latinè & paucis verbis pro Imperij majestate respondet Antoninus: concesso Romæ sigillo tertio Nonas Maij, *Antonino Pio II & Caio Bruttio Præsente II Consulibus*. Qui Consulatus ad Fastos vulgares corrigendos venit observandus. Tandem latæ Sententiæ testes afferuntur septem aut octo, & publicis duobus Scribis Sententiæ sive constitutionis injungitur editio.

XCIII. *Ibidem, ad Templum Bacchi Brisæi reperta.*

. . . . ΜΕΓΙΣΤΩ ΔΗΜΑΡ
ΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΟ Θ. ΑΥ
ΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΤΟ ΙΕ ΠΑΤΡΙ ΠΑΤΡΙ
ΔΟΣ ΥΠΑΤΩ ΤΟ Η ΚΑΙ ΚΑΙΣΑΡΙ
. . . . ΘΕΟΥ ΟΥΕΣΠΑ
ΣΙΑΝΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΥΙΩ ΥΠΑ
ΤΩ ΤΟ Ζ ΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΔΙΑ
ΓΕΝΟΥΣ Γ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΦΑΒΙΑ ΜΙ
ΘΡΕΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΥΙΟΥ
ΦΙΛΟΣΕΒΑΣΤΟΥ
ΕΠΙ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥ ΤΙ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΒΙΩΝΟΣ
ΝΩΝΙΑΝΟΥ ΑΓΩΝΟΘΕΤΟΥΝΤΟΣ Λ. ΛΙΚΙΝΙΟΥ
ΠΡΟΚΛΟΥ ΞΥΣΤΑΡΧΟΥΝΤΟΣ . . . . .
ΔΙΟΙΚΟΥΝΤΟΣ Λ. ΣΟΥΛΠΙΚΙΟΥ ΦΙΡΜΟΥ ΟΙ ΠΕ
ΠΛΗΡΩΚΟΤΕΣ ΤΑ ΙΣΗΛΥΣΙΑ
ΣΟΥΛΠΙΚΙΟΣ ΦΙΡΜΟΣ
ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ ΑΡΤΕΜΑΣ ΠΑΤΡΟΜΥΣΤΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΕΥΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΟΜΥΣΤΗΣ
ΤΡΟΦΙΜΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΑΔΟΥ
ΤΥΡΑΝΝΟΣ ΠΑΠΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ . . . .
. . . ΣΕΒΑΣΤΩ ΤΟ Θ. ΚΟΙΝΤΩ
ΠΕΤΤΙΛΙΩ ΡΟΥΦΩ ΤΟ Β. ΥΠΑΤΟΙΣ
ΕΠΙ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥ ΚΟΣΚΩΝΙΑΣ
ΜΥΡΠΟΥ-- ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ -- ΛΟ -- ΚΑΙ
ΚΙΛΙΟΣ ΦΡΟΝΤΩΝ-ΝΕ ΞΥΣΤΑΡΧΗΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΙΚΙΝΟΣ ΝΕ
ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΑΥΤΟ
ΚΡΑΤΟΡΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΤΙΤΟΥ ΑΙΛΙΟΥ
ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ

ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΥΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΙ
ΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΥΠΑΤΟΣ ΤΟ Β. ΣΥΝΟ
ΔΩ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΒΡΕΙΣΕΑ ΔΙΟΝΥΣΟΝ
ΧΑΙΡΕΙΝ
ΕΥΝΟΙΑ ΥΜΩΝ ΗΝ ΕΝΕΔΕΙΞΑΣΘΕ ΣΥΝ
ΗΣΘΕΝΤΕΣ ΜΟΙ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΥΙΟΥ ΕΙ ΚΑΙ
ΕΤΕΡΩΣ ΤΟΥΤΟ ΑΠΕΒΗ ΟΥΔΕΝ ΗΤΤΟΝ ΦΑ
ΝΕΡΑ ΕΓΕΝΕΤΟ. ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΕΠΕΓΡΑΨΕΝ
Τ. ΑΤΕΙΛΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΚΡΑΤΙΣΤΟΣ ΑΝΘ
ΥΠΑΤΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣ ΗΜΩΝ. ΕΡΡΩΣΘΑΙ Υ
ΜΑΣ ΒΟΥΛΟΜΑΙ ΠΡ. Ε. ΚΑΛ. ΑΠΡΕΙΛ. ΑΠΟ
ΛΩΡΙΟΥ
ΤΗΝ ΕΠΙΓΡΑΦΗΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΟΣ Μ. ΑΝΤΩ
ΝΙΟΥ ΑΡΤΕΜΑ ΔΩΡΕΑΣ ΤΑΜΙΕΥΟΝΤΟΣ
ΣΟΥΛΠΙΚΙΟΥ ΡΟΥΦΕΙΝΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΚΑΙΣΑΡ ΘΕΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
ΥΙΟΣ ΘΕΟΥ ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΠΑΡΘΙΚΟΥ ΥΙΩ
ΝΟΣ ΘΕΟΥ ΝΕΡΟΥΑ ΕΓΓΟΝΟΣ ΤΙΤΟΣ ΑΙ
ΛΙΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ
ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ
ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΟ ΚΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΟ Β.
ΥΠΑΤΟΣ ΤΟ Δ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΣΥΝ
ΟΔΩ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΜΥΣΤΩΝ ΧΑΙΡΕΙΝ
. . . .

Ex Erud. Gallandij schedis.

Fragmentum hoece Marmoreæ Tabulæ Fastos continet Synodi seu Conventus Mystarum qui Smyrnæ conveniebant in Templo Bacchi Brisæi: & in priori quidem parte Iselusiorum quorundam ludorum memoriam inibi celebratorum, Tito Vespasiano VIII. & Domitiano VII. Consulibus, additis nominibus eorum qui sacrificiis, ludis, aut palæstræ præsidebant. Sequitur Epistola Marci Aurelij responsoria ad Synodum eorundem Mystarum, qui ipsum de nato filio congratulati fuerant, data Lorio quinto Calendas Aprilis. Túmque ad eosdem Antonini Pij Augusti, alterius Epistolæ principium. Brisæi Bacchi mentio est in sequenti lapide ibidem effosso.

XCIV. *Ibidem.*

ΒΡΗΣΕΙ ΔΙΟ
ΝΥΣΩ ΟΙ
ΝΟΜΑΟΣ
ΝΕΙΚΕΡΩΤΟΣ
ΤΟΥ ΘΕΟΔΟΤΟΥ
ΠΡΥΤΑΝΙΣ
ΚΑΙ ΥΜΝΩΔΟΣ

Id est. *Baccho Brisæo Oenomaus Nicerotis Theodoti filius Prytanis & Cantor.*

XCV. *Smyrnæ.*

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΚΑΙΣΑΡ ΠΟΥΒΛΙΟΣ ΛΙΚΙΝΝΙΟΣ ΟΥΑΛΕΡΙΑ
ΝΟΣ ΕΥΣΕΒΗΣ ΕΥΤΥΧΗΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ
ΚΑΙΣΑΡ ΠΟΥΒΛΙΟΣ ΛΙΚΙΝΝΙΟΣ ΓΑΛΛΙΗΝΟΣ ΕΥΤΥΧΗΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ
ΚΑΙ ΛΙΚΙΝΝΙΟΣ . . . . . ΕΠΙΦΑΝΕΣΤΑΤΟΣ
ΚΑΙΣΑΡ ΙΟΥΛΙΩ ΑΠΕΛΛΑ ΙΔΙΩ ΧΑΙΡΕΙΝ
ΑΜΦΙΒΟΛΟΝ ΕΣΤΙΝ ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΤΑ ΟΡΙ. . . . .
ΕΝΤΑ ΤΗΡΕΙΣ . . . ΓΝΩΜΗ . . . ΚΑΙ ΟΝΗΤΑΣ
ΣΥΓΛΗΤΙ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ Ζ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΝΟΧΛΕΙ . . . .
ΑΙΔΙΟΙ ΑΡΧ. ΤΟΥΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΕΝ ΑΙΣ
ΑΥΤΟΝ ΚΕΚΤΗ . . . . ΗΣ ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΣΙΝ ΙΝΑ . . .
ΑΡΙΣΤΑ ΑΡΕΣ. . . . . ΤΩ ΠΑΡΑΦΥΛΑΣΣΗΤΑΙ
ΕΡΡΩΣΟ ΑΠΕΛΛΑ

Sequens Fragmentum superioris Inscriptionis in eadem urbe reperitur.

. . . .
MAGISTRATVS HARVM CIVITA . . .
QVIBVS TE SVGGERIS POSSIDERE AGERE CVRAM . . .
QVI QVOD OPTIME PLACVISSE PERSPICITVR PERPETVA
OBSERVATIONE TENEATVR VALE APELLA CARISSIME NOBIS
DATA V. KAL. IVN

Ex Thomæ Smith Septem Ecclesiarum Asiæ Notitia.

XCVI. *Ibidem Fragmentum detritum.*

. . . ΟΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ
ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΗΡΩ . .
ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΤΟΦΑΝΤΟΥ ΚΑΙ
ΘΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΘΕΟΥ
ΔΙΟΣ ΠΑΤΡΩΟΥ ΑΥΤΟΚ . . . .
ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗ
. ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΑΝ . .
. ΕΙ ΜΑΡΚΟΣ ΑΙΦΟΥΛΑΝΟΣ
ΑΝΘΥΠΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ
ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΠΡΟ . . . .
ΠΑΡΧΕΙΑΝ ΚΗΔΕΜΟΝΙ
ΑΙ ΔΥΣΜΕΓΙΝΗΤΟΝ ΗΘ
ΟΜΙΣΑΣ . . ΤΟ ΤΗ
ΠΛΙΝΟΥ . . . ΔΙΚΑ

XCVII. *Ibidem.*

ΓΑΙΟΣ ΑΣΙΝΙΟΣ ΠΕΤΑΣΟΣ
ΖΩΝ ΕΑΥΤΩΙ ΚΑΙ ΠΕΛΑΓΙΑΙ ΤΗΙ
ΓΥΝΑΙΚΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΙΔΙΟΙΣ
ΔΟΝΤΟΣ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ
ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΩΝΟΣ

Id est. *Caius Asinius Petäsus vivus sibi & Pelagiæ uxori & suis posuit, locum dantè Maximo Patronis filio.*

XCVIII. *Ephesi, duo Fragmenta.*

ΕΠΙ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΛΑΥΔΙΟΥ
ΤΙΤΙΑΝΟΥ ΔΗΜΟΣΤΡΑΤΟΥ ΥΙΟΥ
ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ ΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ
ΣΟΣΣΙΑΝΟΥ Μ. ΠΟΜΠΩΝΙΟΣ
ΛΑΤΕΙΝΟΣ ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΙΣΙΔΙ
ΚΑΙ ΣΕΡΑΠΙΔΙ ΦΙΑΛΗΝ ΚΑΙ
ΣΠΟΝΔΕΙΟΝ Λ . . . .
ΝΑΥΒΑΤΟΥΝΤΩΝ ΛΥΚΙΔ . .
ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΧΑΡ . . . . .

Ex Schmidij Notitia septem Ecclesiarum Asiæ.

. . . . ΠΑΝΗΓΥΡΙΝ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΙΟ
. . . . ΕΧΕΙΡΙΑΣ ΕΙΣ ΟΛΟΝ ΤΟΝ
. . . . ΝΥΜΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΥ ΜΗ . .
. . . . ΝΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΤΕΜΙΣΙ
. . . . ΚΡΙΣΙΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΝΤΑ
. . . . ΑΘΕΜΑΤΑ ΤΟΙΣ ΑΓΩΝΙΣ
. . . . ΑΥΞΑΣΑΝΤΑ ΚΑΙ ΑΝΔΡΙ
. . . . ΝΑΣΤΗΣΑΝΤΑ
. . . . ΤΕΙΜΗΝ ΑΝΑΣΤΗΣΑΝΤ . .
. . . ΦΑΙΝΙΟΥ ΦΑΥΣΤΟΥ
. . . ΣΥΝΓΕΝΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

XCIX. *Sardibus.*

ΛΕΥΚΙΟΝ ΙΟΥΛΙΟΝ ΒΟΝΝΑΤΟΝ
ΑΝΔΡΑ ΕΚ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΕΓΑΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΝ
ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΛΥΔΙΑ ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ
ΚΑΙ ΙΕΡΕΑ ΜΕΓΙΣΤΟΥ ΠΟΛΙΕΟΣ ΔΙΟΣ ΔΙΣ ΑΡΧΙΕΡΕΑ
ΤΩΝ ΤΡΙΣΑΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΝ ΚΑΙ ΙΕΡΕΑ
ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΔΙΣ
ΚΑΙ ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΝ ΔΙΑΡΙΩΝ ΕΝΔΕΙΑΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΧΡΗΣΑΜΕΝΟΣ
ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΙΣ ΕΠΙΚΟΥΦΙΣΜΟΝ ΕΚΑΣΤΩ ΠΟΛΙΤΗ
ΕΧΑΡΙΣΑΤΟ ΜΟΔΙΟΝ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΡΧΑΣ ΦΙΛΟΤΙΜΩΣ
ΤΕΤΕΛΕΚΟΤΑ ΤΗ ΠΑΤΡΙΔΙ

Ex D. Picrelin Doct. Med. Angli schedis.

Id est. *Lucium Iulium Bonnatum Virum ex proavis magnum, patriæque amantem, Pontificem Asiæ Templorum quæ sunt Sârdibus in Lydia, & Sacerdotem maximi Iovis urbis protectoris, bisque Pontificem Trisapoleôn, Stephanephorum ac Sacerdotem Tiberij Cæsaris, nec non primum militiæ Ducem, Festorúmque Diariorum Præsidem, qui cùm annonæ caritas supervenisset, erga populum liberalem, munificúmque se præstitit, ex sua pecunia ad sublevationem unicuique civi frumenti modium largitus est, omniáque munia honorificè pro patria obivit.*

C. *Ibidem.*

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΚΑΙ Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ
ΕΤΙΜΗΣΕΝ ΤΙΒΕΡΙΟΝ ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΥΙΟΝ
ΚΥΡΙΝΑ ΙΟΥΛΙΑΝΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΥΙΟΥΣ ΑΥΤΟΥ
ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΔΙΟΜΗΔΗΝ ΗΡΩΑ ΤΙΒΕΡΙΟΝ ΚΛΑΥΔΙΟΝ
ΧΑΙΡΕΑ ΗΡΩΑ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΑΓΑΘΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ
ΔΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΤΑΣ
ΜΕΓΙΣΤΑΣ ΑΡΧΑΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΛΟΙΠΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗ
ΠΑΤΡΙΔΙ ΦΙΛΟΤΙΜΩΣ ΚΑΙ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΣ ΕΚΤΕΛΕΣΑΝΤΟΣ
ΥΙΟΥΣ ΚΑΛΟΥΣ ΚΑΙ ΑΓΑΘΟΥΣ ΕΥΔΑΙΜΟΝΑΣ ΣΕΜΝΟΥΣ
ΜΕΤΡΙΟΥΣ ΠΕΠΑΙΔΕΥΜΕΝΟΥΣ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΑΤΟΡΑΣ
ΚΑΙ ΤΙΒΕΡΙΟΝ ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΚΡΙΣΠΟΝ ΤΑΤΙΑΝΟΝ ΑΡΞΑΝΤΑΣ ΤΑΣ
ΠΛΕΙΣΤΑΣ ΑΡΧΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΔΟΞΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΩΣ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣΑΝΤΑΣ ΦΙΛΟΤΙΜΩΣ ΚΑΙ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙΣ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ

Ex Illust. Anglor. Consulis D. Ricaud schedis.

Id est. *Senatus populúsque, nec non & Seniores, honoraverunt Tiberium Claudium Tiberij filium* (tribu) *Quirinâ Iulianum Patrem, & ipsius filios Claudium Diomedem Heroem, Tiberium Claudium Chærea Heroëm, Patris boni, præstantissimique Ducis bis Stephanephori atque Gymnasiarchæ, quique maxima officia cateráque munia honorificè & sponte perfecit, filios probos, bonos, felices, venerandos, moderatos, eruditos, Patriæ parentúmque cultores, & Tiberium Claudium Crispum Tatianum, suscipientes pleraque munia & officia gloriosè & magnificè, nec non Scribarum munere functos honorificè, & festa Elasticôn curantes.*

CI. *Florentiæ in horto Gaddiorum.*

ΓΕΜΙΝΑΝ ΕΚΑΛΕCΑΝ
ΕCΧΕ ΔΕ ΚΑΙ ΤΟΝΟΜΑ ΧΑΡΙΕCΤΑΤΟΝ ΟΝ ΠΟΘ
ΕΤΑΙΡΟΙ ΠΕΤΡΟΚΟΙΡΑΚΑ ΝΕΚΗΖΟΝ ΟΥ ΤΑΧΥΒΡ
ΟΤΩΝ ΤΙC ΤΟΙΑΝ ΕΚΤΗCΑΤΟ ΓΝΩΜΗΝ ΗCΚΙ ΤΗ
Ν ΑΠΛΟΤΗΤΑ ΦΙΛΟΥC ΥΠΕΡΑΤΟΝ ΕΤΙΜΑ ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ
ΜΝΗΜΗC ΕΝΕΚΕΝ ΧΑΡΙΤΟC ΔΕ ΑΠΑCΗC ΟΙC ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ
CΕ ΠΑC ΠΑΡΑΙΩΝΟΜΑΖΗ ΑΓΑΘΕ ΠΕΤΡΟΚΟΡΑΞ
ΕΖΗ ΕΤΗ XXX

Ex schedis Erud. D. de Court Salmasij Nepotis.

CII. *Romæ in horto Barberino.*

ΜΑΡΚΕΛΛΗC ΤΑΦΟC ΕΙΜΙ ΤΙC ΑΥΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΛΕΞΕΙ
ΑΡΧΙΓΑΜΟC ΚΟΥΡΗC ΕΙΚΟCΙΝ ΟΥCΑ ΕΤΕΩΝ
ΑΥΤΗΝ ΓΕΝΝΗCΑCΑ ΚΑΙ ΚΗΔΕΥCΑCΑ ΕΠΕΓΡΑΨΑ
ΑΧΘΟC ΕΧΟΥCΑ ΚΡΑΔΙΗC ΠΕΝΘΕΟC ΟΥΚΟΝΙΟΥ

Exscripsi.

CIII. *Monumentum Adulitanum, id est, in urbe Adulis positum, Ptolemæo Evergetæ Ægypti Regi, à Leone Allatio interpretatum, & typis datum folio separato, Romæ ann. 1631. quod ob raritatem, hic recudere visum est.*

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΕΓΑΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ΥΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ ΘΕΩΝ ΣΩΤΗΡΩΝ ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΑ ΜΕΝ ΑΠΟ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΑ ΔΕ ΑΠΟ ΜΗΤΡΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΛΙΒΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΦΟΙΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΛΥΚΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΝΗΣΩΝ ΕΞΕΣΤΡΑΤΕΥΣΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΣΙΑΝ ΜΕΤΑ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΠΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ ΤΡΩΓΛΟΔΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ ΟΥΣ Ο ΤΕ ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΕΘΗΡΕΥΣΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΑΓΟΝΤΕΣ ΕΙΣ ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΑΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΕΜΙΚΗΝ ΧΡΕΙΑΝ ΚΥΡΙΕΥΣΑΣ ΔΕ ΤΗΣ ΤΕ ΕΝΤΟΣ ΕΥΦΡΑΤΟΥ ΧΩΡΑΣ ΠΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΙΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΜΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΤΑΥΤΑΙΣ ΠΑΣΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ ΙΝΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΟΝΑΡΧΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΟΠΟΙΣ ΠΑΝΤΑΣ ΥΠΗΚΟΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣ ΔΙΕΒΗ ΤΟΝ ΕΥΦΡΑΤΗΝ ΠΟΤΑΜΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΝ ΚΑΙ ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΝ ΧΑΙ ΣΟΥΣΙ ΑΝΗΝ ΚΑΙ ΠΕΡΣΙΔΑ ΚΑΙ ΜΗΔΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΛΟΙΠΗΝ ΠΑΣΑΝ ΕΩΣ ΒΑΚΤΡΙΑΝΗΣ ΥΦ ΕΑΥΤΩ ΠΟΙΗΣΑΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΑΣ ΟΣΑ ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΕΡΣΩΝ ΙΕΡΑ ΕΞ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΕΞΗΧΘΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟ ΜΙΣΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΓΑΖΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ ΕΙΣ ΑΙ ΓΥΠΤΟΝ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕΝ ΔΙΑ ΤΩΝ ΟΡΥΧΘΕΝΤΩΝ ΠΟ ΤΑΜΩΝ

Continuatio.

ΜΕΘ Α ΑΝΔΡΕΙΩΣ ΤΑ ΜΕΝ ΕΓΓΙΣΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΘΝΗ ΕΙΡΗΝΕΥ ΕΣΘΑΙ ΚΕΛΕΥΣΑΣ ΕΠΟΛΕΜΗΣΑ ΚΑΙ ΥΠΕΤΑΞΑ ΜΑΧΑΙΣ ΤΑ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜ ΜΕΝΑ ΕΘΝΑ ΓΑΖΗ ΕΘΝΟΣ ΕΠΟΛΕΜΗΣΑ ΕΠΕΙΤΑ ΑΓΑΜΑΙ ΚΑΙ 1. ΣΥΓΦΙΗΝ ΕΝΙΚΗΣΑΣ ΤΗΝ ΗΜΙΣΕΙΑΝ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡ ΑΥΤΟΙΣ ΕΜΕΡΙΣΑ 2. ΜΑΓΑ ΚΑΙ 3. ΖΙΝΓΑΒΗΝΕ ΚΑΙ ΑΓΓΑΒΕ ΚΑΙ ΤΙΑΜΑΑ ΚΑΙ 4. ΑΘΑΓΑΣΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΑ ΚΑΙ 5. ΚΑΜΙΝΕ ΕΘΝΟΣ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΕΝ ΔΥΣΒΑΤΟΙΣ ΚΑΙ ΧΙΟΝΑΔΕ ΣΙΝ ΟΡΕΣΙΝ ΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΕΝ ΟΙΣ ΔΙΑ ΠΑΝΤΟΣ ΝΙΦΕΤΟΙ ΚΑΙ ΚΡΥΗ ΚΑΙ ΧΙΟΝΕΣ ΒΑΘΕΙΑΙ ΩΣ ΜΕΧΡΙ ΓΟΝΑΤΩΝ 6. ΚΑΤΑΔΥΕΙΝ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ ΔΙΑΒΑΣ ΥΠΕΤΑΞΑ ΕΠΕΙΤΑ ΛΑΣΙΝΑΙ ΚΑΙ ΖΑΑ ΚΑΙ 7. ΓΑΒΑΛΑ ΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΠΑΡ ΟΡΕΣΙ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΒΛΥΟΝΤΙ ΚΑΙ

ΚΑΤΑΡΡΥΤΩ

ΚΑΤΑΡΡΥΤΩ ΑΤΑΛΜΩ ΚΑΙ ΒΕΓΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΝ ΑΥΤΟΙΣ ΕΘΝΗ ΠΑΝΤΑ
ΤΑΓΓΑΙΤΩΝ ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΟΡΙΩΝ ΟΙΚΟΥΝΤΑ ΥΠΟΤΑΞΑΣ
ΠΕΖΕΥΕΣΘΑΙ ΕΠΟΙΗΣΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΤΗΣ ΕΜΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΠΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΕΠΕΙΤΑ ΑΝΝΗΝΕ ΚΑΙ ΜΕΤΙΝΕ ΕΝ ΑΠΟΚΡΗΜΝΟΙΣ ΟΙΚΟΥΝ
ΤΑΣ ΟΡΕΣΙΝ ΣΗΣΕΑ ΕΘΝΟΣ ΕΠΟΛΕΜΗΣΑ ΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΚΑΙ ΔΥΣΒΑΤΩ
ΤΑΤΟΝ Ο ΑΝΕΛΘΟΝΤΑΣ ΠΕΡΙΦΡΟΥΡΗΣΑΣ ΚΑΤΗΓΑΓΟΝ ΚΑΙ ȣ ΑΠΕΛΞΑΜΗΝ
ΕΜΑΥΤΩ ΤΟΥΣ ΤΕ ΝΕΟΥΣ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕ
ΝΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΤΗΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΝ ΑΥΤΟΙΣ ΚΤΙΣΙΝ ΡΑΙΣΩ ΕΘΝΗ
ΜΕΣΟΓΕΙΑ ΛΙΒΑΝΟΤΟΦΟΡΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ ΟΙΚΟΥΝΤΑ ΕΝΓΟΣ ΠΕΔΙΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ
ΑΝΥΔΡΩΝ ΚΑΙ ΣΟΛΑΤΕ ΕΘΝΟΣ ΥΠΕΤΑΞΑ ΟΙΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΙΓΙΑΛΟΥΣ ΤΗΣ ΘΑ
ΛΑΣΣΗΣ ΦΥΛΑΣΣΕΙΝ ΕΚΕΛΕΥΣΑ ΤΑΥΤΑ ΔΕ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ ΟΡΕΣΙΝ ΙΣΧΥ
ΡΟΙΣ ΠΕΦΡΟΥΡΗΜΕΝΑ ΑΥΤΟΣ ΕΓΩ ΕΝ ΤΑΙΣ ΜΑΧΑΙΣ ΠΑΡΩΝ ΝΙΚΗΣΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟ
ΤΑΞΑΣ ΕΧΑΡΙΣΑΜΗΝ ΑΥΤΟΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΕΠΙ ΦΟΡΟΙΣ ΑΛΛΑ ΤΕ
ΠΛΕΙΣΤΑ ΕΘΝΗ ΕΚΟΝΤΑ ΥΠΕΤΑΓΗ ΜΟΙ ΕΠΙ ΦΟΡΟΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΝ ΔΕ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ
ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΟΙΚΟΥΝΤΑΣ ΑΡΡΑΒΙΤΑΣ ΚΑΙ ΚΙΝΑΙΔΟΚΟΛΠΙΤΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑ ΝΑΥΤΙ
ΚΟΝ ΚΑΙ ΠΕΖΙΚΟΝ ΔΙΑΠΕΜΨΑΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΞΑΣ ΑΥΤΩΝ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΑΣ ΦΟ
ΡΟΥΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΕΛΕΙΝ ΕΚΕΛΕΥΣΑ ΚΑΙ ΟΔΕΥΕΣΘΑΙ ΜΕΤ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΠΛΕΕΣΘΑΙ
ΑΠΟ ΤΕ ΛΕΥΚΗΣ ΚΩΜΗΣ ΕΩΣ ΤΩΝ ΣΑΒΑΙΩΝ ΧΩΡΑΣ ΕΠΟΛΕΜΗΣΑ ΠΑΝΤΑ ΔΕ ΤΑΥ
ΤΑ ΕΘΝΗ ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟ ΕΜΟΥ ΥΠΕΤΑΞΑ ΔΙ ΗΝ ΕΧΩ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΘΕΟΝ ΜΟΥ ΑΡΗΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝ Ο ΜΕ ΚΑΙ ΕΓΕΝΝΗΣΕΝ ΔΙ
ΟΥ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ ΤΑ ΟΜΟΡΟΥΝΤΑ ΤΗ ΕΜΗ ΓΗ ΑΠΟ ΜΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΜΕΧΡΙ
ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΤΟΦΟΡΟΥ ΑΠΟ ΔΕ ΔΥΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΣΑΣΟΥ
ΤΟΠΩΝ ΥΠ ΕΜΑΥΤΟΝ ΕΠΟΙΗΣΑΜΗΝ ΑΥΤΟΣ ΕΓΩ ΕΛΘΩΝ ΚΑΙ ΝΙΚΗΣΑΣ Α ΔΕ
ΔΙΑΠΕΜΠΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΕΝ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣ ΠΑΝΤΑ ΤΟΝ ΥΠ ΕΜΟΙ ΚΟΣΜΟΝ
ΚΑΤΗΛΘΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΔΟΥΛΗ ΤΩ ΔΙΙ ΚΑΙ ΤΩ ΑΡΕΙ ΚΑΙ ΤΩ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ ΘΥ
ΣΙΑΣΑΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΛΟΙΖΟΜΕΝΩΝ ΑΘΡΟΙΣΑΣ ΔΕ ΜΟΥ ΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΥΦ ΕΝ ΠΟΙΗΣΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥΤΩ ΤΩ ΤΟΠΩ ΚΑΘΙΣΑΣ ΤΟΝ ΔΕ ΤΟΝ ΔΙΦΡΟΝ ΠΑΡΑ
ΘΗΚΗΝ ΤΩ ΑΡΕΙ ΕΠΟΙΗΣΑ ΕΤΕΙ ΤΗΣ ΕΜΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΚΖ

Latina Interpretatio Leonis Allatij.

Magnus Rex Ptolemæus Ptolemæi Regis & Arsinoes Reginæ Deorum Fratrum filius, Ptolemæi Regis & Reginæ Berenices Deorum Servatorum nepos, paternum genus ab Hercule, maternum ab Dionysio Iovis filiis deducens, Ægypti, Lybiæ, Syriæ, Phœniciæ, Cypri, Lyciæ, Cariæ, Cycladúmque Imperio Patre tradente potitus, exercitum pedestribus equestribúsque copiis ingenti classe, Troglodyticis, Æthiopicísque Elephantis primùm à Patre & ab se in his regionibus captis, abductísque in Ægyptum & ad bellicos usus edoctis instructissimum in Asiam trajecit. Omni circa Euphratem tractu, Ciliciâ, Pamphyliâ, Ioniâ, Hellesponto, Thraciâ cum earum omnium regionum copiis, Indicis Elephantis, indigenis Regibus in potestatem redactis, Euphrate trajecto Mesopotamiam, Babyloniam, Susianam, Persidem, Mediam, ad Bactrianam usque subegit. Sacris quæ ab Ægypto Persæ abstulerant receptis, ac cum reliquâ congestâ gazâ in Ægyptum, exercitum ductâ fossâ fluminibus corrivatis direxit.

Præterea finitimis fortiter pacatis collatis signis devici, Gazâ primùm in potestatem redactâ,

mox Agamâ ac Sigſyene captâ prædam omnem dimidiatam diſtribui: Maga, Zingabenem, Angavim, Tiamaam, Athagaſim, Calaam, Caminémque montes inhabitantes, ultra Nilum inacceſſos, ac glacie frigoribúſque perpetuis damnatos, ubi cadentes nives aggerantur adeo ut genu tenus viator deſidat, trajecto fluvio ſubjugavi. Poſtea Laſinâ, Zaâ, Gabalâ montanis regionibus apud quos calidæ aquæ erumpunt, irriguóque Atalmo, Begâque adjacentibus Tangaitis qui ſparſim extrema Ægypti incolunt debellatis, tutum viatoribus iter ab his regnis ad Ægyptum aperui. Annenæos ac Metinæos abrupta montium tenentes, Seſeanóſque imperio meo ſubdidi. Hos arduum acceſſúque difficillimum montem occupantes obſidione in poteſtatem redegi, juvenibus, uxoribus, liberis, omnique ſuppellectili mihi ſelectis. Rhæſos Thuriferorum Barbarorum mediterraneos, immenſas, ſiccas, aridas colentes planicies, Solatæóſque quibus mox maris cuſtodiam demandavi. Has nationes præruptis montibus interſeptas ductu, auſpiciíſque meis devici, debellatas agris redditis vectigales feci. Vltro ſe plerique dedidere. Præterea in Arabitas atque Cinædocolpitas ultra Erythræum, navales terreſtréſque copias duxi, ſubactis Regibus tributum, ac ut victoribus nautíſque tutum curſum præſtarent imperavi. Ab Leuce oppido ad Sabæos armatus excurri. Hos ego populos nulli veterum Regum obnoxios, primus adortus MARTIS ope à quo genitus & cui quod finitimas nationes ab ortu ad Arabiam, ab occaſu ad Æthiopiam ac Saſi loca imperio meo adjecerim debeo, partim armis, partim beneficiis ſubegi. Deinde pace terrâ marique partâ Adulim profectus Iovi, Gradivo ac pro navigantibus Neptuno ſacra feci. Huc demum adveniens copiis undique coactis inſtructus hunc Mavorti Thronum dicavi anno Imperij mei XXVII.

Eandem Inſcriptionem publicavit Thevenotius anno 1666. ex Coſmæ Monachi Manuſcripto, quod in Bibliotheca Laurentiana Florentiæ extat & à Bigotio deſcriptum fuit. Vtrum verò Allatius ex eodem Manuſcripto deſumpſerit videri poteſt dubium, cùm non paucæ adſint in lectione diſcrepantiæ: quarum hæ præcipuæ ſunt. Legit Thevenotius num. 1. Σιγύλην. 2. ἐμεισάμην, additque hæc quæ deſunt in noſtra: Ἄνα καὶ Τιαμῶ· τοῖς λεγομένοις τζιαμῶ· καὶ τοὺς Γαμβελὰ· καὶ τὰ ἐγγὺς αὐτῶν Λέγγ ἔθνη· τὰ πέραν τοῦ Νείλου· 3. ξιγγαβηνὲ 4. Ἀθαγαοὺς· 5. Σεμήνας. 6. καταδήσειν. 7. ναβαλά. 8. ἐπιλεξάμην. Sed præter illam lineam quæ incautè ab Allatio omitti potuit, tantum non eſt diſcrimen, ut à vetuſti Manuſcripti detritis literis oriri non potuerit, Allatio & Bigotio diverſimodè legendum eſſe putantibus. Vterque enim cum accentibus deſcribit, ut eos addiderat Coſmas ille Monachus. At cùm in marmoribus nunquam reperiantur, ſicubi eorum uſus recentior ſit, ideo nos ad Inſcriptionum formam reſtituimus majuſculis literis & abſque illis accentibus.

Hanc autem Inſcriptionem à ſe viſam & exſcriptam aſſerit Coſmas, initio regni Iuſtini Imperatoris Romani, regnante Axomitis Eleſbaa quodam, in cujus ditione Adulis erat milliaribus duobus ab Axomitarum navali diſtans in littore maris rubri. Hæc urbs Adulis Geographis hodiernis eſt *Ercoco*. Ibi Thronus ſive ſella marmorea viſebatur extrà portam quæ Axomum ducebat, & in illius poſtica parte Hercules & Mercurius ſculpti erant. Prope thronum verò jacebat lapis ſive cippus tetragonus, in cujus facie exſcripta erat prior Inſcriptionis pars; non verò ut Allatius & Thevenotius vertunt, in Statua Ptolemæi; nulla enim erat illic Statua. Vltima pars in ipſo Throno ſcripta legebatur.

CIV. *Romæ reperta ad Thermas Titi; nunc in Palatio Chigi.*

Η ΙΕΡΑ ΞΥΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΠΕ
ΡΙ ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ
ΕΝ ΤΗ ΒΑΣΙΛΙΔΙ ΡΩΜΗ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ
Μ. ΟΥΛΠΙΟΝ ΔΟΜΕΣΤΙΚΟΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΞΥΣΤΑΡ
ΧΗΝ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΞΥΣΤΟΥ ΠΕΡΙΟ
ΔΟΝΕΙΚΗΝ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ ΕΠΙ ΒΑΛΑΝΕΙΩΝ ΣΕΒΑΣΤΟΥ
ΤΟΝ ΕΑΥΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΗΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥΣΑΝΤΑ
ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΑΜΕΝΟΝ ΤΟ ΤΕΜΕΝΟΣ ΤΩ ΣΥΜΠΑΝΤΙ ΞΥΣ
ΤΩ ΤΗΝ ΤΕΙΜΗΝ ΑΝΑΘΕΝΤΟΣ Μ. ΜΕΤΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΜΝΟΥ
ΕΠΙ ΑΡΧΟΝΤΩΝ
Λ. ΟΥΕΝΝΙΟΥ ΑΓΡΙΠΠΙΑΝΟΥ ΚΑΙ Μ. ΜΕΤΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΜΝΟΥ

Exſcripſi.

Id est. *Sacra Xystica Synodus* (sive conventus) *Athletarum qui circa Herculis ædem ab eorum fundatione in urbium Regina Româ habitant, Marcum Vlpium Domesticum per totam vitam Xysti*, sive Palæstræ, *Præfectum & Pontificem universæ Palæstræ undique victorem admirabilem, Præfectúmque Balneorum Augusti, Præpositum suum olim legatione functum ut ædem procuraret toti Palæstræ*, hoc gratitudinis monumento veneratur, *Honoris*, quo Statua ipsi erigitur, *curam habente Marco Mettio Amerimno, Archontibus Lucio Vennio Agrippiano & Marco Mettio Amerimno.*

CV. *Ibidem.*

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ

Η ΙΕΡΑ ΞΥϹΤΙΚΗ ϹΥΝΟΔΟϹ ΤΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΑ ΑΘΛΗΤΩΝ ΑΝΗϹ
ΤΗϹΕΝ ΕΝ ΤΗ ΒΑϹΙΛΙΔΙ ΡΩΜΗ ΜΝΗ
ΜΗϹ ΧΑΡΙΝ ΚΛ. ΡΟΥΦΟΝ ΤΟΝ ΚΑΙ Α
ΠΟΛΛΩΝΙΟΝ ΠΕΙϹΑΙΟΝ ΔΙϹ ΠΕΡΙΟ
ΔΟΝ. ΚΑΙ ΥΙΟΝ ΚΛ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ
ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ ΟϹ ΚΑΙ ΔΙΑΔΟΧΟϹ ΕΓΕΝΕ
ΤΟ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΠΑΤΡΟϹ ΚΑΤ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙΟ
ΔΟΥ ΤΕΛΕΙΟΥ ΑΝΔΡΩΝ ΕΝ ΤΟΙϹ ϹΚΑΜΜΑϹΙΝ
ΤΗϹ ΑΡΧΙΕΡΩϹΥΝΗϹ ΤΟΥ ϹΥΜΠΑΝ
ΤΟϹ ΞΥϹΤΟΥ ΟΥΤΟϹ ΔΕ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΚΑΙ ΓΕΝΟΥϹ ΥΠΑΤΙΚΩΝ

Exscripsi.

Id est. *Bonæ Fortunæ, Sacra Xystica Synodus Athletarum qui ad Herculis ædem habitant, erexit in Regina urbium Roma memoriæ causâ Claudium Rufum qui & Apollonium Pisæum, bis victorem, filiúmque Claudij Apollonij Smyrnæi, qui & successor evasit proprij patris eâdem Periodo virorum perfecti victoris in Athleticis certaminibus Pontificatus totius palæstræ. Hic autem erat generis Consularis.*

CVI. *Ibidem.*

Η ΙΕΡΑ ΞΥϹΤΙΚΗ ϹΥΝΟΔΟϹ ΤΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΛΥϹΕΩϹ
ΕΝ ΤΗΙ ΒΑϹΙΛΙΔΙ ΡΩΜΗΙ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ
Μ. ΑΥΡΗΛΙΟΝ ΔΗΜΟϹΤΡΑΤΟΝ ΔΑΜΑ
ϹΑΡΔΙΑΝΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ ΑΝΤΙΝΟΕΑ ΑΘΗΝΑΙΟΝ
ΕΦΕϹΙΟΝ ϹΜΥΡΝΑΙΟΝ ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΝ
ΝΙΚΟΜΗΔΕΑ ΜΙΛΗϹΙΟΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΝ
ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΤΟΥ ϹΥΜΠΑΝΤΟϹ ΞΥϹΤΟΥ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΞΥϹΤΑΡΧΗΝ ΚΑΙ ΕΠΙ ΒΑΛΑΝΕΙΩΝ ϹΕΒΑϹΤΟΥ
ΠΑΝΚΡΑΤΙΑϹΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝΕΙΚΗΝ ΠΥ
ΚΤΗΝ ΑΛΕΙΠΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ

Exscripsi.

Sacra Xystica Synodus Athletarum qui ad Herculis ædem ab Hospitij fundatione in Regina Roma habitant, Marcum Aurelium Demostratum simul Sardianum, Alexandrinum, Antinoensem,

Athenienſem, Epheſium, Smyrnæum, Pergamenum, Nicomedienſem, Mileſium, Lacedæmonium, Pontificem totius Palæſtræ per vitam Præfectum, & Balneorum Auguſti Præpoſitum, Pancratiaſtem undique victorem, luctatorem indefeſſum & admirabilem.

CVII. *Ibidem.*

ΙΩΑΝΝΗC ΠΑΛΑΙCΤΗC CΜΥΡΝΑΙΟΙC

OB FORTITVDINIS MERITA ET VIRTVTIS CV
MVLVM HOC QVOD EXCELLENS ARTIS RO
BVR EXEGIT PRAECEPTO INVICTISSIMORVM
PRINCIPVM DDD. NNN. FFF. LLL. VALENTI
NIANI THEODOSII ET ARCADII IOHAN
NES MERVIT VT INTER OMNES POLLENS
LOCATIONE STATVAE VIDEATVR

CΜΥΡΝΑΙΟC
ΑΠΤωΤΟC

CVIII. *Ibidem.*

FILVMENVM

DDD. ET PRINCIPES N̄ VALENTINIAN.
VALENS ET GRATIANVS SEMP. AVGG.
FILVMENVM IN OMNI ACLHETICO CER
TAMINE AB ORIENTE AD OCCIDENTE VSQ.
VICTOREM PAMMACHO LVCTA PRANCATI
CESTIBVSQ. ID EST PYCME LOCATIONE STA
TVAE IN ACLETARVM CVRIA ETERNITA
TIS GLORIA DIGNVM ESSE IVDICARVNT
QVOD OMNES XYSTICI GRATANTER
ACCEPERVNT SEN. PARITER SIMVLQ.
P. R. INGENTI FABORE PROSECVTVS EST

Exſcripſi.

Priores tres Græcæ Inſcriptiones conferendæ cum Gruterianis pag. CCCXIV. &c. ſunt enim ejuſdem ætatis Antonini Pij, & in illis Marci Vlpij Domeſtici etiam mentio eſt. Has autem peculiari libro, cui titulus *Inſcriptiones Athleticæ*, edidit Eruditiſſ. Octavius Falconerius, uberiúſque explicavit. Titulus penultimæ ita malè à Reineſio p. 378. traditus, ΜΑΝΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ ΑΥΤΩΤΟΣ, pro quo legendum putabat ΜΑΓΝΗΣ &c. Sed ita extat, ΙΩΑΝΝΗC ΠΑΛΑΙCΤΗC CΜΥΡΝΑΙΟΙC CΜΥΡΝΑΙΟC ΑΠΤΩΤΟC, *Ioannes Palæſtrita Smyrnæis, Smyrnæus* Athleta *inconcuſſus.* In vltima PRANCATI ſculptum pro *Pancratio*: ACLETARVM pro ATHLETARVM: SEN. PARITER SIMVLQ. P.R. *Senatus pariter Populúſque Romanus.*

CIX. *Romæ reperta cum præcedentibus, ſed ſemifracta & ſic ab Eruditiſſ. Spanhemio ſuppleta.*

Μ. Αυρ. ΑσκΛΗΠΙΑΔΗΝ ΑΛΕξανδρεα ερμοπολιτην
ΠαγκρατιαΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝΕΙΚΗΝ αλειπτον ασυνεξωστον
ανεκκλιτοΝ ΝΕΩΚΟΡΟΝ ΤΟΥ ΜΕΓΑλου
σαραπιδοC ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΜΟΥCειω
σιτουμΕΝΩΝ ΑΤΕΛΩΝ ΦΙΛΟCΟΦΩΝ
αρχιερεΑ ΤΟΥ CΥΜΠΑΝΤΟC ΞΥCΤΟΥ
δια βιου ΞΥCΤΑΡΧ. ΚΑΙ ΕΠΙ Βαλανειων του σεβαστου

Ex Falconerij notis ad Inſcript. Athleticas.

Id eſt. Sacra Xyſtica Synodus Athletarum qui Romæ ad Herculis Ædem degunt, *Marcum Aurelium Aſclepiadem Alexandrinum, Hermopolitem, Pancratiaſtem undique victorem indefeſſum, inexpulſum, non inclinabilem, Æditumm magni Serapidis & eorum qui in Muſæo aluntur perfectorum Philoſophorum, Pontificem univerſæ Palæſtræ per vitam, ejuſdémque Palæſtræ Principem atque balneis Auguſti Præpoſitum.*

Conferenda cum Gruteriana pag. CCCXIII. 10. quæ eſt hujuſce Athletæ patris, à filio poſita.

CX.

CX. *Neapoli.*

Τ. ΦΛΑΥΙΟΣ. Τ. ΥΙΟΣ. ΚΥΡΕΙΝΑ. ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ ΑΔΑΝΕΥΣ. ΚΑΙ. ΑΝΤΙΟΧΕΥΣ. ΝΙΚΗΣΑΣ. ΤΟΝ. ΑΓΩΝΑ. ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ. ΚΑΠΙΤΟΛΕΙΩΝ. ΤΟΝ. ΠΡΩΤΩΣ. ΑΧΘΕΝΤΑ ΑΝΔΡΩΝ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ. ΟΛΥΜΠΙΑ. Β. ΠΥΘΙΑ. Β. ΝΕΜΕΙΑ Β. ΕΝ. ΝΕΑΠΟΛΙ. ΑΝΔΡΩΝ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ. ΙΣΘΜΙΑ. ΑΓΕΝΕΙΩΝ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ. ΚΑΙ. ΤΗΣ. ΕΞΗΣ. ΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ. ΑΝΔΡΩΝ ΠΑΛΙΝ. ΚΑΙ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ. ΚΑΙ. ΠΑΛΙΝ. ΑΝΔΡΩΝ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ. ΠΡΩΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. ΚΟΙΝΟΝΙΑΣ ΕΝ. ΠΕΡΓΑΜΩ. ΑΝΔΡΩΝ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ . . . . .

Id est. *Titus Flavius Titi Filius Quirinâ Artemidorus Adanensis & Antiochensis, qui vicit certamen magnorum Capitolinorum primâ vice celebratum, virorum Pancratium, Olympia bis, Pythia bis, Nemea bis in Neapoli, virorum Pancratium, Isthmia, Impuberum Pancratium & continuo quinquennio virorum iterum & Pancratium, & rursus virorum Pancratium, primus Hominum Commune Asiæ Pergami virorum Pancratium . . .*

CXI. *In Isthmo Corinthiaco.*

ΘΕΟΙϹ ΠΑΤΡΙΟΙϹ
ΚΑΙ ΤΗ ΠΑΤΡΙΔΙ

Π. ΛΙΚΙΝΙΟϹ. ΠΥΛΙΜ. ΠΡΕΙϹΚΟϹ
ΙΟΥΟΥΕΝΤΙΑΝΟϹ ΑΡΧΙΕΡΕΥϹ ΔΙΑ
ΒΙΟΥ ΤΑϹ ΚΑΤΑΛΥϹΕΙϹ ΤΟΙϹ ΑΠΟ ΤΗϹ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΗϹ ΕΠΙ ΤΑ ΙϹΘΜΙΑ ΠΑΡΑΓΕΝΟ
ΜΕΝΟΙϹ ΑΘΛΗΤΑΙϹ ΚΑΤΕϹΚΕΥΑϹΕΝ
Ο ΑΥΤΟϹ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΛΑΙΜΟΝΙΟΝ ΤΟΙϹ
ΠΡΟϹΚΟϹΜΗΜΑϹΙΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΝΑΓΙΟΤΗΡΙΟΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΕΙϹΟΔΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥϹ ΤωΝ
ΠΑΤΡΙωΝ ΘΕωΝ ΒωΜΟΥϹ ϹΥΝ Τω ΠΕΡΙ
ΒΟΛω ΚΑΙ ΠΡΟΝΑω ΚΑΙ ΤΟΥϹ ΕΝΚΡΙΤΗΡΙ
ΟΥϹ ΟΙΚΟΥϹ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΚΑΙ ΤΟ
ΕΝ ΑΥΤω ΑΓΑΛΜΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΒΟΛΟΝ ΤΟΝ ΔΕ
ΠΕΡΙΒΟΛΟΝ ΤΗϹ ΙΕΡΑϹ ΝΑΠΗϹ ΚΑΙ ΤΟΥϹ ΕΝ ΑΥΤΗ
ΝΑΟΥϹ ΔΗΜΗΤΡΑϹ ΚΑΙ ΚΟΡΗϹ ΚΑΙ ΔΙΟΝΥϹΟΥ
ΚΑΙ ΑΡΤΕΜΙΔΟϹ ϹΥΝ ΤΟΙϹ ΕΝ ΑΥΤΟΙϹ ΑΓΑΛ
ΜΑϹΙΝ ΚΑΙ ΠΡΟϹΚΟϹΜΗΜΑϹΙΝ ΚΑΙ ΠΡΟΝΑΟΙϹ
ΕΚ ΤωΝ ΙΔΙωΝ ΕΠΟΙΗϹΕΝ ΚΑΙ ΤΟΥϹ ΝΑΟΥϹ
ΕΥΕΤΗΡΙΑϹ ΚΑΙ ΚΟΡΗϹ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΟΥ
ΤωΝΕΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑϹ ΑΝΑΒΑϹΕΙϹ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΑΛΗΜ
ΜΑΤΑ ΥΠΟ ϹΕΙϹΜωΝ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΟϹ ΔΙΑ
ΛΕΛΥΜΕΝΑ ΕΠΕϹΚΕΥΑϹΕΝ Ο ΑΥΤΟϹ ΚΑΙ
ΤΗΝ ϹΤΟΑΝ ΤΗΝ ΠΡΟϹ Τω ϹΤΑΔΙω ϹΥΝ
ΤΟΙϹ ΚΕΚΑΜΑΡωΜΕΝΟΙϹ ΟΙΚΟΙϹ ΚΑΙ ΠΡΟϹ
ΚΟϹΜΗΜΑϹΙΝ ΥΠΕΡ ΑΓΟΡΑΝΟΜΙΑϹ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ

Exscripsi.

Interpretatio.

Interpretatio.

Diis patriis & patriæ, Publius Licinius Pyem. Priſcus Iuventianus Pontifex per vitam, diverſoria omnibus qui ab urbe terrarum ad iſthmicos ludos conveniunt Athletis ædificavit ipſemet, Palæmoniûmque ornamentis, & ſacrarium, & ſacrum introitum, Patriorúmque Deorum aras cum horto & Pronao, & adjudicatas Domos & Solis ædem, in eâque Statuam & hortum: Hortum verò ſive ſeptum ſacræ Sylvæ & in ea ædes Cereris & Proſerpinæ, Bacchi, atque Dianæ cum earum Statuis, ornamentis & veſtibulis, ſuis impenſis fecit. Templa etiam Abundantiæ, Proſerpinæ & Plutonis, nec non gradus & repoſitoria terræ motibus & vetuſtate corrupta idem ædificari curavit, Porticúmque quæ vicina ſtadio cum concameratis domibus & ornamentis ob fori utilitatem poſuit.

Pauſanias Antiquitates recenſens quæ in Iſthmo Corinthiaco ſuo tempore reperiebantur, paucas tantùm ædes memorat: unde cenſeo hunc Iuventianum Pauſaniæ ætate paulò inferiorem multas reſtituiſſe, quæ priùs ſolo æquatæ fuerant. De Palæmonio quidem hæc habet: τοῦ περιβόλου δὲ ἐστιν ἐντὸς Παλαίμονος ἐν ἀριστερᾷ ναός: ἀγάλματα δὲ ἐν αὐτῷ Ποσειδῶν καὶ Λευκοθέα, καὶ αὐτὸς ὁ Παλαίμων. *Intra ſeptum, Palæmonis* (quem Latini Portunum) *ad ſiniſtram eſt ædes, & in ea Statuæ Neptuni, Leucotheæ & ipſius Portuni.* De cæteris, Θέας δὲ αὐτόθι ἄξια ἐστὶ μὲν θέατρον, ἐστὶ δὲ στάδιον λίθου λευκοῦ. *Illic autem viſu digna ſunt Theatrum & Stadium è candido lapide.*

Cujus theatri rudera adhuc ſuperſunt ex marmore, aliáque planè diruta, quæ cum Athenis Corinthum pergeremus, oculis luſtrabamus.

CII. *Megaris, In ſacello ſine tecto trium tantùm pedum alto, à dextris & ſiniſtris ingreſſus.*

Apparétque adhuc ſupra lapidem primæ Inſcriptionis, veſtigium pedis Statuæ Athletæ illius in cujus honorem marmora fuere poſita.

ΟΛΥΜΠΙΑ	ΙϹΘΜΙΑ Β.	ΠΑΝЄΛΛΗΝΙΑ	ΤΡΟΦωΝЄΙΑ
ЄΝ ΠЄΙϹΗ	ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ	ЄΝ ΑΘΗΝΑΙϹ	ЄΝ ΛЄΒΑΔЄΙΑ. Β
ΠΥΘΙΑ ЄΝ	ЄΝ ΑΘΗΝΑΙϹ. Β.	ЄΛЄΥϹЄΙΝΙΑ	ЄΛЄΥΘЄΡЄΙΑ
ΔЄΛΦΟΙϹ. Β	ΟΛΥΜΠΙΑ ЄΝ Α	ЄΝ ΑΘΗΝΑΙϹ Γ.	ЄΝ ΠΛΑΤЄΑΙϹ
ΝЄΜЄΙΑ ЄΝ ΑΡ	ΘΗΝΑΙϹ	ΗΡΑΚΛЄΙΑ ЄΝ ΘΗ	ΤΗΝ ЄΞ ΑΡΓΟϹ
ΓЄΙ. Γ.		ΒΑΙϹ	ΑϹΠΙΔΑ

ΠΥΘΙΑ ЄΝ ΜЄΙ	ΠΥΘΙΑ ЄΝ ϹΙΔΗ. Β.	ΚΑΠЄΤωΛΙΑ ЄΝ ΡωΜΗ
ΛΗΤω	ΠΥΘΙΑ ЄΝ ΠЄΡΓΗ. Δ	ΑΘΗΝΑϹ ΠΡΟΜΑΧΟΥ
ΠΥΘΙΑ ЄΝ ΜΑΓΝΗ	ΠΥΘΙΑ ЄΝ ΘЄϹϹΑ	ЄΝ ΡωΜΗ. Δ
ϹΙΑ	ΛΟΝЄΙΚΗ	ЄΥϹЄΒЄΙΑ ЄΝ ΠΟΤΙΟ
ΚΟΙΝΑ ΑϹΙΑϹ ЄΝ	ΑϹΚΛΗΠΙΑΔЄΙΑ ЄΝ	ΛΟΙϹ
ΦΙΛΑΔЄΛΦЄΙΑ	ЄΠΙΔΑΥΡω	ϹЄΒΑϹΤΑ ЄΝ ΝЄΑΠΟΛЄΙ
ΑΚΤΙΑ ЄΝ ΝЄΙΚΟ		
ΠΟΛЄΙ Β.		

Exſcripſi.

Hoc

Hoc eſt: Vicerat hic Athleta, cujus fortè nomen in baſi deperditæ Statuæ legebatur:

Olympia in urbe *Piſa* Elidis, *Pythia in Delphis bis*, *Nemeia in Argo ter*, *Iſthmia bis*, *Panathenæa Athenis bis*, *Olympia Athenis*, *Panhellenia Athenis*, *Eleuſinia Athenis ter*, *Heraclea Thebis*, *Trophonia in Lebadia bis*, *Eleutheria in Platæis*, *Clypeum Iunonis in Argo*, *Pythia in Mileto* urbe, *Pythia in Magneſia*, *Communia Aſiæ in Philadelphia*, *Actia in Nicopoli bis*, *Pythia in Sida* Pamphyliæ *bis*, *Pythia in Perga quater*, *Pythia in Theſſalonica*, *Aſclepidea in Epidauro*, *Capitolia Romæ*, *Minervæ Promachi Romæ quater*, *Euſebeia in Puteolis*, *Auguſtaa in Neapoli*.

Ludi publici Feſtorum ſpecies erant, at non omnia Feſta Ludos comites habebant. Attamen apud Autores ſæpe confunduntur. De his plura paſſim apud Heſychium, Suidam, Plutarchum alióſque leguntur. At de Feſtis Græcorum ſpeciatim tractarunt recentiores Hoſpinianus lib. de Feſtis, Petrus Caſtellanus in ſuo Ἑορτολογίῳ, Petri Fabri Agoniſticum, Meurſius in Græcia Feriata ſive de Feſtis Græcorum libris VI. & Faſoldus in libello cui titulus ἱερολογία Græcorum, quibus aliquid ſuperaddere vix poſſum: exceptis quibuſdam Feſtis ludíſve in nummis marmoribúſque obſervatis.

OLYMPIA Feſtum & certamen celebre Græciæ in honorem Iovis Olympij ab Hercule inſtituta in Elide, ſingulíſque quatuor annis celebrata, unde Olympiadum origo. Agebantur autem præcipuè Piſis quæ erat præcipua urbs Elidis, & Athenis, ut hoc in marmore obſervatur: nec non & Megaris, ubi tunc moris erat victorum nomina lapidibus incidere, teſte Scholiaſte Sophoclis manuſcripto à Faſoldo citato: Ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις παρὰ Μεγαρεῦσι τὰ τῶν νικηφόρων ὀνόματα λίθοις ἐγγεγραμμένα ἦσαν. Et Scholiographus Pindari, ad rem noſtram hæc etiam habet: Κατὰ τὰ Μέγαρα ἔθος ἐςὶ τῶν νικηφόρων τὰ ὀνόματα λίθοις ἐγκολάπτεσθαι· φησὶν οὖν ὅτι καὶ ἐν τοῖς Μεγάροις ἡ λιθίνη ψῆφος οὐχ ἑτέρου τινὸς οὕτως ἐγκεκολαμμένον φέρει ὡς τὸ τοῦ Διαγόρα. *Mos eſt Megaris victorum nomina lapidibus inſculpere. Dicúntque inter Megarenſes nullius nomen ita frequenter ſculptum eſſe in tabulis lapideis quàm Diagoræ.* At in hoc Megarenſi marmore nullum legitur nomen, eo quòd fortaſſe inſcriptum eſſet in alio loco prope Statuam Athletæ illius, in cujus memoriam inciſæ ſunt inſcriptiones, vel quòd ſtante ſtatuâ facile à Megarenſibus dignoſceretur. An ergo ſuſpicandum, eſſe Diagoræ percelebris illius Athletæ? Minimè gentium, is enim antiquiſſimus Heros: at hi lapides non ſapiunt tam remotam antiquitatem, cùm memorentur in iis Ludi Auguſtales CEBACTA in Cæſarum Romanorum honorem inſtituta, cúmque rotundum ſigma C, antiqui ſigmatis Σ locum occupet. Iam enim notavimus illum vix in uſu eſſe cepiſſe ante Antoninorum ætatem. ΠΕΙCΗ pro ΠΙCΗ frequenti idiotiſmo exſcriptum eſt. De Olympiis plura vide apud Meurſ. Faſold. alióſque.

PYTHIA alterum ex quatuor celebribus Græciæ certaminibus in honorem Pythij Apollinis inſtituta celebrabantur præcipuè Delphis, inde &, ut nos marmor docet, Mileti, Magneſiæ, Sidæ, Pergæ, & Theſſalonicæ, & ex alio marmore Trallibus, imò & ut videtur Neapoli: ΖΩΙΛΟΣ ΖΩΙΛΟΥ ΠΥΘΙΑ ΝΙΚΗΣΑΣ ΘΕΟΙΣ, *Zoilus Zoili* filius *victor in Pythiis*, *Diis* conſecravit.

NEMEA tertium celebre certamen Græciæ in honorem Archemorij Lycurgi filij in Sylva Nemæa à ſerpente occiſi. In iis curſu equorum, & curru, pancratio, diſco, cæſtu, palæſtráque pugnabatur. Celebratum autem certamen in Argorum urbe teſtis eſt inſcriptio. De hiſce ludis vide Natalem Comitem, & Hoſpinianum.

ISTHMIA quartum celebre Græcorum certamen in honorem Palæmonis quem Latini Portumnum nominant inſtituta. Iſthmia dicebantur quia celebrabantur in Iſthmo Corinthiaco, ubi nunc Templorum & theatrorum rudera marmorea cernuntur, quæ à recentioribus Græcis *Palæo caſtro* nuncupantur, hoc eſt *vetus arx*. Templa quæ illic extructa recenſet Inſcriptio in Iſthmo à nobis reperta, & ſuprà citata.

PANATHENÆA certamina Minervæ ſacra ex omnibus Atticæ oppidis in Athenarum urbem convenientibus, duplicia erant magna & parva. Magna ſingulis quinquenniis, parva ſingulis annis. In iis Poëtæ, Comœdíque cantu, Athletæ palæſtrâ ſimilibúſque ludis certabant. Magnorum mentio eſt in Inſcript. de Populis Attic. in Itinerario noſtro Græc. De Panathenæis fusè Meurſius, libro ſingulari.

PANHELLENIA omnibus Græcis communia agitabantur Athenis.

ELEVSINIA in honorem Cereris duplicia, Magna quæ in urbe Eleuſi celebrabantur, & parva quæ Athenis. De utriſque Meurſius libro ſingulari.

HERACLEA ſive Herculea ab Athenienſibus, Sicyoniis, Ambraciotis, Thiſbitis &

Thebanis. Schol. Pindar. Olymp. Od.7. ἐν δὲ Θήβαις, τὰ ἡράκλεια, τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἰολάϊα καλεῖται, *Thebis autem Heraclea, quæ & Iolia vocantur.*

TROPHONIA in honorem Trophonij à Lebadienſibus celebrabantur. Scholaſt. Pindari ad Olymp. od.7. Τελοῦνται δὲ ἐν Βοιωτίᾳ διάφοροι ἀγῶνες ἐν μὲν θεσπιαῖς τὰ ἐρατίδια, ἐν δὲ πλαταιαῖς τὰ Ἐλευθέρια, ἐν δὲ Λεβαδείᾳ τὰ Τροφώνια. *Peraguntur quidem in Bœotia varia certamina; Theſpiis Eratidia, Platæis Eleutheria, & Lebadiæ Trophonia.*

ELEVTHERIA in honorem Iovis Eleutherij, quaſi dicas *libertatis* per victoriam contra Perſas aſſertæ Authoris, Platæis, ut ex marmore & loco ſuprà citato patet. Vide Meurſ. & Faſold.

CLYPEVS Iunonis in Argo ἡ ἐς Ἄργος ἀσπὶς, vel ἐξ Ἄργυς, ut habent alia marmora. Clypeus erat quodam urbis loco validè affixus, inquit Meurſius, adeo ut niſi difficillimè avelli non poſſet: itaque inter ſe certantes, vires ſuas experiebantur, atque avellere poſſe glorioſum valdè erat: vide quæ de eo plura habet in ΗΡΑΙΑ, hoc eſt Iunonis feſto, & Reineſ. variar. lection. p. 104.

COMMVNIA ASIAE, ΚΟΙΝΑ ΑCΙΑC ſæpe memorantur in nummis & marmoribus: eràntque certamina in quæ conveniebant communi conſenſu populi Aſiæ Proconſularis, quæ Aſiæ minoris pars erat, Ioniam, Cariam, Lydiámque comprehendens, de qua vocis Aſiæ acceptione vide amplum commentarium marmorum Oxonienſ. ad marmor. 11. Itaque Smyrnæis, Epheſiis, Pergamenis, Sardianis, Philadelphenſibus aliíſque urbibus communes erant ludi.

ACTIA celebrabant Acarnanes in urbe Actiâ honori Apollinis Actij inde cognominati. Mox Auguſtus devicto Antonio *prope Actium Nicopolim condidit*, ubi teſte Suetonio, *ludos quinquennales conſtituit.* Dio Caſſius Ἀγῶνά τε τινὰ μουσικὸν καὶ γυμνικὸν, ἱπποδρομίας τε πεντετηρικὸν ἱερὸν κατέδειξεν Ἄκτια αὐτὸν προσαγορεύσας; *certaménque quoddam Muſicum, gymnicum & equeſtre in quintum quemque annum inſtituit*, *Actia illa* certamina *vocans.*

ASCLEPIDEA quæ & Aſclepiæa in Æſculapij honorem inſtituta, celebria erant apud Epidaurios, ubi celebre hujus Dei Fanum. Muſicâ illic præcipuè certabatur.

CAPITOLIA ab Autoribus non obſervata ludi erant Romæ Iovi Capitolino celebrata, quorum mentio in Gallieni nummo ex ære: CERTAMEN SACRVM CAPITOLINVM OECVMENICVM ISA. HELV.

MINERVAE PROMACHI ſive PROPVGNATRICIS nulla fortè alibi memoria reperietur. Ejus autem Feſtum Romæ obſervabatur.

EVSEBEA ſive PIA in honorem Hadriani ab Antonino Pio inſtituta, Puteolis Italiæ urbe, teſte Spartiano. Εὐσέβεια, inquit Artemidorus, τὰ ἐν Ἰταλίᾳ ἀχθέντα ὑπὸ Βασιλέως Ἀντωνίνου ἐπὶ τῷ πατρὶ Ἀδριανῷ.

AVGVSTALIA in Auguſti honorem pluribus in locis ſine dubio celebrabantur, ac præcipuè Neapoli, ut etiam à quibuſdam memorantur.

CXIII. *Athenis ad Panagiam Gorgopico.*

ΜΑΡΚΟϹ · ΤΥΛΛΙΟϹ . . . .
ΑΠΑΜΕΥϹ ΤΗϹ ΒΙΘΥΝΙΑϹ ΑΘΗΝΑΙ
ΟϹ ΚΟΡΙΝΘΙΟϹ ΖΜΥΡΝΑΙΟϹ ΜΟΝΟϹ
ΚΑΙ ΠΡωΤΟϹ ΤωΝ ΑΠ ΑΙωΝΟϹ ΠΥΚΤωΝ
ΝΕΙΚΗϹΑϹ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΞΗϹ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ
ΟΛΥΜΠΙΑ ΙϹΘΜΙΑ ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ ΡωΜΗ. . . .

ΟΛΥΜ ΠΙΑ	ΔΙϹ	ΝΕΜΕΙΑ Α.
ΑΘΗΝ.	ΔΙϹ	ΙϹΘΜΙΑ
ΝΕΑΝ	ΑΘΗ . .	ΑΘΗ . .
ΠΟΛΙΝ	. .	
ϹΜΥΡΝΑΝ	ΚΟΙΝΟΝ ΑϹΙΑϹ	
ΕΦΕ		

. . . .

ΕΝΕΙΚΑ

ΕΝΕΙΚΑ ΔΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥϹ ΚΑΙ ΤΑΛΑΝΤΙ

ΟΥϹ ΑΓΩΝΑϹ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ ΕΤΕΛΕΥ

ΤΑ ΕΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΔΥΟ ΜΗΝΩΝ ΤΡΙΩΝ

ΜΑΡΚΟϹ ΤΥΛΛΙΟϹ ΕΥΤΥΧΗϹ

ΕΠΟΙΕΙ . . . . ΑΔΕΛΦΟϹ . . . . .

ΤΟΠΟΝ ΕΔΩΚΕ ΚΛΕΙΤΟΡΙϹ

Exscripsi.

Marcus Tullius . . . . . . Apamensis Bithyniæ, Atheniensis, Corinthius, Smyrnaus, solus & primus à principio mundi Athleta, qui vicit sequentia continuò certamina, Panhellenia, Olympia, Isthmia, Hadrianalia Romæ, Smyrnæ commune Asiæ, &c. Vicit autem proposita & difficilia certamina triginta quinque, defunctus annorum 32. mens. 3. Marcus Tullius Eutyches fecit ejus frater, locum dedit Clitoris.

Athletas insignes civitate donabant celebriores urbes in quibus victorias reportaverant, unde hic Apamensis, Corinthius, Atheniensis, Smyrnæúsque dicitur. Nominata certamina explicuimus: unum tantùm superest, nempe

HADRIANALIA in Hadriani Augusti honorem Romæ, Athenis, Ephesi, vel ab Hadriano instituta. Spartian. *in omnibus penè urbibus & aliquid ædificavit & ludos edidit.* Xiphilin. ἐποίει καὶ θέατρα καὶ ἀγῶνας περιπορευόμενος τὰς πόλεις. Hæc memorat sequens Inscriptio.

CXIII. *Oxonium ex Græcia allatus lapis.*

Γ. ΑΝΤ. ΣΕΠΤΙΜΙΟΣ ΠΟΠΛΙΟΣ

ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΣ ΚΑΙ ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ΚΑΙ ΕΦΕΣΙΟΣ ΚΙΘΑΡΩΔΟΣ ΜΟΝΟΣ ΚΑΙ

ΠΡΩΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠ ΑΙΩΝΟΣ ΝΙΚΗΣΑΣ

ΤΟΥΣ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΗϚ |7 ΑΔΡΙΑΝΙΑ

ΡΩΜΗΝ Β′ ΠΟΤΙΟΛΟΥΣ Β. ΝΕΑΝ ΠΟ

ΛΙΝ Γ′ ΑΚΤΙΑ Β′ ΤΗΝ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ ΑΣ

ΠΙΔΑ ΝΕΜΙΑ Γ′ ΠΑΝΤΑΣ ΚΑΘΕΞΗΣ

ΣΜΥΡΝΑΝ ΚΟΙΝΟΝ ΑΣΙΑΣ ΠΕΡΓΑΜΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΕΙΑ Γ′ ΤΡΑΙΑ

ΝΕΙΑ ΑΣΚΛΗΠΕΙΑ ΚΟΜΟΔΕΙΑ Β′ ΠΥΘΙΑ

ΤΑ ΕΝ ΔΕΛΦΟΙΣ ΕΦΕΣΟΝ ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ

ΕΦΕΣΟΝ ΕΦΕΣΗΑ ΒΑΡΒΙΛΛΗΑ

ΕΠΙΔΑΥΡΟΝ ΑΣΚΛΗΠΕΙΑ ΑΘΗΝΑΣ

ΑΔΡΙΑΝΕΙΑ ΣΑΡΔΕΙΣ ΧΡΥΣΑΝΘΙ

ΝΟΝ ΤΡΑΛΛΕΙΣ ΠΥΘΙΑ ΜΕΙΛΗ

ΤΟΝ ΔΙΔΥΜΕΙΑ ΡΟΔΟΝ ΑΛΕΙΑ Β′

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑΛΑΝΤΙΑΙΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ ΟΣΟΥΣ ΗΓΩ

ΝΙΣΑΤΟ ΥΠΟ ΦΩΝΑΣΚΟΝ Γ′ ΑΙΛ. ΑΓΑΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΦΕΣΙΟΝ ΚΑΙ ΣΜΥΡΝΑΙΟΝ ΚΑΙ ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΝ ΚΙΘΑΡΩΔΟΝ

ΙΕΡΟΝΕΙΚΗΝ ΚΑΙ ΜΕΛΟΠΟΙΟΝ ΕΝΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙ

ΠΑΝΤΑ ΕΥΝΟΥΝ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΩΣ ΦΥΣΕΙ ΠΑΤΕΡΑ

Ex Marmor. Oxoniens.

Id eſt. *Caius Antius Septimius Publius, Pergamenus, Smyrnæus, Athenienſis & Epheſius, Citharædus ſolus & primus, qui ab origine mundi vicit ſubſcripta certamina, Smyrnæ Olympia octies, Hadrianalia Romæ bis, Puteolis bis, Neapoli ter, Actia bis, ex Argo Clypeum, Nemea ter, omnia ſerie continuâ, Smyrnæ Commune Aſiæ, Pergami Auguſtalia ter, Trajanalia, Æſculapia, Commodalia bis, Pythia Delphis, Epheſi Hadrianalia, Epheſi Epheſia Barbillea, Epidauri Æſculapia, Athenis Hadrianalia, Sardibus Chryſanthinum, Trallibus Pythia, Mileti Didymea, Rhodi Haliæa bis, Lacedæmone, Mantinea: omnia propoſita & difficillima certamina, quæ certavit ſub moderatore Caio Ælio Agathemero Epheſio, Smyrnæo, & Pergameno, Citharædo, Hieronice & modis faciendis clariſſimo, in omnibus benevolo, non aliter ac ſi naturalis Pater fuiſſet.*

Inſignis non minùs præcedenti, Athleta hic Septimius, totidem urbium civis, totidémque victoriis reportatis, non minori elogio dignus erat. Præter autem ſuprà indicata certamina etiam ſequentia vicerat.

TRAIANALIA Parthica dicta, quæ honoris causâ Trajano adoptivo patri dicaverat Romæ Hadrianus, teſte Xiphilino.

COMMODALIA in Commodi honorem à Severo eius ſucceſſore fortè inſtituta. Nominantur & in alio lapide apud Gruterum pag. CCCXVII. I.

EPHESIA Feſtum Dianæ Epheſi. Iul. Pollux lib. I. Ἀρτέμιδος Ἀρτεμίσια καὶ Ἐφέσια. *Meurſ. Græc. feriat.*

BARBILLEA, malè in marm. Grut. ΒΑΡΒΙΛΛΗΑ: ſic edocuit Marmor. Oxonienſ. Commentator Eruditus Humphridus Prideaux, ex Valeſij excerptis è Dione: ibi enim de Veſpaſiano hæc leguntur, Τούς τε ἀστρολόγους ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξώρισε καίτοι πᾶσι τοῖς ἀρίστοις χρώμενος, ὥστε καὶ διὰ Βαρβίλλιόν τινα ἄνδρα τοιουτότροπον ἀγῶνα τοῖς Ἐφεσίοις ἱερὸν ἄγειν συγχωρῆσαι, ὅπερ οὐδεμιᾷ ἄλλῃ πόλει ἐνειμεν: *Aſtrologos etiam Româ expulit, etſi peritiſſimis eorum uteretur, eò uſque ut in gratiam Barbillij cujuſdam artem hanc profitentis in Epheſiis feſtis ſacrum certamen fieri conceſſerit, quod nulli alij civitati indulſit.*

CHRYSANTHINA apud Sardianos celebria à Martiano Iuriſconſulto *Chryſanthiana* levi differentiâ vocantur. *Cùm erat certa pecunia Reipublicæ Sardianorum relicta per quadriennium certaminis Chryſanthiani, Divus Severus & Antoninus reſcripſerunt videri perpetuam penſitationem reliquiſſe teſtatorem per quadriennium, non in primum quadriennium.* Non animadverſa ſunt à Meurſio aliiſque Heortographis. Extant numiſmata Alexandri Severi, Mammææ & Tranquillinæ, cum epigraphe ΧΡΥϹΑΝΘΙΝΑ ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ.

DIDYMEA Apollini Didymeo Mileti, ubi ejus non ignobile oraculum erat, à quo & quando inſtituta fuerint ignotum, cùm de iis Authores ſileant.

HALEIA certamina à Rhodienſibus ἁλίῳ ſeu ἀλίῳ ſecundùm Doricam dialectum, hoc eſt Soli ſacra, ut pote Inſulæ patrono. Ariſtides in Ῥοδιακῷ eos alloquens, καὶ τὸν μὲν τῶν Ἁλίων ἀγῶνα ποιήσετε, *Ludos Halios ſeu Agonem Halium peragetis.* Vide plura in Comment. ad Marm. Oxon.

His adde & quædam feſta certamináve à recentioribus Feſtorum deſcriptoribus non obſervata.

ΛΗΤΟΕΙΑ, Latonalia in Latonæ honorem. In Nummis paſſim.

PALILIA, Agon in Paletis honorem. Heſych. Παλίλια ἀγὼν, οἱ μὲν τῷ Πάλητι, ἔνιοι δὲ τῷ Πανί.

SEVERIA in Severi honorem, Marmor. Gruter. CCCXVII. I.

HYOMEMNIA feſtum quoddam apud Argos, *Heſych.*

TAVROCATHAPSIA ſilentibus Authoribus in marmore Oxonienſi pag. 266. part. 2. leguntur: ΤΑΥΡΟΚΑΘΑΨΙΩΝ ΗΜΕΡΑ. Taurorum venationem ſive pugnam à Theſſalis inventam putat Commentator, de qua Plinius, *Theſſaliorum inventum equo juxta quadrupedante cornu intortâ cervice Tauros necare. Primus id ſpectaculum dedit Romæ Cæſar Dictator.* Ad quæ referuntur figuræ in marmore exſculptæ.

PHILADELPHIA in nummo apud Triſtanum, aliiſque. Vide & aliud feſtum ibi quod ΟΙΝΟΥ ΓΕΝΕΣΙΝ, vini natalia ex Longo Sophiſta memorat Tom. 3. p. 21.

CXIV. *Romæ, in villa Iuſtiniani.*

CωΜΑ ΜΕΝ ΗΔΕ ΚΟΝΙϹ ΚΕΥΘΕΙ ΘΕΟΜΗϹΤΟΡΟϹ ΑΝΔΡΟϹ

ΝΑΡΚΙϹϹΙωΝΟϹ ΗΙΝΥΠΠΟΥ ΕΥΧΗ ΔΕ ϹΥΝΕΔΡΟϹ

ΑΘΑΝΑΤωΝ ΒωΜΟΝ ΓΑΡ ΕΔωΜΗϹΑΝΤΟ ΤΑΛΑΦΡωΝ

ΜΗΤΗΡ ϹΑΛΒΙΑ ΜΑΤΡωΝΑ ϹωΤΑϹ ΤΕ ΑΔΕΛΦΟϹ

Exſcripſi.

Id

Id est. *Corpus quidem & cinis pij erga Deos Viri, Narcissionis Eunipi, precibus verò confessoris immortalium; aram enim ædificarunt patientis animi mater Salvia Matrona, & Sotas frater.*

CXV. *Romæ, In horto Ædis Barberinæ.*

ΠΟΠΙΛΙΗΣ ΤΑΦΟΣ ΟΥΤΟΣ ΑΝΗΡ Δ ΕΜΟΣ ΑΥΤΟΝ ΕΤΕΥΞΕΝ
ΩΚΕΑΝΟΣ ΠΑΣΗΣ ΕΜΠΕΡΑΜΟΣ ΣΟΦΙΗΣ
ΚΟΥΦΗ ΤΟΙ ΓΑΡ ΕΜΟΙ ΠΕΛΕΤΑΙ ΚΟΝΙΣ ΕΝ Δ ΑΧΕΡΟΝΤΙ
ΥΜΝΗΣΩ ΤΗΝ ΣΗΝ Ω ΑΝΕΡ ΕΥΣΕΒΙΗΝ
ΜΕΜΝΕΟΚΗΝ ΖΩΟΙΣ ΕΜΕΘΕΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΚΙ ΤΥΜΒΩ
ΣΠΕΙΣΟΝ ΑΠΟ ΒΛΕΦΑΡΩΝ ΔΑΚΡΥ ΑΠΟΙΧΟΜΕΝΗ
ΚΑΙ ΛΕΓΕ ΠΟΠΙΛΙΗΝ ΕΥΔΕΙΝ ΑΝΕΡ ΟΥ ΘΕΜΙΤΟΝ ΓΑΡ
ΘΝΗΣΚΕΙΝ ΤΟΥΣ ΑΓΑΘΟΥΣ ΑΛΛ ΥΠΝΟΝ ΗΔΥΝ ΕΧΕΙΝ

Ex libro Ædium Barber.

CXVI. *Florentiæ apud Marchionem Richardi.*

ΥΠΕΡ. ΣΩΤΗΡΙΑΣ. ΚΑΙ. ΝΕΙΚΗΣ. ΚΑΙ. ΑΙΩΝΙΑΣ. ΔΙΑΜΟΝΗΣ.
ΤΩΝ. ΚΥΡΙΩΝ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ. ΛΟΥΚΙΟΥ. ΣΕΠΤΙΜΙΟΥ.
ΣΕΟΥΗΡΟΥ. ΕΥΣΕΒΟΥΣ. ΠΕΡΤΙΝΑΚΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. ΑΡΑΒΙΚΟΥ. ΑΔΙΑΒΗΝΙ
ΚΟΥ. ΠΑΡΘΙΚΟΥ. ΜΕΓΙΣΤΟΥ. ΚΑΙ. ΜΑΡΚΟΥ. ΑΥΡΗΛΙΟΥ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ.
ΣΕΒΑΣΤΟΥ. ΑΡΑΒΙΚΟΥ. ΑΔΙΑΒΗΝΙΚΟΥ. ΠΑΡΘΙΚΟΥ. ΜΕΓΙΣΤΟΥ. ΚΑΙ.
ΛΟΥΚΙΟΥ. ΣΕΠΤΙΜΙΟΥ ΓΕΤΑ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΑΣ. ΣΕΒΑΣΤΗΣ.
ΜΗΤΡΟΣ. ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΩΝ. ΚΑΙ. ΤΟΥ. ΣΥΝΠΑΝΤΟΣ. ΑΥΤΩΝ. ΟΙΚΟΥ. ΚΑΙ.
ΙΕΡΑΣ. ΣΥΝΟΔΟΥ. Λ. ΣΕΠΤΙΜΙΟΣ. ΤΡΥΦΩΝ. ΚΑΙ. ΩΣ.
ΧΡΗΜΑΤΙΖΩΝ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΥΣ. ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ. ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ. ΙΕΡΕΥΣ.
ΚΑΤΑ. ΤΟ. ΕΞΗΣ ΔΙΣ. ΚΑΙ. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ. ΤΟΥ. ΚΑΘΗΓΕΜΟΝΟΣ. ΔΙΟΝΥΣΟΥ. ΔΙΑ.
ΒΙΟΥ. ΕΤΙ. ΤΕ. ΚΑΙ. ΤΕΙΜΗΘΕΙΣ. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ. ΜΑΡΚΟΥ. ΑΥΡΗΛΙΟΥ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΥ.
ΣΕΒΑΣΤΟΥ. ΤΟΥ. ΝΕΟΥ. ΔΙΟΝΥΣΟΥ. ΔΙΑ. ΒΙΟΥ. ΚΑΙ. ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΟΣ. ΑΥΘΑΙ
ΡΕΤΟΣ. ΚΑΙ. ΤΑΥΤΗΝ. ΤΗΝ. ΑΡΧΙΕΡΩΣΥΝΗΝ. ΔΙΑ. ΒΙΟΥ. ΕΠΙΤΕΛΕΙΝ.
ΤΟΝ. ΔΙΟΝΥΣΟΝ. ΑΝΑΚΟΣΜΗΣΑΣ. ΕΚ ΤΩΝ. ΙΔΙΩΝ. ΠΡΩΤΟΣ.
ΛΟΓΙΣΤΕΥΟΝΤΟΣ. Μ. ΟΥΟΛΥΣΣΙΟΥ. ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ.
ΕΠΑΝΤΙΛΕΜΕΝΟΣ. ΤΟΝ. ΔΙΟΝΥΣΟΝ. ΑΝΑΚΟΣΜΗΣΑΙ. ΕΠΙ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ.
ΒΕΝΤΙΔΙΟΥ. ΣΩΓΑ. ΠΥΘΑΥΛΟΥ. ΠΕΡΙΟΔΟΝΕΙΚΟΥ. ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ.
ΚΑΙ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ. ΑΙΛΙΟΥ. ΑΓΑΘΗΜΕΡΟΥ. ΚΙΘΑΡΩΔΟΥ. ΠΑΡΑΔΟ
ΞΟΥ. ΚΑΙ. ΝΟΜΟΔΙΚΤΟΥ. ΑΥΛΟΥ. ΟΙΝΕΩΣ. ΤΡΑΓΩΔΟΥ. ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ.
ΕΤΕΛΕΙΩΣΑ. ΔΕ. ΩΣ. ΕΠΗΝΓΕΙΛΑΜΗΝ. ΤΟΝ. ΔΙΟΝΥΣΟΝ. ΕΠΙ. ΑΡ
ΧΟΝΤΟΣ. ΑΥΡ. ΑΓΧΑΡΗΝΟΥ. ΦΑΙΔΡΟΥ. ΕΦΕΣΙΟΥ. ΚΩΜΩΔΟΥ.
ΠΕΡΙΟΔΟΝΕΙΚΟΥ. ΚΑΠΕΤΩΛΙΟΝΕΙΚΟΥ. ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ. ΚΑΙ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ.
ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ. ΑΣΣΥΡΙΟΥ. ΣΥΛΛΕΩΣ. ΚΩΜΩΔΟΥ. ΠΕΡΙΟΔΟΝΕΙΚΟΥ.
ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ. ΚΑΙ. ΝΟΜΟΔΙΚΤΟΥ. ΤΙΒ. ΚΛΑΥΔ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. ΛΑΟΔΙΚΕ
ΩΣ. ΤΡΑΓΩΔΟΥ. ΚΑΙ. ΠΟΙΗΤΟΥ. ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ

Ex schedis Peireskij.

Id est. *Pro salute, & victoria, & perennitate Dominorum Imperatorum, Lucij Septimi Severi Pij Pertinacis, Augusti, Arabici, Adiabenici, Parthici maximi, & Marci Aurelij Antonini Augusti, Arabici, Adiabenici, Parthici maximi, & Lucij Septimij Getæ Cæsaris, & Iuliæ Augustæ matris Castrorum, & totius ipsorum domus, & sacræ Synodi: Lucius Septimius Tryphon, & veluti oraculi responsum dans, Alexandrensis Philosophus, Sacerdos creatus secundùm ordinem bis, & Pontifex per vitam Bacchi Auspicis; præterea honoratus Pontifex Marci Aurelij Antonini Augusti Bacchi junioris per vitam, qui cùm ultro pollicitus sit hunc pontificatum per vitam gerere, Bacchi* Ludos *ex propria pecunia exornavit primus, Logistæ officio fungente Marco Volusio Pericle, exorsus Bacchum honorare sub Archonte Ventidio Sota Tibicine in omnibus Ludis victore illustri, & Scribâ Agathemero Citharœdo illustri, & Nomodictâ* (seu judice) *Aulo Oeneo Tragœdo illustri. Perfeci autem ut promiseram, Dionysiacum certamen Archonte Aurelio Anchareno Phædro Ephesio Comœdo illustri, Capitolionico illustri, & Scribâ Menecrate Assyrio Syllyeo Comœdo illustri & Iudice, Tiberio Claudio Alexandro Laodicensi Tragœdo & Poëtâ illustri.*

Retuli hanc Inscriptionem, quanquam à Reinesio jam in Syntagmate allatam, eo quòd apud illum aliquot leves irrepserint errores, & linea integra fuerit omissa. Videsis quæ ad eam Eruditus hic Autor commentatur pag. 314.

CXVIII. *Romæ, In horto Barberino.*

ΘΕΟΙC ΗΡΩCΙΝ

ΛΟΥΚΙΟC ΜΙΝΙΚΙΟC ΑΝΘΙΜΟC ΚΑΙ CΚΡЄΙ

ΒΩΝΙΑ ΦΙΛΕΙΚΙCCΙΜΑ ΑΤΥΧΕΙC ΓΟΝΕΙC

Α. ΜΙΝΙΚΙΩ ΑΝΘΕΜΙΑΝΩ ΤΕΚΝΩ ΓΛΥΚΥΤΑΤΩ

ΚΑΙ ΘΕΩ ΙΔΙΩ ΕΠΗΚΟΩ ΖΗCΑΝ ΕΤΕΙ Δ

ΜΗΝΑC Ε. Η. Κ.

ΝΗΠΙΟC ΕΙΜΙ ΤΥΧΩΝ ΤΥΜΒΟΥ ΤΟΥ Δ Ω .ΠΑΡΟΔΙΤΑ
ΟCC ΕΠΑΘΟΝ Δ ΕΝ ΒΑΙΩ ΤΕΡΜΑΤΙ ΜΟΥ ΒΙΟΤΗC
ΕΝΚΥΡCΑC ΛΑΙΝΕΑ CΤΕΛΛΗ ΤΑΧΑ ΚΑΙ CΥ ΔΑΚΡΥCΕΙC
ΜΗΤΡΟC ΑΠ ΩΔΕΙΝΩΝ ΩC ΕΙΣ ΦΑΟC ΗΓΑΓΟΝ ΩΡΑΙ
ΕΚ ΓΑΙΗC ΜΕ ΠΑΤΗΡ ΕΜΟC ΕΙΛΑΤΟ ΧΕΡCΙ ΓΕΓΗΘΩC
ΚΑΙ Μ ΑΠΕΛΟΥCΕ ΛΥΘΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙC CΠΑΡΓΑΝΑ Μ ΑΥΤΟC ΕΘΗΚΕΝ
ΗΥΛΕΤΟ Δ ΑΘΑΝΑΤΟΙC ΑΠΕΡ ΟΥΚ ΗΜΕΛΛΟΝ ΕCCΕCΘΑΙ
ΜΟΙΡΑΙ ΓΑΡ ΠΡΩΤΑΙ ΠΕΡΙ ΜΟΥ ΚΕΚΡΙΚΕΙCΑΝ ΑΠΑΝΤΑ
ΚΑΙ Μ ΕΤΡΕΦΕΝ ΓΕΝΕΤΗC ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ ΤΡΟΦΟΝ ΕΙΛΑΜΕΝΟC
ΑΥΤΙΚΑ Δ ΕΥΞΑΝΟΜΗΝ ΕΥΕΡΝΗC ΚΑΙ ΠΑCΙ ΠΟΘΗΤΟC
ΕΝ Δ ΩΡΑΙC ΟΛΙΓΑΙC ΜΟΙΡΩΝ ΓΑΡ CΦΡΑΓΕΙΔΕC ΕΠΗΛΘΟΝ
ΑΙ ΜΕ ΝΟCΩ ΠΗΞΑΝ ΧΑΛΕΠΗ ΔΙΔΥΜΟΥC ΠΕΡΙ
ΑΛΛΟ ΤΑΛΑΙΦΡΩΝ ΓΕΝΝΗCΑC ΕΙΑCΑΤΟ ΜΟΥΝΟC ΟΝ ΑΙΝΗΝ
ΤΟΥΤΟ ΔΟΚΩΝ ΟΤΙ ΜΟΙΡΑΝ ΕΜΗΝ ΕΙΑΜΑCΙ CΩCΕΙ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ Δ ΗΜΕΤΕΡΑ ΝΟCΟC ΕΙΛΕ ΚΑΚΙCΤΗ
ΤΗC ΠΡΟΤΕΡΗC ΝΟΥCCΟΥ ΠΟΥΛΥΤΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ
ΣΗΨΙΝ ΓΑΡ ΜΟΥ ΠΕΔΙΟΝ ΠΟΔΟC ΕΧΕΝ ΕΝ ΟCΤΟΙC
ΕΙΤ ΕΤΑΜΟΝ ΜΕ ΦΙΛΟΙ ΓΕΝΕΤΟΥ ΚΑΙ ΜΟΥ ΩC ΤΕ ΑΝΕΙΛΑΝ
ΛΥΠΑC ΚΑΙ CΤΟΝΑΧΑC ΤΟΙC ΤΕΚΕΕCCΙ ΔΙΔΟΝΤΑΙ
ΚΑΙ ΤΑΥΘ ΟCΑΥΤΩC ΕΙΑΘΗΝ ΠΑΛΙΝ ΟCΤΑ ΠΑΡΟΙΘΕΝ
ΟΥΔ ΟΥΤΩC ΜΟΥ ΓΕΝΕCΙC ΔΕΙΝΗ ΠΛΗΘΕΙC ΕΚΟΡΕCΘΗ
ΑΛΛ ΕΤΕΡΑΝ ΠΑΛΙ ΜΟΙ ΝΟCΟΝ ΗΓΑΓΕ ΓΑCΤΡΟC ΜΟΙΡΑ
CΠΛΑΓΧΝΑ ΜΟΥ ΟΓΚΩCΑCΑ ΚΑΙ ΕΚΤΗΞΑCΑ ΤΑ ΛΟΙΠΑ
ΑΧΡΙC Ο ΤΟΥ ΨΥΧΗΝ ΜΟΥ ΜΗΤΡΟC ΧΕΡΕC ΕΙΛΑΝ ΑΠ ΟCCΩΝ
ΤΑΥΤ ΕΠΑΘΟΝ ΒΑΙΩ ΤΕΡΜΑΤΙ ΜΟΥ ΒΙΟΤΗC ΞΕΝΕ
ΚΑΙ ΚΑΤΕΛΙΠΟΝ ΤΗ ΚΕΔΟΝΑC . . . . . . ΤΟΙCΙ ΜΕ ΓΙΝΑΜΕΝΟΙC
ΑΙΝΟΜΟΡΟC ΛΕΙΨΑC ΤΡΕΙC CΥΝΟΜΑΙΜΟΝΑC ΑCΤΕΦΑΝΩΤΟΥC

Interpre

Interpretatio.

Lucius Minicius Anthimus, & Scribonia Felicissima infelices parentes, Aulo Minicio Anthemiano filio dulcissimo & Deo proprio obsequenti, qui vixit annos quatuor, menses quinque, dies viginti.

Infans ego sum, ô viator, hunc tumulum nactus: Quanta verò passus sum in tristi fine vitæ, in hunc lapideum cippum incidens statim ipse deplorabis. A matris in partu doloribus postquam me in lucem adduxerunt horæ, ex terra me pater meus sustulit manibus lætabundus, & me perluit fonte, tum ipse fasciis me involvit. Hinc à Diis immortalibus petiit quæ minimè futura erant, Fata enim de me ante decreverant omnia. Dein educavit me pater & matrem pro nutrice elegit, statim crevi robustus & ab omnibus desideratus, sed intra paucas horas fatorum sigilla supervenerunt, quæ me morbo afflixerunt malo circa testes. Interea prudens pater sivit dum solus convalescerem, ita sperans quòd fatum meum dilationibus servaret. At tunc noster morbus incubuit pessimus priore morbo longè deterior. Putredo enim me cepit in pedis ossibus. Deinde secuerunt me amici Patris & à me ossa abstulerunt, dolores & gemitus parentibus dantes, nihilominus, similiter fui rursus ut ante, neque sic mea nativitas infelix impleta est, sed alium rursus morbum attulit ventris fatum, quod viscera mea inflavit & consumpsit reliqua, donec animam meam matris manus tulerunt ab oculis. Hæc passus sum in funesto vitæ meæ limite, ô Hospes, & reliqui dolores meis parentibus miser, relictis tribus fratribus matrimonij expertibus.

Sic vertit D. Galland.

CXVIII. *Romæ Sarcophagus.*

ΕΝΘΑΔΕ
ΚΕΙΤΕ ΙΟΥ·
ΛΙΑΝΟϹ ΙΕΡΕΥϹ
ΑΡΧωΝ ΚΑΛ...
ΑΓΡΙΠΠΗϹΙωΝ ΥΙΟϹ
ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ
ΑΡΧΙϹΥΝΑΓωΓΟΥ

Exscripsi.

Hic jacet Iulianus Sacerdos Summus . . . . . . Agrippianorum filius Iuliani Archisynagogi.

CXIX. *Romæ in æde Salvatoris.*

ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΤΕ ΖωϹΙΜΟϹ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ϹΥΝΑΓωΓΗϹ
ΑΓΓΡΙΠΠΗϹΙωΝ ΕΝ ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΙΜΗ
ϹΙϹ ΑΥΤΟΥ...ΕΚΙΘΕ ΔΕ
ΚΕΙΤΗ ΕΥΛΛΙϹ ΑΡΡωΝ ΕΤωΝ
Ε.....

Exscripsi.

Hic jacet Zosimus per vitam Synagogæ Agrippianorum, in pace dormitio ejus. Hic etiam jacet Eullis Arron annorum . . . .

Videntur esse Epitaphia antiquorum quorundam Iudæorum ex Synagoga, quæ Agrippiana vocabatur, ab Herode Agrippa fortè instituta: ad quam & sequens.

CXX. *Romæ Sarcophagus.*

BETVRIA PAV
LLA F. DOMI
HETERNE QVOS
TITVTA QVE BI
XIT AN. LXXXVI MESES VI
PROSELYTA AN. XVI
NOMINE SARA MATER
SYNAGOGARVM CAMPI
ET BOLVMNI
EN IRENAE AI KYMYSIS AY...

Ex Bagarrij schedis.

Latinè

Latinè quidem expreſſa, ſed vocibus pravâ orthographiâ corruptis, ſic *heterne* pro æternæ, *quoſtituta* pro conſtituta, *Bixit* pro *vixit*. Sed quod rarius linea planè Græca eſt, etſi characteres Latini ſint: EN IRENAE AI KYMYSIS AY.. id eſt ἐν εἰρήνῃ ἡ κοίμησις αὐτῆς *in pace dormitio*, ſive depoſitio, *ejus*. Favet autem id pronunciationi τὸ η, ut æ, non ut *i*. Scribebant enim iſti orthographiæ imperiti ut pronunciabant: ita *ei* & *oi*, ut ſimplex *iota* hîc ſcribitur. Proſelytæ vocabantur qui Iudaicam legem amplectebantur, præſertim qui à gentibus ad Iudæos tranſibant. Ebionitæ hæretici dicebant Paulum Apoſt. ex gentibus Proſelytum factum, teſte Epiphan. lib. 1. cap. 30. *Ita, inquam, ô Trypho, tibi & eis qui volent eſſe Proſelyti Chriſti, doctrinam Divinam ego promulgabo.* Iuſtinus de verit. Chriſtiana, & idem contra Tryphonem. Memorantur Actor. 2. inter cæteras nationes Iudæi & Proſelytæ.

CXXI. *Lebadiæ, In muro Meſchitæ Sultani Omer qui olim urbem cepit.*

ΧΑΡΟΠΙΝΩ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΒΟΙΩΤΟΙΣ ΛΕΒΑΔΕΙΕΙΟΙΣ ΔΕΣΑ

. . . . . . ΟΤΤΙΟΣ ΙΛΑΤΙΓΕΤΙΕΣ ΑΠΕΓΡΑΨΑΝΤΟ

ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΣ ΝΙΔΡΙΑ Ο ΔΕΞΙΠΠΟΣ ΑΓΔΑΩΝΟΣ ΦΙΛΟ

ΞΕΝΟΣ ΧΕΙΡΙΑ Ο ΦΙΛΩΝ ΔΑΜΟΚΛΙΔΑ Ο ΜΝΗΣΙΑΔΕΣ ΑΡΗΙΚΩ ΣΥΛΑΝΟΣ

ΤΙΜΑΣΘΙΩ ΑΛΕΞΩΝ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΩ ΙΕΡΕΙΣ ΝΙΚΟΝΟΣ ΑΜΙΝΤΑΣ ΣΑΟΑΛ

ΣΙΧΩ ΠΡΟΞΕΝΟΣ ΣΑΩΝΟΣ ΕΥΓΙΤΩΝ ΞΕΝΩΝΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΛΑ

ΜΙΑ Ο ΓΑΣΙΑΣ ΤΡΕΨΙΠΠΙΔΑ Ο ΑΡΙΣΤΟΓΙΤΩΝ ΜΝΑΣΙΜΟΣ

ΚΑΙ ΜΝΗΙΩΝΟΣ ΚΑΡΑΙΧΟΣ ΜΝΑΣΙΜΕΙΛΩ ΒΡΑΝΙΔΑΣ

ΜΝΑΣΙΜΑΧΩ ΦΙΛΩΝ ΑΣΩΠΙΧΩ ΕΥΦΙΛΕΙΤΟΣ ΑΝΤΑΝΔΡΟΥ

ΠΑΣΙΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ ΚΑΛΛΙΑΣ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ

ΠΑΜΠΙΡΑ Ο ΜΝΑΣΙΑΣ ΠΑΣΙΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤΩΝ ΟΦΕΛΕΙΜΩ

ΞΕΝΟΚΛΕΙΣ ΣΑΥΜΕΙΛΩ ΔΙΟΠΙΘΕΣ ΟΦΕΛΕΙΜΩ

. . . . ΚΑΙΟΝΑΞ

. . . . . . ΘΕΟΔΟΤΟΣ ΙΠΠΑΡΧΟΣ

. . . . ΑΡΙΣΤΩΝ ΦΙΛΟΚΡΑΤΙΟΣ

Exſcripſi.

Loquitur marmor de multis qui inſcripti fuerant in numerum Epheborum vel in aliquod opus perficiendum, vel ſimile aliquid, ſub Charopino Archonte Bœotiis Lebadienſibus. De hac urbe ſi plura cupis, conſule Itinerar. noſtr. Græc. T. II. quod tranſcribere nec neceſſe eſt, nec decet.

CXXII. *Thebis, in æde D. Lucæ in pavimento.*

ΡΟΥΦΟC

ΑΝΑΓΝΩCΤΗC

ΔΙΑΚΩΝΟC

Inſcriptio Chriſtiana. *Rufus Lector Diaconus.*

CXXIII. *Extra ædem intra murum ejus.*

Id eſt. *Damoſtrata Sicyone oriunda, bona.*

Egregiè

Egregiè illuſtrat hoc marmor Pauſaniæ locum lib. 2. Αὐτοὶ δὲ Σικυώνιοι τὰ πολλὰ ἐοικότι τρόπῳ θάπτουσι: τὸ μὲν σῶμα γῇ κρύπτουσι, λίθου δὲ ἐποικοδομήσαντες κρηπῖδα κίονας ἐφιστᾶσι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐπίθημα ποιοῦσι κατὰ τοὺς αἰετοὺς μάλιστα τοὺς ἐν τοῖς ναοῖς: ἐπίγραμμα δὲ ἄλλο μὲν γράφουσι οὐδέν, τὸ δὲ ὄνομα ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ οὐ πατρόθεν ὑπειπόντες, κελεύουσι τὸν νεκρὸν χαίρειν. *Ipſi enim Sicyonij ut plurimum hoc modo ſepeliunt: corpus quidem terrâ condunt, deinde baſim lapideam extruentes columnas erigunt, & ſuperimponunt lapidem eâ fermè ſpecie qua ſunt Templorum Faſtigia*, (quas Græci *Aquilas* vocant, & Galli noſtri *le Fronton*) ut in hoc lapide exprimitur, inſtar trianguli obtuſi.

CXXIV. *In via quæ Thebis Lebadiam ducit.*

Η Ρ Α Κ Λ Ε

Χ Α Ι Ρ Ε

Hercules ſalve. Simplex epitaphium ad Sycioniorum modum.

CXXV. *Corcyræ Inſcriptio ævi inferioris ſupra fores Eccleſiæ Sancti Soſipatri & Iaſonis, à Stephano Epiſc. Corcyrenſi fabricatæ.*

Ο ΦΟΤΟΛΑΜΠΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΛΕΠΤΟΣ ΔΟΜΟΣ
ΤΩΝ ΣΟΦΩΤΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
Ο ΠΡΙΝ ΑΚΟΣΜΟΣ ΕΝ ΜΙΚΡΟΤΗΤΙ ΠΕΛΩΝ
ΝΥΝ ΠΕΡΙΚΑΛΛΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΔΟΞΟΣ ΩΦΘΗ
ΚΑΛΛΕΙ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ο ΚΛΕΙΝΟΣ ΘΥΗΠΟΛΟΣ
ΤΟΥΤΟΝ ΚΑΤΕΚΟΣΜΗΣΕΝ ΕΥΣΕΒΟΦΡΟΝΩΣ
ΕΙΣ ΛΥΣΙΝ ΑΥΤΟΥ ΨΥΧΙΚΩΝ ΟΦΛΗΜΑΤΩΝ
ΜΝΗΜΗΝ Τ ΑΝΕΠΙΛΕΙΠΤΟΝ ΚΑΙ ΒΡΟΤΩΝ ΚΛΕΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΔΕ ΤΕΥΞΕΝ ΥΠΟ ΧΡΙΣΤΩ ΣΩΤΗΡΙ
ΣΟΦΟΝ ΕΡΓΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ο ΘΥΗΠΟΛΟΣ
ΕΙΣ ΛΥΣΙΝ ΑΥΤΟΥ ΠΟΛΛΩΝ ΑΜΠΛΑΚΗΜΑΤΩΝ
ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΕΥΡΥ ΠΟΝΗΜΑ ΝΑΟΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΑΙ
ΣΥΜΠΡΑΞΕ ΛΙΑΝ ΑΛΕΙΠΤΟΥ ΕΡΓΟΝ ΜΝΗΜΗΣ

Id eſt.

Lumine coruſcans & conſpicua Ædes
Sapientiſſimorum, ac divorum Apoſtolorum;
Quæ prius incompta, & parva erat,
Nunc perpulchra, ac valdè glorioſa apparet
Decore; Stephanus inclytus Antiſtes
Hanc exornavit mente piâ,
Pro ſolutione peccatorum animæ ſuæ
Memoriâque æternâ, atque hominum laude;
Et hoc conſtruxit in Chriſto Salvatore
Elegans opus Stephanus Præſul,
Pro ſolutione ſuorum multorum peccatorum
Variis picturis, & artificioſâ formâ, Stephani Præſulis
Ingens labor; Templo venuſtè componendo
Studuit admodum, perennis opus memoriæ.

Ex Andrea Marmora Hiſt. Corcyrenſi.

CXXVI. *Corcyræ, Baſis Statuæ.*

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. ΚΟΜΝ. ΑΥΤΟΚ.
ΕΥΔΑΙΜ. ΥΙΩ ΕΥΔΑΙΜΟΝΕΣΤΑΤΩ
ΣΙΚΕΛΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥΝΤΑΣ
ΕΚΠΟΛΕΜΗΣΑΝΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΚΕΡΚΥΡΑ ΝΙΚΗΤΗΡΙΟΝ

Id eſt. *Emmanueli Comneno Imperatoris Felicis filio feliciſſimo, qui Siculos Tyrannidem exercentes devicit, gratiaram actionem victoriæ præmium poſuit Corcyra.*

Ex eodem.

CXXVII. *Olim Aquis Sextiis.*

ΚΟΙΡΟΣ ΕΠΙΚΛΕΩ ΣΕ ΘΕΩΦΙΛΟΣ ΟΥΚ ΕΤΙ ΘΝΗΤΟΣ
ΗΙ ΘΕΟΣ ΚΟΙΡΟΙΣΙΝ ΟΜΗΛΙΚΙ Η ΠΑΝΟΜΟΙΟΣ
ΠΛΩΤΗΡΩΝ ΣΩΤΗΡΣΙΝ ΑΜΥΚΛΑΙΟΙΣΙ Σ..ΟΙ..Ν
ΠΛΩΤΗΡ ΚΑΙ ΠΛΕΩΝ ΕΝ ΠΟΝΤΟΥ ΤΕ ΚΥΜΑΣΙΝ ΙΣΘΕΙΝ
ΕΥΣΕΒΙΗ ΤΡΕΦΕΩΝ ΔΕ ΛΑΧΩΝ ΚΤΟΔΕΚΑ ΕΠΑΙΜΑΙ
ΝΟΥΣΩΝ ΑΡΑΜΑΙΟΙΟ ΚΑΙ ΑΧΘΕΟΣ ΗΔΕ ΠΟΝΟΙΟ
ΤΑΥΤΑ ΓΑΡ ΕΝ ΖΩΟΙΣΙΝ ΑΜΕΙΛΙΧΑΣΙΝ ΚΕΣ ΕΧΟΥΣΙΝ
ΕΝ ΔΕ ΤΕΘΝΕΩΣΙΝ ΟΜΗΓΕΡΙ......ΓΕ ΠΕΛΟΥΣΙΝ
ΔΟΙΗ ΤΩΝ ΕΤΕΡΗ ΜΕΝ ΕΠΑΧΘΟΝΙΗ ΠΕΦΟΡΗΤΑΙ
Η Δ ΕΤΕΡΗ ΤΕΙΡΕΣΣΙΣ ΥΜΑΙΘΕΡΙΟΙΣΙ ΧΟΡΕΥΕΙ
ΗΣ ΣΤΡΑΤΙΗΣ ΕΙΣΕΙΛΑ ΛΑΧΩΝ ΘΕΟΝ ΗΤΕ ΜΟΝΗΑ

Ex ſchedis Peireskij.

Videtur hoc Epitaphium conſcriptum in memoriam cujuſdam Theophili cognomine *Coeri*: unde alluſio fit in ſecundo & tertio verſu ad Caſtorem & Pollucem, qui *Dioſcouroi* Græcis dicuntur. Itaque poſtquam ſe non eſſe mortalem aſſerit, in fine concludit ſe Deum aut Dæmonem eſſe factum. Interpretationem non addo; quia forte æquè obſcura foret, ac textus.

CXXVIII. *Romæ, In villa Iuſtiniani.*

Μ. ΑΥΡ. ΓΡΗΓΟΡΙΟϹ ΜΕΛΑϹ
ΙΠΠΕΥϹ ΡωΜ.
ΠΟΛΛΟΙϹ ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΜΝΗ
ΜΗϹ ΑΞΙΑΝ ΧΡΗϹΤΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΙΑΝ ΕΝ
ΔΕΙΞΑΜΕΝΟϹ ΕΖΗϹΕΝ
ΕΤΕϹΙ ΜΖ

Exſcripſi.

Id

Id est. *Marcus Aurelius Gregorius Niger Eques Romanus, multis suam memoriâ dignam bonitatem, sinceritatémque demonstrans, vixit annos XLIV.*

CXXIX. *Romæ, in villa Montalto.*

Θ. Κ.

ΛΕΥΚΙΑ ΔΑΦΝΗ ΜΕΤΑ ΤΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΠΟΙΗΣΕΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ
ΚΛ. ΠΑΡΘΕΝΙΩ ΣΥΜΒΙΩ ΓΛΥΚΥΤΑΤΩ
ΚΑΙ ΑΣΥΝΚΡΙΤΩ

Id est. *Diis Manibus, Lucia Daphne post liberos fecit monumentum Claudio Parthenio Conjugi dulcissimo & Syncero.*

CXXX. *Romæ.*

ΚΑΘΗΓΕΜ....
ΘΡΕΠΤΟΙ Κ....
Λ. ΜΙΝΙΚΙΟΥ....
ΔΙΟΝΥΣΕΙΟΝ...
ΙΕΡΟΦΑΝΤΟΥ...
ΚΑΛΛΙΚΟΡΟΥ...
...ΕΞΕΛΕΥΘΕΡΟΥ..
ΚΑΙ ΚΟΥΡΑΤΩΡ...

CXXXI. *Romæ.*

ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΙΕΡΕΙΣ
ΘΕΟΙΣ ΤΟΙΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕ
ΝΟΙΣ ΚΑΙ ΣΠΕΙΡΗ ΙΕΡΑ
ΑΝΕΘΗΚΑΝ
Τ. ΑΙΛΙΟΣ ΕΡΩΣ
..ΟΥΦΕΙΝΙΑ ΠΑΥΛΕΙΝΑ
..ΑΜΟΥΡΗΝΑ ΚΟΣΜΙΑΣ
Π. ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΑΣΚΑΙΟΝ

Exscripsi.

CXXXII. *Romæ.*

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ
ΕΠ. ΑΥΡ. ΠΟΛΛΙΑΝΟΥ Β. ΤΟΥ ΑΡΧ.
ΕΝΑΤΟϹ ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΓΟΡΔΗΝΩΝ

Ex Erud. Bellorio.

Id est. *Imperator Cæsar Marcus Aurelius Antoninus sub Aurelio Polliano secundùm Pontifice, Nonus Iuliensium Gordianorum.* Videtur esse numismatis potiùs quàm lapidis inscriptio.

CXXXIII. *Romæ in horto Barberino.*

ΑΥΡ. ΧΡΗΣΤΩΝΙΑΝΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΟΣ
ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΑ ΕΜΑΥΤΩ ΚΑΙ ΤΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΑ
ΜΟΥ ΑΓΑΛΜΑΤΙΩ ΚΕ ΑΝ ΕΠΕΙΖΕΙ
ΤΕΚΝΩ Η ΚΕ ΓΝΗΣΙΩ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩ Η
ΑΝ ΤΙΝΙ ΕΓΩ ΖΩΝ ΒΟΥΛΗΘΩ ΕΡΡΩΣΘΗ

Exscripsi.

Id est. *Aurelius Chrestonianus Asclepiodotus comparavi mihi & Libertæ meæ Agalmatiô, & si supervixerit filio, aut affini Liberto, aut cui vivus permisero. Vale.*

CXXXIV. *Ibidem.*

ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΤΟ ΔΕ ΣΗΜΑ ΦΙΛω ΠΟΙΗΣΑΤΟ ΠΑΪΔΙ
ΚΛΕΟΦΟΡω ΤΡΙΕΤΕΙΟΝ ΑΦΕΙΛΑΤΟ ΜΟΙΡΑ ΚΡΑΤΕΡΗ
ΠΡΙΝ ΓΛΥΚΕΡΟΥ ΒΙΟΤΟΙΟ ΕΣ ΗΛΙΚΙΗΣ ΠΕΛΟΣ ΕΛΘΕΙΝ
ΑΛΛ ΕΙ ΓΕΝ ΦΘΙΜΕΝΟΙΣ ΤΙΣ ΑΙΣΘΗΣΙΣ ΤΕΚΝΟΝ ΕΣΤΙΝ
ΚΟΥΦΟΝ ΕΧΘΙΣ ΓΑΙΗΣ ΒΑΡΟΣ ΕΥΣΕΒΙΗΣ ΕΝΙ Χωρω

Exſcripſi.

Id eſt, *Cyrillus hoc monumentum amico poſuit filio*
Cleophoro, quem triennem abſtulit ſors potens,
Antequam ad finem ætatis dulcis vitæ perveniſſet.
Sed ſi mortalibus ſenſus aliquis ineſt, ô fili,
Leve habeas terræ pondus in Piorum choro.

CXXXV. *Romæ, in ædib. Barberin.*

ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΜΑΙ ΔΑΜΑΡ ΥΠΑΤΟΥ ΗΡΩΟΣ ΑΓΛΑΟΥ
ΑΡΡΙΟΥ ΜΟΥΦΙΛΙΟΥ Τω ΔΕ ΜΙΓΕΙΣΑ ΜΟΝω
ΗΝ ΔΕΚΕΝ ΕΚ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΠΟΤΕ Τ ΟΥΝΟΜΑ ΠΟΥΡΑΙΑΝ ΗΜΟΙ
ΣΚΙΑΙΑ ΔΑΙ Δ ΕΠΕΛΟΝ ΕΥΓΕΝΙΗΣ ΕΠΡΕΠΟΝ
ΧΗΡΕΙΑ ΤΕ ΑΥΤΗ ΤΟΝ ΑΠΑΝΤΑ ΧΡΟΝΟΝ ΜΕΙΝΑΣΑ
ΚωΚΥΜΟΡωΝ ΤΕΚΕωΝ ΠΕΝΘΕ ΠΑΚΟΜΕΝΗ
ΕΜΒΙΟΤω ΔΕ ΠΟΝΟΝ ΠΟΥΛΥΝ ΔΑΝ ΕΤΑΗΝ ΜΟΓΕΟΥΣ
ΜΟΥΣΑΙΣΙΝ ΜΟΥΝΟΝ ΤΗΝ ΦΡΕΝΑ ΘΕΛΠΟΜΕΝΗ

Exſcripſi.

Opus noſtrum claudet Romanum Epitaphium, quod apud Mazochium in Romanis Epigrammatis refertur, ſed ita deturpatum, ut ignorabile videatur. Correctiùs quidem Gruterus p. DCXXXVII. 4. nec tamen omnino rectè. Exiſtimabat autē Scaliger in Epiſt quā vidi Manuſcriptâ ad Puteanum, alicujus elegantis Poëtæ Comici, veluti Afranij aut Titinnij epigramma eſſe, quo Pater aliquis familias in Comœdia ſuos alloqueretur. Quidquid ſit, en ipſum mendis purgatum, mihi laboríque meo etiam accommodum.

Romæ.

MONVMENTVM. ABSOLVI. SVMPTV. ET. IMPENSA. MEA
AMICA. TELLVS. VT. DET. HOSPITIVM. OSSIBVS
QVOD. OMNES. OPTANT. SED. FELICES. IMPETRANT
NAMQVE. QVID. EGREGIVM. QVIDVE. CVPIENDVM. EST. MAGIS
QVAM. LIBERTATIS. VBI. TV. LVCEM. ACCEPERIS
FESSAE. SENECTAE. SPIRITVM. IBI. DEPONERE
QVOD. INNOCENTIS. ARGVMENTVM. EST. MAXIMVM

FINIS.

INDEX

INDEX
Et conspectus totius Operis.

FIGVRÆ ÆNEÆ
in opere diſperſæ.

Finis Indicis.

Emendanda.

Pag.2.Præf.lin.18. aliáſque,*lege* aliáque. lin.32. Imantographia. *lege* Himatiographia. Pag.5. lin.24. EIDOMI, *lege* ET DOMI lin. 56. Eidomi quod nomen proprium illius luci,*lege*,& domi,hoc eſt Romæ.Pag.6.lin.18.AD.V.K.*lege* A.D.V.K. lin.26. AD. *lege* A.D.id eſt *Ante diem*. Pag.7. lin.2.Petri,*lege* Pyrrhi. Pag.97.lin.26. Deum, *lege* Deûm. Pag.147. lin. penult. Iubæi, *lege* Iubæ. pag. 181. lin. 16. 552.*lege* 555. pag. 247. lin. 16. ARTICVLVS IV. *lege* ARTICVLVS III. p. 279. lin. 14. TEMPOPORIS *lege* TEMPORIS. p. 314. lin. 15. *Primiceri*. lege *Primicerij*. p.316. ΕΥΦΙΛΕΤΟΣ *lege* ΕΥΦΙLΕΤΟΣ.lin.37.ΛΟΡΛΟΣ *lege* LOPLOΣ. p.324. lin. ult. ΘΥΔΕ *lege* ΟΥΔΕ. p.330. lin. 8. ibid. *lege Megaris*. pag. 338. lin. 3. & Ducem *lege & Ducenarium*. pag. 364. lin.20. CII. *lege* CXII.p. 368.lin.41.Πᾶλητι,*lege* Παλητι.p.370.lin.17.CXVIII *lege* CXVII.p.371.lin.2.*lege* DIIS HEROIBVS, Lucius&c.

Nota ultimam figuram quæ in Toreumate p.310.viſitur,additam me inſcio,à cælatore, vacui quod ſupererat replendi gratiâ, ne quis me accuſet aliquid archetypis addidiſſe fictitii.

Ex Typographia IACOBI FAETON.

PRIVILEGE DU ROY.

LOVIS PAR LA GRACE DE DIEV ROY DE FRANCE ET DE NAVARRE; A Nos feaux Conseillers les Gens tenans Nos Cours de Parlement grand Conseil, Maistres des Requestes ordinaires de nostre Hostel, Prevost de Paris, Baillifs, Seneschaux, leurs Lieutenans Civils, & autres Nos Iusticiers & Officiers qu'il appartiendra; SALUT, Nostre tres cher & bien amé le sieur IACOB SPON Docteur en Medecine à Lyon: Nous a fait remonstrer *que dans les differens Voyages qu'il a faits, tant en Italie, qu'en Levant & en Grece, il a ramassé & recueilly sur les Marbres & ruines antiques une tres-grande quantité d'anciennes inscriptions Latines & Grecques, qui peuvent servir de Supplement & d'explication à Gruterus:* Lesquelles Inscriptions, il a reduites en un Corps & dans un ordre tout nouveau, sous le titre de *Miscellanea Eruditæ Antiquitatis, sive Supplementum Gruterianum*, qu'il desireroit faire imprimer & donner au public, s'il en avoit Nos Lettres de permission sur ce necessaires, lesquelles il Nous a tres-humblement fait supplier luy vouloir octroyer. A CES CAVSES voulant favorablement traiter l'exposant, Nous luy avons permis & accordé, permettons & accordons par ces presentes, de faire imprimer ledit Livre par tel Libraire ou Imprimeur, en tel volume, marge, caractere & autant de fois que bon luy semblera, pendant le temps de dix années entieres & consecutives, à commencer du jour qu'il sera achevé d'imprimer; iceluy vendre & debiter par tout nostre Royaume. Faisons deffenses à tous Libraires, Imprimeurs & autres, d'imprimer, faire imprimer, vendre & distribuer ledit Livre, sous quelque pretexte que ce soit, mesme d'impression estrangere & autrement, sans le consentement dudit exposant, ou de ses ayans cause, sur peine de confiscation des exemplaires contrefaits, mil livres d'amande, & de tous depens dommages & interests, à la charge par ledit exposant de faire imprimer ledit Livre sur de bon papier & en beaux caracteres, suivant le reglement de la Librairie & de l'Imprimerie du premier Iuin 1618. registré en Parlement le neufviéme Iuillet ensuivant, & d'en mettre deux Exemplaires en Nostre Bibliotheque publique, un autre en Nostre Cabinet des Livres de Nostre Chasteau du Louvre, & un en celle de Nostre tres cher & feal Chevalier Chancellier de France le Sieur le Tellier, à peine de nullité des presentes; du contenu desquelles Vous mandons & enjoignons faire joüir l'exposant & ses ayans cause, pleinement & paisiblement; cessant & faisant cesser tous troubles & empeschemens contraires. Voulons qu'en mettant au commencement ou à la fin dudit Livre l'extrait des presentes, elles soient tenuës pour signifiées, & qu'aux copies d'icelles deüement collationées par l'un de Nos amez feaux Conseillers Secretaires, foy soit adjoutée comme à l'original. COMMANDONS au premier Nostre Huissier ou Sergent sur ce requis, faire pour l'execution des presentes tous Actes & Exploits necessaires, sans pour ce demander autre permission; CAR TEL EST NOSTRE PLAISIR. Donné à Paris le dernier jour de May l'an de Grace, mil six cens quatre vingts un, & de Nostre regne le trente-huit.

PAR LE ROY EN SON CONSEIL.

D'ALANCÉ

Registré sur le Livre de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, le 30. Iuin 1682. Suivant l'Arrest du Parlement du 8. Avril 1653. & celuy du Conseil Privé du Roy, du 27. Fevrier 1665.

ANGOT Syndic.

Achevé d'imprimer le 15. Avril 1685. Les Exemplaires ont esté fournis.

(7) (12)

143
Spon

Premier tirage
Non sense ! 2.a edizione

(59)